PHILIPP VANDENBERG

PERGAMENTUL UITAT

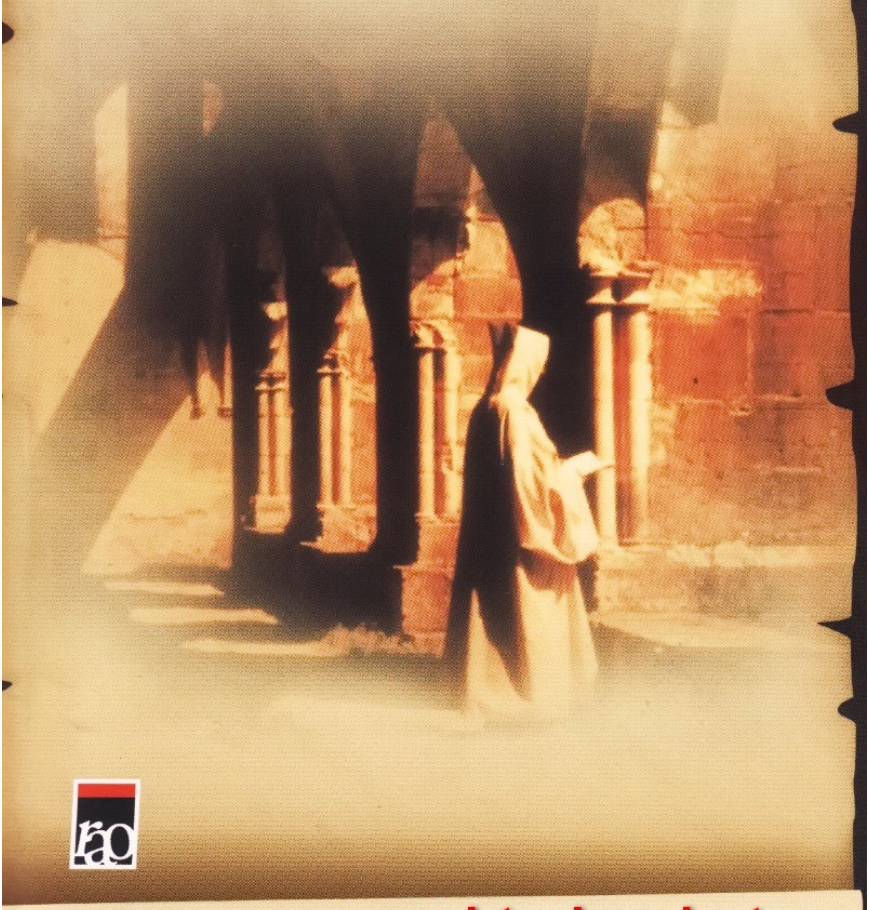

www.virtual-project.eu

PHILIPP VANDENBERG

PERGAMENTUL UITAT

www.virtual-project.eu

Traducere din limba germană CORNEL STOENESCU
Editura RA0,2012
PHILIPP VANDENBERG
Das vergessene Pergament 2006

Prolog/Urmele diavolului

Noaptea, o noapte întunecoasă, plutea peste domul din Strassburg. Naosul principal lipsit de turnuri se înălţa spre cer ca prora unei corăbii eşuate. Catedrala mai era încă un uriaş şantier. Din străzile înguste, lătratul câinilor ajungea sporadic până în piaţa domului. Chiar şi mirosul urât al oraşului, care în timpul zilei plutea peste vasta piaţă, părea că a adormit. Era ora şobolanilor. Animalele grase şi ţepoase ieşeau hămesite din găurile unde stătuseră ascunse şi alunecau repede şi fără zgomot prin gunoaiele care zăceau din belşug peste tot. Folosind un puţ săpat pentru fântână, găsiseră de mult timp o intrare în dom. Dar acolo unde oamenii îşi căutau mângâierea

sufletului nu exista mâncare pentru şobolani.

O jumătate de oră după miezul nopţii, un zgomot asemănător unui măcinat nelinişti şobolanii. Se făcură nevăzuţi prin ascunzişuri pe cât de repede le permiteau trupurile grase. Doar pe ici, pe colo se mai ivea câte o coadă cheală. Zgomotul se apropia şi devenea mai puternic. Parcă se freca piatră pe piatră. Urmat de răzuieli, zgârieturi, scurmături – de parcă diavolul se căţăra pe pereţi cu ghearele lui ascuţite. Apoi, din nou linişte. Ai fi putut auzi cum se scurgea nisipul pe podea.

Deodată, ca o furtună teribilă ce se apropia, păru că o căruţă gonea hurducăind prin încăperea întunecoasă a corului catedralei, apoi se auzi pocnetul gresiei care se spărgea. Pilaştrii fin îmbinaţi se clătinau ca la un cutremur. Un uriaş nor de prai se împrăştie până în cele mai retrase colţuri. Se făcu din nou linişte şi, după puţin timp, şobolanii se iviră iarăşi din găurile lor.

Să mai fi trecut cam o oră, până când zgomotele se auziră din nou, de parcă un invizibil meşter pietrar îşi făcea de lucru în construcţia domului. Sau Lucifer încerca să dărâme domul cu un uriaş drug de fier? Aproape se simţea cum zidăria se punea în mişcare. Şi continuă tot aşa, până când la răsărit se iviră primi zori. Niciunul dintre cetăţenii Strassburgului, mândri tare de catedrala lor, încă nu observase ce se petrecuse în această noapte.

Dimineaţa devreme, paracliserul porni spre dom. Portalul principal era încuiat, aşa cum îl lăsase scara trecută. Când intră în naos, se frecă la ochi. În mijlocul navei bisericii, unde naosul şi nava transversală se încrucişau, erau împrăştiate fragmente, părţi ale unui bloc din piatră sfărâmat, care se desprinsese din boltă.

Apropiindu-se, paracliserul descoperi pe stânga un pilastru atârnând pe jumătate în aer, deoarece îi dispăruse soclul. Resturi de piatră erau împrăştiate în jur, ca o hrană urât mirositoare lăsată în urmă de un monstru lacom. Paracliserul privea uluit imaginea oferită, incapabil să se mişte din loc. În cele din urmă, ca urmărit de Furii, se năpusti strigând în afara catedralei şi se puse pe fugă cât îl

ţineau picioarele spre cabana constructorilor, pentru a relata ceea ce văzuse cu propriii ochi.

Maistrul constructorilor, un artist în meseria lui, vestit peste graniţe pentru cunoştinţele şi pentru exactitatea calculelor sale, nu scoase un cuvânt când văzu ce se petrecuse peste noapte. Prin natura lui devotat mai curând cunoştinţelor ştiinţifice, fizicii şi aritmeticii, respingea orice minune. Dar această dimineaţă îi punea serios la îndoială convingerile. Doar o minune ar fi putut provoca prăbuşirea catedralei. Şi, pe când cerceta piatra desprinsă din boltă, chiar i se părea o minune, dar una săvârşită de diavol.

Vestea că diavolul a vrut să dărâme catedrala din Strassburg pentru că ea, o creaţie a omului, s-ar apropia mai mult de cer decât îi era pe plac necuratului se răspândi ca vântul mai întâi în oraş şi curând în întreaga ţară. Şi imediat s-au anunţat şi primii martori oculari, care în acea noapte ar fi dat ochii cu însuşi diavolul. Printre ei se număra şi un topograf, un bărbat cu frica lui Dumnezeu, dar nu chiar bigot. El susţinea că văzuse noaptea o siluetă şchiopătând, cu picioare de cal, care ar fi înconjurat de mai multe ori catedrala, în salturi mari.

De atunci, niciunul dintre locuitorii Strassburgului nu mai cutezase să mai intre în mândra catedrală, până când episcopul Wilhelm nu o stropi în numele Domnului cu apă sfinţită, cu un pămătuf din cel mai fin păr de bursuc.

Şi, pe când vestea se împrăştia în josul Rinului, pe când zidarii, tăietorii şi cioplitorii în piatră cercetau dacă fenomenele de descompunere din domul lor nu puteau să aibă o cauză naturală, ceea ce era de neimaginat, se mai petrecu şi în altă parte. La Köln, unde maistrul Arnold voia să ridice un dom după modelul catedralei din Amiens, într-o noapte, s-au mişcat stâlpii în care erau ciopliţi Maria şi apostolul Petru, cărora le era dedicat domul pe jumătate construit. Gemând ca şi cum ar fi suferit din cauza propriei greutăţi, s-au desprins de pe soclurile lor, s-au rotit ca într-un dans în jurul propriei axe şi s-au prăbuşit cu capul înainte – nu în acelaşi timp, ca la un cutremur, ci de parcă

ar fi convenit să o facă unul după altul, în aceeaşi noapte.

Pietrarilor care, după o noapte furtunoasă, au intrat primii în dom, li s-a înfăţişat o privelişte de groază. Braţe, picioare şi capete cu acele zâmbete pe care ei le ciopliseră în piatră cu mult efort erau răspândite pe podea ca nişte măruntaie ieftine, oferite spre vânzare în piaţa din apropiere. Deşi erau cunoscuţi pentru tăria lor sufletească, bărbaţii începură să plângă, cuprinşi de o furie neputincioasă. Alţii se uitau cu spaimă ca Satana în persoană să nu se ivească de după vreun stâlp, rânjind viclean, şi să le vorbească apoi cu o voce hârâită.

Cercetând mai atent, ei descoperiră în moloz monede din aur valorând cât o mică avere, ceea ce pentru mulţi a fost indiciul că diavolul plăteşte totdeauna cu bani peşin. Cu dispreţ şi scârbă priveau oamenii aurul strălucitor, şi nimeni nu îndrăzni să se apropie la mai puţin de zece picioare de aurul dracului.

În sfârşit, sosi episcopul, îmbrăcat doar pe jumătate şi în dezordine, de parcă tocmai se smulsese din braţele concubinei. Murmurând rugăciuni în şoaptă – ori blesteme? îi îndepărtă pe cei care căscau gura şi examină stricăciunile. Când dădu cu ochii de piesele din aur, începu să le adune. Acestea dispăreau una după alta în buzunarele sutanei sale. Alungă cu un gest dispreţuitor temerile pietrarilor că ar fi banii diavolului şi le spuse că banii sunt bani, că de fapt nu sunt ai diavolului, ci el însuşi îi zidise cu exact un an în urmă sub soclul sfântului Petru, pentru a se pune bine cu lumea viitoare.

Desigur că nimeni nu l-a crezut. Doar episcopul era cunoscut pentru avariţia lui şi nu ar fi fost nimeni surprins dacă ar fi aflat că lua bani de la diavol.

Trei zile mai târziu, negustorii s-au întors pe Rin cu vestea că la Regensburg, unde construcţia domului era mai avansată decât oriunde, diavolul îşi făcuse, de asemenea, apariţia. Prin oraş, circulau tot felul de zvonuri. Se spunea că în răstimp cetăţenii ocoleau cu mare grijă catedrala din inima Regensburgului. Se temeau să nu îl întâlnească pe necuratul chiar în plină zi. Ba existau şi cetăţeni care nu

mai respirau, crezând că mirosul pestilenţial care pusese stăpânire de săptămâni pe străduţele înguste ar fi de fapt răsuflarea diavolului, care le va pătrunde în interior şi le va devora sufletul ca o leşie caustică, preparată de alchimişti.

În felul acesta şi-au pierdut viaţa mai mulţi cetăţeni din Regensburg, toţi cu frica lui Dumnezeu, printre care patru maici de la mănăstirea Niedermünster, aflată la o aruncătură de piatră de catedrală, pentru că au preferat să se sufoce decât să inspire ceea ce Lucifer deja trăsese în pieptul lui.

De atunci, în mănăstirea Niedermünster maicile erau în priveghi continuu, se rugau în cor fără încetare, ziua şi noaptea, în speranţa că astfel vor alunga din oraş respiraţia diavolului. Ardeau tămâie într-un cazan găurit atârnat de bolta bisericii lor, pe care îl ţineau într-o continuă mişcare de pendul. Emanaţia de fum a dispozitivului greu de cincizeci de kilograme era atât de puternică, încât pioasele femei erau împiedicate a-şi mai citi cărţile cu rugăciuni. Pe câteva dintre acestea respiraţia diavolului, purificată în acest fel, le-a făcut să îşi piardă simţurile, îşi pierdeau orientarea şi rătăceau pe străzile din jur. Altele leşinau, ceea ce pentru multe reprezenta dovada că diavolul intrase şi în Niedermünster.

Declanşatoare ale acestei isterii, de care nu erau feriţi nici cetăţenii aşezaţi, erau bizarele incidente din dom, al căror conţinut de adevăr îi punea în încurcătură şi pe cronicari, pentru că adevărul se evapora pe măsura creşterii distanţei.

Astfel, un negustor de blănuri din Köln ar fi văzut cu ochii lui cum turnul din sud al domului din Regensburg s-a prăbuşit, într-o noapte, cu un întreg etaj. Un artist ambulant jura pe viaţa mamei sale că portalul de vest al catedralei, deşi din piatră ca toate portalurile, se topise de parcă fusese făcut din ceară. Cert era că, într-o dimineaţă, o piatră din soclul portalului dispăruse şi nu a mai apărut niciodată. Certă era şi dispariţia pietrei-cheie din bolta naosului principal. Lipsa acestei pietre ar fi fost în stare să

provoace prăbuşirea domului. Doar marea pricepere a maistrului şi intervenţia lui rapidă au împiedicat acest lucru.

Zvonurile s-au intensificat când au fost anunţate incidente asemănătoare la catedralele din Mainz şi Praga, la Marienkirche din Danzig şi la Frauenkirche din Nürnberg. Chiar şi la Reims şi Chartres s-au clătinat coloane şi stâlpi ai marilor catedrale, s-au prăbuşit capiteluri şi galerii după ce au fost desprinse din zidărie de către mâini nevăzute. Călătorii relatau că la Burgos şi Toledo, Salisbury şi Canterbury au fost îngropaţi oameni sub mase de piatră, care se prăbuşeau în catedrale.

Era vremea predicatorilor, care cutreierau ţara scâncind şi acuzând, şi care stăteau cu mâna întinsă pentru pomană, aducând în faţa ochilor poporului valea plângerii. Ostaticii vanităţii s-ar fi dedat desfrâului şi, incontestabil, aici ar fi mâna diavolului. Domnul Dumnezeu îl lăsa în voia lui pentru ca trufia să îl piardă pe om. Misterioasele întâmplări ar fi dovada supărării Atotputernicului care se dezicea de pompa şi luxul marilor catedrale. Era greşit să crezi că domurile apusului ar fi construite pentru veşnicie. Oare evenimentele din ultimul timp nu dovedeau taman contrariul? Şi nu se putea surpa în fiecare zi, în fiecare oră, una dintre marile catedrale pe care urinase Lucifer?

Cu discursurile lor înflăcărate, predicatorii nu cruţau nici poporul şi nici clerul, nici măcar episcopii nu scăpau. Predicatorul Gelasius tuna şi fulgera în umbra domului din Köln împotriva poporului iresponsabil şi fără de Dumnezeu, căruia îi stătea gândul numai la putere şi bogăţii. Soţiile orăşenilor erau afurisite pentru că purtau veşminte cu trenă, ca păunii. Dacă femeile ar fi avut nevoie de asemenea cozi, Domnul le-ar fi dotat de mult cu astfel de excrescenţe. Nu, nici măcar clerul înalt nu era exceptat de astfel de nechibzuinţe, pentru că purta încălţăminte galbenă, verde şi roşie, de altă culoare pentru fiecare picior.

Dacă popii de rând şi călugării, ca să nu mai vorbim

de episcopi, îşi satisfăceau poftele cu femei uşoare, fără a mai face din asta un secret, atunci mai curând erau legaţi de diavol decât de Atotputernicul. Oricine ştia că episcopul prefera sânul concubinei lui în locul făpturii Domnului nostru. Şi dacă trei papi îşi disputau locul pentru a fi primul din lume, şi dacă fiecare dintre ei îl blestema pe fiecare din ceilalţi doi de parcă ar fi fost eretici, atunci Judecata de apoi nu mai era departe şi nimeni nu trebuia să se mire dacă diavolul punea stăpânire pe casele Domnului.

Ascultătorii plecau apoi pe furiş, văitându-se şi scâncind. Şi, dacă vreunul mai arunca o privire plină de teamă spre vârful frontonului domului, ceilalţi se târau ca animalele în patru labe şi scânceau asemenea copiilor ameninţaţi de tatăl lor cu pedepse teribile. Bărbaţii cu stare îşi smulgeau bonetele din catifea de pe cap şi călcau în picioare podoabele din pene. Femeile se debarasau pe stradă de imoralele veşminte care le expuneau sânii şi de manşetele mânecilor, care atârnau până la pământ. Plebea şi cerşetorii, pe care toate acestea nu îi priveau, pentru că *Biblia* le promitea oricum împărăţia cerului, se certau pe haine şi sfâşiau scumpele veşminte, pentru ca fiecare să se aleagă măcar cu câte o fâşie din ele.

În oraş, domnea agitaţia şi cetăţenii bogaţi baricadau uşile şi puneau străji, ca pe vremea holerei şi a ciumei. Chiar şi în spatele uşilor încuiate tot se străduiau să îşi înăbuşe tusea şi strănutul, acestea fiind considerate semne ale diavolului care ieşea din trup. În timpul nopţii, se auzeau paşii gărzilor, care patrulau pe străzi, înarmate cu lănci lungi cât un pom. Şi mai era ceva care se petrecea doar de Vinerea Mare, înaintea învierii Domnului: băile publice, cuib al păcatelor, erau goale.

În dimineaţa următoare, locuitorii Kölnului s-au trezit cu un gust amar în gură. Care se putea datora doar diavolului. Cei mai mulţi plecară de acasă mai târziu decât de obicei. Deasupra domului, se roteau păsări mari şi negre. În această dimineaţă, croncănitul lor aducea mai curând cu ţipătul copiilor mici neajutoraţi. Soarele înălţat

pe cer lumină portalul principal al catedralei. Părţile laterale ale construcţiei erau în umbră şi păreau ameninţătoare şi sumbre, oarecum diferite decât în celelalte zile. Chiar şi pe pietrarii care îşi începuseră munca de mult şi pe care vântul şi vremea proastă nu îi influenţau îi treceau fiori, fără un motiv evident.

Însă, unui pietrar îi atrase atenţia bărbatul de pe treptele portalului domului. Sprijinit cu spatele de zid, acesta picotea. Nu era ceva deosebit. Străini şi meşteşugari ambulanţi îşi petreceau deseori noaptea pe treptele domului. Dar, după o noapte ca aceasta, fiecare străin trezea interesul. Veşmântul lui lung era rupt şi aducea cu acea rasă neagră purtată de predicatorul care, în ziua anterioară, făcuse ca în oraş să domnească o atmosferă apocaliptică. Şi într-adevăr, apropiindu-se, pietrarul îl recunoscu pe fratele Gelasius, care le vestise ieri locuitorilor Kölnului grabnica sosire a Judecăţii de Apoi. Mâinile predicatorului tremurau. Privea fix în podea.

La întrebarea pietrarului, dacă el era într-adevăr Gelasius, predicatorul aprobă doar din cap fără să ridice privirea. Pietrarul tocmai voia să plece şi să îşi vadă de treabă, când predicatorul deschise gura pe neaşteptate. Dar, în loc de vorbe, din ea ţâşni un şuvoi de sânge negru, care îi acoperi ca un torent veşmântul zdrenţuit.

Înspăimântat de moarte, pietrarul se trase înapoi, fără să ştie ce ar fi trebuit să facă, şi privi în jur căutând ajutor. Dar nu era nimeni acolo care să îl ajute. Gelasius arăta cu degetul către gura sa deschisă, scoţând sunete neinteligibile asemenea unui idiot de la azil. Pietrarul înţelese acum ce se petrecuse: predicatorului îi fusese smulsă limba.

Pietrarul îl privi întrebător pe Gelasius. Cine îl mutilase pe predicator într-un mod atât de sălbatic?

Gelasius îşi îndoi arătătorul care tremura şi era mânjit cu sânge şi îl puse pe frunte, în stânga şi în dreapta. Şi, ca să fie sigur că pietrarul îl înţelegea, îşi duse mâna dreaptă la spate şi o mişcă precum s-ar fi mişcat o coadă.

Apoi ridică privirea pentru ultima dată, şi în ea se

citea groaza.

Pietrarul îşi făcu repede cruce şi fugi înspăimântat. Cum ar fi putut să îi treacă prin cap că, pentru catastrofa care se abătuse asupra oraşelor şi care băgase groaza în oameni, exista o explicaţie atât de simplă, care îşi avea originea într-o casetă încuiată? Aceasta, precum cutia Pandorei odată deschisă, dezlănţuia zbuciumul în toată ţara. Şi ea conţinea o bucată de hârtie pentru care mulţi ar fi fost gata să omoare. În numele Domnului ori fără el.

Dacă pietrarul ar fi ştiut ce se petrecuse cu doisprezece ani mai devreme, *anno Domini* 1400, atunci ar fi înţeles. Dar aşa nu înţelegea nimic. Şi nimeni nu putea înţelege. Iar frica este un prost sfătuitor.

Anno Domini 1400: O vară rece

Când i se apropie sorocul să nască, Afra, fată în casă la administratorul provincial Melchior von Rabenstein, luase un coş cu care de obicei mergea după ciuperci şi, cu ultimele puteri se târâse până în pădurea din spatele gospodăriei. Nimeni nu o învăţase pe fata cu cosiţe lungi ce trebuia făcut la naştere, pentru că sarcina ei rămăsese neobservată până în acea zi. Isteaţă, ea se pricepuse să ascundă sub veşmintele sărăcăcioase creşterea pântecelui.

La ultima sărbătoare a recoltei, fusese lăsată gravidă de administratorul Melchior pe podeaua acoperită cu fân a hambarului cel mare. Numai când se gândea la cele întâmplate i se făcea rău, de parcă ar fi băut apă împuţită sau ar fi mâncat carne stricată. Îi rămăsese neştearsă în memorie imaginea bătrânului libidinos, cu dinţii negri şi stricaţi ca lemnul putrezit, aruncându-se pe ea cu privirea lacomă. Piciorul stâng amputat deasupra genunchiului, înlocuit cu un ciot de lemn, tremura din cauza excitaţiei precum coada unui câine. După ce isprăvise, administratorul o ameninţase că o va alunga dacă va scăpa măcar un cuvânt despre cele petrecute.

Şi, de ruşine, tăcuse. Se spovedise doar preotului, cu speranţa iertării păcatului ei. Ceea ce îi adusese o oarecare uşurare, mai întâi pentru că timp de trei luni rostise zilnic de cinci ori „Tatăl nostru” şi tot de atâtea ori

se rugase Maicii Domnului. Dar când observase că fapta administratorului nu rămăsese fără urmări, fusese cuprinsă de furie şi plânsese nopţi în şir. Într-una dintre aceste nopţi, îşi făcuse şi planul de a părăsi bastardul în pădure.

Acum, urmându-şi instinctul, se ţinea cu braţele întinse de un copac, cu picioarele depărtate, în speranţa că nedoritul suflet avea să cadă din ea precum viţelul fătat de vacă. Lucru ce îi era cunoscut. Pe trunchiul umed al molidului creşteau ghebe, ciuperci galbene cu lamele pe partea inferioară a pălăriei, care emanau un miros înţepător. Trupul îi era torturat de dureri groaznice şi, pentru a-şi stăpâni urletul, Afra se muşca de braţ. Cu plămânii care îi vibrau, trăgea pe nas mirosul ciupercilor. Pentru o clipă, acesta acţionă ca un calmant, până când o mică fiinţă căzu cu zgomot pe muşchiul moale: un băiat cu păr flocos şi negru ca al administratorului, şi cu o voce atât de puternică, încât se temu că va fi descoperită.

Afra avea frisoane, tremura de frică şi de epuizare şi nu mai era în stare să gândească limpede. Planul ei de a-l lovi pe nou-născut cu capul de trunchiul unui arbore, cum făcea cu iepurii de casă, i se evaporase din minte. Ce trebuia să facă? Ca ieşită din minţi, îşi scoase una din cele două rochii cu care era îmbrăcată, o rupse în fâşii şi şterse cu ele sângele de pe corpul nou-născutului. Ocazie cu care făcu o ciudată descoperire, căreia la început nu îi dădu atenţie, crezând că se înşelase. Dar mai numără o dată, şi încă o dată: mâna stângă a copilului avea şase degeţele. Afra înlemni. Un semn ceresc! Dar ce însemna acest semn?

Ca în transă, îl înfăşură pe nou-născut cu ce mai rămăsese din rochia ruptă, îl puse în coş şi, ca să îl ferească de animalele sălbatice, îl atârnă de cea mai joasă ramură a molidului lângă care născuse.

Restul zilei, Afra îl petrecu în grajdul cu animale, pentru a scăpa de privirile slugilor. Voia să fie singură cu gândurile ei şi cu înspăimântătoarea întrebare – ce însemna semnul divin: şase degete la o mână? Intenţia ei de a ucide pruncul o părăsise de mult.

Afra cunoştea din *Biblie* povestea micului Moise care, abandonat de mama lui, plutise pe Nil în jos până când o prinţesă scosese copilul din apă şi îi dăduse o educaţie aleasă. La nici două ore de mers, curgea marele fluviu. Dar cum să transporte neobservată copilul până acolo? Şi nu avea niciun obiect care să poată fi folosit drept corăbioară.

Cu gânduri tulburi, la lăsarea serii, se duse în camera slugilor de sub acoperişul casei de paiantă. Degeaba căută să adoarmă, deoarece, cu toate că naşterea o storsese de toate puterile, nu putu să închidă un ochi. Era îngrijorată din cauza pruncului care rămăsese atârnat de o ramură. Cu siguranţă că îi era frig în coşul lui, cu siguranţă că plângea şi atrăgea oameni şi animale. Cel mai bine ar fi fost ca Afra să se ridice şi să se ducă în întunericul pădurii şi să facă ce trebuia făcut; dar i se părea perfid.

În dimineaţa următoare, aşteptă tulburată o ocazie pentru a dispărea neobservată din gospodărie. Reuşi să se facă nevăzută abia spre prânz şi dădu fuga desculţă în pădure, la locul unde căzuse cu o zi mai înainte. Se opri cu respiraţia tăiată şi căută trunchiul unde lăsase agăţat copilul. La început, crezu că din cauza tulburării greşise locul. Pentru că acel coş de răchită dispăruse. Afra încercă să se orienteze. Nu era de mirare că evenimentul de ieri o zăpăcise. Tocmai voia să caute în altă direcţie, când simţi în nări izul penetrant al ciupercilor de pe arbore, şi când plecă privirea descoperi pete întunecate de sânge pe muşchiul de pe sol.

În zilele următoare, Afra dădu fuga de mai multe ori în pădure pentru a căuta urme ale copilului ei părăsit. Stăpânei ei îi spunea că se duce după ciuperci. De fiecare dată, găsea bureţi galbeni, mânătărci rotofeie şi ghebe cât putea duce; dar o urmă, un indiciu asupra a ceea ce se petrecuse cu bebeluşul nu a găsit, după cum nu şi-a regăsit nici liniştea sufletească.

S-a făcut toamnă, frunzele s-au colorat în roşu şi acele coniferelor s-au făcut maro. Precum un burete muşchiul sugea umezeala rece, drumul prin pădure devenea tot mai dificil şi, treptat, Afra şi-a pierdut

speranţa de a mai putea descoperi un semn de viaţă de la copilul ei.

Au urmat doi ani grei şi, dacă timpul vindeca de obicei toate rănile, cu Afra nu s-a întâmplat la fel. De câte ori îl întâlnea pe Melchior, amintirile îi reveneau şi ea fugea de câte ori auzea de la distanţă zgomotul îndesat al piciorului său de lemn. Şi Melchior evita să o întâlnească, cel puţin până în acea zi de septembrie când ea culegea mere din pomul mare aflat în spatele hambarului, mere mici şi verzi, pe care vremea răcoroasă şi ploioasă nu le mai putea coace. Preocupată de cules, Afra nu îl observă pe administrator apropiindu-se, oprindu-se sub scară şi trăgând lacom cu ochiul sub fusta ei. Pe dedesubt, nu purta nimic şi se sperie de moarte când remarcă privirea bărbatului.

Fără urmă de ruşine, Melchior îi ceru fetei cât se poate de vulgar:

— Dă-te jos, târfă mică!

Afra execută cu frică porunca, dar când libidinosul încercă să o înghesuie şi să îi dea rochia jos, se apără violent şi îl lovi cu pumnul în faţă de îi ţâşni sângele pe nas ca la înjunghierea porcului, iar amărâta ei rochie se înroşi. Se pare că turbatului administrator nu îi prea păsă de împotrivirea ei, căci nu o lăsă în pace, ba dimpotrivă o trânti la pământ, îi ridică rochia în cap şi îşi scoase penisul din pantaloni.

Dă-i înainte, dă-i înainte! gemu Afra. O să reuşeşti să mă nenoroceşti şi a doua oară, nenorocire care este şi a ta!

Pentru o clipă, Melchior se opri, de parcă i-ar fi revenit raţiunea. Afra folosi momentul şi izbucni:

— Ultima ta greşeală nu a rămas fără urmări, s-a soldat cu un băiat cu păr tot atât de creţ ca al tău!

Melchior o privi nesigur.

— Minţi! strigă el în cele din urmă şi adăugă: Curvă mică!

Apoi îi dădu drumul, dar nu pentru a se interesa de amănunte, ci pentru a o bălăcări:

— Târfa ordinară, crezi că nu te-am citit? Nu

urmăreşti decât să mă şantajezi! Am să te învăţ eu cum să te porţi cu administratorul Melchior, vrăjitoare perfidă!

Afra se cutremură. Oricine s-ar fi cutremurat doar când auzea cuvântul „vrăjitoare”. Femeile şi popii îşi făceau cruci. Era suficient să fii acuzată că eşti vrăjitoare, şi nu mai era nevoie de nicio altă dovadă pentru a fi pusă în mişcare o persecutare nemiloasă.

— Vrăjitoareo! repetă administratorul şi scuipă pe jos la mare distanţă.

După care îşi puse hainele în ordine şi se îndepărtă şchiopătând.

Când Afra se săltă cu greutate, pe obraji îi curgeau lacrimi de furie neputincioasă. Se sprijini disperată cu fruntea de scară şi suspină adânc. Dacă administratorul o învinovăţea de vrăjitorie, nu mai avea nicio posibilitate de scăpare.

Când lacrimile încetară, Afra se privi. Corsetul îi era ferfeniţă, rochia şi bluza erau pline de sânge. Pentru a evita întrebările, Afra se căţără până în vârful pomului, unde aşteptă să se însereze. După ce răsunară în depărtare clopotele care chemau la slujba de seară, tânăra îndrăzni să coboare din ascunzătoare şi să se întoarcă la gospodărie.

În timpul nopţii, fu copleşită de gânduri şi imagini chinuitoare. De ea se apropiau călăi cu fiare încinse la foc, maşinării din lemn cu roţi şi dinţi aşteptau să-i jupoaie trupul tânăr. În această noapte, Afra luă o decizie care avea să îi schimbe viaţa.

Nimeni nu băgă de seamă când, puţin după miezul nopţii, Afra se strecură afară. Evită fiecare scândură din duşumea care scârţâia şi, fără să facă vreun zgomot care să o trădeze, reuşi să ajungă la scara abruptă care cobora în zigzag din pod. În încăperea unde se aflau hainele slugilor, făcu repede o legătură cu îmbrăcăminte şi luă o pereche de pantofi aleşi la întâmplare pe întuneric. Desculţă, părăsi casa pe uşa din spate.

În curte, fu întâmpinată de ceaţa umedă şi deasă şi se îndreptă către hambarul cel mare. Păşea sigură, deși

ceaţa acoperea luna şi stelele. Cunoştea bine drumul. Ajunsă la intrarea de lângă poarta cea mare, Afra trase zăvorul şi deschise uşa. Până acum nu remarcase niciodată că această uşă, când era deschisă, scotea sunete ca o pisică bătrână călcată pe coadă. Scârţâitul uşii o sperie de moarte şi, când unul dintre cei şase câini ai stăpânului începu să latre, înlemni de groază. Inima îi bătea să-i iasă din piept şi rămase nemişcată. Ca prin minune, dulăul se opri din lătrat. Se pare că nu atrăsese atenţia nimănui.

Afra voia să ajungă în partea din spate a hambarului, unde podeaua era acoperită cu scânduri pentru a se evita umezeala. Acolo, sub ultima scândură, ascunsese Afra ce avea mai de preţ şi, în acelaşi timp, singurul lucru al ei. Deşi era întuneric beznă, fata găsi ascunzătoarea pe pipăite, călcă apoi cu piciorul gol pe un şoarece ori pe un şobolan care ţâşni chiţăind, ridică scândura şi scoase o casetă plată înfăşurată în pânză de sac. Pentru ea, era lucrul cel mai de preţ din lume. Atentă să nu facă niciun zgomot, Afra părăsi gospodăria administratorului, care fusese căminul ei de la vârsta de 12 ani.

Absenţa ei avea să fie descoperită dimineaţă, dar Afra era sigură că nimeni nu o va căuta. În urmă cu trei ani, când bătrâna Gunhilda nu se mai întorsese de la munca câmpului, nimeni nu se interesase de ea şi fusese doar o întâmplare că un vânător de-al administratorului îi găsise cadavrul atârnând de un tei. Se spânzurase.

După o oră de mers pe întuneric, ceaţa se ridică şi Afra, aflată la marginea pădurii dinspre vest, încercă să se orienteze. De fapt, nici ea nu ştia încotro să se îndrepte. Doar să fie departe, departe de administratorul Melchior. Tremurând, se opri şi ascultă în noapte.

De undeva venea un zgomot ciudat, parcă aducea cu răsuflarea şuierătoare a unui copil mic. Mergând mai departe, dădu de un pârâu care curgea tumultuos la marginea pădurii. Din apa lui se ridica o răceală ca de gheaţă şi, cu toate că fugara trăsese adânc aer în piept, respira sacadat. Era epuizată.

Picioarele goale o dureau. Şi totuşi, nu îndrăznea să

încalţe preţioşii pantofi pe care îi pusese în legătură.

La poalele unei sălcii noduroase, chiar lângă apă, Afra se lăsă la pământ. Îşi trase picioarele sub ea şi îşi ridică mai mult mânecile. Şi, în timp ce privea în gol, începu să se întrebe dacă nu cumva decizia ei de a fugi nu fusese prematură.

Sigur că Melchior von Rabenstein era o lepădătură scârboasă şi cine ştie ce i-ar mai fi făcut; dar ceea ce i-ar mai fi făcut ar fi fost mai rău decât să sufere de foame şi de frig în pădure? Nu avea ce să mănânce, nu avea un acoperiş deasupra capului, nu ştia nici măcar unde era şi încotro voia să se îndrepte. Dar să sfârşească pe rug, ca o vrăjitoare? Afra scoase din legătură o pelerină largă din stofă groasă. Se acoperi cu ea şi încercă să se odihnească.

La somn nici nu se gândea. O frământau prea multe. Când, după o noapte nesfârşită, deschise ochii, pârâul susura la picioarele ei în lumina zorilor. Din apă se înălţau aburi lăptoşi. Mirosea a peşte şi a mâl.

Nu văzuse niciodată o hartă, doar auzise că exista ceva, un pergament pe care erau trecute râuri şi văi, oraşe şi munţi, totul mic, desenat din perspectiva unei păsări în zbor – o minune ori ceva fermecat? Afra privea nehotărâtă apa ce curgea.

Se gândea că pârâul trebuia să curgă undeva şi hotărî să îi urmeze cursul. Orice pârâu caută un râu şi pe orice râu se află un oraş. Aşa că îşi luă legătura şi porni în josul apei.

În stânga ei, la marginea pădurii, creşteau răchiţele roşii. Afra culese o mână şi le duse la gură. Erau acre, dar acreala îi trezi pofta de viaţă şi grăbi paşii de parcă ar fi trebuit să ajungă undeva la o anumită oră.

Trebuie să fi fost pe la amiază şi Afra parcursese vreo cincisprezece mile, când dădu de un buştean care unea cele două maluri ale pârâului ca un pod. De pe malul celălalt o cărare bătătorită ducea la un luminiş.

O voce interioară îi cerea Afrei să nu traverseze pârâul şi, pentru că oricum nu avea un ţel, porni mai departe de-a lungul apei, până când îi ajunse la nas iz de

fum, semn neîndoios al unei aşezări omeneşti.

Afra se gândi cum să răspundă la întrebările ce i s-ar pune. O femeie tânără care colinda de una singură trezea asemenea întrebări. Şi ea nu era tocmai pricepută la născocitul poveştilor. Viaţa o pusese faţă în faţă doar cu dura realitate. De aceea se decise ca la toate întrebările să răspundă cu adevărul: că administratorul o siluise şi că ea fugea de insistenţele lui, că accepta orice muncă îi putea aduce pâine şi un acoperiş deasupra capului.

Nici nu ajunsese la capătul gândurilor, când pădurea pe care o străbătuse noaptea şi întreaga zi se sfârşi brusc, lăsând loc unui câmp. În mijlocul acestuia se afla o moară, iar roata morii scotea un plescăit ritmic, care se auzea de la o jumătate de milă. De la o distanţă sigură, Afra urmări cum un car cu boi încărcat cu saci se îndepărta spre sud. Totul lăsa o impresie atât de paşnică, încât Afra se îndreptă fără nicio reţinere către moară.

— Hei, de unde vii şi ce cauţi pe-aici?

La nivelul superior al vechii case din paiantă, apăru o căpăţână cu păr rar plin de praf alb, care zâmbea prietenos.

— Sunteţi morarul acestei frumoase proprietăţi? strigă de jos Afra şi, fără să aştepte răspunsul, adăugă: numai o vorbă!

Căpăţâna dispăru din deschizătura ca o fereastră şi Afra se îndreptă către intrare. Imediat în uşă apăru o femeie corpolentă, cu braţe groase şi îndesată. Îşi încrucişă cercetătoare braţele pe piept. Nu spunea nimic şi o privea pe Afra ca pe o intrusă. În cele din urmă, apăru şi morarul şi, când observă poziţia ostilă a soţiei, expresia prietenoasă de pe chipul lui se transformă pe loc.

— O ţigancă din India? spuse el pe un ton batjocoritor şi continuă: … Care nu ne vorbeşte limba şi care nu este botezată, ca evreii. Nu avem nimic de dat, mai ales uneia ca asta!

Morarii erau cunoscuţi pentru zgârcenia lor, Dumnezeu ştie cum s-a ajuns la situaţia asta, dar Afra nu se dădu bătută. Părul ei negru şi pielea bronzată de la

munca în aer liber ar fi putut să dea impresia că ar fi din neamul ţiganilor din Orient, care năvăliseră în tot ţinutul ca un roi de lăcuste.

De aceea ripostă sigură pe sine, aproape ţâfnoasă:

— Vorbesc limba dumneavoastră tot atât de bine ca voi şi sunt şi botezată, chiar dacă nu a trecut de atunci atâta timp ca la dumneavoastră. Acum vreţi să mă ascultaţi?

Brusc, de pe chipul morăriţei dispăru expresia ostilă şi aceasta îi vorbi prietenos:

— Nu îi lua în nume de rău vorbele, de fapt, este un bărbat bun şi blând. Dar nu trece o zi lăsată de la Dumnezeu în care vreun vagabond care fuge de muncă să nu apară după cerşit. Dacă la toţi le-am da câte ceva, în curând nu vom avea nici ce să băgăm în gură.

— Nu vin să cer, eu caut de lucru. Sunt fată în casă de la 12 ani şi am învăţat să muncesc.

— Încă un mâncău în casa mea! se prefăcu revoltat morarul. Avem doi flăcăi şi patru guri mici şi flămânde, vezi-ţi de drum şi nu ne mai face să pierdem timpul!

Şi cu o mişcare a mâinii arătă în direcţia din care venise Afra.

Afra văzu că nu o scotea la capăt cu morarul şi vru să se întoarcă, dar femeia îşi împinse deoparte bărbatul, pe care îl avertiză:

— O fată ca ajutor mi-ar prinde bine şi, dacă este harnică, de ce ne-am lipsi de ea? Nici nu arată ca o nesătulă.

— Fă ce vrei, răspunse jignit morarul şi dispăru în interiorul casei, ca să-şi continue munca.

Morăriţa cea rotofeie ridică din umeri a scuză.

— Este un om bun şi vrednic, repetă ea şi îşi întări afirmaţia dând din cap. Şi tu? De fapt, cum te cheamă?

— Afra.

— Eşti cucernică?

— Cucernică? repetă încurcată Afra.

Trebuia să recunoască faptul că, de când viaţa ei îi jucase o festă atât de urâtă, cam cârtise. O viaţă întreagă

nu se făcuse vinovată cu nimic, respectase poruncile bisericeşti şi pentru cele mai mici greşeli se spovedise şi se căise. Atunci, de ce Domnul îi dăduse atâta suferinţă?

— Cu cucernicia nu stai grozav, zise morăriţa, care remarcase ezitarea Afrei.

— Cum credeţi dumneavoastră, se supără fata. Eu am primit toate tainele corespunzătoare vârstei mele, iar „Ave Maria” o pot rosti chiar şi în latină, lucru pe care cei mai mulţi popi nu ştiu a-l face. Şi, fără să mai aştepte reacţia femeii, începu să recite: *Ave Mana, gratia plena, Dominus tecum, benedicta tu în mulienbus, et benedictus frudus ventris tui...*

Morăriţa făcu ochii mari şi îşi împreună cu evlavie mâinile pe piept. După ce Afra termină, femeia întrebă nesigură:

Jură pe Dumnezeu şi pe toţi sfinţii că nu ai furat nimic şi că nu poţi fi învinovăţită cu nimic. Jură!

— Cu plăcere! răspunse Afra şi ridică mâna dreaptă. Motivul pentru care mă aflu aici, în faţa uşii dumneavoastră, este nelegiuirea administratorului care m-a constrâns şi mi-a răpit nevinovăţia.

Morăriţa îşi făcu rapid câteva cruci. Apoi spuse:

— Eşti puternică, Afra. Poţi să te apuci de treabă.

Afra dădu din cap şi o urmă pe morăriţă în casă, unde patru copii mici – cel mai mic să fi avut doi ani – făceau un tărăboi îngrozitor. Când aceştia dădură cu ochii de străină, cea mai mare, o fetiţă de vreo opt ani, strigă:

— O ţigancă, o ţigancă! Să plece!

— Nu le-o lua în nume de rău copiilor, zise morăriţa, le-am băgat în cap să se ferească de străini. După cum spuneam, pe aici se vântură mulţi derbedei flămânzi. Aceştia fură ca nişte ticăloşi și nu fac excepţie nici copiii, cu care ei fac un adevărat comerţ.

— Vrăjitoarea să dispară! repetă fata mai vârstnică. Îmi este frică de ea.

Afra încercă să intre în voia copiilor, folosind cuvinte prietenoase. Dar, când încercă să o mângâie pe obraji pe fata cea mare, ştrengăriţa o zgârie pe faţă şi strigă:

— Nu pune mâna pe mine, vrăjitoareo!

În cele din urmă, mama reuşi să-i liniştească pe copiii iritaţi vorbindu-le frumos, şi Afra primi un colţ din marea încăpere care ocupa întregul etaj al morii. Aici Afra îşi lăsă legătura sub privirile neîncrezătoare ale morăriţei.

— Cum se face că o tânără ca tine ştie să spună „Ave Maria” în latină? întrebă femeia, pe care elocinţa Afrei nu prea o convinsese. Nu cumva ai fugit dintr-o mănăstire, unde se învaţă aşa ceva?

— Unde vă duce gândul! râse Afra fără a-i răspunde la întrebare. Totul este aşa cum am spus eu, nu altfel.

* * *

*

În întreaga casă răsuna bătaia înăbuşită a roţii morii, întreruptă de ritmul scurgerii apei care plescăia căzând din paleţi. În primele nopţi, Afra nu putu să doarmă. Dar, treptat, se obişnui cu noul zgomot. Chiar reuşi să câştige şi încrederea copiilor morarului. Argaţii o tratau cu amabilitate şi se părea că totul mergea bine.

Şi totuşi, în ajunul zilei sfintelor Cecilia şi Filomena s-a dezlănţuit grozăvia. Nori negri groşi pluteau deasupra întregului ţinut, purtaţi cu repeziciune de un vânt rece ca gheaţa. Mai întâi, a început o ploaie şovăielnică, devenind tot mai insistentă, şi în cele din urmă apa curgea din cer ca torentele montane. Pârâul care punea în funcţiune moara şi care în mod normal nu era mai lat de zece coţi s-a revărsat şi s-a prefăcut într-un râu năvalnic.

De nevoie, morarul a deschis zăgazul, iar argaţii au săpat în grabă un şanţ, pentru a despărţi masele de apa cafenie. Morarul urmărea cu teamă cum uriaşa roată a morii se învârtea tot mai repede.

După patru zile şi nopţi, cerul s-a mai luminat, şi ploaia a încetat; dar pârâul continua să se umfle şi roata se învârtea cu furie. Noaptea morarul stătea de veghe şi ungea la intervale scurte axul din lemn cu seu de vită; deja credea că trecuse ce era mai rău, când dimineaţă devreme în cea de-a şasea zi se produse catastrofa.

Parcă se cutremurase pământul. Cu trosnituri

puternice, roata morii se frânse în trei bucăţi. Apa curgea liberă pe rampă şi inundă parterul morii. Din fericire, toţi cei din casă se găseau la etaj. Copiii, speriaţi, se ţineau de rochia mamei, care murmura o rugăciune, mereu aceeaşi rugăciune. Şi Afrei îi era teamă şi, în teama ei, se agăţă de Lambert, cel mai în vârstă argat.

— Trebuie să ieşim de aici! strigă morarul după ce controlase parterul inundat. Apa roade zidurile de susţinere. Este doar o problemă de timp până când moara se va nărui.

Atunci, morăriţa ridică braţele şi, plângând, strigă:

— Sfântă maică Maria, ajută-ne!

— În clipa asta, nu ne va fi de prea mare ajutor, mormăi morarul supărat şi îi porunci Afrei: Tu ocupă-te de copii, eu vreau să văd ce se mai poate salva.

Afra îl luă pe cel mai mic în braţe şi pe fată de mână. Coborî cu grijă scara.

La parter, se formase un vârtej. În apa murdară, maronie se roteau două scăunele, pantofi din lemn şi o duzină de şoareci şi şobolani. Apa urât mirositoare îi ajungea Afrei până deasupra genunchilor. În timp ce îi ţinea pe copii strâns lipiţi de ea, fata cea mare o strângea de mână atât de tare, încât o durea. Fără a vărsa o lacrimă, fata scâncea încet.

— Reuşim imediat! încerca Afra să o încurajeze.

Lângă moară era o căruţă cu loitre, ca aceea folosită de ţăranii din împrejurimi la transportul sacilor cu grâu. Afra aşeză copiii în căruţă şi îi avertiză să nu se mişte de acolo, apoi se întoarse. Trebuia să vadă şi de ceilalţi doi copii. Rochia ei udă aproape că o ţintuia de podea, când îşi croi drum prin apă.

Tocmai ajunsese la scară, când fu întâmpinată de morăriţă cu ceilalţi doi copii.

— Ce mai cauţi aici? strigă ea, enervată.

Afra nu îi răspunse şi îi făcu loc să treacă. Urcă din nou la etaj, unde morarul şi argaţii adunau lucrurile cum le cădeau în mână.

— Pleacă, în orice moment casa se poate nărui, îi

ceru morarul Afrei.

Acum, auzea şi ea trosnitul lemnăriei. Din zidăria dintre grinzile de lemn cădeau blocuri de piatră pe podea. Cuprinşi de panică, argaţii se năpustiră la scară şi dispărură.

— Unde este legătura mea cu haine? strigă agitată Afra.

Morarul dădu din cap şi arătă spre colţul unde ea îşi lăsase puţinele lucruri în urmă cu câteva zile. Afra strângea legătura ca pe o comoară şi se opri pentru o clipă.

— Domnul să te aibă în pază!

Vocea morarului aflat deja în drum spre ieşire o readuse pe Afra la realitate. Aceasta avu brusc senzaţia că întreaga moară se clătina ca o corabie pe valuri. Strângând la piept bocceaua se grăbi către scară, cobori trei-patru paşi, după care acoperişul se prăbuşi. Grinzile care susţineau acoperişul scârţâiră şi rămaseră într-un nor de praf ca nişte paie frânte.

Afra simţi o lovitură în cap şi, o clipă, avu impresia că îşi pierduse cunoştinţa, apoi simţi că ceva o prinde cu forţă de braţul drept şi trage de el. Lipsită de orice voinţă, străbătu apa şi, ajunsă la un loc uscat, se prăbuşi.

Crezu că visează când sub ochii ei moara începu să se clatine, apoi să se lase încet pe partea pe care se găsea roata, ca un taur la tăiere. Un sunet înspăimântător, ca atunci când furtuna dezrădăcinează un arbore secular, o făcu pe Afra să înlemnească. După care se făcu linişte, îngrozitor de linişte. Se mai auzea doar gâlgâitul apei.

Printre norii joşi apăru pe neaşteptate soarele, dând tuturor o tentă înfiorătoare. Din apă se iveau resturile morii, ca o insulă ce îşi căuta calea rotindu-se şi bolborosind. Morarul privea fix, aproape neutru, de parcă nu ar fi înţeles ce se întâmplase. Soţia lui suspina cu mâinile strânse în dreptul gurii. Copiii îşi priveau speriaţi părinţii. Unul dintre argaţi încă mai ţinea braţul Afrei. Din ruinele casei se ridica un iz bestial, de putred. Şobolanii care chiţăiau încercau să se refugieze undeva.

Întreaga zi şi noaptea următoare, le-au petrecut într-o colibă din lemn din apropiere, până când s-au retras apele. Nimeni nu a scos o vorbă, nici măcar copiii.

Primul care şi-a recăpătat darul vorbirii a fost morarul:

— Fără acoperiş deasupra capului, fără nimic de mâncare, fără posibilitatea unui câştig. Ce va urma?

Morăriţa întoarse capul în dreapta şi-n stânga.

Morarul se adresă Afrei şi argaţilor vorbind încet:

— Urmaţi-vă calea, căutaţi un nou adăpost, o posibilitate de a vă întreţine. Vedeţi că am pierdut totul. Tot ce ne-a mai rămas sunt copiii, cărora nu ştiu cum le voi da de mâncare. Trebuie să înţelegeţi…

— Te înţelegem, morarule, spuse argatul Lambert.

Acesta avea părul blond-roşcat şi ţepos, care îi creştea în toate direcţiile, ca un pămătuf pentru agheasmă. Ce vârstă avea nu era în stare nici el să spună, dar cearcănele din jurul ochilor arătau că nu mai făcea parte dintre cei tineri.

— Da, confirmă un altul, Gottfried, care spre deosebire de Lambert era tinerel şi căruia nu-i plăcea vorba lungă.

Cu un cap mai înalt decât Lambert, cu umeri laţi, bărbos, cu păr drept, era chipeş şi arăta mai mult a orăşean decât a argat la moară.

Afra dădu doar din cap, fără să spună nimic. Ea nu ştia ce va face şi îi venea greu să îşi stăpânească lacrimile. Câteva zile dusese o viaţă normală, cu muncă, masă şi somn. Oamenii fuseseră buni cu ea. Şi acum?

A doua zi dimineaţa devreme, Afra şi argaţii morarului porniră la drum. Gottfried ştia un ţăran înstărit, a cărui gospodărie se afla în josul pârâului, pe o colină. Acesta era un nesătul şi un zgârie-brânză, în plus şi mândru ca un păun, motiv pentru care era poreclit Paul Păunul, dar când Gottfried îi dusese grâul la măcinat îi promisese de lucru şi o pâine dacă ar veni la el.

Pe drum către bătrânul holtei, nu s-au prea legat discuţii. Abia după mai multe ore Lambert se apucase să

povestească din viaţa lui, mai mult fabulând; dar nici Gottfried şi nici Afra nu îl ascultau. Ambii erau mult mai preocupaţi de situaţia în care ajunseseră.

Odată, Lambert se întrerupse pentru a pune o întrebare:

— Ia spune, Afra, cum se face că tu umbli singură cuc, de parcă ai fugi? Este ceva cam neobişnuit pentru o fată de vârsta ta, şi în plus este şi periculos.

— Nu poate fi mai periculos decât viaţa mea de până acum, răspunse cam obraznic Afra, şi Gottfried o privi surprins.

— Până acum nu ai scăpat o vorbă despre viaţa ta.

— Ce vă priveşte pe voi?

Afra făcu un gest de respingere cu mâna.

Răspunsul îl puse pe gânduri pe Lambert, în orice caz acesta nu mai vorbi mult timp. Încă o milă merseră apăsat unul în urma celuilalt, tăcând, până când Gottfried, care mergea în faţă, se opri brusc privind în josul văii, de unde se îndrepta rapid spre ei o ceată de oameni.

Gottfried se ghemui şi le făcu şi celorlalţi semn să procedeze la fel.

— Asta ce mai este? întrebă încet Afra, ca şi cum vocea ei i-ar fi putut trăda.

— Nu ştiu, răspunse Gottfried, dar, dacă este vorba despre una din acele hoarde de cerşetori care umblă prin ţinut prădând, atunci să ne păzească Dumnezeu!

Afra se sperie. Despre hoardele de cerşetori se povesteau lucruri îngrozitoare. Umblau în cete de o sută – două sute oameni, fără să posede nimic şi fără să muncească, nu trăiau de fapt din cerşit, nu, ei îşi luau ceea ce le trebuia. Pe cei care le ieşeau în cale îi lăsau goi. Păstorilor le luau animalele şi făceau moarte de om pentru o bucată de pâine dacă nu le-o dădeai de bunăvoie.

Gălăgioasa haită se apropia tot mai mult. Trebuie să fi fost vreo două sute de indivizi înarmaţi cu prăjini lungi şi cu măciuci, având în mijlocul lor o căruţă cu o colivie, de care trăgeau ori o împingeau.

— Trebuie să ne despărţim, zise Gottfried. Cel mai

bine este ca fiecare să o ia în altă direcţie. Aşa putem să scăpăm mai bine de vagabonzi.

Între timp, cerşetorii îi descoperiseră şi se îndreptau acum spre ei alergând şi scoţând strigăte sălbatice.

Afra se ridică în picioare şi, strângând legătura la piept, începu să alerge cât de repede putea. Ţelul ei era pădurea din partea stângă, aflată pe o înălţime. Gottfried şi Lambert fugiră în direcţie opusă. Afra trăgea cu greutate aer în piept, pentru că drumul ce urca era tot mai greu. Strigătele obscene ale cerşetorilor se apropiau tot mai mult. Afra nu cuteza să se întoarcă, trebuia să ajungă la pădure, altfel cădea victimă abominabilei hoarde. Ceea ce o aştepta deveni şi mai limpede când pe lângă cap îi vâjâi o prăjină care rămase apoi înfiptă în pământul moale acoperit cu iarbă.

Din fericire, cerşetorii erau bătrâni şi nu prea iuţi, aşa că Afra ajunse la pădure. Stejarii groşi şi molizii ofereau o oarecare protecţie, dar fata continuă să alerge până când zbieretele celor din hoardă se mai pierdură şi în cele din urmă amuţiră complet. Ajunsă la capătul puterilor Afra se aşeză pe un buştean şi, când scăpă de tensiune ca de o piatră grea, izbucni în lacrimi. Nu ştia ce să mai facă.

Dezorientată, porni apoi la întâmplare. I se părea inutil să-i caute pe cei doi argaţi. Pe de o parte, era mult prea periculos să dea din nou peste ceata cerşetorilor, iar pe de altă parte, nu se simţea prea în siguranţă nici cu ei.

Pădurea părea fără sfârşit, dar, după o jumătate de zi care îi răpi şi ultimele puteri, arborii se mai răriră şi brusc i se deschise în faţa ochilor o vale largă, pe firul căreia şerpuia marele râu.

Ea cunoştea doar ţinutul deluros carstic pe care se afla domeniul administratorului şi nu mai văzuse niciodată o vale atât de largă, de-a lungul căreia puteai parcă să priveşti până la capătul lumii. Aici se împleteau ogoare frumos lucrate, cu păşuni, iar jos, într-o buclă a râului, protejat din trei părţi, se înghesuiau una într-alta, într-un ansamblu, mai multe clădiri bine zidite, ca turnurile de apărare ale unei cetăţi.

Afra se grăbi să coboare versantul lin, către un car cu boi care era oprit la marginea unei păşuni. Apropiindu-se, văzu mai multe femei îmbrăcate în portul cenuşiu al călugăriţelor, care munceau pe un ogor trasat cu brazde. Sosirea străinei le trezi acestora curiozitatea şi două dintre ele se îndreptară către Afra. Ele salutară doar din cap, fără a scoate o vorbă.

Afra le răspunse la salut şi întrebă:

Unde mă aflu? Am fugit de o hoardă de cerşetori.

— Nu ţi-au făcut nimic, nu? întrebă una din femei, mai în vârstă, cu chipul frământat de griji, dar cu o ţinută mândră, pe care munca grea la câmp nu o afectase.

— Sunt tânără şi fug repede, încercă Afra să treacă peste cele abia trăite. Dar să tot fi fost vreo două sute de indivizi.

În timp ce povestea, se adunară şi celelalte maici în jurul fetei, privind-o curioase.

— Sfânta Cecilia este numele mănăstirii noastre, ai auzit cu siguranţă despre ea, zise femeia mai vârstnică.

Afra confirmă, deşi nu auzise niciodată despre o astfel de mănăstire. Privi sfioasă înjur. Veşmântul ei sărăcăcios avusese serios de suferit în timp ce fugea prin pădure. Din el atârnau petice, iar braţele îi erau mânjite cu sânge.

Privind-o, maicilor li se făcu milă şi cea mai în vârstă dintre ele spuse:

— Ziua este spre sfârşite, este vremea să ne întoarcem! apoi se adresă Afrei: Urcă în car. Cu siguranţă eşti ostenită după ce ai alergat atât. De unde vii?

— Am lucrat la administratorul ţinutului, Melchior von Rabenstein, răspunse Afra, privi în gol şi nesigură continuă: Dar s-a dat la mine…

— Nu trebuie să continui, o opri călugăriţa. Tăcerea vindecă toate rănile.

După ce toate maicile urcară în car, acesta se puse în mişcare. Drumul fu parcurs într-o tăcere adâncă. Orice discuţie încetase şi Afra avu impresia că ar fi fost poate mai bine dacă ar fi tăcut din gură.

Ca toate mănăstirile, Sfânta Cecilia era situată într-un loc mai retras, dar la fel de întărit ca o fortăreaţă. Conturul trapezoidal al construcţiei înconjurate de ziduri groase se încadra ideal în cotitura râului. Poarta din partea îndreptată spre râu era mai mult înaltă decât lată, ferecată în fier, şi se termina în partea superioară într-un arc gotic. Era într-un punct mai ridicat şi călugăriţa care mâna boii îi îndemnă pocnind din bici să înceapă urcuşul.

În curtea interioară a mănăstirii, maicile coborâră din car şi, una după alta, dispărură într-o clădire aflată în stânga, cu două etaje şi cu ferestre înalte şi ascuţite. Cea mai bătrână rămase cu Afra, o alta duse carul sub un şopron din partea din faţă a curţii. Aici se mai aflau grajduri cu animale, furaje şi provizii, care şi unelte necesare întreţinerii mănăstirii.

Biserica aflată în stânga era clădirea cea mai înaltă, deşi conform regulilor ordinului în loc de un turn avea două lanternouri. Pereţii exteriori aveau pe ei grinzi şi bare lungi, unite prin dulapi utilizaţi ca schelă. Asemenea oaselor unui peşte uriaş, grinzile dezvelite ale acoperişului se înălţau abrupt spre cer. Scări înguste din lemn negeluit duceau de la un nivel la altul, până la frontonul podului. Biserica dărăpănată, construită în stil vechi, trebuia să facă loc unei construcţii noi.

Acum, la lăsarea serii, munca încetase. Constructorii se retrăseseră în mica lor colonie de lângă zidul vestic al mănăstirii. Niciun bărbat nu avea voie să petreacă noaptea în interiorul mănăstirii.

Când poarta grea din fier se închise, scrâşnind puternic ca mânuită de o mână fantomatică, Afra se sperie.

— Desigur că eşti ostenită, zise bătrâna maică, părând la fel de obişnuită cu aceste scrâşnete ca şi cu sunetul clopotelor ce anunţau slujbele. Dar mai întâi trebuie să te prezinţi stareţei şi să o rogi să te primească. Astea sunt regulile. Vino!

Afra o urmă ascultătoare pe maică spre clădirea lungă. La intrare, îşi lăsă jos legătura. Urcară împreună o scară din piatră abruptă şi răsucită ca o cochilie de melc şi

ajunseră într-un coridor aparent nesfârşit, cu nervuri în formă de cruce pe tavan şi cu dale neregulate din piatră pe jos. Lucarnele mici în formă de suveică, având geamuri bombate, lăsau chiar şi în timpul zilei să pătrundă doar puţină lumină, iar pe înserate foloseau doar ca puncte de orientare. La capătul coridorului, apăru din semiîntuneric o maică înveşmântată în alb şi cu o tunică neagră pe deasupra. Ea îi făcu Afrei semn să o urmeze. Cealaltă maică se îndepărtă fără un cuvânt în direcţia din care veniseră.

Urcând o a doua scară identică primei, ajunseră în cele din urmă la etajul superior într-un hol gol, al cărui mobilier se compunea din câte trei scaune aşezate de-a lungul a trei pereţi. În al patrulea perete era o uşă, ce avea deasupra o icoană pictată *al fresco*. În interiorul mănăstirii, nu exista nimic care să amintească de o proprietate privată sau aparţinând sferei private. De aceea maica intră fără să mai bată la uşă, doar cu un fugar „Laudetur Jesus Christus” pe buze.

Dimensiunea încăperii sobre şi teancurile de pergamente din rafturile de pe pereţi indicau că era vorba despre chilia stareţei. Aceasta se ridică de la o masă solidă din lemn, aflată în mijloc, pe care ardea o făclie cu răşină de brad ce împrăştia un miros aspru. Se părea că stareţa fusese înştiinţată, căci maica se retrase fără să spună nimic, lăsând-o pe Afra acolo. Aceasta se simţea goală şi vulnerabilă în rochia ei zdrenţuită, în faţa stareţei care impunea respect.

Chipul călugăriţei avea o ciudată nuanţă verzuie, iar trupul ei era uscat şi slab. Muşchii şi venele gâtului ei lipsit de carne, acolo unde acesta ieşea din haină, păreau să alcătuiască o ţesătură de fibre. De sub boneta de călugăriţă ieşeau fire de păr cărunt şi mat. Ai fi putut să o iei drept o moartă, dacă nu ar fi fost acele scântei incandescente ce sclipeau din adâncul orbitelor ei. O privelişte nu tocmai plăcută.

— Din câte am auzit, lumea ţi-a pricinuit rău, spuse stareţa cu un glas ce părea chiar plăcut comparativ cu

înfăţişarea ei şi se apropie câţiva paşi de Afra.

Afra confirmă cu capul plecat, gândindu-se cum ar putea evita o atingere din partea acestei stareţe osoase, aproape transparente. Dar, din fericire, aceasta se opri la doi paşi de ea. Braţele ei uscate atârnau ca nişte funii de cânepă.

— Eşti pregătită să renunţi la orice plăcere trupească întreaga viaţă, aşa cum prevăd regulile sfântului Benedict?

Întrebarea stareţei răsună sec în încăpere şi Afra nu ştia cum să răspundă. Era sătulă cu vârf şi îndesat de orice plăcere trupească, dar nu intenţiona să se călugărească şi să adere la ordinul maicilor mute.

— Eşti pregătită să taci, să renunţi la carne şi la vin, şi să iubeşti mai mult durerea decât starea de bine? continuă stareţa.

Afra vru să spună că voia un acoperiş deasupra capului pentru această noapte şi poate nişte merinde de drum. Voia să spună că oricum avusese doar rar parte de carne în viaţa ei. Dar stareţa îi citi gândurile.

— Îţi înţeleg ezitarea, fiica mea, nu trebuie să îmi dai astăzi un răspuns. Timpul îţi va da înţelepciunea răspunsului.

Apoi bătu de câteva ori din palme şi apărură două maici.

Pregătiţi-i o baie, îngrijiţi-i rănile şi daţi-i haine noi! le porunci celor două pe un ton ce era complet diferit de cel cu care îi vorbise Afrei.

Maicile dădură din cap supuse, cu braţele încrucişate pe piept, şi coborâră cu Afra în beci, unde îi pregătiră într-o puţină din lemn o baie cu apă caldă. Oare când făcuse baie ultima dată în apă caldă? Era obişnuită cu spălarea trupului o dată pe lună cu câteva găleţi cu apă rece, pe care şi le turna pe cap. Murdăria deosebită o combătea cu un fel de săpun din seu, untură de peşte şi ulei de plante păstrat într-un butoi, şi care puţea ca un cerşetor lepros.

Roşi toată şi privi în pământ când maicile acoperiră puţina cu o pânză înainte de a duce apa fierbinte de pe foc şi a o turna. O ajutară apoi să se dezbrace şi, după ce intră

în puţină, îi şterseră rănile. În final, îi aduseră o sutană cenuşie dintr-un postav aspru, cum purtau novicele, şi o conduseră din beci la parterul clădirii lungi.

În faţa Afrei se afla o sală îngustă, lungă, refectoriul, unde mâncau maicile. Coloane din tuf neprelucrat susţineau o boltă ascuţită, ca într-o biserică. De-a lungul pereţilor longitudinali erau mese înguste, care erau unite în cap de o masă aşezată perpendicular pe acestea. La această masă, având vedere asupra întregii săli, se aşeza stareţa. De pe locurile lor maicile priveau în tăcere peretele din faţă, de pe care maxime aspre le aminteau de existenţa pământească: „Obiectul gândurilor tale trebuie să fie Dumnezeu”; „Este mai bine nu să gândeşti, ci să asculţi”; „Omul nu este născut pentru a-şi găsi fericirea pe pământ”; „Tu nu eşti altceva decât praf şi cenuşă”.

Afrei i se arătă un loc la capătul de jos al rândului de mese. Dar nimeni nu băgă în seamă prezenţa ei. Ca toate celelalte maici, privea fix peretele din faţă şi ca toate celelalte nu îndrăznea să îşi întoarcă privirea către vreuna dintre ele. În loc de asta, îi sărea în ochi o inscripţie de pe perete: „Nu vezi nimic, nu judeci nimic. Lasă-ţi trista ta soartă pe seama superioarei”.

Inscripţia îi provoca mai mult mânie decât smerenie. După rostirea unei rugăciuni pe care Afra nu o ştia, în faţa ei, pe masă, ateriză un coltuc de pâine neagră şi o bucată de brânză. Mirată, se întoarse ca să vadă provenienţa mâncării. Dintr-un coş mare, două maici împărţeau alimentele. Alte două puneau pe mese urcioare cu apă şi căni.

Atunci, din faţă, răsună vocea pătrunzătoare a stareţei:

— Afra, şi tu trebuie să te supui regulilor ordinului nostru. Aşadar, pleacă-ţi privirea şi primeşte cu recunoştinţă ce ţi se dă.

Afra se supuse şi începu să mănânce lacomă din pâine şi din brânză. Îi era foame, o foame pe care nu o putea domoli coltucul de pâine. Ba chiar i se părea că puţina mâncare îi amplificase foamea. Fără să mişte capul,

trase cu ochiul către maica din stânga ei, care lăsase pâinea după ce muşcase de două ori din ea. Aşteptă ocazia cu nelinişte şi, cu o mişcare fulgerătoare, îşi însuşi pâinea acesteia.

Mâna maicii tresări, de parcă ar fi vrut să spună „Este a mea!”, dar poate că tresăritul avu altă semnificaţie. În orice caz, Afra devoră pâinea într-o secundă şi tot atât de repede goli şi cana cu apă.

După ce rostiră rugăciunea de mulţumire, maicile se ridicară. Pentru câteva minute, era permisă o scurtă conversaţie.

Maica de la care Afra furase pâinea i se adresă pe un ton ciudat. Parcă era sugrumată.

De ce ai mâncat-o? întrebă ea cu reproş.

— Îmi era foame, nu mâncasem nimic de două zile!

Maica dădu ochii peste cap.

— Cu prima ocazie îţi dau pâinea înapoi, zise Afra.

— Nu asta este problema!

— Dar care?

Afra clipi curioasă.

— În pâine era coaptă o broască, una adevărată!

Afra regurgită şi i se păru că i se întoarce stomacul pe dos. Dar îşi zise că, de nevoie, la Melchior mâncase lucruri mai rele decât o broască, şi aia coaptă. Înghiţi o dată, de două ori, apoi o întrebă pe cealaltă:

— Cine a făcut asta?

Într-un exces de răutate, maica răspunse:

— Ei, cine…!? Sora noastră, aceea care coace pâinea!

— Dar de ce?

— De ce, de ce, de ce! Trebuie să ştii că în această mănăstire fiecare este duşmanul celuilalt. Fiecare dintre cele pe care le întâlneşti aici are propria poveste care a adus-o aici. Fiecare dintre cele aflate în acest refectoriu crede că soarta ei este cea mai amară. Tăcerea permanentă, închiderea în sine, contemplaţia fac să prindă viaţă lucruri care nu se întâmplă. După câteva luni, crezi că asta sau cealaltă atentează la viaţa ta, dar de fapt nu trece niciun an în care să moară mai multe dintre noi, fie

din vina altcuiva, fie din proprie vină. Noua biserică nu are turnuri, după cum vezi, iar toate ferestrele au gratii. De ce?

— Şi ce este cu broasca din pâine?

Maica ridică din sprâncene şi pe frunte îi apărură cute adânci:

— Ca şi şarpele, broasca este simbol al diavolului. Aşa cum scoica trece drept simbol al Fecioarei Maria, pentru că Maica Domnului a ascuns în carnea ei cea mai preţioasă perlă, tot aşa broasca este cel mai diavolesc animal, pentru că împrăştie milioane de ouă ale răului, iar răul naşte totdeauna rău.

— Aşa o fi, se înfierbântă Afra, dar de ce bucătăreasa coace o broască în pâine când nu poate să ştie cine are parte de bucata cu broască?

— Nu ştiu, dar probabil că ura şi blestemele ei sunt îndreptate împotriva tuturor. Aşa cum am spus, aici fiecare este duşmanul fiecăruia, chiar dacă din afară nu se vede aşa.

Brusc, ca la un semn tainic, toate şoaptele încetară şi toate maicile formară un şir, punându-se în mişcare una în spatele celeilalte.

De la locul ei din capul meselor stareţa îi făcu semn Afrei să se încadreze în şir. Ea nu şovăi să se supună, dar suportă un pumn în coaste de la o maică măruntă şi grasă, cu gura urât mirositoare, care cu degetul gros îi arătă să se aşeze după ea.

Abia acum Afra observă că maicile aveau veşmintele colorate diferit. Grasa făcea parte dintre cele îmbrăcate în negru, care erau cam două duzini, pe când celelalte maici purtau o rasă simplă, cenuşie, ca a ei. Comportamentul maicilor în negru era arogant, ele nu acordau celor îmbrăcate în cenuşiu nici măcar o privire, în vreme ce ultimele erau supuse şi cătrănite.

— Pe mine mă cheamă Luitgard, şopti vecina ei de la masă şi o trase pe Afra lângă ea în rând. Am auzit că tu eşti Afra, cea nouă.

Afra confirmă. În aceeaşi clipă, vocea furioasă a

stareţei uscate şuieră în refectoriu:

— Luitgard, ai încălcat tăcerea. Două lovituri de bici, după slujbă!

Luitgard luă cunoştinţă de pedeapsă fără nicio reacţie şi Afra se întrebă dacă stareţa chiar va aplica pedeapsa şi în ce condiţii se aplică aceasta. Adâncită în gânduri, păşea în şir în spatele lui Luitgard.

Coborâră pe treptele din piatră în curte şi de aici intrară în biserică. Stranele din cor erau abia luminate cu lumânări şi erau ocupate de maicile în negru, în timp ce maicile în gri luară loc pe băncile din scânduri în nava bisericii, care în cea mai mare parte era ocupată de schele, unelte şi cărămizi.

Din ultimul rând, Afra ascultă cu smerenie cântecul liturgic al maicilor. Niciodată nu mai auzise un responsoriu atât de divin. Se gândi că aşa ar cânta îngerii; dar în clipa următoare îşi aminti de spusele lui Luitgard şi gândul că în această mănăstire domneau doar ura şi pizma în locul iubirii creştine a aproapelui o zăpăci complet.

Afra fu şocată şi de tripticul în mărime naturală de deasupra altarului, evident o pictură neterminată, cu două aripi laterale. Pe ele erau pictaţi doi centurioni romani impozanţi. În centru, trei bărbaţi încadrau o persoană reprezentată doar prin contur. Afra ar fi vrut să se intereseze de semnificaţia picturii neterminate, dar se simţi supravegheată şi îşi stăpâni curiozitatea.

După slujbă, se formă din nou procesiunea maicilor mute, care traversă curtea interioară. Un vânt ca de gheaţă mătura locul. Ca mai înainte, Afra se integră în şir. Era obosită şi spera că i se va oferi un loc de dormit. Dar, în loc să se îndrepte spre dormitorul de la ultimul nivel al clădirii lungi, procesiunea o luă către beci, unde era un *poienitarium*, o încăpere potrivită pentru ce avea să urmeze.

Precum martorii la o execuţie, maicile se înghesuiau lângă perete, de parcă voiau s-o împiedice pe delincventă să fugă. Sub un lampadar din fier care atârna de tavan în mijlocul sălii, era trunchiul retezat al unui pom noduros.

Luitgard ieşi în faţă, îşi dezveli partea superioară a corpului şi cu umerii lăsaţi şi cu braţele încrucişate pe sâni se aşeză pe buştean.

Cu ochii larg deschişi, Afra urmărea cum stareţa şi maica cea grasă, dotate ca nişte călăi, cu un bici, ieşiră şi ele în faţă. Luitgard îşi lăsă braţele să atârne. Stareţa îşi făcu vânt şi biciui corpul gol al lui Luitgard. Maica cea grasă procedă la fel. În timp ce spectatoarele gemeau de parcă ele suportau loviturile, Luitgard suportă pedeapsa fără nicio reacţie.

La lumina tremurătoare a lumânărilor, Afra văzu clar urmele de un roşu-închis lăsate de curelele biciului pe pieptul femeii. Era răvăşită. Pur şi simplu nu îşi putea explica de ce Luitgard era astfel tratată, în timp ce ea fusese îmbăiată şi primită cu bunăvoinţă.

Încă mai era pierdută în gânduri, când procesiunea se puse din nou în mişcare. Pe drumul către dormitorul de la ultimul etaj, Afra îşi recuperă şi legătura cu haine pe care o lăsase în spatele porţii de la intrare.

Dormitorul se afla deasupra refectoriului şi avea aceleaşi dimensiuni, doar că lângă pereţi nu erau mese, ci nişte lăzi simple din lemn. O parte scurtă a acestora era orientată către perete şi între ele erau cuiere pentru haine. Chiar dacă lăzile lungi erau acoperite cu paie şi cu o pătură, Afrei îi făceau impresia unor sicrie.

În timp ce ea căuta o ladă liberă, maicile se dezbrăcau până când rămâneau într-o cămaşă de lână şi se culcau. La capătul dormitorului, chiar lângă uşă, Afra găsi ceea ce căuta. Îşi împinse bocceaua sub cuierul din lemn şi începu să se dezbrace.

Brusc, simţi toate privirile îndreptate asupra ei: şaptesprezece perechi de ochi îi urmăreau fiecare mişcare cu priviri lacome. Spre deosebire de celelalte, Afra nu purta o cămaşă pe sub rochie. Aşa ceva era pentru cei bogaţi şi pentru maici. Un moment, şovăi să se dezbrace complet. Pentru prima dată, avu parte de o senzaţie necunoscută până atunci. Ruşine. Ruşine – un simţământ necunoscut la ţară, unde îmbrăcămintea folosea mai

curând pentru protecţie şi încălzit decât pentru acoperirea pudică a caracteristicilor sexuale. Vara, pe câmp, Afra nu se ferea să îşi expună soarelui pieptul impunător şi nimeni nu se formaliza. De ce trebuia să se ruşineze aici, printre altele asemenea ei? Aşa că, fără a acorda atenţie privirilor, desfăcu banda din jurul gâtului şi lăsă îmbrăcămintea să îi alunece de pe umeri. Şi urcă în culcuş goală şi tremurând, apoi trase până la gât pătura aspră.

Adormi mai repede decât se aşteptase. Fuga îi storsese şi ultimele puteri. Acesta era oricum primul culcuş normal după mai multe zile. Cândva, pe la miezul nopţii, sări speriată. Credea că visa. I se părea că în jurul ei se adunaseră maicile şi căscau gura la trupul ei gol, descoperit. Unele o pipăiau şi, la lumina unei lumânări, Afra zări chipuri care rânjeau. Degeaba încerca să se acopere cu pătura, pentru că, aşa cum se întâmpla în vise, toate eforturile erau zadarnice. Pătura părea bătută în cuie. Se ridică buimacă, dar în aceeaşi clipă lumânarea se stinse. De jur-împrejur domnea întunericul.

Îşi spuse că visase urât; dar imediat simţi mirosul lăsat de fitilul unei lumânări peste care se suflase ca să se stingă şi se sperie de moarte. Afra auzi chicoteli înăbuşite în imediata ei apropiere. În dormitor nu mai era linişte. Nu, nu visase. Mâine, la ivirea zorilor, va părăsi mănăstirea. Ţinea speriată de pătură cu ambele mâini. Va pleca de aici. Apoi adormi din nou.

* * *
*

Afra fu trezită de sunetul strident al unui clopot de mână lovit cu un fier. Se crăpa de ziuă şi clopotul chema la prima rugăciune, *matutinum*. Drumul până la biserică îl parcurse cu ochii plecaţi. Şi la micul dejun din refectoriu privi fix în faţa ei şi mestecă încet coaja de pâine, fără să mai cerceteze dacă aceasta conţinea şi ceva neplăcut.

De cum se făcu lumină, prinse viaţă şi curtea interioară. Meşteşugarii veneau la muncă, la construcţia bisericii, iar maicile se împărţiră în grupuri. Afra tocmai voia să îşi ia bocceaua şi să dispară fără să mai facă vâlvă,

când în cale îi răsări stareţa, îi puse în faţa ochilor dosul palmei. Afra văzu inelul cu piatra mare şi albastră de pe degetul ei mijlociu, dar nu reacţionă.

— Trebuie să săruţi inelul! zise poruncitoare stareţa.

— De ce? întrebă Afra cu naivitate, deşi cunoştea obiceiul.

— Aşa prevăd regulile ordinului sfântului Benedict.

Afra îndeplini fără nicio tragere de inimă ordinul stareţei, în speranţa că aceasta o va lăsa în pace. Dar imediat ce se supuse regulii ordinului, stareţa o luă de la început:

— Eşti tânără şi chipul tău emană mai multă inteligenţă decât al majorităţii proastelor care populează mănăstirea aceasta. Eu m-am mai gândit şi am ajuns la concluzia că vei face noviciatul în scriptorium, acolo, în construcţia de lângă biserică. Vei fi învăţată să citeşti şi să scrii, un privilegiu de care au parte doar puţine femei.

Prin mintea Afrei trecură sute de gânduri. Vru să spună că vrea să plece, că nu mai rămâne aici nicio zi, dar spre propria uimire răspunsul ei sună altfel:

— Ştiu să citesc şi să scriu, venerabilă maică, şi mai cunosc şi limba italiană, şi ceva latină pe deasupra. Şi, amintindu-şi de efectul pe care rugăciunea în latină îl avusese asupra morăriţei, continuă: *Ave Maria, gratia plena, dominus tecum, benedictus fructus ventris tui...*

Stareţa se încruntă de parcă ar fi fost scârbită de atâta învăţătură din partea unei novice; şi în loc să-şi exprime admiraţia pufni:

— Mărturiseşte că eşti o novice fugită. De ce te faci vinovată? Dumnezeu te va pedepsi!

Atunci, Afra ridică vocea şi, roşind de mânie, ripostă:

— Să mă pedepsească Dumnezeu? Mă umflă râsul! Pentru că mi-a răpit tatăl când eram copilă, iar mai târziu pe mama din durere pentru moartea bărbatului? Tatăl meu era bibliotecar la contele Eberhard von Württemberg. El nu ştia doar să scrie şi să citească precum un învăţat, ci socotea cu cifre pe care ignoranţa noastră nici măcar nu le cunoaşte. Ori poate aţi auzit vreodată despre un milion,

care corespunde la de o mie de ori o mie? Am fost cinci fiice, ceea ce pe oricare alt tată l-ar fi dus la disperare, dar el ne-a învăţat pe fiecare scrisul şi cititul, iar pe mine, ca fata cea mai mare, m-a învăţat chiar şi limbi străine. Pe când călărea odată spre Ulm, calul s-a speriat de un toboşar, şi atunci şi-a rupt gâtul din pricina căzăturii. Un an mai târziu, mama şi-a luat viaţa. S-a aruncat în râu, pentru că nu ştia cum să se mai descurce cu cinci fiice. După care fiecare dintre noi a ajuns într-un alt loc. Nu ştiu unde mai trăiesc astăzi surorile mele. Şi dumneavoastră îmi spuneţi că Dumnezeu mă va pedepsi pentru asta!

Stareţa părea impasibilă. Cu aceeaşi expresie pe faţă, zise:

— Ei bine, atunci vei fi cu atât mai mult bine-venită în scriptoriu. Mildred şi Philippa sunt deja bătrâne. Ochii nu le prea mai ascultă, iar mâinile le tremură de atâta scris. După cum văd, mâinile tale sunt tinere şi neuzate, create parcă pentru scris de Dumnezeu. Cu aceste cuvinte, luă cu vârful degetelor mâna dreaptă a Afrei şi o ridică la nivelul umerilor ca pe o pasăre moartă, după care continuă pe un ton poruncitor: Vino, vreau să îţi arăt scriptoriul.

Afra se gândi rapid dacă era cazul să îi aducă la cunoştinţă stareţei planurile ei, respectiv intenţia de a nu mai rămâne nici măcar o zi în mănăstire. Dar decise că ar fi mai bine să pară că dă ascultare şi să aştepte până când se va ivi o ocazie pentru a fugi.

Curtea interioară a mănăstirii, care în seara precedentă oferise o privelişte paşnică, părea în această dimineaţă un furnicar. O sută, poate două sute de muncitori cărau saci, pietre şi mortar. Un lanţ format din treizeci de bărbaţi voinici în haine zdrenţuite ducea ţigle pe coama acoperişului, aruncându-şi unul altuia plăcile de argilă şi strigând fiecare: „Heirup!” O macara cu două roţi mari, în care trudeau patru bărbaţi, transporta căpriori pentru acoperiş. Strigătele muncitorilor de pe şarpantă răsunau în întreaga curte şi provocau un ecou rece.

Stareţa părea prea puţin impresionată de toate acestea şi tot aşa rămase când, traversând curtea

interioară, un bărbat ciudat se îndreptă grăbit către Afra. Era strident îmbrăcat. Picioarele sale bine făcute erau îmbrăcate într-un ciorap-pantalon cu cracul stâng roşu şi cel drept verde. Tunica neagră îi ajungea până la genunchi şi talia îi era strânsă cu un cordon. Un guler galben şi manşetele de aceeaşi culoare îi dădeau o oarecare distincţie. Pe cap purta o pălărie cu bor larg, dar ceea ce o impresionă mai mult pe Afra erau încălţările confecţionate din piele moale neagră, cu vârfuri ascuţite îndreptate în sus, lungi de un cot, şi ea se întrebă cum de putea un om să meargă cu astfel de încălţări.

Se sperie când împopoţonatul se lăsă într-un genunchi în faţa ei, îşi smulse pălăria de pe cap dând la iveală o frizură bogată, blondă, şi cu braţele larg depărtate strigă:

— Cecilia, dumneavoastră sunteţi Cecilia mea, şi nimeni alta!

Abia acum stareţa, care mergea înainte, dădu atenţie întâlnirii, se întoarse spre Afra şi îi spuse:

— Să nu te sperii de el. Numele lui este Alto din Brabant. Este un aiurit, dar înzestrat de Domnul cu darul picturii. De câteva săptămâni, refuză să termine tabloul de altar al sfintei Cecilia, căci, zice el, nu are model.

Alto, care avea în jur de 30 de ani, se ridică. Abia acum remarcă Afra că acesta era cocoşat.

— Un pictor poate să reţină în memoria sa doar ceea ce a admirat cândva, zise Alto. Şi, dacă îmi permiteţi, Cecilia, nobila şi frumoasa romană este moartă de peste o mie de ani. Cum să fi apucat eu să o admir? Imaginaţia mea nu a fost până acum în stare să-i atribuie o înfăţişare credibilă. Maicile din această mănăstire, pe care le-aş fi putut lua drept model, aduc mai degrabă cu sfânta Liberata, căreia Domnul i-a dat barbă şi picioare crăcănate, atunci când tatăl ei s-a apropiat de ea cu intenţii murdare. Nu, frumoasă copilă, dumneata eşti prima care corespunde imaginii pe care o am eu despre Cecilia. Eşti minunată!

Stareţa îşi strânse buzele de parcă ar fi vrut să se

apere de necuviincioasele vorbe ale artistului, apoi o privi întrebătoare pe Afra.

Afra deveni nesigură. Nu ştia cum arăta, dacă era frumoasă ori era respingătoare. Nimeni nu-i spusese nici că da, nici că ba. Nu se privise niciodată în oglindă. La curtea administratorului nu exista aşa ceva. Doar o dată îşi văzuse imaginea reflectată în fântână, dar numai pentru câteva clipe, întrucât în apă căzuse o piatră, şi imaginea se dizolvase în cercuri concentrice, ca o picătură de grăsime din supa de cârnaţi. Desigur că trupul ei era tânăr şi fără defecte, şi nici măcar naşterea în taină a copilului nu putuse să-i dăuneze, dar până acum ea nu dăduse nicio importanţă acestui lucru. Frumuseţea era ceva pentru orăşeni ori pentru cei bogaţi. Brusc, vine unul şi zice: „Eşti minunată!” Cuvintele pictorului o tulburaseră adânc.

— Trebuie să îmi fiţi model pentru Cecilia! repetă pictorul ghebos.

Afra o privi la rândul ei întrebătoare pe stareţă, care îl măsura pe îndărătnicul pictor cu ochii mijiţi. Nu prea ştia dacă trebuia să ia în serios cuvintele acestuia.

— Afra nu este încă una de-a noastră. Nu este nici măcar novice, chiar dacă poartă haina ordinului. De aceea, eu nu pot decide pentru ea. Ea trebuie să decidă singură dacă vrea să fie folositoare ţie şi imaginaţiei tale.

— Va trebui s-o faceţi de dragul sfintei Cecilia, exclamă Alto exaltat, altfel tabloul din altar nu va fi niciodată terminat! Apucă mâna dreaptă a Afrei, o strânse cu putere şi adăugă: Vă rog insistent să nu mă refuzaţi. Nu aveţi ce pierde. Doi guldeni vor fi ai dumneavoastră. La prânz, vă aştept la depozitul din spatele scriptoriului. Domnul fie cu dumneavoastră!

La fel de elegant ca un nobil, duse piciorul drept în spatele celui stâng, îşi puse mâna dreaptă pe inimă şi-i făcu o mică plecăciune, apoi se îndreptă cu paşi sprinteni spre biserică.

Afra şi stareţa urcară în tăcere treptele abrupte către scriptoriu. Afra se simţea flatată cum nu fusese niciodată în viaţa ei. Ideea de a fi model pentru o sfântă pe un triptic

îi făcea inima să bată mai tare. Se trezea în ea un sentiment de vanitate necunoscut ei până atunci, un sentiment de mândrie pentru felul în care arăta, deoarece însemna că era mai frumoasă decât altele.

În faţa uşii scriptoriului stareţa se opri şi, de parcă i-ar fi citit gândurile, spuse:

— Fata mea, ştii că vanitatea este un păcat şi nicăieri ea nu atârnă mai greu ca într-o mănăstire. Între zidurile unei mănăstiri vanitatea, mania de te împodobi şi orgoliul sunt apucături străine. Frumuseţea se regăseşte în toate operele Creatorului, ceea ce înseamnă că toate creaţiile Domnului sunt la fel de frumoase, şi cele pe care noi le considerăm aparent respingătoare. Iar dacă Alto din Brabant te consideră pe tine mai frumoasă decât pe altele o face doar pentru că el pune virtuţile cereşti mai prejos decât frumuseţea lumească. Şi nu-i de mirare, căci el vine de la Anvers, unde cei fără Dumnezeu sunt la ei acasă.

Afra clătină formal din cap în semn de aprobare. Dar, de fapt, ea simţea invidia şi răutatea din vorbele stareţei.

Mildred şi Philippa, cele două maici-scrib, nici nu ridicară privirile când Afra şi stareţa intrară în scriptoriu. Ambele erau la pupitrele lor, ocupate cu copierea unor cărţi. Mildred era bătrână şi zbârcită, Philippa avea doar jumătatea vârstei acesteia şi era scundă şi robustă. O lungă rază din lumina soarelui acelei dimineţi de toamnă străbătea oblic încăperea, făcând vizibil praful, care se rotea ca un roi de muşte. Mirosea înţepător a lemn putred şi a piele tăbăcită, a fum şi a praf uscat. Tavanul scriptoriului părea pe punctul de a se prăbuşi sub povara grinzilor grele din lemn, atât de jos atârna. Iar pereţii dispăreau în spatele rafturilor simple, pline cu cărţi şi pergamente aşezate într-o dezordine aparentă.

Gândul de a-şi petrece viaţa în această atmosferă apăsătoare o făcu pe Afra să se înfioare. Explicaţiile date de cele două maici ajungeau la urechile ei ca de la mare depărtare. Ele vorbeau scurt şi neobişnuit de încet, de parcă pergamentele şi cărţile ar fi impus o conduită plină de reculegere. „Nu, îşi spuse Afra, nu vei sta aici”. De

undeva se auzi atunci clopotul pentru rugăciunea de peste zi.

La ora prânzului, Afra se duse la depozitul aflat la ultimul nivel, deasupra remizei dintre biserică şi casa cea lungă, utilizat pentru depozitarea proviziilor, a făinii şi a fructelor uscate, a sării şi a altor mirodenii, dar şi a pânzei şi a vaselor de lut. Pictorul adusese aici partea centrală a tripticului şi o aşezase pe o cutie răsturnată din lemn, care ar fi trebuit să slujească drept soclu sfintei Cecilia. Pe aceasta mai era o spadă din lemn.

Cocoşatul o întâmpină pe Afra cu braţele deschise. Era bine dispus, chiar exuberant.

— Sunteţi Cecilia mea, dumneavoastră, şi nimeni alta! Chiar m-am temut că stareţa v-ar fi convins să mă refuzaţi.

— Aşa, la asta v-aţi gândit! se auzi o voce tăioasă şi din întuneric se ivi stareţa.

Afra se sperie de neaşteptata apariţie nu mai puţin decât pictorul.

— Aţi crezut cumva că am să vă las aici singur cu fata asta?

Vocea stareţei avea o notă sarcastică.

— Da, aşa mă gândisem! se supără Alto. Şi, dacă nu dispăreţi în clipa aceasta, îmi opresc munca şi nu aveţi decât să vă căutaţi pe altcineva care să vi-o picteze pe Cecilia din altar!

— Artist fără Dumnezeu, brabantez! şuieră stareţa şi ieşi furioasă pe uşă mormăind ceva de neînţeles, dar care părea mai curând un blestem decât o rugăciune.

Artistul zăvorî uşa pe dinăuntru. Afra nu se simţea tocmai bine. Alto trebuie să fi observat asta din privirea ei temătoare şi zise:

— Preferaţi să deschid uşa?

— Nu, nu, minţi Afra.

Oricum, oferta pictorului o mai linişti în oarecare măsură.

Alto din Brabant îi întinse braţul şi o conduse în faţa picturii pentru altar.

— Cunoşti istoria sfintei Cecilia? se interesă Alto din Brabant.

— Îi cunosc doar numele, nimic mai mult, răspunse Afra.

Alto arătă către marea pată albă din mijlocul tabloului.

— Cecilia a fost o minunată tânără din Roma. Tatăl ei – aflat în tablou în partea stângă – voia să îşi căsătorească fiica cu Valerianus, aflat în prim-plan în dreapta. Totuşi, Cecilia se decisese pentru creştinism, iar Valerianus era încă adept al politeismului roman. De aceea ea refuza să îl accepte ca soţ atâta timp cât acesta nu era botezat. Bărbatul din fundalul tabloului este episcopul roman Urban. El a reuşit să îl aducă pe Valerianus la credinţa adevărată. Lucru care l-a supărat foarte tare pe prefectul roman Almachius. Portretul acestuia îl poţi găsi pe aripa din stânga altarului. Almachius a dispus decapitarea Ceciliei. Călăul din partea dreaptă a altarului nu a reuşit să-i despartă frumosul cap de trup. Cecilia a murit după trei zile şi, îmbrăcată într-un veşmânt ţesut cu aur, a fost aşezată într-un sicriu din lemn de chiparos şi înmormântată într-o catacombă. Când, după secole, un papă a cerut deschiderea sicriului, Cecilia a fost găsită în veşmântul ei transparent la fel de frumoasă ca atunci când trăia.

— Ce poveste impresionantă, spuse Afra gânditoare, dumneavoastră credeţi în ea?

Bineînţeles că nu! ripostă Alto mustăcind. Dar pentru artist credinţa este un curcubeu frumos între cer şi pământ. Acum, ia rochia aceasta şi îmbrac-o!

Afra făcu ochii mari. Ţinută pe ambele braţe, Alto îi întindea o rochie vaporoasă întreţesută cu aur. Afra nu mai văzuse niciodată de aproape un veşmânt atât de preţios.

— Nu face mofturi, o îndemnă pictorul, vei vedea că e croită pentru dumneata.

Cu cât privea mai mult veşmântul, cu atât reticenţa ei creştea. Nu că ar fi avut reţineri să o facă în faţa lui Alto din Brabant, Afra se simţea neînsemnată, mică, se simţea

nedemnă să poarte o rochie atât de scumpă.

— Eu sunt obişnuită numai cu pânza aspră. Mă tem să nu rup această fină ţesătură îmbrăcând rochia.

— Prostii, răspunse Alto aproape supărat. Dacă ai reţineri în a te dezbrăca în faţa mea, mă pot întoarce cu spatele sau pot să ies din încăpere.

— Nu, nu este asta, credeţi-mă!

Când îşi desfăcu şi-şi lăsă să cadă pe podea uniforma cenuşie a ordinului, Afra era agitată. O clipă, rămase fără apărare şi goală în faţa lui Alto din Brabant. Totuşi, pictorul nu păru impresionat. El îi întinse Afrei preţioasa rochie şi ea o lăsă cu grijă să-i alunece peste cap. Avu o senzaţie plăcută, ca o mângâiere, când materialul fin i se prelinse pe trup.

Alto îi întinse mâna Afrei şi o ajută să urce pe lada răsturnată. Îi puse apoi spada în mână şi îi ceru să se sprijine pe piciorul drept, iar pe cel stâng să-l relaxeze.

— Iar acum foloseşte spada ca sprijin pentru mână. Este bine aşa. Ridică uşor capul, cu privirea către cer. Grozav! Eşti într-adevăr Cecilia. Am să te rog să nu mişti deloc.

Alto din Brabant începu să schiţeze cu o cretă roşie pe peticul rămas liber pe tabloul pentru altar. Se aşternu o linişte tulburată doar de zgomotul făcut de creta pe care artistul o plimba cu mişcări iuţi pe suportul din lemn.

Afra îşi imagină cum ar arăta ca sfântă în veşmântul ei transparent, dacă Alto îi va picta în tablou imaginea exactă sau dacă o va folosi doar ca subiect al fanteziei lui. Timpul trecea greu. Şi mai ales nu îşi putea explica tăcerea lui Alto. De aceea, fără a-şi schimba poziţia, începu o discuţie:

— Maestre Alto, la ce v-aţi referit când aţi spus că credinţa este un curcubeu între cer şi pământ?

Pictorul se opri un moment, apoi vorbi:

— A crede, frumoasă Cecilia, nu înseamnă altceva decât a nu şti sau a bănui, sau a visa. De când există oameni, ei visează ori bănuiesc că între cer şi pământ există ceva, să-i spunem absolutul sau divinul. Şi, tot de

când există oameni, unii se simt chemaţi să aţâţe aceste visuri şi bănuieli. Ei nu ştiu mai multe decât ceilalţi, dar se comportă de parcă ar mânca înţelepciunea şi cunoaşterea cu polonicul. De aceea ar trebui să nu-i luaţi prea în serios pe toţi aceşti papi, prelaţi, stareţe şi episcopi. Dar eu vă întreb: Ce papi trebuie să credem? Pe cel din Roma, pe cel din Avignon ori pe cel din Milano? Avem trei papi, şi fiecare dintre ei susţine că el este cel adevărat.

— Trei papi? se miră Afra. Nu am auzit niciodată de ei!

— Este chiar mai bine. Dar când umbli mult, ca mine, afli multe care rămân ascunse poporului. Te rog să nu mişti capul! Oricum, pentru mine credinţa nu este altceva decât un vis, un curcubeu frumos între cer şi pământ.

Afra nu mai auzise pe nimeni vorbind astfel. Chiar şi administratorul provincial Melchior von Rabenstein nu avea decât cuvinte frumoase pentru maica Biserică şi părinţii ei.

— Şi, cu toate acestea, dumneavoastră împodobiţi biserici cu picturile dumneavoastră. Cum se împacă toate acestea, maestre Alto?

— Am să îţi explic, frumoasă copilă: cine flămânzeşte ajunge chiar în slujba diavolului. Cum altfel m-ar putea hrăni arta mea? aruncă o privire lungă şi cercetătoare asupra desenului, după care lăsă deoparte creta şi continuă: Pentru astăzi, este suficient. Te poţi schimba.

Afra era bucuroasă că procedura se încheiase. Îi fusese frig în vaporosul veşmânt şi coborî de pe suport. Imediat aruncă o privire curioasă asupra tabloului. Nu ştia la ce se aşteptase de fapt, dar în orice caz rămase dezamăgită mai ales pentru că pe grundul deschis la culoare nu putuse recunoaşte decât un amestec de liniuţe şi linii. Privind mai atentă, desluşi o siluetă în acest amestec, una de femeie al cărei trup gol era abia acoperit de un veşmânt fin. Îngrozită, Afra îşi duse mâna la gură. În cele din urmă, întrebă:

— Maestre Alto, aceasta sunt eu?

— Nu, este Cecilia sau mai bine spus este modelul

din care va răsări Cecilia.

Afra se grăbi să îmbrace uniforma aspră a ordinului şi, în timp ce era preocupată de acest lucru, îi puse pictorului timida întrebare:

— Şi chiar vreţi să o reprezentaţi pe Cecilia aşa cum aţi schiţat-o aici? În aşa fel încât oricine să îi poată vedea sânii şi coapsele?

Alto zâmbi superior:

— De ce aş ascunde frumuseţea ei, dacă nici chiar legenda sfintei nu a făcut-o?

— Dar cea de-a şasea poruncă îţi spune să fii pudic!

— Desigur, dar corpul gol al unei femei nu înseamnă lipsă de pudicitate. Lipsa de pudicitate apare în gând şi în acţiune. În domul din Bamberg se află o sculptură, „Sinagoga”. Aceasta poartă un veşmânt transparent, care lasă să se vadă toate calităţile unui trup feminin. Iar în marile catedrale din Franţa şi Spania veţi găsi reprezentări ale Fecioarei Maria cu sânii goi; dar numai oamenilor răi le trec prin cap gânduri urâte. Alto mustăci, apoi întrebă: Pot conta pe tine din nou mâine?

De fapt, Afra intenţionase să părăsească mănăstirea în această zi, dar postura de model o incitase în mod ciudat, plus că niciodată nu mai fusese tratată de către un om cu atâta politeţe, cum o făcuse Alto din Brabant, de aceea fu de acord.

— Dacă stareţa nu are ceva împotrivă.

— Ea este bucuroasă să termin în sfârşit pictura pentru altar! o asigură pictorul. Pentru asta mi-ar fi pozat chiar ea. Bărbatul se cutremură şi adăugă: Ce imagine oribilă!

Afra râse şi aruncă o privire pe fereastra îngustă în curtea supraaglomerată, pe care stareţa o străbătea încoace şi-ncolo cu mâinile încrucişate şi trăgând cu ochiul, la intervale scurte, în sus.

Maestre Alto, începu prevăzătoare Afra, cât mai vreţi să rămâneţi aici, la mănăstire?

Pictorul se încruntă:

— De vrut nu se poate vorbi. De astă-primăvară

trândăvesc aici, în mijlocul unor amărâte de fiice de nobili, care nu au avut parte de un bărbat din cauza urâţeniei lor, şi a unor prostituate care au îmbătrânit şi cărora nu li se potriveşte nici cuvântul plăcere şi nici cuvântul fată. Credeţi-mă, pe lumea asta există locuri care îl inspiră pe un artist mai mult decât locul acesta. Nu, imediat după ce voi termina pictura şi după ce voi primi ultima jumătate a plăţii ce mi se cuvine, voi pleca. De ce întrebi?

Afra răspunse ridicând din umeri:

— Mă gândisem eu că nu vă simţiţi bine în mediul acesta şi, dacă nu mă trădaţi, vreau să vă destăinui ceva: şi eu mă simt la fel. Aştept doar prima ocazie să dispar de aici. Veţi…

— Mă şi miram ce cauţi aici, o întrerupse Alto. Nu, taci, nu vreau să ştiu. Nu mă priveşte.

— Nu fac din asta un secret, maestre Alto. Am fugit de la administratorul provinciei, unde lucram ca să îmi câştig pâinea. Am nimerit aici mai mult întâmplător; dar viaţa de mănăstire nu este pentru mine. Eu sunt învăţată să muncesc, şi munca mea este mai utilă decât să mă rog şi să cânt de cinci ori pe zi, după care să fiu un om rău. Nu îmi refuzaţi rugămintea, vă rog, luaţi-mă cu dumneavoastră! Dumneavoastră cunoaşteţi lumea şi sunteţi umblat. Lumea mea se termină la o zi de mers de la moşia administratorului; sunt lipsită de experienţă în relaţiile cu oamenii străini şi nu sunt invulnerabilă la rău, ca dumneavoastră.

Alto privi gânditor pe fereastră, iar Afra interpretă lunga lui tăcere ca pe un refuz.

— Nu vă voi fi povară şi vă voi sta la dispoziţie dacă mă veţi vrea. V-a plăcut trupul meu, nu-i aşa?

De-abia vorbise, speriată de propriile cuvinte. Cocoşatul o privi lung şi stăruitor. În cele din urmă, o întrebă:

Ce vârstă ai?

Afra coborî privirea. Îi era ruşine.

— Am 17 ani. Dar asta nu are importanţă!

— Ascultă, copilă, începu ceremonios pictorul, eşti

frumoasă. Dumnezeu a pogorât asupra ta atât de multă graţie, farmec şi proporţionalitate de care sute de altele de vârsta ta duc lipsă. Orice bărbat s-ar socoti fericit să te aibă măcar pentru o oră. Dar fii conştientă că frumuseţea înseamnă mândrie. Nu te oferi unui bărbat. Asta dăunează frumuseţii tale. Chiar dacă tu însăţi simţi nevoia, dă bărbatului de înţeles că el trebuie să te ceară.

Afra nu se gândise niciodată la asta. De ce să se fi gândit? Fără îndoială că Alto era deştept şi tot fără îndoială că se pricepea la frumuseţe datorită meseriei lui. Îi era greu să interpreteze reţinerea lui. Poate că nu o lua în serios? Râdea poate de ea, şi ea încă nu observase? Ar fi preferat să o înghită pământul. Totuşi, spuse:

— Încă nu aţi răspuns la întrebarea mea, maestre Alto!

Alto dădu absent din cap.

— Hai să mai vorbim despre asta mâine. Ne vedem aici la aceeaşi oră.

Restul zilei Afra şi-l petrecu în scriptoriu, întrerupându-se doar pentru rugăciunile de peste zi. Sarcina ei era de a copia documente succesorale pentru mănăstirea Sfânta Cecilia şi, cu toate că nu mai scrisese de ani de zile, aşternea uniform pe pergament literele colţuroase ale textului. Când şi când, cele două maici mai căutau nod în papură muncii ei. Dar grija lor cea mai mare era ca ea să nu aibă acces la anumite cărţi şi role. Afrei nu îi scăpă faptul că acestea erau legate cu banderole, erau sigilate şi prevăzute cu inscripţia PRIMA OCCUITATIO, unele chiar inscripţionate cu SECRETUM.

În ziua următoare, Afra îi stătu din nou model pictorului. Nesiguranţa din ziua anterioară părea să o fi părăsit, în orice caz ea se prezentă artistului în veşmântul ei transparent pe jumătate sfioasă, pe jumătate provocatoare, în acel amestec de rafinament feminin, care trezea dorinţa unui bărbat.

— Daţi-mi astăzi un răspuns la întrebarea mea, dacă îmi acceptaţi rugămintea!

În timp ce începea să aplice culorile, Alto mustăcea.

Avusese nevoie de ore pentru a mărunţi, a pisa, a freca şi a amesteca cele mai diferite ingrediente, a le amesteca apoi cu clei de oase şi cu albuş de ouă de raţă, până să obţină în cele din urmă acea culoare roz a carnaţiei pe care o socotea potrivită pielii goale a Afrei.

— Cum să înţeleg zâmbetul dumneavoastră, maestre Alto?

Afra ţinea capul îndreptat spre cer, în timp ce cu privirea urmărea munca pictorului.

— Trebuie să te decizi dacă vrei să-i slujeşti pe oameni ori pe Dumnezeul tău, răspunse evaziv Alto.

Afra nu stătu mult pe gânduri:

— Cred că eu sunt făcută mai mult pentru a sluji omului. În niciun caz nu vreau să rămân aici.

— Şi nu ai depus încă jurământul?

— Nu, am nimerit întâmplător aici şi pot să-mi continui drumul când vreau.

— Atunci, răspunse pictorul, pe mine nu mă priveşte. Dar câteva zile va trebui să mai rămâi.

Afra ar fi preferat să sară de gâtul pictorului, dar, pentru că nu avea voie să-şi modifice poziţia, scoase doar un scurt şi strident strigăt de bucurie. După o vreme, întrebă:

— Unde vreţi să plecaţi, maestre Alto?

— În josul râului. Mai întâi la Ulm. Dacă acolo nu primesc un contract, merg mai departe la Nürnberg. Acolo se găseşte întotdeauna de lucru pentru artişti.

— De Ulm şi de Nürnberg am auzit, se înfierbântă Afra, trebuie să fie oraşe mari, cu câteva mii de suflete.

— Câteva mii? Alto râse. Ulm şi Nürnberg se numără printre cele mai mari oraşe din Germania şi fiecare are cel puţin douăzeci de mii de suflete!

— Douăzeci de mii? Cum o fi asta, de douăzeci de ori o mie de oameni pe un petic de pământ!

— Vei vedea! râse cocoşatul şi puse pensula deoparte.

Afra sări de pe podiumul ei şi aruncă o privire asupra picturii.

— Doamne, asta sunt eu?

— Nu îţi place?

Ba da, ba da, îl asigură fata. Numai că este…

— Da?

— Cecilia este mult prea frumoasă. Nu are nimic comun cu mine.

Privirea Afrei alunecă admirativă peste trupul roz al Ceciliei, abia acoperit de veşmântul vaporos. I se vedeau sânii, buricul, chiar sexul i se bănuia prin materialul fin.

— Nu am pictat nimic în plus şi nu am lăsat nimic deoparte. Tu eşti, Afra ori Cecilia – cum vrei.

În timp ce Afra se îmbrăca, se gândea ce va fi când va îngenunchea în faţa altarului şi când maicile o vor măsura de alături cu privirile. Dar îşi spuse că oricum nu va mai trebui să le suporte mult timp.

— Încă o şedinţă, zise Alto din Brabant, şi gata. Scoase din buzunar o pungă, îi dădu Afrei două monede şi adăugă: Plata pentru că mi-ai fost model, doi guldeni, cum am stabilit.

Afrei îi fu jenă să ia banii. Doi guldeni!

Ia-i, sunt ai tăi!

— Ştiţi, maestre Alto, nu am avut niciodată atâţia bani. Ca fată în casă îţi câştigi doar mâncarea, un acoperiş deasupra capului şi cel mult o vorbă bună. Toată averea mea este într-o boccea pe care o păstrez în dormitor, sub pat. Dar această boccea îmi este mai scumpă decât orice pe lume. Puteţi să râdeţi, dar acesta este adevărul.

— De ce aş râde, răspunse cocoşatul, banul este doar o chestiune plăcută, altceva nimic. Banul te face doar rareori fericit. Aşa că ia ceea ce îţi aparţine. Pe mâine!

* * *

Afra reuşi mai repede decât crezuse să îşi îmbunătăţească arta scrisului. Şi asta spre nemulţumirea celor două maici, care îşi vedeau poziţiile periclitate. Dar comportamentul acestora nu făcu decât să o încurajeze pe Afra să persevereze în planul ei de a părăsi mănăstirea cât mai repede posibil.

A doua zi, Afra îi aduse la cunoştinţă stareţei planul ei. Deşi nu se aşteptase, aceasta manifestă înţelegere. Dar, când mai spuse că voia să plece cu Alto din Brabant, stareţei i se umflă în frunte o venă albăstruie – Dumnezeu ştia de ce-şi izbucni furioasă:

— El este un artist, iar artiştii sunt toţi nişte derbedei, vagabonzi lipsiţi de Dumnezeu! Îţi interzic să pleci cu ghebosul! Te va duce la pierzanie.

— Nu este un om rău doar pentru că s-a dăruit artei, ripostă Afra. Chiar dumneavoastră aţi spus că ar fi un artist dotat. De la cine ar veni acest dar, dacă nu de la Dumnezeu?

Stareţa făcea spume de furie, pentru că o tinerică îndrăznea să o contrazică. Fără a o mai învrednici măcar cu o privire şi cu un gest brusc al mâinii, de parcă ar fi vrut să scape de o insectă care o deranja, o dădu pe Afra afară din încăpere.

Seara, după masa din refectoriu, adică după un terci din varză, ridichi şi sfeclă, plus o lipie, Philippa, cea mai tânără dintre cele două maici, o rugă pe Afra să aducă originalul documentului la a cărui copie tocmai lucra. Stareţa voia să o vadă, iar ei îi era greu să urce pe întuneric scara din piatră. Ea îi mai dădu şi cheile scriptoriului şi un felinar.

Solicitarea îi păru Afrei cam ciudată, dar nu văzu niciun motiv să respingă cererea Philippei, aşa că porni spre scriptoriu. Cu felinarul în mână, traversă curtea pustie în lumina palidă a lunii. Uşa îngustă din spatele corului bisericii nu era încuiată şi Afra porni să urce scările.

Chiar şi o tânără ca Afra trebuia să gâfâie vârtos pe trepte, dar de data asta îi ajunse la nas şi neplăcutul miros de ceară arsă. La început, nu îi acordă nicio importanţă. Ajunsă pe ultima treaptă, Afra observă un fum gros care ieşea în valuri albe-cenuşii pe sub uşa scriptoriului. Incapabilă să gândească limpede, băgă cheia în broască şi deschise uşa.

Se aşteptase să fie întâmpinată de flăcări violente,

dar văzu doar un fum gros care se ridica până la nivelul genunchiului, care năvălea precum ceţurile toamnei din partea din spate a scriptoriului îndreptându-se către uşă. Fumul îi tăia respiraţia. Tuşea, scuipa şi căuta calea spre cea mai apropiată fereastră, ca să tragă o gură de aer. Afra ştia că numai cea din mijloc se putea deschide, celelalte aveau ochiurile din sticlă fixate direct în zidărie.

Când deschise fereastra, o coloană de flăcări ţâşni spre ea, din partea din spate a încăperii. I se făcu frică. Se gândi că peste puţin timp întreaga cameră va fi cuprinsă de flăcări. Înhăţă la întâmplare câteva cărţi şi role cu inscripţia SECRETUM, pentru a le salva de flăcări.

Era tocmai pe punctul de a se întoarce, când de pe scări se auziră strigăte de spaimă. Maici cu găleţi din piele pline cu apă urcau treptele şi o împinseră deoparte. Speriată, Afra se grăbi să iasă la aer, când brusc se trezi faţă în faţă cu stareţa. În mâna ei ardea trosnind o făclie cu catran urât mirositor.

— Ţiitoare a diavolului! urlă aceasta furioasă, când o văzu pe Afra. Eşti o ţiitoare a diavolului!

Afra rămase împietrită. Nu înţelegea ce i se întâmpla şi de ce stareţa o ocăra atât de murdar.

— Am vrut să iau pergamentul, aşa cum mi s-a spus, şi atunci am văzut fumul ieşind din scriptoriu! spuse ea descurajată.

În curtea mănăstirii se formase un şir ce se sfârşea la sursa de apă. Găleţile cu apă erau date din mână în mână. Se auzeau din când în când încurajări.

— Şi de ce ţii în mâini preţioasele înscrisuri ale mănăstirii noastre?

Stareţa făcu un pas către Afra.

— Pentru că voiam să le salvez din flăcări! ţipă fata tremurând de furie.

Stareţa râse ironic:

— Tocmai pergamentele secrete. De unde ştiai de existenţa lor? Cine te-a pus să faci asta, dacă nu diavolul?

— Diavolul? Venerabilă maică, nu folosi asemenea cuvinte! Am văzut inscripţia SECRETUM şi am crezut că ar

putea fi mai importante decât celelalte. De aceea am încercat să le salvez tocmai pe acestea.

În acea clipă, pe lângă ele trecu Philippa, dar stareţa o apucă de braţ şi îi îndesă făclia în mână.

— Maică Philippa! strigă Afra. Confirmă că dumneata m-ai trimis la scriptoriu!

Maica privi spre ferestrele scriptoriului, apoi se uită lipsită de orice expresie către Afra. În cele din urmă, răspunse:

— Pe toţi sfinţii, de ce să te fi trimis eu, noaptea, la scriptoriu? Eu nu sunt atât de bătrână ca maica Mildred. Pe mine încă mă mai ascultă picioarele când am nevoie de ele. Şi, de fapt, cum au ajuns cheile la tine?

Doar dumneata mi le-ai dat!

— Eu?

Avea un ton răutăcios.

— Minte! strigă furioasă Afra. Uniforma ordinului dumneavoastră nu o împiedică să mintă!

Stareţa urmărise schimbul de cuvinte fără nicio reacţie. Îi smulse Afrei teancul de cărţi.

— Maica Philippa nu minte, nu uita! Ea îl slujeşte de-o viaţă pe Domnul, după regulile sfântului Benedict. Pe cine să cred?

Afra fierbea de furie. Îşi dădea treptat seama că Philippa o atrăsese într-o capcană.

Nu cumva mai curând ai furat tu cheile de la uşa scriptoriului şi te-ai strecurat noaptea acolo ca să ne furi preţioasele înscrisuri? Şi, ca să nu se observe lipsa pergamentelor, ai pus focul? zise stareţa.

— Aşa a fost, nicidecum altfel! o susţinu vehement Philippa.

— Nu, nu a fost aşa! Afra ar fi vrut să o strângă de gât pe stareţă. Din cauza furiei şi a neputinţei, îi apărură lacrimi în ochi. Se întoarse către Philippa şi strigă disperată: Diavolul se ascunde sub uniforma ordinului dumneavoastră! El să vă devoreze şi să ia şi resturile cu el!

Cele două îşi făceau cruci cu atâta energie, încât Afra se temu că li s-ar putea frânge braţele vlăguite şi

scheletice.

— Luaţi-o şi aruncaţi-o în penitariu, urlă stareţa, ea a fost cea care a incendiat scriptoriul, pentru a pune mâna pe înscrisurile noastre secrete. O vom încarcera şi o vom preda judecătorului. El îi va hotărî dreapta pedeapsă.

Făcu semn către două maici vânjoase din lanţul uman. Înghiontind-o şi lovind-o, o împinseră pe Afra pe scările din piatră ale beciului, în încăperea boltită şi prevăzută cu zăbrele, în care erau biciuite călugăriţele nesupuse. În mijlocul ei era un butuc, într-un colţ – o mână de paie, alături – un ciubăr din lemn pentru nevoi, iar podeaua era din pământ bătătorit. Dar, înainte ca Afra să se fi putut orienta în beciul urât mirositor, uşa zăbrelită se închise şi maicile se îndepărtară odată cu lumina.

În jurul ei se făcu întuneric beznă şi Afra începu să bâjbâie în căutarea paielor. Ghemuită pe ele şi tremurând de frig, dădu drumul lacrimilor. Ştia ce însemna să te condamne judecătorul local. Incendierea era considerată crimă gravă, la fel de gravă ca omorul. Se auzeau din depărtare comenzi rostite pe ton ridicat. Afra nu ştia dacă scriptoriul era deja cuprins de flăcări ori dacă se reuşise stingerea incendiului. În întunericul deplin, pierdu simţul scurgerii timpului. Dar de frică nu închidea ochii.

Treptat, în starea ei de somnolenţă nesfârşită, se făcu linişte. Trebuia să fie ziuă, dar nu se întâmplă nimic. Nu avea apă de băut, nu avea mâncare. „Mă vor lăsa să crăp aici, în întuneric”, se gândi ea şi îşi închipui cum i s-ar putea încheia viaţa.

Nu îşi dădea seama cât timp se scursese în această stare de delir. Incapabilă să gândească limpede, cârtea împotriva Creatorului, care îi hărăzise această soartă fără a fi vinovată. Nu ar fi crezut niciodată că între zidurile unei mănăstiri de maici domnea atâta decădere morală şi atâta răutate. Iar judecătorul, dacă se va ajunge la proces, le va crede mai curând pe maici decât pe ea, o fugară de pe moşia administratorului provinciei.

* * *

După două sau trei zile – Afra nu putea spune cu exactitate cât timp se scursese –, i se păru că aude paşi apropiindu-se pe scara beciului. Ba chiar crezu că are halucinaţii când zări lumina pâlpâitoare a unei făclii. În dreptul uşii zăbrelite, văzu un chip cunoscut. Era Luitgard, măicuţa cu care făcuse cunoştinţă încă din prima zi. Luitgard îi făcu semn să se apropie de grilaj şi duse un deget la gură. Îi spuse în şoaptă:

— Trebuie să vorbim încet. În mănăstiri toţi pereţii au urechi. Acest lucru este valabil mai ales pentru mănăstirea sfintei Cecilia.

Luitgard îi aduse într-un coş puţină pâine şi o cană cu apă exact atât de îngustă, încât să aibă loc printre zăbrele. Afra duse însetată cana la gură şi o goli dintr-o sorbitură. Nu ştiuse că apa putea să fie atât de bună. Apoi rupse lipia în bucăţi, pe care le înghiţi una după alta.

— De ce faci asta? şopti Afra. Dacă te prind, o păţeşti ca şi mine.

Luitgard ridică din umeri.

— Nu îţi face griji. Eu trăiesc de douăzeci de ani între zidurile acestei mănăstiri. Ştiu exact ce se petrece aici. Şi cele mai multe lucruri nu sunt spre cinstirea Domnului.

Afra se agăţă cu ambele mâini de zăbrelele din fier şi spuse:

— Crede-mă, sunt închisă aici nevinovată. Stareţa îmi reproşează că aş fi incendiat scriptoriul pentru a ascunde furtul unor documente secrete. Iar Philippa, pe care o ia ca martoră, minte. Ea nu recunoaşte că m-ar fi trimis la scriptoriu. A fost o capcană, auzi, m-a atras într-o capcană!

Luitgard ridică ambele mâini şi o avertiză să vorbească mai încet. Apoi şopti:

— Ştiu că spui adevărul, Afra. Nu este nevoie să-mi explici.

Afra încremeni.

— Poftim? Asta ce înseamnă?

— Ţi-am spus, în această mănăstire pereţii au urechi.

Afra aruncă o privire cercetătoare pereţilor beciului.

Luitgard dădu din cap şi arătă către tavan. Acum,

remarcă şi Afra tuburile din lut ce ieşeau din tavan în mai multe locuri, având diametrul unei palme.

Luitgard îi explică în şoaptă şi aruncând mereu priviri îngrijorate către tavan:

— Întreaga mănăstire este străbătută de un sistem de tuburi, care în mod miraculos transmit vocea umană dintr-o încăpere într-alta, de la un etaj la altul, şi nu numai atât, uneori poţi avea impresia că, parcurgând aceste tuburi vocile se amplifică.

— Deci o minune a naturii?

— Nu pot să mă pronunţ. Dar nu este ciudat că o asemenea operă de artă este instalată în mănăstirea maicilor mute, unde de fapt ar trebui să domnească tăcerea şi liniştea? Această minune a naturii – cum îi spui tu – are însă şi o hibă: transportă vocile nu numai de la o cameră la alta, dar şi de la altă cameră la o cameră. Şi pentru că toate tuburile se termină în camera stareţei, aceasta este bine informată cu ceea ce se vorbeşte undeva, dar cu puţină inteligenţă se poate auzi mai din toată mănăstirea ceea ce vorbeşte stareţa.

— Trebuie doar să ajungi la tavan?

— Corect, trebuie doar să pui urechea pe unul dintre tuburile de lut. Viaţa de mănăstire nu oferă tocmai o mulţime de amuzamente şi distracţii, aşa că ascultarea stareţei este cu siguranţă un păcat ce se poate ierta, chiar dacă este un păcat, ceea ce eu recunosc. În orice caz, am fost martoră a unei discuţii purtate de stareţă cu Philippa. Philippa se plângea de faptul că tu, care nu eşti nici măcar o novice, ai fi îmbăiată şi ospătată ca o nobilă, şi mai ai şi voie să pozezi ca model al sfintei Cecilia, în timp ce ea şi toate celelalte maici îndeplinesc de ani de zile munci grele. La început, stareţa a dezaprobat-o, spunând că iubirea creştină a aproapelui cere să ajuţi orice om aflat la nevoie. Dar Philippa nu a cedat, a repetat reproşurile şi, în final, stareţa a afirmat că, dacă ar şti un mijloc de a se debarasa de tine, l-ar folosi.

— Atunci, poţi să depui mărturie în favoarea mea. Trebuie să o faci!

Luitgard nu fu de acord:

— Nu m-ar crede nimeni!

— Dar tu ai auzit!

— Nu are rost, oricine va contesta modalitatea în care am devenit martoră a acestei discuţii. Sau poate crezi că stareţa va confirma că îşi ascultă în secret subordonatele?

— Dar este unica posibilitate ca nevinovăţia mea să fie dovedită.

Afra privi resemnată în pământ.

— Roagă-te lui Dumnezeu să se petreacă o minune, zise Luitgard, care îi făcu fetei un semn de încurajare şi se îndepărtă.

Ajunsă din nou în întuneric deplin, Afra fu cuprinsă de deznădejde. Încercă să se roage, dar nu îi veni în minte nicio rugăciune. Gândurile ei se concentrau prea mult asupra situaţiei fără ieşire în care se găsea. În final, căzu din nou într-o stare de semiconştienţă situată între vis şi realitate. Afra nu ştia – şi nici nu o interesa asta – dacă afară era noapte ori zi. O lăsau indiferentă şi tunetele, şi nici măcar bubuitura unui fulger care zgudui zidurile nu o scoase din această indiferenţă.

Crezu că visează când în faţa uşii cu zăbrele apăru chipul lui Alto din Brabant în lumina chioară a unui felinar. Afra îşi reveni abia când acesta vâri o cheie în broască şi deschise uşa.

Ea nu scoase un cuvânt şi îl privi doar întrebătoare pe pictor.

În timp ce afară se dezlănţuia o teribilă furtună, Alto îi dădu fetei bocceaua, lăsată de aceasta în dormitor, şi zise:

— Dezbracă uniforma de novice, repede!

Afra se supuse ca într-un vis şi se dezbrăcă. În grabă, întrebă:

— Cum aţi obţinut cheia, maestre Alto? Afară este zi ori noapte?

Pictorul cocoşat luă veşmântul de novice şi îl aruncă pe grămada de paie din colţ. Şi, în timp ce o scotea pe fată

din încăperea cu grilaj şi încuia din exterior uşa acesteia, şopti:

— Este puţin după miezul nopţii şi în ce priveşte cheia fiecare om are un preţ, chiar şi o maică. În fond, totul este doar o problemă de preţ. După cum ştii, şi Domnul nostru Iisus a fost trădat pentru treizeci de arginţi. Asta – şi îi arătă cheia – a fost mult mai ieftină. Vino!

Alto din Brabant ţinea felinarul şi o conducea pe Afra pe scări în sus. Cu puţin înainte de a fi ajuns la culoarul cel lung de la parter, el stinse felinarul. Atunci, un fulger spintecă întunericul. Pentru o fracţiune de secundă, lumina orbitoare pătrunse prin ferestre. La bubuiala care urmă fulgerului, pardoseala din piatră se cutremură. De frică, Afra îl apucă pe Alto de braţ.

La capătul coridorului, pictorul deschise o uşă îngustă, care până acum scăpase atenţiei Afrei. Era atât de joasă, încât şi o persoană de statură mică trebuia să aplece capul pentru a trece. În spatele uşii, în dreapta, se făcea un coridor care se termina zece paşi mai departe cu o poartă din lemn, deasupra căreia era fixată o pârghie. Alto împinse poarta şi o ţinu deschisă. Apoi i se adresă Afrei:

— Ascultă, aceasta este cea mai sigură cale de scăpare, de a ieşi neobservată din mănăstire. Cu o pârghie, pe vremuri, erau ridicaţi pe aici, peste zid, şi traşi înăuntru sacii cu grâne şi butoaiele. Am să îţi leg o frânghie după piept şi am să-ţi dau încet drumul în jos. Nu te teme, frânghia trece printr-un troliu care reduce greutatea la jumătate. Am să te pot ţine cu o mână. Şi oricum până la pământ nu sunt mai mult de douăzeci de coţi. Jos, te aşteaptă un luntraş. Numele lui este Frowin. Poţi să ai încredere în el. Va merge cu tine la Ulm. Te duci în cartierul pescarilor şi întrebi de pescarul Bemward. El te va găzdui până când voi sosi eu.

Furtuna se mai domolise. Totuşi, câteodată cerul se mai lumina scurt şi Afra privi îngrijorată în jos. Simţi că inima îi bătea mai repede, dar nu avea de ales. Alto îi trecu frânghia pe sub subsuori şi îi făcu un nod pe piept.

— Mult noroc! îi ură el şi o împinse pe Afra.

O smucitură, şi fata porni în jos clătinându-se şi rotindu-se în jurul propriei axe.

Aici fu luată în primire de un bărbat mai în vârstă, cu barbă.

— Eu sunt Frowin, şopti acesta cu o voce gravă, şi şlepul meu aşteaptă mai jos, pe râu. Am încărcat piei, piei grele de vită, şi piei de cerb pentru cei bogaţi din oraş. În zori plecăm.

Afra mulţumi şi îl urmă pe barcagiu pe o potecă îngustă ce ducea la malul apei.

Şlepul era o luntre mare, cu pescajul mic. Partea din faţă a ambarcaţiunii se ridica oblic din apă, precum gâtul unui monstru marin. Preţioasa încărcătură era apărată de vânt şi ploaie cu scânduri groase legate cu frânghii. Pe prora vasului lung de vreo treizeci de coţi, Frowin amenajase o colibă din scânduri negeluite. Singurul mobilier era reprezentat de o masă, o bancă din lemn şi de o ladă care era folosită şi ca pat. Aici găsi Afra adăpost.

Pe masă pâlpâia un felinar. Afra avea reţineri în a-l privi în faţă pe străin. Dusă pe gânduri, se uita la flacăra caldă a felinarului. Şi Frowin privea fix înainte, cu braţele încrucişate pe piept, fără a vorbi. Prin crăpăturile din tavan se prelingeau picături. Pentru a pune capăt penibilei tăceri, Afra vorbi şovăitoare:

— Sunteţi un prieten al maestrului Alto, pictorul din Brabant?

Bărbosul tăcu de parcă nu ar fi auzit întrebarea, apoi scuipă şi strivi scuipatul cu piciorul.

— Hm… mormăi acesta în cele din urmă.

Afra nu era deloc în apele ei. Îi era greu să-l privească pe luntraş dintr-o parte. Chipul acestuia era brăzdat de riduri adânci, iar pielea bătută de vânt şi soare căpătase o nuanţă închisă, aproape tot atât de închisă ca a unui african. Barba neagră contrasta vizibil cu puful rar care îi înconjura scăfârlia, precum aureola sfinţilor.

— Prieten este prea mult zis, răspunse pe neaşteptate luntraşul, de parcă ar fi cugetat îndelung asupra celor spuse. Ne-am întâlnit prima dată în urmă cu

câţiva ani. Alto mi-a mijlocit un transport profitabil de la Regensburg la Viena. Aşa ceva nu se uită în vremuri grele ca acestea. Pictorul pare tare interesat de dumneavoastră. În orice caz, mi-a încredinţat cu strângere de inimă soarta dumneavoastră. A trebuit să-i promit solemn că am să vă duc cu bine la Ulm. Aşa că nu aveţi nicio grijă, frumoasă copilă!

Vorbele lui Frowin o mai liniştiră.

— Şi cât va dura drumul până la Ulm? se interesă Afra, îngrijorată.

Bătrânul clătină din cap.

— Nivelul apei este ridicat, ceea ce grăbeşte navigaţia în aval. Dar tot vom face două zile. Vă grăbiţi?

— În niciun caz. Să ştiţi că este pentru prima dată când fac o călătorie atât de lungă, şi mai ales cu un vas. Ulm este un oraş frumos?

— Mai curând, un oraş tulburător, mare şi bogat. Frowin ridică arătătorul spre a sublinia vorbele sale: Iar meşteşugarii din Ulm construiesc cele mai bune vase fluviale din lume.

— Vasul dumneavoastră a fost construit la Ulm?

— Nu, din păcate. Un amărât ca mine, care are de hrănit o nevastă şi trei copii, nu îşi poate permite aşa ceva. Barca asta am construit-o eu însumi acum treizeci de ani. Nu arată tocmai elegant, recunosc, dar îşi face treaba la fel de bine ca o barcă făcută la Ulm. Şi oricum contează mai puţin luntrea şi mai mult luntraşul. Până la Passau cunosc fiecare vârtej şi ştiu exact cum să trec de el. Aşa că nu trebuie să vă faceţi nicio grijă.

Orele treceau şi, treptat, Afra căpătă încredere în luntraşul atât de zgârcit la început cu vorba. Aşa încât nu ezită să răspundă când acesta o întrebă după o vreme:

— Ce-i cu caseta aceea pe care o strângeţi la piept, de parcă ar fi cea mai mare comoară?

— Ea este cea mai mare comoară pentru mine, spuse fata şi o strânse şi mai tare. Mi-a lăsat-o tatăl meu, la moartea lui, cu condiţia de a o deschide doar în cazul extrem în care aş ajunge la capătul puterilor şi nu aş şti ce

să mai fac. În altă situaţie, conţinutul ei mi-ar aduce doar nefericire.

Ochii lui Frowin se aprinseră de curiozitate. Îşi mângâie agitat barba şi întrebă:

— Conţinutul ei este secret? Sau nu aţi deschis niciodată caseta?

Fata dădu din cap:

— Am fost de câteva ori pe punctul de a o deschide, dar de fiecare dată m-am gândit mai bine dacă sunt într-adevăr la capătul puterilor şi de fiecare dată am decis că mă pot descurca şi fără să o deschid.

— Tatăl dumneavoastră cred că a fost un bărbat înţelept.

Da, a fost.

Afra plecă privirea.

Prin fereastra mică a cabinei, începea să pătrundă lumina zorilor. Deasupra apei atârnau petice lăptoase de ceaţă. Din râu se ridica un aer ca de gheaţă. Ploaia încetase.

Frowin îşi puse pe umeri o pelerină neagră, îşi acoperi capul cu o pălărie cu boruri mari şi îşi frecă mâinile ca să le mai încălzească.

— În numele Domnului, plecăm, rosti el încet.

Frowin sări pe ţărm şi dezlegă frânghia cu care ancorase luntrea de un pom. Apoi, cu ajutorul unei prăjini lungi, îndepărtă luntrea de mai şi o îndreptă către curentul principal. La început, luntrea pluti de-a latul, după care luntraşul îi orientă prora în sensul de curgere a apei şi călătoria începu.

Luntrea se deplasa fără niciun zgomot, cu excepţia celui făcut de vâsla cu care Frowin îi corecta cursul. Parcurseseră deja două mile, când valurile de ceaţă deveniră din ce în ce mai dese. Afra abia dacă mai distingea ţărmul. Şi brusc în faţa lor răsări un munte alb, fremătător, care ameninţa să-i înghită, un perete de ceaţă atât de densă încât nici că se mai vedea prora luntrii.

— Trebuie să acostăm! strigă luntraşul mânuind vâslele. Ţineţi-vă bine!

Afra se agăţă cu ambele mâini de banca din lemn. Luntrea se zgudui, după care se făcu o linişte mormântală.

* * *
*

La mănăstirea sfintei Cecilia nimeni nu remarcă fuga Afrei. Sau cel puţin aşa părea. Totul se desfăşura normal. Acoperirea bisericii era pe terminate, iar în scriptoriu maicile erau ocupate cu înlăturarea urmărilor incendiului. Focul adusese daune doar duşumelei. Cu excepţia câtorva cărţi cu valoare minoră din rafturile de jos, manuscrisele şi pergamentele nu suferiseră pierderi.

Cu toate acestea, activitatea de curăţare se desfăşura într-o atmosferă apăsătoare. Când şi când, maicile îşi aruncau reciproc priviri speriate, ca şi cum ar fi vrut să spună că de fapt nu voiseră asta; dar rămâneau tăcute, aşa cum prevedeau regulile ordinului. Când rugăciunile din timpul zilei întrerupeau activitatea, cântul intonat de ele era mai cu suflet decât de obicei, aproape implorator, de parcă ar fi cerut iertare.

Să fi fost de vină un semn al Domnului ori conştiinţa ei încărcată, pentru faptul că maica Philippa, seara târziu, după terminarea rugăciunii, coborî în beci pentru a o vedea pe Afra.

Când aceasta zări veşmântul de novice al Afrei pe grămada de paie, scoase un ţipăt şi dădu fuga sus, în refectoriu, unde erau adunate maicile. Deschise uşa şi strigă:

— Domnul nostru, Dumnezeu, a ridicat-o pe Afra cu trup şi suflet în ceruri!

Murmurul din refectoriu încetă şi, în tăcerea aşternută se auzi vocea stareţei:

— Vorbeşti prostii, Philippa! Taci şi nu păcătui în faţa Creatorului. Aşa cum ne învaţă Biserica, nimeni altcineva în afara Maicii Maria nu s-a ridicat la ceruri cu trup şi suflet.

— Nu, susţinu maica, Dumnezeu a chemat-o la el pe Afra prin grilajul penitariului, lăsându-i aici veşmintele pământene. Veniţi şi convingeţi-vă!

Printre maicile care urmăriseră în tăcere schimbul de cuvinte apăru panica. Câteva dintre ele se năpustiră ca mânate de Furii pe trepte în jos, pentru a vedea minunea cu ochii lor. Acestea fură aproape imediat urmate de altele şi, după puţin timp, toate se înghesuiau în faţa grilajului carcerei, ca să arunce o scurtă privire asupra veşmintelor ordinului care zăceau părăsite. În timp ce unele stăteau înmărmurite sau strângeau buzele pline de evlavie, altele murmurau rugăciuni, iar altele scoteau exclamaţii extaziate şi îşi ridicau privirile spre cer.

Luitgard strigă:

— Ce i-aţi făcut Afrei de a luat-o Domnul la El?

De undeva din spate, se auzi o voce piţigăiată:

— Philippa este de vină. Philippa a incendiat scriptoriul!

— Da, Philippa a pus focul! începură să strige tot mai multe maici.

— Tăceţi, în numele lui Iisus, tăceţi! Vocea furioasă a Philippei străpunse atmosfera din beci ca o lovitură de spadă. Sprijinindu-se pe umerii unei alte maici, Philippa urcase pe un butoi cu apă găurit şi continuă: Maicilor, ascultaţi-mă! Cine spune că Dumnezeu a fost Cel care a scos-o pe Afra printre gratii? Cine spune că nu Satana a fost cel care a dezbrăcat-o pe Afra şi a supt-o printre gratii? Cu toate ştim că doar diavolul se foloseşte de asemenea trucuri de scamator şi că doar Satana râvneşte la o fată atât de frumoasă ca Afra. Deci nu păcătuiţi gândindu-vă la lucrarea Domnului nostru!

— Aşa este! strigară câteva maici.

— Prostii! strigară altele.

Una dintre maici întrebă:

— Nu tu ai fost cea care a pus focul în scriptoriu? Nu tu ai fost cea care voia să scape de Afra? Poate pentru că era prea tânără şi prea frumoasă?

În beci se aşternu tăcerea şi toate privirile se îndreptară către Philippa. Buzele acesteia se strânseră şi pe frunte îi apăru o cută închisă la culoare. Rosti în colţul gurii:

— Cum de cutezi să mă acuzi de asemenea păcat? Domnul să te pedepsească!

Tăcere grea. Fiecare ştia că pereţii mănăstirii aveau urechi. Şi că în acest lăcaş nu existau secrete. Dar nimeni până acum nu îndrăznise să aducă vorba despre sistemul din tuburi de lut. De aceea consternarea fu profundă când Euphemia, care tocmai trecuse noviciatul, o atacă pe maică:

— Nu vă mai prefaceţi, venerabilă maică Philippa, fiecare dintre noi a putut auzi cum aţi ponegrit-o în faţa stareţei pe Afra şi cum stareţa v-a dat mână liberă să o înlăturaţi pe Afra în mod perfid. Dumnezeu să vă ierte, venerabilă maică! Dar Dumnezeu şi-a dat seama de nedreptatea pe care aţi făcut-o şi a luat-o pe Afra la El ca pe o sfântă.

— Ea este o sfântă! strigă o novice.

— Satana a luat-o cu el! ripostă o alta.

Dar mai tare decât toate strigă Luitgard:

— Afra ştia să spună „Ave Maria” în limba latină!

— Şi diavolul poate vorbi latineşte, se auzi din spate.

— Niciodată! Diavolul vorbeşte germana!

— Germana? Este o prostie! Atunci în Franţa sau în Spania diavolul nu ar deschide gura.

Discuţiile pe marginea cunoştinţelor lingvistice ale diavolului se aprindeau tot mai mult. Euphemiei i se smulse boneta de pe cap. Două maici se loveau cu pumnii şi, într-o clipă, se porni încăierarea. Zgârieturi şi muşcături, lovituri de picioare şi tras de păr, plus ţipete stridente. Era unul din acele cazuri de isterie ce se produceau la intervale neregulate în mănăstire – urmare a săptămânilor de tăcere şi contemplaţie impuse.

Deodată, în acest haos se iscă un puternic curent de aer, care stinse lumânările şi făcliile ce abia luminau încăperea subterană. Fumul înţepător le tăie respiraţia maicilor.

— Domnul este cu noi! se auzi din întuneric.

O voce subţire ripostă:

— Ba Satana!

Pe scara din piatră se ivi o siluetă scofâlcită, aproape transparentă, cu o făclie ce îi pâlpâia în mână. Stareţa.

— Aţi căpiat toate? zise aceasta pe un ton tăios. Puse o mână pe crucifixul pe care îl purta atârnat de un lanţ pe piept şi îl îndreptă către maicile buimăcite. Sunteţi toate posedate de diavol?

S-ar fi putut zice că avea dreptate. Păruiala maicilor lăsase urme. Mai niciuna dintre maici nu mai avea bonetă pe cap. Cele mai multe zăceau călcate în picioare pe podea. Câteva maici îngenuncheară cu mâinile împreunate, pline de zgârieturi şi cu uniforma sfâşiată, cu faţa la perete. Altele se văitau. Mirosea a catran ars, a sudoare şi a urină.

Stareţa se apropie de ele şi lumină cu făclia chipul fiecăreia în parte, ca şi cum ar fi vrut să le facă să îşi bage minţile în cap. În privirile îndreptate către ea se citeau ura, disperarea şi mai rar supunerea. Când se apropie de Philippa, bibliotecara ei, se opri scurt. Sprijinită de butoi Philippa stătea jos, cu piciorul stâng într-o poziţie nefirească, şi privea în gol. Aceasta nu reacţionă nici când stareţa se opri cu făclia în dreptul feţei ei. Atunci, o apucă de umăr, dar, înainte să-i spună ceva, Philippa se prăbuşi într-o parte ca un sac cu cereale.

Maicile din jur ţipară scurt. Îşi făcură semnul crucii. Unele îngenuncheară tulburate. După câteva clipe, stareţa îşi reveni.

— Dumnezeu a pedepsit-o pentru demersurile ei diavoleşti, spuse ea pe un ton inexpresiv. Domnul s-a milostivit de sufletul ei sărman.

Aşa cum se obişnuia în mănăstire, maica Philippa a fost acoperită cu pânză de sac şi aşezată pe scândura mortuară. Pe scândură erau inscripţionate o cruce şi numele ei, şi era vopsită într-o nuanţă roşie-maronie. Pe fiecare maică din mănăstire o aştepta o asemenea scândură. Acestea erau stivuite în cripta de sub biserică, iar stareţa consideră ca un semn al cerului faptul că scândura Philippei era aşezată deasupra stivei. Vicarul catedralei din oraşul din apropiere, un beţiv arogant şi

gras, care pentru fiecare serviciu religios prestat solicita plată în natură despre el se spunea că la încheierea de căsătorii se dădea la mirese –, acest prelat de nădejde a binecuvântat cadavrul Philippei înainte ca acesta să fie vârât într-o nişă din perete şi ferecat cu o placă din piatră. Plata serviciului lui, o pâine rotundă şi un butoi cu bere, a încărcat-o în carul lui pe două roţi tras de boi, cu care venise. După care a biciuit boii şi a plecat.

Alto din Brabant ajunsese în neplăcuta situaţie de a termina fără model pictura pentru altar a sfintei Afra. Dar în memorie îi rămăseseră întipărite înfăţişarea ei, nuanţa pielii şi toate umbrele aruncate de rotunjimile trupului ei. Pentru aparenţe, el se interesa de locul unde se afla modelul lui, dar pe oricine ar fi întrebat răspundea doar cu un ridicat din umeri, după care înălţa ochii spre cer.

Dacă la începutul muncii lui nimeni nu se interesase de pictura pentru altar, finalizarea picturii stârnea acum un viu interes. După rugăciunile de peste zi maicile se strecurau în mici grupuri în magazia unde pictorul trasa cu o pensulă fină ultimele trăsături ale sfintei Cecilia. Copleşite de forţa vitală degajată de trupul strălucitor, multe dintre ele cădeau în genunchi în faţa picturii ori plângeau de emoţie.

Pe la mijlocul lunii noiembrie, iarna se anunţa deja prin primele geruri, iar reconstruirea bisericii era pe terminate. Noul acoperiş ţuguiat al bisericii era gata şi schelele de pe pereţii exteriori erau demontate. Interiorul în gri şi roz, cu bolta în cruce înălţată spre cer, strălucea într-o lumină tainică atunci când soarele pătrundea uneori prin înaltele ferestre multicolore.

Dar de cea mai mare admiraţie s-a bucurat Alto din Brabant, atunci când a montat tripticul cu pictura pentru altar a Ceciliei. Pentru el acesta însemna acelaşi lucru ca pentru maici. În Cecilia o vedea permanent numai pe Afra. Şi maicile admirau nu imaginea sfintei Cecilia, ci pe cea a Afrei, care se evaporase din mijlocul lor oricare se ridicase la cer, precum Fecioara Maria.

În ziua sfinţirii bisericii, pe 22 noiembrie, maicile au

făcut ca mănăstirea să sclipească de curăţenie. Pe toate pervazurile ferestrelor fluturau şervete roşii. Uşile erau flancate de molizi proaspăt tunşi. Pe la ora zece, în curtea interioară a mănăstirii, a intrat o diligenţă cu şase cai, urmată de călăreţi cu flamuri alb-roşii şi şapte căruţe cu coviltir. Maicile erau adunate în semicerc, cu stareţa la mijloc. Încă înainte ca diligenţa cu ornamente roşii şi cu un blazon pictat pe ea să se fi oprit, de pe capră sări un lacheu în livrea, deschise uşile şi lăsă scara diligenţei. Imediat în uşa acesteia apăru o siluetă robustă, aplecată spre a coborî. Era episcopul Anselm din Augsburg.

Când înaltul prelat, cu pelerina ţesută cu fir de aur pusă peste un costum de voiaj stacojiu, coborî din trăsură, maicile îndoiră genunchii şi se închinară. Conform uzanţelor, stareţa îi sărută inelul şi îi ură bun venit înaltului oaspete. În monotonia de zi cu zi a vieţii mănăstirii supuse muţeniei, un asemenea eveniment însemna mult mai mult decât o bine-venită schimbare. Pentru întreaga zi fu suspendată obligaţia de a nu vorbi. Iar mâncarea sărăcăcioasă – adevărata cauză pentru care cele mai multe maici arătau slabe ca nişte cerşetoare – fu uitată tot pentru o zi.

Pentru Eminenţa Sa şi pentru suita lui, maicile pregătiseră cu această ocazie şi potrivit anotimpului o masă festivă: vânat din luncile şi din pădurile din împrejurimi, peşte din râul aflat în apropiere –, somn şi păstrăvi nesăraţi –, legume din grădinile de dincolo de ziduri şi prăjituri gustoase al căror miros se înălţa peste întreaga curte. Era pregătit chiar şi vin de Bodensee, pentru maici socotit aproape un desfrâu. Ca să nu mai vorbim despre bere.

Corul maicilor intona un aleluia şi însoţitorii episcopului –, vicari, canonici, capitulari şi prepoziţi – îşi puseră veşmintele fastuoase şi se încolonară într-o procesiune. Când episcopul Anselm intră în noua construcţie, aici mirosea a tencuială proaspătă şi a vopsea, a ceară de lumânări şi a fum de tămâie. Acesta îşi plimbă mulţumit privirea în noua casă a Domnului. Şi încremeni.

Întreaga procesiune se opri. Privirea lui Anselm rămase fixată pe sfânta Cecilia de pe pictura din altar. Şi însoţitorii episcopului păreau neliniştiţi de înfăţişarea sfintei.

Din spatele unei coloane, neobservat, Alto din Brabant urmărea scena. Avea un presentiment neplăcut. Apoi cortegiul se puse din nou în mişcare. Un prepozit încărunţit era atât de adâncit în examinarea sfintei, încât cel din spatele lui trebui să-i dea un ghiont pentru a-l pune în mişcare.

Pe parcursul întregii benedicţiuni, Alto nu-l scăpă din ochi pe episcop. Se părea că Anselm nu mai acorda nicio atenţie picturii din altar. Dar pictorul îşi făcea mari probleme gândindu-se că dezinteresul era mimat şi că ar putea urma un scandal clerical. Aşa ceva l-ar lăsa pe Alto câţiva ani buni fără comenzi.

La masa festivă din refectoriu, cu mesele aşezate în potcoavă şi acoperite cu pânză albă, un grup de muzicanţi ambulanţi execută cântece ale păstorilor din Alpi şi de petrecere la iarbă verde, la modă în acea vreme. Doi tinerei la corn curbat şi cornet cântau melodiile, iar o fată la viola da gamba cu şase coarde şi o altă fată la tamburină ţineau ritmul.

Între peşte şi vânat, pe care rotofeiul episcop le înfulecă bineînţeles cu mâna, Anselm se şterse la gură cu mâneca preţiosului său veşmânt şi o întrebă pe stareţa aflată în stânga sa:

— Spune-mi, venerabilă maică, cine a pictat tripticul cu sfânta Cecilia?

— Un pictor din Brabant, răspunse stareţa aşteptându-se la aprecieri critice, este necunoscut şi poate că nu pictează pe gustul tuturor, dar nu cere atât de mult ca marii maeştri din Nürnberg sau Köln. Pictura nu prea este pe gustul dumneavoastră, Eminenţă?

— Ba dimpotrivă, până acum nu am mai văzut o pictură care să înfăţişeze o sfântă cu atâta frumuseţe şi puritate. Cum se numeşte artistul?

— Alto din Brabant. Încă este aici. Dacă doriţi să îi vorbiţi…

Stareţa trimise după Alto, aflat la celălalt capăt al meselor.

În timp ce episcopul Anselm plescăia şi râgâia ca semn că îi plăcea friptura de căprioară, Alto se apropie de masă şi făcu o plecăciune smerită. Cu această ocazie, îşi mai strânse umerii, ceea ce îi scoase şi mai mult cocoaşa în evidenţă.

— Deci tu eşti pictorul care a redat-o atât de real pe Cecilia, încât ai putea crede că aceasta va coborî în orice clipă din tablou.

— Da, Eminenţă.

— Pe toţi heruvimii şi serafimii! Episcopul lovi în masă cu pocalul de vin şi continuă: Ai realizat o capodoperă. Sfântul Luca nu ar fi reuşit mai bine. Care îţi este numele?

— Alto din Brabant, Eminenţă.

— Şi cu ce se ocupă unul ca tine în Sud?

— Cu arta, înălţimea Voastră, cu arta! în vreme de ciumă şi foamete nu prea îţi deschid uşa clienţii.

— Aşadar, ai putea fără multă vorbă să lucrezi pentru mine, maestre Alto?

— Desigur, Eminenţă, dacă vă convine modestul meu talent. Voiam să plec mâine la Ulm, în căutarea unui nou angajament.

— Ce mai tranca-fleanca, vii cu mine. Pereţii palatului meu sunt goi şi am o idee. Episcopul se sprijini în coate pe masă şi întrebă: Vrei să o auzi?

Pictorul se apropie.

— Desigur, Eminenţă.

— Aş vrea să îmi pictezi o galerie a sfintelor Barbara, Ecaterina, Veronica, Maria Magdalena, Elizabeta şi din partea mea şi Fecioara Maria, fiecare în mărime naturală şi… – îi făcu semn lui Alto să se apropie mai mult – … şi pe fiecare aşa cum le-a creat Dumnezeu, exact aşa cum ai pictat-o pe sfânta Cecilia. Şi aş dori să le foloseşti ca modele pe cele mai frumoase fiice ale orăşenilor.

Pe chipul lui Anselm trecu în fugă un rânjet perfid.

Alto tăcea. Sigur că ideea episcopului era neobişnuită

şi deosebit de atrăgătoare. Mai ales că avea de lucru cel puţin un an. Pentru o clipă, îi trecu prin faţa ochilor chipul Afrei, căreia îi datora de fapt acest succes. Afra îl aştepta de câteva săptămâni la Ulm. Era dezorientat.

— Oh, înţeleg, adăugă episcopul observând ezitarea lui Alto. Nu am discutat încă preţul. Cu siguranţă că nu vei lucra pe un „Tatăl nostru”, maestre Alto! Să zicem o sută de guldeni. Cu condiţia să începi imediat lucrul.

— O sută de guldeni?

— Pentru fiecare pictură. Pentru o duzină de sfinţi primeşti o mie două sute de guldeni. De acord?

Alto confirmă smerit. Niciodată nu i se mai oferise un asemenea onorariu princiar. O sumă atât de mare însemna pentru Alto că pe viitor nu va mai trebui să accepte orice ofertă. Că nu va mai fi nevoit să picteze fresce pe tavane, o muncă oribilă şi dureroasă pentru cineva pe care soarta îl pedepsise cu o cocoaşă.

— Doar că mai am ceva de rezolvat la Ulm. Dacă vă convine, Eminenţă, vin peste două săptămâni.

— Peste două săptămâni? Pictorule, tu eşti sănătos? Episcopul ridică tonul: Eu îţi fac o ofertă cu adevărat princiară, şi tu îmi răspunzi că vii peste două săptămâni! Ascultă, mâzgălitor în culori, ori vii imediat cu noi, ori renunţ. Am să găsesc pe altcineva care să îmi picteze galeria. Mâine-dimineaţă, când ceasul bate de şapte, plecăm. În ultima căruţă ai un loc liber. Mai gândeşte-te!

Dar Alto nu mai trebuia să se gândească.

Până la cer şi mai sus

— Afra-pescăriţa, Afra-pescăriţa! strigau puştanii străzilor în urma ei, când cu chipul surâzător şi ţinând în fiecare mână câte un coş cu peşti, ea se îndrepta spre piaţa de peşte. Puştii străzilor din Ulm erau temuţi pentru gura lor slobodă; în orice caz mai aveau şi cu totul altfel de exprimări.

De când Afra fugise din cauza lui Melchior von Rabenstein trecuseră şase ani. Ea alungase din mintea ei oribila întâmplare şi doar uneori, chinuită de amintiri, se străduia să se convingă că totul nu fusese decât un vis:

cum fusese siluită de administrator, cum adusese pe lume un copil, cum îl lăsase în pădure şi cum ea însăşi fugise prin păduri. Nu voia să se mai gândească nici măcar la scurtul episod trăit la mănăstire, din care mai rămăsese doar cu amintirea maicilor bigote, antipatice şi veninoase.

Se întâmplase ca pescarul Bemward, care era căsătorit cu o soră a lui Alto din Brabant, să caute o fată care să preia o parte a îndatoririlor care reveneau soţiei lui. Că Afra era învăţată să muncească a remarcat Bemward chiar după primele zile. La început, l-a aşteptat pe Alto, dar când acesta nu a mai venit nici după şase săptămâni, a început să-l uite. Agnes, soţia lui Bemward, care îşi cunoştea mai bine fratele ghebos, fusese de părere că seriozitatea nu făcea parte dintre calităţile lui, că doar era artist.

Pescarul Bemward şi soţia lui trăiau într-o casă amărâtă din paiantă, cu trei niveluri, situată la vărsarea râului Blau în Dunăre. Către apă erau construite trei terase din lemn una deasupra celeilalte, iar podul casei cu acoperiş ascuţit era utilizat ca spaţiu de depozitare pentru peştele uscat şi afumat. Locuind aici, nu aveai cum să scapi de mirosul peştelui. Pe partea dinspre stradă, deasupra intrării în faţa căreia de cele mai multe ori erau întinse la uscat năvoade pătrate, era expusă emblema albastră a breslei: două ştiuci încrucişate.

Cine locuia în cartierul pescarilor, aşa ca Bemward, nu făcea parte desigur din bogaţii oraşului – bogăţia Ulmului era concentrată la meşterii aurari şi argintari, la postăvari şi la negustori dar nici nu era tocmai sărac. Chiar şi un pescar ca Bemward, un bărbat înalt, de 40 de ani, cu păr lung până la ceafă şi cu sprâncene stufoase şi negre, purta de sărbători haine de duminică din material fin. Agnes, soţia lui cam de aceeaşi vârstă cu el, chiar dacă viaţa muncită o făcea să pară mai în vârstă, se dichisea la zilele mari la fel ca multe văduve bogate de negustori, de care Ulmul nu ducea lipsă.

În acele vremuri, trăiau mai multe femei decât bărbaţi, dar nicăieri acest lucru nu era mai bătător la ochi

decât în Ulm. Pentru că războaiele, cruciadele şi accidentele de muncă decimau componenta bărbătească a populaţiei, negustorii şi meşteşugarii erau deseori plecaţi cu lunile, uneori cu anii, lăsându-şi acasă soţiile şi copiii.

În comparaţie cu aceştia, Bemward ducea o existenţă mai curând retrasă. Prin meseria lui, nu se îndepărta de casă mai mult de o milă, de cele mai multe ori în josul apei, unde tăbăcarii îşi deversau în râu reziduurile şi unde se găseau cei mai graşi somni. Pescarul nu avea fii şi Dumnezeu îi ferise de fiice pe el şi pe soţia sa; de aceea o tratau pe Afra ca pe o fiică.

Afrei îi mergea mai bine decât oricând în viaţa ei, deşi muncea de dimineaţa până seara. Pe vânt, pe ploaie, pe frig, ea era dimineaţa la ora şase în piaţa din faţa primăriei şi vindea peştele pe care Bemward îl prindea noaptea. Cel mai greu era săratul peştelui în butoaiele mari. Fiecare strat de peşte trebuia frecat cu sare. Sarea zgâria mâinile şi ardea ca focul. În aceste situaţii, Afra ar fi preferat ca sora lui Alto să se fi căsătorit cu un bijutier sau cel puţin cu un postăvar.

De ani de zile se lăsau geruri teribile asupra regiunii. Dinspre nord, băteau necontenit vânturi puternice. Soarele se arăta rareori. Săptămâni de-a rândul cerul era acoperit de nori negri şi groşi, iar predicatorii ambulanţi anunţau – nu pentru prima dată – apropiatul sfârşit al lumii. De-a lungul Rinului şi al Mainului nu se mai făcea vin, iar peştii se retrăgeau la fundul apei. Uneori, Bemward se întorcea acasă doar cu câte o ştiucă slabă şi vreo doi obleţi plini de oase.

În căutarea unui câştig suplimentar, Bemward traversa într-o zi piaţa unde de treizeci de ani se construia o catedrală nouă. Primăria şi cetăţenii bogaţi ai oraşului deciseseră ca, spre cinstirea Domnului, dar mai ales spre etalarea ostentativă a propriei bunăstări şi bogăţii, să înalţe un dom care să depăşească în dimensiuni cele mai mari catedrale.

De când se începuse construcţia se aleseseră doar cu ironii, pentru că Ulmul nu avea nici măcar un episcop

propriu, dar realizarea proiectului progresa de la o zi la alta. Uneori, pe şantier lucrau şi o mie de muncitori. Unii veneau de departe, din Franţa şi Italia, unde dăduseră o mână de ajutor la ridicarea marilor catedrale ale noului stil.

Era ora prânzului şi zidarii şi dulgherii, pietrarii şi cei care lucrau la schele hoinăreau îngheţaţi prin piaţă, muşcau dintr-o pâine şi beau apă dintr-o cană mare care trecea repede din gură în gură. În jurul lor roiau câini şi pisici în căutare de resturi. Atmosfera părea mai curând apăsătoare şi nu prea optimistă pentru nişte oameni care ar fi trebuit să înalţe cea mai frumoasă şi măreaţă catedrală.

De aceea Bemward se adresă maistrului Ulrich von Ensingen cu propunerea de a aproviziona muncitorii contra câtorva bănuţi. Propunerea fu pe placul maistrului Ulrich. El era de părere că zidarii flămânzi făceau ziduri strâmbe şi tâmplarii cărora le era sete tăiau grinzi strâmbe. Şi astfel Bemward primi dintr-un foc un contract care îi asigura pe viaţă un venit bun; pentru că o catedrală nu se înalţă doar într-o viaţă de om.

În partea de nord a giganticei construcţii, dulgherii au amenajat din scânduri şi bârne o cantină, zidarii au construit o vatră cu şase focuri, iar mobilarea cu mese simple şi bănci a căzut în sarcina breslei tâmplarilor. Agnes, soţia lui Bemward, a preluat bucătăria. De cele mai multe ori, gătea supe simple. Mare căutare avea mai ales supa ei de peşte, o fiertură din resturi de peşte, fasole şi legume condimentate. În anumite zile, când vântul bătea dinspre sud, mirosul ademenitor ajungea până în Büchsengasse.

Dar cea mai mare atracţie a bucătăriei domului era Afra, care se ocupa de băutură. Ea găsea totdeauna tonul potrivit pentru flăcăii cam necioplţi şi nu lua în nume de rău dacă vreun dulgher breasla cea mai turbulentă dintre breslele meseriaşilor de pe şantier –, ca să se grozăvească, o mai ciupea de posterior. Grozăveala era stimulată de licenţa vânzării de bere brună slabă, licenţă obţinută

printr-o aprobare specială din partea consiliului local, că doar era pentru înalta cinstire a Domnului.

Desigur că Bemward ştia de atracţia exercitată de fată. Nu în ultimul rând din interes personal i-a cumpărat acesteia haine frumoase din postav aduse de negustori din Italia, ba chiar îi plătea o simbrie, pe care aceasta o putea pune deoparte, fără să se atingă de ea.

Cu toate că îşi desfăşura munca printre meşteşugari, Afra ştia prea puţin despre ce se petrecea în jurul ei. Se petreceau lucruri ciudate, despre care nu vorbea nimeni. Se părea că în afara localului breslele se urau de moarte, pietrarii pe zidari, dulgherii pe cei care făceau şarpantele. Pe pietre şi pe grinzi puneau semne misterioase, triunghiuri şi pătrate, bucle şi spirale din care doar cei iniţiaţi pricepeau ceva. În munca lor, utilizau unelte ciudate, echere de tâmplărie, compase şi roţi divizate în trei sute şaizeci de părţi egale, plus un ac indicator care se rotea în jurul propriei axe.

Dar cele mai bătătoare la ochi erau maşinile aduse, monştri din lemn cu vârtelniţe, în interiorul cărora mergeau femei şi copii, pentru a le pune în funcţiune şi a acţiona troliuri cu cabluri. Pârghii lungi de li se îndoiau capetele până la pământ ridicau pietre în aer şi trosneau sub greaua povară. Naosului bisericii, care depăşea pe departe toate construcţiile oraşului, îi lipsea încă bolta, pentru că Ulrich von Ensingen, maistrul domului, imediat ce se atingea înălţimea planificată, cerea să fie înălţată cu încă un nivel. Din interior se vedea cerul, dar mirarea cea mai mare era stârnită de frânghiile care traversau ca o pânză de păianjen corul, descriind în nava bisericii unghiuri şi linii drepte.

În spatele tuturor acestor ciudăţenii se afla maistrul Ulrich, un bărbat înconjurat de o aură de inabordabilitate asemenea unui eremit. Puţini îl văzuseră şi aceştia îl considerau straniu. Doar dimineaţa devreme şi la orele serii umbra lui se furişa peste tabără şi paşii îi răsunau fantomatic pe schelele înalte care nu erau vizibile de jos. Ulrich von Ensingen dădea ordinele doar prin şefii de

echipă ai breslelor. Pentru a primi indicaţiile acestuia, ei trebuiau să escaladeze de fiecare dată cea mai înaltă schelă aflată deasupra portalului principal, unde, închis în ghereta lui, maistrul Ulrich medita posedat de ideea de a construi cea mai înaltă catedrală creată vreodată de mâna omului.

Când timpul îi permitea, Afra urmărea temătoare cum se înălţa domul. Pur şi simplu, nu îşi imagina cum puteau nişte oameni să ridice un asemenea munte din piatră cu mâinile goale. Nu pricepea cum pereţi şi coloane înălţate către cer, fără sprijin vizibil, puteau rezista nevătămate furtunilor din timpul iernii, în vreme ce aceleaşi furtuni dezrădăcinau stejari. Maistrul Ulrich trebuia să fie un adevărat magician.

Afra nu îl întâlnise niciodată pe maistru. El evita chiar şi să mănânce împreună cu muncitorii la cantină. Ba existau şi dulgheri care îi negau existenţa sau îl considerau o fantomă, pentru că doar auzeau de el, dar nu îl vedeau niciodată la faţă. Nu se lăsau convinşi nici măcar de luminiţa care putea fi văzută în serile lungi în cămăruţa de deasupra portalului vestic.

Într-o seară, una dintre puţinele seri călduţe de vară care îndemnau la năzdrăvănii, Afra luă o hotărâre. Apucă o sticlă de bere brună slabă, o băgă în buzunarul şorţului şi se duse la portalul vestic. Deseori admirase îndemânarea zidarilor şi dulgherilor care urcau rapid pe scări de la etaj la etaj, până ajungeau la ultimul nivel. Pe cea de-a cincea platformă Afra se opri să îşi tragă răsuflarea, după care, gâfâind, urcă şi ultimele trei niveluri. Credea că plămânii îi vor exploda, atât de greu respira.

În mod miraculos acolo sus, deasupra acoperişurilor oraşului, era mai lumină. Sub ea, casele şi străzile erau învăluite de un întuneric catifelat. Ici şi colo mai clipea câte o făclie ori un felinar. Dincolo de zidurile oraşului, luna se oglindea lăptos în apele fluviului. Şi dacă îşi îndrepta privirea către dreapta, Afra putea să presupună că acolo se afla cartierul pescarilor cu casa lui Bemward.

În cămăruţă, ardea lumina. Aceasta nu era în niciun

caz atât de mică, aşa cum arăta privită de jos. Afra îşi netezi părul, care în timpul urcuşului se cam zburlise, apoi scoase din şorţ sticla cu bere. Inima îi bătea puternic nu numai din cauza efortului; nu ştia cum o va primi acest enigmatic Ulrich von Ensingen. În cele din urmă, îşi luă inima în dinţi şi deschise uşa.

Scârţâitul care aducea oarecum cu mieunatul unei pisici nu păru să-l tulbure pe maistrul Ulrich. Întors spre ea, aplecat deasupra unei schiţe, trăgea linii drepte cu un creion roşu şi o riglă, murmurând în acelaşi timp: „Şaizeci, o sută douăzeci, o sută optzeci”.

Maistrul Ulrich era un bărbat înalt cu păr des, negru, care îi cădea până aproape de umeri. Purta o tunică din piele, cu cordon lat, şi nici nu clipi când Afra puse sticla pe masă. Şi, pentru că ea nu îndrăznea să îl deranjeze pe maistru din activitatea lui, amândoi stăteau faţă în faţă, fără a se întâmpla ceva.

— Şaizeci, o sută douăzeci, o sută optzeci, repetă Ulrich von Ensingen, şi pe acelaşi ton şi fără întrerupere i se adresă ei: Ce doreşti?

— Vă aduc ceva de băut, bere de la cantină. Eu sunt Afra, fata care serveşte băutura.

— Am cerut eu aşa ceva? continuă maistrul, fără a o învrednici pe Afra cu vreo privire.

— Nu, dar m-am gândit că o gură de bere v-ar face munca mai plăcută.

Interveni o nouă pauză, ce părea nesfârşită, şi Afra începu să regrete iniţiativa ei necugetată. Ulrich von Ensingen trebuie să fi fost un maistru înzestrat cu mare talent, dar cu siguranţă nu era un interlocutor agreabil. Atunci el ridică privirea.

Afra înlemni. Privirea ochilor lui negri era atât de pătrunzătoare, încât aveai impresia că nu mai puteai scăpa de ea. Cu această privire care te străpungea şi cu o scurtă mişcare a capului, el îi indică fără un cuvânt glaful ferestrei. Pe el se aflau două stacane pentru bere, fiecare înaltă de un cot.

— Văd că sunteţi dotat, remarcă Afra ca o scuză.

Şi, în timp ce Ulrich se ocupa în continuare de schiţă, Afra privi în jur. Pereţii erau acoperiţi cu schiţe de detaliu ale grinzilor de susţinere, ale pietrelor-soclu, ale capitelurilor, ferestrelor şi ale rozetelor. Dintr-o cutie aflată în partea opusă ferestrei, dădeau afară planuri împăturite. Pe un dulap de lângă uşă, atârna o altă haină. Deci aici fusese gândită uriaşa construcţie.

Admiraţia Afrei creştea. Afra îi căută privirea maistrului, dar Ulrich von Ensingen avea ochi doar pentru planurile lui. „Trebuie să fie smintit, gândi ea, dar probabil că numai un smintit se putea apuca de o lucrare atât de mare”.

Afra moşmondea încurcată la şorţul ei.

— Scuzaţi-mi curiozitatea, dar am vrut să îl văd odată la faţă pe bărbatul care gândeşte toate acestea, zise ea în cele din urmă.

Maistrul Ulrich se încruntă. Era clar că-i dădea de înţeles că îl deranja conversaţia.

— Înseamnă că ai reuşit să faci ceea ce ţi-ai propus.

— Da, despre dumneavoastră se spun tot felul de ciudăţenii. Există chiar meşteşugari care susţin că nici nu existaţi. Vă puteţi imagina asta, maistre Ulrich? Ei cred că toate aceste planuri de aici le-ar fi desenat diavolul.

Pe chipul lui Ulrich trecu fugitiv un zâmbet. Dar care dispăru în clipa următoare. Cu gravitatea caracteristică, mormăi:

— Şi mă reţii de la treabă ca să îmi comunici asta? Cum te cheamă pe tine?

— Afra, maistre Ulrich.

— Bine, Afra. Maistrul ridică privirea şi continuă: Acum, că l-ai văzut pe diavolul, poţi pleca.

Rostind aceste vorbe, el se sprijini în masă şi luă o atitudine aproape ameninţătoare.

Afra dădu din cap, dar în sinea ei o rodea modul lipsit de eleganţă în care era expediată. Coborârea la lumina palidă a lunii se dovedi mult mai anevoioasă decât urcatul. În orice caz, când simţi din nou pământul sub picioare, respiră uşurată.

Întâlnirea cu Ulrich von Ensingen o impresionase adânc pe Afra. Ţinuta lui mândră şi gestica aparte aveau ceva maiestuos, ceva inexplicabil, ceva ce o fascina. Ulterior, se surprinse înălţând privirea de mai multe ori pe zi către încăperea de sus şi plimbând-o pe schele, dar nici a doua zi şi nici mai târziu nu îl mai văzu pe maistrul Ulrich.

Însăşi construcţia, căreia până acum îi acordase prea puţină atenţie, îi trezi brusc interesul. Cel puţin o dată pe zi, înconjura nava neterminată a bisericii şi înregistra toate modificările apărute în comparaţie cu ziua precedentă. Şi pentru prima dată Afra se gândi că în viaţă existau lucruri mai importante decât cele petrecute până acum în viaţa ei.

* * *

La două săptămâni de la întâlnirea cu maistrul, Afra părăsea cantina seara târziu. Exact când cotea din strada ce venea din piaţa domului spre cartierul pescarilor, văzu în faţa ei două siluete întunecate. Asemenea indivizi nu erau puţini în Ulm, pentru că un proiect atât de mare, precum cel al construcţiei domului, atrăgea tot felul de oameni. Dar Afrei i se părură ciudate hainele acestora. Deşi nu era deloc frig, aceştia purtau mantii negre şi ample şi aveau glugi trase adânc pe ochi. La adăpostul unei intrări a unei case, Afra îi urmări cu privirea pe cei doi îndreptându-se către şantier. Faptul că aceia escaladară schelele şi, ajunşi sus, dispărură în cabina maistrului Ulrich nu promitea nimic bun. În adăpostul ei sigur, Afra îşi făcea gânduri cu privire la ce putea semnifica târzia vizită la maistrul Ulrich, dar nu găsi o explicaţie.

În timp ce ea încă se mai gândea, cei doi bărbaţi apărură pe schele. Se grăbeau. Coborâră scările mai mult alunecând decât păşind, traversară marea piaţă şi, uitându-se ca bandiţii în toate părţile, dispărură în strada Cerbilor. Afra se simţea ca lovită în cap. Degeaba îl căută pe paznicul de noapte. Nu ştia ce să mai facă.

Poate că, după toate cele suferite până acum, avea o

părere prea proastă despre oameni. Un nemernic nu se ascundea după gluga trasă adânc pe faţă. Pe de altă parte, se gândi ea, nu prea exista o explicaţie plauzibilă a motivului pentru care două siluete încotoşmănate escaladau noaptea schela domului, dispăreau în cabina maistrului Ulrich, după care dispăreau în mare grabă. Ultima dată când urcase, şi mai ales pe porţiunea cu schele, rămăsese în amintirea Afrei ca o ascensiune problematică. Dar în această situaţie nesigură decise totuşi să se aventureze într-o nouă ascensiune.

În cabina de sus, mai ardea încă lumina. Era trecut de miezul nopţii, iar fuşteii scării erau umezi şi alunecoşi deoarece se formase rouă. Afra se oprea la fiecare nivel şi îşi ştergea mâinile cu rochia. În cele din urmă, ajunse sus.

— Maistre Ulrich! strigă ea încet, înainte de a deschide uşa.

Aceasta era doar sprijinită. Când o împinse cu atenţie, i se înfăţişă o imagine devastatoare. Desene, schiţe şi planuri rupte erau împrăştiate pe podea. Pe masa cu planuri pâlpâia o lumină. O altă lumânare ardea sub masă – un loc neobişnuit pentru o sursă de lumină.

Când privi mai atentă lumina de pe masă, Afra făcu o descoperire ciudată: pe lumânare era înfăşurat un fitil cerat lat de două degete care se întindea pe podea până la dulapul de lângă uşă. Dură mai puţin de o secundă ca Afra să îşi dea seama despre ce era vorba. Deschise uşa dulapului.

În dulap, cu mâinile şi picioarele legate, ghemuit, zăcea Ulrich von Ensingen. Avea capul întors într-o parte şi nu mişca.

— Maistre Ulrich! strigă Afra strident.

Disperată, îl apucă de picioare pe maistru şi încercă să-l tragă afară din dulap. Alunecă şi căzu pe spate. În aceeaşi clipă, lumânarea de sub masă se răsturnă, fitilul luă foc şi o flacără pâlpâitoare începu să se deplaseze încet către dulap.

Înainte ca Afra să fi apucat să calce flacăra pentru a o stinge, câteva planuri împrăştiate pe podea luară foc.

Afra ezita între a stinge flacăra ori a-l trage mai întâi afară pe Ulrich. Nu ştia dacă puterea îi va permite să îl ridice din dulap pe bărbatul voinic. Aşa că se repezi la flacără. Cu un pergament despăturit pe care puse întâmplător mâna, lovi din toate puterile flăcările până mai rămaseră doar petice negre de cenuşă. Pergamentul ars mirosea oribil şi scotea un fum înţepător.

Tuşind de parcă îşi vărsa plămânii, Afra îl trase pe maistrul Ulrich din strâmta închisoare. Simţea că trupul viguros începea să reacţioneze. Capul i se aplecă într-o parte. Atunci, Afra văzu că în gură avea un căluş din postav ori din piele. Cu greu reuşi să îl scoată. Apoi îi luă capul între mâini şi îl clătină.

În sfârşit, Ulrich von Ensingen deschise ochii. Privi la harababura din jur de parcă visase urât. Se părea că nu înţelegea nimic. Dar cel mai mult îl nedumerea prezenţa Afrei. Se încruntă şi spuse încet:

— Tu nu eşti…?

— … Afra, fata cu băuturile de la cantină, sigur.

Maistrul scutură din cap, de parcă ar fi vrut să spună că nu înţelege. În loc de asta, zise pe un ton plin de reproş:

— Nu ai putea totuşi să mă dezlegi?

Şi întinse către Afra mâinile cu încheieturile legate.

Folosind degetele şi dinţii, Afra reuşi să îl dezlege pe Ulrich. Şi, în vreme ce acesta îşi masa urmele roşii lăsate de sfoară la încheieturile mâinilor şi picioarelor, Afra îl întrebă:

— De fapt, ce s-a întâmplat, maistre Ulrich? Au vrut să vă omoare. Priviţi fitilul. Lumânarea l-ar fi aprins imediat ce ar fi ars. Apoi totul ar fi luat foc. Aţi fost la nicio oră distanţă de o moarte sigură.

— Înseamnă că tu mi-ai salvat viaţa, tânără Afra!

Afra ridică din umeri şi răspunse cam impertinent:

— Aşa cere iubirea creştină a aproapelui.

— Ai avut de suferit şi tu. Rochia este distrusă. Îţi voi cumpăra alta.

— Ferească Dumnezeu!

— Nu, nu. Fără ajutorul tău aş fi fost probabil mort, şi

domul meu nu ar mai fi fost niciodată terminat, în orice caz nu așa cum mi-l imaginez eu.

Afra îl privi în faţă pe maistru, dar numai o secundă. Îşi mută jenată privirea şi zise:

— Sunteţi un om ciudat, maistre Ulrich. Abia aţi scăpat de moarte şi vă preocupă doar gândul la această catedrală blestemată. Nu vă interesează câtuşi de puţin cine a vrut să vă omoare într-un mod atât de mârşav? Oricine ar fi fost, cei doi şi-au pregătit bine planul.

— Cei doi? Ulrich o privi mirat. De unde ştii că au fost doi? Eu l-am văzut doar pe unul. El m-a doborât. Apoi mi-am pierdut cunoştinţa.

— I-am văzut, erau doi bărbaţi cu pelerine largi şi cu glugi negre. Eram pe drum spre casă când drumul ni s-a încrucişat. Mi s-au părut oarecum suspecţi. Deci i-am urmărit. Când i-am văzut urcând în miez de noapte scările, am intrat la bănuieli.

Ulrich von Ensingen dădu recunoscător din cap. În cele din urmă, îşi adună puterile şi se ridică. Şi atunci, se întâmplă ceva ce niciodată nu i-ar fi trecut prin minte Afrei, ceva ce i se păru tot atât de neimaginabil precum ridicarea la cer a Fecioarei Maria: Ulrich se apropie de ea şi, cu o mişcare impetuoasă, o strânse în braţe.

Iuţeala gestului de afecţiune o surprinse pe Afra. Incapabilă să reacţioneze, lăsă braţele să îi atârne pe lângă corp şi întoarse capul într-o parte. Simţi trupul puternic al bărbatului şi braţele lui vânjoase care o strângeau. Şi chiar de ar fi jurat de o mie de ori că în viaţa ei nu va mai avea de-a face cu vreun bărbat, nu putu să nege că această îmbrăţişare nu îi făcu plăcere. Cedă şi se lăsă în voia acelei plăcute veşnicii, în care Ulrich von Ensingen o strângea şi nu o mai elibera.

Mai târziu, Afra se va întreba deseori cât durase acea neaşteptată îmbrăţişare, care avea să fie de o importanţă decisivă în viaţa ei. Nu putea să spună dacă durase secunde, minute sau ore. Timpul nu mai existase. În acea noapte, a plutit până acasă animată de un simţământ pe care nu îl mai cunoscuse. Era profund dezorientată şi

confuză.

A doua zi, vestea despre atacarea maistrului cu iuţeala focului s-a împrăştiat. Ulrich a pus o recompensă de o sută de guldeni pentru prinderea atentatorilor. Dar, cu toate că aprozii au scotocit toate colţurile oraşului folosite ca ascunzători de ticăloşii vremii, cercetările au rămas fără rezultat. Vâlvă a stârnit şi faptul că tocmai Afra, fata de la cantină, îi salvase viaţa maistrului. Mulţi se întrebau ce căuta fata la miezul nopţii pe şantier.

Mulţi locuitori ai Ulmului îl suspectau pe episcopul Anselm din Augsburg a fi autor moral al atentatului. Episcopul Anselm nu suporta ca domul din Ulm să îi pună în umbră propria catedrală. Alţii ar fi întâlnit doi dominicani care predicau smerenia credincioşilor creştini şi care considerau trufie construirea dincolo de Rin de catedrale gigantice. Se spunea că ei vindeau cărţi secrete despre construcţiile trufaşe, care urmau să fie distruse prin puterea rugăciunilor lor sau cu ajutorul eforturilor mecanice.

Construcţia domului diviza populaţia Ulmului în două tabere. Unii erau de părere, ca şi mai înainte, că maistrul Ulrich trebuia să construiască o catedrală pe măsura celor din ţinuturile germane. Alţii împărtăşeau opinia că o casă a Domnului de mărimea aceasta ar simboliza mai curând fudulia şi orgoliul decât pioşenia cetăţenilor. Cu banii investiţi de bogaţii patricieni în costisitoarea construcţie s-ar fi putut realiza nenumărate dovezi de iubire creştină a aproapelui.

Cetăţenii priveau chiorâş galeria cea mai înaltă a navei bisericii, de când se răspândise zvonul că Ulrich von Ensingen voia să îi mai adauge un nivel. Nava deja depăşise în trei rânduri înălţimea prevăzută în planurile iniţiale. Să fi fost acest maistru Ulrich părăsit de Dumnezeu şi scrântit la minte?

În fiecare seară, la apus, oamenii se adunau în marea piaţă din faţa catedralei şi purtau polemici zgomotoase. Şi, treptat, a crescut numărul celor care solicitau ca Ulrich von Ensingen să nu mai exagereze şi să pună în sfârşit

căpriorii acoperişului navei bisericii. Printre şefii de echipe revolta a declanşat mari tulburări, unii dintre ei fiind scuipaţi şi loviţi cu ouă stricate şi cu catran.

Într-una dintre aceste seri tensionate, când adversarii şi adepţii construcţiei combăteau aprins, în piaţa domului s-a format un grup care scanda cu foc:

— Maistre Ulrich, vino jos! maistre Ulrich, vino jos!

De fapt, nimeni nu crezuse cu adevărat că maistrul constructor al domului va răspunde solicitării mulţimii. Atunci, o femeie grasă, care se remarcase prin vocea ei foarte stridentă, ridică mâna şi strigă:

— Acolo! Priviţi!

Toate privirile se îndreptară către platforma superioară a schelelor. Scandările încetară. Oamenii urmăreau cu gura căscată mişcările bărbatului voinic, care cobora pe scară ca un păianjen pe pânza lui. Unul mai în vârstă strigă:

— El este. Îl cunosc. Este Ulrich von Ensingen!

Ajuns jos, maistrul se apropie grăbit de un bloc de piatră aflat lângă peretele nordic al navei. Sări pe piatră şi privi sigur în jur. Se mai auzeau doar corbii croncănind, în timp ce se roteau deasupra schelelor.

— Cetăţeni ai Ulmului, cetăţeni ai acestui mare şi mândru oraş, ascultaţi-mă!

Maistrul Ulrich îşi încrucişă braţele pe piept, gest care sublinie şi mai mult impresia de răceală. Nu departe, lateral, unde prezenţa ei nu putea fi trecută cu vederea de maistru, se afla şi Afra printre ascultători. Îşi simţea capul încins precum cuptorul unei vetre. Nu îl mai văzuse pe Ulrich de la ciudata întâlnire din cabina de pe schele. Întâmplarea îi crease o stare de confuzie, de care încă nu reuşise să scape. Nu în sensul că ar fi durut-o sau că ar fi regretat, ba dimpotrivă. În interiorul ei se cuibărise nesiguranţa, conflictul dintre stările ei sufleteşti.

Ea nu ştia dacă el o vedea sau dacă pur şi simplu privea prin ea, atunci când începu să vorbească:

— Când acum treizeci de ani voi, cetăţenii Ulmului, aţi hotărât să ridicaţi în acest loc o catedrală demnă de

oraş şi de voi, atunci maistrul Parler v-a promis că va termina construcţia într-o viaţă de om. Pentru fiecare dintre voi o viaţă de om înseamnă mult timp, dar pentru o catedrală care să îşi merite această denumire este doar o clipă. Vechii romani, care şi astăzi ne sunt exemplu în multe privinţe, cunoşteau o vorbă: *Tempora mutantur nos et mutamur în illis.* Ceea ce înseamnă: „vremurile se schimbă, şi noi ne schimbăm odată cu ele”. Voi, eu, fiecare dintre noi a devenit, aşadar, între timp altul. Ceea ce acum treizeci de ani ne plăcea, acum ne trezeşte mai curând compătimirea. Iar uneori se întâmplă exact invers. Oare nu este adevărat că această catedrală, care creşte către cer sub ochii voştri, este mai frumoasă, mai măreaţă şi mai demnă de admirat decât aceea începută de maistrul Parler acum treizeci de ani?

— Aici are dreptate, strigă un negustor ales îmbrăcat şi cu o bonetă înfoiată pe cap.

Un bărbat în vârstă, cu barbă albă şi cu privire înverşunată, izbucni cu furie:

— Şi ar fi şi mai frumos dacă, bunăoară, costurile pe care le înghite catedrala noastră nu ar fi evidente. Oricum, eu mă îndoiesc că înălţimea atinsă de domul nostru Îi face cinste Domnului. Bătrânul culese aprobări din multe părţi şi se împăună cu succesul discursului său, aşa că dădu capul pe spate în aşa fel încât barba i se înălţă spre cer şi adăugă: Maistre Ulrich, eu sunt de părere că cinstirea Domnului vă este indiferentă. Dumneavoastră sunteţi interesat mai mult de faima proprie. Ce alt motiv aveţi ca nava bisericii să se înalţe pe nouă niveluri, în loc să rămână la cinci, cum a fost planificată?

Atunci, maistrul Ulrich arătă cu degetul către bătrân şi zise:

— Cum te numeşti, fanfaronule? Spune cu glas tare, să te audă toţi!

Bătrânul tresări vizibil şi răspunse pe un ton ceva mai temperat:

— Eu sunt boiangiul Sebastián Gangolf şi nu vă permit să îmi spuneţi „fanfaron”.

Cei din jurul lui îşi manifestară aprobarea.

— Poftim? ripostă ironic Ulrich. Atunci, ar fi trebuit să fii mai reţinut cu afirmaţiile şi să nu predici lucruri pe care nu le pricepi.

— Dar ce este aici de înţeles? se amestecă în discuţie un tinerel îmbrăcat ca un filfizon.

Acesta se numea Guldenmundt, purta o pelerină care îi ajungea la coapse, asemănătoare cu a unui consilier municipal, şi afişa o atitudine arogantă. Astfel de specimene nu erau puţine în Ulm, tineri care moşteniseră afaceri ale părinţilor şi care acum nu aveau altă treabă decât să irosească tot ceea ce moşteniseră.

— Că tocmai tu nu ai habar de arta construcţiilor nu mă miră, se ambală maistrul Ulrich, probabil că ocupaţia ta de zi cu zi constă în a medita asupra veşmântului căruia să îi acorzi prioritate în acea zi. Nu, nu am timp să-ţi explic secretele artei arhitecturale.

Vorbele maistrului Ulrich stârniră râsete de susţinere. Dar tânărul fanfaron nu se dădu bătut:

— Secrete? Atunci, destăinuieşte-ne totuşi secretul pentru care catedrala noastră trebuie să aibă nouă niveluri, şi nu cinci, cum a fost planificată de către maistrul Parler.

Ulrich von Ensingen ezită câteva momente să dezvăluie cetăţenilor Ulmului secretele construcţiei domului, dar consideră în cele din urmă că aceasta era unica posibilitate de a câştiga de partea sa opinia publică.

— Toate construcţiile importante de pe pământ, începu el, sunt înconjurate de secrete. Multe dintre aceste secrete s-au pierdut pe parcursul secolelor, pe altele le-am desluşit. Gândiţi-vă doar la cea mai mare piramidă din Egipt. Niciun om nu va afla cum s-a reuşit să se rânduiască blocuri de piatră de înălţimea unui om cu atâta precizie, la o asemenea înălţime. Gândiţi-vă la maistrul constructor roman Vitruvius care, cu ajutorul unui obelisc, a construit cel mai mare instrument de măsurare a timpului din lume, un ceas al cărui cadran era la fel de mare ca această piaţă, şi arăta ora, ziua şi luna, ba chiar şi anotimpul. Ori gândiţi-

vă la domul din Aachen. Octogonul din centrul lui le dă cunoscătorilor nu doar indicii asupra locului textelor din Sfânta Scriptură, cu ajutorul razelor soarelui care cad la anumite date prin ferestrele lui, ci ne pune la dispoziţie şi importante date astronomice. Sau gândiţi-vă la cei patru călăreţi împietriţi din domul din Bamberg. Niciun om nu cunoaşte semnificaţia lor. Sunt pur şi simplu acolo, aşa cum Domnul a lăsat ziua. Iar în ce priveşte catedrala voastră, cetăţeni ai Ulmului, ea va ascunde mai mult de un secret. Dar, dacă eu vi le-aş aduce vouă la cunoştinţă acum, nu vor mai fi secrete. În concluzie, mii de ani oamenii îşi vor bate capul să afle ce mesaj a vrut să le transmită maistrul Ulrich. Fiecare adevărată operă de artă ascunde secretul ei. Maistrul Parler, care a făcut primul plan al acestei catedrale, a trăit în alte vremuri şi, dacă îmi permiteţi, el nu a fost chiar un geniu. Mistica numerelor nu a avut niciun rol în gândirea lui. Altfel, nu ar fi acordat cifrei cinci o atât de mare importanţă: cinci ferestre pe fiecare parte, nava înaltă de cinci niveluri. Chiar mă înfricoşează faptul că a acordat cifrei cinci o importanţă atât de mare, pentru că cifra aceasta numai bună reputaţie nu are.

Printre ascultători, se produse agitaţie. Afra ridică mâna la faţă şi aruncă o privire îngrijorată către schele.

— Nu credeţi asta, cetăţeni ai Ulmului? continuă maistrul Ulrich. Ajutaţi-vă de mâini şi număraţi: unu este cifra sfântă a Creatorului. Aşa cum sămânţa unei plante conţine întreaga ei făptură de mai târziu, la fel Creatorul a ascuns întreaga lume în ea. Pentru armonie şi pentru echilibrul dintre trup şi suflet există cifra doi. Acum privirea maistrului trecu peste Afra, şi el continuă: Trei este cea mai sfântă dintre toate cifrele, simbol al Treimii cereşti şi al mântuirii. Una dintre cifrele cele mai interesante este patru, un număr care decide toate dimensiunile existenţei noastre umane: lungime, lăţime, înălţime şi timp, dar şi cele patru elemente, cele patru direcţii ale cerului, ca şi cele patru Evanghelii. Cifra şase simbolizează toate operele lui Dumnezeu, săvârşite de El

în zilele creaţiei, armonia elementelor şi prin asta a sufletului uman. O cifră sacră este şapte. Ea aminteşte de cele şapte daruri ale spiritului şi de cele şapte categorii cereşti. Iar opt? Opt este veşnicia. Scrieţi în aer această cifră. O puteţi face la nesfârşit şi fără pauză. Dar nouă este cifra supremă, divizibilă doar cu trei, cifra cea mai sfântă, deci vulnerabilă doar prin voinţa Treimii divine. Toţi arhitecţii marilor catedrale lucrează experimental în planurile lor cu cifra nouă, pentru că ea este cea mai puternică şi mai statornică dintre toate cifrele. Înmulţiţi-l pe nouă cu orice număr şi veţi obţine un număr ale cărui cifre vor da iarăşi nouă.

— Dă un exemplu! strigă entuziasmat un preot în talar negru.

— Bun, nouă înmulţit cu şase.

Preotul se ajută de degete şi strigă:

— Cincizeci şi patru!

— Adună cele două cifre.

— Fac nouă.

— Foarte adevărat. Şi acum înmulţeşte pe nouă cu şapte.

— Şaizeci şi trei.

— Adună pe şase cu trei.

— Nouă! maistre Ulrich, sunteţi un magician! strigă extaziat preotul înveşmântat în negru.

— Pe toţi sfinţii, nu sunt. Cunosc doar semnificaţia cifrelor din care se compune o catedrală ca aceasta.

— Şi cifra cinci? Pe asta nu aţi menţionat-o, maistre Ulrich!

Era vocea bătrânului care îl provocase la început.

Ulrich von Ensingen făcu o pauză lungă. Toate privirile erau îndreptate spre el.

— Cunoaşteţi cu toţii pentagrama, pentagrama magică, acea stea cu cinci colţuri, aşezată pe tocul uşilor posedaţilor.

— Este semnul regelui întunericului şi al celor cinci regate subordonate! strigă agitat preotul.

— De fapt, este semnul diavolului, ca şi cifra cinci. Şi

maistrul Parler voia să vă construiască o catedrală cu cifra cinci, cu cinci ferestre înalte pe fiecare parte şi cu cinci niveluri. Şi nu cred că este o întâmplare.

Vocea preotului se frânse:

— Maistre Ulrich, vreţi să spuneţi că, fără a bănui cineva asta, voia să dedice domul diavolului?

Ulrich von Ensingen împinse palmele în faţă, ca şi cum ar fi vrut să spună: „Nu pot să o dovedesc, însă multe confirmă asta”. Dar nu răspunse.

O vreme, în marea piaţă fu linişte, o linişte funestă, apoi se născu un murmur surd şi, în cele din urmă, se produse o furtună de strigăte sălbatice şi furioase. Cetăţenii Ulmului erau unanim de acord.

— Să construiască toate cele nouă niveluri! strigau unii adunaţi în jurul unui negustor bogat. Maistrul Parler era asociat cu diavolul. De aceea l-a şi luat la el!

Un alt grup, în frunte cu bătrânul bărbos, susţinea cu totul altceva:

— Dacă cinci are o semnificaţie atât de funestă, cum susţine maistrul Ulrich, de ce acesta nu se limitează la nivelurile şapte sau opt? Eu cred că Ulrich von Ensingen a aranjat chestia aceasta cu cifrele în aşa fel încât să-i cadă lui bine. Aşa ne mai poate spune şi alte poveşti.

Şi astfel luară cuvântul ba unii, ba alţii. Unii îi făceau pe ceilalţi căpoşi pe care Domnul nu i-a miluit cu niciun pic de înţelepciune. Aceştia le reproşau la rândul lor primilor că ar fi mai apropiaţi de diavol decât de sfânta Biserică. Şi, în final, se luaseră chiar la bătaie.

Afra încercă să se pună la adăpost de mulţimea dezlănţuită şi se ascunse după o grămadă de blocuri din piatră neprelucrate. Când îndrăzni să iasă de acolo şi să se uite după Ulrich von Ensingen, acesta dispăruse deja.

Peste oraş se lăsase noaptea când Afra porni spre casă. Sus, în cabina maistrului Ulrich, era întuneric. De data aceasta, Afra îşi modifică traseul trecând prin piaţă. Nici ea nu ştia de ce proceda aşa. Poate că spera să-l întâlnească pe Ulrich von Ensingen şi se surprinse uitându-se după el pe străzile înguste. Nici măcar nu ştia

unde locuia maistrul. Asta nu ştia nimeni. Locul unde locuia era la fel de tainic ca activitatea lui.

În timp ce mergea, Afra se gândea la explicaţiile privind cifrele, date de Ulrich în piaţa domului. Lucruri complet necunoscute ei. Şi când îşi aminti cum li se întâlniseră privirile când Ulrich explica semnificaţia cifrei doi şi echilibrarea sufletului cu trupul, o trecură fiori reci. Ce se întâmpla, ce o fascina pe ea la acest bărbat?

Să fie misterul, calmul pe care îl emana ori inteligenţa care răzbătea din fiecare vorbă a lui? Sau poate că toate acestea împreună dădeau forţa de atracţie a acestui bărbat? Într-un acces de afecţiune şi admiraţie aproape bolnăvicioasă, Afra recunoscu o forţă destinată să îi răstoarne toată viaţa. Vorbea încet cu sine însăşi, şi astfel ajunse în cartierul pescăresc.

Agnes, soţia lui Bemward, o întâmpină agitată, deoarece pe Afra o aştepta croitorul Varro da Fontana. Varro nu era un croitor oarecare, unul care croia veşminte obişnuite, nu, croitorul născut în nordul Italiei confecţiona haine pentru cei bogaţi, robe oficiale pentru consilierii oraşului şi veşminte pentru văduve trupeşe de negustori. Chiar episcopul Anselm von Augsburg îşi făcea lenjeria de corp la el.

— Sunt trimis de maistrul Ulrich von Ensingen, explică Varro şi făcu o plecăciune ceremonioasă în faţa Afrei. Trebuie să confecţionez o rochie conform dorinţelor dumneavoastră şi sper să mă ridic la nivelul pretenţiilor dumneavoastră.

Bemward şi Agnes, care asistau la discuţie, se priviră uimiţi. Apoi pescarul întrebă:

— Afra, ce înseamnă asta?

Afra ridică din umeri.

— Maistrul Ulrich, interveni Varro, maistrul Ulrich a spus că dânsa i-a salvat viaţa şi cu această ocazie şi-a distrus rochia.

— Dar despre asta nici nu merită să discutăm! zise Afra. De fapt, cele auzite o tulburaseră profund. O rochie de la Ulrich pe pielea ei! Luă o mină îngrijorată, ceea ce îl

făcu pe croitor să ia de bune vorbele ei: Duceţi-vă acasă şi spuneţi-i maistrului Ulrich că nu se cuvine să dăruiască unei fete dintr-o familie simplă o rochie. Şi încă una scumpă, făcută de dumneavoastră.

Varro da Fontana chiar se supără şi ripostă:

— Domnişoară Afra, vreţi să mă lăsaţi fără pâine? Vremurile nu sunt atât de generoase ca să îmi permit să renunţ la o comandă ca asta. Şi, dacă hainele dumneavoastră au avut cu adevărat de suferit pentru că l-aţi ajutat pe maistrul Ulrich, nu văd niciun motiv să refuzaţi acest dar. Priviţi aceste materiale fine din patria mea, ele se vor mula pe trupul dumneavoastră ca o a doua piele.

Cu mişcări sigure, Varro da Fontana începu să deruleze câteva din rolele de materiale aduse cu el.

Afra aruncă o privire către Bemward, cerându-i parcă ajutorul. Acesta găsi ca acceptabilă explicaţia şi fu de părere că în aceste condiţii nu era vorba despre un cadou, ci despre repararea unei pagube. Maistrul Ulrich chiar era obligat să facă acest gest.

Croitorul începu să ia măsurile, folosind o bandă îngustă. Afra se îmbujoră. Niciodată un croitor, cu atât mai mult unul atât de cunoscut, nu se arătase interesat să îi măsoare trupul. Iar la întrebarea privind cum îşi imagina noua rochie şi ce material ar prefera, Afra răspunse:

— Ah, maestre Varro, croiţi o rochie cum poartă o fată care serveşte băuturile la o cantină.

— O fată care serveşte băuturile? Varro da Fontana dădu ochii peste cap. Tânără Afra, dacă îmi pot permite observaţia, vi s-ar cuveni mai curând rochia unei domnişoare nobile de la curte…

— Dar ea este o fată care serveşte băuturi! îi întrerupse Agnes complimentele lui Varro. Nu îi mai suciţi capul Afrei. Până la urmă, o să şi-o ia în cap în ce priveşte modul cum arată şi o să refuze să îşi mai facă datoria la cantină.

După ce croitorul plecă, Agnes o trase deoparte pe Afra şi îi spuse:

— Să nu iei în serios orice compliment venit de la un bărbat. Bărbaţii mint cât pot. Chiar şi Petru, primul papă, s-a lepădat de Domnul nostru.

Afra râse, fără să creadă în vorbele lui Agnes.

* * *

Ca de obicei, în următoarea dimineaţă, încă înainte de ivirea zorilor, se îndreptă către piaţa cea mare, pentru a face focul în vatra cantinei. O căruţă cu coviltir se deplasa hodorogind pe caldarâm. În porţile caselor, porcii grohăiau şi se tăvăleau prin gunoaie. Servitoarele goleau oalele de noapte pe fereastră direct în stradă, şi Afra trebuia să fie atentă să se ferească. Putoarea răspândită de fecale se amesteca repede cu fumul înţepător din vetrele meseriaşilor, ale celor care fabricau clei, ale boiangiilor, cârnăţarilor, brutarilor, pălărierilor şi berarilor. Mersul pe uliţele lungi ale oraşului numai plăcut nu era.

Când ajunse în piaţa domului, ca în fiecare dimineaţă, privirea i se îndreptă către ghereta de pe schele. Prima licărire de lumină a zorilor se revărsa peste împletitura de bare, planşee şi scări. Nici urmă de Ulrich. Se întoarse către cantină şi se cutremură. Din întuneric, în faţa ei, se iveau nişte haine. Ceva mai încolo, pe caldarâm era un pantof.

Aflată doar la trei-patru braţe distanţă, scoase un strigăt strident, un strigăt al cărui ecou fu reflectat de zidurile caselor de pe marginea marii pieţe. Avea în faţă trupul strivit al unui bărbat întins cu faţa în jos. Acesta era înconjurat de o baltă de sânge. Braţele şi picioarele îi erau îndoite într-un mod ciudat. Afra căzu în genunchi. Suspină şi ridică privirea către ghereta maistrului. Meşteşugarii aflaţi în drum spre locurile de muncă veneau către ea din toate direcţiile.

— Chemaţi un medic! se auzi în piaţa încă în semiîntuneric.

— Trebuie să vină un preot! strigă altcineva.

Afra îşi strânse mâinile. Pe obraji îi curgeau lacrimi.

— Cine a făcut asta? Cine? repeta ea ca pentru sine.

Un pietrar subţirel, cu şorţ uzat din piele, încercă să o ridice pe Afra.

— Vino, spuse el încet, nu mai este nimic de făcut.

Afra îl împinse şi ripostă:

— Lasă-mă!

În acest răstimp, în jurul mortului se adunase o mulţime de gură-cască. Aproape în fiecare săptămână cădea câte un zidar ori un dulgher de pe schele, tăietorii de piatră erau loviţi de blocurile care săreau în lături, dar întotdeauna moartea unui om stârnea interes. În definitiv, fiecare putea fi bucuros că nu era vorba despre el.

O matroană trupeşă, în timp ce se tot crucea, privea cu scârba zugrăvită pe faţă trupul zdrobit.

— Cine este? întrebă ea. Îl cunoaşte cineva?

Suspinând, Afra duse mâinile la faţă. În zadar încerca să controleze convulsiile ce îi zguduiau trupul. Din spatele mulţimii adunate, un bărbat voinic încerca să pătrundă mai în faţă.

— Ce s-a întâmplat? strigă el şi îi împinse pe curioşi deoparte. Lăsaţi-mă să trec!

Afra auzi vocea; o cunoştea bine, dar mintea ei refuză să accepte. Prea era puternică amintirea clipelor în care se aflase în braţele lui Ulrich.

— Dumnezeule! auzi ea din nou vocea.

Pentru o clipă ce îi păru o veşnicie, rămase ca paralizată, încetă şi să mai respire. Nu mai era în stare să facă nicio mişcare, nu mai vedea, nu mai auzea. Îşi reveni abia când bărbatul întinse mâna şi o atinse.

— Maistre Ulrich? Dumneavoastră? murmură ea, nevenindu-i să creadă.

Apoi privi corpul zdrobit.

Ulrich von Ensingen înţelese ce se întâmpla cu Afra.

— Tu credeai că eu aş fi…

Afra dădu din cap şi, plângând, îi căzu în braţe. Curioşilor îmbrăţişarea celor doi li se părea stranie. Matroana cea trupeşă dădu din cap şi ţâţâi:

— Ţţţ… ia priviţi! Aşa ceva în faţa morţii!

Curând, sosi şi un medic îmbrăcat în negru, aşa cum

prevedeau regulile breslei lui, pe cap cu o pălărie cilindrică înaltă de două picioare.

— Trebuie să fi căzut de pe schele, îi zise maistrul Ulrich cu vizibilă lipsă de simpatie.

Medicul examina cadavrul, după care privi în sus cu ochii mijiţi şi întrebă:

— Ce căuta omul acesta acolo sus? Nu prea este îmbrăcat ca un muncitor constructor, mai curând pare un drumeţ. Îl cunoaşte cineva?

Din mulţime, se ridică un murmur pe mai multe voci. Unii dădură negativ din cap. Medicul se aplecă şi răsturnă mortul pe spate. Când curioşii îi văzură craniul zdrobit, scoaseră exclamaţii reţinute. Câteva femei se întoarseră şi se îndepărtară în tăcere.

— După îmbrăcăminte pare un străin de prin Vest. Dar acest lucru îi face moartea şi mai misterioasă, remarcă Ulrich von Ensingen.

Cu un gest elegant, medicul îşi scoase pălăria şi i-o dădu spre păstrare unui tânăr. Apoi îi desfăcu mortului gulerul şi îşi puse urechea pe pieptul acestuia. Clătină din cap şi rosti încet:

— Dumnezeu să îl ierte!

Căutând indicii referitoare la identitatea străinului, medicul îi găsi în buzunarul interior o scrisoare împăturită. Aceasta purta sigiliul episcopului de Strassburg, iar adresa notată de un caligraf cu scris frumos era următoarea: „Către maistrul Ulrich von Ensingen, la Ulm”.

— Scrisoarea vă este adresată dumneavoastră, maistre Ulrich, spuse surprins medicul.

Ulrich, care era o fire sigură de sine, pe care nimic nu o impresiona, păru încurcat:

— Mie? Să văd!

Maistrul privea nesigur chipurile curioşilor. Dar numai o clipă, pentru că apoi îşi reveni şi îi admonestă pe cei din jur:

— Voi ce căscaţi ochii? Duceţi-vă dracului la treburile voastre, doar vedeţi că omul este mort! apoi se întoarse şi către Afra: Este valabil şi pentru tine.

Cei mai mulţi plecară murmurând. Şi Afra dădu curs solicitării lui Ulrich. Se luminase de ziuă între timp.

Când Ulrich von Ensingen urcă la cabina lui, făcu o descoperire care explica prăbuşirea mesagerului din Strassburg: trei fustei ai ultimei scări care ducea la capătul de sus al schelei erau rupţi. Privind mai atent, maistrul Ulrich constată că fiecare dintre cei trei fustei fuseseră tăiaţi pe aceeaşi parte cu ferăstrăul. Nu îi trebui mult ca să-şi dea seama că nu mesagerului îi era destinată capcana, ci lui. Dar cine atenta la viaţa lui într-un mod atât de perfid?

Da, avea destui duşmani. Lucrul acesta trebuia să îl accepte. Nu era tocmai plăcut. Şi mulţi arhitecţi îi doriseră moartea, când le contestase munca. Dar între a dori moartea cuiva şi a provoca moartea cuiva era o mare diferenţă. Ulrich mai ştia că gloata îl ura pentru că el irosea banii celor bogaţi, în loc să-i împartă cu ceilalţi. Dar acest gând era absurd. Niciunul dintre negustorii putred de bogaţi, care îşi făceau din catedrală monument propriu, nu i-ar fi dat un ban în plus în afara celor strict destinaţi costisitoarei construcţii.

În orice caz, atentatul era un caz pentru judecătorul oraşului. Dar, înainte de a se duce la judecător pentru a-l informa despre descoperirea sa, Ulrich deschise scrisoarea. Ea purta sigiliul episcopului oraşului imperial Strassburg, sufragan al episcopului de Mainz, şi avea următorul conţinut:

Către maistrul Ulrich von Ensingen. Noi, Wilhelm von Diest, din mila Domnului episcop de Strassburg şi comite al Alsaciei Inferioare, vă salutăm şi sperăm că sunteţi sănătos în credinţa către Hristos Domnul Nostru. Cum desigur ştiţi, monumentul domului nostru se află în construcţie de mai mult de două sute de ani şi în mare parte este perfectus[1], dar îi lipsesc totuşi două turnuri care, planificate de maistrul Erwin von Steinbach, fac vizibilă în ţinut măreţia catedralei noastre spre lauda lui

1 Terminat (în lb. Latină, în orig.)

Hristos. Ne este şi Nouă cunoscut că locuitorii din Ulm sunt însufleţiţi de gândul de aedificare[2] a celei mai mari catedrale a lumii pe cursul Dunării şi că v-au însărcinat pe dumneavoastră, maistrul Ulrich, cu misiunea de a desăvârşi această operă în numele lui Hristos Domnul Nostru. Viatoares[3] din Nürnberg şi Praga, care deseori îşi încrucişează drumul cu al dumneavoastră, ne-au dat vestea, dar ne-au mai informat despre grupări din oraşul Ulm ce vor să împiedice construcţia catedralei, cel puţin în ce priveşte mărimea acesteia. Acest lucru şi credinţa în Hristos Domnul Nostru, Care răsplăteşte binele în ziua Judecăţii de Apoi, dar şi afuriseşte veşnic răul, mi-au dat ocazia să mă adresez dumneavoastră pentru a părăsi disputele din Ulm, a vă alătura Nouă şi a construi turnurile catedralei noastre, care le depăşesc în strălucire şi dimensiuni pe toate celelalte de pe ambele partibus[4] ale Rinului. Fiţi convins că răsplata va fi dublă faţă de aceea pe care bogaţii din Ulm v-o plătesc, deşi Noi nu o cunoaştem pe aceea. Puteţi avea încredere în mesagerul care vă înmânează acest mesaj. El are sarcina de a aştepta răspunsul dumneavoastră. Scriu această scrisoare în limba germană, cu toate că mie latina, lingua[5] lui Christos Domnul Nostru, îmi este mult mai familiară, pentru ca dumneavoastră să mă înţelegeţi şi să nu aveţi nevoie de traducător.

Scrisă la Strassburg, în ziua de după sărbătoarea tuturor sfinţilor a anului 1407 după întruparea lui Dumnezeu în omul Hristos.

Ulrich von Ensingen zâmbi, apoi împături scrisoarea şi o făcu să dispară în tunica sa.

* * *

Printre cetăţenii Ulmului a stârnit agitaţie nu

2 A construi (în lb. Latină, în orig.)

3 Călători (în lb. Latină, în orig.)

4 Părţi (în lb. Latină, în orig.)

5 Limba (în lb. Latină, în orig.)

moartea în sine a mesagerului din Strassburg, ci împrejurările care au condus la ea. Judecătorul oraşului, căruia Ulrich i-a adus la cunoştinţă aspectul cu tăiatul fuşteilor, îl suspecta pe însuşi maistrul domului ca fiind autor al atentatului.

Abia motivaţia că nu ar fi avut sens să prelucreze accesul la propriul loc de muncă şi amintirea faptului că doar cu puţine zile mai înainte a avut loc chiar asupra lui un atentat l-au determinat pe judecător să îşi îndrepte cercetările în altă direcţie.

Zilele următoare, Ulrich von Ensingen şi le-a petrecut în cabina de pe schele. Prea multe gânduri îi treceau prin cap. Era vorba despre oferta episcopului din Strassburg, dar mai ales despre cele două atentate, care fără îndoială că pe el îl vizaseră.

Era o întâmplare că Afra, fata de la cantină, era amestecată în ambele? Brusc, construcţia catedralei trecu în planul secund, când Ulrich retras şi aplecat asupra planurilor lui se gândea la aceste lucruri. Afra era frumoasă, de fapt mult prea frumoasă pentru a lucra într-o cantină. Dar femeile sunt precum catedralele, cu cât sunt mai frumoase, cu atât mai multe taine ascund în ele.

Griseldis, soţia lui, era cel mai bun exemplu. Nu pierduse nimic din frumuseţea ei de când se căsătoriseră în urmă cu douăzeci de ani şi îi mai oferea şi astăzi secrete. Griseldis îi era o bună soţie, iar lui Matthäus, fiului lui acum adult, o mamă bună. Dar pasiunea ei, caracteristică oricărei femei aflate în anii cei mai buni, nu s-a orientat către sexualitate, ci către cele zece porunci ale Bisericii, pe care le urma cu ardoare. Nici Fecioara Maria nu ar fi putut să fie mai pioasă.

Ei convieţuiau într-o castă armonie la felul cum convieţuise cu patru sute de ani mai devreme împăratul saxon Heinrich cu Kunigunde, pe care papa îi sanctificase. Dacă bunăoară Griseldis urma exemplul lui Kunigunde şi îşi dorea beatificarea, Ulrich von Ensingen nu avea de unde şti. De fiecare dată când o întreba pe soţia sa despre asta, ea roşea şi făcea băşicuţe pe gât, apoi se refugia

nouă zile într-un exerciţiu de pioşenie, săvârşind anumite rugăciuni în nouă zile consecutive, după exemplul apostolilor între înălţarea Domnului şi Rusalii.

Ulrich von Ensingen îşi satisfăcea necesităţile sexuale încă neafectate într-una din acele băi publice în care femeile de consumaţie îşi ofereau serviciile. Asta îl scutea de orice obligaţie, cu excepţia achitării a cinci pfenigi ca taxă a păcatului.

De nevoie, Ulrich se dedicase muncii, iar ambiţia şi talentul înnăscut îi aduseseră o recunoaştere şi o faimă care nu se opreau la graniţele landurilor. Acestea ar fi putut să explice comportamentul lui de până acum, autoimpusa izolare şi atitudinea de respingere a femeilor. Ultrich von Ensingen trecea drept un singuratic. Construcţia catedralei îi adusese mulţi bani. Şi tocmai din acest motiv nu avea în oraş doar prieteni. I se spunea „maistrul Aroganţă”. El ştia asta şi se conforma.

Aşa că, de la bun început, îi era clar unde trebuiau căutaţi urzitorii atentatului. Ulrich i-a furnizat nume judecătorului şi acesta i-a pus pe aprozii lui să supravegheze anumiţi indivizi.

Mai curând întâmplător judecătorul s-a întâlnit pe uliţa boiangiilor cu unul dintre nu puţinii parveniţi din acest oraş. Uliţa boiangiilor nu se afla într-o zonă tocmai selectă. Aşa cum îi spunea şi denumirea, aici se stabiliseră boiangiii. Se putea şti în ce parte a uliţei lucra fiecare individ după culoarea mâinilor marcate de munca zilnică. În sensul ieşirii din oraş, vopsitorii în albastru lucrau pe partea stângă, iar cei în roşu pe dreapta.

Un bărbat cu mâinile roşii se grăbea spre La Boi, un han care era locul preferat de cărăuşi. Hanul era ieftin şi zgomotos, aşadar, cât se poate de potrivit pentru o discuţie care nu trebuia auzită de alţii. Sau cel puţin aşa gândea judecătorul, care intră neobservat în han. Instinctul nu îl înşelase. În mijlocul cărăuşilor care urlau, al negustorilor ambulanţi, al femeilor uşoare şi al zilierilor sărmani care rodeau oasele rămase pe mese, înconjurat de o liotă de pierde-vară şi de derbedei, se afla Gerő, tânărul fanfaron şi

moştenitor. După cât se părea, era preocupat de zaruri. Fiecare participant la joc avea dreptul la o aruncare. Cel mai mare ori cel mai mic zar – judecătorul nu putea să vadă exact – îi aparţinea unui bărbat uscăţiv, cu haine ponosite. Acesta culese râsete ironice şi Gerő îl bătu încurajator pe umăr, după care îi strecură ceva învelit cu o cârpă.

Primul plecă Gerő care, dintr-odată, se grăbea. Şi ceilalţi pierde-vară părăsiră în grabă localul. Judecătorul era însă vulpe bătrână şi nu îl putea păcăli nimeni. Aşteptă cu răbdare până când bărbatul părăsi hanul ţinând sub braţ legătura şi se luă după el.

După ce străbătu o distanţă scurtă, bărbatul se opri, cercetă dacă nu are urmăritori, apoi coti în piaţa domului. Judecătorul îl urmărea de la o distanţă sigură, până când ajunse la o grămadă de pietre de construcţie. Din umbra grămezii, observă cum misteriosul individ începu să urce pe schele. Ameţit de berea băută, nu era prea atent. Acesta arunca legătura pe platforma superioară, apoi urca şi el scara. La ultima platformă, unde se afla cabina maistrului, bărbatul greşi aruncarea şi legătura alunecă de pe rampă în gol, cârpa care o lega se desfăcu şi un obiect din metal căzu cu zgomot pe pământ. Agăţat de ultima scară, necunoscutul slobozi o înjurătură şi începu să coboare.

Înjurând întruna, ajuns jos, vru să ridice de jos obiectul, dar încheietura mâinii îi fu imobilizată de un picior. Individul se sperie de moarte, crezu că dracul îl ţinea, şi îşi flutură cu disperare mâna stângă liberă prin aer.

— Ajută-mă, Doamne! strigă el cu voce tare, care răsună peste toată piaţa. În numele Tatălui, al Fiului şi al Fecioarei Maria!

— L-ai uitat pe Sfântul Duh! îl apostrofă judecătorul, care fixa în continuare cu piciorul încheietura mâinii tânărului, şi adăugă: Tocmai că ţi-ar fi de mare folos uşurarea sufletului.

Judecătorul pocni uşor din degete şi, din umbra

portalului domului, apărură doi aprozi.

— Ia priviţi, râse judecătorul Benedict, este un nemernic de o specie rară. Aruncă proba la picioarele judecătorului!

În timp ce Benedict ridica piciorul de pe încheietura mâinii bărbatului care gemea, unul din aprozi luă ferăstrăul care căzuse din legătură.

Înduraţi-vă, înălţimea Voastră, se rugă bărbatul cu mâinile împreunate. Am fost nevoit să o fac pentru că am pierdut la zaruri, ca şi prima dată.

— Aha, atunci tot tu ai tăiat fuşteii scării, cauzând moartea mesagerului din Strassburg? întrebă tăios Benedict.

Bărbatul dădu afirmativ din cap şi căzu în genunchi în faţa judecătorului.

— Îndurare, Înălţimea Ta! Nu mesagerul străin trebuia să se prăbuşească de pe schele, ci maistrul. Din nefericire, a păţit-o altul.

— S-ar putea spune şi aşa! Cum te cheamă şi de unde vii? Că de aici nu eşti în niciun caz.

— Numele meu este Leonhard Dumpel şi nu am un domiciliu, umblu din loc în loc, cerşesc ori fac munci înjositoare. Sunt un şerb fugit, recunosc.

— Şi ce legătură ai tu cu Gerő Guldenmundt, înfumuratul filfizon?

— El umblă cu o mulţime de amărâţi ca mine şi se distrează pe seama noastră. Pentru o coajă de pâine ori o gură de bere, ne pune să îi lingem pantofii de mai multe ori pe zi, fără să îi dea jos. Când mănâncă cireşe, scuipă sâmburii la distanţă şi găseşte că este tare distractiv să îi adunăm noi. Şi în loc de cai înhamă la căruţa lui câţiva amărâţi, ca să i-o tragă pe străzi. Pentru asta ne răsplăteşte cu o masă caldă. Dar marea lui plăcere sunt zarurile. Nu joacă pe bani, aşa cum fac cei mai mulţi dintre cei de teapa lui, ci născoceşte sarcini pe care cel care pierde trebuie să le execute.

— Guldenmundt este cunoscut ca trişor. Şi nu este un secret că nu îl poate suferi pe maistru, zise judecătorul.

Ura faţă de maistru pare a fi nemărginită, altfel nu ar fi încercat de două ori să îi ia viaţa.

— Nu l-am omorât eu pe mesager, înălţimea Voastră! se lamentă Leonhard Dumpel. Credeţi-mă!

— Dar i-ai cauzat moartea, i-o tăie Benedict. Şi ştii ce înseamnă asta pentru unul ca tine.

Judecătorul făcu un gest asemănător cu aşezarea ştreangului în jurul unui gât.

Tânărul se ridică şi începu să lovească în jur ca ieşit din minţi. Scuipa, zgâria şi ţipa, iar aprozii reuşiră doar cu mari eforturi să îl potolească pe furibundul delincvent.

— Băgaţi-l la răcoare! porunci judecătorul calm şi îşi şterse cu mâneca sudoarea de pe faţă. Mâine dis-de-dimineaţă îl ridicăm pe Gerő. Nu trebuie să scape nepedepsit.

* * *
*

Şase aprozi înarmaţi cu săbii scurte şi cu lănci, pregătiţi cu lanţuri, năvăliră în dimineaţa următoare în arătoasa casă Guldenmundt din piaţa centrală şi îl săltară pe Gerő din pat. Luat prin surprindere, acesta nu opuse rezistenţă. Când întrebă la ce să se aştepte, şeful aprozilor, un uriaş cu barbă neagră şi priviri întunecate, îi răspunse că va afla în curând. După care acesta a fost încătuşat, înconjurat de aprozi şi dus prin faţa primăriei din apropiere.

Soarele trimitea primele sale raze timide peste frontoanele caselor. O astfel de defilare a aprozilor stârni vâlvă printre cetăţeni. Promitea a fi o zi distractivă. În faţa primăriei era montată o scenă din lemn negeluit, având în centru un stâlp al infamiei. Femeile în drum spre piaţă întorceau curioase capetele. Copiii îşi întrerupeau jocurile şi veneau sărind într-un picior. Într-o clipă, în jurul scenei se adună o mulţime de oameni.

Când îl recunoscură pe Gerő Guldenmundt, răsunară strigăte de uimire, dar şi râsete ironice. Gerő Guldenmundt nu se număra printre orăşenii îndrăgiţi. Murmurul mulţimii deveni tot mai puternic. Se făceau

presupuneri legate de ceea ce ar fi făcut bogatul filfizon.

În cele din urmă, judecătorul Benedict urcă pe scenă şi citi acuzarea conform căreia Gerő von Guldenmundt a tocmit un şerb fugit şi l-a pus să taie parţial cu ferăstrăul o scară de pe schela domului. Ca urmare, un om nevinovat a murit – Dumnezeu să îl ierte! Pentru această faptă, Gerő Guldenmundt, cetăţean liber al oraşului Ulm, este pedepsit cu douăsprezece ore de stat la stâlpul infamiei.

În timp ce judecătorul anunţa condamnarea la stâlpul infamiei, aprozii îl luară pe Gerő Guldenmundt şi îl conduseră pe scenă. Şeful acestora deschise traversa prevăzută cu trei găuri, introduse braţele şi gâtul delincventului în ele şi închise traversa cu un zăvor din fier.

Aşa cum stătea cu spinarea îndoită, cu capul şi cu mâinile ieşite prin traversă, Gerő oferea o privelişte jalnică. Pentru scurt timp, domni o linişte penibilă. Era compătimirea ori teama faţă de desfrânatul bogat cea care impusese linişte poporului?

Deodată, se auzi o voce subţire. O fată blondă, de nici 12 ani, îmbrăcată cu o rochie albastră, începu să cânte o cunoscută satiră:

Mama a fost arsă ca vrăjitoare.
Tata a fost spânzurat ca hoţ.
Şi pe mine, pe legea mea nebun.
Nu se află nimeni să mă îndrăgească.

Izbucniră râsete puternice. Cineva azvârli cu mere stricate. Dar ele îşi greşiră ţinta. Însă un ou clocit, cu gălbenuş roşu, îl nimeri pe Gerő drept în faţă. Urmară cotoare mucegăite de varză şi o frunză rămase lipită pe fruntea lui Guldenmundt.

Atrasă de larmă, se apropie şi Afra. Nu ştia cine era cel de la stâlpul infamiei, iar chipul bărbatului în cauză nu putea fi recunoscut. Nu o lămuriră pe loc nici strigătele de furie ale mulţimii:

— Spânzuraţi-l, ridicaţi-l în furci!

— O să-i prăpădiţi frumoasele veşminte!

— Bine îţi fac, filfizon înfumurat!

De-abia după ce o precupeaţă îi aruncă o căldare cu apă murdară în cap delincventului, spre veselia privitorilor, chipul lui Gerő putu să fie recunoscut. Afra se apropie mai mult de scenă. Aşteptându-se şi la alte răutăţi, Gerő ţinea ochii închişi strâns. Părul îi atârna pe frunte. De colţul din dreapta al gurii se lipiseră resturile unui proiectil vegetal. Ouăle şi fructele stricate adunate pe scenă răspândeau un miros respingător.

Atunci Gerő deschise brusc ochii. Privirea îi alunecă peste mulţime, dar rămase fixată pe Afra, şi chipul i se întunecă mai mult. În ochi i se citeau ura şi dispreţul. După ce o măsură pe Afra din cap până în picioare, îşi umflă obrajii şi scuipă la distanţă, pe pământ.

Aprozii care vegheau ca nimeni să nu devină violent, depuneau eforturi să stăpânească mulţimea. Bărbaţi şi femei furioase, mai ales femeile, aruncau în direcţia stâlpului cu tot ce le era la îndemână. În mai puţin de o oră, înfumuratul filfizon era înconjurat de un val de un metru înălţime, format din gunoaie urât mirositoare.

Spre prânz, în mulţime se răspândi vestea că omul lui Gerő, şerbul fugit, vinovat de moartea mesagerului din Strassburg, va fi spânzurat a doua zi dimineaţa. Un cântăreţ ambulant transmitea vestea cântând, umblând din uliţă în uliţă, şi stârnise mare interes. Ultima execuţie avusese loc cu şase săptămâni în urmă, ceea ce pentru cetăţenii avizi de senzaţii tari ai Ulmului reprezenta o pauză prea lungă. Ei nu erau mai setoşi de sânge decât alţii, dar în vremuri ca acestea expedierea din viaţă în moarte a unui om reprezenta o bine-venită schimbare şi o plăcere demnă de vizionat.

Execuţiile nu se făceau niciodată în interiorul zidurilor oraşului şi erau considerate ca un lucru cu care un cetăţean onorabil dorea să aibă de-a face la fel de puţin pe cât şi-ar fi dorit să aibă de-a face cu un călău. Însuşi călăul locuia în afara oraşului şi avea mari dificultăţi în a găsi un soţ pentru fetele lui – dacă avea fete. La fel ca în

viaţa obişnuită, şi în privinţa execuţiilor existau diferenţieri sociale. De exemplu, decapitarea era considerată onorabilă, în timp ce arderea pe rug ori spânzurarea erau socotite ca fiind pentru nivelul cel mai de jos.

* * *
*

Din acest punct de vedere, evenimentul din următoarea dimineaţă nu era tocmai pe gustul înaltei societăţi. Plebea se adunase urlând şi dansa în spatele candidatului. Acesta trebuia adus aşezat invers pe spinarea unui măgar, ceea ce trecea drept deosebit de ruşinos şi demn de dispreţ. Publicul participa cu bucurie. În frunte, păşea un popă, cu un crucifix în mână şi părând că murmură cu ardoare rugăciuni, deşi era interesat mai mult de fiicele drăguţe ale orăşenilor, care atârnau somnoroase pe la ferestre.

Călăul aştepta procesiunea la locul execuţiei, aflat nu departe de porţile oraşului. Era îmbrăcat cu o pânză de sac şi încins cu o curea din piele lată de o palmă. Capişonul din piele de pe ţeasta rasă arăta involuntar amuzant, pentru că el reacţiona aranjându-l la fiecare mişcare a capului.

Spânzurătoarea se compunea din doi pari înfipţi vertical în pământ şi dintr-o bârnă orizontală, de care era spânzurat delincventul. Ca o măsură de intimidare, călăul îl lăsase pe ultimul spânzurat să atârne în ştreang. Cadavrul lui mirosind cumplit se bălăbănea pe jumătate descompus în bătaia vântului de dimineaţă. Roiuri de muşte îl înconjurau în căutare de hrană.

Aprozii îi administraseră lui Leonhard Dumpel o băutură cu mătrăgună, care îi crea condamnatului o stare de buimăceală. La locul execuţiei a fost descătuşat. Lipsit de voinţă, acesta urma indicaţiile, ba chiar făcea semne mulţimii, ca şi cum toate acestea nu îl priveau pe el. Rezemat de un par al spânzurătorii, preotul îl spovedea. Cel condamnat părea surprinzător de degajat, căci repeta mereu:

— Este în regulă, este în regulă aşa.

— Dă-i drumul odată! îi strigă călăului un bătrân nerăbdător. Vrem să îl vedem pe ticălos atârnând!

— Vrem să îl vedem atârnând! repeta în cor mulţimea.

În cele din urmă, călăul rezemă o scară de bara orizontală a spânzurătorii, urcă pe ea şi îndepărtă cadavrul putrezit. Apoi rostogoli un butoi, îl puse vertical şi îi făcu semn condamnatului să urce pe el. Îl urmă el însuşi şi îi trecu acestuia ştreangul pe după gât.

Brusc, se lăsă liniştea printre privitori. Cu gura căscată şi cu ochi strălucitori, aceştia urmăreau cum călăul cobora de pe butoi şi îndepărta scara. Nu se mai mişca nimic. Doar funia de care atârnase cadavrul pe jumătate putrezit mai scrâşnea în vântul dimineţii. Aproape mândru că i se acorda atâta atenţie, Dumpel îi privea pe cei care căscau gura la el.

— Vrem să auzim cum pârâie! strigă bătrânul care deja se făcuse remarcat anterior.

Toţi cei din mulţime ştiau la ce se referea bătrânul: pârâitul care se putea auzi când condamnatul atârna brusc în ştreang, provenit de la ruperea coloanei vertebrale la nivelul gâtului.

— Vrem să auzim cum pârâie! urlă el scos din fire.

Nici nu termină fraza, că gâdele dădu o lovitură puternică de picior butoiului. Condamnatul se dezechilibră. Butoiul căzu deoparte. Şi Dumpel rămase atârnat în ştreang, odată cu producerea pârâitului atât de dorit de spectatori. O ultimă zvâcnire, încercarea zadarnică de a întinde braţele ca pentru a zbura, apoi sentinţa fu dusă la capăt.

Mulţimea bătea din palme. Femeile cu şorţuri peste burţi se jeluiau pe tonul mimat al bocitoarelor profesioniste. Câţiva adolescenţi se îndepărtară în fugă cu braţele îndepărtate, maimuţărind ultimul gest făcut de spânzurat.

Cam în acelaşi timp autorul moral al crimei era îmbăiat de către servitoare şi frecat cu ierburi frumos mirositoare.

* * *
*

Rochia pe care croitorul Varro da Fortuna o aduse după două zile îi provocă Afrei mustrări de conştiinţă. Ea nu mai avusese niciodată un veşmânt atât de frumos, din material verde, strălucitor, o rochie ce se strângea sub piept şi ajungea fără să facă o cută până la podea. Decolteul dreptunghiular, cu panglici de catifea părea o fereastră cu sute de promisiuni şi era ornat cu un guler lat, care ajungea până peste umeri. Iar asemenea mâneci largi purtau doar doamnele nobililor. Fontana îi croise Afrei rochia practic pe corp.

În casa pescarului Bemward nu exista oglindă, care să îi fi putut oferi o imagine de ansamblu, dar când se privi, Afrei începu să îi bată inima mai tare. La ce ocazie putea o simplă chelneriţă să poarte o astfel de rochie?

Purtarea lui Ulrich von Ensingen rămânea un mister pentru Afra. Nu ştia cum să îi răspundă acestuia. Pe de o parte, se purta cu ea atât de distant, încât ea se jena să îl mai caute. Pe de altă parte, pusese să i se croiască o rochie scumpă, care trezea invidia oricărei soţii de orăşean bogat. Îi trecea uneori prin cap gândul că maistrul Ulrich se juca cu ea, că se distra oferindu-i o rochie nepotrivită situaţiei ei. Noaptea, când nu putea să doarmă, o muncea doar acest gând. Apoi se ridica, aprindea o lumânare şi admira rochia cea verde, care atârna de o parte a dulapului ei cu haine.

Când visa, visa o altă fată în rochie verde, despre care nu ştia dacă era ea ori alta, pentru că nu îi putea vedea chipul. Fata alerga prin piaţa domului, hăituită de o mulţime de bărbaţi gălăgioşi, în fruntea cărora se afla Ulrich von Ensingen.

Dar dacă în visele ei obişnuite nu se putea clinti, pentru că avea membrele grele ca de plumb, fata din aceste vise ale Afrei sălta ca o pasăre de pe un acoperiş pe altul al caselor marelui şi vechiului oraş. După care se trezea şi zadarnic încerca să dea o explicaţie acestei ciudate poveşti.

Şi poate că totul s-ar fi desfăşurat în continuare tot aşa până în ziua Judecăţii de Apoi, dacă nu s-ar fi întâmplat ceva complet neaşteptat, ceva în care Afra crezuse tot atât de puţin ca în iertarea deplină a tuturor păcatelor.

Un pergament gol

Venise luna mai şi primăvara îşi făcea solemna apariţie. Nu era o primăvară caldă, ca în anii trecuţi. Dar dinspre sud adiau vânturi călduţe, care te făceau să uiţi de umezeală şi de frig. Sărbătoarea primăverii din piaţa centrală aduna tineri şi vârstnici. Veneau oameni de departe. Negustorii şi meşteşugarii oraşului îşi ofereau mărfurile spre vânzare. Mai erau şi saltimbanci şi muzicanţi, şi tot felul de rătăcitori care se expuneau privirii onorabililor orăşeni. În hanuri şi în taverne se dansa.

Bemward, starostele pescarilor, şi soţia sa, Agnes, se cunoscuseră la o astfel de sărbătoare a primăverii care avea loc în prima duminică din luna mai. Se petrecuse cu mulţi ani în urmă, atât de mulţi încât nici ei înşişi nu îşi mai puteau aminti cu precizie, dar de atunci, o dată pe an, reveneau cu regularitate la locul primei lor întâlniri.

Fusese la dansul lunii mai, în la cerb, un han de bună calitate din uliţa Cerbului, frecventat în principal de maiştrii meseriaşilor. Şi în această primăvară cei doi respectau obiceiul.

Afra îşi petrecuse la iarmarocul anual ziua în care nu se lucra la dom. Îi plăceau tumultul, lumea străină şi atracţiile oferite. Oricum nu se bucura în rest de cine ştie ce schimbare. Un tânăr, calfă de pietrar, care o invitase la dans la la cerb fusese refuzat. Nu, nu îi ardea de bărbaţi şi nici nu suferea din cauza asta.

Degeaba îl căutase din priviri pe maistrul Ulrich, unicul bărbat de care se simţea atrasă. Desigur că Afra era conştientă că Ulrich von Ensingen era mai în vârstă, şi pe deasupra şi căsătorit, şi de fapt nici nu prea ştia bine ce aştepta de la el, dar asta nu o împiedica să se gândească la el. Poate că asta era doar o atitudine de respingere pe care o adopta faţă de mase.

Se întoarse mulţumită acasă, încă înainte de căderea întunericului. Pescarul Bemward şi soţia lui încă nu reveniseră, şi Afra decise să se culce mai devreme. Tocmai se dezbrăcase, dar nu apucase să îşi desfacă părul, când cineva bătu cu putere la uşa casei. Camera Afrei, aflată sub acoperiş, avea vedere doar la fluviu, aşa că nu putea să vadă cine bătea la uşă la o oră atât de nepotrivită.

La început, nu reacţionă, dar când bătăile în uşă deveniră tot mai insistense coborî şi întrebă prin uşa închisă:

— Cine este la această oră prea târzie? Pescarul Bemward şi soţia lui, Agnes, încă nu s-au întors.

— Nu cu pescarul Bemward şi cu soţia lui am treabă!

Afra recunoscu imediat vocea. Era a lui Ulrich von Ensingen.

— Dumneavoastră sunteţi, maistre Ulrich? întrebă ea, surprinsă.

— Nu vrei să mă laşi să intru?

În acel moment, Afra băgă de seamă că purta doar o cămăşuţă lungă de pânză. Instinctiv, strânse uşorul veşmânt sub gât. Situaţia era destul de neobişnuită, dar faptul că maistrul Ulrich o căuta la o oră atât de târzie o tulbura peste măsură, şi ea tremura din tot corpul. În cele din urmă, deschise uşa şi Ulrich se strecură în casă.

— Maestrul Varro m-a informat că rochia făcută de el îţi vine deosebit de bine, spuse Ulrich, de parcă această târzie vizită ar fi fost cel mai normal lucru din lume.

Afra simţea cum i se zbătea inima. Se temea să nu dea un răspuns prostesc. În neputinţa ei, dădu din cap afirmativ, cu un zâmbet silit. Şi se înspăimântă chiar puţin, când îşi auzi propria voce:

— Croitorul are dreptate, maistre Ulrich, doriţi să vedeţi?

— De aceea sunt aici, Afra, răspunse Ulrich senin.

Tonul lui impunea calm şi răbdare, şi Afrei îi pieri orice urmă de ezitare.

— Atunci veniţi, spuse la rândul ei la fel de firesc, şi cu un gest, îl invită să urce scara. În timp ce urcau către

camera Afrei, aceasta spuse tulburând jenanta linişte aşternută: Pescarul şi soţia lui, care mi-au devenit aproape părinţi, dansează astăzi în hanul la cerb. Dumneavoastră de ce nu v-aţi dus la dans?

— Eeeu…? râse maistrul Ulrich destins. A trecut mult timp de când am dansat ultima dată. Dar pe tine ce te opreşte să faci asta, Afra? După câte am auzit, pietrarii şi dulgherii te apreciază mult.

— Dar nu şi eu pe ei, răspunse Afra cu aroganţă. Băieţii aleargă după orice fustă, dacă nu cumva aceasta este mai bătrână decât propria mamă. Nu, prefer să rămân singură.

— Atunci, într-o zi vei ajunge la mănăstire. Şi ar fi păcat pentru o fată aşa de frumoasă ca tine.

Afra ştia ce sunt complimentele şi nu punea mare preţ pe ele. Dar acum era altceva. Ea sorbea cu plăcere vorbele lui Ulrich, precum aerul proaspăt al unei dimineţi de vară. De mult timp aştepta o vorbă afectuoasă ori un flirt nevinovat.

În camera ei îşi strânse în grabă lucrurile puse pe un scaun; pentru că era singurul scaun din încăpere. Apoi luă rochia făcută de Varro şi i-o vârî sub nas lui Ulrich.

— Frumoasă, foarte frumoasă, remarcă el.

Afrei nu îi scăpă că Ulrich nici nu îşi aruncase privirea pe opera croitorului.

— Dumneavoastră vreţi…? începu ea stângace.

— … Să o îmbraci. O rochie fără conţinut este plictisitoare ca o litanie. Nu crezi?

— Dacă aşa ziceţi dumneavoastră, maistre Ulrich…

Deşi purta o cămaşă lungă, Afra se simţea goală în faţa lui Ulrich. În mod obişnuit, nu îi era ruşine. Pentru cine trăise ca ea la ţară vreme îndelungată printre oameni simpli, naivi, simţământul de ruşine părea mai curând înfumurare. Dar în această situaţie neaşteptată îi era jenă să se îmbrace în faţa lui Ulrich.

Ulrich von Ensingen, bărbat cu experienţă în relaţiile cu oamenii, trecut evident prin toate, sesiză ezitarea ei şi se aşeză pe singurul scaun din încăpere cu spatele la Afra.

Apoi îi zise acesteia:

— Dă-i drumul, nu mă uit.

Afra roşi. Se dezbrăcă altfel decât o făcuse altă dată, în faţa pictorului Alto din Brabant, o făcu temătoare. Deodată, i se făcu teribil de frică de modul în care ar reacţiona dacă Ulrich von Ensingen s-ar apropia de ea. De fapt, nu îşi dorea ceva mai cu ardoare; dar experienţa cu bărbaţii îi spulberase toate iluziile. De câte ori nu se gândise, în orele de singurătate, dacă va ajunge vreodată să se ofere necondiţionat unui bărbat. În acele ore, se simţise goală şi incapabilă să trăiască pasiunea.

Acum, după ce îşi dezbrăcase cămăşuţa, rămase o clipă goală în spatele lui Ulrich. Acesta nu putea să o vadă şi aproape că fu dezamăgită că el nu se întorcea. De când maestrul Alto o pictase ca sfânta Cecilia, era mândră de trupul ei frumos. Afra se strecură iute în rochia verde, îşi aranjă decolteul şi netezi gulerul. Şi în timp ce îşi aranja părul strigă zburdalnică, precum copiii care se jucau de-a v-aţi ascunselea:

— Maistre Ulrich, acum puteţi să vă uitaţi!

Ulrich von Ensingen se ridică şi o examină pe Afra uimit. Ştia de mult că era frumoasă, mai frumoasă decât toate fiicele burghezilor din Ulm, care erau însoţite duminica la biserică de părinţii lor. Era altfel decât celelalte. Părul ei negru lucea mătăsos. Avea obrajii uşor îmbujoraţi, buzele perfecte, şi din ochii ei se revărsau mii de promisiuni.

Maestrul Alto o învăţase pe Afra ţinuta care punea în valoare atuurile trupului. Stătea sprijinită în piciorul drept, cu stângul uşor flexat, cu braţele în spatele capului, ca şi cum încă şi-ar mai fi aranjat părul. Această poziţie îi punea în mod deosebit în valoare sânii din decolteu, şi mai dură puţin până când privirea lui Ulrich se desprinse de ei şi alunecă încet de-a lungul trupului suplu.

Era tulburat. Chipul ei îi amintea de cel al Utei, sculptura ctitorului din domul din Naumburg, cel mai frumos chip în piatră de la nord de Alpi. Iar corpul Afrei în niciun caz nu era mai prejos de cel al fecioarelor înţelepte,

care împodobeau de aproape două sute de ani portalul Paradisului din domul oraşului Magdeburg.

Afra îl măsură zâmbind. Constată cu surprindere că Ulrich von Ensingen, celebrul constructor de catedrale, putea fi pus în încurcătură. În timp ce ea îl privea astfel, maistrul dădea semne clare de nesiguranţă. El îi evită privirea şi, pentru prima dată în viaţă, Afra simţi că era în stare să îşi exercite puterea asupra unui bărbat.

— Nu spuneţi nimic, încercă ea să îl ajute pe maistrul Ulrich. Şi îmi imaginez de ce. Consideraţi că o rochie atât de distinsă nu este de nasul unei fete care serveşte la cârciumă. Aşa este?

— Ba dimpotrivă, se aprinse Ulrich. Modul în care arăţi m-a lăsat fără grai. Aş zice mai curând că o fată atât de frumoasă ca tine n-are ce căuta într-o cârciumă.

— Acum mă luaţi peste picior, maistre Ulrich!

— În niciun caz! făcu un pas către Afra şi adăugă: Am fost fascinat de ţine de la prima noastră întâlnire sus, în cabina de pe schele.

— Dar aţi ştiut să ascundeţi asta bine, ripostă Afra. Complimentele făcute de Ulrich îi dădeau tot mai multă siguranţă. Eu vă consider mai degrabă un excentric căsătorit cu arhitectura, în orice caz, nu v-aţi arătat tocmai prietenos, cu toate că poate v-am salvat viaţa.

— Ştiu. În ce priveşte excentricul, nu ai greşit deloc. Toţi adevăraţii artişti se cunosc doar pe sine şi arta lor. Scriitorii, pictorii şi arhitecţii, fără deosebire. Dar toţi au ceva în comun, o muză, o făptură supraomenesc de frumoasă, pe care ei o adoră şi o preamăresc prin operele lor. Aminteşte-ţi pe cine cânta Walther von der Vogelweide în ale sale *Mädehenlieder*. Ori gândeşte-te la Hubert van Eyck, cel mai important pictor contemporan. Madonele lui nu sunt nişte sfinte, ci reprezintă permanent aceeaşi făptură feminină demnă de adoraţie, cu pieptul gol şi cu buze senzuale. Şi statuile aşezate de breasla mea pe portalurile marilor catedrale – vorbă să fie spre cinstirea Domnului – sunt în realitate reproduceri ale muzelor lor ori visuri în piatră ale bărbaţilor.

Ulrich se mai apropie un pas. Fără să vrea, Afra se retrase. Acum se petrecea acel ceva de care se temuse, ceea ce ea sperase. Cât de mult tânjise ea după apropierea lui, cât de mult îşi dorise să se ajungă aici, şi iată că acum îi fugea din cale. De fapt, ce voia ea? Ar fi preferat să o înghită pământul.

Ulrich îi observă ezitarea şi se opri.

— Nu trebuie să te temi de mine, spuse el încet.

— Nu îmi este teamă de dumneavoastră, maistre Ulrich, îl asigură Afra.

— Sigur că nu te-ai culcat niciodată cu un bărbat.

Afra simţi cum i se urca sângele în cap. Simţurile ei se revoltau. Cum să se comporte? Să mintă şi să spună: Nu, maistre Ulrich, dumneavoastră aţi fi primul? Sau să îi relateze ce i se întâmplase?

Într-o decizie luată pe moment, spuse dacă nu întregul adevăr măcar jumătate:

— Seniorul meu, faţă de care eram obligată de la 12 ani pe muncă şi pâine, m-a siluit când aveam 14 ani. Când, doi ani mai târziu, a insistat din nou, am fugit. Acum ştiţi cum stau lucrurile cu mine.

Afra începu să plângă. Dacă Ulrich ar fi întrebat-o de ce plânge, nu ar fi ştiut ce să răspundă. Se simţea incapabilă de orice gând. Nu remarcă nici măcar cum Ulrich o ţinea în braţe plin de compătimire, mângâind-o uşor cu mâna pe spate.

— Vei trece peste asta, spuse el calm.

Brusc, Afra avu senzaţia că se trezeşte dintr-un vis. Dar acest vis era realitatea. Când îşi dădu seama că se afla în braţele lui, prin corp îi trecu un fior de plăcere. Simţi nevoia să se lipească de el. Şi cedă acestei nevoi. Dacă până acum vărsase lacrimi, acum începu să râdă. Făcea haz pe seama lacrimilor ei şi îşi şterse ochii cu palmele.

— Vă rog să mă iertaţi, am fost pur şi simplu copleşită.

În multe dintre zilele ce au urmat, când se gândea la cele petrecute în această seară – şi nu numai o dată –, clătina din cap şi se întreba mereu cum de se putuse

întâmpla ceea ce se întâmplase: în timp ce Ulrich o ţinea încă îmbrăţişată, Afra se retrăsese un pas şi se lăsase pe pat. În faţa lui, dezarmată. Un moment, amândoi rămaseră nemişcaţi. Apoi, Afra îşi trase rochia până deasupra coapselor şi se oferi maistrului Ulrich.

— Te vreau, îl auzi ea şoptind pe Ulrich von Ensingen.

— Şi eu te vreau, răspunse ea, privindu-l serioasă.

Când Ulrich se lăsă deasupra ei, când o penetră cu o mişcare puternică, Afra vru să ţipe, nu de durere, ci de plăcere. Se simţea cum nu se mai simţise niciodată: plutind, ameţită, fără să se mai poată gândi la ceva. Uitase de scârba şi oroarea ce se trezeau în ea de fiecare dată când se gândea că ar fi doar atinsă de un bărbat. Ulrich o iubi cu atât de multă gingăşie şi dăruire încât îşi dorea ca totul să nu se mai termine.

— Vrei să fii muza mea? o întrebă maistrul aproape copilăreşte.

— Vreau, da! strigă Afra emoţionată.

Şi, în timp ce Ulrich îşi strecura braţele sub talia ei şi o ridica în aşa fel încât trupul ei se încordă ca arcada de deasupra unui portal de biserică, în timp ce mişcările lui continuau în corpul ei, ca undele din apa unui fluviu, el spuse:

— Îţi voi înălţa un monument în catedrala mea. Şi peste o mie de ani vei dăinui, frumoasa mea muză!

Mişcările lui se amplificară. Şi răsuflarea gâfâită o făcu să intre în extaz. Se încordă şi simţi forţa emanată de bărbăţia lui. Şi brusc fu potopită de un foc resimţit în cele mai intime locuri. I se părea că în jurul ei răsunau tonurile înalte ale unui coral. O dată, de două ori, după care Afra se prăbuşi în sine.

Ţinea ochii închişi şi nu îndrăznea să îl privească pe Ulrich. Şi, deşi abia mai respira din cauza plăcerii resimţite, îşi dorea ca Ulrich să rămână veşnic deasupra ei.

— Sper că nu ţi-am stricat frumoasa rochie, auzi ea, ca din depărtări, vocea lui Ulrich.

Remarca i se păru Afrei cam nepotrivită. Pentru ceea

ce tocmai trăise, ar fi renunţat cu plăcere la rochie şi la tot ce avea. Dar probabil că, se gândi ea, în acea clipă Ulrich era la fel de copleşit ca ea.

Mai dură un timp până când Afra să poată gândi clar din nou. Şi primul gând care îi trecu prin minte fu: pescarul şi soţia lui! Nici nu îndrăznea să-şi imagineze că aceştia l-ar descoperi pe maistrul Ulrich în camera ei.

— Ulrich…? începu Afra prevăzătoare, ar fi mai bine…

— Ştiu, o întrerupse el şi se ridică. O sărută pe gură, se aşeză pe marginea patului şi zise: Nu mai eşti copil. Pescarul nu îţi mai poate reproşa nimic.

Afra se ridică şi ea şi îşi aranjă rochia verde. Şi, în timp ce îşi aranja şi părul, spuse:

— Tu ai o soţie şi ştii ce înseamnă asta pentru una ca mine.

Ulrich von Ensingen răspunse cu hotărâre:

— Nimeni, auzi, nimeni nu te va acuza. Voi împiedica aşa ceva.

— Ce vrei să spui?

Afra îl privea întrebătoare.

— Doar judecătorul poate să acuze pe cineva de relaţii extraconjugale. Dar pentru asta are nevoie de un martor. Altfel, se va feri să o facă. Pentru că ar trebui să se acuze pe el însuşi şi pe amanta lui. Nu este cine ştie ce secret că de două ori pe săptămână Benedict se culcă cu soţia grămăticului primăriei, Arnold. Nu degeaba ultima acuzaţie de adulter a fost făcută în acest oraş tocmai acum şapte ani. Îi luă ambele mâini şi adăugă: Să nu îţi fie teamă. Te voi proteja.

Cuvintele lui Ulrich îi făcură bine. Nimeni nu îi mai spusese aşa ceva, dar, în timp ce stăteau faţă în faţă privindu-se în ochi, Afra avu prima îndoială: era corect să cedeze simţămintelor ei pentru Ulrich?

Acesta păru să-i fi citit gândul:

— Îţi pare rău?

— Rău? Afra încercă să-şi ascundă nesiguranţa: Nu aş dori nicio secundă să nu fi trăit ultima oră, crede-mă.

Dar este mai bine să pleci acum, înainte ca Bemward şi Agnes să se întoarcă acasă.

Ulrich dădu din cap afirmativ. O sărută pe Afra pe frunte şi plecă.

Cartierul pescarilor era cuprins de întuneric. Din când în când, se mai întorceau de la dans persoane întârziate cu făclii în mâini. Un beţiv se lovi de maistrul Ulrich şi bolborosi o scuză. La numai câţiva paşi de casa pescarului Bemward, un bărbat bâjbâia cu un felinar. Maistrul crezu că îl recunoaşte pe Gerő Guldenmundt. Dar brusc felinarul se stinse şi bărbatul dispăru într-o uliţă laterală.

* * *

*

În acea noapte şi în ziua următoare, Afra se simţi în al nouălea cer. Scăpase de trecutul ei. Viaţa care până acum fusese marcată de supravieţuirea cotidiană luase deodată altă direcţie. Voia să trăiască, să simtă viaţa intens. Modestia şi reţinerea ei înnăscute, aşa cum se cuvenea unei slujnice de cârciumă, lăsară locul unei bruşte siguranţe de sine. Uneori, chiar exuberanţei. Gusta societatea uşuratică a pietrarilor şi a dulgherilor şi răspundea complimentelor, glumelor şi ironiilor acestora cu vorbe îndrăzneţe, care-i lăsau muţi pe flăcăii cam necioplţi.

Bineînţeles că muncitorilor de pe şantier nu le-a scăpat faptul că maistrul Ulrich von Ensingen, care nu mai fusese văzut niciodată în cârciumă, acum lua prânzul aici. Şi dacă urmărea cineva cum îi servea mâncarea Afra, putea observa cum li se atingeau afectuos mâinile. Ceea ce dădea naştere la zvonuri. Şi pe lângă asta Ulrich şi Afra nu făceau un secret din afecţiunea lor, când se întâlneau seara, după muncă.

Ulrich îi deschise ochii Afrei asupra arhitecturii, îi explică diferenţele dintre vechile şi noile orientări ale stilului, între diverse bolţi în cruce şi secţiunea de aur care mângâie ochiul uman într-un mod inexplicabil, aşa cum o face un cântec de iubire cu urechea celei adorate. Este

adevărat că sectio aurea în conţinutul ei i-a rămas străină, de ce o zonă se împarte astfel încât dreptunghiul din întreaga zonă şi cel dintr-un fragment este asemenea pătratului dintr-un alt fragment; dar legitatea ce provenea de la grecul Euclid şi cu care jonglau marii arhitecţi o fascina pe Afra. Deodată, privea domul cu alţi ochi şi, când timpul îi permitea, pierdea câte o oră întreagă studiind detaliile construcţiei.

Nu rareori Afra şi Ulrich făceau dragoste în orele nopţii la înălţimea ameţitoare a cabinei din vârful schelelor, iar în zilele frumoase, în luncile fluviului. Şi când Afra şi-a distrus scumpa rochie verde cu aceste ocazii, Ulrich i-a comandat croitorului Varro alte două, una roşie şi alta galbenă.

Afra nu mai avea de mult reţineri să se îmbrace ca o soţie de burghez, deşi veşmintele ei la modă o aduceau în gura lumii. La cârciumă, i-a ajuns nu o dată la ureche întrebarea: „De unde le-o avea?”

Faptul că rochia galbenă ar produce o cotitură funestă în viaţă ei i se părea Afrei la fel de improbabil ca lumina soarelui în ziua morţilor. Şi totuşi, aşa a fost.

Varro de Fontana luase preţiosul material pentru rochie din Italia, unde culoarea galbenă strălucitoare trecea ca fiind foarte nobilă. Nici croitorul din Sud şi nici Afra nu s-au gândit că la nord de Alpi rochia galbenă avea o cu totul altă semnificaţie. Pentru a atrage atenţia, aici băieşiţele şi prostituatele purtau cu precădere culoarea galbenă.

Mai întâi, sesizară asta preeupeţele din piaţă. Când Afra trecea agale prin piaţa în care mai înainte vânduse ea însăşi peşte, femeile spumegau:

— Se pare că atunci când desfaci picioarele faci o afacere bănoasă. Pfui, drace!

Unele scuipau în direcţia ei ori îi întorceau spatele când o întâlneau. Afra nu ştia care era motivul schimbării atitudinii oamenilor din Ulm, aşa că nu ezita să poarte în continuare rochia cea galbenă.

Într-o sâmbătă, când la cârciumă se mânca şi se bea

ca totdeauna din plin, se petrecu inimaginabilul. Un dulgher, căruia din cauza înălţimii i se spunea Uriaşul, aruncă pe masă în faţa Afrei cinci plennigi şi strigă îmbărbătat de berea slabă:

— Hai, curvă mică, să o facem aici pe masă!

Gălăgia muncitorilor de pe şantier încetă brusc. Toţi ochii se îndreptară către Afra, în timp ce uriaşul începu să se desfacă la pantaloni.

Afra înlemni.

— Tu chiar crezi că eu sunt una dintre acelea care pot fi cumpărate cu cinci pfenigi? ripostă ea. Şi, aruncând o privire dispreţuitoare asupra bărbăţiei uriaşului, adăugă: Nici nu am mai văzut o chestie atât de hidoasă!

Cei din jur căscară ochii şi bătură cu pumnii în mese.

— Uite banii, fă ceva pentru ei! strigă uriaşul şi se apropie de Afra cu braţele deschise.

O prinse cu forţa lui masivă şi o puse pe masă.

Bărbaţii îşi lungiră gâturile.

Afra se apără ca ieşită din minţi.

— Ajutaţi-mă! strigă ea.

Dar bărbaţii doar se holbau. Era imposibil să se opună cineva forţei uriaşului. Cu ultimele puteri, Afra lovi cu genunchiul între picioarele uriaşului. Acesta se frânse cu un strigăt puternic, îi dădu drumul Afrei şi se clătină. Afra îşi adună puterile şi o luă la fugă spre uşă, cu teama că va fi oprită de ceilalţi. În uşă apăru Ulrich von Ensingen. Strigătele meşteşugarilor încetară.

Maistrul o prinse în braţe pe Afra. Aceasta suspina. O mângâie încet pe păr, privindu-i în acelaşi timp cu furie pe bărbaţi.

— Este totul în ordine? întrebă el încet.

Afra dădu afirmativ din cap. Ulrich îi dădu drumul din braţe şi se îndreptă către uriaş, care încă mai gemea pe podea chinuit de durere.

— Ridică-te, porcule! spuse Ulrich abia auzit şi îl lovi pe dulgher cu piciorul. Scoală, ca să vadă toţi cum arată un porc!

Uriaşul bâlbâi un gen de scuză şi încercă să se ridice.

Tocmai reuşise, când maistrul apucă un scaun, îl ridică deasupra capului şi îl pocni pe dulgher. Scaunul se făcu bucăţi, iar uriaşul căzu la podea fără să scoată un sunet.

— Scoateţi-l afară! Pute! se întoarse Ulrich către cei din apropiere. Când îşi va reveni, spuneţi-i că nu vreau să-l mai văd pe şantier. Aţi înţeles?

Niciodată nu îl mai văzuseră pe maistrul Ulrich atât de violent. Speriaţi, muncitorii trăgeau de uriaş. Acesta sângera în zona capului ca un porc înjunghiat. Când îl traseră afară, lăsă în urmă o dâră întunecată.

* * *
*

Din acea zi, cetăţenii oraşului o arătau pe Afra cu degetul. Cârciuma era goală. Pe stradă, oamenii se fereau din calea ei.

Într-o dimineaţă, când de la nefericitul incident trecuseră exact două săptămâni, în faţa uşii casei pescarului Bemward fu aruncat un picior de cocoş.

— Tu ştii ce înseamnă asta? întrebă agitat pescarul.

Afra îl privi cu teamă.

Bemward luă o mină îngrijorată.

— Vor să te acuze de vrăjitorie.

Afra simţi un junghi în inimă.

— Dar de ce? Nu am făcut nimic.

— Maistrul Ulrich este bărbat căsătorit şi are o soţie pioasă. Iar rochia ta galbenă nu te ajută deloc să pari o fată onorabilă. Aţi întins coarda prea mult şi trebuie să plăteşti pentru asta.

— Ce trebuie să fac?

Bemward ridică din umeri. Apăru şi Agnes, soţia lui. Aceasta se ataşase de Afra. Se înţelegea bine cu ea. Agnes o luă de mână şi spuse:

— Niciodată nu se ştie cum se termină aşa ceva. Dar dacă vrei un sfat din partea mea, Afra, atunci pleacă. Ai învăţat să munceşti şi vei găsi oriunde de lucru. Cu cetăţenii din Ulm nu este de glumit. Ei înşişi sunt cei mai mari derbedei şi criminali, dar se dau sfinţi. Ascultă-mi sfatul! Ar fi cel mai bine pentru tine.

Cuvintele soţiei pescarului aduseră lacrimi în ochii Afrei. Ea îşi găsise în Ulm un cămin. Pentru prima dată în viaţă se simţise bine alături de ceilalţi. Pur şi simplu, nu voia să îşi imagineze că scurta fericire care dăduse peste ea trebuia să ia sfârşit din nou.

— Nu, de trei ori nu! strigă furioasă Afra. Rămân, pentru că nu mă socotesc în niciun fel vinovată. Să mă acuze!

* * *
*

Şi Ulrich von Ensingen se trezi deodată cu mai mulţi duşmani decât prieteni. Printre meşteşugari se formaseră grupuri care îşi propuneau să îi saboteze munca. Pietrarii nu mai căutau cele mai bune blocuri de piatră, ci pe cele fărâmicioase. Iar în grinzile furnizate de dulgheri apăreau tot mai multe găuri rămase în urma unor noduri. Chiar şi şefii de echipe, cu care maistrul se înţelegea cel mai bine, evitau să îl mai întâlnească şi primeau indicaţiile prin fiul lui Ulrich, Matthäus, care îşi terminase anii de calfă şi devenise el însuşi maistru.

În această dificilă situaţie, Afra şi Ulrich se agăţau tot mai mult unul de altul. Acum, când oricum toţi le cunoşteau legătura, nici ei nu-şi mai ascundeau afecţiunea. Se plimbau la braţ prin piaţă şi urmăreau pe malul fluviului, strâns îmbrăţişaţi, ambarcaţiunile ce plecau în marea călătorie. Dar fericirea lor nu se afla sub o stea bună.

Uriaşul care fusese maltratat de Ulrich von Ensingen în cârciumă o denunţase pe Afra la judecătorul oraşului. Un avocat şi răstălmăcitor de legi plătit de Gerő Guldenmundt îl împinsese să facă denunţul, pentru că ultimul ştia că maistrul era greu de implicat. Dimpotrivă, pentru a o denunţa pe Afra ca vrăjitoare era nevoie doar de doi martori, care să fi constatat aspectele stranii ale comportamentului celei reclamate. Iar în acele vremuri erau considerate aspecte stranii inclusiv părul roşu ori veşmântul din catifea.

Când Ulrich von Ensingen a aflat de această

problemă, a căutat-o pe Afra, care încă nu plecase de acasă. Era deja târziu. Pescarul Bemward l-a implorat pe maistrul Ulrich să nu le aducă nefericirea lui şi soţiei. Dacă vizita aceasta ar deveni cunoscută, lui, pescarului, i s-ar putea reproşa că ar fi favorizat nelegiuita legătură. Dar Ulrich nu se lăsă convins.

Afra a aflat că vizita târzie a lui Ulrich nu promitea nimic bun şi i-a căzut în braţe plângând. Ulrich, cu o mină gravă, a trecut direct la subiect:

— Afra, iubirea mea, ceea ce îţi spun acum îmi rupe inimă, dar crede-mă că este important pentru mine şi reprezintă unica posibilitate în această situaţie critică.

— Ştiu ce vrei să spui, strigă furioasă Afra şi continuă dând energic din cap: Vrei să plec pe ascuns din oraş, să mă ascund de zbiri ca o criminală. Dar spune-mi, în ce constă crima mea? Poate în faptul că m-am apărat când acel individ a vrut să mă siluiască? În faptul că te iubesc? Ori poate în faptul că înfăţişarea mea este mai apreciată decât a altor fete de burghezi?

— Tu nu ai nicio vină, răspunse Ulrich încercând a o mai potoli, cu siguranţă nu ai nicio vină. Nişte circumstanţe speciale te-au pus, şi nu numai pe tine, în această situaţie. Mie însumi nu îmi place să te pierd şi nici nu va fi pentru totdeauna. Dar, dacă nu părăseşti acum oraşul, ei te vor…

Ulrich înghiţi în sec. Nu era în stare să exprime ceea ce gândise.

— Ştii ce fac ei cu femeile acuzate de vrăjitorie. Iar eu te pot asigura că soţia mea ar fi prima care ar depune mărturie contra ta. Fugi – din dragoste pentru mine! Viaţa ta este în pericol!

Afra ascultase în tăcere, dând doar din cap, în timp ce era cuprinsă de furie şi de teamă. Ce fel de lume era aceasta? Strângându-şi mâinile împreunate pe piept ca pentru rugăciune, Afra privea fix în podea. După o lungă tăcere, îl privi în faţă pe Ulrich şi spuse:

— Plec doar dacă vii cu mine.

Ulrich dădu din cap, de parcă ar fi vrut să spună că

acesta era răspunsul pe care îl aştepta.

— Afra, m-am gândit deja la asta. M-aş fi putut împăca şi cu gândul de a părăsi construirea domului, şi de a găsi de lucru undeva în Strassburg, Köln ori în altă parte. Dar nu uita că eu am o soţie. Nu o pot părăsi pur şi simplu, deşi căsnicia noastră numai bazată pe dragoste nu este. De aceea ea şchioapătă de la o vreme. Aşa cum spune ea, necazul principal este că într-o zi totul se va sparge şi în capul ei. Atunci nu o vor ajuta nici rugăciunile ei rostite cu voce tare, cu care îşi petrece nopţile. Nu pot să vin cu tine. Trebuie să înţelegi!

Afra suspină, apoi fără un cuvânt ridică din umeri şi privi în lături. După un timp în care niciunul din ei nu îndrăznise să îl privească pe celălalt, se duse hotărâtă la dulapul ei şi de sub rufe scoase o casetă cu aspect uzat, învelită în piele, pe care i-o întinsese lui Ulrich.

— Asta ce este? întrebă el.

— Tatăl meu a murit când eu nu împlinisem 12 ani. Fiind cea mai mare dintre cele cinci fiice ale lui, mi-a lăsat această casetă împreună cu o scrisoare. Niciodată nu am înţeles bine ce este cu conţinutul acestei casete. În încurcăturile anilor ce au urmat, scrisoarea tatălui meu s-a pierdut. Îmi vine să mă pălmuiesc singură când mă gândesc la asta. Dar la casetă şi la conţinutul ei ţin ca la ochii din cap.

— Acum chiar că mă faci curios.

Ulrich se pregăti să deschidă caseta, dar Afra îl opri punând mâna pe a lui şi spuse:

— Tatăl meu zicea în scrisoare că în casetă se află o avere şi că eu trebuie să apelez la ea doar în caz de extremă necesitate. Nu ar fi exclus ca ea să aducă omenirii şi nenorocire.

— Sună cam misterios. Te-ai uitat vreodată ce se află în casetă?

— Nu, totdeauna m-a reţinut ceva. Afra îl privi pe Ulrich şi continuă: Dar cred că acum a sosit momentul în care amândoi avem tare multă nevoie de ajutor.

Afra desfăcu apoi cu grijă legăturile din piele cu care

era înfăşurată caseta şi o deschise.

— Acum spune ce se află în misterioasa casetă, zise Ulrich nerăbdător.

— Un pergament. Afra părea dezamăgită. Din păcate, acesta nu poate fi citit.

— Arată-mi-l! spuse Ulrich.

Pergamentul era de un cenuşiu-deschis şi era împăturit de două ori până la mărimea unei palme. Când Ulrich îl despături cu multă grijă, îl întoarse de pe o parte pe cealaltă şi rămase blocat.

Afra spuse:

— Nimic. Este un pergament gol.

Ulrich ţinu pergamentul în faţa torţei aprinse.

— Într-adevăr, nimic!

Dezamăgit, lăsă jos pergamentul.

— Poate că, începu Afra abia auzit, fila este foarte veche şi scrisul s-a decolorat.

— Se poate. Dar atunci nici tatăl tău nu l-ar fi putut citi.

— La asta nu m-am gândit. Atunci, trebuie să fie altceva cu pergamentul.

Ulrich von Ensingen împături pergamentul şi i-l restitui Afrei.

— Se spune, începu el gânditor, că alchimiştii folosesc o scriere secretă, care odată pusă pe hârtie dispare precum zăpada de pe o pajişte când vine primăvara şi că este nevoie de o anumită soluţie pentru a o face din nou vizibilă.

— Crezi că pe foaie se află o astfel de scriere?

— Cine poate să ştie? Ar fi un semn asupra conţinutului exploziv al pergamentului, care este evident că nu trebuie cunoscut de oricine.

— Sună captivant. Dar unde găsim un alchimist care să ne ajute?

Maistrul Ulrich îşi muşcă buzele, apoi zise:

— A trecut mult timp de când un alchimist cu numele de Rubaldus mi-a oferit serviciile, un fost dominican, în orice caz un călugăr ca mai toţi alchimiştii. Vorbea în

parabole despre afinităţile metalelor cu planetele, în special cu luna, care ar avea o deosebită importanţă la construirea catedralelor. Astfel piatra-cheie a unei bolţi ar susţine construcţia o mie de ani doar dacă ar fi pusă pe lună nouă. În orice caz, asta susţinea el.

— Tu nu te-ai bazat pe aşa ceva?

— Bineînţeles că nu. Eu pun piatra-cheie atunci când îi vine rândul. În orice caz, nu mă holbez la cerul nocturn înainte de a isprăvi o boltă. Eu cred că Rubaldus mi-a luat în nume de rău faptul că atunci l-am cam expediat. Spera să se aleagă cu un câştig considerabil în urma construirii domului. Din câte am auzit, acum trăieşte pe celălalt mal al fluviului şi se află în serviciul secret al episcopului de Augsburg. Altfel ar fi murit de mult de foame. Alchimia nu este o ştiinţă prea bănoasă.

— Şi niciuna cucernică. Alchimia nu este condamnată de către Biserică?

— Oficial, da. Dar în secret şi la mare distanţă, fiecare episcop are câte un alchimist, în speranţa unei minuni ce s-ar putea produce odată, prin transformarea fierului în aur ori prin descoperirea elixirului adevărului. Au existat episcopi, şi chiar un papă, care au citit mai multe cărţi despre alchimie decât despre teologie.

— Ar trebui să îl găsim pe acest meşter Rubaldus. Tata a fost un om inteligent. Şi dacă a spus să deschid caseta doar în caz extrem, când nu mă mai descurc, s-a gândit el la ceva. Poate că ne va ajuta pe amândoi. Nu îmi refuza rugămintea!

Ulrich o privi cu îndoială. La ce le-ar folosi un pergament gol? Şi nu ar fi mult prea periculos să cauţi un alchimist tocmai când eşti acuzat de vrăjitorie? Dar, după ce văzu privirea imploratoare a Afrei, fu de acord.

* * *

*

În dimineaţa următoare, devreme, traversau fluviul cu bacul, nu departe de locul în care râul Blau se vărsa în Dunăre. Barcagiul clipea somnoros în soarele dimineţii şi nu avea chef de vorbă. Ceea ce nu îi deranja pe Afra şi pe

Ulrich, care erau adânciţi în gândurile lor.

Casa alchimistului se afla pe un loc mai izolat, pe un dâmb, era mai mult înaltă decât lată, şi doar cu câte o fereastră la fiecare din cele două niveluri. Nu părea tocmai primitoare şi oricine venea putea fi văzut de departe.

Aşa că nu reprezentă o surpriză când Ulrich von Ensingen bătu la uşă şi îşi rosti numele. Şi totuşi, aşteptară mult până când li se deschise. În cele din urmă, în uşă se deschise o clapă nu mai mare de un lat de palmă, de după care un chip alb ca un cearşaf şi cu ochi sticloşi şi voce răguşită exclamă:

— Ah, maistrul Ulrich, arhitectul domului! V-aţi schimbat părerile şi aveţi nevoie de ajutorul meu? Vreau să vă spun ceva, maistre Ulrich: Duceţi-vă dracului! Oricum sunteţi de-al lui. Se auzi un râs ca un behăit, apoi vocea continuă: Cum altcumva veţi explica faptul că domul dumneavoastră încă nu s-a prăbuşit, deşi aţi râs de influenţa exercitată de lună asupra construcţiei catedralelor? Nu v-am uitat cuvintele: luna le ajută beţivilor să aibă lumină pentru a găsi noaptea drumul spre casă, dar în ce priveşte construcţia de catedrale este indiferent că luna este în creştere ori în descreştere, că luminează ori că nu luminează. Plecaţi împreună cu frumoasa dumneavoastră însoţitoare!

Înainte ca mâniosul Rubaldus să fi putut închide clapa, Ulrich scoase la iveală o monedă de aur şi imediat chipul alchimistului se lumină. Trase zăvorul şi deschise uşa.

— Ştiam eu că cu dumneavoastră se poate discuta, meştere Rubaldus, spuse ironic Ulrich şi îi puse în palmă moneda.

Alchimistul făcu un semn cu capul către Afra şi întrebă:

— Ea cine este?

— Afra, iubita mea, răspunse direct Ulrich, care ştia cum trebuia luat meşterul. Despre ea este vorba.

Rubaldus clipi interesat. Alchimistul era o apariţie caraghioasă. Afrei îi ajungea până la umăr. De sub tunica

neagră, încinsă pe talie şi cu o curea lungă doar până la coapse, se iveau două picioare subţiri în ciorapi. Pe cap purta o scufie ţuguiată. Aceasta îi încadra faţa până la gât şi forma şi un guler până pe umeri.

— V-a vrăjit şi vreţi să scăpaţi de vrajă, spuse Rubaldus sec, cu o voce care nu părea să i se potrivească omuleţului.

— Prostii! Eu nu cred în astfel de scamatorii.

Ulrich luă o mină serioasă şi alchimistul îşi trase capul ca şi cum ar fi vrut să îl retragă în scufie, ca în casa unui melc.

— Se spune că alchimiştii stăpânesc un fel de scriere secretă, care, după momentul scrierii, dispare şi că există tot felul de proceduri pentru a o face din nou vizibilă.

Pe chipul lui Rubaldus se aşternu un zâmbet viclean.

— Da, se spune. Scăfârlia îi ieşi iarăşi din scufie şi, plin de mândrie cuvântă: Da, da, aveţi perfectă dreptate, maistre Ulrich. Deja Philon din Bizanţ, care cu trei sute de ani înainte de naşterea Domnului nostru a scris nouă cărţi despre ştiinţa vremii lui, cunoştea cerneluri secrete din săruri de fier. Oricum s-a pierdut cartea în care descria cum poate redeveni vizibilă scrierea invizibilă.

— Şi vreţi să spuneţi că scrierea cu – cum îi spuneaţi? – cerneluri din săruri de fier nu mai poate fi făcută vizibilă?

Afra îl privea întrebătoare pe alchimist.

— În niciun caz, răspunse acesta după o lungă pauză pentru efect, pe care el o gusta cu mare plăcere. Oricum nu sunt mulţi cei care cunosc reţeta mixturii cu care scrierea redevine vizibilă.

— Înţeleg. Dar aşa cum vă cunosc, meştere Rubaldus, dumneavoastră vă număraţi printre cei cărora le este cunoscută reţeta.

Alchimistul ridică mâinile vizibil stingherit. Apoi chicoti perfid:

— Desigur că necesită mare efort pentru a descoperi secretul. Cred că un medicament contra durerilor de cap ori contra digestiei proaste este mai ieftin.

Ulrich se uită la Afra şi dădu din cap. Apoi, se

întoarse către Rubaldus şi îl întrebă direct:

— Cât?

— Un gulden.

— Sunteţi smintit. Un pietrar nu câştigă atât într-o lună!

— Un pietrar nici nu este capabil să facă vizibilă o scriere invizibilă. De fapt, despre ce este vorba?

Afra scoase pergamentul din casetă şi i-l dădu alchimistului. Acesta pipăi hârtia cu vârful degetelor. Apoi o ridică în dreptul ferestrei prin care pătrundea lumina şi o roti în toate părţile.

— Fără discuţie, acest pergament ascunde o scriere, o scriere foarte veche.

Ulrich îl privi cercetător pe Rubaldus.

— Bine, meştere al alchimiei, vei primi un gulden dacă reuşeşti să faci vizibil textul din pergament în faţa ochilor noştri.

În timp ce acesta vorbea, de pe scara îngustă care ducea în partea dreaptă către etaj apăru o siluetă înaltă, o femeie cu un veşmânt lung, cu două capete mai înaltă decât alchimistul.

— Este Clara, spuse Rubaldus fără alte explicaţii, doar dând ochii peste cap.

Clara dădu amabilă din cap şi dispăru tăcută pe o uşă laterală.

— Urmaţi-mă, spuse Rubaldus şi făcu un gest către scară. Aceasta avea treptele din plăci de lemn dur, necioplit, care la fiecare pas scârţâiau ori gemeau de parcă ar fi suferit sub greutatea vizitatorilor străini.

Afra nu mai văzuse niciodată atelierul unui alchimist. Încăperea întunecoasă i se păru ameninţătoare. Sute de obiecte a căror întrebuinţare şi al căror rost îi ridicau tot atâtea întrebări o mirau nespus. Rafturile de pe pereţi erau pline cu recipiente cu forme ciudate din sticlă şi lut. Talere cu ierburi uscate, boabe şi rădăcini răspândeau mirosuri aspre. În dreptul lor, erau inscripţii făcute la repezeală: mătrăgună, măselariţă, mac, ciumăfaie, cucută ori laptele-câinelui. În recipiente de sticlă, în lichidul

galben ori verde, pluteau animale moarte, ca: scorpioni, şopârle, şerpi, gândaci şi avortoni cum nu mai văzuse.

Privind mai de aproape, într-un borcan descoperi un homunculus, un fel de fiinţă umană cât o palmă, cu un cap inform şi mare, şi cu membre abia reliefate. Afra se trase înapoi şi se sperie îngrozitor când privi brusc în botul deschis al unei şopârle mai lungi decât braţul unui bărbat voinic.

Rubaldus, care îi remarcă reacţia, chicoti uşor.

— Fără teamă, draga mea, animalul este mort de o viaţă de om şi este împăiat. Este din Egipt şi i se spune crocodil. La egipteni, crocodilul este chiar sfânt.

Afra îşi imagina sfinţii cu totul altfel, nobili, frumoşi, demni de adoraţie, adică sfinţi. Vorbele alchimistului o năuciră şi căută, nesigură, mâna lui Ulrich.

Era linişte în încăperea acoperită de un tavan din grinzi solide din lemn. Se putea auzi pâlpâind flama ce ardea sub un balon rotund din sticlă. O ţeavă din sticlă îndoită ce ieşea din balon scotea la intervale neregulate zgomote gâlgâitoare.

— Daţi-mi pergamentul, i se adresă Afrei alchimistul.

— Sunteţi sigur că nu veţi distruge scrierea pentru totdeauna?

Rubaldus dădu negativ din cap.

— În această viaţă este o singură certitudine, şi aceea este moartea. Dar mă voi strădui şi voi proceda cu prudenţă. Daţi-l încoace!

Pe masa din mijlocul încăperii, alchimistul întinse un gen de pâslă. Pe aceasta puse pergamentul cenuşiu şi îi fixă colţurile cu ace subţiri. Apoi se duse la un perete pe care erau nenumărate cărţi, role scrise şi teancuri de foi libere. „Pentru Dumnezeu, gândi Afra, cum poate un om să se descurce în acest haos?” Unele cotoare de cărţi purtau inscripţii cu cerneală maro, care dădeau explicaţii asupra conţinutului sau autorului lucrării, nume şi titluri care pentru un creştin normal reprezentau doar mistere, unele cu un scris care Afrei i se părea a fi o încercare de scriere a unui copil mic. În scriere latină apăreau nume cum ar fi:

Konrad von Vallombrosa, Nicolaus Eymericus, Alexander Neckham, Johannes von Rupescissa sau Robert von Chester. Mai existau misterioase titluri în limba latină, ca De lapidibus, *De occultis operibus naturae, Tabula Solomonis sau Thesaurus nigromantiae.* Un titlu în limba germană suna astfel: *Experimente, die König Salomon, als ei einmal um die Liebe einer edlen Königin warb, ersann und die natürliche Experimente sind.*

Afra se interesă:

— De ce aproape că nu există cărţi în limba germană, care privesc arta dumneavoastră?

Privirea lui Rubaldus se plimba pe pereţii acoperiţi de cărţi, fără a se opri pe ceva anume. Răspunse, fără a înceta să caute:

— Limba noastră este atât de săracă încât nu cunoaşte termeni pentru multe noţiuni. Pentru alte cuvinte, cum ar fi „lapidarium” sau „nigromantia”, şi chiar pentru „alchimia” foloseşte lungi şi dificile explicaţii ce descriu acele noţiuni.

Ca prin minune, Rubaldus găsi după puţin timp ceea ce căuta. Tuşind ca şi cum ar fi tras fum în piept, scoase o cărţulie subţire dintr-un teanc. Faptul că alte cărţi căzură pe podea cu această ocazie nu păru să îl deranjeze mai mult decât norul de praf cauzat de intervenţie.

Rubaldus netezi exemplarul în faţa sa pe masă şi începu să citească. Din motive neidentificabile, pe faţă îi apăru o grimasă, în timp ce buzele i se mişcau fără a scoate un sunet, ca la un bigot care se ruga în linişte.

— Deci aşa este! zise el în cele din urmă, pregăti un taler şi dintr-o etajeră extrase o jumătate de duzină de flacoane şi fiole. Cu ajutorul unui pahar de măsurat, pe care îl ţinea mereu în lumină, amestecă lichide în cantităţi diferite. Amestecul din taler îşi schimbă culoarea de mai multe ori, de la roşu la maro şi, în final, deveni de o claritate inexplicabilă.

Afra era emoţionată şi în această stare – când poţi avea ocazia de a privi peste umărul unui alchimist pus pe treabă? – îşi făcu semnul crucii. Nu îşi mai amintea când

făcuse asta ultima dată.

Lui Rubaldus nu îi scăpă pornirea de evlavie. Fără să îşi întrerupă munca, chicoti:

— Fă-ţi liniştită încă o cruce dacă tu crezi că te ajută. Pe mine oricum nu mă ajută. Ce se petrece aici nu are de-a face cu credinţa, ci cu ştiinţa. Şi se ştie că ştiinţa este inamicul credinţei.

— Dacă îmi permiţi, interveni Ulrich von Ensingen, mă aşteptam la mai multă scamatorie din partea dumitale.

Alchimistul se opri, lăsă capul pe o parte, în aşa fel încât vârful scufiei lui atinse podeaua, şi ripostă:

— Pentru un amărât de gulden nu mă mai las jignit, maistre Ulrich! Ce se petrece aici nu este vrăjitorie, ci ştiinţă. Duceţi-vă dracului cu pergamentul vostru! Ce mă priveşte asta pe mine?

— Nu a vrut să spună asta, încercă Afra să îl mai calmeze pe alchimist.

— Nu, chiar nu am vrut, o susţinu Ulrich. Dar circulă atâtea zvonuri despre alchimie…

— Nu mai puţine despre dumneavoastră şi arta construcţiei catedralei, ripostă Rubaldus. Se pretinde că aţi zidit bani şi aur într-un loc secret, ba unii susţin că aţi zidit şi o fecioară vie.

— Sunt prostii! răbufni indignat maistrul Ulrich.

Rubaldus îl întrerupse:

— Vedeţi dumneavoastră, tot aşa este şi cu alchimia. Despre oameni ca mine se povestesc lucruri de ţi se ridică părul măciucă, dar m-am născut la fel de gol ca orice om. Iar, dacă nu reuşesc să descopăr elixirul vieţii veşnice, voi muri ca orice om.

Afra asculta cele spuse de alchimist numai cu o ureche.

— Vă rog să continuaţi, îl îmboldi ea.

În cele din urmă, păru că mixtura lui Rubaldus era gata.

— Puneţi guldenul în faţa mea, pe masă! îi ceru el lui Ulrich von Ensingen şi îşi întări vorbele bătând cu arătătorul în masă.

— Aveţi impresia că am vrea să vă înşelăm? întrebă, jignit maistrul.

Alchimistul ridică din umeri, ocazie cu care capul îi dispăru până la nas în scufia lui cu guler.

Maistrul Ulrich scoase din buzunar un gulden şi, cu o mişcare a degetului mare şi a arătătorului, îl făcu să se rotească până căzu zăngănind pe tăblia mesei.

Alchimistul scoase un fel de grohăit de mulţumire şi se puse pe treabă. Cu un tampon de lână pe care îl înmuiase în mixtură, începu să îmbibe cu grijă pergamentul. În privirile Afrei se putea citi emoţia. Ea stătea în dreapta lui Rubaldus. Ulrich se afla în partea cealaltă. Dinspre stânga, lumina slabă a dimineţii cădea pe pergament. Toţi trei urmăreau pergamentul umezit în liniştea întreruptă doar de gâlgâitul aparaturii din sticlă. Pergamentul luă o nuanţă mai închisă la culoare după scurt timp, fără a se distinge însă vreo urmă de scriere.

Afra îi aruncă lui Ulrich o privire îngrijorată. Ce scop o fi urmărit tatăl ei cu acest absurd joc de-a v-aţi ascunselea?

Treceau minute în care Rubaldus tampona pergamentul fără încetare. El nu părea agitat deloc. De ce ar fi fost, când pentru el era în joc doar un gulden? Alchimistul observă neliniştea Afrei. Ca să o consoleze ori pentru a o linişti, zise:

— Ştiţi, cu cât scrierea este mai veche, cu atât mai mult durează revelarea ei.

— Adică…

— Sigur. Răbdarea este porunca supremă a alchimistului. Alchimia nu este o ştiinţă socotită în secunde ori minute. Pentru noi chiar şi zilele sunt o perioadă de timp scurtă. În mod normal, noi gândim în ani şi uneori în eternitate.

— Din păcate, noi nu putem aştepta atât de mult, zise nerăbdător Ulrich von Ensingen. Dar încercarea a meritat.

Era pe punctul de a vârî guldenul înapoi în buzunar, când alchimistul pocni din degete. Acesta aruncă o privire revoltată şi arătă cu capul spre pergament.

Acum văzu şi Afra: parcă scrise de mâna unei fantome, în diferite locuri apăreau litere, mai întâi abia vizibil, parcă acoperite de un voal, care deveneau ca prin farmec tot mai clare, ca şi cum îşi băgase dracul coada.

Mai că se loviră în capete când, aplecaţi deasupra pergamentului, cei trei urmăreau concentraţi minunea revelării scrisului. Nu încăpea nicio îndoială, era vorba de un scris de mână, deşi nicio literă nu semăna cu vreuna învăţată de la profesorul lor de caligrafie.

— Poţi citi ceva? întrebă Afra foarte interesată.

Ulrich, obişnuit cu planurile şi scrierile vechi, se încruntă. Nu îi răspunse şi lăsă capul aplecat uşor spre umărul drept, apoi spre cel stâng.

Alchimistul rânji atotştiutor şi stârni supărarea musafirilor când scoase acele cu care fixase pergamentul pe suportul din pâslă şi întoarse invers pergamentul.

— Lichidul face transparent orice pergament, remarcă el cu satisfacţie, şi este dificil să citeşti un scris pe dos.

Maistrul Ulrich îşi reproşă cu năduf faptul că nu el fusese cel căruia să îi vină ideea respectivă. Acum îi era clar şi Afrei. În faţa ochilor ei apăreau cuvinte, fraze întregi, pe care, deşi nu le putea tălmăci, erau totuşi corelate în citit. Scrierea era ca o operă artistică şi părea pictată.

— Doamne! exclamă Afra emoţionată.

Ulrich i se adresă lui Rubaldus:

— Desigur latina dumitale este mai bună decât a mea. Citeşte-ne ce are de spus scrierea secretă.

Însuşi alchimistul, impresionat de experimentul lui, îşi drese glasul şi începu a citi cu vocea sa răguşită:

— Nos Joannès Andreas Xenophilos, minor scriba inter Benedictinos monasterii Cassinensi, scribamus hanc epistolam propria manu, anno a natavitate Domini octogentesimo septiiagesimo, Pontificatus Sanctissimi în Christo Patris Hadriani Secundi, tertio ejus anno, magna în cura et paenitenţia. Moleste ferro…

— Asta ce înseamnă? întrerupse Afra potopul de cuvinte al alchimistului. Desigur că puteţi să traduceţi.

Rubaldus netezi cu degetul pergamentul încă umed:

— Trebuie să ne grăbim, spuse el, şi pentru prima dată păru nervos.

— De ce să ne grăbim? se interesă Ulrich von Ensingen.

Alchimistul îşi privi buricul degetului ca şi cum ar fi cercetat dacă misterioasa mixtură lăsase urme. Apoi răspunse:

— Pergamentul începe să se usuce. Imediat ce se va usca, scrierea va dispărea din nou. Nu ştiu de câte ori poate fi reluată această procedură fără a dăuna scrisului.

— Atunci traduceţi odată ceea ce tocmai aţi citit! strigă agitată Afra, lăsându-şi greutatea de pe un picior pe altul.

În cele din urmă, Rubaldus puse degetul pe pergament şi, gârbovit asupra lui, începu să traducă, mai întâi poticnindu-se, apoi tot mai curgător, în vreme ce Ulrich lua notiţe în palmă cu o pană:

„Noi, Johannes Andreas Xenophilos – cel mai umil scrib dintre călugării mănăstirii Montecassino – scriem această scrisoare cu propria mână – în anul 870 de la naşterea Domnului nostru – sub pontificatul sfântului părinte în Hristos Adrian II, în cel de-al treilea an al guvernării lui – în mare căinţă şi îngrijorare – Cu greutate port povara ce mi s-a impus – şi o viaţă întreagă pana mea s-a împotrivit să scrie ce îmi arde sufletul ca focul gheenei – dar acum, când otrava îmi paralizează cu fiecare zi tot mai mult respiraţia, cum face frigul cu murdăria muştelor – pun pe acest pergament ceea ce nu îmi este nici mie şi nici papei spre cinstire – Din teama de a fi dat în vileag înainte de sfârşitul vieţii mele, scriu cu sângele Sfântului Duh care pentru moment rămâne invizibil – Domnul să decidă dacă şi când un suflet omenesc va lua cunoştinţă de nepotrivita mea faptă – realitatea este că eu,

Johannes Andreas Xenophilos, care mi-am găsit al doilea cămin în scriptoriul de la Montecassino – am primit într-o zi sarcina de a scrie un pergament după un manuscris volatil – care scris cu un roşu vârtos este o jignire a ochiului oricărui privitor.

— Pentru unul ca mine, necunoscător al afacerilor de stat şi în treburile Bisericii de la Roma, conţinutul a rămas un secret – mai ales a rămas un mister pentru mine de ce eu, contrar uzanţelor care reglementează pregătirea unor documente asemănătoare, semnate cu numele lui Constantinus Caecar, trebuie să fac acest lucru – după ce am întrebat superiorii mi s-a dat de ştire să nu mă preocupe lucruri care nu-l privesc câtuşi de puţin pe scrib – desigur, instruirea mea este în limita unui copist de mănăstire – şi totuşi, prostia mea nu merge până acolo încât să nu ştiu ce sarcină perfidă am de îndeplinit. De aceea spun clar: EU sunt cel care cu mâna mea am scris CONSTITUTUM CONSTANTINI, spre binele ilegitim al Bisericii de la Roma – ca şi cum ar fost scris de mâna celui numit, care este mort deja de cinci sute de ani…

Alchimistul se opri şi rămase cu privirea pironită în gol. Parcă fusese lovit de un trăsnet.

— Ce este cu dumneavoastră? întrebă Afra.

Iar Ulrich von Ensingen adăugă:

— Nu ai terminat, meştere Rubaldus. Continuă! Scrisul deja începe să pălească.

Rubaldus dădu absent din cap. Apoi continuă să traducă:

„Stareţul meu, al cărui nume mă feresc a-l aminti, crede că eu nu aş fi observat otrava care îmi este de săptămâni amestecată cu modesta-mi hrană, pentru a fi adus pentru totdeauna la tăcere, hrană ce este mai amară decât o nucă stricată, şi…”

Alchimistul se poticni; dar Ulrich, şi el cunoscător al limbii latine, i se alătură lui Rubaldus şi continuă cu voce

mai puternică:

„… şi chiar mierea care îmi îndulceşte laptele de dimineaţă nu reuşeşte să îi acopere gustul.

— Domnul să aibă în pază sărmanul meu suflet. Amin.

— Post-scriptum: pun acest pergament într-o carte din cel mai de sus rând al scriptoriului, carte despre care ştiu că încă nu a fost de folos spre citire cuiva din această mănăstire. Ea poartă titlul *Despre abisul sufletului omenesc”.*

Ulrich von Ensingen îşi ridică privirea şi o îndreptă către Afra. Aceasta părea încremenită. În cele din urmă, ea îi aruncă o privire lui Rubaldus. Acesta îşi freca nasul gânditor, parcă încercând să găsească o explicaţie. Apoi apucă guldenul, care dispăru în buzunarul de la piept al vestei lui.

Greaua tăcere fu întreruptă de Afra:

— Dacă am înţeles bine, tocmai am luat la cunoştinţă de o crimă.

— Şi încă săvârşită în cea mai vestită mănăstire din lume, Montecassino, o completă Ulrich.

Rubaldus mai reduse din tragism:

— Oricum s-a petrecut acum peste cinci sute de ani. Lumea este rea, pur şi simplu rea.

Maistrul Ulrich nu ştia cum să califice poziţia alchimistului. Cu doar câteva clipe mai înainte acesta păruse consternat, dacă nu chiar zguduit, iar acum renunţa brusc la orice urmă de seriozitate. Ba chiar ai fi putut crede că se distra pe seama pergamentului.

— Înţelegi despre ce este vorba în acest document? îl întrebă maistrul pe alchimist.

— Nu am idee, răspunse scurt Rubaldus şi poate puţin cam repede. Poate că ar trebui să întrebaţi un teolog. În Ulm, dincolo de fluviu, umblă destui de felul acesta.

— Nu ai dumneata însuţi un trecut monahal, meştere Rubaldus? întrebă Ulrich, privindu-l cu seriozitate.

— De unde ştiţi asta?

— Aşa se vorbeşte în Ulm. În orice caz, importanţa lui CONSTITUTUM CONSTANTINI n-are cum să vă fie necunoscută.

— Nici nu am auzit de ea! Răspunsul lui Rubaldus era de-a dreptul obraznic. Şi, ca şi cum ar fi vrut să evite şi alte întrebări, se îndreptă spre fereastră, duse mâinile la spate şi privi plictisit afară. Apoi zise: Singura explicaţie pe care v-o pot da se referă la sângele Sfântului Duh. Aşa este denumită de alchimişti cerneala secretă care dispare ta, scurt timp după scriere şi care poate fi apoi revelată doar cu o anumită mixtură. Iar dacă mă întrebaţi pe mine, un benedictin lipsit de importanţă a vrut să se dea mare. Benedictinii sunt cunoscuţi pentru limbuţia lor. Ei se cred mai deştepţi decât alţi călugări şi, cum trag un vânt, îl şi pun pe hârtie. Nu, credeţi-mă, pergamentul nu are o valoare mai mare decât cea a unui suport pentru scris. Reveni la masa pe care se afla documentul şi adăugă: Ar trebui să îl distrugem înainte de a pricinui rău.

Afra se împotrivi:

— Să nu îndrăzniţi, este al meu şi îl voi păstra!

Toţi trei priveau pergamentul cenuşiu. Scrisul dispăruse. Afra îl luă, îl împături cu grijă şi îl puse în casetă.

* * *

Traversarea fluviului se desfăşură în aceeaşi tăcere ca prima dată. Barcagiul privea absent. Afra încerca să îşi aducă aminte circumstanţele în care intrase în posesia documentului. La moartea lui, tatăl ei lăsase fiecăreia dintre cele cinci fiice câte un lucru lipsit de valoare. Nu fusese un om bogat şi putea fi fericit că familia nu suferise de foame în acele vremuri grele. Fiind cea mai mare, Afra primise caseta. Deoarece era cea mai în vârstă, îi revenea şi o responsabilitate deosebită. Pentru că tatăl murise brusc, nu apucase să îi spună ceva în această privinţă. Iar o indicaţie cu privire la pergament şi-ar fi amintit-o cu siguranţă.

— La ce te gândeşti? se interesă Ulrich în timp ce

privea valurile făcute de proră în apa râului.

Afra dădu din cap:

— Nu ştiu la ce să mă gândesc. Ce înseamnă toate acestea?

După o lungă pauză, în care deja se apropiaseră de mai, Ulrich zise:

— Mă pot înşela, dar am sentimentul că este ceva în neregulă. Când Rubaldus a tradus textul de pe pergament, s-a blocat de parcă nu mai ştia cum să continue. Mi s-a părut că gândurile îi zburau departe. Şi am văzut cum îi tremurau mâinile.

— Asta nu am remarcat. M-a pus pe gânduri doar faptul că alchimistul a vrut în final să distrugă pergamentul. Cum a spus el? Ca să nu producă pagube ori cam aşa ceva. Ori conţinutul are o semnificaţie specială – şi atunci trebuie să avem grijă de pergament ca de ochii din cap –, ori el reprezintă doar palavrele unui fanfaron, şi nici atunci nu trebuie să îl distrugem. Totul îmi pare cam misterios. Scoase un oftat, apoi adăugă: Dar cum să interpretăm aceste cuvinte enigmatice? Eu deja am uitat jumătate din ele. Şi tu?

Ulrich von Ensingen afişă acel zâmbet ştrengăresc atât de drag Afrei. Apoi îi întinse mâna stângă şi întoarse palma în sus. Afra făcu surprinsă ochii mari când văzu literele. Ulrich ridică din umeri.

— Între noi, arhitecţii, este ceva uzual. Ceea ce ţi-ai scris în palmă nu poţi rătăci. Şi cu un pumn de nisip poţi şterge tot.

— Ar fi trebuit să te faci alchimist!

— Poate că aş fi fost scutit de multe necazuri. Şi, după câte am văzut, un asemenea alchimist nu câştigă tocmai puţin. Un gulden de aur pentru o spălare misterioasă!

— Am ajuns! le întrerupse discuţia barcagiul.

Afra şi Ulrich săriră pe mal. Urcând panta, maistrul o luă în braţe pe Afra şi îi spuse:

— Ar trebui să te mai gândeşti. Din dragoste pentru mine!

Afra pricepu imediat la ce se referea acesta. Se încruntă ca de pe urma unei dureri.

— Rămân la tine. Ori plecăm de aici amândoi, ori…

— Ştii că nu merge aşa. Nu o pot lăsa baltă nici pe Griseldis şi nu îmi pot părăsi nici munca.

— Ştiu, răspunse resemnată Afra şi întoarse capul într-o parte.

— Sunt pe punctul de a înălţa cel mai înalt turn al creştinătăţii, dar, dacă te acuză de vrăjitorie, nu pot face nimic pentru tine.

Păi, să o facă! ripostă furioasă Afra. Ce vrăjitorii îmi vor reproşa?

— Afra, ştii că nu despre asta este vorba. Ajung doi martori care susţin că te-ar fi văzut în compania unui bărbat cu picioare de ţap ori că ai scuipat în biserică imaginea Fecioarei Maria, şi gata, eşti condamnată ca vrăjitoare. Şi nu trebuie să îţi spun eu ce înseamnă asta.

Afra se smulse din braţele lui Ulrich şi o luă la fugă. Ajunsă acasă, se încuie plângând în camera ei, azvârli caseta cu pergamentul într-un colţ şi se prăbuşi pe pat.

Când se gândi la enigmaticul conţinut al documentului, i se urcă sângele la cap. Se gândi furioasă la cuvintele tatălui ei. Acum era într-o situaţie în care – cum spusese tatăl ei – nu ştia ce să mai facă. Şi la ce îi folosea un pergament cu care nimeni nu putea să facă ceva? Se simţea părăsită la nevoie.

Seara se lăsase de mult şi, printre lacrimi, îi veni ideea de a-l căuta din nou pe Rubaldus. Îşi dăduse seama că acesta era lacom. Poate că pentru bani şi-ar vinde ştiinţa. Şi Afra nu se îndoia că el ştia ceva în legătură cu textul pergamentului.

Ea nu era bogată, dar îşi pusese deoparte tot ce câştigase şi bacşişul primit la cârciumă. Păstra în dulapul cu haine o micuţă comoară, vreo treizeci de guldeni, într-o pungă de piele. I-ar oferi alchimistului, dacă acesta i-ar destăinui importanţa pergamentului.

În acea noapte, Afra nu putu dormi. De dimineaţă, îmbrăcă rochia cea verde şi se duse de cealaltă parte a

fluviului. Punguţa cu bani o îndesase între sâni.

Deasupra casei alchimistului se ridica o coloană subţire de fum spre cerul dimineţii şi Afra grăbi paşii. Ajunsă sus, bătu cu putere la uşă, până când se deschise clapa pe care o cunoştea din ziua anterioară. Dar dincolo de clapă apăru chipul Clarei în locul chipului alchimistului.

— Trebuie să vorbesc cu Rubaldus, spuse Afra cu respiraţia tăiată.

— Nu este aici, răspunse femeia şi vru să închidă clapa, dar Afra îi prinse mâna.

— Ascultă, nu îi va părea rău. Spune-i că îi dau zece guldeni pentru a mă ajuta.

Clara deschise uşa.

— După cum am spus, meşterul nu este aici.

Afra nu o crezu.

— Nu m-aţi înţeles bine. Am spus zece guldeni!

Îşi depărtă degetele mâinilor şi i le vârî sub nas.

— Puteţi să îi oferiţi şi o sută, nu îl pot chema prin vrăji.

— Am să aştept, insistă Afra.

— Nu va fi posibil.

— De ce?

— Meşterul a plecat de ieri la Augsburg. Spera să prindă un vas care să îl ducă o zi, două, în jos. Era foarte agitat şi voia să ajungă cât mai repede la episcop.

Afra era gata să plângă.

Clara o privi cu compătimire:

— Îmi pare tare rău. Dacă eu vă pot ajuta…

— V-a mai spus meşterul Rubaldus ceva? Vă rog să vă amintiţi!

Clara ridică din umeri.

— Da… făcea referire la un înscris de mare importanţă. Mai mult nu a spus. Trebuie să ştiţi că Rubaldus le consideră pe femei din principiu proaste, pentru că, aşa cum susţine el, creierul Evei era cu o treime mai mic decât cel al lui Adam. Şi de atunci, spune tot el, nu s-a mai modificat nimic.

Afrei îi stăteau pe limbă nişte vorbe urâte, dar,

pentru că mai avea nevoie de alchimist, îşi înghiţi cuvintele. În loc de asta, puse o întrebare:

— Sunteţi soţia meşterului Rubaldus? Scuzaţi-mi curiozitatea.

Spre deosebire de ziua precedentă, când Clara era într-o rochie fină, aproape transparentă, astăzi purta una grosolană, cum aveau femeile simple la munca câmpului. Ea era înaltă şi trăsăturile sale aspre, regulate prezentau o anumită frumuseţe. Părul lung şi negru era legat la spate.

— V-aţi mira dacă v-aş răspunde cu „da” la întrebarea dumneavoastră? întrebă la rândul ei Clara şi, fără a aştepta răspuns, continuă: Vă referiţi la faptul că înfăţişările noastre nu se potrivesc?

— Nu asta am vrut să spun!

— Nu, nu. Aveţi perfectă dreptate. Dar nu este un secret că bărbaţii scunzi au o înclinaţie spre femeile înalte. Şi ca să nu vă rămân datoare cu răspunsul: Nu, nu sunt soţia lui. Puteţi să îmi spuneţi ibovnica lui, menajeră sau ce vă trece prin cap.

— Nu trebuie să vă justificaţi în faţa mea! Vă rog să îmi iertaţi prostească întrebare!

Afra simţea că atinsese la Clara un punct sensibil. Şi îi părea rău. Mai continua discuţia doar ca să nu fie expediată. Pe undeva, Afra avea senzaţia că femeia ştia mai mult decât lăsa să se vadă.

— Să ştiţi, începu din nou Afra cu speranţa că va afla ceva în plus despre pergament, că sunt într-o situaţie păcătoasă. Soarta m-a lovit rău. Mi-am pierdut părinţii în primii ani. Un administrator regional m-a primit la lucru şi, când a remarcat că devenisem femeie, m-a făcut obiectul plăcerii lui. Afra simţi cum i se adunau lacrimile în ochi, dar continuă: Într-o zi, am fugit de la el şi când l-am întâlnit pe maistrul Ulrich am cunoscut pentru prima dată o anumită fericire. Dar maistrul Ulrich este căsătorit. Iar fericirea dă naştere la pizmă. Acum vor să mă acuze de vrăjitorie.

Clara o privi impresionată pe tânăra în rochie de catifea.

— Nu am ştiut asta, spuse ea încet. Am crezut că proveniţi dintr-o familie bogată, că sunteţi una dintre acele răzgâiate fiice de burghez, al căror unic interes este să găsească un bărbat bogat.

Afra râse amar.

— Nu aveţi portul unei fete de la ţară, spuse Clara.

— După cum vedeţi, aparenţele înşală.

— În acest caz, nu este nevoie să-mi ascund trecutul. Eram spălătoreasă la băi înainte de a mă fi scos Rubaldus de acolo. Clara îşi arătă mâinile. Acestea erau roşii şi în locurile în care se profilau oasele erau aspre şi aproape transparente. Rubaldus spune că s-ar fi ros pielea şi mi-a preparat o mixtură. Dar un alchimist nu este un farmacist şi până acum mixtura nu a avut niciun efect. După ce se gândi câteva momente, Clara întrebă: Dar ce legătură are pergamentul cel misterios cu faptul că eşti acuzată de vrăjitorie?

— De fapt, niciuna. Tatăl meu spunea mereu că ar fi foarte valoros şi că mi-ar putea fi de folos dacă, vreodată, voi fi la mare încurcătură.

— Şi asta se întâmplă acum?

Afra confirmă.

— Meşterul Rubaldus era ultima mea speranţă. Ieri, am avut impresia că ar şti mai multe despre pergament şi că nu voia să destăinuie acest lucru.

— Se poate, răspunse gânditoare Clara. Un alchimist ca Rubaldus este greu de citit. El a spus doar că trebuia să îi transmită episcopului de Augsburg o veste urgentă. Brusc. Chiar dacă sunt poate proastă, sunt sigură că această veste are legătură cu pergamentul. O clipă!

Clara se întoarse şi dispăru urcând scara interioară.

La scurt timp, reveni cu o hârtie în mână.

— Am găsit-o pe masa din laboratorul lui. Poate că pentru tine este însemnată. Ştii să citeşti? Dar promite-mi solemn că nu mă vei trăda!

— Promit, răspunse Afra emoţionată şi îşi aruncă privirea pe hârtie. Scrisul alchimistului se compunea din bucle, ochiuri şi ghirlande, literele erau mai curând pictate

decât scrise, atât de frumoase erau. Dar din păcate aproape ilizibile. Dură ceva timp până ce Afra reconstitui cele două rânduri.

Primul rând era: „Montecassino – Johannes Andreas Xenophilos”. Al doilea: „CONSTITUTUM CONSTANTINI”.

Nimic mai mult.

Clara o întrebă pe Afra:

— Te ajută?

Dezamăgită, Afra dădu din cap negativ.

* * *

*

Pe drumul de întoarcere, Afra fu frământată de gânduri negre. Renunţase şi păşea descurajată. Când ajunse în locul unde o punte îngustă din lemn, cu balustradă ingenioasă trecea peste râul Blau, îi ieşi în cale un tânăr. Afra îşi dădu seama imediat cine era, cu toate că până atunci nu îl văzuse niciodată. Era Matthäus, fiul lui Ulrich. Purta o bonetă din catifea exagerat de mare, cu o pană de păun, şi era îmbrăcat ceva cam extravagant, ca majoritatea tinerilor cu părinţi bogaţi.

Când acesta porni să îi vorbească, ochii îi scânteiau de furie:

— Ai obţinut în cele din urmă ceea ce ai vrut, târfă ordinară, vrăjitoareo!

Afra se cutremură. Dar după un moment îşi reveni şi ripostă:

— Nu ştiu despre ce vorbeşti. Şi acum lasă-mă să trec!

— O să îţi spun eu: Tu l-ai îndemnat pe tatăl meu să îmi otrăvească mama. Ea este moartă, auzi? Este moartă!

Vocea i se frânse şi el o apucă de braţ pe Afra şi o scutură.

Afra se sperie.

— Moartă? repetă ea fără să înţeleagă ceva. Ce s-a întâmplat?

— Ieri, încă nu prezenta nici cel mai mic semn de boală, iar azi-dimineaţă am găsit-o fără viaţă, cu buzele şi unghiile vinete. Medicul pe care l-am chemat a spus doar

să o ierte Dumnezeu că a murit otrăvită.

— Dar nu otrăvită de tatăl tău!

— Dar de cine altcineva? Mama nu a mai ieşit din casă de zile întregi. Nu, tu l-ai vrăjit pe tata, ca să o otrăvească pe mama.

— Dar asta este o prostie. Ulrich nu ar face asta niciodată!

— Nu nega. Barcagiul v-a văzut ducându-vă la alchimist, ca să procuraţi otrava.

— Este adevărat că am fost la alchimist, dar nu am luat nicio otravă! Jur pe tot ce am mai sfânt!

Matthäus răspunse dispreţuitor:

— Una ca tine ar face mai bine să nu jure. Dar, dacă vrei să asculţi sfatul meu, fugi din Ulm chiar astăzi, cât poţi mai departe, dacă-ţi este dragă viaţa. Pe tatăl meu nu ai să îl mai vezi, asta ţi-o jur eu!

Scuipă pe jos în faţa ei, se întoarse şi plecă spre piaţa domului.

Seara, starostele pescarilor, Bemward, o întrebă pe Afra:

— Este adevărat ce povestesc oamenii? Că maistrul Ulrich şi-a otrăvit soţia?

Întrebarea o afectă pe Afra cu atât mai mult cu cât ea îi ştia pe pescari ca fiind oameni oneşti, care stăteau totdeauna deoparte.

— Spune fără nicio grijă ce mai povestesc oamenii, spune fără nicio grijă că eu l-am vrăjit pe maistrul Ulrich, ca el să îşi omoare soţia. De ce nu spui aşa, staroste Bemward?

— Da, spuse nehotărât acesta, iar Agnes, soţia lui, dădu afirmativ din cap: Asta povestesc de fapt oamenii. Dar tu să nu crezi că noi luăm de bună gura lumii. Vrem să auzim povestea din gura ta.

Indignată, Afra ripostă:

Dumnezeule, nu l-am vrăjit pe Ulrich. Nici nu aş fi ştiut să o fac. Şi sunt sigură că nu Ulrich şi-a omorât soţia. Ea bolea de mulţi ani. El însuşi mi-a spus asta.

— Şi otrava de la alchimist?

— Nu există nicio otravă de la alchimist. Noi l-am căutat pe Rubaldus pentru o altă problemă. Din păcate, acesta nu poate confirma, pentru că se află în drum spre Augsburg.

— Noi te credem, spuse Agnes şi încercă să o îmbrăţişeze pe Afra.

Afra respinse îmbrăţişarea şi fugi în camera ei. Renunţase la orice speranţă privind îmbunătăţirea situaţiei. Şi, pentru prima dată, se gândi la posibilitatea de a pleca din Ulm. Dar mai voia să facă ceva înainte de asta.

* * *
*

Se însera când Afra se strecura spre piaţa domului la adăpostul semiîntunericului. În jurul şantierului erau destule locuri întunecoase, în care se putea ascunde. Voia să aştepte acolo ca Ulrich să coboare din cabina lui.

Nu se mai văzuseră de trei zile. Afra nu ştia cum se descurca Ulrich cu intempestiva moarte a soţiei lui. Ar fi vrut să îl îmbrăţişeze şi să-l consoleze. Dar trebuia să recunoască faptul că şi ei i-ar fi făcut bine o mângâiere. Voia o ultimă confirmare din partea lui, că atât pentru el, cât şi pentru ea era mai bine ca ea să părăsească oraşul.

Adâncită în gânduri, cu gluga mantiei trasă adânc pe faţă, se îndrepta către un zid lângă care să se adăpostească. Dar calea i se încrucişă cu a unei precupeţe, care se grăbea spre casă cu un coş cu mere în spinare. Femeia se împiedică, apoi căzu, şi merele coapte se rostogoliră pe caldarâm.

Afra mormăi o scuză şi vru să dispară, dar vânzătoarea de fructe începu să strige strident de răsuna piaţa:

Uitaţi-vă, este Afra, cea care l-a vrăjit pe constructorul catedralei noastre!

— … care l-a vrăjit pe constructorul catedralei noastre?

Curioşii se adunau din toate părţile.

Târfa arhitectului!

— Sărmana femeie, nici nu s-a răcit, şi pupăza asta a

şi apărut!

Din cauza ei a omorât-o el?

— Ea ar trebui să stea la închisoare, nu el.

Astăzi, l-au arestat pe el. Am văzut eu.

Şi vrăjitoarea asta umblă liberă pe aici?

Un măr aruncat de undeva o lovi pe Afra în frunte. Dar lovitura nu o duru nici pe departe cât suferea din cauza celor auzite. Ulrich era arestat? Afra îşi acoperi urechile cu mâinile, ca să nu se audă ţipând. Atunci, o atinse un alt proiectil: o piatră colţuroasă o nimeri în dosul palmei. Afra simţi sângele curgându-i din rană. Începu să alerge. În timp ce fugea spre Hirschgasse, în urma ei ploua cu pietre. Din fericire, nu o mai nimeriră. Când se crezu ajunsă la o distanţă sigură, se opri cu inima bătând să îi iasă din piept şi trase cu urechea. Din depărtare se auzeau strigătele mulţimii:

— Trebuie spânzuraţi amândoi!

* * *

Noaptea i se păru fără de sfârşit. Îi pierise orice speranţă şi îi era indiferent ce i se va întâmpla acum, când Ulrich era întemniţat. Se gândi apoi la tatăl ei, faţă de care simţi deodată ură, pentru că o făcuse să spere cu vorbele lui, dar în final nu făcuse altceva decât să o abandoneze. Trecuse de mult miezul nopţii, când auzi un ciocănit uşor în uşa casei şi voci reţinute. În stare de somnolenţă, se gândi că veniseră aprozii să o ridice.

Podeaua scârţâi. Se auziră paşi. Brusc, Afra se ridică în capul oaselor. În lumina slabă a lunii, văzu cum se deschidea uşa camerei şi apoi lumina pâlpâitoare a unui felinar.

— Afra, trezeşte-te!

Era vocea starostelui pescarilor, care intrase în cameră însoţit de doi indivizi voinici.

— Da? răspunse buimăcită Afra şi se aşeză.

Nu părea înspăimântată. Nu manifestă teamă nici când unul din cei doi bărbaţi înveşmântaţi în negru se apropie de ea.

Îmbracă-te, fată, spuse acesta cu o voce reţinută. Repede, şi pune tot ce ai într-o boccea. Şi nu uita pergamentul.

Afra rămase stupefiată. Îl privi în faţă pe bărbatul care îi vorbise. De unde naiba ştia acesta de pergament? Nu îl mai văzuse niciodată. Şi nici pe celălalt. Era prea buimacă pentru a găsi un răspuns la această întrebare. Nu îi păsa nici că bărbaţii căscau gura la cum se îmbrăca şi cum îşi strângea într-o boccea hainele şi ce mai avea.

— Hai odată! spuse unul din ei, când ea termină.

Afra se întoarse, aruncă o privire în camera slab luminată care timp de trei ani îi fusese cămin, şi sub fiecare braţ luă câte o boccea.

În uşă stăteau Bemward şi soţia lui în cămăşi de noapte. Aceştia plângeau când Afra îşi luă în şoaptă rămas-bun de la ei.

— Ai fost pentru noi ca o fiică, spuse Bemward şi Agnes întoarse ruşinată capul într-o parte.

Afra dădu doar din cap. Le strânse mâinile fără o vorbă. Apoi îi împinseră pe uşă pe cei doi bărbaţi îmbrăcaţi în negru, care o încadrară pe Afra.

Cu felinarele camuflate, traversară puntea peste râul Blau, merseră un timp de-a lungul zidului oraşului şi ajunseră la poarta care dădea spre Dunăre. Paza porţii ştia de sosirea lor. Un scurt fluierat şi poarta de deschise.

Când Afra însoţită de cei doi bărbaţi trecură de poartă, nori negri şi grei acopereau luna. Barca apăru la marginea fluviului ca o fantomă. Bărbaţii o apucară pe Afra de braţe ca să nu se împiedice şi o conduseră pe povârniş până la vasul care aştepta.

Ce aveau de gând cu ea? se gândi Afra, când bărbaţii îi luară cele două boccele şi o împinseră uşor pe o punte îngustă ce ducea de la ţărm pe barcă. Deasupra apei se înălţa un curent rece ca gheaţa, în care se amestecau şi mirosurile pestilenţiale ale scurgerilor din oraş.

Ca toate bărcile din Ulm, aceasta avea la proră o cabină din lemn, care proteja echipajul de vânt şi intemperii. Când Afra urcă în barcă, se deschise uşa

gheretei.

— Ulrich, murmură Afra.

Mai mult nu mai putut să spună.

Maistrul o trase pe Afra spre el. O clipă, rămaseră amândoi îmbrăţişaţi şi muţi, apoi Ulrich spuse:

— Hai, nu avem timp de pierdut!

Şi o împinse încet în cabina bărcii.

Ferestrele laterale erau acoperite. Pe masă ardea o lumină. O căldare cu cărbuni dintr-un colţ împrăştia o căldură plăcută. Bărbaţii care o aduseseră pe Afra lăsară jos boccelele acesteia.

— Nu înţeleg toate astea, zise dezorientată Afra. În oraş, se vorbeşte că tu ai fi în temniţă.

— Am şi fost, răspunse Ulrich degajat de parcă nu ar fi fost vorba despre el. Luă mâinile Afrei între ale sale şi zise: Lumea este rea şi o poţi combate numai cu răul.

— Ce spui, Ulrich?

— Ei da, cu cât este catedrala mai înaltă, cu atât este morala mai pricăjită!

— Nu vrei să fii ceva mai explicit?

Ulrich von Ensingen băgă mâna în buzunar, o scoase făcută pumn şi o deschise în faţa Afrei. Aceasta pricepu abia când Ulrich deschise palma. În ea se aflau trei piese de aur.

— Totul este doar o chestiune de preţ, spuse el zâmbind amar. Un cerşetor costă un pfenig, un temnicer costă un gulden. Iar un judecător?

— O piesă de aur?

Maistrul Ulrich ridică din umeri:

— Sau două, sau trei… Lovi cu palma în uşa cabinei şi strigă: Plecarea, ce mai aşteptaţi!

— În ordine, se auzi o voce de afară.

Apoi barcagiul dezlegă parâma şi conduse barca în curentul principal.

Nu era chiar lipsit de pericol să conduci noaptea pe fluviu o barcă mare departe de Ulm. Dar barcagiul avea experienţă, între Ulm şi Passau cunoştea fiecare cot, fiecare banc de nisip şi toţi curenţii. Marfa lui era de lână

şi pânzeturi încărcate la Bodensee. Şi pentru banii pe care îi primise de la maistrul Ulrich ar fi plecat oricând la drum.

— Nu vrei să ştii încotro mergem? întrebă Ulrich.

Adâncită în gânduri, Afra răspunse:

— Îmi este indiferent. Cel mai important lucru este că noi călătorim împreună. Dar o să-mi spui desigur imediat încotro ne îndreptăm.

Spre Strassburg.

Afra păru neîncrezătoare.

— Nu pot să rămân aici după toate cele care s-au întâmplat. Chiar dacă va rezulta că sunt nevinovat în privinţa morţii lui Griseldis, ura plebei este mare şi nu mă văd lucrând în continuare aici în linişte. Iar în ce te priveşte pe tine, draga mea, oricum ei ţi-ar găsi ceva pentru care să te condamne.

Afra se sprijini de spetează. Îi vâjâia capul din cauza celor petrecute. Strassburg! auzise de acest oraş, unul dintre cele mai mari din Germania, menţionat alături de Nürnberg, Hamburg şi Breslau. Se spunea despre locuitorii oraşului că ar fi neînchipuit de bogaţi şi foarte mândri.

— Ai luat pergamentul cu tine?

Vocea lui Ulrich o smulse pe Afra din gândurile ei. Ea confirmă şi îşi trecu mâna peste buzunarul mantoului.

— Cu toate că mi-am pierdut speranţa că ar mai putea fi important pentru noi, spuse ea.

Ulrich von Ensingen o privi cu toată seriozitatea.

* * *

Luntrea se deplasa cu repeziciune. Când şi când de bord se izbeau valuri ca nişte lovituri de ciocan neregulate. În rest, pe fluviu era linişte. Când afară începu să se lumineze şi când vântul începu să alunge norii joşi şi negri, Ulrich îndepărtă camuflajul ferestrelor.

Afra privea pajiştile care alternau cu peisajul muntos. După un timp, spuse ezitând:

— Ţi-am povestit despre mănăstirea în care am găsit temporar adăpost. În bibliotecă, atârna o hartă. Pe ea

apăreau Rinul şi Dunărea aşa cum curg ele de la sud la nord, şi de la vest la est. Se puteau urmări marile oraşe…

— Şi ce este cu asta?

— Dacă îmi amintesc bine harta, Strassburg se află în direcţia contrară celei în care mergem noi.

Ulrich râse.

— Nu poţi fi păcălită. Dar nu ai nicio grijă. Cu barca mergem până la Gunzeburg. O manevră înşelătoare pentru cazul că fuga noastră va fi trădată. La Gunzeburg sunt destui căruţaşi, care pentru bani ne vor duce oriunde.

— Eşti mult mai prudent decât credeam, zise Afra şi îl privi pe Ulrich cu admiraţie.

În timp ce se complimentau reciproc, nu băgară de seamă că totuşi cineva le urmărea fiecare cuvânt de dincolo de fereastră.

Pădurea Neagră

— Încotro? întrebă căruţaşul ridicând din sprâncene.

Îşi cam dădea aere, pentru că îmbrăcămintea lui era mai deosebită decât a celorlalţi căruţaşi. Şi în plus nici nu călătorea singur, ci era însoţit de un soldat înarmat până în dinţi.

— Indiferent, dar să fie spre vest, răspunse Ulrich von Ensingen.

— Atunci, putem face afacerea, spuse căruţaşul cel ferche şi îi privi evaluator pe Afra şi pe Ulrich. Conchise că aceştia doi aveau bani buni.

În locul situat nu departe de vărsarea râurilor Gunz şi n-au în Dunăre, aşteptau mai mult de o duzină de care pe două roţi având înhămată o vacă, căruţe cu loitre trase de perechi de boi; dar numai o căruţă de cel mai nou tip, cu coviltir ce oferea călătorilor protecţie la vânt şi ploaie, era trasă de cai. Zona din faţa Gunzeburgului, unde Afra şi Ulrich coborâseră din barcă, era un loc de transbordare preferat. Aici se descărcau mărfuri de pe vase pentru a fi transportate cu carele, şi invers, se descărcau care cu mărfuri ce urmau să fie transportate mai departe cu vasele.

Doar nobilimea călătorea cu căruţe proprii. Şi era ceva normal ca acei căruţaşi care duceau materiale de construcţii, animale vii, piei ori stofe să ia cu ei şi călători care plăteau. Căruţaşul cu care discutase Ulrich von Ensingen încărcase la Augsburg tacâmuri din cositor şi argint şi cerea şase pfenigi pe zi de persoană. Ceea ce reprezenta dublul tarifului obişnuit, dar birjarul îi ripostase lui Ulrich că şi caii erau de două ori mai rapizi decât boii, plus că el oferea şi acoperiş.

— Când pleci? se interesă Ulrich.

— Dacă vreţi, şi acum. Îmi plătiţi anticipat pentru fiecare din cele trei zile. În rest, eu mă numesc Alpert şi pe soldat îl cheamă Jorg.

Ulrich o privi întrebător pe Afra. Aceasta îi făcu un semn aprobator şi el îi puse căruţaşului în palmă suma cerută.

— Condiţia este să nu alegi drumul care trece prin Ulm.

— Dumnezeule mare, ce să caut la Ulm, unde negustorii putred de bogaţi şi cămătarii sunt la ei acasă!

— Ai avut experienţe proaste cu ei?

— V-o spun deschis, domnule. Cei din Ulm iau taxa de drum nu pe căruţă, ci pe valoarea încărcăturii. Un car cu piatră pentru construcţia domului plăteşte mai puţin decât mine care transport tacâmuri de argint. Cu toate că acele care încărcate cu piatră prăpădesc drumurile mult mai mult decât căruţa mea trasă de cai şi încărcată cu tacâmuri uşoare. Jecmănitori blestemaţi. Ştiţi dumneavoastră, diavolul îşi face totdeauna nevoile unde este grămada mai mare.

În timp ce aranja în căruţă bagajul voluminos al maistrului şi boccelele Afrei, le explică acestora ruta pe care o vor urma:

— La două mile de aici traversăm fluviul, mai departe mergem prin pădurea Dunării spre vest, lăsând Ulmul în sud. Timpul este favorabil urcării păşunii. Am avut primul îngheţ serios noaptea, care face drumul tare şi uşor de parcurs. Deci plecăm!

Ulrich o ajută pe Afra să urce în căruţă, unde se aşezară comod pe banchetă în spatele căruţaşului şi al soldatului. Alpert pocni din bici şi caii, două animale grele de povară, cu coamă maro şi miţoasă, porniră la drum.

Afra nu mai călătorise niciodată atât de rapid şi mai ales atât de confortabil. În pădurea Dunării, care se întindea în vest pe ambele maluri ale fluviului, arborii se perindau prin faţa ochilor ca paiele luate de vânt. Târziu, după ce lăsaseră în urmă Ulmul, la Blaustein, drumul luă cursul râului Blau care, pe măsură ce ei înaintau către vest, şerpuia tot mai tumultuos, ca şi cum nu ar fi ştiut ce cale să urmeze. Căruţaşul şi soldatul se dovediră a fi companioni buni de drum, povestind câte o istorioară despre toate drumurile şi localităţile prin care treceau.

Începea să se lase o ceaţă umedă. În timpul zilei scurte, soarele încă mai avea putere să lupte cu frigul. Afra tremura acum sub pătura pe care Ulrich i-o pusese pe umeri.

Până unde vreţi să ajungeţi astăzi? îl întrebă ea pe căruţaş. Se va face curând întuneric.

Iar Ulrich adăugă:

— Şi pe deasupra ne este foame. Nu am mâncat nimic toată ziua.

Căruţaşul arătă cu biciul înainte şi zise:

— Vedeţi stejarul acela de pe colină? Acolo drumul se desparte. În dreapta duce la Wiesensteig, şi apoi spre nord. La stânga, mai sunt doar două mile până la Heroldsbronn. Acolo ne aşteaptă o cabană şi o staţie de schimbat caii. Veţi fi mulţumiţi.

Pe parcursul zilei, Afra şi Ulrich vorbiseră puţin. Nu că s-ar fi strecurat vreo tensiune între ei, ci pentru că erau pur şi simplu prea obosiţi. La asta se mai adăugase călătoria zgomotoasă pe drumurile pline cu gropi. Aceasta acţionase ca un extract adormitor din seminţe de mac. Aşa că fiecare era adâncit în gândurile lui. Afra avea dificultăţi în a se adapta la noua situaţie. Doar în noaptea ce trecuse se crezuse mai aproape de moarte decât de viaţă, iar acum, în pragul unei noi seri, era împreună cu Ulrich von

Ensingen în drum către o nouă viaţă. Oare cum le va fi la Strassburg?

Și Ulrich era cu gândul la ziua ce trecuse. Neaşteptata moarte a lui Griseldis îl marcase mai mult decât se aşteptase. Dar cel mai mult îl călca pe nervi atitudinea ostilă care se crease atât de repede împotriva lui. Niciodată nu îi trecuse prin cap că va ajunge în temniţă la Ulm, în oraşul ce îi datora atât de mult. În sufletul lui se amestecau tristeţea şi furia. Îşi propuse să construiască la Strassburg cel mai înalt turn al creştinătăţii, spre supărarea cetăţenilor din Ulm.

— Heroldsbronn!

Căruţaşul pocni de mai multe ori din bici şi îndemnă caii. Târguşorul se plia timid pe o colină al cărei creştet era încoronat de stânci roşcate ca o creastă de cocoş. Nu exista un zid în jurul localităţii. Casele înghesuite una într-alta, cu faţa spre interior, către piaţa târguşorului, ofereau suficientă protecţie împotriva intruşilor. Puteai crede că nu era vorba despre clădiri, ci despre cetăţeni bătăioşi, care îi întâmpinau pe străini cu braţele încrucişate.

Intrarea în orăşel era apărată de un şanţ peste care trecea un pod din lemn. Alpert îi cunoştea pe paznicii din turnul porţii. Sări de pe capra căruţei şi achită taxa de drum solicitată, apoi conduse căruţa prin poarta îngustă până la piaţă.

În afara oraşului nu văzuseră niciun om, dar aici, în piaţă, era zarvă mare. Nu era un loc tocmai cultivat. Porci, oi şi găini îşi împărţeau piaţa îngustă, care de fapt era doar drumul puţin lărgit. Negustorii erau ocupaţi cu demontarea tarabelor lor. Mamele îşi adunau copiii care alergau în jurul tarabelor. Guralivele fete în casă stăteau în grupuri şi îşi împărtăşeau reciproc noutăţile. Şi între toţi aceştia cerşetorii cu mâinile întinse. Ce mai rămăsese de peste zi zăcea pe caldarâm, garnisit cu baligi de vacă şi excremente de oi şi de porci. Afra se ţinea cu degetele de nas. Puţin înainte de capătul pieţei în partea mai îngustă mărginită de o biserică veche, pe stânga, se afla o casă sfrijită cu fronton în trepte. Un soare făcut din alamă, fixat

într-o bară de fier, te trimitea la hanul la soare. Deasupra porţii ca o ogivă, prin care pătrundea doar anevoie o căruţă cu cai, era ţintuit capul unui mistreţ ucis de hangiu în pădurile învecinate – un obicei deloc rar pe aici.

Alpert îşi conduse hotărât căruţa dincolo de poartă, în curtea interioară. Ajunseseră târziu. În curte şi în şoproane, deja se aflau rânduite care şi căruţe între cocini de porci şi coteţe cu păsări. Doi rândaşi hrăneau animalele.

Hangiul se luă cu mâinile de cap ca un actor prost când Alpert îl anunţă că are cu el patru călători pentru înnoptat. De mâncare avea pentru toţi, dar nu mai erau locuri de dormit. Dar dacă vor fi de acord cu nişte saci cu paie aşezaţi pe trepte…

Atunci, Ulrich îi vârî hangiului în mână o monedă şi îi spuse:

— Sunt sigur că ai să găseşti o cămăruţă pentru mine şi soţia mea.

Hangiul examină moneda, făcu o plecăciune adâncă şi zise:

— Sigur, Înălţimea Ta, sigur!

Afra receptă cu satisfacţie faptul că Ulrich von Ensingen se referise la ea ca la „soţia” sa. Niciodată nu ar fi crezut că se va ajunge până aici. Şi acum el o spunea ca pe cel mai firesc lucru din lume: „o cămăruţă pentru mine şi pentru soţia mea!” Ar fi fost în stare să îl îmbrăţişeze.

Fără a mai aştepta ceva, hangiul le arătă un dormitor respectabil, cu un pat atât de înalt, că era nevoie de un scăunel ca să urci în el. Patul avea un baldachin din lemn mai mult decorativ decât cu rolul de a-i apăra pe utilizatori de neplăcutele vieţuitoare care cădeau noaptea de pe tavan. Şi nu se dormea pe paie tari, ci pe fân moale.

— Dacă nu mă înşel, remarcă zâmbind Ulrich, acesta este dormitorul hangiului.

— Şi eu m-am gândit la asta, răspunse Afra. În orice caz, nu am înnoptat niciodată atât de confortabil.

În sala de mese a hanului nu mai era niciun loc liber. Aici exista o singură masă lungă şi îngustă, care se

întindea de la un perete la celălalt. Când Afra şi Ulrich intrară în sală, se făcu brusc linişte. Afra era unica femeie din încăpere. Simţea practic cum toate privirile o cercetau. Dar era obişnuită cu asemenea situaţii de la cârciuma din Ulm. Nu o deranja.

— Veniţi aici! le strigă un negustor de odăjdii bisericeşti şi se trase mai la o parte pe bancă. Ceilalţi nu vor decât să vă vândă ceva.

Exorcistul din capătul din dreapta al mesei, un dominican aflat la drum pentru o călugăriţă posedată de diavol, făcu o mutră jignită. Iar un medic ambulant din Xanten, aflat în celălalt capăt, zise supărat, fără a o privi pe Afra:

— Eu nu ştiu ce afaceri aş putea face cu o muiere.

— Chiar aşa, îl aprobă un cleric care nu voise să destăinuie nici de unde venea şi nici unde se ducea.

— Ah, dacă eu aş putea să vă vând o Biblie ori o carte de folos, spuse un vânzător de cărţi din Bamberg, nu m-aş supăra. În carul meu am două butoaie cu cărţi şi pergamente. Afacerile merg prost. Călugării îşi scriu singuri toate cărţile.

— V-am zis! se înfierbântă vânzătorul de odăjdii. Toţi vor să facă doar afaceri.

— Şi de când este interzis?

Un negustor de moaşte aflat pe partea cealaltă a mesei oferi o raclă cu moaşte ale sfintei Ursula din Köln, care trecea drept patroana căsniciilor bune, şi îi făcu cu ochiul Afrei.

— O raclă cu moaşte?

Afra îl privi neîncrezătoare.

— Urechea stângă a sfintei, plus expertiza efectuată de arhiepiscopul de Köln, care îi garantează autenticitatea.

Afra se sperie. Dar nu din cauza ofertei vânzătorului de moaşte, ci pentru că vecinul ei de masă, un bărbat cu faţa osoasă şi păr rar, se transformase brusc într-o făptură fantomatică, cu faţa albă ca varul, cu ochi adânciţi în orbite şi cu un nas lung, curbat în jos. Mai dură o clipă până când Afra înţelese că acesta îşi pusese o mască pe

faţă.

— Eu sunt creator de măşti din Veneţia, spuse bărbatul după ce dădu jos masca de pe chip. Desigur că pentru dumneavoastră aş avea un exemplar fermecător, o cocotă. Poate îmi permiteţi să vă arăt ceva…

Afra ridică mâinile într-un gest de respingere.

— V-am zis eu! repetă vânzătorul de odăjdii.

— Vorbiţi germana ireproşabil, remarcă Afra, în vreme ce hangiul punea pe masă stacane cu bere şi ciolan cu carne în castroane din lut, varză fiartă aburindă şi un coş cu coltuce de pâine.

— Aşa şi trebuie, dacă vreau să îmi vând măştile. Eu nu o duc atât de bine ca acela, răspunse omul cu măştile şi adăugă aproape cu dispreţ: Este pictor de fresce din Cremona. Caută de lucru. Se descurcă în munca lui fără un cuvânt în germană.

Ceilalţi râseră, iar pictorul de fresce îi privi nedumerit.

Mai rămân doar ăia doi, de o parte şi de alta a exorcistului. Vânzătorul de odăjdii îi arătă cu degetul, şi continuă: Nu prea sunt vorbăreţi. Dar este de înţeles. Unul este schilod, nu-l mai ţin picioarele după ce a căzut de pe o schelă. Acum speră să se vindece cu ajutorul sfântului apostol Jakobus din Santiago de Compostela. Un amărât. Iar cel de colo nu scoate o vorbă.

— Sunt curier în misiune specială! ripostă cel arătat şi strâmbă din nas ca şi cum toate acestea l-ar fi deranjat.

Veşmintele lui negre şi mânecile înfoiate în dreptul umerilor îi confereau o oarecare nobleţe.

— Şi dumneavoastră? De unde veniţi? Încotro vă îndreptaţi?

Exorcistul îi puse brusc această întrebare Afrei, în timp ce rodea carnea de pe un os cu dantura lui incompletă şi cu grăsimea picurând din gură.

— Venim din Ulm, răspunse scurt Afra.

Ulrich îi făcu un semn cu piciorul pe sub masă şi o completă:

— De fapt, suntem din Passau. Am trecut prin Ulm în

drum spre Trier.

— Dar nu prea arătaţi a pelerini.

— Nici nu suntem, răspunse Afra.

— Vrem să încercăm să punem pe picioare un negoţ cu pânzeturi, adăugă cu prezenţă de spirit Ulrich şi Afra confirmă.

Ea observă cu coada ochiului că vânzătorul de odăjdii o privea fix şi nu se simţea deloc bine.

— Se poate, începu acesta şovăitor, ca noi să ne mai fi întâlnit?

Afra înlemni.

— Chipul dumneavoastră mi se pare cumva cunoscut.

— Nu ştiu de unde.

Afra îi aruncă lui Ulrich o privire ce îi solicita ajutorul.

Discuţiile aprinse din jurul mesei încetară brusc. Mai puţin din cauza stângacei întrebări a negustorului de odăjdii, ci pentru că vânzătorul de moaşte fu cel care le trezise interesul. Acesta deschisese sub masă cufărul cu mostre şi începuse, fără jenă, să scoată moaştele. Dar nu fără a oferi explicaţiile necesare:

— Urechea stângă a Ursulei din Köln, noada lui Gaubald din Regensburg, un petic din cămaşa mortuară a Sibyllei din Gages, de la Idesbald din Dunen degetul stâng şi o unghie de la un picior al Paulinei din Paulinzella toate cu expertizele corespunzătoare!

Afra dădu scârbită farfuria de o parte şi în acea clipă în sala de mese a hanului intrară Alpert, căruţaşul, şi soldatul Jorg.

— Mai strângeţi-vă puţin, le ceru hangiul şi cei doi se înghesuiră cu greu în locul eliberat.

Alpert nimeri alături de negustorul de moaşte. Când dădu cu ochii de resturile anatomice din faţa farfuriei acestuia, se încruntă şi întrebă:

— Aşa ceva mâncaţi?

Toţi izbucniră în râs, răcneau şi se loveau peste coapse. Doar negustorul de moaşte rămase serios, privind mânios. Se făcu roşu la faţă de credeai că va exploda în

orice moment şi pufni cu voce înăbuşită:

— Este vorba despre moaşte ale unor sfinţi importanţi, iar autenticitatea lor este confirmată de episcopi şi cardinali de frunte.

— Şi cât cereţi pentru urechea sfintei Ursula? se interesă vânzătorul de odăjdii.

— Cincizeci de guldeni, dacă vă convine.

Hangiul, care privea peste umerii negustorului de moaşte, strigă revoltat:

— Cincizeci de guldeni pentru o ureche uscată! La mine o ureche de porc gătită costă doi pfenigi, proaspătă din cămară, şi cu varză pe deasupra! Şi vă mai ofer în plus şi expertiza!

Bineînţeles că hangiul culese râsete, iar negustorul îşi vârî la loc în valiză bunătăţile ce nu stârneau apetitul.

În spatele mâinii duse la gură, negustorul de măşti Veneţian îi şoptea vecinului său, vânzătorul de cărţi din Bamberg:

— La noi, în Lombardia, familii întregi trăiesc de pe urma bunicilor morţi, pe care îi îngroapă într-un sol calcaros şi îi dezgroapă după un an. Apoi le coc oasele în cuptoare şi le vând ca moaşte. Oricând găsesc un episcop lacom care să confirme autenticitatea sfintelor oase.

Vânzătorul de cărţi clătină din cap:

— Când vor lua oare sfârşit aceste absurdităţi?

— Nu înainte de ziua Judecăţii de Apoi, interveni în discuţie maistrul Ulrich, care se adresă apoi direct negustorului de cărţi: Spuneaţi că sunt vremuri grele pentru cărţi. Nu vreau să cred asta. Ciuma şi holera au decimat serios mănăstirile şi multe scriptorii au rămas fără caligrafi, în timp ce clientul dumneavoastră principal, nobilimea, a fost mult mai puţin afectat de această plagă a omenirii.

Este adevărat, răspunse negustorul, dar nobilimea mai suportă încă urmările cruciadelor. Ea s-a redus la mai puţin de jumătate, iar domniile lor nu mai sunt aşa de largi la pungă. Viitorul nu mai aparţine nobilimii landurilor, ci negustorilor de la oraş. La Nürnberg, Augsburg, Frankfurt,

Mainz şi Ulm, veţi găsi negustori atât de bogaţi, încât l-ar putea cumpăra şi pe împărat. Din păcate, cei mai mulţi dintre ei nu ştiu să scrie şi să citească. Este o evoluţie fatală pentru un comerciant de cărţi ca mine.

— Şi nu aveţi speranţe ca această situaţie să se schimbe?

Comerciantul ridică din umeri.

— Recunosc faptul că aceste cărţi sunt pur şi simplu prea scumpe. La cele o mie de file ale unei *Biblii* un călugăr harnic scrie trei ani buni. Dacă îi compensaţi doar hrana zilnică şi anual o rasă nouă, costurile pentru cerneală şi pergament ajung la o sumă considerabilă. O asemenea *Biblie* nu o pot vinde pentru doi guldeni. Dar nu vreau să mă plâng.

Ulrich von Ensingen clătină meditativ din cap:

— Ar trebui să învăţaţi să faceţi farmece ca, odată scrisă o carte, ea să se multiplice de la sine, de zece, poate de o sută de ori, fără ca un om să atingă cu mâna o pană.

— Domnule, sunteţi un visător fantezist.

— Desigur, dar aspiraţiile se află la baza oricărei mari descoperiri. Încotro vă poartă drumul?

— Arhiepiscopul de Mainz se numără printre cei mai buni clienţi ai mei, dar mai înainte îi voi face o vizită contelui de Württemberg. Biblioteca lui este celebră şi gustul său pentru cărţi ţine în viaţă oameni ca mine.

— Contele Eberhard von Württemberg?

Afra îl privi surprinsă pe comerciantul de cărţi, Îl cunoaşteţi?

— Da, de fapt nu, situaţia este cam aşa… Afra era complet zăpăcită. Tatăl meu a fost bibliotecar al contelui de Württemberg.

— Ah… Acum surpriza era de partea comerciantului, care întrebă: Magistrul Diebold?

— Aşa se numea.

— Cum adică se numea?

— Călătorind spre Ulm, a căzut de pe cal şi şi-a frânt gâtul. Eu sunt Afra, fiica lui cea mare.

— Ce mică este lumea! L-am întâlnit cu ani în urmă

pe Diebold la mănăstirea Montecassino. O construcţie monumentală, aşezată sus, deasupra văii, cât un oraş, cu trei sute de călugări, teologi, istorici şi învăţaţi, şi cu cea mai mare bibliotecă a creştinătăţii. Ca şi magistrul Diebold, auzisem că acei călugări voiau să vândă o parte considerabilă a cărţilor, mai ales autori antici. Benedictinii abaţiei îi considerau atei, dar ei sunt foarte preţuiţi de noi.

— Mă tem că în chestiunea aceasta v-aţi războit cu tata.

— Aşa a fost. Ducele de Württemberg îi dăduse mulţi bani tatălui dumneavoastră. Nu îl puteam concura. Alesesem două duzini de scrieri vechi. Mi-ar fi asigurat o afacere grozavă. Dar a apărut magistrul Diebold şi a cumpărat la grămadă toate cărţile puse în vânzare.

— Îmi pare rău pentru dumneavoastră. Dar aşa era el.

Comerciantul căzu pe gânduri.

— Mai târziu, am încercat să răscumpăr de la el unele dintre cărţi. Se înţelege, cu un câştig pentru el. Dar el a refuzat. Nu am putut obţine de la el nici măcar una din cele peste cinci sute de cărţi. Nici astăzi nu ştiu de ce era atât de obsedat de fiecare carte din abaţie.

Afra îi aruncă lui Ulrich o privire fugitivă. Şi Ulrich se gândise la acelaşi lucru. Cele relatate de vânzătorul de cărţi le dezlegase misterul.

— Ce vreţi să spuneţi cu asta? întrebă Afra.

Bărbatul nu dădu mult timp un răspuns. În cele din urmă, o făcu totuşi:

— Vechii romani aveau o zicală: *Habent sua fata libelli.* Ceea ce înseamnă: „cărţile au propria soartă” sau: „cărţile au tainele lor”. Poate că magistrul Diebold cunoştea un secret necunoscut de nimeni altcineva. Nici de mine. Asta nu ar fi o explicaţie pentru faptul că nu a vrut să îmi cedeze nicio carte din biblioteca de la Montecassino, dar ar putea fi un indiciu cu privire la motivul temeinic al refuzului său.

Ulrich von Ensingen căută mâna Afrei, fără a-şi lua privirea de la interlocutor. Afra interpretă corect

atingerea: să nu spună acum ceva greşit, era mai bine ca ea să tacă.

— Este mult de atunci, remarcă ea ca în treacăt.

— Să tot fie cincisprezece ani, confirmă vânzătorul de cărţi şi, după o pauză, întrebă: Ziceţi că magistrul Diebold a căzut de pe cal?

Afra confirmă cu un gest.

— Sunteţi sigură?

— Nu vă înţeleg.

— Aţi văzut cu ochii dumneavoastră cum a căzut de pe cal?

— Bineînţeles că nu. Nu eram acolo. Dar cine ar fi avut interesul să îl ucidă?

Maistrul Ulrich constată neliniştit că discuţia lor trezise interesul tuturor. Părea deranjat când i se adresă interlocutorului:

— Vorbiţi dacă ştiţi ceva cu privire la acest caz. Altfel, aţi face mai bine să tăceţi.

Afra era iritată. I-ar fi făcut plăcere să continue discuţia. Dar vânzătorul de cărţi făcu un gest ca de apărare şi i se adresă Afrei:

— Scuzaţi-mă, nu am vrut să redeschid răni vechi. Aşa, mă gândisem doar…

Mai târziu, când se îndreptau către dormitorul lor, Afra îl întrebă în şoaptă pe Ulrich:

— Crezi că tatăl meu a fost omorât din cauza pergamentului?

Arhitectul se întoarse, ridică felinarul care le lumina scara abruptă şi îl ţinu în dreptul feţei Afrei. Pe perete dansa o umbră diformă.

— Cine ştie… răspunse el încet. Oamenii sunt omorâţi din motive absurde.

— Doamne! La asta nu s-a gândit nimeni. Când s-a întâmplat, eu eram prea mică şi lipsită de experienţă pentru a mă gândi la aşa ceva.

— Ai văzut atunci cadavrul tatălui tău?

— Da, sigur. Nu prezenta urme de răni. Părea că doarme. Contele Eberhard i-a organizat o înmormântare

demnă. Îmi amintesc bine. L-am jelit trei zile.

— Şi mama ta?

— Şi ea a făcut la fel.

— Nu la asta mă refer. Ai spus că de bunăvoie şi-a luat viaţa…

Afra îşi duse mâna la gură. Respira precipitat. Apoi zise:

— Crezi că nu şi-a luat viaţa din proprie voinţă?

Ulrich tăcea. Apoi o luă de după umeri şi îi spuse:

— Vino!

* * *

*

În acea noapte, Afra şi Ulrich avură pentru prima dată ocazia să doarmă împreună într-un pat. Cu excepţia primei dăţi, se iubiseră doar pe podeaua gheretei de deasupra schelei ori pe iarba umedă a luncii Dunării. Teama de a fi descoperiţi le lăsase de fiecare dată un gust searbăd. Pe de altă parte, locul şi senzaţia că săvârşeau un păcat aveau farmecul lor.

* * *

*

Pierdută în gânduri, Afra se dezbrăcă şi se strecură sub pătura aspră. Tremura. Nu doar din cauza frigului din camera neîncălzită. Chiar în interiorul ei se cuibărise o senzaţie de frig cumplit.

Aluziile şi bănuielile vânzătorului de cărţi o puseseră pe gânduri şi îi tăiaseră cheful de vorbă. Sigur că omul bătea câmpii şi nu avea niciun fel de dovezi care să îi sprijine presupunerile. Dar ea avea dovezi că părinţii ei muriseră aşa cum se ştia? Când Ulrich i se alătură, ea îi întoarse neintenţionat spatele. Nu voia să îşi respingă iubitul, o făcuse involuntar, fără nicio intenţie.

Ulrich sesiză instinctiv ce se petrecea cu Afra. De aceea nici nu îi consideră gestul ca nepotrivit. Destule se schimbaseră şi în viaţa lui, prea multe pentru a putea să treacă peste toate ca şi cum nu s-ar fi petrecut nimic. Ulrich se lipi de corpul fetei şi îşi puse braţul stâng pe coapsă. O sărută gingaş pe ceafă şi, fără a mai spune ceva,

încercă să adoarmă. Afra respira regulat şi Ulrich crezu că aceasta dormea de mult timp, când după o oră bună îi auzi vocea:

— Nici tu nu poţi să dormi, aşa este?

Ulrich era confuz.

— Nu, îi răspunse el în şoaptă.

— Te gândeşti la Griseldis, am dreptate?

— Da. Iar ţie nu îţi ies din cap vorbele vânzătorului de cărţi.

— Hm… De fapt, nu ştiu cum să le iau. S-ar părea că asupra pergamentului acţionează un blestem, un blestem care nu ne ocoleşte nici pe noi.

— Prostii, mormăi Ulrich von Ensingen şi o mângâie uşor pe Afra pe abdomen. Până acum nu am motiv să cred în influenţa forţelor răului.

— Da, până acum. Dar de când ne-am întâlnit…

— … nu s-a schimbat nimic.

— Şi moartea lui Griseldis?

Ulrich trase adânc aer în piept şi expiră printre buze, astfel că Afra simţi cum răsuflarea lui îi gâdila ceafa. El nu spuse nimic.

— Ştii că fiul tău m-a căutat în ziua morţii lui Griseldis?

— Nu, dar nu mă miră. În ultima vreme, relaţiile noastre nu au fost dintre cele mai bune. Îmi reproşa că aş fi provocat moartea lui Griseldis.

— Pe mine m-a acuzat că te-aş fi vrăjit. M-a ameninţat, mi-a cerut să te las în pace.

— Vrăjit nu este cuvântul potrivit. Mai curând fermecat. Sau şi mai bine, fascinat. Ulrich râse încet. În orice caz, ai reuşit să dai vieţii mele un nou sens.

— Linguşitorule!

— Dacă aşa vrei să denumeşti asta. Să ştii că nu mai vedeam nimic în afară de planurile catedralei mele. Uneori., mă surprindeam dialogând cu statuile din piatră ale catedralei. Asta spune ceva despre starea sufletească a unui bărbat în anii lui cei mai buni.

— Căsnicia ta nu a fost cea mai fericită?

Ulrich tăcu îndelung. Nu voia să o mai împovăreze pe Afra şi cu asta. Dar întunericul din încăpere şi senzaţia că Afra îi este foarte apropiată îi uşură spovedania:

— Griseldis era fiica unui stareţ. Ea nu a aflat niciodată numele tatălui ei şi nici pe cel al mamei. Imediat după ce s-a născut, a fost dată la o mănăstire de maici din Wittelsbach, Bavaria, unde a devenit novice. Până la 20 de ani, nu a văzut la faţă niciun alt bărbat, cu excepţia preotului. Ca să fiu drept, avea o figură nobilă, cu ochi negri şi un nas subţire. După o ceartă cu stareţa, a părăsit mănăstirea încă înaintea legământului final. Învăţase să citească şi, să scrie şi ştia Noul Testament în latineşte, dar în ce privea legătura cu oamenii, şi mai ales cu bărbaţii, era vulnerabilă. Trăia ici şi colo făcând munci inferioare, fără să îşi găsească împlinirea. Înfăţişarea ei şi reţinerea manifestată exercitau asupra mea o ciudată atracţie. Eram tânăr, astăzi aş putea să spun prea tânăr, şi i-am interpretat fuga de lume şi timiditatea ca fiind rafinament feminin. Când am sărutat-o prima dată, m-a întrebat dacă va fi băiat ori fată. Am avut nevoie de o anume forţă de convingere pentru a o face să mă creadă că pornea de la premise false. Confruntarea cu premisele reale a transformat-o profund, în speranţa de a o putea face să se schimbe, ne-am căsătorit. Dar după naşterea fiului nostru ea a considerat orice relaţii intime ca detestabile şi dezgustătoare. Abia am putut evita ca într-o noapte să nu folosească împotriva mea un cuţit pe care îl ascunsese sub pat. Voia să îmi reteze bărbăţia – aşa s-a exprimat ea – şi s-o arunce porcilor. Pe atunci mai speram că Griseldis îşi va reveni după şocul naşterii şi va găsi calea către o viaţă sentimentală normală, dar s-a întâmplat exact invers. Griseldis îşi petrecea timpul la maici. La început, am crezut că se ruga. Ulterior, am aflat că între zidurile mănăstirii se practicau plăcerile carnale între femei.

Afra se întoarse cu faţa la Ulrich, dar fără a-l privi şi spuse în întuneric:

— Trebuie că ai suferit mult.

— Pentru mine cel mai rău a fost să apar între ceilalţi

oameni. Unui arhitect, o soţie care se destrăbălează cu maicile din mănăstire şi care încearcă să îi taie bărbatului ei bărbăţia nu este tocmai ce îi trebuie spre a-i aduce respect şi autoritate. Oricât ar fi de înaltă şi de faimoasă catedrala pe care el o construieşte.

— Şi Matthäus, fiul tău? Ştia ce se întâmpla cu mama lui?

— Nu, nu cred. Altfel, nu m-ar fi considerat pe mine vinovat pentru relaţiile noastre proaste. Tu eşti prima persoană cu care discut aceste lucruri.

Afra îi atinse uşor cu degetele faţa lui Ulrich. Apoi îi luă capul între mâini şi îl întoarse spre ea. În întuneric, reuşi să îl sărute la a doua încercare.

Din depărtare se auzea strigătul gărzii de noapte, care vestea miezul nopţii. Cu voce monotonă, prevenea locuitorii:

— Stingeţi focul şi lumina, pentru a nu produce o nenorocire.

Dimineaţa ceţoasă nu prea invita la continuarea călătoriei. Pe acoperişurile caselor şi pe trunchiurile uscate ale pomilor se aşezase prima chiciură. O privire aruncată pe fereastră îi făcu să îşi dea seama că erau în întârziere. Căruţaşul deja înhăma caii.

— Grăbiţi-vă! strigă el când le văzu capetele la fereastră. Astăzi avem drum lung de făcut!

În sala de mese a hanului, Afra şi Ulrich băură o stacană cu lapte cald şi mâncară câte un coltuc de pâine cu şuncă.

— Unde este negustorul de cărţi? îl întrebă Afra pe hangiu.

Acesta râse şi răspunse:

— A fost primul care s-a trezit. Trebuia să vă fi trezit mai devreme, tânără doamnă!

Afra aruncă o privire dezamăgită. În timpul nopţii, îşi pusese o mulţime de întrebări.

Ştiţi încotro se îndreaptă şi de unde vine? îi ştiţi numele?

— Nu am idee. Îi cunosc numele tot atât cât îl cunosc

pe al dumneavoastră. De ce nu l-aţi întrebat chiar pe el?

Afra ridică din umeri.

— Dumneavoastră încotro vă îndreptaţi?

Spre vest, spre Rin, răspunse Ulrich în locul Afrei.

Prin Pădurea Neagră?

Da, cred că da.

— Nu este un lucru uşor pe vremea asta. Suntem spre sfârşitul anului şi oricând poate veni iarna cu gheaţă şi zăpadă.

— Nu o fi chiar atât de rău, îşi dădu cu părerea Ulrich râzând.

Apoi îl plăti pe hangiu şi se ocupă de bagaje.

— Drăguţ orăşel acest Heroldsbronn, remarcă Afra în timp ce căruţaşul conducea atelajul prin poarta îngustă.

Copiii străzii, care atârnau de lateralele căruţei şi cerşeau, săriră jos. După ce căruţa trecu de pod, căruţaşul pocni din bici şi caii porniră la trap.

Înfăşurată într-o pătură, Afra căută adăpost împotriva curentului rece în spatele soldatului. Într-adevăr, nu îşi aleseseră cel mai potrivit timp pentru călătorie. Ulrich o strânse de mână pe Afra.

Până unde vrei să ajungi astăzi? îl întrebă Ulrich pe căruţaş.

Acesta se întoarse spre el:

Numai Dumnezeu ştie. Voi putea să spun mai mult abia după ce trecem de defileul Eisbach.

Brusc, ceaţa se ridică şi în faţa lor apărură primele petice de pădure formate din brazi deşi, care după o jumătate de milă lăsară locul unei păşuni întinse. Când se aflau în vârful unei coline, căruţaşul arătă cu biciul către orizont.

— Pădurea Neagră! strigă el împotriva vântului şi respiraţia i se transformă în aburi.

Cât vedeai cu ochii se întindea doar pădurea, pădurea fără sfârşit, întunecată, peste dealuri largi. Părea aproape imposibil de străbătut cu o căruţă cu cai.

Ulrich îl bătu pe spate pe căruţaş:

— Sper că ştii drumul prin pădure, bătrâne!

— Nu vă temeţi. L-am parcurs de multe ori. Ce-i drept, nu în acest anotimp. Nu vă faceţi griji!

Nu mai întâlniră nicio aşezare omenească şi niciun alt atelaj. Când drumul neamenajat pătrunse în Pădurea Neagră se lămuri şi denumirea acesteia. Brazii înalţi erau atât de deşi, încât abia mai ajungea lumina pe pământ. Căruţaşul strunea caii.

În pădure domnea o linişte deplină, ca într-o catedrală. În liniştea pioasă, zgomotul făcut de căruţă răsuna nelalocul lui. Ici şi colo, îşi lua zborul câte o pasăre stârnită din cuibul ei. Afra şi Ulrich nici nu îndrăzneau să mai vorbească. Iar pădurea nu avea sfârşit.

Pentru a înlătura atmosfera tristă – tocmai parcurseseră douăzeci de mile – căruţaşul scoase o sticlă cu rachiu. Afra luă o gură bună. Băutura ardea ca focul. Dar şi încălzea.

Căruţaşul opri caii cu un „ptrr!” sonor. În faţa lor, un brad căzuse de-a curmezişul pe drum. La început, păru că bradul fusese rupt de vânt, dar după ce căruţaşul privi mai atent, deveni neliniştit.

— Ceva nu este în regulă, spuse acesta încet. Arborele a fost doborât recent.

Cu ochii mijiţi, încercă să pătrundă cu privirea în desişul din cele două părţi ale căruţei. Cu gura întredeschisă, trase cu urechea. Dar, în afară de sforăitul cailor şi de zdrăngănitul tacâmurilor, nu se mai auzea nimic. Afra şi Ulrich împietriseră.

Soldatul scoase încet arbaleta de sub capra căruţei. Evitând să scoată cel mai mic zgomot, acesta coborî de pe capră.

— Ce înseamnă asta? întrebă Afra în şoaptă.

— Se pare că am picat într-o cursă, murmură Ulrich în timp ce scruta şi el pădurea.

Cu un gest energic, căruţaşul îi ceru lui Ulrich să îl urmeze.

— Rămâi aici şi nu te mişti, îi ceru Ulrich Afrei înainte de a coborî din căruţă.

Cei trei bărbaţi se sfătuiră în şoaptă cum să

acţioneze. Drumul prin pădure era strâmt, iar tufişurile şi arborii alcătuiau un culoar îngust care nu permitea întoarcerea căruţei. Deci trebuiau să negocieze, dacă nu voiau să capituleze în mod laş. Arborele nu părea a fi atât de gros încât să nu poată fi înlăturat de trei bărbaţi vânjoşi.

Dar trebuiau să fie atenţi, pentru că bandiţii puteau să apară din desiş în orice moment. Se impunea rapiditate. Unul lângă altul, bărbaţii îşi vârâră braţele sub trunchi şi traseră încet copacul într-o parte.

Tocmai îşi terminaseră treaba, când maistrul Ulrich aruncă o privire către Afra. Şi îi îngheţă sângele în vene. În căruţă, un individ sumbru, în spatele Afrei, îi acoperea acesteia gura cu mâna. Un altul încerca să îi smulgă rochia de pe corp, în timp ce un al treilea îşi făcea de lucru la încărcătura căruţei. Soldatul apucă arbaleta, căruţaşul puse mâna pe bici şi Ulrich sări pe capra atelajului.

— Înapoi, înapoi! strigă soldatul cu arbaleta în poziţie de tragere.

Dar Ulrich nu se supuse. Ca scos din minţi, îl lovea năprasnic cu pumnii pe derbedeul care o ţinea pe Afra. Primind o lovitură teribilă în ceafa, acesta îi dădu drumul femeii şi se întoarse către Ulrich. Afra ţipa ca trasă în ţeapă când cei doi se încăierară. Ulrich nu crezuse niciodată că la nevoie dispunea de asemenea forţă. Totuşi, când al doilea bandit îl strânse de gât în timp ce primul îi înfigea genunchiul în stomac, Ulrich cedă. Simţea cum îl părăsesc încet puterile. După care văzu negru în faţa ochilor.

Aşa că nu mai văzu cum soldatul, care urmărise încăierarea cu arma gata de tras, apăsă trăgaciul. Ca o flacără ce ţâşneşte din vatră, săgeata zbură prin aer şi se înfipse în spatele celui de-al doilea bandit. Într-un gest reflex acesta ridică braţele, se cabră ca o fiară şi căzu pe spate din căruţă, rămânând nemişcat între roata din faţă şi cea din spate. Când fârtaţii lui îl văzură întins astfel, o luară la fugă cu o pradă minoră.

Afra se aplecă îngrijorată asupra lui Ulrich, care era

întins inconştient pe capra căruţei. Rochia îi era sfâşiată peste piept, dar Afra nu avea răni serioase.

— Trezeşte-te! striga ea plângând.

Ulrich deschise ochii. Scutură capul de parcă ar fi vrut să scape de ceea ce tocmai trăise.

— Unde este tipul? strigă Ulrich cu faţa schimonosită de durere. Îl omor!

— Nu mai este nevoie, răspunse Afra, soldatul ţi-a luat-o înainte.

— Şi ceilalţi?

Afra ridică braţele şi arătă înainte.

— Ce mai aşteptăm? După ei! zise Ulrich şi se ridică anevoie.

— Uşurel, uşurel, interveni căruţaşul. Ce să facem cu el?

Ulrich îl văzu abia acum pe tâlharul de sub căruţă şi întrebă prudent:

— Este mort?

Soldatul îi arătă maistrului arbaleta:

— Un tir precis cu această armă doboară un taur matur. Şi tipul ăsta nu-i taur. Mai curând, a fost un slăbănog.

— Dar a vrut să mă omoare! Am crezut că mă sugrumă.

Ulrich coborî din căruţă.

Tâlharul cel voinic era întins cu faţa în jos pe pământul îngheţat. Avea braţele răsucite în mod ciudat. Pe corp nu se vedea nicio rană, nici urmă de sânge, niciun orificiu de intrare, nimic.

— Este cu adevărat mort? întrebă Ulrich fără să aştepte vreun răspuns. Scârbit, apucă braţul îndoit al mortului şi îl trase de sub căruţă, apoi adăugă: Nu îl putem lăsa pur şi simplu aici.

— Dumneavoastră credeţi că tâlharii ne-ar fi organizat o înmormântare festivă dacă am fi fost noi cei morţi?

Căruţaşului i se citea furia pe chip.

Când Ulrich întoarse mortul cu faţa în sus, tresări. Ca

lovit de trăsnet ridică privirea la Afra, apoi privi întrebător către căruţaş:

— Acesta este… începu el şi se opri.

— … schilodul de la han, îl completă căruţaşul. În niciun caz nu părea paralizat şi demn de compătimire când vă cotonogea.

— Înseamnă că îşi petrecea vremea la hanul din Heroldsbronn doar pentru a afla pe cine să tâlhărească mai cu folos.

— Aşa se pare, spuse căruţaşul şi adăugă: Am trecut prin multe, dar asemenea neruşinare nu am mai întâlnit. Face pe schilodul demn de milă şi în acelaşi timp plănuieşte următoarea tâlhărie. Sper că nu v-a dispărut ceva. În ce mă priveşte, nu plâng după cele două căni din cositor de care m-au uşurat.

Ulrich von Ensingen aruncă o privire întrebătoare către Afra.

Afra îşi strângea cu ambele mâini rochia zdrenţuită pe piept.

— Pergamentul, spuse ea încet.

— L-au furat?

Afra dădu din cap afirmativ.

Maistrul privi gânditor într-o parte.

— Şi banii dumneavoastră? se interesă căruţaşul, care ştia că omul avea la el o sumă mai mare de bani.

Ulrich se duse la cai şi ridică piesele de veselă. Printre ele se aflau două aşa-numite şerpare, două suluri din piele, care erau folosite la transportul secret al sumelor mai mari. Lovi cu palma şerparele şi se auzi zăngănitul banilor.

— Totul este în ordine, spuse el mulţumit. Dar să îngropăm cumva tâlharul. Este vorba totuşi de un om, chiar dacă era unul rău.

Târâră cadavrul în pădure şi îl puseră între rădăcinile înalte ale unor arbori alăturaţi. Acoperiră mortul cu crengile unui brad. Apoi urcară în căruţă şi îşi continuară drumul.

* * *

*

Se făcuse de prânz. Timpul cel mai potrivit pentru a traversa defileul Eisbach. Din călătoriile anterioare, căruţaşul ştia că trebuia să se aştepte la orice: la o alunecare de teren după ploile abundente sau la avalanşe de bolovani din pricina gerului ori a secetei. Doar un lucru l-ar pune la grea încercare: venirea din sens opus a unui alt atelaj pe drumul îngust, care nu permitea nicio ocolire.

Încă se resimţeau după atacul tâlharilor. Trecuse de atunci mai mult de o oră şi nimeni nu scotea o vorbă. Afra moţăia. Nu ştia dacă trebuia să deplângă ori să râdă pierderea pergamentului.

Desigur că ciudata moştenire lăsată de tatăl ei o făcuse şi mai curioasă acum, după ce vânzătorul de cărţi făcuse referiri atât de ciudate despre moartea părinţilor ei. Dar cumva se simţea uşurată şi liberă. În ultimele zile, simţise pergamentul ca o piatră de gâtul ei, acesta o împovăra, chiar o chinuia. La Strassburg voia ca împreună cu Ulrich să lase în urmă trecutul, să înceapă o viaţă nouă, una care să decurgă în limite normale.

Şi totuşi, soarta voia altceva.

Străbătuseră defileul Eisbach fără mari probleme, când căruţaşul opri într-un luminiş. Cercetă suspicios împrejurimile cu privirea, apoi sări de pe capră şi făcu câţiva paşi către ceva deschis la culoare, care zăcea la marginea păşunii.

Afra înţelese înaintea celorlalţi despre ce era vorba. Tâlharii care îi furaseră caseta, aruncaseră pur şi simplu pergamentul care li se păruse lipsit de orice valoare.

Căruţaşul întoarse pergamentul pe o parte şi pe alta şi fu pe punctul de a-l azvârli, când Afra strigă:

— Stai, este al meu!

Al dumneavoastră?

Căruţaşul o privea cu neîncredere.

— Da, îl purtam pe corp, într-o casetă îngustă. Este o amintire de la tatăl meu.

Explicaţia dată de Afra nu înlătură suspiciunea căruţaşului.

— O amintire? Pe pergament nu este scris nici măcar un rând!

— Dă-l încoace! sări arhitectul în ajutorul Afrei.

Căruţaşul dădu curs solicitării fără să fie convins. Acesta mormăi ceva, îi întinse Afrei pergamentul, urcă pe capră şi îndemnă caii cu biciul să se pună în mişcare.

Apoi se întoarse către Afra:

— Nu îmi jucaţi o farsă? Ce amintire! O filă goală!

— Cine ştie? ripostă Afra echivoc şi pe chip îi trecu fugitiv un zâmbet chinuit.

Tainele domului

Cetăţenii Strassburgului se îndreptau în grupuri către Schindbrücke. Construcţia din piatră se arcuia peste Ill, acel râu care curgea alene şi care la sud se despărţea pentru ca la nord-vest să se reunească, ambele braţe având forma unui stomac de porc. Podul, nu departe de catedrală, era o dată pe lună locul unui spectacol macabru, care atrăgea tineri şi bătrâni.

Tribunalul se reunise de dimineaţă şi condamnase un falsificator de vinuri, un calpuzan, un măcelar necinstit, care vânduse carne de pisică drept carne de iepure, şi un orăşean care se lăsase bătut de soţie fără a se apăra. Pe lângă asta, mai circula zvonul că va fi înecată astăzi o femeie care fusese lăsată gravidă de către duhovnicul ei în spatele altarului de la biserica Sfântul Ştefan.

În drum spre marea catedrală, Afra se lăsă dusă şi ea de mulţime. Nu ştia la ce să se aştepte, dar valul de oameni îi trezise curiozitatea. Cetăţenii Strassburgului erau înşiraţi unul lângă altul pe ambele maluri ale râului şi îşi lungeau gâturile ca să vadă mai bine. Razele timide ale soarelui aduceau întâia căldură a primăverii. Din râul domol, despre care nu ştiai niciodată exact în ce sens curge, se ridica duhoarea pestilenţială a dejecţiilor. Cine se afla mai aproape de el putea să distingă tot felul de animale moarte – pisici şi şobolani – gunoaie şi excremente. Dar nimeni nu era cu ochii la râu. Aşteptând, răbdătorii priveau la podul în mijlocul căruia se amenajase o schelă din lemn cu o pârghie ridicătoare, nu mult diferită

de macaralele din lemn montate pentru construcţia domului. La capătul scurt al pârghiei, era fixat un coş mare. Acesta semăna cu coliviile aflate în piaţa din apropiere, în care erau oferite spre vânzare păsări şi animale de casă.

Când judecătorul oraşului, înveşmântat în robă neagră şi pe cap cu o bonetă înfoiată, se urcă pe un butoi mare ce slujea drept podium, toţi privitorii tăcură. Şase aprozi în veşminte marţiale din piele îi împingeau cam brutal pe bărbaţii care, cu puţin înainte fuseseră judecaţi în piaţa din faţa primăriei, înghiontiţi şi bruscaţi, aceştia se aliniară în faţa judecătorului. Apoi judecătorul dădu citire numelor delincvenţilor şi pedepselor pentru fiecare nelegiuire, care fu primită cu chiote şi aplauze, dar şi cu manifestări de indignare.

Cea mai mică pedeapsă o primise falsificatorul de vinuri: o singură scufundare. Acesta făcu şi începutul. Doi aprozi puseră mâna pe el şi îl închiseră în colivie. Ceilalţi patru se căţărară pe partea lungă a pârghiei, care ridică în aer colivia cu delincventul şi o coborî apoi în apă.

Aceasta gâlgâi, forfoti şi bolborosi ca sângele de porc în cazanul pentru preparat cârnaţii, şi falsificatorul împreună cu colivia dispărură în scârbosul lichid plin de fecale. Fără a scoate o vorbă, judecătorul numără pe degete până la zece. Apoi falsificatorul fu scos din apa puturoasă a râului III.

În primul rând de privitori, femeile ţipară şi loviră unul de altul capace de tingiri. Se scanda în cor:

— Continuaţi! Continuaţi! Vârâţi-l pe falsificatorul de vinuri în rahat!

Procedura continuă cu alţi trei delincvenţi, măcelarul fiind sancţionat cu cea mai aspră pedeapsă – patru scufundări. Când răufăcătorul fu scos pentru a patra oară din III, acesta era vrednic de milă. Plin de rahat şi de resturi, abia mai clipea. Se agăţase în genunchi de gratiile coliviei şi abia mai trăgea aer în piept. Când aprozii îl scoaseră din colivie, acesta se prăbuşi pe pod.

— Nu ne va mai vinde niciodată pisici moarte drept

iepuri! strigă o matroană furioasă.

Un bărbat înalt cu faţa roşie strânse pumnii şi urlă peste capetele celor din jur:

— Este mult prea blândă această pedeapsă! Ar fi trebuit spânzurat ticălosul!

Iniţiativa lui găsi sprijin serios. Se auzi chiar un cor de voci:

— Vrem să îl vedem spânzurat!

Mai dură o vreme până când strigătele furioase se potoliră. Brusc, se făcu linişte, atât de linişte încât se putea auzi hodorogitul unui căruţ tras de un măgar, care se îndrepta dinspre piaţa cea mare către pod. Privitorii îi făcură în tăcere loc să treacă. Numai rar se auzea câte un „Oh!” sau un „Ah!” Unii gură-cască îşi făceau cruce la vederea căruţului pe două roţi.

În căruţ se afla un sac. Puteai recunoaşte fără dificultate conţinutul viu al acestuia. Se auzea un uşor vaiet. Din sac ieşea un smoc de păr roşu ca arama, zburlit ca o coadă de cal. Un argat înveşmântat în roşu trăgea de măgarul care refuza cu încăpăţânare să parcurgă ultimii metri ai distanţei pe care îi mai avea până la mijlocul podului.

Ceea ce se petrecea trezi consternarea şi groaza Afrei. Nici nu se oprise bine căruţul, că doi aprozi ridicară sacul care zvâcnea şi aşa legat la gură cum era îl azvârliră peste balustrada podului în râu. Sacul pluti puţin la suprafaţa apei puturoase, apoi se cabră ca o corabie ce se scufunda şi dispăru în adânc cât ai clipi din ochi.

Cei care căscau gura priviră fix minunăţia de păr lung ce mai ieşi la suprafaţă o vreme în josul râului. Copiii străzii se distrau aruncând cu pietre după ea, până când şi ultima amintire a femeii dispăru.

Ultima procedură de sancţionare decurse aproape neobservată. Plictisit şi mai mult mormăind, judecătorul anunţă: un preot luase pentru sine din pomana săracilor şi fusese pedepsit de instanţa bisericească: retezarea mâinii drepte. Deloc emoţionat, un aprod scoase dintr-o cârpă mâna amputată şi o aruncă cu o boltă înaltă în râu.

* * *
*

Dându-şi seama că fusese martoră la o execuţie, pe Afra o podidiră lacrimile. Se înghesuia furioasă în mulţime, îndreptându-se către piaţa domului. „De ce fata trebuise să moară – gândea ea –, iar pofticiosului duhovnic nu i se clintise un fir de păr?”

În drum spre catedrală, Afra trecu printr-o uliţă plină cu ruine de case acoperite de funingine. Încă nu fuseseră înlăturate urmele marelui incendiu care distrusese patru sute de case. Mirosea neplăcut a moloz şi a grinzi carbonizate.

Ştia unde trebuia să îl caute pe Ulrich: pe uliţa domului, cea care dădea exact la faţada de vest a catedralei. Acesta şedea pe o piatră şi îşi petrecea acolo zile întregi observând cum gresia de Vogesen, din care era construită catedrala, se colora în purpuriu la apusul soarelui.

De trei luni, Ulrich von Ensingen bătea aproape zilnic drumul până la reşedinţa episcopului Wilhelm von Diest şi de fiecare dată primea acelaşi răspuns: Eminenţa Sa nu se înapoiase încă din călătoria de iarnă.

Nu mai era pentru nimeni un secret că episcopul de Strassburg, beţiv şi jucător fără hirotonisire bisericească, ocupa această funcţie nu în baza erudiţiei şi nici a pioşeniei lui, ci numai datorită sângelui albastru şi protecţiei de care se bucura din partea papei de la Roma. De aceea faptul că Eminenţa Sa obişnuia să îşi petreacă iarna pe câmpiile calde ale Italiei, însoţit de o concubină, nu era de mirare. Nu era de mirare nici că era la cuţite cu propriul sinod episcopal, şi în special cu protopopul Hugelmann von Finstigen, care visa el însuşi la demnitatea de episcop.

Hugelmann, un om cultivat şi cu maniere şi ţinută ireproşabile, îi dăduse lui Ulrich un răspuns negativ atunci când solicitase angajarea ca arhitect al catedralei pe baza scrisorii episcopului Wihlelm. Conducerea şantierului catedralei nu se mai afla de peste o sută de ani în mâna

episcopului, ci aparţinea consiliului orăşenesc. Iar consiliul tocmai angajase un nou arhitect, cu sarcina de a înălţa un turn pe partea de vest a domului, care să pună în umbră toate construcţiile similare existente.

Adâncit în contemplarea faţadei domului, a cărui intrare cu fronton ascuţit era asemenea unui vas cu pupa înfiptă în pământ şi cu prora ridicată vertical spre cer, către soare, Ulrich von Ensingen nu sesiză că Afra se apropia de el. Abia când aceasta îi puse mâna pe umăr, el o privi şi spuse:

— Acest maistru Erwin a fost într-adevăr un geniu. Din păcate, nu a trăit spre a-şi finaliza planurile.

— Nu trebuie să te subapreciezi, răspunse Afra. Gândeşte-te doar la Ulm. Catedrala de acolo este opera ta şi totdeauna ea va fi asociată cu numele tău.

Ulrich îi strânse mâna Afrei şi zâmbi, dar zâmbetul îi era cam amar. În cele din urmă, ridică privirea şi spuse resemnat:

— Ce nu aş da să mi se permită să construiesc pe acest naos un turn nu mai puţin genial decât opera maistrului Erwin!

Ai să primeşti contractul, încercă Afra să îşi încurajeze iubitul, nimeni altul nu are capacitatea de a îndeplini această sarcină.

Arhitectul ripostă:

— Nu trebuie să mă consolezi, Afra. Fără să îmi dau seama, am pariat pe calul necâştigător.

Pe Afra o duru descurajarea resimţită de Ulrich. Desigur că nu erau la strâmtoare. La catedrala din Ulm, Ulrich von Ensingen câştigase mai mult decât puteau ei cheltui, aveau asigurată o viaţă cumpătată. Închiriaseră în Bruderhofgasse o casă confortabilă. Dar Ulrich nu era omul care să se mulţumească doar cu ceea ce obţinuse. Era plin de idei, şi numai priveliştea catedralei construite doar până la coama acoperişului îl făcea să freamăte.

În ziua următoare, Afra îşi luă inima în dinţi şi îl căută pe consilierul-şef orăşenesc, care guverna bogatul oraş împreună cu patru consilieri. Ea purta o rochie

distinsă, din olandă de culoare deschisă. Totuşi, impresia pe care o produse consilierului nu fu prea puternică. Bătrânul părea să fie o persoană cutezătoare cu părul lui negru, care îi cădea până pe umeri, ca la un corsar.

El îşi avea reşedinţa la primul etaj al primăriei, într-o încăpere de mari dimensiuni şi mobilată cu gust. Doar masa din spatele căreia îşi primea vizitatorii avea lungimea unei căruţe cu loitre. S-ar fi putut crede că era greu, aproape imposibil, să fii primit de consilierul-şef şi să îl deranjezi cu problemele tale. Dar lucrurile stăteau exact invers: consilierul-şef din Strassburg primea zilnic două-trei duzini de petiţionari şi reclamanţi, care formau o coadă ce ajungea în unele zile până în piaţa din faţa clădirii.

După ce Afra îşi prezentă solicitarea, consilierul se ridică de pe scaunul a cărui spetează îi trecea de cap cu mai bine de doi coţi şi se duse la fereastră. Uriaşa fereastră îl făcea pe bărbatul mărunţel să pară şi mai scund. Cu mâinile la spate, acesta privea piaţa din faţa primăriei şi, fără să se uite la Afra, spuse:

— Ce vremuri sunt acestea, în care femeile vorbesc în numele bărbaţilor lor? Maistrul Ulrich şi-a pierdut limba ori este mut de vă trimite pe dumneavoastră?

Afra lăsă capul în jos şi ripostă:

— Înălţimea Voastră, Ulrich von Ensingen nu este mut, el este mândru, prea mândru pentru a vă oferi munca lui precum un ţăran legumele sale. El este artist, iar artiştii vor să fie rugaţi. Şi nici nu are habar că eu discut cu dumneavoastră.

— Artist! se aprinse consilierul şi tonul îi deveni mai strident decât până atunci. Ce aud! maistrul Erwin, care a ridicat ca un magician catedrala din pământul nisipos, nu şi-a spus nici măcar o dată artist!

— Bine, atunci este un maistru precum maistrul Erwin. Fapt este că el a construit catedrala din Ulm, care se bucură de aceeaşi admiraţie din partea oamenilor de care se bucură şi catedrala din Strassburg.

— Dar, din câte se aude, catedrala din Ulm nu este

încă terminată. Poate vreţi să îmi destăinuiţi de ce maistrul Ulrich şi-a lăsat baltă treaba?

Afra îşi imaginase discuţia ca fiind mai simplă. Se gândi că, acum, o singură vorbă greşită ar putea strica totul. Pe de altă parte, s-ar putea spune şi că episcopul Wilhelm îl ademenise pe maistrul Ulrich la Strassburg, chiar dacă el nu mai avea nicio legătură cu construirea domului.

— După cum mi se pare, începu Afra, la dumneavoastră nu a ajuns vorba că cetăţenii din Ulm sunt bigoţi. Cei mai mulţi dintre ei duc o viaţă păcătoasă. Dar când maistrul Ulrich şi-a manifestat intenţia de a construi pe dom cel mai înalt turn al creştinătăţii, ei l-au acuzat de blasfemie, crezând că vârful domului ar ajunge la cer. Atunci s-a întâmplat ca episcopul dumneavoastră, Wilhelm von Diest, să trimită o scrisoare prin care cerea ca Ulrich von Ensingen să vină la Strassburg, pentru a construi aici cel mai înalt turn al Apusului.

Doar la simpla menţionare a numelui lui Wilhelm von Diest, consilierului i se ridică sângele la cap. Când se întoarse şi se adresă vizitatoarei, se întunecă la faţă:

— Bastardul acesta blestemat – murmură el furios, iar Afrei nu îi veni să-şi creadă urechilor – nu are nicio legătură cu construcţia domului. Libidinosul Wilhelm nu are nici măcar licenţă să citească o liturghie. La ce îi trebuie lui un dom?

„La ce vă trebuie dumneavoastră un dom?” vru să întrebe Afra. Dar îşi înghiţi cuvintele şi tăcu.

— De ce maistrul Ulrich nu s-a anunţat mai devreme la mine? întrebă consilierul pe un ton mai împăciuitor. Tocmai a fost numit ca arhitect al catedralei Werinher Bott. Îmi pare rău, dar nu avem nevoie de un al doilea arhitect.

Afra ridică din umeri resemnată.

— De unde să ştim noi că episcopul dumneavoastră nu are nicio treabă cu construcţia domului? De când am sosit noi, de Anul Nou, maistrul Ulrich s-a interesat aproape zilnic la reşedinţa episcopului dacă Wilhelm von Diest s-a întors. Vă mulţumesc totuşi pentru că m-aţi

ascultat. Şi cu toate acestea dacă veţi avea nevoie de serviciile maistrului Ulrich, ne puteţi găsi în Bruderhofgasse.

Asupra întâlnirii cu consilierul-şef, Afra păstră tăcerea. Era convinsă că, dacă i-ar spune lui Ulrich, acest lucru i-ar spori supărarea. Pentru că arhitectul încă mai spera că totul se putea modifica spre bine. În orice caz, nu încetă să facă planuri şi schiţe ale celor două turnuri ce urmau să finalizeze catedrala.

* * *
*

De ziua sfântului Iosif, în Strassburg s-a răspândit zvonul că libidinosul Wilhelm – cum era numit în general episcopul – s-ar fi întors din călătoria lui de iarnă. Şi că, pe deasupra, Eminenţa Sa şi-ar fi schimbat concubina pariziană, cu care împărţea de aproape un an masa şi patul, cu o alta, siciliană, o femeie cu ochi negri, păr negru şi cu pielea netedă şi închisă la culoare ca o măslină.

A mai durat o săptămână întreagă până când cetăţenii Strassburgului l-au văzut pentru prima dată la faţă pe episcop; pentru că, asemenea predecesorului său, Wilhelm von Diest locuia în afara oraşului, la unul din castelele lui din Dachstein ori Zabern. La reşedinţa din oraş, din faţa catedralei, putea fi întâlnit doar arareori.

În Strassburg, cetăţenii şi episcopul nu se îndrăgeau în mod deosebit. Cauzele antipatiei reciproce erau vechi şi în urmă cu o sută cincizeci de ani au dat naştere chiar şi la o bătălie soldată cu învingerea episcopului. De atunci episcopul de Strassburg, care până atunci guvernase fără limite, nu mai avea oficial nicio putere asupra oraşului. Dar existau destui susţinători care, deşi aparent îl vorbeau de rău pe libidinosul Wilhelm, în realitate îi dădeau ascultare.

Maistrul Ulrich a fost primit de către episcop într-o încăpere sobră pentru audienţe, care amintea doar pe departe de luxul de odinioară. Wilhelm, un bărbat cât un dulap, un om pe a cărui faţă se putea citi senzualitatea, îl întâmpină pe arhitect într-un gen de mantou de dimineaţă, cu o mitră aurie pe cap, ca semn al demnităţii lui. Plin de

sine, îi întinse mâna spre a fi sărutată şi strigă exaltat:

— Maistre Ulrich von Ensingen, fii bine-venit în numele Domnului nostru Hristos! Din câte am auzit, m-aţi aşteptat mult.

Modul lui de exprimare amintea inconfundabil de originea sa olandeză.

Arhitectul răspunse cu o formulă de politeţe la fel de lipsită de conţinut şi-i împărtăşi episcopului compasiunea sa faţă de moartea mesagerului:

— După cum v-am comunicat, a fost un accident tragic, cauzat de un ticălos tocmit, care şi-a primit pedeapsa meritată. Se numea Leonhard Dumpel. Dumnezeu să-l ierte!

— Bine. *De mortuis nil nisi bene*[6] sau cam aşa ceva. Nici nu am ştiut că mesagerul a murit. Nu l-am văzut de mult.

— Dar v-am trimis un mesaj!

— Ah, da?

— Da, vă comunicam vestea morţii mesagerului şi regretele mele.

Chipul neîncrezător al episcopului se lumină de parcă tocmai i se revelaseră cel puţin şase din cele şapte daruri ale Sfântului Duh şi se bătu cu arătătorul pe mitra lui de episcop:

— Da, acum îmi amintesc. Am primit un refuz de la dumneavoastră, *imprudentia causa*[7], refuzaţi să construiţi la Strassburg cel mai înalt turn al creştinătăţii. Sper că v-aţi schimbat opinia.

Ulrich von Ensingen confirmă:

— S-au petrecut lucruri care m-au determinat să nu mai lucrez la domul din Ulm. Şi moartea mesagerului trimis de dumneavoastră are legătură cu acest lucru. Totuşi, permiteţi-mi o întrebare: este adevărat ce vorbesc oamenii? Şi anume că nu mai deţineţi conducerea construcţiei catedralei?

Vizibil deranjat, Wilhelm von Diest făcu o mişcare

---

6 Despre morţi numai de bine. (în lb. Latină, în orig.)

7 Din necunoaşterea lucrurilor. (în lb. Latină, în orig.)

involuntară cu capul, în aşa fel încât mitra aurie îi alunecă pe ceafă, dând la iveală o chelie rozalie. Episcopul îşi aranjă rapid mitra, apoi răspunse ofensat:

— Maistre Ulrich, în cine aveţi mai multă încredere, în plebea străzii ori în Wilhelm von Diest, episcop de Strassburg?

— Iertaţi-mă, Eminenţă, nu am vrut să vă ofensez. Dar consilierul-şef i-a încredinţat deja lui Werinher Bott construcţia turnurilor catedralei.

— Ştiu, răspunse degajat episcopul, dar reţineţi: aurul deschide toate uşile. Un strateg înţelept a spus odată că toate fortăreţele ar putea fi cucerite dacă ai încărca un măgăruş cu aur. Aşa că nu aveţi nicio grijă. Credeţi-mă, dumneavoastră veţi construi turnurile catedralei noastre, tot atât de sigur cum eu mă numesc Wilhelm von Diest.

— Să vă audă Dumnezeu. Dar destăinuiţi-mi de ce dumneavoastră îmi acordaţi încrederea tocmai mie?

Episcopul rânji viclean şi răspunse:

— Există un temei, maistre Ulrich.

Arhitectul nu putu să găsească nicio explicaţie a comportamentului episcopului. Perplexitatea lui nu trecu neobservată şi episcopul zise:

— Puteţi să aveţi încredere în mine. Faceţi-mi o schiţă a modului în care dumneavoastră vedeţi turnurile domului. Faceţi o planificare a costurilor şi necesarul de materiale şi oameni. Cât timp credeţi că vă vor lua aceste lucruri?

O săptămână, nu mai mult, răspunse arhitectul fără să se mai gândească. Trebuie să vă fac o mărturisire, Eminenţă: deja m-am ocupat de planuri în timpul absenţei dumneavoastră.

— Văd că ne înţelegem.

Episcopul îi întinse maistrului mâna pentru a o săruta. Deşi nu îi făcea nicio plăcere, Ulrich se supuse.

Ulrich von Ensingen nu era sigur că se putea încredere în promisiunile neobişnuitului episcop de Strassburg. Oricum, acestea reprezentau o licărire de speranţă şi un mijloc eficient de combatere a tristeţii care

îl cuprinsese în vreme ce, de dimineaţă şi până seara, trudea la planurile domului. Îi era clar că turnurile trebuiau construite într-un stil diferit de cel al naosului central. Nu doar din cauza staticii, ci şi din motive de optică ele aveau nevoie de o anume lejeritate, da, de un caracter vaporos, pentru a nu copleşi imaginea oraşului.

* * *
*

De la discuţia cu episcopul Wilhelm von Diest trecuseră trei zile, când consilierul-şef al primăriei Strassburgului îşi făcu apariţia în Bruderhofgasse. Cu totul altfel decât la vizita făcută de Afra, Michel Mansfeld îşi arăta acum faţa lui cea mai prietenoasă.

— Ce bine că m-aţi făcut atent asupra maistrului Ulrich, începu acesta, pentru că a intervenit o situaţie neaşteptată. Maistrul Bott a căzut ieri de pe schele. Un accident regretabil.

Ulrich se simţi ca trăsnit. Revăzu în gând rânjetul viclean al episcopului.

— A murit? se interesă maistrul.

— Este ca şi mort, răspunse sec consilierul. În orice caz, de la gât în jos. Nu îşi poate mişca nici braţele şi nici picioarele. Practicaţi o meserie periculoasă, maistre Ulrich!

— Ştiu, abia murmură Ulrich şi îi aruncă Afrei o privire întrebătoare.

— Desigur bănuiţi de ce vă caut, maistre Ulrich.

Arhitectul îl privi nesigur.

— Nu am idee ce doriţi, minţi Ulrich.

Minţea, pentru că intenţia consilierului-şef nu era greu de ghicit.

— Atunci nu vreau să vă mai ţin sub tensiune. Ascultaţi ce vă spun: cu acordul consiliului orăşenesc, doresc să vă încredinţez misiunea de a construi turnurile domului nostru.

Ulrich von Ensingen aproape că izbucni într-un râs sonor. De două ori aceeaşi ofertă pentru acelaşi proiect. Încercă să rămână serios, dar nu ştia cum să se comporte.

În cele din urmă, consilierul îi rezolvă dilema.

— Aveţi timp de gândire până mâine. Seara vreau să aflu decizia dumneavoastră. Apoi vom discuta despre toate celelalte lucruri. Domnul să fie cu dumneavoastră!

Consilierul-şef dispăru la fel de brusc precum apăruse.

— Cred că trebuie să îţi explic ceva, începu Afra, şovăind.

— Am şi eu această senzaţie. De unde îl cunoşti tu pe consilerul-şef?

Afra înghiţi în sec.

— L-am căutat şi l-am rugat să îţi dea ţie sarcina de a construi turnurile domului. Oricum episcopul îţi făcuse ţie oferta.

— Asta i-ai spus tu consilierului-şef?

— Da.

— Nu cred că a fost o idee bună. Ştii că episcopul şi consilierul-şef sunt ca şoarecele cu pisica, nu se pot suporta.

Afra ridică din umeri:

— Totuşi, am fost bine intenţionată.

— Te cred. Dar îmi pot imagina cum a reacţionat consilierul.

— Da, nu era greu de ghicit. Am crezut că face explozie când am amintit numele episcopului, iar el m-a refuzat. Dar am reuşit măcar să îl fac atent asupra ta.

— Nu a întrebat de ce nu m-am prezentat personal?

Afra ezită:

— L-ai citit corect. Mi-a pus întrebarea asta.

— Şi tu ce ai răspuns?

— Am spus că tu eşti un artist, iar artiştii au mândria lor şi doresc să fie rugaţi.

— Eşti o şmecheră!

Afra răspunse cu o tentă de ironie:

— Se poate, din când în când.

Deşi putea fi satisfăcut de evoluţia lucrurilor, Ulrich făcu deodată o figură serioasă:

— Nu ştiu cum să interpretez toate astea. Acum trei

zile, totul părea lipsit de orice perspectivă. Iar acum s-a întâmplat exact ce anticipase episcopul.

— Crezi că nu a fost un accident?

Ulrich von Ensingen făcu o grimasă, de parcă tocmai înghiţise un peşte cu oase cu tot.

— Există trei posibilităţi, niciuna mai puţin posibilă decât celelalte: sau Wilhelm von Diest este un clarvăzător… ar putea fi aşa.

— Sau?

— Ori este un ticălos viclean şi un criminal. Şi asta ar fi posibil.

— Şi a treia posibilitate?

— Poate că îmi fac prea multe gânduri şi totul se bazează doar pe o întâmplare.

— Părerea mea este că nu ar trebui să despici firul în patru. Tu nu ai nicio vină în tot ce s-a întâmplat. Eu cred mai curând în cea de-a treia posibilitate.

* * *

*

În aceeaşi zi, arhitectul se strădui să fie primit într-o audienţă la episcop. Trebuia să afle ce joc făcea Wilhelm von Diest şi cine era de fapt cel care îl angaja. Ca dovadă că până acum nu stătuse degeaba, luă cu el planurile, în măsura în care acestea erau gata.

Cum de altfel era de aşteptat, episcopul Wilhelm era deja informat despre accidentul maistrului Werinher. Şi, tot cum era de aşteptat, se arăta prea puţin impresionat de soarta acestuia. Ba dimpotrivă, destul de insensibil, spuse că nu prea îl priveşte. Episcopul se arătă mult mai interesat de planurile aduse de Ulrich şi desfăşurate în faţa lui. Iar când arhitectul îi spuse şi că el era primul căruia i le arăta, Wilhelm von Diest căzu în extaz şi, ţopăind de pe un picior pe altul, îi mulţumi Domnului că făcuse un asemenea artist din simplu lut.

Ceea ce produse un anumit efect comic, şi maistrul Ulrich făcu eforturi să rămână serios. În sfârşit, Ulrich îi puse episcopului întrebarea care, pentru moment, îl frământa cel mai mult: cine era angajatorul în privinţa

construcţiei turnurilor: episcopul ori consilerul-şef?

Spre deosebire de zilele trecute, Wilhelm von Diest pasă responsabilitatea consilierului-şef şi celorlalţi patru consilieri orăşeneşti. În definitiv, opină el prevăzător, ei vor achita toate notele de plată. Că asta lipsea plebea şi conducătorii ei de puterea de decizie era o altă chestiune.

Prin ce meritase el bunăvoinţa episcopului, nici Ulrich nu putea să spună. Când se gândea la asta, i se părea că totuşi ceva nu este în regulă. Trecutul îl învăţase că în viaţă nu primeşti nimic, dar absolut nimic degeaba. Oare ceea ce îl interesa pe Wilhelm von Diest era într-adevăr doar construcţia turnurilor?

Cu aceleaşi planuri pe care le expusese episcopului de Strassburg, Ulrich von Ensingen se duse a doua zi la primărie, la consilierul-şef, şi îşi exprimă acordul de a prelua sarcina construcţiei.

Când micuţul Michel Mansfeld se ridică din spatele mesei lungi şi goale, păru şi mai scund.

— Aşadar, dorinţa soţiei dumneavoastră s-a îndeplinit, nu se putu abţine acesta când îi întinse mâna lui Ulrich.

Arhitectul dădu din cap lezat. În cele din urmă, spuse:

— V-am adus aici primele planuri, aşa cum le-am putut face în acest scurt timp. Consideraţi-le mai curând ca pe un concept, un fel de imagine ideală, fără a lua în considerare evenimentele statice.

Michel Mansfeld examină cu ochii mari şi cu o evidentă satisfacţie planurile desfăşurate pe masă de Ulrich von Ensingen.

— Sunteţi un adevărat mag, remarcă el entuziasmat, cum de a fost posibil ca în acest scurt răstimp să elaboraţi aceste planuri? Sfântă Fecioară, nu cumva lucraţi cu diavolul?

Cu Mansfeld nu ştiai niciodată dacă vorbea serios ori glumea.

— Ca să fiu cinstit, ripostă Ulrich, m-am ocupat de mai mult timp de turnurile domului.

— Deşi ştiaţi că maistrul Werinher era angajat pentru construcţia lor? Ar fi trebuit să aveţi în vedere că planurile dumneavoastră nu vor deveni realitate niciodată!

— Chiar şi aşa.

— Maistre Ulrich, să discutăm despre viitor. De cât timp credeţi că veţi avea nevoie pentru realizarea acestor planuri?

— Este greu de spus. Ulrich se frecă la nas, ca totdeauna când nu putea să dea un răspuns precis. Depinde de mulţi factori. În primul rând, de mijloacele pe care sunteţi dispus să le puneţi la dispoziţie. O mie de muncitori în loc de cinci sute grăbesc realizarea construcţiei. Şi mai important este materialul pentru construcţie. Acesta trebuie adus cu vase de departe, trebuie încărcat şi transportat, asta cere timp şi alte cheltuieli.

Consilierul-şef îl trase de mânecă pe Ulrich şi îl duse la fereastră. În faţa lor piaţa era plină de lume. Comercianţii îşi ofereau mărfurile, stofe scumpe din Italia şi Brabant, mobilier, galanterie şi mărfuri de lux din toate ţările.

Mansfeld spuse privindu-l pe Ulrich:

— Priviţi, uitaţi-vă la oamenii bine îmbrăcaţi, la cumpărătorii cu pungi de bani în mâini, la zarafi şi la negustori. Acest oraş este unul dintre cele mai bogate din lume. Şi de aceea li se cuvine şi una dintre cele mai măreţe catedrale de pe pământ. Dacă spuneţi că aveţi nevoie de o mie de muncitori pentru construcţia turnurilor, îi veţi avea. De bani nu veţi duce lipsă. Nu atâta timp cât eu voi fi consilier-sef în Strassburg. Iar în privinţa materialelor de construcţie, maistre Ulrich, şantierul posedă de pe vremea maistrului Erwin propriile cariere de piatră la Wasselnheim, Niederhaslach şi Gresswiler. Iar ţăranii din împrejurimi, spre cinstea lor, preiau transportul cu voia Domnului şi pentru o stacană de vin de ziua sfântului Adolph. Deci, în aceste condiţii, de câţi ani aveţi nevoie pentru construcţie?

Ulrich von Ensingen reveni la planurile lui, le ordonă

unele după altele şi netezi pergamentele cu pumnii.

— Daţi-mi treizeci de ani, spuse în cele din urmă, după care catedrala dumneavoastră va avea cele mai înalte turnuri ale creştinătăţii, turnuri atât de înalte, încât vârfurile lor vor dispărea în nori.

— Treizeci de ani? Vocea consilierului oglindea dezamăgirea acestuia. Cu voia dumneavoastră, maistre Ulrich, lumea a fost creată în şapte zile. Nu sunt sigur că noi amândoi vom trăi finalizarea turnurilor!

— Aici vă dau dreptate, dar un arhitect de catedrale trăieşte doar rareori momentul finalizării planurilor sale. Gândiţi-vă doar la maistrul Erwin! Cu toate că niciodată nava principală a unei catedrale nu s-a înălţat atât de repede, el nu a mai văzut această splendidă construcţie. Şi în ce priveşte turnurile unei catedrale, trebuie să ştiţi că fiecare metru câştigat în înălţime necesită cheltuieli incomparabil mai mari. Gândiţi-vă la un simplu zid: primul rând de pietre este pus rapid, la fel al doilea şi al treilea, dar imediat ce zidul depăşeşte înălţimea celui care îl face, construcţia progresează tot mai încet şi mai dificil. Veţi avea nevoie de o schelă şi de o instalaţie de ridicat pentru a duce sus piatra. Construcţia unui turn solicită eforturi incomparabil mai mari.

Consilierul dădu înţelegător din cap. Apoi îl privi în faţă pe arhitect şi întrebă:

— Şi cât de mare este plata muncii dumneavoastră?

Desigur că Ulrich von Ensingen avea răspunsul pregătit:

— Pentru ridicarea cu un picior a fiecărui turn îmi daţi câte un gulden de aur. Ştiu că înseamnă bani mulţi, dacă ambele turnuri vor fi înalte de cinci sute de picioare. Dar pentru dumneavoastră această plată nu ascunde niciun risc. Plătiţi doar ceea ce vedeţi, şi nu ceea ce, invizibil, se află în capul meu.

Michel von Mansfeld făcu o mutră gânditoare. Până acum nu se mai întâlnise cu o asemenea solicitare de plată. Pentru a câştiga timp, îl chemă pe secretarul primăriei. Când acesta sosi, un bărbat cu talar negru, trei sferturi, de

sub care ieşeau nişte picioare subţiri, consilierul vru să se asigure:

— Deci aţi vorbit serios în ce priveşte plata dumneavoastră ca arhitect al domului?

— Absolut serios, confirmă maistrul Ulrich.

Consilierul-şef întinse mâna în direcţia secretarului:

— Scrie: „Cetăţenii oraşului liber Strassburg, reprezentaţi de Michel Mansfeld, consilier-şef al acestuia, încheie în a treia zi după a cincea duminică a postului, următorul contract cu arhitectul catedralei Ulrich von Ensingen. Punct. Arhitectul Ulrich, venit din Ulm cu soţia sa, Afra, în prezent domiciliaţi în Bruderhofgasse, primeşte sarcina de a construi turnurile catedralei noastre, spre înalta cinstire a Domnului, dar nu va depăşi înălţimea de cinci sute de picioare, pentru care are la dispoziţie o mie de muncitori şi căruia îi revine un câştig de un gulden de aur pentru fiecare picior. Punct”.

— … un gulden de aur pentru fiecare picior. Punct, repetă secretarul primăriei.

— Mai scrie încă o dată totul, pentru ca fiecare să aibă câte un exemplar, ceru Mansfeld.

Secretarul execută ce i se ceruse. După care împrăştie nisip pe ambele pergamente şi suflă nisipul fin, ceea ce produse un nor de praf în încăpere.

— Semnaţi aici!

Consilierul-şef îi întinse peste masă lui Ulrich un pergament, apoi şi pe celălalt. După ce arhitectul îşi puse semnătura, Mansfeld semnă şi el.

* * *

*

— Acum totul va fi bine, zise Afra când Ulrich veni acasă cu vestea cea plăcută.

Se complăcea în rolul soţiei arhitectului. Cu toate că era doar un rol pe care îl juca, Afra nutrea totuşi speranţa că viaţa ei va deveni mai ordonată.

Ulrich a petrecut zilele care au urmat Paştelui, ca şi unele nopţi, în încăperea de lucru amenajată într-o capelă laterală a catedralei. Acolo a dat şi de vechile planuri ale

maistrului Erwin. Acestea erau îngălbenite de vreme, dar lui Ulrich i-au furnizat un indiciu important: domul era ridicat parţial pe fundaţia unei construcţii mai vechi, iar restul se sprijinea pe stâlpi groşi din lemn de frasin, înfipţi treizeci de picioare în pământ.

Din nefericire, maistrul Erwin nu prevăzuse turnurile catedralei în planul lui. Ori se încurcase în planuri în aşa fel încât nu îţi mai puteai da seama cum, ori unde voia să construiască turnul sau turnurile.

Într-o zi, Ulrich urca însoţit de Afra treptele schelei aflate deasupra portalului de vest. Maistrul purta cu el rigla şi firul cu plumb. În comparaţie cu domul din Ulm, unde scările care se balansau făceau dificil urcatul, aici era aproape o plăcere să urci. Odată ajuns sus, ţi se oferea o privelişte ca de pe un vârf de munte. Doar că acest munte se afla în centrul oraşului. Sub ei, străzile păreau fire din plasa ţesută de un păianjen. Acoperişurile ascuţite ale caselor erau asemenea unor corturi. Majoritatea erau din paie ori din lemn – un pericol permanent de incendiu. Pe unele coşuri puteai privi înăuntru. Din sud se întorseseră primele berze, care erau ocupate cu construirea cuiburilor pe cele mai înalte acoperişuri. Pe deasupra naosului cel mare al catedralei privirea aluneca spre verdele suculent al luncilor Rinului, iar marele fluviu strălucea în lumina începutului după-amiezii.

Ulrich o atinse pe Afra pe umăr. El agăţase firul cu plumb de riglă, ca o undiţă. De pe platforma cea mai proeminentă spre sud, arhitectul ţinea undiţa cu greutatea deasupra balustradei. Apoi lăsă atent firul cu plumb să alunece în jos printre degete, până când greutatea acestuia aproape că atinse pământul.

— Aşa trebuie să fie! spuse el mulţumit şi fixă undiţa în balustradă. Apoi i se adresă Afrei: Să fii atentă ca undiţa să nu se deplaseze lateral. Un deget dacă se deplasează, denaturează rezultatul măsurătorii.

Apoi el coborî în piaţa din faţa marelui portal.

Într-o clipă se adună o mulţime de oameni, care urmărea curioasă ciudatul experiment. Se răspândise

rapid zvonul că maistrul Ulrich va ridica turnurile în locul lui Werinher Bott. Din cauza vanităţii lui, Werinher Bott nu era prea simpatizat de către cetăţenii din Strassburg. Şi în plus era beţiv, ba se mai spunea despre el că nicio fustă nu era în siguranţă în apropierea lui, ceea ce nu prea îi adusese prieteni. Măcar din această cauză noul arhitect al catedralei se bucura de simpatie, cel puţin din partea poporului.

Pentru că, în ce privea construcţia domului, în Strassburg existau patru grupuri diferite, care se priveau precum câinele cu pisica, ba chiar şi mai rău. Consilierul-şef era susţinut de popor. Marea şi bogata burghezie era reprezentată de cei patru consilieri şi avea ca principiu „banii înseamnă putere”. Mai era irodul episcopal, vreo trei duzini de nobili care puteau să dovedească descendenţa din cel puţin paisprezece străbuni cu titlu de principe ori conte, dar care în rest cu prea puţină sfântă învăţătură, care dispuneau de mulţi bani şi la fel de multă influenţă. Poporul le spunea marea nobilime neplătitoare de impozite. Şi mai era şi episcopul, care nu era iubit de nimeni, de cele mai multe ori stând prost cu banii, dar susţinător al papei şi a cărui influenţă şi mai ales perfidie nu trebuiau subestimate.

Simpatia de care noul arhitect se bucura din partea poporului şi a episcopului a avut drept consecinţă faptul că împotriva lui se situau cel puţin două dintre celelalte grupuri de interese: sinodul episcopal şi marea burghezie.

Cu o riglă care avea în mijloc o traversă ca o cruce, maistrul Ulrich se deplasă în piaţa domului. La o distanţă ce corespundea cu jumătatea înălţimii faţadei de vest, aşeză rigla vertical, pentru a fi în linie cu firul cu plumb. Nici nu mai fu nevoit să se uite la nivela cu bulă de aer de pe riglă, pentru a vedea că toate liniile verticale se încadrau în partea dreaptă a firului cu plumb. Cu toate că plumbul pendula uşor, Ulrich von Ensingen stabili că faţada părţii de sud ieşea în afară două picioare.

— Şi asta ce înseamnă? întrebă Afra după ce Ulrich reveni pe platformă.

Cu o mină serioasă, el răspunse:

— Asta înseamnă că fundaţia pe stâlpi a mai coborât, în timp ce fundaţia pe piatră din partea cealaltă a rămas fixă.

— Dar vina nu este a ta, Ulrich!

— Bineînţeles. De fapt, doar maistrului Erwin i se poate reproşa că a crezut că stâlpii din frasin ar avea aceeaşi stabilitate ca fundaţia din piatră.

Arhitectul privea undeva în depărtare. Afra bănuia ce probleme va ridica descoperirea făcută de Ulrich.

— Asta înseamnă că fundaţiile catedralei sunt prea slabe pentru a susţine turnurile? Domul s-ar putea înclina în continuare în această parte şi chiar s-ar putea prăbuşi mai devreme ori mai târziu?

Ulrich se întoarse spre ea:

— Exact asta înseamnă.

Afra îşi puse delicat braţul pe umărul lui Ulrich. Deasupra luncilor încă luminate de soare, se ridicau aburi care învăluiau orizontul. Se părea că şi planurile lui Ulrich începeau să fie învăluite de ceaţă.

În timp ce el strângea firul cu plumb, Afra se sprijini de balustradă şi privi în hău. Se gândea. Fără să ridice privirea, spuse brusc:

— Domul din Ulm are tot un turn. De ce locuitorii din Strassburg nu se mulţumesc şi ei cu un singur turn?

Maistrul Ulrich clătină din cap.

— Vechile planuri ale catedralei prevăd două turnuri deasupra faţadei din vest. Este o chestiune de armonie. Catedrala din Strassburg cu un singur turn ar arăta ca Poliphem, uriaşul cu un singur ochi, respingătoare şi demnă de tot dispreţul.

— Exagerezi, Ulrich!

— În niciun caz. Uneori, cred că asupra Strassburgului bântuie un blestem. În orice caz, în ce mă priveşte pe mine.

— Nu ar trebui să vorbeşti aşa.

— Acesta este adevărul.

* * *

*

Timp de trei zile, Ulrich a ţinut secretul pentru el. Nu a scos un cuvânt, a mâncat foarte puţin, iar Afra îşi făcea griji în privinţa lui. Dis-de-dimineaţă şi până seara târziu, medita în biroul şantierului căutând o soluţie care să salveze aspectul exterior al catedralei.

Când nici în cea de-a patra zi nu se schimbase nimic în comportamentul lui, după ce Ulrich plecase de acasă fără să scoată o vorbă, Afra îl căută pe şantier.

— Trebuie să îl anunţi pe consilierul-şef că proiectul nu poate fi realizat aşa cum a fost conceput. Nu este o ruşine. Dacă vrei, te însoţesc.

Ulrich sări în picioare, azvârli creionul roşu de perete şi strigă furios:

— Tu deja m-ai făcut o dată de ruşine, când l-ai căutat fără ştirea mea pe consilier. Crezi că eu nu sunt în stare să mă fac înţeles de dumnealui?

Afra se sperie. Nu îl mai văzuse niciodată aşa pe Ulrich. Desigur că situaţia nu era uşoară pentru el. Dar de ce să îşi verse furia pe ea? Împreună, depăşiseră situaţii mai dificile. Afra se simţi rănită.

Plin de nervi, Ulrich strânse planurile şi o lăsă pe Afra singură în birou. Afra avea lacrimi în ochi. Niciodată nu crezuse că Ulrich putea să se schimbe astfel. Şi deodată i se făcu frică, frică de viitor.

* * *

*

În timp ce se întorcea acasă, prin faţa ochilor îi dansau casele înalte şi sfrijite. Afra începu să alerge. Să nu îi vadă nimeni lacrimile. Complet confuză, nici nu mai ştia pe unde mergea. Pe Predigergasse, în apropierea mănăstirii dominicane, mai rări pasul pentru a se orienta. Nu îşi dădea seama unde era. Un cerşetor ciung cu care i se încrucişă drumul remarcă starea ei şi, când fata trecu prin dreptul lui, o întrebă:

— V-aţi rătăcit, frumoasă doamnă? Oricum nu sunteţi de pe-aici.

Ea îşi şterse lacrimile cu mâneca şi întrebă:

— Cunoşti locurile acestea?

— Puţin, răspunse cerşetorul, puţin. Spuneţi-mi unde vreţi să mergeţi. Dar cu siguranţă nu vreţi să ajungeţi în Judengasse ori în Brandgasse.

Afra înţelese la ce se referea cerşetorul. Aceste uliţe nu făceau parte dintre cele frecventate de lumea bună.

— Vreau să ajung în Bruderhofgasse, răspunse ea repede.

— Mai curând vi se potriveşte zona aceea.

— Atunci spune-mi odată pe unde să o iau! zise nerăbdătoare Afra şi îl măsură dispreţuitoare cu privirea pe ciung.

Bărbatul nu lăsa chiar impresia de decădere pe care o lăsau cei mai mulţi cerşetori care se vânturau de preferinţă prin piaţa domului, în preajma mănăstirilor sfântului Arbogast, sfintei Elizabeta şi sfintei Klara din Rossmarkt. Hainele lui avuseseră de suferit din cauza vieţii pe străzi. Haina îi era ruptă la mâneci, dar era dintr-un material mai bun şi avea o tăietură la modă. Pe scurt, înfăţişarea lui te făcea să bănuieşti că văzuse şi vremuri mai bune.

— Dacă nu vă este ruşine să mă urmaţi, spuse cerşetorul cu privirea în pământ, vă arăt cu plăcere drumul. Puteţi să rămâneţi la zece paşi în urma mea.

Bănuind că bătrânul voia ca bunăvoinţa să îi fie răsplătită cu o pomană, Afra scoase un pfenig şi i-l puse cerşetorului în mână. Acesta făcu o plecăciune şi se scuză:

— Iertaţi-mă că vă întind mâna stângă, dar dreapta mi-am pierdut-o cândva.

— Nu este nevoie să te scuzi, îi răspunse Afra.

În timp ce el făcuse plecăciunea, Afrei nu îi scăpase că părul lui tuns scurt purta urmele unei tonsuri. Asta îl făcea şi mai misterios.

— O fac doar pentru că oamenii, majoritatea, sunt de părere că stânga vine de la diavol; dar mie mi-a rămas doar asta.

Îmi pare rău. Cum s-a întâmplat?

Cu o privire dispreţuitoare, cerşetorul îşi ridică ciotul

în aer. Braţul i se termina la cot printr-o bucată informă de carne.

— Aşa i se întâmplă unuia care se atinge de proprietatea Bisericii!

— Vreţi să spuneţi că…?

Cerşetorul confirmă.

— În zilele în care vremea este schimbătoare, încă mai doare.

— Ce ai furat? se interesă Afra din pură curiozitate, în timp ce se îndreptau spre Bruderhofgasse.

— Cu siguranţă că mă veţi dispreţui şi nu mă veţi crede dacă vă voi spune adevărul.

— De ce ar trebui să o fac?

O vreme, cei doi continuară să meargă în tăcere alături. Ciudata pereche trezea suspiciuni, dar Afrei nu îi păsa.

— Am băgat mâna în cutia milei dintr-o biserică, începu brusc a vorbi cerşetorul şi, când Afra nu avu nicio reacţie, el continuă: Eram canonic la biserica sfântului Toma, o slujbă care nu îl face bogat pe un cleric. Într-o zi, o tânără femeie nu mult mai tânără decât dumneavoastră m-a rugat să o ajut. Adusese în secret pe lume un copil făcut cu un cleric din comunitatea mea. În urma naşterii, tânăra mamă îşi pierduse locul de muncă. Practic, ea şi copilul ei făceau foamea. Banii de care dispuneam eu erau puţini, aşa că am apelat la cutia milei şi i-am dat banii tinerei mame.

Afra înghiţi în sec. Povestea o impresionase profund.

— Şi ce s-a întâmplat apoi?

— Am fost văzut şi trădat. Tocmai de bărbatul care o lăsase gravidă pe femeie. Ca să o protejez, nu am mărturisit motivul pentru care luasem banii. Oricum nu aş fi fost crezut.

— Şi acel cleric?

Era evident că omului îi venea greu să răspundă.

— Acum el este canonicul bisericii sfântului Toma. Mi-am pierdut slujba pentru că un preot nu poate binecuvânta cu mâna stângă. Mâna dreaptă mi-a fost

aruncată în râul III de pe podul Schindbrucke.

Când ajunseră în faţa casei de pe Bruderhofgasse, Afra se simţea foarte rău.

— Aşteaptă aici o clipă, spuse ea, apoi dispăru în casă, de unde reveni după puţin timp. Dă-mi pfennigul înapoi, spuse ea nesigură.

Cerşetorul scotoci în buzunarul hainei sale şi întinse banul Afrei fără să ezite.

— Ştiam că nu mă veţi crede, spuse el abătut.

Afra luă moneda. Cu cealaltă mână, îi dădu cerşetorului o altă monedă.

Cerşetorului nu îi venea să creadă ce i se întâmpla. Privea total zăpăcit banul.

— Este o jumătate de gulden! Pe Sfânta Fecioară, ştiţi ce faceţi?

— Ştiu, spuse încet Afra, ştiu.

Povestea cerşetorului trezise în Afra amintirea propriei sorţi. În ultimii ani, izgonise imaginea legăturii ce atârna de ramura unui molid şi crezuse că fusese doar un vis. Tăinuise şi faţă de Ulrich naşterea copilului.

Acum, brusc, totul revenise la suprafaţă, naşterea în timp ce se ţinea de un pom, căderea acelei fiinţe pe muşchiul moale, sângele şters cu o bucată de cârpă ruptă din jupon, scâncetele copilului care răsunau prin pădure. Ce s-o fi întâmplat cu copilul? Supravieţuise? Ori îl sfâşiaseră sălbăticiunile? Incertitudinea îi rodea conştiinţa.

În acest răstimp se lăsase seara şi Afra se retrăsese în camera ei de la etajul superior al casei. Din Bruderhofgasse, răzbătea larma haimanalelor care la vremea aceasta se trezeau la viaţă. Şi, pentru că nu putea face altceva, dădu frâu liber lacrimilor. Ceea ce îi mai alină durerea pe care o simţea.

Se gândi că băiatul ar avea acum zece ani, dacă ar trăi. Un tânăr chipeş în haine mândre? Ori un rob decăzut al unui administrator regional? Ori un mic cerşetor zdrenţăros, care rătăcea din loc în loc şi implora oamenii să îi dea un colţ de pâine? Nici măcar nu şi-ar recunoaşte propriul copil, gândi ea, dacă drumurile li s-ar încrucişa în

piaţa domului. O întrebare îi revenea stăruitor în minte: „Cum de ai putut face asta?”

Singură cu durerea şi tristeţea ei, Afra auzi un zgomot. Crezând că s-a întors Ulrich, îşi şterse lacrimile şi coborî la parter.

— Ulrich, tu eşti? întrebă ea încet în încăperea învăluită în întuneric.

Dar nu primi niciun răspuns. Deodată, începu să se teamă fără a-şi da seama de ce. Ca ieşită din minţi se năpusti în bucătăria din partea din spate a casei şi aprinse o torţă de la jarul din sobă. Cu ea aprinse un felinar.

Auzi din nou acelaşi zgomot, de parcă uşa casei se mişca în balamale. Ţinând felinarul întins ca pe o armă, Afra se strecură în faţă, pentru a vedea despre ce era vorba. Uşa casei era încuiată. Ferestrele de la parter prevăzute cu rotalite fereau interiorul de privirile curioase din afară, dar împiedicau şi vederea spre exterior. De aceea Afra urcă la etaj. Întredeschise doar puţin fereastra ce dădea în Bruderhofgasse şi aruncă o privire. I se păru că vede o siluetă întunecată într-o nişă din zidul casei de vizavi; dar era prea tulburată pentru a putea să îşi dea seama dacă nu se înşela.

Tocmai se gândea că poate i se păruse totul, când din spate două mâini o apucară de gât şi o strânseră cu forţa unei menghine. Afra încercă fără succes să respire. Parcă i se pusese pe faţă o perdea. Nu era un vis! – fu ultimul ei gând. După care se făcu noapte, o noapte neagră.

* * *
*

Afra auzi vocea lui Ulrich ca venind dintr-o altă lume, la început încet, apoi tot mai tare şi mai penetrantă. Se simţea împinsă încoace şi încolo şi mai simţi pe faţă câteva palme. Reuşi să deschidă ochii după mari eforturi.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Afra ameţită, întinsă pe podea şi recunoscând chipul lui Ulrich aplecat deasupra chipului ei.

— Nicio grijă, totul este în ordine, răspunse Ulrich.

Nu îi scăpă faptul că el intenţionat îi limita

perspectiva cu propriul corp.

— Ce s-a întâmplat? repetă ea întrebarea.

— Eu credeam că tu mi-ai putea da o explicaţie!

— Eu? Eu îmi amintesc doar de două mâini care mă strângeau şi de o perdea.

— O perdea?

— Da, răspândea un miros ciudat. Pe urmă, am văzut negru în faţa ochilor.

— Asta a fost perdeaua?

Ulrich îi ridică Afrei în dreptul feţei o bucată de stofa de un verde ţipător.

— Este posibil, nu ştiu. Afra se ridică în capul oaselor şi abia bâigui: Doamne, am crezut că o să mor.

Încăperea era devastată. Scaune răsturnate, lada deschisă, la fel dulapul. Mai dură ceva timp până când Afra înţelese întreaga dimensiune a celor întâmplate.

— Pergamentul? întrebă Ulrich şi o privi lung.

Pergamentul! îi trecu prin cap şi Afrei. Venise cineva după pergament. Trecutul o ajunsese din nou din urmă.

Se ridică cu greu şi se îndreptă spre dulap. Îmbrăcămintea zăcea azvârlită pe jos. Dar rochia verde mai atârna încă la locul ei. Pipăi rochia cu mâinile întinse. Brusc, se opri. Se întoarse. Pe chipul ei până atunci atât de serios apăru mai întâi un surâs, apoi izbucni într-un râs zgomotos. Vocea i se frânse şi, parcă pierzându-şi minţile, începu să danseze prin camera devastată.

Ulrich o urmărea suspicios. Treptat, pricepu că Afra cususe pergamentul în rochia ei, ferindu-l astfel de mâinile tâlharilor. Când în cele din urmă Afra se linişti, Ulrich zise:

— Cred că din cauza acestui pergament noi trăim cam periculos. Va trebui să ne gândim dacă nu există o ascunzătoare mai sigură.

Afra ridică scaunele răsturnate şi începu să facă ordine. În acest timp, dădea mereu din cap.

— Din cât îmi pot da seama acum, nu lipseşte nimic, dar chiar nimic. Tâlharii nu au fost interesaţi nici măcar de pocalele de argint. Evident că au căutat doar pergamentul. Şi în această situaţie desigur se pune întrebarea: Cine ştia

despre pergament?

— Exact la asta mă gândeam şi eu. Răspunsul este: Alchimistul.

— Dar alchimistul nu putea să ştie că noi am plecat la Strassburg…

Se opri brusc şi căzu pe gânduri.

— Ce este? se interesă Ulrich.

— Trebuie să îţi mărturisesc ceva. După ce amândoi am fost la Rubaldus, l-am mai căutat încă o dată pe alchimist. Singură. Voiam să îi ofer zece guldeni, dacă îmi va destăinui ceva despre importanţa pergamentului.

— Şi de ce nu mi-ai spus nimic până astăzi?

Afra îşi feri stânjenită privirea.

— Şi ce s-a întâmplat atunci? o cercetă în continuare Ulrich.

— Nimic. Rubaldus plecase de acasă dimineaţa, pe neaşteptate. Clara, care şi-a spus ea însăşi târfa lui şi la care am găsit oarecare înţelegere, a spus că Rubaldus s-ar fi dus la episcopul de Augsburg. Ea credea că neaşteptata plecare ar avea legătură cu pergamentul. De aceea faţă de noi el a făcut pe neştiutorul.

— Alchimiştii sunt prin meseria lor mari actori.

— Tu crezi că Rubaldus ştia despre ce era vorba în pergament şi doar se prefăcea neştiutor?

— Nu ştiu asta. Dar te poţi înşela şi în privinţa unui cerşetor, darmite în privinţa unui alchimist. Dacă la scurt timp după vizita noastră a plecat într-adevăr la episcopul de Augsburg, asta doar subliniază importanţa pe care a acordat-o pergamentului. Cine ştie, poate că a fost informat chiar papa la Roma sau la Avignon, sau în altă parte. În cazul acesta, Dumnezeu să ne aibă în pază!

— Exagerezi, Ulrich!

Arhitectul ridică din umeri.

— Biserica romană dispune de o reţea de agenţi şi informatori, căreia îi este uşor să găsească un arhitect de catedrale şi pe iubita acestuia. Este însă clar că pergamentul trebuie să dispară.

— Dar unde, Ulrich?

— Într-o catedrală există suficiente colţuri în care să fie zidit un pergament ca acesta. Mă gândesc la câte s-au eternizat în zidurile domului din Ulm. Nu numai înalţii clerici, ci mulţi alţii cred că prin giuvaieruri, bani, aur şi podoabe îşi pot cumpăra o bucată de cer ori o bucată din nemurire. Ei speră că atunci când, în ziua Judecăţii de Apoi, domul se va prăbuşi în urma cutremurului, când aceste bogăţii şi numele lor vor ieşi la iveală, ei vor fi primii care vor urca la cer.

— Ce prostie! Tu crezi aşa ceva?

— Nu. Dar oamenilor le poţi lua orice, numai credinţa nu le-o poţi lua. Credinţa este refugiul din faţa realităţii. Şi cu cât vremurile sunt mai grele, cu atât credinţa este mai mare. Acum trecem prin vremuri grele. Iar acesta este motivul pentru care oamenii înalţă catedrale atât de sus, cum nu au mai fost niciodată în istoria umanităţii.

Păi, atunci catedralele noastre sunt adevărate tezaure!

— Asta este adevărat în orice sens. Eu am depus un jurământ sacru, conform căruia voi păstra tăcerea. Dar în tine am încredere. Şi de fapt nu ţi-am destăinuit locurile în care aceste comori sunt ascunse cu precădere.

Afra tăcu. După o vreme, spuse:

— Asta înseamnă că tu ştii unde sunt ascunse aceste comori, într-o catedrală în care nu ai pus niciodată piciorul?

— În principiu da. Există o anumită schemă pentru fiecare dom. Dar ţi-am spus deja prea multe.

— Nu, Ulrich! Pe chipul Afrei se citea tulburarea. Nu mă gândesc la comorile zidite în catedrale. Mă gândesc la faptul că o catedrală este un loc nepotrivit pentru ascunderea unui pergament atât de valoros. Îmi închipui că, dacă cineva este interesat de un document, cunoaşte şi ascunzătorile secrete.

Ulrich medită.

— Cel puţin nu este exclus. Ai dreptate. Atâta vreme cât conţinutul acestuia nu este clarificat, va trebui să căutăm un alt loc sigur pentru pergament. Dar care este

acela?

— Până una-alta, tivul rochiei mele este cel mai sigur loc. Nu îmi imaginez că ticăloşii ne vor călca încă o dată casa.

* * *

*

În ziua următoare, Ulrich von Ensingen a fost surprins. Se aşteptase ca evaluarea lui şi concluzia conform căreia faţada catedralei ar putea suporta un singur turn vor declanşa proteste furioase. Dar în mod ciudat, atât episcopul, cât şi consilierul-şef şi consiliul oraşului s-au arătat mulţumiţi de ridicarea numai a turnului dinspre nord, dacă el ar fi mai înalt decât toate turnurile creştinătăţii. Obiecţia arhitectului, conform căreia uriaşa construcţie a fost concepută cu două turnuri, a fost respinsă cu motivaţia că apusul creştin dispune de mai multe catedrale cu un turn, şi chiar fără niciun turn, decât de catedrale cu două turnuri.

Aşa că maistrul Ulrich se puse pe treabă. Din oraş şi din împrejurimi a angajat cinci sute de oameni, spărgători şi cioplitori în piatră, zidari şi transportatori voinici, dar mai ales sculptori care se pricepeau să lucreze cu gresia fină. Pentru că maistrul Ulrich intenţiona să pună pe faţadă un turn filigranat, ajurat care, în ciuda înălţimii lui, să ofere puţină rezistenţă furtunilor dese care bântuiau pe Rin toamna şi iarna. Platforma de pe portalul principal oferea posibilitatea montării a doua macarale cu console lungi, care să ridice materialul necesar construcţiei.

În timpul verii urâte şi reci ca şi verile dinainte, Ulrich von Ensingen a reuşit să progreseze frumos. Ca şi la Ulm, a fost cuprins de o adevărată frenezie. Îi zorea pe muncitori de parcă ar fi vrut să termine construcţia într-un an. Cei care îl angajaseră se arătau foarte mulţumiţi; dar pietrarii şi sculptorii murmurau. Cu maistrul Werinher nu ar fi trudit atât de greu.

În unele zile, arhitectul se simţea urmărit de un bărbat. Ulrich bănuia că observatorul era Werinher Bott. Pentru că după cădere nu mai putea să îşi mişte membrele,

unul dintre oamenii lui îi construise un scaun mobil cu câte o roată mare pe fiecare parte şi cu una mică, pentru sprijin, în faţă. Cu ajutorul unei bare montate la spate, omul îl împingea prin oraş, precum îşi împingea un negustor marfa. Acesta îşi schimba locul de mai multe ori pe zi, de unde urmărea ore de-a rândul fiecare pas făcut de Ulrich von Ensingen.

Enervat, maistrul s-a dus într-o zi la Werinher şi i-a spus:

— Îmi pare rău pentru dumneavoastră că puteţi doar să priviţi. Dar cineva trebuie să facă treaba.

Werinher Bott îl privi pe Ulrich cu ochii lui adânciţi în orbite. Înghiţi în sec, de parcă ar fi vrut să îşi reţină o remarcă maliţioasă. Dar ceea ce spuse fu destul de răutăcios:

— Dar trebuia să fiţi tocmai dumneavoastră, maistre Ulrich?

Arhitectul atribui suferinţei fizice ura din vorbele lui Werinher. „Cine poate şti cum ai fi reacţionat tu, dacă erai în situaţia lui” – îşi spuse Ulrich. De aceea trecu peste amara remarcă şi, ca să depăşească penibila tăcere aşternută, spuse:

— După cum vedeţi, lucrările merg mai repede decât era planificat.

Werinher scuipă pe pământ şi strigă cu glasul răguşit:

— Mare lucru, dacă vă mulţumiţi cu un singur turn pentru catedrală! maistrul Erwin se va răsuci în mormânt. Un dom cu un turn este o ruşine, o şarlatanie ieftină la fel ca domul dumneavoastră din Ulm!

Ulrich nu se mai putu reţine:

— Nu ar trebui să vă agitaţi aşa, maistre Werinher! Dacă nu mă înşel, până nu demult eraţi un simplu pietrar, şi dacă nu greşesc, mai înainte eraţi călugăr. Niciodată nu aţi mai făcut planurile unei biserici rurale, ca să nu mai vorbim despre cele ale unei catedrale. Credeţi că piatra este răbdătoare. Eroare! Piatra se supune aceloraşi legi ale gravitaţiei ca orice alt lucru de pe lume. Ba chiar

greutatea ei imensă îi face chiar legi proprii.

— Aiurea! Nu am auzit ca vreo catedrală să se fi prăbuşit.

— Tocmai, maistre Werinher, tocmai. Vă lipseşte experienţa. Probabil că nu aţi făcut până acum o călătorie mai lungă de o zi în jurul Strassburgului. Altfel aţi fi aflat de înspăimântătoarele catastrofe petrecute în Anglia şi în Franţa, în care sute de oameni au fost îngropaţi sub zidurile prăbuşite.

— Şi dumneavoastră ştiţi asta!

— Fireşte. Eu am studiat planurile acestor catedrale şi am cercetat cauzele acestor catastrofe. Şi am stabilit că piatra nu este în niciun caz un element atât de răbdător pe cât se crede. Ba piatra este chiar extrem de fragilă atunci când nu respecţi condiţiile impuse de ea.

Werinher trase cu putere aer în piept şi capul lui, singurul segment din trupul său chinuit pe care îl putea mişca, tremură de surescitare.

— Deşteptule! strigă el mânios. Jalnic atotştiutor! De fapt, ce cauţi la Strassburg? De ce nu ai rămas la Ulm? Te ştii cu musca pe căciulă, nu?

Un moment, Ulrich se reţinu, nesigur de ce voia să spună omul cu această necuviincioasă remarcă.

— Ce vreţi să spuneţi? întrebă în cele din urmă.

Brusc, expresia cătrănită de pe chipul lui Werinher se transformă într-un rânjet viclean.

— Păi da, tâmplarii şi pietrarii care vin din Ulm povestesc istorioare ciudate despre tine. Fiecare dintre ei ştie un alt motiv pentru care ţi-ai părăsit postul.

— Ce se povesteşte? Vorbeşte! Ulrich se apropie de infirm, îl apucă de guler, îl scutură şi strigă surescitat: Deschide gura şi vorbeşte!

— Aha, acum îţi dai arama pe faţă, vorbi cu greu omul din căruţ, ataci un infirm lipsit de apărare. Hai, loveşte-mă!

În acel moment, interveni flăcăul care până atunci urmărise cu teamă cearta celor doi. Acesta îl împinse înapoi pe maistrul Ulrich, întoarse căruţul şi plecă în grabă

cu el către strada domului. Ajuns la o distanţă sigură, mai întoarse o dată căruţul, pentru ca Werinher să strige în aşa fel încât să se audă în întreaga piaţă:

— Nu a fost ultima noastră întâlnire, maistre Ulrich, mai vorbim noi!

Ulrich von Ensingen îşi dădu seama că se alesese cu un duşman de moarte.

Loja renegaţilor

Trecuseră mai multe săptămâni de la întâlnirea cu cerşetorul ciung când, în drum spre biroul şantierului domului, Afra dădu peste acesta. Mai să nu îl recunoască, pentru că, spre deosebire de data trecută, el era îmbrăcat îngrijit. Nici urmă de aspectul ponosit pentru care acesta stârnise anterior mila Afrei.

— Ce s-a întâmplat? se interesă curioasă Afra. M-am uitat de mai multe ori după tine. În piaţă, la masa săracilor de la franciscani şi de la augustini am întrebat de ciung – numele nu ţi-l cunoşteam –, dar nimeni nu a putut sau nu a vrut să-mi dea vreo informaţie.

— Jakob Luscinius, spuse ciungul, am uitat să mă prezint. Dar cine ar vrea să cunoască numele unui cerşetor? De fapt, numele meu este Jakob Nachtigall[8]. Luscinius este traducerea în limba latină. Se pare că acesta m-a făcut să încep o nouă viaţă.

— Nu sună rău. Mai ales sună foarte cultivat.

Ciungul râse:

— Ar fi trebuit să vă interesaţi la dominicanii de la Bartholomeushof, acolo aţi fi fost informată.

Afra îl privi pe Luscinius întrebător.

— De ce tocmai acolo?

— La poarta mănăstirii dominicanilor, unde cerşetorii primesc zilnic o supă caldă, am auzit într-o zi că fratele bibliotecar, un bătrân candriu, a fost dus la ospiciul din faţa porţilor oraşului şi că postul ar fi rămas vacant. Trebuie să fi fost o inspiraţie divină, în orice caz m-am oferit fără înconjur să preiau postul cel puţin provizoriu. Ceea ce nu era lipsit de risc – dumneavoastră îmi

8 Privighetoare (n.tr.)

cunoaşteţi povestea. Dar fie că stareţul nu mă cunoştea, fie că nu a vrut să ia în considerare persoana şi trecutul meu. Nu ştiu. Bineînţeles că am trântit o minciună. În orice caz, am fost acceptat ca membru al congregaţiei laice doar în baza cunoştinţelor mele de latină, cu care l-am surprins pe stareţ. De atunci, sunt stăpân pe o încăpere cu zece mii de documente scrise şi de cărţi. Cu toate că, să fiu cinstit, nu mă pricep prea mult la cărţi.

— Dar asta este o activitate minunată, zise entuziasmată Afra. Ştiu ce spun. Şi tatăl meu a fost bibliotecar. A fost unul dintre cei mai fericiţi oameni din lume.

— Da, se delimită Luscinius, există multe activităţi mai rele decât cea de a căuta o carte despre ierburi printre altele zece mii, dar cu siguranţă mai de dorit. Dar nu mă plâng. Am un acoperiş deasupra capului şi o masă sigură pe zi. Este mai mult decât puteam să sper acum o lună.

Afra clătină din cap.

— Eu iubesc cărţile din copilărie, de când tata m-a învăţat să scriu şi să citesc. Îmi sunt dragi mai ales bibliotecile, izul pe care îl emană, acel amestec de piele proaspăt tăbăcită şi pergament prăfuit.

— Dacă îmi permiteţi, asta este destul de neobişnuit pentru o femeie cu stare. Credeam că aţi fi mai entuziasmată de mirosul trandafirilor ori al viorelelor. Dar dacă vă permite timpul, faceţi-mi o vizită la biblioteca mea. Credeţi-mă, profesia de bibliotecar este una mai ales singuratică.

Fără să se mai gândească, Afra acceptă. Chiar pentru ziua următoare.

Mănăstirea dominicanilor din Bartholomeushoi se număra printre cele mai noi aşezăminte de acest fel din Strassburg. Iniţial, călugării în alb, cunoscuţi pentru modul lor de viaţă sever şi pentru arta predicilor, trăiau în afara oraşului, la Finkenweiler. Abia cu o sută cincizeci de ani în urmă îşi găsiseră un nou adăpost în interiorul zidurilor oraşului, în apropierea mănăstirii franciscane şi, după scurt timp, au orânduit o adunare respectabilă şi o

universitate la care predau spirite celebre, ca Albertus Magnus.

* * *

Portarul de la intrarea joasă privi iritat când o femeie ceru să intre pentru a cerceta la bibliotecă o carte. Afra era îmbrăcată decent şi pentru că nicio regulă a ordinului dominicanilor nu interzicea accesul femeilor, bărbatul deschise poarta îngustă şi o rugă pe Afra să îl urmeze în numele Domnului.

Afra avea experienţa ei legată de mănăstiri, aşa că şi această mănăstire îi lăsă o impresie apăsătoare. După ce traversară curtea interioară încadrată în cele patru părţi de galerii, portarul o conduse în partea opusă, la o trecere. Paşii le răsunau în galeria goală. La capătul ei, pe o scară din piatră, coborâră un nivel. Aici vizitatoarea fu întâmpinată de o încăpere boltită atât de joasă, încât puteai atinge tavanul dacă ridicai braţele.

La strigătul portarului, dintr-un gang lateral îşi făcu apariţia, tuşind, Luscinius.

— Nu aş fi crezut că veţi îndrăzni să intraţi în împărăţia umbrelor, a istoriilor şi a gândurilor, spuse el, şi îl expedie pe fratele portar cu o înclinare a capului.

— Ţi-am spus că asupra mea cărţile exercită o atracţie magică, ripostă Afra. Ce-i drept...

Afra se opri. Privi temătoare înjur. Încăperea era doar slab luminată de lumânări. Ferestre nu existau.

— V-aţi imaginat altfel o bibliotecă.

Jakob Luscinius râse şi se apropie de ea.

— Ca să fiu sinceră, da.

Afra nu mai văzuse niciodată un asemenea haos clădit din cărţi puse una peste alta şi una lângă alta. Rafturile în care cărţile erau rânduite după o regulă nedefinită îşi epuizaseră de mult capacităţile de cuprindere. Sub povara cuvântului scris, lemnăria putredă cedase. Foliante puse una peste alta se înălţau ca nişte coloane. Când treceai pe lângă ele, acestea se clătinau. Un iz astringent, nedefinit emana de pretutindeni, alături de o

perdea de praf argintiu.

— Poate că acum înţelegeţi de ce onorabilul meu predecesor a înnebunit, remarcă Luscinius într-un exces de ironie. Şi eu sunt pe cale să îl urmez.

Afra zâmbi, cu toate că vorbele lui Jakob sunau destul de convingător.

— În orice caz, se pare că a fost un om deosebit, continuă Luscinius. Fratele Dominic – acesta este numele lui – nu a studiat niciodată şi habar nu are de teologie. El era posedat de ideea de a citi fiecare carte păstrată în această încăpere. Mie mi s-a spus că o jumătate din viaţa lui totul a mers bine. Călugării cu studii din mănăstire au crezut chiar într-o minune când fratele Dominic a început să vorbească în limbi străine, ca odinioară apostolii Domnului. Dominic vorbea greaca şi ebraica, engleza şi franceza. Deseori, fraţii lui înţelegeau doar în parte ce spunea. Dar, pe măsură ce nivelul lui de instruire creştea, fratele bibliotecar devenea tot mai retras. Evita orele de rugăciuni, responsorile şi litaniile. Mai apărea doar rar în refectoriu la mesele comune. Fraţii lui s-au văzut siliţi să îi lase castroanele cu mâncare în faţa uşii bibliotecii, pe care el o ţinea mai tot timpul închisă. Dominic se temea că i-ar putea fi deranjat haosul. Pentru că aparenta dezordine ascundea în spatele ei un sistem bine gândit. Fratele Dominic găsea în câteva secunde orice carte ce i se solicita. Din păcate, nu era dispus să îşi dezvăluie vreodată sistemul. Acum, treaba mea este de a introduce ordinea în haos. Şi nu este o sarcină uşoară.

Afra abia mai respira. Ea nu cuteza să tragă mai adânc în piept izul înţepător atât de diferit de cel din alte biblioteci.

— Să fi fost aerul cel care l-a înnebunit pe fratele Dominic? Afra îl privi nesigură pe Luscinius şi adăugă: Ar trebui să fii atent.

Luscinius ridică din umeri.

— Nu am mai auzit să fi înnebunit cineva din cauza aerului prost. Dacă ar fi stat aşa lucrurile, atunci toţi locuitorii din Strassburg care au faţadele caselor

îndreptate către III ar trebui să fie nebuni. Pentru că niciunde în lume nu pute atât de groaznic ca acolo.

Într-o galerie laterală, Afra remarcă legăturile scumpe ale cărţilor vechi. Luscinius marcase deja cotoarele cărţilor cu scrisul rigid al unui stângaci şi le ordonase alfabetic, începând cu litera A, cum ar fi Albertus Magnus.

— Încă nu am trecut de litera G, spuse cu regret Luscinius. De fapt, greutatea constă în faptul că multe înscrisuri nu au menţionat autorul. Aşa că uneori trebuie să ordonez alfabetic titlurile cărţilor. Este şi mai complicat atunci când nu există nici măcar titlul cărţii. Mulţi teologi încep pur şi simplu să scrie fără a se gândi cum ar trebui să se numească opera lor. Urmarea este apariţia unor cărţi inteligente, groase, cărora nimeni nu le poate spune titlul, ca să nu mai vorbim despre autor. Dacă vă interesează, aruncaţi o privire.

Luscinius dispăru. Afra folosi ocazia ivită. Din rândul aflat cel mai sus, de acolo de unde ea crezu că volumele erau deja aranjate în ordine, scoase o carte groasă, legată în piele neagră de viţel, aflată la litera C. Aceasta purta titlul în limba latină *Compendium theologicaeventatis.* Apoi îşi ridică rochia. Cu mişcări sigure, de parcă ar fi exersat procedura, rupse tivul în partea interioară şi scoase pergamentul. Degetele-i sprintene făcură să dispară documentul împăturit între filele foliantului. Apoi aşeză cartea la locul ei.

— *Compendium theologicae veritatis,* murmură ea de câteva ori pentru a memora titlul, *Compendium theologicae veritatis.*

— Aţi spus ceva? strigă Luscinius din galeria laterală, unde tocmai punea un teanc de cărţi din poziţie verticală în poziţie orizontală, ceea ce părea mai potrivit depozitării lor.

— Nu, mă uit doar la raftul acesta cu cărţi şi mă bucur de ordinea în care se află acum. Desigur că este meritul tău, frate Jakob, şi aşa va fi şi în următorii o sută de ani, spuse ea cu privirea aţintită pe cartea folosită ca

ascunzătoare.

Din fundalul întunecat, se ivi Luscinius. Afra nu se putu abţine şi izbucni în râs. Mâinile încă îi mai tremurau de concentrare. Bibliotecarul avea pe cap un obiect ciudat. În jurul scăfârliei avea o bandă, pe care în stânga şi în dreapta erau fixate lumânări aprinse, câte două pe fiecare parte, care atunci când mergea pâlpâiau.

— Scuză-mă, zise Afra în timp ce încă se lupta cu râsul, nu râd de tine, dar sistemul de iluminare arată de-a dreptul nostim!

— Este o invenţie a fratelui Dominic, răspunse bibliotecarul şi dădu ochii peste cap în timp ce se căznea să ţină capul drept. O fi amuzant, dar pentru cineva cu o singură mână, ca mine, este unica posibilitate de a-şi desfăşura activitatea la lumină corespunzătoare. Oricum m-aş întoarce, lumina este tot atât de rapidă ca privirea mea.

Şi ca dovadă a celor spuse întoarse o dată capul la stânga, apoi o dată la dreapta.

— Mă refeream la raftul acesta, zise Afra.

Luscinius dădu din cap reţinut:

— Da, este opera mea de început, ca să zic aşa. Că această ordine va fi menţinută în următoarea sută de ani îmi permit să mă îndoiesc.

Afra expiră uşurată aerul înăbuşitor. Îşi netezi rochia verde, pe care în ultimele săptămâni aproape că nu o dezbrăcase de teamă ca pergamentul să nu îi fie furat. Decizia de a ascunde documentul aici, în biblioteca dominicanilor, o luase în mod spontan. Văzând mulţimea cărţilor, se gândise că pentru enigmatica scrisoare a călugărului din mănăstirea Montecassino nu exista loc mai sigur decât într-un foliant din biblioteca mănăstirii. În definitiv, în acest fel documentul rămăsese nedescoperit timp de o jumătate de mileniu.

La despărţire, bibliotecarul îi smulse Afrei promisiunea că va reveni. Afra promise pentru că era în interesul ei.

— Şi, dacă nu vă deranjează, spuse el jenat, vă voi

scoate prin poarta sărmanilor păcătoşi.

— Poarta sărmanilor păcătoşi?

Afra îl privi iritată.

— Trebuie să ştiţi că toate mănăstirile au o astfel de poartă. Ea nu apare în niciun plan, nici nu există oficial, iar Dumnezeu drăguţul nici nu ştie sau nici nu vrea să ştie. Prin această poartă, călugării scot fetiţele sau chiar băieţii – bibliotecarul îşi făcu semnul crucii cu mâna stângă – care de fapt nici nu au ce căuta într-o mănăstire. Mă înţelegeţi.

Afra dădu din cap. Înţelegea. Şi, dacă se gândea bine, i se părea că ieşirea tainică îi convenea foarte mult.

* * *

O dată pe lună, episcopul Wilhelm von Diest făcea invitaţii la palatul său de vizavi de dom, la o mare ghiftuială. Marea ghiftuială era considerată cel mai monden eveniment din Strassburg şi era de neconceput să nu dai urmare invitaţiei făcute de Eminenţa Sa.

Aceasta nu era lipsită de o anume picanterie, pentru că episcopul Wilhelm avea obiceiul de a aşeza prieteni şi duşmani la aceeaşi masă. Aşa se făcea că uneori inamici înverşunaţi, care atunci când se vedeau pe stradă se ocoleau de departe, şedeau faţă în faţă la masă, spre plăcerea ascunsă a Eminenţei Sale.

Afra şi Ulrich aflaseră despre mania excentricului episcop. Ca şi despre faptul că se servea un singur fel, însă din belşug: claponul, un cocoş castrat şi îndopat, despre a cărui consumare chiar vechii romani afirmau că aducea beneficii tenului. Eminenţa Sa obişnuia să consume doi, trei dintre ei, ceea ce însă nu se reflecta defel în înfăţişarea sa, ba dimpotrivă se alesese chiar cu porecla de „Eminenţa Sa – claponul”.

Patru lachei cu făclii păzeau intrarea în reşedinţă şi fiecare vizitator trebuia să îşi spună numele înainte de a fi lăsat să intre.

— Maistrul Ulrich von Ensingen şi soţia sa, Afra, spuse arhitectul.

Lacheul-şef căută numele pe listă. Cu un gest plin de

graţie, le arătă nou-sosiţilor drumul. În hol, era învălmăşeală: domni în veşminte bogate, din catifea şi brocat, doamne în rochii de mătase cu gulere de mărimea unei roţi de car, iar printre aceştia clerici înveşmântaţi în negru sau gătiţi cu zorzoane strălucitoare, femei uşoare care îşi afişau nurii în public.

Afra oftă şi, în spatele mâinii duse la gură, zise:

— Ulrich, tu crezi că locul nostru este aici? În rochia mea mă simt ca o cerşetoare.

Arhitectul dădu din cap fără să o privească şi, în timp ce îşi plimba privirea asupra oaspeţilor, răspunse:

— Într-adevăr, frumoasă cerşetoare, aş prefera să mă întorc pe loc.

— Nu ne putem permite, spuse Afra şi râse înfundat. Mai ales nu îţi poţi permite tu! Aşa că strânge din dinţi şi dă-i înainte!

Maistrul Ulrich se încruntă.

Abia încetară să bată clopotele de seară, când pe treptele late ce duceau sus apăru un maestru de ceremonii îmbrăcat în alb, cu o haină care abia îi acoperea şoldurile, şi citi de pe o foaie de hârtie numele invitaţilor. Cele mai multe nume fură acoperite de huiduieli ori de aplauze furtunoase. Cei nominalizaţi alcătuiră o procesiune, care se puse în mişcare în sunetele scoase de o orchestră formată din instrumente de suflat şi de percuţie.

— Cum te simţi? îi şopti Afra lui Ulrich.

— Ca regele Sigismund îndreptându-se spre încoronare.

— Eşti un om fără judecată, Ulrich.

Dumnezeu ştie cui dintre cei de aici îi lipseşte mai mult judecata, răspunse Ulrich şi dădu ochii peste cap.

— Concentrează-te, nu în fiecare zi mănânci la episcop.

În sala de recepţii aştepta o masă aranjată festiv cu nenumărate lumânări. Aceasta era în formă de potcoavă şi umplea aproape întreaga sală. Cam o sută de oaspeţi luară loc pe ambele părţi. Afra îl luă pe Ulrich de braţ şi îl împinse spre capătul din dreapta al mesei, unde ea spera

că vor bate cel mai puţin la ochi.

Dar nu îl luase în seamă pe maestrul de ceremonii. Acesta remarcă intenţia Afrei, se îndreptă spre ea şi îi conduse pe ea şi pe Ulrich în fruntea mesei, unde le indică două locuri aflate la distanţă de două scaune.

Afra se făcu roşie şi îi aruncă o privire lui Ulrich, cerându-i ajutorul. Ea strigă uşor pe deasupra celor două scaune:

— Eşti departe. Eu nu ştiu cum să mă port.

Cu o mişcare scurtă, dar hotărâtă a capului maistrul Ulrich îi arătă să se adreseze vecinului de masă din dreapta. Acesta, un bărbat cu barbă, care trecuse de mult de zenitul vieţii sale, dădu politicos din cap. Avea ochii ascunşi în spatele unor sticle rotunde fixate de braţele ca de păianjen, confecţionate din lemn, care se sprijineau pe rădăcina nasului.

— Domenico da Costa, astrolog al Eminenţei Sale, se prezentă acesta cu o voce gravă şi cu un inconfundabil accent italian.

— Eu sunt soţia arhitectului catedralei, răspunse Afra arătându-l cu un gest al mâinii pe Ulrich.

— Ştiu.

— Poftim? Afra se încruntă şi întrebă: Mă cunoaşteţi?

Astrologul îşi trecu arătătorul şi degetul mare prin barbă.

— Nu chiar, copilă. Vreau să spun că încă nu ne-am întâlnit. Dar stelele mi-au destăinuit că astăzi…

Astrologul nu mai continuă, deoarece din fundal răsună un coral de voci de castraţi:

— *Ecce sacerdos magnus…*

În sunete divine, doi scutieri deschiseră uşa din faţă şi, ca o apariţie supranaturală, se ivi episcopul Wilhelm von Diest, însoţit de concubina lui siciliană.

Episcopul purta o pluvială ţesută în aur, o mantie prinsă la gât cu o fibulă preţioasă. La fiecare pas se ofereau privirii de sub o haină liturgică albă picioarele cu ciorapi roşii. Dacă nu ar fi avut pe cap mitra, l-ai fi putut lua drept un gladiator roman.

Eminenţa Sa era cunoscut pentru apariţiile sale caraghioase. Printre stareţii şi membrii ordinului prezenţi, dar mai ales printre membrii sinodului, nasul lui de carton declanşa oroare clericală. Acesta avea neîndoielnic aspectul organului sexual bărbătesc aflat sub influenţa celui mai imoral gând. Cât despre însoţitoarea sa, siciliana cu ochi negri în veşmântul ei care mai mult dezvăluia decât ascundea aceasta, părea mai curând candidă.

În sală domnea o linişte deplină când episcopul se aşeză între Afra şi arhitectul catedralei. Afra nici nu mai ştia ce i se întâmpla. Urmărea perplexă cum scutierii serveau claponii şi cum episcopul tămâia păsările plăcut mirositoare cu o cădelniţă, în numele Domnului. Acesta strigă cu o voce puternică:

— Aceasta este o zi lăsată de la Domnul. Să ne bucurăm şi să fim veseli!

După care începu marea ghiftuială. Oaspeţii sfâşiau păsările crocante direct cu degetele. Sala se umplu de plescăituri, grohăituri şi râgâieli, considerate a fi culmea politeţii.

Afrei nu îi plăcu claponul. Nu că nu ar fi fost gustos, nu, ea era prea emoţionată pentru a se bucura de masă. Episcopul devorase deja prima pasăre şi nu schimbase nicio vorbă cu ea. Ce însemna asta? Nu ştia cum să se mai comporte.

În timp ce Wilhelm von Diest se lupta cu al doilea clapon, ea urmărea cu coada ochiului cum sicilianca îl pipăia pe sub masă pe Ulrich. „Ce târfa ordinară!” gândi ea, şi fu pe punctul de a se ridica şi a-i lipi o palmă dezmăţatei curtezane, când episcopul se aplecă spre ea şi îi şopti încet la ureche:

— Ca desert v-aş vrea pe dumneavoastră. Vreţi să vă culcaţi cu mine, frumoasă Afra? Nu va fi în detrimentul dumneavoastră.

Afrei i se urcă sângele la cap. Putea să înţeleagă multe, dar nu ca un episcop cu degete unsuroase şi cu bale la gură să îi facă o propunere indecentă.

După cum se părea, episcopul nici nu aştepta un

răspuns. Cum altfel se putea explica faptul că acesta era preocupat în continuare, fără nicio jenă, de cel de-al doilea clapon al său? Poate că, se gândi ea, propunerea fusese doar una din glumele proaste ale Excelenţei Sale. Aşa că acum Afra degustă cu mai multă plăcere claponul, nu fără a da din cap apreciativ către episcop şi astrolog.

În acest răstimp, între oaspeţii episcopului se încinseseră discuţii. Vinul servit în carafe de cositor dezlegă şi limbile stareţilor, şi ale membrilor sinodului la celălalt capăt al mesei. Zgomotos şi cu ardoare discutau despre Seneca şi despre opera lui, *Le brevitate vitae*[9], o carte păgână, care spre mirarea tuturor nu lipsea din nicio bibliotecă de mănăstire şi care era atât de departe de cuvântul Evangheliei, cum era Moise de Ţara Făgăduinţei.

Decanul capitolului, Hugelmann von Finstingen, scolasticul Eberhard şi alţi câţiva membri ai sinodului susţineau că Seneca, dacă ar fi trăit cinci sute de ani mai târziu, ar fi devenit teolog admis de Biserică în loc de a fi un filosof păgân.

Atunci, episcopul se ridică din scaunul său, îşi scoase nasul de carton, se înclină ca un actor pe scenă şi spre uimirea tuturor luă cuvântul:

Soli omnium otiosi sunt qui sapientiae vacant, soli vivunt. Nec eram suam tantum actatem bene tuentur, omne aevum suo adiciciunt. Quicquid annorum ante illos actum est, illis adiciunt est.

Oaspeţii aplaudară. Chiar şi membrii sinodului nu se reţinură să aplaude. Doar câţiva negustori, cărora cifrele arabe le erau mai la îndemână decât literele latine, priveau indignaţi, aşa că episcopul se văzu nevoit să traducă în limba germană înţeleptele cuvinte ale lui Seneca:

„În tihnă trăiesc doar cei care au vreme de filosofie, doar ei trăiesc cu adevărat. Pentru că ei îşi gospodăresc bine nu doar propriul timp de viaţă, ci se pricep să adauge oricare alt timp timpului propriu. Ei sunt proprietari şi ai timpului scurs înaintea lor”.

La un semn făcut de Eminenţa Sa, în sală au intrat

9 Despre scurtimea vieții (în lb. Latină, în orig.)

suflătorii şi toboşarii care au interpretat un dans maur. În timpul acestuia, şase curtezane s-au mişcat ca nişte iepe tinere. Acestea purtau rochii şi corsete largi, foşnitoare, care ofereau vederii sânii ca nişte fructe coapte. Din părul lor împletit ieşeau pene de păun şi unduiau ca ramurile sălciilor în vântul de primăvară. Mişcările lor îmbietoare nu erau mai prejos celor din reprezentaţiile artistice pe care saltimbancii le organizau prin iarmaroace. Doar că aceste curtezane ezitau să ofere vederii posterioarele lor roz şi triunghiul din faţă. Dar îşi fluturau rochiile de pâlpâiau lumânările ce scăldau sala în lumina lor caldă, ca şi cum însuşi diavolul trecea printre ele.

Afra găsea că, decât să privească la nurii curtezanelor, era mai interesant să urmărească ochii cât cepele cu care stareţii şi membrii sinodului aşezaţi în scaune cu mâinile împreunate în poală şi cu feţele roşii se uitau la ceea ce Domnul crease în cea de-a şasea zi a activităţii sale, înainte de a se retrage spre odihnă.

— Un pic de păcat este permis, opină episcopul şi se aplecă spre Afra, altfel Biserica nu ar fi născocit iertarea păcatelor. Dar este de fapt păcat să te bucuri de lucruri create de Domnul?

Afra îi aruncă lui Wilhelm von Diest o privire nesigură şi ridică din umeri. În agitaţia produsă, îi scăpase faptul că Ulrich dispăruse împreună cu desfrânata siciliancă.

— Se bucură un pic, şopti episcopul, care îi observase privirea cercetătoare.

Dură până când Afra înţelese ce voise să spună episcopul. Apoi zâmbi acru. Simţea o furie neputincioasă.

Muzica deveni tot mai zgomotoasă. De conversaţii nici nu mai putea fi vorba. Atunci, episcopul se ridică, întinse mâna şi strigă acoperind muzica:

— Veniţi, vreau să vă arăt ceva.

Un episcop în haină liturgică, cu ciorapi roşii şi pantofi, pe cap cu mitra ce îi aluneca la fiecare mişcare nu era tocmai potrivit să emane seriozitate şi demnitate.

Wilhelm von Diest o conduse pe Afra la etajul

superior, pe o scară de piatră luminată de făclii cu răşină şi păzite de doi lachei. Pe pereţii unui coridor lung atârnau picturi pe lemn cu scene din Vechiul Testament, cele mai multe cu reprezentări cam picante, ca *Suzana la baie* ori *Adam şi Eva în Paradis.*

La capătul coridorului, episcopul deschise o uşă. Cu un gest, o invită pe Afra să intre. Ea ezită, se gândi la ce i se putea întâmpla şi tocmai luase hotărârea să fugă pur şi simplu, când prin uşa jumătate deschisă privirea îi alunecă în încăpere. O clipă, crezu că simţurile îi jucau o festă. Nu ar fi fost de mirare după evenimentele din această seară. Dar, cu cât privea în camera slab luminată, cu atât mai tare se convingea că tot ce vedea era real. Nu pe pat se oprise privirea ei, pat care ocupa aproape jumătate din spaţiu. Era pictura de înălţimea unui om ce atârna deasupra patului: tabloul sfintei Cecilia pentru care fusese model la mănăstirea sfintei Cecilia.

— Vă place? întrebă episcopul şi o împinse pe Afra în cameră.

— Da, bineînţeles, răspunse zăpăcită Afra, este minunată – sfânta Cecilia.

— Într-adevăr, sfânta Cecilia.

„Cum se face că tabloul a ajuns în iatacul dumneavoastră?” vru să întrebe Afra. Întrebarea îi stătea pe limbă, dar nu îndrăznea să o rostească. Era o întâmplare incredibilă ori episcopul cunoştea circumstanţele?

Fu bucuroasă când episcopul veni în întâmpinarea întrebării nerostite:

— Am cumpărat-o de la un negustor de artă din Worms. Spunea că provenea dintr-o mănăstire şvabă, unde fusese pictură de altar. În orice caz, el făcu o pauză şi zâmbi ruşinat, călugăriţelor li s-a părut sfânta goală prea ispititoare. Pictura le trezea sentimente necuviincioase în interiorul zidurilor unei mănăstiri. S-ar fi ajuns la vicii instinctuale, şi stareţa s-a văzut obligată s-o înstrăineze.

În timp ce episcopul vorbea, Afra îl privea dintr-o parte. Nu îşi putea da seama dacă Wilhelm von Diest făcea

pe neştiutorul ori chiar habar nu avea.

— Dumneavoastră sunteţi tot atât de frumoasă şi de ispititoare ca sfânta Cecilia, spuse episcopul şi o mângâie pe Afra pe păr.

Afra tresări imperceptibil. Ar fi preferat să fie scutită de aceste complimente şi să fugă. Dar rămase ca paralizată, incapabilă de a lua o decizie.

— Ba chiar s-ar putea constata o anumită asemănare între dumneavoastră şi sfânta Cecilia, completă episcopul cele spuse şi continuă: Nu vreau să vă mai supun torturii, frumoasă copilă. Ştiu de mult cine a servit ca model pentru sfânta Cecilia.

— De unde ştiţi, Eminenţă?

Afra respira cu greutate.

Episcopul rânji cu superioritate.

— Trebuie să vă mărturisesc faptul că mi-aţi pricinuit nopţi de insomnii. Niciun alt tablou din colecţia mea nu m-a excitat ca acesta. Şi niciun altul nu mi-a dat atâta bătaie de cap.

— Cum pot interpreta asta?

— Când negustorul mi-a arătat tabloul pentru prima dată, mi-am dat seama că sfânta nu a fost rodul fanteziei pictorului, ci el a pictat-o după un model viu. Între noi fie spus, dacă stareţii şi sinodul bisericesc din Strassburg afirmă că episcopul lor nu are habar de teologie, ei chiar au dreptate. Dar credeţi-mă, la artă mă pricep cu atât mai mult. Iar eu am adulmecat imediat ce le scotea din minţi pe călugăriţele din mănăstirea sfintei Cecilia. Nu am mai văzut niciodată o redare atât de vie a unei femei. Pictorul este un adevărat artist în materie.

— El se numeşte Alto din Brabant şi este cocoşat.

— Asta ştiu. A durat mult până l-am găsit. Coborâse pe Dunăre, în căutare de angajamente.

— Ce voiaţi de la el, Eminenţă?

Episcopul clătină din cap.

— Pictorul mă interesa doar tangenţial. Eram interesat de fapt de fascinantul model. Aşa că am trimis doi dintre cei mai buni spioni ai mei. Ei trebuiau să afle

numele şi locul unde se găsea frumoasa Cecilia, indiferent de costuri. La mănăstirea sfintei Cecilia se cunoştea doar numele modelului, Afra, şi faptul că aceasta plecase împreună cu pictorul din Brabant la Regensburg ori la Augsburg. În cele din urmă, pictorul Alto a fost găsit la Regensburg. Dar acesta a refuzat iniţial să ne spună unde erai. Dar la vederea unei sume mai mari, a cedat şi a spus că v-a trimis la cumnatul lui din Ulm. Aşa că mi-am trimis spionii la Ulm…

— Vreţi să spuneţi că la Ulm am fost supravegheată de oamenii dumneavoastră?

Wilhelm von Diest confirmă.

— Nu ştiam nimic despre dumneavoastră. Dar acum ştiu totul.

— Totul?

Afra râse ironic.

— Mă puteţi verifica. Dar mai înainte ar trebui să ştiţi cum am obţinut informaţiile. Spionii mei s-au angajat la şantierul catedralei. Deci erau permanent în apropierea dumneavoastră. În orice caz, suficient de aproape pentru a afla despre galanta dumneavoastră relaţie cu maistrul Ulrich. Mai mult…

— Opriţi-vă! Nu vreau să ştiu.

Se simţea extrem de rău. Trecutul o ajunsese iarăşi din urmă. Nu era nicio îndoială, libidinosul episcop o avea la mână. Cum Dumnezeu trebuia să se comporte?

Afra zise:

— Aţi urzit totul foarte bine.

Episcopul luă drept compliment cinica remarcă şi continuă:

— Îmi era clar că trebuia să îl ademenesc pe maistrul Ulrich la Strassburg, pentru a ajunge la dumneavoastră.

— Înseamnă că doar din cauza mea i-aţi trimis scrisoarea maistrului Ulrich?

— Nu pot să neg. Dar spre salvarea onoarei mele trebuie totuşi să menţionez că în acea vreme postul de arhitect al catedralei era cu adevărat vacant.

Cuvintele episcopului îi treziră Afrei simţăminte

contradictorii. Wilhelm von Diest era fără îndoială un om viclean, care se gândea doar la avantajele proprii. Pentru a-şi atinge scopurile, se folosea de mijloace reprobabile. Iar faptul că ţinta neobişnuitelor lui eforturi era tocmai ea îi întărea sentimentul propriei valori. Îi conferea chiar o anumită senzaţie de forţă.

— Şi acum ce ar trebui să se întâmple? întrebă Afra scurt.

— Trebuie să îmi încredinţaţi trupul dumneavoastră creat de Dumnezeu, răspunse episcopul. Vă rog!

În ciorapi roşii şi cu haina albă liturgică, Wilhelm von Diest oferea o imagine comică aşa cum stătea în faţa ei. Dacă situaţia nu ar fi fost atât de serioasă, Afra ar fi râs în hohote. De aceea ea ripostă cu seriozitate:

— Şi dacă refuz?

— Sunteţi mult prea înţeleaptă pentru a face asta.

— Sunteţi sigur?

— Foarte sigur. Desigur că nu aveţi intenţia de a distruge viaţa maistrului şi a dumneavoastră.

Afra îl privi cu ochii mari pe episcop. Diavolul vorbea astfel. Trebuia să se forţeze pentru a-şi păstra cumpătul.

Încă se mai gândea la ce ar putea să ştie episcopul, când acesta zise ca într-o doară:

— Ulrich von Ensingen a fost pus sub acuzare în absenţă. Pentru otrăvirea soţiei lui, Griseldis.

— Asta este o minciună, o minciună infamă! Soţia maistrului Ulrich suferea de multă vreme de o boală enigmatică. Este josnic ca el să fie făcut răspunzător de moartea soţiei.

— Se poate, pară episcopul. Fapt este că există martori care jură că arhitectul a procurat otravă de la un alchimist. A doua zi, soţia lui a răposat întru Domnul.

— Minciună! strigă scoasă din fire Afra. Alchimistul Rubaldus poate depune mărturie că noi l-am căutat în cu totul altă problemă.

— Lucrul acesta nu va fi posibil.

— De ce?

— Cadavrul lui a fost găsit lângă poarta Jakob din

Augsburg, a doua zi după ce el îi făcuse o vizită episcopului.

— Rubaldus este mort? Nu este adevărat!

— Este adevărat ca Aminul în biserică.

— Cum Dumnezeu a murit Rubaldus? Se cunoaşte autorul crimei?

Pe chipul episcopului apăru o grimasă.

— Îmi puneţi prea multe întrebări. După cum am auzit, avea un cuţit înfipt în gât – era un cuţit de măcelărie, aşa cum folosesc asasinii ordinari, dar era unul scump, cu mânerul din argint.

Crima este crimă, îi trecu prin cap Afrei, indiferent dacă este săvârşită cu un cuţit ruginit ori cu o armă din argint. Mult mai mult o interesa dacă moartea lui Rubaldus avea vreo legătură cu pergamentul. Cu excepţia ei şi a lui Ulrich, doar el mai cunoştea conţinutul misterioasei scrisori. Şi după cât se părea, deşi afirmase altceva, Rubaldus îi înţelesese foarte clar conţinutul. Acesta fusese şi motivul neaşteptatei lui plecări la Augsburg.

— La ce cugetaţi? o readuse la realitate Wilhelm von Diest pe Afra. Îl cunoşteaţi pe alchimist?

— Ce înseamnă a cunoaşte? L-am întâlnit pe ciudatul om doar o dată, când l-am căutat împreună cu Ulrich von Ensingen.

— Ah, aşa!

Da, dar nu pentru ceea ce i se reproşează maistrului Ulrich.

— Eu nu îi reproşez maistrului Ulrich nimic. Am citat doar ce mi s-a comunicat de la Ulm. Deci, de ce l-aţi căutat împreună cu maistrul Ulrich pe alchimist?

Afra ezita. Se gândi chiar să îi spună episcopului adevăratul motiv al vizitei. În definitiv, trebuia să aibă în vedere că Wilhelm von Diest era oricum pe urma secretului. Totuşi, se decise să joace totul pe o singură carte:

— Maistrul Ulrich negocia cu alchimistul un panaceu pentru construcţia catedralei. Pretindea că ar avea mai multe astfel de mijloace. Ulrich era interesat de o tinctură

specială care combinată cu apa usca mortarul mai repede şi îl făcea şi mai rezistent. Dar pretenţiile lui Rubaldus erau prea mari, aşa că afacerea nu era încă finalizată.

Se minuna şi ea cât de bine putea să mintă. Povestea suna foarte plauzibil. Şi nici episcopul Wilhelm nu lăsa impresia că s-ar îndoi de vorbele ei. Ceea ce îi conferea o anumită siguranţă şi ea zise:

— Şi revenind la insolenta dumneavoastră propunere, Eminenţă, daţi-mi două sau trei zile. Nu m-aş da înapoi să împart patul cu dumneavoastră, dar eu nu sunt o târfă care face treaba aceasta acum cu unul, apoi cu altul. Pentru dumneavoastră nu va fi o plăcere să vă repeziţi la o femeie care nu participă. Trebuie să mai discut cu mine însămi, dacă înţelegeţi la ce mă refer.

Wilhelm von Diest miji ochii, ceea ce nu îl făcea deloc mai impunător. Afra se temu că acesta se va năpusti asupra ei imediat. Dar episcopul reacţionă neaşteptat:

— Vă înţeleg bine. Am aşteptat atâta timp clipa aceasta, am numărat lunile şi anii, aşa că doar câteva ore nu mai contează.

În timp ce vorbea, privea transfigurat tabloul de pe perete. Apoi, fără a-şi dezlipi privirea de pe tablou, adăugă:

— Sper doar că pot să mă încred în cuvântul dumneavoastră şi că nu vă jucaţi cu mine. Pentru că nu v-ar cădea bine.

— Eminenţă, cum puteţi crede aşa ceva?!

Afra protestă, aparent indignată, deşi se gândea intens cum să iasă din încurcătură.

Dar speranţa el fu brusc distrusă, când episcopul, concentrat încă asupra tabloului sfintei Cecilia, spuse:

— Mai ştiu că nu sunteţi nevinovata fecioară pe care o reprezintă pictura.

— Câtă dreptate aveţi! Afra ripostă într-un acces de ironie: Da, mărturisesc, m-am culcat odată cu un bărbat. Deci dumneavoastră nu aţi fi primul.

Episcopul îi aruncă Afrei o privire sancţionatoare.

— Nu la asta m-am referit. Să ai în pat o fecioară este

oricum ceva oribil. Arătă cu degetul spre tablou şi adăugă: Tabloul trădează câte ceva.

— De exemplu?

— Că sunteţi o ucigaşă de prunci!

Parcă se rupse ceva în Afra. Crezu că îi explodează capul. Parcă i se oprise inima. Uită să mai respire.

— De unde ştiţi asta? întrebă ea, abia şoptit.

De fapt, îi era indiferent de unde ştia acest lucru Wilhelm von Diest. Esenţial era că îi cunoştea secretul pe care nu i-l destăinuise până acum nici lui Ulrich. Cum ar reacţiona el dacă ar afla? Nu, nu voia să ştie asta şi ar fi vrut să-şi retragă întrebarea.

Dar episcopul îi răspunse:

— Doar puţini alchimişti, teologi şi magiştri ai artelor stăpânesc învăţătura secretă a iconografiei. Ea face parte dintre ştiinţele secrete, cum ar fi iatromatematica, acea ramură a ştiinţei medicale care stabileşte eficienţa medicamentelor după ora preparării lor şi a administrării, ori nigromanţia, care are ca sarcină implorarea demonilor. Eu nu am studiat teologia, dar am studiat arta iconografiei la Praga, unde se află cei mai importanţi cunoscători în materie. Alto din Brabant stăpânea şi el această artă.

Afra îl asculta pe episcop doar cu o ureche. Bănuia că Wilhelm von Diest ştia totul, dar absolut totul despre ea şi despre trecutul ei deplorabil. Şi deodată izbucni ca un torent:

— Administratorul provincial m-a violat în copilărie. Am reuşit cu greu să îmi tăinuiesc sarcina. Când a venit momentul naşterii, m-am dus în pădure, unde am adus pe lume copilul. L-am pus într-un coş şi l-am agăţat de ramura unui copac. Când am revenit a doua zi, dispăruse. Ştiţi mai multe despre asta? Spuneţi-mi adevărul.

Wilhelm von Diest dădu din cap.

— Ştiţi că legile noastre pedepsesc cu moartea lepădarea unui copil.

Tonul vocii îi era serios, aproape compătimitor, cum nu te-ai fi putut aştepta din partea unui astfel de om.

Afra privea în gol. Părea a fi cu gândul departe. Se

mira şi ea că nu mai era în stare să plângă. Viaţa o lovise dur, mai dur decât crezuse ea că va putea fi lovită.

— Dacă ştiţi mai multe, spuneţi odată!

— Nu ştiu mai mult decât a spus Alto din Brabant în pictura sa. Vedeţi panglica albă cu fundă de pe partea superioară a braţului sfintei Cecilia?

Afra se întoarse spre tablou. Nu îşi amintea să fi purtat panglica atunci când servise drept model pictorului. Nu îşi amintea nici să îi fi povestit lui Alto, când acesta era încântat de trupul ei desăvârşit, despre naşterea copilului şi despre lepădarea lui.

— Panglica, spuse Afra mirată, este doar un element decorativ, nimic altceva.

— Sigur că este o podoabă pentru privitorul ocazional. Dar unui cunoscător al iconografiei ea îi spune că această femeie şi-a ucis copilul, nici mai mult şi nici mai puţin. Iertaţi-mă că o spun atât de dur. La început, m-am gândit că indiciul s-ar fi referit la însăşi sfânta Cecilia. Dar teologii sinodului catedralei mi-au deschis ochii. Cecilia fusese atât de castă, încât nu s-a dat nici chiar tânărului ei soţ, Valerianus. Şi atunci mi-a fost clar că ucigaşă de prunci putea fi doar modelul.

Calmă, Afra îi întinse episcopului mâinile suprapuse în dreptul încheieturii.

— Asta ce este?

— Mă veţi preda cu siguranţă aprozilor, aşa cum aveţi obligaţia!

— Prostii!

Wilhelm von Diest o luă şovăitor în braţe pe Afra. Ea se aşteptase la cu totul altceva şi cedă fără să se opună.

— Atâta timp cât nu există un reclamant, nu există niciun judecător, spuse pe un ton calm episcopul. Sper doar că nu aţi mai vorbit despre asta şi cu altcineva, în afară de Alto din Brabant.

— Nu, răspunse Afra în aceeaşi măsură uşurată şi tristă.

Tăcea aşteptând plină de teamă. Ce îi va mai spune vicleanul episcop? Nu s-ar fi mirat dacă în clipa următoare

Wilhelm von Diest i-ar fi spus că ştie şi despre un anumit pergament, pe care ea îl ascunsese în biblioteca mănăstirii dominicane. Dar asta nu s-a mai întâmplat.

De pe scara de piatră răzbătea până aici larma făcută de toboşari şi suflători, amestecată cu chiotele dezmăţate ale curtezanelor. După noaptea de chef, acestea se amuzau cu venerabilii stareţi şi membri ai sinodului catedralei, care puteau fi siguri de iertarea păcatelor şi de mila lui Dumnezeu.

O vreme, au stat nehotărâţi unul în faţa celuilalt. Afra era prea răscolită pentru a gândi clar. Pe de o parte, nu trebuia să îl bruscheze pe episcop, pe de altă parte, îşi propusese să îşi vândă pielea cât mai scump.

În timp ce ea continua să mediteze asupra modului în care să acţioneze şi, privind în pământ, se aşezase pe marginea patului, auzi de pe culoar strigăte; muzicanţii încetară brusc să mai cânte. Prin uşa închisă pătrunse vocea cameristului:

— Fie-ţi milă, Doamne! Eminenţă!

— La ora aceasta nu îl invoci pe Dumnezeu. A trecut de mult de miezul nopţii şi va începe să se lumineze de ziuă. Du-te dracului!

Dar cameristul nu se lăsa:

— Eminenţă, domul!

Episcopul făcu câţiva paşi nervoşi către uşă, o deschise cu putere şi îl luă de guler pe camerist. Dar, înainte de a fi apucat să îl înjure pe camerist, acesta se lamentă:

— Eminenţă, domul se prăbuşeşte! Am văzut cu ochii mei!

Episcopul ridică mâna şi îi lipi o palmă servitorului înspăimântat. Acesta scheună ca un câine lovit:

— Dacă vă spun! Canonicul Hugelmann a văzut şi el!

— Şi ce este de mirare? Acela a băut cât doi. Iar tu ai golit şi ce mai rămăsese în urcior!

— Pe sfânta Fecioară, nu am băut nicio picătură! Servitorul ridică mâna ca pentru jurământ şi repetă: Nicio picătură!

Larma devenea tot mai puternică. Era strigat arhitectul domului.

— Unde este Ulrich? întrebă Afra, pe care încet începuse să o cuprindă frica.

— De ce mă întrebaţi pe mine? Sunt eu paznicul maistrului?

— A dispărut cu ibovnica dumneavoastră.

Wilhelm von Diest ridică din umeri. Părea iritat. În cele din urmă, se duse la fereastră. Din piaţa domului se auzea zarvă. Când deschise fereastra, din piaţă răzbătură strigăte şi comenzi:

— Aici!

— Acolo!

— Încoace!

Cu halebardele în poziţie de luptă, paza oraşului tropăia pe caldarâm.

— Trebuie să îl găsesc pe maistrul Ulrich, şopti Afra mai afectată de situaţie decât episcopul.

— Faceţi ce trebuie.

Afra se ridică în picioare şi, fără să îşi ia rămas-bun, se năpusti în jos pe scări şi traversă sala festivă. Îmbrăcat în negru, un membru al sinodului beat din cauza vinului şi dus cu sorcova de serviciile prestate de curtezane, era întins cu burta pe podea. L-ai fi putut crede răposat, de n-ar fi plescăit fericit ca un copil cu mâna dreaptă într-o baltă de vin. Un cleric care în timpul orgiei dansului îşi pierduse rasa preoţească dormea pe masă, cu faţa îngropată în antebraţ, ca un apostol pe Muntele Măslinilor.

Afra îl strigă pe Ulrich în casa scărilor, dar neprimind niciun răspuns alergă jos după ceilalţi. Pe cerul cenuşiu alergau nori negri şi, deşi din câmpia Rinului se iveau zorii, te puteai orienta doar cu greutate. Oameni cu făclii în mâini alergau aparent fără rost încoace şi-ncolo. Bărbaţi în pelerine lungi, cu glugi, strigau comenzi de neînţeles. Femeile ţipau isteric că li se arătase împieliţatul, altele strigau după exorcişti. Din portalul catedralei oamenii îl strigau pe arhitect.

Poarta portalului principal, care în mod obişnuit era

închisă la această oră, acum era larg deschisă. Cerşetorii şi vagabonzii care îşi petreceau noaptea pe treptele catedralei se îndepărtaseră până la ultimul, de frică să nu fie ei traşi la răspundere pentru ce se întâmpla.

— Ce s-a întâmplat? îi întrebă Afra pe un vagabond întârziat.

Poate că din cauza tinereţii, acesta nu era atât de înspăimântat şi nu vedea niciun motiv să o şteargă precum ceilalţi din breasla lui. Un nor întunecat ieşea din portal, iar cerşetorul cel tânăr tuşi mai să-şi scuipe plămânii înainte de a-i putea răspunde Afrei.

— Era puţin după miezul nopţii. Deodată, am auzit în catedrală zgomote ciudate. Niciodată nu mai auzisem aşa ceva. Parcă se frecau unele de altele nişte pietre de moară. Eu am un somn sănătos, dar ceea ce ajungea la urechile mele suna atât de înspăimântător, încât m-am gândit că Belzebut în persoană încerca să dărâme construcţia. Eram mai mulţi şi ne-am trezit unul după altul. Celor mai mulţi li s-a făcut frică. Şi-au înşfăcat boccelele şi au fugind strigând. Când zgomotele s-au amplificat şi când primele blocuri de piatră au început să cadă bubuind, mi s-a făcut teamă şi mie. Mi-am lipit urechea de portal ca să aud eventuale voci, dar nu se auzeau decât pietrele care se prăvăleau pe podea. Mi-a trecut prin cap sfârşitul lumii şi reînvierea morţilor din mormintele lor, aşa cum sunt acestea zugrăvite în unele catedrale. Brusc, a apărut ca o fantomă paracliserul. El credea că era cutremur şi voia să facă ordine în dom. Când a deschis portalul, ni s-a înfăţişat o imagine de groază...

Afra îi aruncă vagabondului o privire plină de neîncredere.

— Uitaţi-vă şi dumneavoastră! spuse acesta.

Din portalul principal continua să iasă un nor de praf. Acesta intra în plămâni şi ochii începeau să lăcrimeze. Prin ferestrele colorate în roşu şi albastru începea să pătrundă lumina slabă a dimineţii. Blocurile de piatră, cele mai mari depăşind un cot în lungime şi în înălţime, erau răspândite în catedrală ca nişte corpuri străine venite din alte lumi.

Prima coloană aproape că atârna în aer. În locul fundaţiei ei, se căsca o groapă adâncă. Doar o bucată îngustă de zidărie mai susţinea întreaga greutate. Era o minune că aceasta nu se prăbuşise. Afra ridică temătoare privirea spre bolta ca o pânză de păianjen. Acolo, exact în centru, se căsca o mare gaură. Părţi ale pietrei finale, care realizase acolo închiderea, erau împrăştiate pe podea. Sfântă Fecioară şi toţi sfinţii – ce se petrecuse aici?

Afra se întoarse. Nu mai putea să respire. Se strecură afară printre curioşii care se îmbulzeau să intre. Afară, dădu peste Hugelmann von Finstingen, decanul capitolului catedralei.

Vorbind cu greutate, acesta spuse:

— Dumnezeule, unde este maistrul Ulrich?

— Nu ştiu, ştiţi că la fel ca dumneavoastră a participat la masa festivă oferită de episcop. Deodată, a dispărut.

Nu apucă să spună mai mult, pentru că în acel moment de pe platformă căzu pe portalul principal, pe locul din care urma să se înalţe turnul, o lespede care se sparse nu departe de Afra. Hugelmann înţepeni de frică. Cu ochii mijiţi privea înfricoşat în sus:

— Acolo!

Decanul străpungea aerul cu degetul. Un bărbat cu gluga trasă adânc pe cap se furişa pe scară. Acesta fusese descoperit şi de alţii.

— Un individ cu glugă! Puneţi mâna pe el! se auziră mai multe strigăte.

Câţiva bărbaţi voinici se repeziră din portal spre scara din piatră care urca în spirală până la platformă. Din cauza corpolenţei, decanul sinodului le dădu prioritate. Abia respirând, ajunse şi el sus şi abia putu să mai întrebe:

— L-aţi prins?

Băieţii, niciunul mai mare de 18 ani, se înarmaseră în timpul urcuşului cu scânduri găsite pe drum. Aceştia scotociră fiecare colţişor, dar de bărbatul cu glugă nu era nici urmă.

— Dar l-am văzut cu ochii mei! susţinu decanul.

— Şi eu l-am văzut! îl susţinu un tânăr cu privire hotărâtă şi cu păr negru lung.

— Dar nu putea să se topească în aer!

Hugelmann privi dezamăgit în jos. Spre deosebire de platformă, pe care lumina zilei deja pusese stăpânire, marea piaţă era încă ascunsă în obscuritate.

— Uitaţi-l acolo! strigă brusc decanul.

Oamenii năvăliră la balustradă; cu pelerina fluturând, un bărbat cu glugă străbătea piaţa spre sud.

— Opriţi-l!

— Bărbatul cu glugă!

— Puneţi mâna pe el!

Dar oamenii de jos priveau în sus nedumeriţi, pentru că în zarva din piaţă cuvintele nu puteau fi înţelese. Şi astfel individul reuşi să dispară nestânjenit într-o stradă laterală.

Între timp, Afra îl căutase zadarnic pe Ulrich. În biroul şantierului, unde de obicei domnea o ordine excesivă, nu era, dar era în schimb totul deranjat. Planuri şi pergamente erau împrăştiate, sertare şi cutii erau răvăşite. Parcă biroul fusese pustiit de hoarde asiatice de călăreţi.

În timp ce ridica ba un obiect, ba altul, Afra încerca să pună în ordine evenimentele ultimei nopţi şi ale dimineţii, ceea ce nu era tocmai uşor. Se petrecuseră prea multe lucruri. Erau lucruri care, aparent, nu se potriveau unul cu altul, dar care trebuiau să se afle în legătură unele cu altele.

Deşi nu putea să spună cu siguranţă ce scop urmărise lovitura de la catedrală, era limpede că anumiţi oameni căutaseră ceva în anumite locuri ale şantierului. Nu discutase ea de curând cu Ulrich despre aşa ceva? Era însă ciudat că aceşti oameni aveau cunoştinţă tocmai de acele locuri care reprezentau un secret bine păzit al breslei arhitecţilor de catedrale, secret transmis din generaţie în generaţie.

Afra se gândi spontan la Werinher Bott, care mai avea încă adepţi. Dar ce urmărea el cu oamenii lui? Părea

de neconceput ca maistrul Werinher să vrea să dărâme catedrala doar din ură faţă de Ulrich von Ensingen. Dar de ce bărbaţii cu glugi răscoliseră catedrala? La fel de neverosimilă părea ideea că Werinher Bott s-ar afla în legătură cu oamenii care căutau misteriosul pergament.

Cel mai de nepătruns rol îl juca desigur episcopul Wilhelm von Diest. El ştia pur şi simplu totul şi se părea că pentru el cuvântul „secret” nu exista. Dominicanii, sângeroasele unelte ale Inchiziţiei, erau inocenţi în ce privea culegerea informaţiilor, în comparaţie cu spionii episcopului. Regele Sigismund se putea socoti fericit să dispună de o astfel de trupă de spioni.

Între timp, în dom se adunau tot mai mulţi cetăţeni. Se strângeau în transeptul catedralei, unde nu existau stricăciuni. Bărbaţi bătrâni, cu barbă, cădeau în genunchi şi îşi ridicau braţele spre cer, crezând că venise sfârşitul lumii pe care predicatorii pocăinţei îl anunţau de trei sute de ani. Femeile îşi smulgeau părul şi se loveau peste sâni de teama ultimei judecăţi.

Doar tinerii care-l căutaseră zadarnic pe platformă pe bărbatul cu glugă se strecurau hotărâţi prin mulţimea care se ruga lamentându-se şi roteau deasupra capetelor scânduri şi reteveie. Unul dintre ei se urcă pe grilajul de fier care bloca accesul la amvon. Ajuns sus strigă:

— Aici, aici!

Din spaţiul pentru corul catedralei se auzi ecoul repetat.

Oamenii din catedrală priviră ca vrăjiţi către amvon. Acolo, de unde de obicei li se citea Evanghelia, se ducea o luptă încrâncenată. Adolescentul îl croia cu o bâtă pe un bărbat cu glugă, care se ascunsese în amvon. Acesta reuşise să se ferească de primele lovituri, apoi se ajunsese la lupta corp la corp şi tânărul îl aruncase pe necunoscut din amvon jos. Trupul lui îndesat căzu sec pe podeaua din piatră. Acesta încercă zadarnic să se ridice, se prăbuşi, apoi mai încercă o dată.

Între timp, ajunseră la faţa locului şi ceilalţi bătăuşi.

— Omorâţi-l în bătaie! le strigau tinerilor cetăţenii

înfuriaţi.

Trei, patru, cinci dintre băieţi îl loviră pe individ până ţâşni sângele şi acesta nu se mai mişcă.

— Domnul să-i ierte sufletul păcătos! strigă o femeie tânără cu voce puternică şi îşi făcu semnul crucii.

Cei care îl loveau se opriră abia când în jurul omului în negru apăru o baltă de sânge şi când acesta nu mai dădu niciun semn de viaţă.

În jurul oribilului incident se strânseseră peste o sută de oameni. Fiecare voia să arunce o privire asupra ticălosului.

Decanul capitolului, Hugelmann, îşi croi impetuos drum prin mulţimea de gură-cască. Când văzu bărbatul mort, se făcu roşu de mânie la chip şi întrebă:

— Cine a fost? Cine l-a omorât în casa Domnului?

— A vrut să ne dărâme catedrala, se apără bătăuşul care îl aruncase din amvon pe omul cu glugă. Şi-a meritat moartea.

— Da, şi-a meritat moartea! se agitară cei din jur. Cel puţin acum nu mai poate produce pagube. Ar fi trebuit să aşteptăm până se prăbuşea domul nostru? Tânărul a procedat bine!

Hugelmann privi chipurile furioase, pline de ură, şi nu mai spuse nimic. Se lăsă pe genunchiul drept. În niciun caz din respect pentru mort, ci pentru că, având în vedere corpolenţa lui, era singura posibilitate de a ajunge la glugă. Trase cu grijă gluga de pe capul mortului. Ieşi la iveală un chip marcat de durere, cu gura larg deschisă, din care se scurgea sânge.

Prin mulţime trecu un strigăt înăbuşit, când Hugelmann întoarse într-o parte capul strivit. Pe partea din spate a capului se vedea clar că acesta avusese cu ceva timp în urmă tonsură. Părul tuns circular, cum se obişnuieşte la călugări, lasă urme toată viaţa.

Hugelmann clătină din cap.

— Doamne, Dumnezeule, murmură el ca pentru sine, un călugăr, de ce tocmai un călugăr?

Decanul sinodului ezită. În cele din urmă, trase în sus

mâneca dreaptă a veşmântului bărbatului. Pe partea interioară a antebraţului apăru un semn făcut cu un fier incandescent, aproape de mărimea unui lat de palmă: o cruce prin centrul căreia trecea o bară oblică.

— La asta mă gândeam şi eu, spuse el încet, ca pentru sine, apoi adăugă cu voce tare, ca să fie auzit de toţi: Acest om era stăpânit de diavol! Scoateţi-l imediat de aici, ca să nu mai spurce casa Domnului cu sângele lui!

În acest moment, predicatorul Elias, un dominican în drum spre liturghia de dimineaţă, socoti că venise şi momentul său. Limba lui ascuţită, cu care biciuia păcătoşenia semenilor săi, era temută. Mulţi fugeau de predicile lui, pentru că nu îi puteau suporta vorbele biciuitoare. Urcă la amvon grăbit şi începu cu o voce bubuitoare, cum începea totdeauna:

— Oh, voi, păcătoşi mizerabili!

Oamenii din catedrală ridicară surprinşi privirile.

Predicatorul pocăinţei desfăcu braţele şi întinse ambele degete arătătoare către mulţimea de gură-cască:

— Voi, cei fără de credinţă, credeţi că în cele întâmplate în această noapte este mâna diavolului. Oh, voi, cei fără de credinţă! Cine a transformat în cenuşă Sodoma şi Gomora? Doi îngeri. Cine l-a înecat pe faraon în Marea Roşie? Îngerul Domnului. *Ille puniebat rebelles* – „acel înger i-a pedepsit pe duşmani”. Pe cine a pus Domnul în faţa intrării în paradis, cu o spadă de flăcări? Pe un înger al focului. Noi ce concluzii tragem de aici? Că puterea îngerilor este de câteva ori mai mare decât puterea diavolului. Oh, voi, păcătoşilor, diavolul nu dispune de puterea de a dărâma această catedrală. Dar, dacă există totuşi semne că această clădire trebuie să se afunde precum odată zidurile Ierihonului, apoi asta se petrece din voia Atotputernicului, care îşi trimite îngerii spre a prăbuşi lucrarea. Un moment, se opri, pentru ca vorbele lui să îşi facă efectul, apoi continuă: De ce ne face Domnul nouă asta? veţi întreba voi, voi, păcătoşi mizerabili. Eu am să vă destăinui răspunsul. Dumnezeu şi-a trimis îngerii ca să anunţe sfârşitul lumii. Ca ei să dea un semn al Judecăţii de

Apoi, care este mai aproape decât credeţi voi! Oh, voi, păcătoşi blestemaţi! Oh, voi, desfrânaţi blestemaţi! Oh, voi blestemaţi ce păcătuiţi trupeşte! Oh, voi, blestemaţi însetaţi de răzbunare! Oh, voi, avari blestemaţi! Oh, voi, beţivi blestemaţi! Oh, voi, orgolioşi blestemaţi! Oare voi nu auziţi strigătele disperate ale celor osândiţi? Urletele şi scrâşnetul dinţilor celor o mie de diavoli? Flăcările dogoritoare ale iadului mistuie lumea, flăcări faţă de care orice foc pământesc este doar rouă răcoritoare!

Vorbele dominicanului căzură ca nişte cârpe ude pe capetele ascultătorilor. Se auzeau murmure uşoare şi suspine. Soţia rotofeie a unui olar, cu sudoarea şiroind pe frunte, leşină. Motiv suficient pentru predicator pentru a înăspri tonul:

Oh, voi, mizerabili păcătoşi, aţi uitat că moartea smulge într-o clipă tot ce era important în jalnica voastră viaţă? Cele mai înalte şi mai frumoase construcţii, prin care aţi vrut să ridicaţi monumente mai puţin Atotputernicului şi mai mult vouă înşivă, precum regii fără de Dumnezeu ai egiptenilor. Măştile stridente ale târfelor din băile publice, cărora voi, mânaţi de poftele carnale, le aruncaţi mai mulţi bani decât numeroşilor nevoiaşi din oraşul vostru.

Nimic nu este mai potrivit învingerii poftelor carnale decât să contemplaţi cum arată după moarte ceea ce vă place atât de mult. Atunci ochii limpezi precum cristalul, care fură multe inimi, seacă şi se ofilesc. Obrajii purpurii care v-au prilejuit săruturi lascive de amor putrezesc şi se umplu de viermi. Mâna pe care aţi strâns-o atât de des se descompune. Pe sânii atât de agitaţi, la vederea cărora tresăltaţi de pasiune, vor zburda broaşte, păianjeni şi gândaci de bucătărie. Întregul trup al iubitei voastre, îngrăşat cu desfrâul vostru, putrezeşte în pământ. *Nhil şic ad edomandum desiderium appetituum carnavalium valet* – „deci nimic nu va avea puterea să înăbuşe pofta carnală, decât această imagine vie”.

Din mulţime se auziră strigăte:

— Oh, eu, păcătos mizerabil!

Un negustor înveşmântat în straie impozante ridică mâinile deasupra capului.

— Doamne, iartă-mi dorinţa de răzbunare! strigă un altul.

Iar o fecioară cu chipul palid susură subţire:

— Doamne, scapă-mă de tot ce este carnal!

Predicatorul îşi reluă discursul:

— Oh, voi, mizerabili păcătoşi! Dreptul Dumnezeu văzând poverile odioase ale acestei lumii depravate a aruncat foc din cer pentru a-i arde pe păcătoşii care nu vor să se pocăiască. *În cinere et cilicio* – „în cenuşă şi în haină de penitent”. Şi pentru că voi nu sunteţi dispuşi să vă înfrângeţi mândria, pentru că sub pretextul credinţei creştine construiţi o catedrală mai mare şi mai frumoasă decât oricare alta, Dumnezeu şi-a trimis îngerul spre a opri lucrarea şi…

Nu îşi duse la sfârşit fraza, pentru că în partea de sud a navei transversale, din dreptul unei coloane reprezentând un înger se auzi un zgomot adânc, un sunet şuierător, de parcă ar fi plesnit coloana.

Predicatorul se opri speriat. Şi, ca la o comandă, capetele ascultătorilor se îndreptară în acea direcţie. Priveau fascinaţi îngerul care sufla în trâmbiţă în rândul al doilea, chemând la Judecata de Apoi. Ca împins de mâna unei fantome, se aplecă în faţă şi rămase o clipă aşa, de parcă s-ar fi opus căderii. După care soclul care îl susţinuse aproape două sute de ani cedă, şi el se prăbuşi cu capul înainte şi se sparse în mai multe părţi. Trâmbiţa, mâna care o ţinea, nimbul şi o aripă se împrăştiară pe podea ca osemintele condamnaţilor Judecăţii de Apoi.

Când oamenii aflaţi în catedrală înţeleseră ce se petrecuse chiar sub ochii lor, o luară la fugă ţipând.

— În dom se află diavolul! se auziră strigăte. Feriţi-vă de necuratul!

Bătăuşul care împinsese bărbatul cu glugă din amvon apucă leşul de picioare şi îl târî prin portalul principal afară, lăsând în urmă o dâră urâtă de sânge.

Acolo, mai într-o parte, aştepta Werinher Bott, în

scaunul lui cu rotile.

— Toată asta este opera maistrului Ulrich! îi strigă el decanului sinodului. Unde se ascunde individul?

Hugelmann von Finstingen se întoarse către invalid:

— Mi se pare că nu îl puteţi suferi pe maistrul Ulrich.

— Priviţi lucrurile invers, înălţimea Voastră. El este un lăudăros şi se comportă de parcă el ar fi descoperit arhitectura. Werinher urmări surprins cum tinerelul târa cadavrul afară din catedrală. Şi întrebă: Ce înseamnă toate acestea?

— O şleahtă de oameni cu glugi trase pe cap a încercat azi-noapte să provoace căderea domului. Unul dintre ei a rămas în urmă. Acesta a fost omorât de cetăţenii dezlănţuiţi.

— Cel de acolo?

Werinher schiţă un gest cu capul.

Hugelmann confirmă.

— Lăsaţi-mă să ghicesc: Era Ulrich von Ensingen!

— Prostii. Maistre Werinher, vă înţeleg încrâncenarea până la un punct; dar nu ar trebui să îi atribuiţi lui Ulrich von Ensingen toate relele din lume. Chiar credeţi că maistrul Ulrich ar avea un interes în dărâmarea catedralei?

— Dar el cine este? întrebă Werinher privind cadavrul.

— Un fost călugăr, răspunse Hugelmann, ceea ce mă pune pe gânduri. Dar el e doar unul dintr-o şleahtă întreagă, care ne-a bântuit noaptea trecută. Pe antebraţ are un semn făcut cu fierul roşu, o cruce străbătută de un segment.

— Destăinuiţi-mi semnificaţia semnului!

— Nu pot.

— De ce?

— Face parte din cele de şapte ori şapte secrete ale curiei romane, care nu pot fi destăinuite nimănui care nu a primit înalta ungere.

— Atunci, magistre Hugelmann, lăsaţi-mă pe mine să ghicesc. Crucea intersectată este stigmatul celui care

trădează credinţa ori legământul, deci este un renegat ori un călugăr excomunicat.

— Maistre Werinher, strigă supărat decanul sinodului, de unde aveţi cunoştinţe despre acest semn?

Werinher schiţă un zâmbet, dar rezultatul fu jalnic.

— Oi fi eu un invalid, dar asta se referă la mădularele mele înţepenite, însă creierul îmi funcţionează normal, ca şi înainte. Şi arhitecţii catedralelor lucrează cu semne şi simboluri. Doar că noi nu ne ardem cu fierul roşu simbolurile pe piele. Le încrustăm în piatră cu mână pricepută. Ceea ce este mai nobil şi mai durabil pe deasupra.

În timp ce vorbea, Werinher îl urmărea nesigur pe decan dintr-o parte.

Deodată, Hugelmann von Finstingen se opri şi ripostă:

— Dar ce vă priveşte asta pe dumneavoastră?

Mulţimea care se înghesuia să iasă din catedrală devenea tot mai numeroasă. De undeva apăru un argat îmbrăcat în zdrenţe, care trăgea după el un măgar îndărătnic. Cu o frânghie legă picioarele cadavrului şi îl agăţă de animal. Apoi lovi măgarul. Însoţit de o coloană de oameni extaziaţi şi gălăgioşi, argatul târa bărbatul mort în direcţia podului.

Bărbaţi şi femei, ba chiar şi copii, care de fapt nu ştiau ce se petrecea, blestemau şi înjurau. Închipuindu-şi că l-au omorât pe însuşi diavolul, scuipau şi urinau pe cadavrul care, târât pe caldarâm, îşi pierduse hainele. Câinii mârâiau, urlau şi îşi înfigeau dinţii în braţele bărbatului. Gălăgioasa procesiune celebra moartea lui Lucifer ca pe o liturghie solemnă în catedrală. Pe străzile străbătute de gloată, la ferestrele caselor se înghesuiau oameni, pentru a arunca o privire asupra diavolului chinuit. Femeile înfricoşate izbucneau într-un râs nervos sau, când cadavrul era târât prin faţa casei lor, goleau asupra lui conţinutul oalelor de noapte.

Ajunşi pe pod, argatul îl dezlegă pe bărbatul mort sau mai bine zis ceea ce rămăsese din el, ridică în aer

cadavrul, şi în urletele mulţimii îl aruncă în III.

— Du-te în iad! strigă un bărbat voluminos, pleşuv, ale cărui mişcări groteşti erau asemenea celor ale oamenilor artificiali care, prin iarmaroace, scoteau cu dibăcie banii din buzunarele mulţimii.

— Du-te în iad! răspunseră sute de voci din gloată.

Ore de-a rândul au răsunat strigăte înfiorătoare pe uliţele Strassburgului. Oamenii păreau că îşi pierduseră minţile.

Afra nu remarcase mare lucru din toate acestea. Avusese destule probleme cu rememorarea celor petrecute în timpul nopţii. În timp ce încerca să facă ordine în biroul şantierului, în timp ce sorta planuri şi facturi, şi punea la loc obiectele azvârlite pe podea, uşa fu dată de perete.

Afra se aşteptase să intre Ulrich şi să-i dea o explicaţie a lungii lui absenţe, dar când se întoarse dădu cu ochii de rânjetul maistrului Werinher, aflat în căruţul împins de un lacheu.

— Unde este? întrebă el obraznic fără să mai salute.

— Dacă vă referiţi la maistrul Ulrich, răspunse sec Afra, nu este aici.

— Asta văd şi eu. Am întrebat unde este.

— Nu ştiu. Şi chiar dacă aş şti, nu văd de ce v-aş spune.

Atunci Werinher Bott mai cedă din tonul insolent:

— Scuzaţi violenţa vorbelor mele. Dar întâmplările nopţii trecute nu sunt de natură să mă facă să îmi păstrez calmul. Auziţi larma oamenilor de afară, din piaţa domului? Ei sunt convinşi că diavolul şi-a băgat mâna aici.

— Şi? Dumneavoastră nu credeţi în diavol, maistre Werinher? Cine nu crede în diavol păcătuieşte faţă de porunca sfintei Biserici. Ar trebui să ştiţi asta!

Maistrul făcu un gest de neputinţă şi răspunse:

— Da, dar aici nu este vorba despre credinţa în diavol, ci despre cine se ascunde în spatele atentatului asupra catedralei. Gloata înclină cu uşurinţă în a atribui diavolului tot ce este inexplicabil.

— Dacă vă înţeleg bine, dumneavoastră nu credeţi că

diavolul şi-a vârât coada în această nenorocire?

Werinher Bott ridică supărat din sprâncene:

— Diavolul care a intervenit la catedrală avea în orice caz instruire de arhitect. Cam neobişnuit pentru un diavol, nu credeţi?

— Ba da. Dar cum aţi ajuns la această concluzie?

— Aţi privit mai îndeaproape pagubele?

— Nu. Ceea ce am văzut de la distanţă era suficient de rău.

Werinher făcu lacheului un semn cu capul să îi apropie căruţul de Afra. De parcă s-ar fi temut că nişte martori nedoriţi ar putea trage cu urechea. Spuse încet:

— Oricine a fost autorul acestei distrugeri, cunoştea planurile construcţiei şi anumite caracteristici arhitectonice neştiute de profani. Şi, aparent fără nicio legătură cu cele spuse, întrebă: Dumneavoastră cunoaşteţi viaţa anterioară a maistrului Ulrich?

Afra îi aruncă maistrului Werinher Bott o privire furioasă.

— Ce întrebare este asta? Nu ştiu la ce vă referiţi. Cel mai bun lucru este să plecaţi!

Werinher nu se lăsă intimidat şi continuă:

— Mă refer la faptul că Ulrich von Ensingen este simţitor mai în vârstă decât dumneavoastră. Este posibil să existe îndoieli că v-ar fi informat asupra fiecărui amănunt din viaţa lui.

Puteţi fi sigur, maistre Werinher, că Ulrich nu a avut niciun motiv să îmi ascundă ceva din viaţa lui.

— Dumneavoastră sunteţi sigură?

— Foarte sigură. De fapt, ce urmăriţi?

Afra începea treptat să aibă îndoieli.

— Vreau să spun că nu te naşti arhitect de catedrale. Nu s-ar putea ca maistrul Ulrich să se fi ocupat de altceva înainte de a se fi hotărât să înalţe catedrale?

Vorbele otrăvite ale paraliticului o făcură pe Afra să îşi dea seama că de fapt cunoştea doar prea puţin trecutul lui Ulrich. Sigur, ea îl cunoscuse ca pe un bărbat onest, rezervat şi care nu se împrietenea cu oricine. Dar, în

realitate, ce ştia despre el? Ceea ce constituise un răspuns la întrebările ei şi care nu era mare lucru. Să se fi înşelat ea atât de mult în privinţa lui Ulrich? Inima începu să i-o ia razna.

— Şi ce ar fi făcut? bătu supărată în retragere Afra.

Werinher lăsă capul pe-o parte şi răspunse rânjind obraznic:

— Există mai multe posibilităţi. De exemplu, ar fi putut să fie călugăr ori poate chiar membru al unui capitul, ori trimis al papei care dintr-un oarecare motiv şi-a abandonat funcţia.

— Ulrich? Vezi să nu râd!

— V-aţi uitat vreodată mai bine la antebraţul lui drept?

Nu numai la el – ar fi vrut să răspundă Afra, dar situaţia era prea serioasă şi nu mai spuse nimic. Deoarece dacă era cinstită, nu cercetase niciodată cu adevărat antebraţul lui Ulrich. Ulrich von Ensingen purta permanent haine de lucru cu mâneci lungi. Ce importanţă să fi dat ea acestui fapt?

Afra îl măsură pe Werinher cu o privire întunecată:

— Ce rost are această întrebare prostească?

Bărbatul răspunse gânditor:

— Întrebările nu sunt niciodată prosteşti, mai curând răspunsurile sunt aşa. Ceea ce s-a întâmplat în catedrală poartă amprenta lojii renegaţilor, o asociaţie de oameni inteligenţi care şi-a propus ca scop zdrobirea sfintei Biserici. De cele mai multe ori, ei sunt călugări renegaţi ori demnitari excomunicaţi ai Bisericii, care au făcut pact cu diavolul. Sunt atât de periculoşi pentru că dispun de cunoştinţe detaliate în toate chestiunile bisericeşti datorită experienţei anterioare. Relaţiile lor ajung până în curia romană. Se vorbeşte chiar că unul dintre cei trei papi care conduc acum Biserica face parte din loja renegaţilor. Dacă le urmăreşti comportamentul, nici nu ştii care dintre ei ar fi. În orice caz, toţi renegaţii au pe antebraţul drept un stigmat, o cruce intersectată de o bară oblică.

Iar dumneavoastră îl suspectaţi pe maistrul Ulrich că

ar avea pe antebraţ un asemenea semn?

Afra îşi duse mâna la gură. I se părea prea îngrozitor ca Werinher să aibă dreptate. Prin cap îi treceau mii de gânduri care o zăpăceau tot mai tare.

Ce motiv ar avea Werinher Bott pentru a-l urî atât de profund pe Ulrich von Ensingen? La această întrebare găsea tot atât de puţin un răspuns ca la întrebarea privitoare la trecutul lui Ulrich. De unde se trăgea acesta, cu ce se ocupase înainte de a conduce lucrările de construcţie ale domului din Ulm, toate astea erau chestiuni despre care ei nu discutaseră niciodată. Ulrich von Ensingen intrase într-o zi în viaţa ei. Ori ea era cea care intrase în viaţa lui? Nici măcar Afra nu ştia răspunsul exact.

Pergamentul! Ideea îi veni ca un trăsnet în timpul unei furtuni cumplite. Să nu îl şi interesat pe Ulrich von Ensingen ea, ci doar pergamentul? Dumnezeule, ce naivă fusese! îşi amintea bine de precipitata întrebare pusă de Ulrich cu privire la pergament în noaptea când părăsiseră Ulmul pe ceaţă. Era totuşi bine că Ulrich nu cunoştea ascunzătoarea documentului din biblioteca mănăstirii.

În timp ce îl privea cu atenţie pe Werinher Bott, Afra remarcă pentru prima dată o anumită francheţe a chipului acestuia. Parcă dispăruseră brusc ironia, rânjetul sarcastic şi chiar cinismul din expresia chipului său. Fără a adera la învinuirile aduse lui Ulrich, îi puse o întrebare arhitectului:

— De unde ştiţi atâtea despre loja renegaţilor, maistre Werinher?

Werinher rânji cu o superioritate care nu se potrivea defel cu situaţia lui. Afişa rânjetul acela larg obişnuit la el, care putea să însemne totul şi nimic, rânjet care pe Afra o înfurie.

Fără să se gândească, urmând o pornire de moment, se apropie de bărbatul din căruţ şi îl trase de mâneca dreaptă. Îi răsuci antebraţul către exterior. Da, era semnul făcut cu fierul roşu, crucea cu bara oblică. Afra înlemni.

— Sunteţi… bâigui ea în cele din urmă.

Werinher dădu mut din cap.

— Dar de ce…

— Da, am făcut parte din loja renegaţilor până în ziua în care am devenit un schilod. Şi, pentru că un schilod nu are voie să ocupe o funcţie bisericească, un schilod nu poate să fie nici renegat. Aş fi doar o povară. De-abia scăpasem de moarte în urma căderii, când un necunoscut mi-a bătut noaptea la uşă. Servitorul meu a deschis şi l-a condus la mine. Bărbatul purta o mantie neagră, cu glugă, ca toţi renegaţii, şi avea un accent străin. Mi-a spus că prin voia Atotputernicului nu mai puteam să fiu renegat. După care, fără un cuvânt, mi-a vârât în gură o fiolă. Plecând s-a mai întors o dată către mine şi a şoptit: „Nu trebuie decât să o striviţi între dinţi, maistre Werinher!” Dar eu am scuipat-o în tunică. De atunci o port permanent cu mine.

Afra îl privi impresionată pe bărbatul din căruţ şi pentru prima dată simţi că îl compătimea. Duritatea şi atitudinea lui cinică nu îi permiseseră până acum un asemenea sentiment. Dar faptul că Werinher Bott îi încredinţase tocmai ei secretul lui o puse pe gânduri.

Oricum vă mulţumesc că m-aţi informat, spuse ea, şi vocea îi suna puţin neajutorată.

Pe chipul maistrului Werinher apăru un zâmbet complet diferit de ceea ce arătase schilodul până atunci; nu cinic şi nici sarcastic, ci mai curând jenat.

— Poate că aş fi făcut mai bine dacă nu vorbeam, spuse el după un timp.

Apoi îşi strigă lacheul care aşteptase în faţa uşii.

Aceasta prinse căruţul din partea din spate. Werinher privea fix în faţă. Fără să scoată o vorbă, servitorul îl împinse pe Werinher afară din încăpere.

* * *

*

Afra trase adânc aer în piept. Întâlnirea cu Werinher o făcuse să-şi piardă cumpătul. Nu ştia ce să mai creadă. Făcea Ulrich von Ensingen un joc dublu? De ce, se gândi ea, îi acordase brusc maistrului Werinher mai multă încredere decât lui Ulrich? Era confuză şi începea să se îndoiască de capacitatea ei de a raţiona: lacheul care îl

luase pe Werinher era altul decât cel care îl adusese, deşi purtau amândoi aceleaşi veşminte. De acest lucru era foarte sigură. Nesigură era de semnificaţia acestui lucru. De fapt, Afra era profund dezorientată. Şi pentru prima dată îşi puse întrebarea dacă nu cumva ea însăşi, fără să îşi dea seama, devenise un instrument al forţelor răului împotriva cărora voia de fapt să lupte.

În timp ce se gândea la aceste lucruri, fără să fi reuşit să progreseze măcar un pas, uşa încăperii se deschise şi intră Ulrich von Ensingen. Mai mult împleticindu-se, cu părul răvăşit pe frunte şi cu o expresie jalnică pe chip, se îndreptă către Afra. Se vedea clar cât se străduia să pară treaz. Încă purta hainele negre festive de la orgia organizată de episcop, dar acestea lăsau impresia că se tăvălise într-un ogor de pe care tocmai se strânsese recolta.

Înfăţişarea lui Ulrich trezi furia Afrei. Şi pentru că acesta nu scotea niciun cuvânt, îl luă ea în primire:

— Bine măcar că ţi-ai adus aminte de profesia ta!

Arhitectul dădu din cap. Privea în jur confuz. Mai era încă dezordine, dar părea că asta îl deranja mai puţin. Apoi întrebă absent:

— În ce zi suntem astăzi?

— Este vineri.

— Vineri? Şi când a avut loc petrecerea episcopului?

— Ieri. De atunci au trecut o noapte şi o zi întreagă!

Ulrich dădu din cap:

— Înţeleg.

Răspunsul o înfurie şi mai tare pe Afra.

— Dar eu nu înţeleg! strigă ea. Te-am considerat un om onorabil. Şi tu te agăţi de prima fustă. Ce are acea şleampătă a episcopului, şi eu nu am? Spune-mi! Vreau să ştiu!

Ca un bandit prins de poteră, Ulrich lăsă să treacă vijelia peste el. În cele din urmă, se aşeză pe un scaun, întinse picioarele şi îşi examină pantofii cu vârfuri ascuţite, dreptul deosebindu-se în mod evident de cel stâng.

Afra îi sesiză imediat panica.

— În grabă ai încălţat unul din pantofii episcopului? remarcă ea sarcastic.

— Îmi pare rău, răspunse istovit Ulrich, chiar îmi pare tare rău.

— Oh! Afra dădu capul pe spate. Era rănită profund în mândria ei. Continuă: Ştii măcar ce s-a întâmplat în vreme ce tu te tăvăleai cu această siciliancă pripăşită pe-aici? Tot oraşul se agită. Nişte bărbaţi cu glugi au încercat să dărâme domul.

— De-aia este larmă, observă Ulrich pierdut în gânduri.

Afra îl măsură pe arhitect cu ochii mijiţi. Ceva nu era în regulă cu el. Ulrich reacţiona indiferent, apatic, de parcă toate acestea nu l-ar fi privit.

— Nu am înţeles nimic din asta, nimic, zise încet Ulrich.

— Se pare că noaptea cu târfa aia a fost epuizantă! Afra făcu o pauză, apoi spuse cu o mină serioasă: Nu m-aş fi aşteptat niciodată la asta din partea ta, Ulrich!

Era pe punctul de a izbucni în lacrimi.

— La ce?

Afra se înfurie iarăşi:

— Acum, ar mai trebui să-mi spui că tu cu aia – întinse mâna în direcţia palatului episcopal – te-ai rugat îngerilor, ai bătut mătănii ori te-ai spovedit. Că mă apucă râsul!

— Scuză-mă. Nu ştiu despre ce este vorba. Nu îmi mai amintesc nimic.

Afra veni foarte aproape de Ulrich şi, strângând din buze, zise:

— Asta este cea mai tâmpită scuză ce îi poate trece prin cap unui bărbat. Nu este demnă de un bărbat de nivelul tău. Ar trebui să-ţi fie ruşine.

Brusc, Ulrich păru că iese din letargie. Se îndreptă pe scaun şi răspunse:

— Aşa este cum spun eu. Ultimul lucru pe care mi-l amintesc este de la masa festivă a episcopului. Trebuie să mi se fi pus ceva în vin…

— Prostii! Cauţi doar un pretext, pentru că te-ai tăvălit cu sicilianca aceea. De ce nu ai măcar atâta caracter cât să recunoşti?

— Pentru că nu ştiu de nicio faptă ruşinoasă!

Ulrich ridicase tonul şi îşi presa fruntea cu dosul palmelor.

— Ah, nu? Atunci îmi poţi spune cum a ajuns pantoful din piciorul drept la tine? Este din piele scumpă, cum poartă episcopii şi prinţii.

— Ţi-am spus, nu ştiu. Probabil că am fost drogat, crede-mă!

— Da, îmi dau lacrimile!

Afra se mai afla încă lângă Ulrich. Deodată, îi veni o idee. Fără nicio introducere, încercă să suflece mâneca dreaptă a hainei lui Ulrich.

Acesta o privi mirat şi îşi trase mâna înapoi.

— Ce înseamnă asta? strigă el, mânios.

Afra nu răspunse. Se întoarse furioasă şi se îndreptă hotărâtă către ieşire.

Când uşa grea se închise cu zgomot, Ulrich tresări de parcă fusese lovit cu biciul. Apoi îşi ascunse faţa în mâini.

* * *

Afra se gândea cum ar putea să scape de gândurile negre care o asediau. Se însera, dar asta nu îi împiedica pe oameni să se alipească unei procesiuni lugubre, care se târa către catedrală precum un vierme nesfârşit.

Vestea că diavolul a încercat să dărâme domul îi scotea pe oameni din case. Înarmaţi cu făclii şi cruci care să îi apere de Satana, ei se revărsau din uliţele care dădeau din toate direcţiile spre marea piaţă, căutându-l îngroziţi cu privirea pe împieliţatul. Dar când în loc de acesta descopereau numai canonici, călugări şi popi, exorcişti şi beţivi care se dădeau în spectacol, prindeau curaj şi unul după altul aderau la turmă.

Pioasele rugăciuni ale unor indivizi izolaţi se pierdeau în litania monotonă în limba latină a membrilor capitolului catedralei. Aceasta acoperea şi vocea răguşită a

exorcistului care, agitând cu dreapta o cruce, şi cu stânga stropind cu o praftură cu apă sfinţită şantierul, repeta mereu:

— Piei Satană din această casă a Domnului şi întoarce-te în hăurile iadului!

Procesiunea mai era însoţită de nenumăraţi câini, care se mai şi încăierau.

La lăsarea nopţii, întreaga populaţie a Strassburgului era în picioare. Chiar şi cerşetorii din afară se alipiseră cortegiului, fără a şti exact ce se petrecea. Astfel s-a ajuns ca onorabilii reprezentanţi ai clerului, care de fapt conduceau procesiunea, să se trezească a fi conduşi ei înşişi de către schilozi şi zdrenţăroşi.

Litania monotonă şi rugăciunile îşi găseau ecou de zidurile caselor, iar făcliile cu catran fumegau şi aruncau umbre bizare, creând o atmosferă fantomatică. Afra nu crezuse niciodată în diavol, nici când fusese copil, dar acum începuse să aibă îndoieli. Ghemuită în spaţiul îngust dintre zidurile a doua case aflate în faţa catedralei, urmărea desfăşurarea evenimentelor. Afra abia mai putea să respire din cauza duhorii, deoarece în spaţiile libere dintre case se deşertau recipientele cu fecale. Exact în faţa portalului, la o azvârlitură de braţ de ea, şedea maistrul Werinher în căruţul lui, fără lacheu, urmărind cu atenţie procesiunea.

Afrei i se făcu frică. Acea frică de care crezuse că scăpase o cuprinsese din nou. Îşi recăpătase liniştea sufletească doar pentru scurt timp, atunci când se îndrăgostise de un bărbat pentru prima dată în frământata ei viaţă. Acum se temea să nu fi dat de un bărbat care o convinsese, prin vicleşug, să îl urmeze.

Îşi părăsi deprimată ascunzătoarea şi se îndreptă către casa ei din Bruderhofgasse. Pe drum, nu întâlni nici ţipenie de om. Toate uliţele erau pustii. Ajunsă acasă, zăvorî uşa. Nu intenţiona să o mai deschidă nimănui, nici lui Ulrich dacă acesta s-ar fi întors.

Afra îşi petrecu noaptea îmbrăcată, moţăind. Asculta fiecare zgomot. Gânduri şi vise se întretăiau aşa că atunci

când se lumina de ziuă nu mai era în stare să distingă imaginaţia de realitate.

De dimineaţă, mâncă un coltuc de pâine uscată şi bău o cană cu lapte rece. Nu mai mâncase nimic de la petrecerea organizată de episcop. Îmboldită de o nelinişte ciudată, Afra părăsi casa şi se îndreptă spre catedrală. Începuse să plouă uşor şi să bată un vânt neplăcut. Pretutindeni domnea o linişte funestă. Nu se mai vedeau nici câini ori porci, care altă dată mişunau pe străzi la orice oră din zi şi din noapte.

Când coti în piaţa domului, o întâmpină un loc gol. Acolo, unde cu o seară înainte mulţimea extaziată înconjura domul nu se mai afla niciun suflet. În faţa portalului principal, se îndreptă spre biroul şantierului şi, cu coada ochiului, observă o siluetă aşezată.

— Maistre Werinher! exclamă Afra speriată.

Werinher privea indiferent peste piaţa domului, în direcţia din care venise ea. Parcă nici nu ar fi observat-o. Nici când se apropie de el, acesta nu dădu vreun semn că ar fi remarcat-o.

— Maistre Werinher! repetă Afra. Nu trebuie să vă faceţi probleme că aş destăinui cuiva ceea ce mi-aţi spus. Maistre Werinher!

Afra îi puse schilodului mâna pe umăr şi atunci simţi o mişcare. Corpul ţeapăn al paraliticului păru că se îndreaptă. Dar fu doar o iluzie. De fapt alunecă în faţă. Afra sări într-o parte. Werinher Bott se prăbuşi în cap pe caldarâm.

— Maistre…!

Afra scoase un strigăt înăbuşit.

Câteva clipe ce îi părură nesfârşite rămase cu privirea pironită asupra omului vrednic de milă, aflat în faţa ei, pe pământ, îndoit în echer pe-o parte. Avea gura căscată şi ochii deschişi. Nu era nicio îndoială, Werinher Bott era mort.

Îngenunche pentru a-i vedea mai bine faţa. Şi făcu o descoperire înfiorătoare. Între obraz şi limbă avea un tubuleţ de sticlă spart, o mică fiolă.

„Fiola despre care îi vorbise Werinher” îi trecu Afrei prin cap. Dar chiar în clipa următoare se mai gândi la ceva: Werinher Bott era paralizat şi nu ar fi putut să-şi vâre singur tubuleţul de sticlă în gură. Afra vru să fugă, indiferent unde, să fie doar departe, unde nu cunoştea pe nimeni şi unde să nu poată fi pusă în legătură cu nimeni. Dar ceva o reţinea aici. Începu să plângă. Erau lacrimi de neputinţă. Ca şi cum imaginea din faţa ochilor ei umezi nu ar fi fost destul de stranie, grotescul era amplificat de poziţia cadavrului. Disperată, ridică privirea.

În faţa ei se afla Ulrich.

Probabil că o urmărise o vreme. În orice caz, nu părea impresionat şi cu atât mai puţin nu părea să manifeste compătimire pentru decedatul Werinher Bott. Curios, dar nepăsător, ţinea mâinile la spate.

— Iată! spuse Afra şi arătă către fiola strivită din gura deschisă a lui Werinher. O purta permanent la el. Mi-a spus el însuşi. Dar practic nu putea să se sinucidă.

Chipul lui Ulrich se întunecă.

— Ce treabă aveai tu cu el, de ţi-a spus aşa ceva?

Afra rămase cu privirea aţintită la mort şi nu răspunse la întrebare.

După câteva momente de tăcere, Ulrich von Ensingen reîncepu. Fără nicio legătură întrebă:

— Unde este pergamentul?

Pergamentul! Afra îi aruncă arhitectului o privire suspicioasă. Încerca să înţeleagă de ce pusese Ulrich această întrebare: la vederea cadavrului lui Werinher, adversarul lui, Ulrich von Ensingen, întreba despre pergament. Dar oricât se gândi, în timpul scurt avut la dispoziţie, nu găsi o explicaţie. În cele din urmă, răspunse:

— Pergamentul? Acolo unde a fost mereu! De ce întrebi?

Ulrich ridică din umeri şi privi încurcat într-o parte. Pe chipul lui apăru fugitiv un zâmbet sarcastic, care dispăru imediat când remarcă privirea cercetătoare a Afrei.

— Au căutat în toate locurile posibile din dom, şi

anume exact acolo unde arhitecţii de catedrale, conform vechii tradiţii, zidesc obiecte care fac minuni, animale vii şi documente importante. Urmând permanent cifra şapte, şapte coţi de jos, şapte coţi de la primul colţ.

În timp ce el vorbea, Afra nu îl scăpa din ochi. Urmărea critic fiecare reacţie a feţei lui, în speranţa că va putea să deducă ceva din comportamentul său. Pentru ea era limpede: Ulrich făcea un joc fals.

— În orice caz, tu eşti în mare primejdie! adăugă el direct.

Această remarcă îi amplifică şi mai mult neliniştea. Probabil, se gândi ea, Ulrich voia să o constrângă să îi dea lui pergamentul. Cine ştie, poate că valora totuşi o avere?

Afra îl privi fix pe Ulrich. Cât de străin îi devenise acest om! Dar un lucru îi era clar: Ulrich ştia mai mult decât îi spusese ei. Era un semn că abuzase de încrederea ei. Cu doar câteva zile în urmă, nici nu s-ar fi gândit că Ulrich era în stare de aşa ceva.

Piaţa din faţa domului prinse brusc viaţă. Hugelmann von Finstingen, conducătorul sinodului, veni în grabă, urmat de Michel Mansfeld şi de secretarul primăriei. Din străzile lăturalnice veneau cetăţeni cu priviri neîncrezătoare.

— Acesta este Werinher Bott, arhitectul paralizat! strigă încă de departe Hugelmann. Ce s-a întâmplat?

— Este mort, răspunse calm maistrul Ulrich. După cât se pare, a fost omorât.

Mansfeld îşi făcu semnul crucii.

— Cine să facă aşa ceva? Să omoare un biet paralitic!

În timp ce Hugelmann şi Mansfeld ridicau cadavrul înţepenit în căruţ, în jur începu să se adune tot mai multă lume. Werinher Bott victimă a unei crime? Pe loc se iscă o discuţie aprinsă cu privire la monstruozitatea crimei.

Cei mai mulţi puneau fapta în legătură cu bărbaţii cu glugă, care încercaseră să dărâme catedrala. Asta până când canonicul Hugelmann îi adresă brusc lui Ulrich o întrebare:

— Maistre Ulrich, este adevărat ce povestesc

oamenii, că dumneavoastră şi maistrul Werinher vă aveaţi precum câinele cu pisica?

Toate privirile se îndreptară către Ulrich von Ensingen.

Afra se simţi cuprinsă de o frică rece. Copleşită, se întoarse şi dispăru în mulţime.

Cărţi, nimic altceva în afară de cărţi

Afra se simţea abandonată şi izolată. Despre Ulrich nu mai auzise nimic de câteva zile. După discuţia din piaţa domului, acesta nu mai trecuse pe-acasă. Se spunea că îşi petrecea zilele şi nopţile în biroul şantierului catedralei. Ea cum trebuia să se comporte? Pe de o parte, tânjea după el, pe de altă parte, neîncrederea şi teama o dominau. În însingurarea ei autoimpusă toate gândurile se învârteau în jurul misteriosului pergament şi a semnificaţiei lui. Sentimentul că fusese folosită de către Ulrich o înfuria.

Nu îi ieşea din cap că trebuia să existe o legătură între maistrul Ulrich, pergament şi asasinarea alchimistului Rubaldus, a bărbatului cu glugă şi a maistrului Werinher. Existau prea multe nepotriviri, mai ales faptul că ea însăşi scăpase cu viaţă până acum.

Zi de zi o chinuia aceeaşi întrebare: ce motiv ar fi avut tatăl ei pentru a o pune într-o situaţie atât de periculoasă? Dar, cu cât se întorcea mai insistent cu gândul la tatăl ei, cu atât amintirile îi erau mai confuze.

Lumea devenise mai întunecată şi mai enigmatică sau era doar închipuirea ei? Când rătăcea fără niciun ţel prin Strassburg, i se părea că era pândită de după fiecare zid, fiecare pom, fiecare car pe care îl întâlnea. Strigătele copiilor care se jucau o făceau să tresară, ca şi un argat cu un sac în spinare ori un călugăr în rasă neagră care se apropiau de ea.

Rătăcind odată astfel prin oraş, o apucă pe drumul care ducea spre sud. Fără niciun ţel, traversă la Sankt Thomas podul peste III, merse o vreme în josul apei şi apoi pe un drum de căruţe către est, în direcţia luncilor Rinului.

Măreţia peisajului o mai calmă, şi Afra se aşeză pe trunchiul gros şi putrezit al unui arbore doborât de

furtunile din toamnă. Din iarba udă se ridica un iz de putregai, iar în depărtare pluteau nori volatili de ceaţă. Îi atrase privirea un fel de fortificaţie, un bastion înconjurat de un zid, cu o clopotniţă în loc de turn de pază. Construcţia semăna cu cele aflate alături de mănăstirile fortificate cunoscute de ea din Württemberg.

Ideea de a dispărea incognito într-o mănăstire, până când uitarea se va fi aşternut peste toate, nu i se păru chiar atât de rea. Ce ar fi avut de pierdut? Pentru moment, i se părea de neimaginat întoarcerea la Ulrich. Nesiguranţa cu privire la trecutul lui şi lipsa de transparenţă a intenţiilor sale îi provocau teamă. Ea i se dăruise şi îl urmase orbeşte. Nici măcar nu visase că Ulrich o va folosi ca mijloc pentru a atinge un scop.

După ce se mai linişti, mânată de curiozitate, porni către fortăreaţă. Dar, pe măsură ce se apropia, bastionul îi părea tot mai bizar. Locul părea complet părăsit. Nici pe drum, nici la poarta de intrare nu era nimeni. Ferestrele situate deasupra zidului care înconjura întregul complex erau închise. Niciun zgomot nu răzbătea în afară.

Poarta solidă din lemn lăsa impresia că nu mai fusese deschisă de săptămâni. O portiţă îngustă, prin care puteai trece doar aplecându-te, dădea către o boltă prevăzută şi ea cu o uşă şi cu o fereastră închisă în partea dreaptă. Alături, era un mâner pentru tras clopotul.

Când Afra trase de mâner, se auzi de undeva un clopot. Indecisă, aşteptă să vadă ce întâmplă.

Nu dură mult şi auzi din interior un zornăit. În cele din urmă, se deschise fereastra. Afra încremeni. Nici ea nu ştia la ce să se aştepte. Poate la un călugăr bărbos sau la o călugăriţă tristă, şi nici chiar un soldat înarmat nu i-ar fi insuflat atâta teamă ca arătarea din spatele ferestrei: un homunculus, caricatura unui om, un bărbat pleşuv, cu un cap umflat, cu un ochi în frunte şi altul pe obraz şi cu nasul nu mai mare ca o protuberanţă cartilaginoasă. Omenească părea doar gura cu buze umede şi groase, care îi rânjea forţat.

— Aţi greşit adresa, rosti ironic homunculusul cu o

voce gravă, guturală.

Acesta se sprijini de fereastră pentru a vedea dacă mai era prezent şi un alt vizitator.

Afra făcu înfricoşată un pas îndărăt.

— Unde mă aflu? şopti ea pierdută şi rămase cu privirea la cocoaşa proeminentă a homunculusului.

Sprijinit în fereastră, acesta o examina pe Afra din cap până în picioare. După care se încruntă de parcă imaginea l-ar fi durut.

— Sfânta Treime, rosti el gutural şi afişă din nou zâmbetul ca o mască.

— Deci o mănăstire închinată Sfintei Treime!

— Dacă aşa vreţi să-i ziceţi. Cocoşatul îşi şterse cu mâneca halatului nasul care îi picura şi adăugă: Alţii îi spun casă de nebuni. Dar aceia desigur că nu sunt atât de distinşi ca dumneavoastră.

„Casa de nebuni de care îi vorbise bibliotecarul ciung Jakob Luscinius”, îşi aminti imediat Afra. Era pe punctul de a se întoarce pentru a pleca fără să mai spună nimic, când amărâtul îi puse o întrebare:

— Pe cine căutaţi, jupâniţă? Să ştiţi că pe aici rareori vine cineva. Cine ar căuta de bunăvoie o casă de nebuni?!

În timp ce vorbea, o zdrăngănitoare pe care o purta atârnată de un şnur pe piept scotea un sunet ca un zornăit.

— Aici toţi poartă acest obiect, explică portarul, care observase privirea întrebătoare a Afrei. Pentru ca supraveghetorii să ştie când se apropie de ei cineva pe la spate. Unii au un mers ca de îngeri, nici nu îi auzi. Râse de câteva ori scurt, împingând aerul prin nările schimonosite. Aşadar, la cine aţi venit, jupâniţă?

— Îl caut pe bibliotecarul de la mănăstirea dominicană, spuse Afra cedând unei porniri bruşte.

— Ah, geniul! Desigur, este aici. Asta dacă nu cumva pluteşte pe undeva pe deasupra norilor.

— Deasupra norilor?

— Da. Fratele Dominic nu aparţine acestei lumi, asta trebuie să o ştiţi. El este cu gândurile lui departe de aici. La filosofii vechii Grecii ori la zeii Egiptului. De multe ori,

recită ore la rând drame antice şi epopei în limbi neînţelese de nimeni. De asta noi îi spunem „Geniul”.

— Dumneavoastră credeţi că nu este nebun?

— Fratele Dominic? Nu mă faceţi să râd! El are în cap mai multe decât tot sinodul episcopal. Şi, în general, există mai mulţi înţelepţi printre nebuni decât nebuni printre înţelepţi. Fratele Dominic ştie practic orice.

— Trebuie să vorbesc cu el! spuse deodată Afra.

— Sunteţi rude, jupâniţă?

— Nu.

— Atunci, nu văd nicio posibilitate…

— De ce nu?

— Vedeţi această poartă? Cel în spatele căruia se închide îşi ia pentru totdeauna rămas-bun de la lumea din care vine. Mă înţelegeţi? Noi, toţi cei de aici, suntem izgoniţi: schilozi, suferinzi, eretici, nebuni – oameni de care cei asemenea Domnului îşi bat joc. Uitaţi-vă la mine. Unul ca mine întoarce Vechiul Testament cu josul în sus. Acolo Dumnezeu spune: „Să fie făcuţi oamenii după chipul şi asemănarea Noastră”. Iar dumneavoastră, jupâniţă, ştiţi cum arată Dumnezeu.

Portarul cocoşat îşi lăsă cochet capul într-o parte şi îşi puse mâinile în şolduri.

— Trebuie să vorbesc cu fratele Dominic! insistă Afra. Dacă este atât de deştept cum ziceţi, mă poate ajuta.

Homunculusul izbucni în râs. Neaşteptata putere pe care se trezi că o deţine părea să îl binedispună. Întrebă scurt:

— Ce aveţi de valoare?

Afra rămase perplexă.

— Vreţi bani?

— Bani? Pe sfânta fecioară Maria, ce să fac eu cu banii?

— Sunteţi primul care îmi pune această întrebare. Dar văd că pe bani nu puneţi preţ. Ce altceva vreţi?

Portarul păru că ignoră întrebarea.

— Când călugării se roagă de amiază, eu rămân unicul supraveghetor. Rugăciunea durează mult, uneori

chiar o oră. Aş putea să o fac atunci.

— Cu ce preţ?

— Arătaţi-mi sânii, jupâniţă. Protuberanţele care se văd pe sub rochia dumneavoastră trădează paradisul.

— Sunteţi smintit.

— Nu spuneţi asta. Vă rog! Nu vreau mai mult decât să ating o dată sânii unei femei. După care sunt gata să vă îndeplinesc orice dorinţă. Chiar de voi fi prins.

Pretenţia insolentă a infirmului o surprinse atât de mult pe Afra, încât aceasta o vreme nu ştiu ce să răspundă. Mai întâi, vru să îl trateze ca pe un porc pervers, ca pe un voyeur josnic; dar vorbele lui aveau ceva dureros în ele.

— Îmi pot imagina ce gânduri vă trec prin cap, continuă homunculusul. Dar nu îmi pasă. Nu am văzut niciodată o femeie atât de frumoasă. Şi cum aş fi putut să văd? De la vârsta de 2 ani mă aflu aici, printre bărbaţi. Este bine că la Sfânta Trreime nu există oglinzi. Eu pot doar să bănuiesc cum arăt. Cu ceva vreme în urmă, mi-a căzut în mână ceaslovul unui călugăr. Pe lângă cuvioasele rugăciuni, acesta conţinea miniaturi din Vechiul Testament. Printre ele se afla una reprezentându-i pe Adam şi Eva în paradis. Acolo am văzut sânii Evei. Nu mai văzusem niciodată ceva atât de tulburător. Trupul meu vibra în locuri pe care până atunci le dispreţuisem. Când călugărul m-a surprins cu ceaslovul lui, m-a lovit, m-a făcut porc şi mi-a prezis veşnica osândă.

Afra îl privi cercetătoare pe portar:

— Dacă eu îmi descopăr în faţa dumneavoastră…

— … eu vă voi îndeplini orice dorinţă a cărei realizare stă în puterea mea!

— Atunci, deschideţi uşa!

Ghebosul dispăru de la fereastră şi deschise uşa.

În mica încăpere a portarului aerul era stătut. Aici se afla doar o masă simplă din lemn şi un scaun. În timp ce scotea gulerul rochiei, Afra nu îl pierdea din ochi pe cocoşat. Ca nişte fructe coapte ieşiră la iveală sânii. Afra nu ar fi crezut niciodată că lucrul acesta ar tulbura atâta.

Infirmul întinse timid mâna. Nu îndrăznea să o

atingă. În loc de asta, căzu în genunchi în faţa Afrei şi îşi împreună mâinile ca la o rugăciune.

Afra îi văzu buzele tremurând. Simţea acum chiar milă faţă de acest individ. După câteva momente ea îşi trase rochia la loc.

Portarul se ridică şi se înclină teatral în faţa Afrei, ca un popă la introitus. Respira greu şi dădea din cap, de parcă nu îi venea să creadă ce trăise.

— Aşteptaţi aici, zise el în cele din urmă, vreau să văd dacă a început rugăciunea de prânz.

După ce uşa se închise, ea băgă de seamă că pe interior aceasta nu avea clanţă. Deşi era prizonieră, nu se temea. Cu toate acestea, începea să se îndoiască de faptul că procedase corect.

Când încă o mai frământa acest gând, se auziră paşi ce se apropiau şi portarul băgă capul pe uşă.

— Veniţi, zise el încet, este în regulă. Aţi suportat să mă vedeţi pe mine, înseamnă că veţi rezista şi la ce va urma.

„Desigur”, vru să răspundă Afra, dar preferă să tacă.

Nu rosteau niciun cuvânt. Îl urmă în tăcere pe infirm de-a lungul coridorului gol, care se termina în dreptul unor trepte. Din tuf, acestea se răsuceau în spirale abrupte încă două etaje mai sus. De acolo un coridor cotea în unghi drept spre o altă aripă a casei. Accesul la o sală lungă era blocat de o uşă neagră, înaltă, cu două canaturi, cu clanţa montată atât de sus încât trebuia să te întinzi ca să ajungi la ea.

Gând cocoşatul deschise canatul din dreapta, îi izbi un aer cald, fetid, ca dintr-un grajd de vaci. De ambele părţi ale sălii, se înşirau boxe din lemn una după alta. Pe priciuri grosolane, pe paie mucegăite, vegetau făpturi jalnice. Oameni diformi ca portarul şi bărbaţi cu minţile pierdute atârnau ca nişte animale de gratiile din lemn şi se holbau în gol. Unii dintre aceştia răcneau când treceau prin dreptul lor. Aerul stătut îi tăia Afrei respiraţia.

Portarul o privi pe Afra dintr-o parte, cu capul plecat.

— Dumneavoastră aţi vrut, zise acesta din mers. Cu

siguranţă că sunteţi obişnuită cu alte mirosuri.

Afra abia mai respira.

La un moment dat, auzi vocea puternică a unui bătrân care declama un text în limba latină. Când Afra şi cocoşatul ajunseră în dreptul boxei lui, care spre deosebire de celelalte boxe nu era încuiată, acesta continuă să declame. Afra nu îndrăzni să îl întrerupă. Bătrânul avea o înfăţişare de profet. Părul lui des şi creţ era cenuşiu, ca şi barba ce îi ajungea la piept şi care se ridică şi cobora în timp ce vorbea.

După ce termină, acesta o privi scurt pe Afra, căreia îi dădu şi o explicaţie:

— Horaţiu, *Muzei mele Melpomene.*

Afra dădu din cap prietenoasă şi se adresă cocoşatului:

— Vreţi să ne lăsaţi singuri o clipă?

Portarul mormăi ceva şi dispăru.

Câteva clipe, stătură faţă în faţă, fără să scoată o vorbă, apoi bătrânul întrebă mohorât:

— Ce doriţi, eu nu am chemat pe nimeni. De fapt, cine sunteţi?

— Numele meu este Afra şi vin cu o chestiune specială. Despre dumneavoastră se vorbeşte că sunteţi foarte deştept. Se mai spune că aţi citit toate cărţile din bibliotecă.

— Cine spune asta?

Brusc, bătrânul păru interesat.

— Jakob Luscinius, cel care a preluat sarcinile dumneavoastră.

— Nu îl cunosc. Şi în ce priveşte deşteptăciunea – zise el făcând un gest depreciativ –, unul dintre cei mai deştepţi, înţeleptul Socrate, a spus la încheierea vieţii sale: *Oida uk Oida* – „Ştiu că nu ştiu nimic”.

— Oricum, sunteţi un om foarte citit!

— Am fost, jupâniţă, am fost. Aici mi-a mai fost lăsat doar Vechiul Testament. Şi nici ochii nu prea mă mai ajută. Probabil că se închid de la sine în faţa ororilor acestei lumi. Mi-a rămas doar capul sau mai bine zis ceea ce am

citit în anii anteriori. Dar vorbesc doar despre mine. Spuneţi ce doriţi!

Cum să înceapă? Urmaşe orbeşte o pornire, în speranţa că fratele Dominic ar putea să o ajute. De faptul că înţeleptul bătrân ar fi nebun se îndoise de la bun început. Acum, îşi văzu bănuiala confirmată. Poate că pur şi simplu el era prea deştept pentru ceilalţi locatari ai mănăstirii. Poate că ştia mai multe decât îi permitea credinţa. Poate că ei îl considerau eretic pentru că recita pe de rost texte de autori păgâni, scriitori care venerau zei străini. Ea îi admira calmul cu care îşi suporta soarta.

— Ştiu că pe nedrept sunteţi aici, frate Dominic, începu ea ezitând.

Bătrânul dădu din cap.

— Nu aveţi de unde să ştiţi. Şi chiar de aţi avea dreptate, în câteva luni, oricine trăieşte aici ajunge la fel ca toţi ceilalţi. Dar încă nu mi-aţi răspuns la întrebare.

— Frate Dominic, tatăl meu mi-a lăsat moştenire un înscris străvechi, a cărui însemnătate îmi este enigmatică…

— Dacă dumneavoastră nu ştiţi despre ce este vorba, cum să ştiu eu?

— Documentul nu a fost scris de tatăl meu. A ieşit de sub pana unui călugăr din mănăstirea Montecassino.

Bătrânul deveni brusc atent şi întrebă:

— Aveţi documentul la dumneavoastră?

— Nu. Se află într-un loc secret şi nici nu vă pot spune exact textul. Dar am constatat că este o scriere interzisă, după care anumiţi oameni aleargă ca dracu’ după sărmanele suflete. În document este menţionat CONSTITUTUM CONSTANTINI. Evident, este vorba despre o convenţie secretă. Mai mult nu ştiu.

În timp ce Afra vorbea, fratele Dominic fu cuprins de o vizibilă nelinişte. Privea când tavanul, când chipul Afrei. Îşi mângâie barba şi, după ce se gândi câteva momente, întrebă: – Aţi spus CONSTITUTUM CONSTANTINI?

— Aşa scrie în document.

— Şi nu ştiţi mai mult?

— Nu, frate Dominic. Asta este tot ce am reţinut din text. Spuneţi-mi, ce semnifică această CONSTITUTUM? Cu siguranţă că dumneavoastră ştiţi mai multe despre ea.

Bătrânul clătină din cap şi tăcu.

Afra nici nu voia să creadă că bătrânul şi înţeleptul călugăr, de a cărui înţelepciune alţii se temeau, nu ar fi auzit de CONSTITUTUM. Era evident că acesta căuta să ascundă ceva.

De parcă ar fi vrut să îndrepte discuţia spre alt făgaş, bătrânul întrebă brusc:

— Cum aţi ajuns aici? Ştie cineva că sunteţi aici?

— Doar portarul. A trebuit să cochetez puţin cu el. A spus că în timpul rugăciunii de prânz nu există pericolul de a fi descoperită. Dar de ce nu îmi spuneţi ce ştiţi, frate Dominic?

— Sărman diavol, un cap luminat cu un corp de demon. Este singurul cu care mai pot vorbi.

— Frate Dominic, de ce nu îmi spuneţi ce ştiţi?

Glasul Afrei suna implorator.

Zornăitul lemnos vestea că portarul se apropia din capătul celălalt al sălii.

— Dacă îmi permiteţi un sfat, se grăbi să spună bătrânul, luaţi pergamentul şi aruncaţi-l în foc. Şi nu spuneţi nimănui că l-aţi avut vreodată.

— Vreţi să spuneţi că este lipsit de orice valoare?

— Lipsit de valoare? Călugărul râse ironic. Papa de la Roma probabil că v-ar copleşi cu aur, pietre preţioase şi domenii, ca pe o regină dacă i-aţi da pergamentul. Dar mă tem că nu veţi ajunge să o faceţi.

De ce nu, frate Dominic?

— Pentru că alţii…

— Este timpul, jupâniţă! Portarul întrerupse în mod brutal discuţia. Se termină rugăciunea de prânz, veniţi!

Afrei îi venea să-l spânzure pe cocoşat. Apăruse tocmai acum, când călugărul începuse să vorbească.

— Vă mai pot căuta? întrebă Afra la despărţire.

— Ar fi lipsit de sens, răspunse cu hotărâre bătrânul. Deja v-am spus prea multe. Permiteţi-mi un sfat: feriţi-vă

să îl folosiţi vreodată!

Cocoşatul dădu din cap ca şi cum ar fi ştiut despre ce era vorba. Apoi o scoase pe Afra din boxă. Coborâră grăbiţi scara abruptă. Când uşa joasă a porţii se închise în urma ei, Afra se simţi eliberată. Ziua se apropia de sfârşit şi ea trase adânc în piept aerul răcoros.

Cuvintele bătrânului înţelept mai mult îi accentuaseră nedumeririle decât să o lămurească în vreun fel. Privi cu teamă în jur pentru a descoperi dacă o urmărea cineva. Fără îndoială că trăia periculos. Dar trăia! Probabil că tocmai pergamentul o ţinea în viaţă. Atâta vreme cât acesta se afla în posesia ei, se gândi ea, nu putea să i se întâmple nimic.

În timp ce se apropia de pod, în minte îi reveneau mereu cuvintele călugărului: „papa de la Roma probabil v-ar copleşi cu aur, pietre preţioase şi domenii, ca pe o regină dacă i-aţi da pergamentul”. Cam în acelaşi fel, chiar dacă nu identic, se exprimase şi tatăl ei.

Râul III curgea întunecat şi leneş când Afra traversă podul din piatră. Oameni iritaţi alergau către nord. Femeile îşi suflecau rochiile pentru a alerga mai repede. Din uliţele lăturalnice veneau bărbaţi cu căldări din piele şi, brusc, se auziră strigăte:

— Foc! Arde!

Afra grăbi paşii. Pe Predigergasse se înghesuiau oameni cât cuprindeai cu privirea. Din Münstergasse se scurgea un al doilea flux de oameni. Pe toţi îi întâmpina un fum înecăcios şi mirosul de trestie arsă. Când se apropiară de Bruderhofgasse cerul se colorase în roşu-sângeriu. Simţurile Afrei erau încordate la maximum. Fu cuprinsă de o bănuială sinistră ca ameninţarea Judecăţii de Apoi. Bărbaţii formaseră un lanţ uman până la râu şi îşi dădeau din mână în mână găleţile cu apă. Ecoul strigătelor acestora se reflecta funest în pereţii caselor.

În capul uliţei Bruderhofgasse Afra se opri. Privi înainte: casa ei era cuprinsă de flăcări. O coloană de foc roşu-gălbui ţâşnea din acoperişul acoperit cu trestie. Fumul negru dansa prin ferestre. Pompierii renunţaseră

deja la casă. Utilizând o scară mobilă, încercau disperaţi să împiedice flăcările să cuprindă şi alte case.

Era vremea mulţimii de gură-cască. Întotdeauna focul reprezenta ceva palpitant. Cei mai mulţi considerau focul ca pe o distracţie populară, cântau şi dansau bucurându-se că nu lor li se întâmpla.

Afra privea flăcările ca vrăjită. Focul nu îi distrugea doar casa, distrugea o parte a vieţii ei despre care crezuse că era cea mai fericită. Dar se înşelase. I se părea că flăcările care mistuiau casa erau un simbol al vieţii ei din Strassburg, care se topea sub ochii ei.

De fiecare dată când se prăbuşea o grindă sau un zid, spectatorii urlau ca la iarmaroc, unde pentru doi pfenigi o colivie cu un nebun bălos se putea scufunda într-un butoi mare cu apă. Furioasă şi ajunsă la capătul puterilor, Afra îşi ascunse faţa în mâini.

După ce mulţimea se mai linişti, se auziră întrebări: „A cui era casa? Cine locuia acolo? Unde sunt cei ce locuiau casa?”

Afra parcă prinsese rădăcini. Se temea că va fi recunoscută.

O precupeaţă cu un coş în spinare le spunea curioşilor că în casă locuia arhitectul catedralei, Ulrich, împreună cu soţia lui, oameni ciudaţi care evitau contactele. Un bărbos, a cărui îmbrăcăminte îl trăda a fi consilier al primăriei, informa că maistrul Ulrich fusese arestat de către judecător. Era suspectat că l-ar fi omorât pe paraliticul Werinher Bott.

Cele spuse se răspândiră imediat şi Afra preferă să se retragă. Îi era indiferentă evoluţia incendiului. Pierduse tot ce avea, hainele şi bărbatul căruia îi acordase atâta încredere.

Ulrich – asasin! Gândul acesta nu îi ieşea din cap. Să îşi fi ucis el şi propria soţie? Incapabilă să gândească limpede, se îndreptă către mănăstirea dominicană. Acolo, în bibliotecă, se afla tot ce îi mai rămăsese: pergamentul.

Afra se simţea golită şi neajutorată. Disperarea o conducea către mănăstirea dominicană. Nu îi spusese oare

tatăl ei să folosească pergamentul atunci când nu mai ştia ce altceva putea face în viaţă? îi părea ca predestinat faptul că ascunsese pergamentul în biblioteca dominicanilor.

Seara se lăsa peste oraş şi Afrei i se făcuse deja frig când ajunse la poarta mănăstirii. Din biserică se auzea cântul monoton al psalmilor vecerniei. Afra ciocăni îndelung la poartă până când i se deschise. Jakob Luscinius, bibliotecarul ciung, scoase capul prin deschizătura porţii.

— La orele astea vizitele sunt rare, spuse el ca o scuză a întârzierii. Fratele portar şi călugării sunt cu toţii în biserică, la vecernie.

— Slavă Domnului! înseamnă că nu mai trebuie să dau explicaţii îndelungate. Lasă-mă să intru.

Luscinius dădu urmare solicitării ezitând.

— Urmaţi-mă şi grăbiţi-vă. Vecernia se încheie în orice moment. Dacă sunt văzut cu dumneavoastră, mă aruncă afară. De fapt, ce doriţi atât de târziu?

Afra nu răspunse. Tăcu până când ajunseră în bibliotecă. Acolo vorbi în şoaptă:

— Frate Jakob, cu siguranţă că îţi aminteşti că nu cu prea mult timp în urmă te-am ajutat la nevoie.

Ciungul dădu stânjenit din unica mână.

— Da, desigur. Sunt fericit că nu mai umblu cu toiagul de cerşetor şi că nu mai sunt supus batjocurii oamenilor. Înţelegeţi.

— Înţeleg foarte bine, frate Jakob, şi nu vreau să te formalizezi. Dar eu mă găsesc într-o situaţie deplorabilă. Soţul meu este în închisoare. Este acuzat de uciderea maistrului Werinher. Nişte ticăloşi mi-au incendiat casa. Nu am mai rămas decât cu ce am pe mine. Nu ştiu ce voi face în continuare. Ia-mă la tine câteva zile, până când îmi fac ordine în gânduri.

Solicitarea Afrei îl nelinişti pe ciung.

— Jupâniţă, cum vă imaginaţi asta? Dominicanii sunt un ordin călugăresc sever, şi numai rareori permit accesul femeilor în mănăstirea lor. Este de neimaginat.

— Nu va afla niciun călugăr că ai fost atât de aproape de un păcat, zise Afra într-un acces de ironie. Munţii de cărţi pot sluji de minune ca ascunzătoare. Şi, în plus, ai spus singur că numai rareori se mai rătăceşte cineva prin bibliotecă.

— Da. Dar…

— Fii sigur, frate Jakob, că nu îţi voi pricinui niciun neajuns.

Afra se aşeză pe un teanc de foliante prăfuite, îşi sprijini capul în mâini şi închise ochii.

Astfel nu lăsa defel impresia că Luscinius ar putea să o convingă să părăsească vreodată biblioteca.

Ciungul trebui să se acomodeze treptat cu ideea de a acorda unei femei azil la călugări, cel puţin pentru câteva zile.

— Bine, acceptă el în cele din urmă, regulile sfântului Dominic prescriu sărăcie şi cucernicie. Niciunde nu se prevede să refuzi cuiva fără adăpost posibilitatea de a înnopta. Puteţi rămâne. Dar, dacă sunteţi descoperită, nu ne cunoaştem. V-aţi strecurat aici pe ascuns.

Afra îi întinse bibliotecarului mâna ei stângă.

— De acord, nicio grijă.

Jakob Luscinius păru ceva mai liniştit. Înainte de a trage uşa bibliotecii după el, se mai întoarse o dată şi îi spuse Afrei cu voce înăbuşită:

— Jupâniţă, fiţi atentă cum umblaţi cu lumina. Ştiţi că nimic nu se aprinde mai uşor ca o bibliotecă. Deci, pe mâine la utrenie.

Afra ascultă paşii care se îndepărtau. Se duse în cel mai depărtat colţ, unde şi dezordinea era cea mai mare şi unde pereţii cu cărţi formau un labirint de nepătruns, alese câteva duzini de foliante copertate în lemn acoperit cu piele. Din foliante-pergament şi cărţi cu coperte moi din piele de oaie construi un pat. Drept pernă pentru cap puse o bucoavnă de Armandus de Bellovisu[10] din pergament deosebit de moale: *De declaratione dificilium terminorium*

---

10 Autorul compendiului a fost dominican şi conducător al şcolii catolice din Montpellier, (n.tr.)

tam theologia e quam philosophiae ac logicae. Cunoştinţele de latină ale Afrei nu-i putură fi de folos acesteia pentru a traduce titlul fără de sfârşit. Oricum, pentru ea avea importanţă doar în măsura în care era mai moale decât celelalte.

Avusese şi paturi mai comode, şi mai ales mai moi, dar niciodată nu avusese unul atât de cult. Pentru început, era mulţumită. O lumânare de seu aşezată pe podea răspândea o lumină slabă. Cu mâinile sub cap, Afra privea în tavan şi se gândea. Trebuia să îl mai caute o dată pe fratele Dominic, tristul geniu de la ospiciu. Cumva trebuia să îl facă să vorbească. Cum anume, nici ea nu ştia încă. Ştia doar că fratele Dominic era singurul care putea să facă lumină în întunericul ce înconjura pergamentul. Referirile lui erau motive serioase. Bătrânul gândise fiecare cuvânt pe care îl spusese şi mai ales fiecare cuvânt pe care nu îl spusese.

Întinsă pe patul ei tare, Afra concepu un plan. Mai întâi, avea nevoie de o copie a pergamentului. Dar pentru asta era necesar iarăşi un alchimist. În Strassburg erau mai mulţi alchimişti decât în orice alt oraş. Cei mai mulţi se stabiliseră în partea de nord, în jurul bisericii Sf. Petru, o zonă cam rău-famată, pe care noaptea era mai bine să o eviţi. Dar sprijinul unui alchimist însemna încă un confident. Şi cu siguranţă că acesta nu era gata să treacă la acţiune gratis.

Adormi cu aceste gânduri fără rezolvare. Şi visă că stătea îmbrăcată cu un veşmânt scump, înconjurată de slugi care o serveau, pe o scară înaltă şi lată din marmură albă. Ţinea în mână un pergament. Din depărtare, se apropia o delegaţie de călăreţi în uniforme strălucitoare. Aceştia fluturau flamuri şi steaguri albe cu o cruce galbenă în mijloc. Erau urmaţi de un atelaj cu şase cai. De pe un tron de aur, papa făcea semne prietenoase.

La capătul scării, papa coborî din atelaj şi urcă treptele care păreau nesfârşite. Însoţitorii lui duceau aur şi pietre preţioase. Dar, oricât se străduiau ei să urce treptele, distanţa până la Afra rămânea aceeaşi. Atunci,

Afra se trezi cu broboane de sudoare pe frunte.

„Ce vis ciudat” îşi spuse ea, şi privi lumânarea de pe podea. Din motive neclare, flacăra începu să pâlpâie, de parcă un curent de aer străbătea încăperea. Parcă deschisese cineva uşa. Înlemnită de frică, Afra privea de-a lungul peretelui cu cărţi. Nu îndrăznea nici să respire. Îşi auzea bătăile inimii. I se păru aproape o eternitate timpul în care nu făcu nicio mişcare.

Atunci, deodată, căzu o carte pe podea. Teama îi crescu. Vru să strige, să ţipe, să iasă în întâmpinarea necunoscutului, dar trupul nu o mai asculta, era nemişcat şi surd.

Lumina! Trebuia să stingă lumina. Dar, înainte de a apuca să o facă, descoperi la capătul culoarului o altă lumină care pâlpâia nesigur. Aceasta deveni tot mai puternică şi brusc, la nici zece coţi în faţa ei apăru tăcută o siluetă neagră, un bărbat cu glugă şi cu un felinar în mână. Apoi se făcu din nou întuneric.

Disperarea aproape că o convinse pe Afra cum să acţioneze. Un bărbat cu glugă! În ea se treziră amintiri înfiorătoare. Era unul din hoarda care aproape că distrusese catedrala? Ce căuta în această încăpere în miez de noapte?

Afra nu avea curajul nici să se gândească măcar că motivul vizitei nocturne ar putea fi pergamentul ei. Nu o văzuse nimeni intrând în mănăstire. Şi de unde să fi ştiut necunoscutul în care din cele câteva mii de cărţi ascunsese ea documentul?

Auzea cum bărbatul cu glugă scotea cărţi din rafturi şi le răsfoia. Se părea că dispunea de tot timpul din lume, în orice caz îşi făcea treaba fără nicio grabă. Cu cât căutările necunoscutului se prelungeau, cu atât mai mult creştea curiozitatea Afrei privind persoana ce se ascundea în mantia largă şi privind sarcina pe care o îndeplinea.

Încet, trupul începu să o asculte din nou şi teama se scurse din ea ca picăturile de ploaie de pe o pelerină. Afra se ridică fără zgomot şi atentă se furişă în direcţia culoarului central, unde se deplasase necunoscutul.

La capătul culoarului lung, Afra descoperi o lumină. Teama pe care o resimţise cu puţine clipe în urmă dispăru. Se apropie în vârful degetelor de lumina din culoarul secundar. Pândi cu atenţie de după colţ. Bărbatul era cu spatele la ea. Adâncit fără griji în studierea unei cărţi, nici nu băgă de seamă când Afra ajunse în spatele lui.

Atunci, Afra făcu un salt şi îi trase necunoscutului gluga de pe cap. Nicio clipă nu se gândise la consecinţele acestui gest. Şi nici la cine s-ar ascunde sub această glugă. Dăduse doar urmare unui impuls de moment. Acum, faţă în faţă cu ceva la ce nu se aşteptase, nu fu în stare decât să exclame şocată:

— Fra-te Do-mi-ni-o!

— M-aţi speriat, jupâniţă! Dar ce căutaţi aici la această oră?

Afra trase adânc aer în piept. În cele din urmă, putu să vorbească:

— Acelaşi lucru aş putea să vă întreb şi eu, frate Dominic! Credeam că sunteţi închis la casa de nebuni.

Bătrânul îşi mângâie, mustăcind, barba lungă şi răspunse privind viclean:

— Chiar sunt, dar cine a trăit asemenea mie o viaţă între zidurile unei mănăstiri găseşte întotdeauna o portiţă. Doar nu mă veţi trăda?

— De ce aş face-o? Dacă nici dumneavoastră nu mă trădaţi…

Fratele Dominic dădu din cap şi făcu semnul crucii cu mâna:

— Pe sfânta Fecioară!

Câteva clipe, rămaseră amândoi zâmbind prieteneşte, fiecare gândindu-se ce motiv o fi avut celălalt de a fi aici.

— Eu am intrat pe poartă. Mi-a deschis Jakob Luscinius, noul bibliotecar, şopti Afra, care părea să fi ghicit întrebarea ce şi-o punea celălalt.

Dominic zise:

— Osuarul de sub nişa altarului bisericii are o ieşire secretă spre exterior. Cine nu se teme să urce pe tigve şi oseminte vechi de sute de ani are acces direct la bolta care

duce la bibliotecă. Iar în ce priveşte casa de nebuni, ea este construită, aşa cum îi arată numele, pentru nebuni, care nu mai sunt în toate minţile. Un om cât de cât inteligent găseşte multe posibilităţi de a scăpa de călugării de la Sfânta Treime.

— Şi ce căutaţi tocmai aici, frate Dominic?

— Ce să caut? se înfierbântă bătrânul. Cărţi, jupâniţă, cărţi! Mi s-a permis să posed o carte, una singură! Imaginaţi-vă! Cu o singură carte, fie ea şi Biblia, omul are tendinţa de a înnebuni. Aşa că în fiecare săptămână iau câte una şi pe cea veche o pun la locul ei.

— Şi nu a observat nimeni asta? Nu cred.

— Ah, jupâniţă! Pe neaşteptate, călugărul se întristă. Cu cărţile este la fel ca şi cu oamenii. Privite superficial, seamănă una cu alta. Abia când priveşti mai îndeaproape apar deosebirile. Dumneavoastră chiar credeţi că nişte călugări dintr-o casă de nebuni s-ar interesa de cărţi?

La fel ca la prima întâlnire, Afra fu surprinsă de vioiciunea spirituală a bătrânului. Nu mai întâlnise niciodată un om care să îşi accepte atât de senin soarta grea. Da, se refugiase într-o lume de vis, în lumea cărţilor lui. Dar ce era rău în asta, dacă pe el îl făcea fericit? Pentru că fratele Dominic era oricum, numai nefericit nu.

— Acum, spuneţi-mi dumneavoastră ce căutaţi în această hrubă a cărţilor. Cu siguranţă nu Vechiul Testament ori istoria apostolilor. Daţi-mi voie să ghicesc: nu căutaţi o anumită carte. Biblioteca dominicanilor vă foloseşte mai curând ca ascunzătoare pentru misteriosul pergament de care aţi amintit.

Afra se sperie îngrozitor. Până acum, îl considerase pe călugărul dominican doar un bărbat în vârstă şi înţelept. Avea fratele Dominic capacităţi de clarvăzător? Afra se simţea prinsă asupra faptului, la discreţia bătrânului şi se temea că acesta va spune şi altora ceea ce ştia. Sau el acţiona în slujba acelor puteri sumbre, care o urmăreau de un timp?

Pentru a evita răspunsul, Afra râse forţat, ca şi cum nu ar fi dat importanţă acestor lucruri, ca şi cum ea nu i-ar

fi acordat pergamentului cine ştie ce importanţă.

— Şi de ar fi aşa, frate Dominic? Dacă într-adevăr aş fi ascuns pergamentul aici, în bibliotecă?

Îl fixă pe bătrân cu o privire serioasă.

— Nu mi-aş imagina o ascunzătoare mai bună, răspunse fratele Dominic, doar dacă…

— Doar dacă…?

— … dacă întreaga bibliotecă ar cădea pradă flăcărilor.

Modul simplu şi răceala cu care spusese asta o nelinişti pe Afra. El lua cărţile una după alta din raft, le cerceta scurt conţinutul şi le punea înapoi. În cele din urmă, se declară mulţumit de un volum, dădu uşurat din cap şi se întoarse.

— Acum vă voi părăsi. Trebuie să fiu la Sfânta Treime înainte de ivirea zorilor. Dumneavoastră, jupâniţă, încotro vreţi să plecaţi?

Nesigură dacă se putea destăinui bătrânului, Afra îl privea tăcută pe fratele Dominic. Da, comportamentul lui era imprevizibil şi enigmatic, dar privindu-i chipul deschis începea să creadă că îl nedreptăţea cu suspiciunile ei. Tot nesigură, răspunse:

— Trebuie să îmi petrec aici noaptea. Nu mai am un cămin.

Călugărul o privi întrebător pe Afra şi tăcu. Era sigur că femeia va continua.

— Sunt Afra, soţia maistrului arhitect al catedralei. Când m-am întors ieri, casa noastră era în flăcări. Sunt sigură că a fost opera unor incendiatori. Au dat foc casei, sperând că distrug şi pergamentul. În această situaţie, m-am adresat fratelui Jakob, care acum ocupă postul dumneavoastră. Avea obligaţii faţă de mine. Bineînţeles, eu ştiu că o mănăstire dominicană nu este ascunzătoarea potrivită pentru o tânără, dar nu aveam altă variantă şi nu voiam să îmi petrec noaptea cu cerşetorii pe treptele domului.

Dominic dădu din cap.

— Să nu aveţi nicio grijă, jupâniţă Afra, în această

văgăună cu cărţi doar rareori se mai rătăceşte câte un călugăr. Cât timp am lucrat aici, chiar circula zvonul că diavolul umbla printre rafturi. Şi mărturisesc că eu nu eram complet străin de acest zvon. De vinerea mare şi la înălţarea Domnului puneam mereu pe treptele ce duceau la această încăpere câteva oase luate din osuar. Asta îi îngrozea pe fraţii mei, iar eu îmi regăseam liniştea pentru mult timp. Dacă vreţi, înainte de a pleca, pun iar o tibie pe scări şi nu veţi mai avea de ce vă teme.

Zâmbi ştrengăreşte.

Afrei nu îi ardea de glume.

— Ieri, m-aţi sfătuit să arunc pergamentul în foc, începu ea prudent. Aţi afirmat în acelaşi timp că el reprezintă o avere.

— Da, aşa am spus. După cum aţi afirmat, cel care a scris documentul se referea la CONSTITUTUM CONSTANTINI.

— Aşa este, frate Dominic.

— Arătaţi-mi documentul!

Afra privi pe ascuns în direcţia în care ascunsese pergamentul. Culoarul era cufundat în întuneric.

— Nu ar folosi la nimic, ripostă ea ferm.

— Ce să înţeleg din asta, jupâniţă?

— Este vorba despre o scriere secretă, care poate fi dezvăluită doar cu ajutorul unei tincturi. Deja am apelat la un alchimist, care a revelat textul. Alchimistul a dispărut a doua zi şi, curând a fost găsit mort, înjunghiat.

— Aţi avut impresia că alchimistul ar fi înţeles despre ce era vorba în document?

— La început, nu. Dar mai apoi, când am refăcut în minte întâmplarea, mi-am dat seama că alchimistul ştia exact despre ce citise. Când a spus ce ştia, a fost omorât.

— Unde?

— Cadavrul i-a fost găsit în faţa porţilor oraşului Augsburg. Femeia lui spunea că plecase să îl caute pe episcopul de Augsburg.

Pentru un moment, fratele Dominic rămase tăcut. Era evident că acesta cugeta. Fără să dea nicio explicaţie, îşi

luă felinarul, traversă culoarul central şi dispăru într-un culoar secundar. Afra rămase în întuneric, trăgând cu urechea.

Din fundul bolţii, se auzea un bombănit indignat. Pentru a ajunge la lumânarea ei, Afra se deplasă pipăind pereţii de cărţi, până ajunse la locul în care îşi amenajase culcuşul. Era şi timpul. Lumânarea de seu ajunsese cât un lat de deget. Afra aprinse o nouă lumânare şi plecă în căutarea fratelui Dominic.

La jumătatea drumului, se întâlni cu acesta, care îi venea în întâmpinare. Părea enervat.

— Ar trebui să li se interzică idioţilor să umble cu cărţile, zise acesta supărat şi îi întinse Afrei o carte de format mic, cu două catarame solide.

— Ce este asta?

Ea deschise cartea şi citi titlul scris frumos: *Castulus a Roma* – ALCHIMIA UNIVERSALIS.

Pe vremuri, aici mai domnea ordinea, mormăi supărat călugărul, eu găseam orice carte în câteva secunde. Cum spuneaţi că îl cheamă pe noul bibliotecar?

— Jakob Luscinius.

— Îngrozitor om!

— Îl cunoaşteţi?

— Nu direct. Dar cine umblă cu cărţile ca acest Luscinius nu poate fi decât un om îngrozitor. Şi, fără nicio legătură adăugă: în această *Alchimia*, găsiţi reţeta unei tincturi cu care puteţi face vizibilă scrierea de pe pergament. Dar pe mine trebuie să mă scuzaţi acum, pentru că mai este puţin şi apar zorii.

Afra vru să-l reţină pe călugăr, dar îşi dădu seama că l-ar fi pus în pericol şi prin asta pe ea însăşi.

Înainte ca bătrânul să închidă uşa în urma sa, el îi şopti:

— Peste şapte zile revin, până atunci procuraţi tinctura. Atunci vom mai discuta despre document, dacă doriţi.

Şi cât îşi mai dorea! Fratele Dominic îi părea Afrei un semn divin. Era singurul care nu urmărea un interes legat

de pergament. Ce avantaj i-ar putea aduce pergamentul la ospiciul Trinitatis? Aurul şi bogăţia erau ultimele lucruri care i-ar fi fost de folos acolo.

Se întinse în culcuş şi încercă să doarmă puţin, când fu cuprinsă de o nelinişte inexplicabilă. O voce interioară îi spunea să se ridice şi să se ducă la pergament. Aşa că se ridică, luă lumânarea şi se îndreptă spre coridorul din partea din spate a încăperii. Ar fi găsit drumul şi în somn, ca şi titlul cărţii în care pusese pergamentul, pe care îl învăţase ca pe „Tatăl nostru”: *Compendium theologicae veritatis.*

Ajunsă în faţa poliţei în care aşezase cartea pe raftul de sus, Afra ridică lumânarea. Raftul era gol. Avea în faţă cinci compartimente din care lipseau cărţile. Mai dură ceva până când înţelese amploarea constatării ei: cartea cu pergamentul dispăruse.

Afra lumină în jur. Cu excepţia compartimentelor goale, totul arăta exact ca în urmă cu câteva zile. Încă nu credea că volumul putuse fi scos din bibliotecă. Poate că Luscinius dusese în altă parte cărţile care lipseau.

Cu toate că se apropia ora rugăciunii de dimineaţă şi fratele Jakob, pe care îl putea întreba, trebuia să apară curând, Afra începu să caute cartea pe cont propriu. Cum să-i spună lui Luscinius că ea căuta tocmai acea carte, fără a-şi trăda secretul? Trebuia să o găsească înainte ca acela să apară în bibliotecă.

Era şi cel mai simplu lucru din lume să găseşti o carte printre altele aşezate în ordine alfabetică, după numele autorului. Dar asta presupunea din capul locului două lucruri: autorul să fie cunoscut şi toate cărţile să aibă aceeaşi mărime. Dar pentru că majoritatea cărţilor aveau autori necunoscuţi, iar în privinţa dimensiunilor erau absolut diferite, era necesar un anume sistem pentru a le pune în ordine. Şi, deoarece Afra era departe de a fi înţeles sistemul fratelui Jakob, căutarea *Compendium*-ului era asemenea căutării acului în carul cu fân. Şi, ca urmare, nu avu succes.

În sfârşit, apăru Luscinius cu un urcior cu apă şi cu

pâine din belşug, pe care o subtilizase sub un pretext oarecare din bucătăria mănăstirii.

Afra avea un aer confuz.

— Unde sunt cărţile din ultima etajeră? fu întrebarea cu care îl întâmpină pe ciung.

— Vă referiţi la copiile operelor teologice?

— Cărţile din ultima etajeră! Afra îl apucă pe Luscinius de mânecă şi îl trase în partea din spate a bibliotecii. Aici! zise ea în faţa etajerei goale. Unde au ajuns aceste cărţi?

Fratele Jakob o privi mirat pe Afra.

— Căutaţi o anumită carte? întrebă el, nesigur.

— Da, *Compendium theologicae veritatis!*

Luscinius dădu uşurat din cap.

— Urmaţi-mă! Sigur de sine, ciungul străbătu coridorul central şi o luă pe coridorul unde stătuse în cursul nopţii fratele Dominic. Aici este, spuse el, şi trase cartea din raftul cel mai de jos. Apoi continuă curios: Aş vrea să ştiu de ce vă interesează tocmai această carte teologică. Este scrisă în limba latină şi în plus este greu de înţeles. În cercurile teologice este oricum foarte căutată.

Ce să răspundă? Constrânsă de împrejurări, se decise pentru adevăr, cel puţin pentru un adevăr spus pe jumătate.

— Trebuie să îţi fac o mărturisire, frate Jakob. Am ascuns în acea carte de teologie un document important. De aceea nu textul cărţii contează, ci volumul în sine. El mi s-a părut potrivit să ascundă un pergament împăturit. Ei, acum ştii!

Afra deschise cartea. Pusese documentul între ultima filă şi coperta acestuia. Dar pergamentul nu mai era acolo. Trecându-şi degetele peste filele îndoite ale foliantului, îl aruncă şi îngăimă:

— A dispărut!

— Nici nu este cartea pe care o căutaţi.

— Nu este? Iată ce scrie pe el: *Compendium, theologicae veritatis!* Încă în timp ce vorbea, începu să aibă îndoieli. Îşi amintea parcă un alt scris şi o altă aşezare

în pagină a rândurilor. Asta ce înseamnă? se interesă nesigură Afra.

— Asta vreau să vă spun, zise Luscinius. Cartea din mâna dumneavoastră este originalul şi are aproape trei sute de ani vechime. Acel volum pe care l-aţi ales ca ascunzătoare pentru documentul dumneavoastră este o copie făcută de călugării acestei mănăstiri pentru benedictinii de la Montecassino. De fapt, nu este singura copie. Au fost copiate în total patruzeci şi opt de cărţi care nu existau la Montecassino. În schimb, această mănăstire a primit treizeci şi şase de copii ale unor cărţi pe care nu le avem. *Manus manum lavat* – „O mână o spală pe cealaltă”. Înţelegeţi ce vreau să spun.

— Chiar foarte bine, dar pe mine mă interesează o singură chestiune: Unde este acum copia Compendium-ului?

Luscinius ridică din umeri încurcat:

— Pe undeva, în drum spre Italia.

— Spune-mi că nu este adevărat!

— Este adevărat.

Afra simţi dorinţa de a-l strânge de gât pe ciung, dar îşi dădu seama că Luscinius nu avea nicio vină. Nu avea de unde să ştie că ea ascunsese pergamentul tocmai în acel volum.

— Era un document important? se interesă prudent Luscinius.

Afra nu îi răspunse. Părea absentă. Ce trebuia să facă acum? Înghiţi în sec. La aşa ceva nu se aşteptase nici în cele mai deviante închipuiri ale ei.

De aceea nu acordă la început nicio importanţă vorbelor lui Luscinius:

— Gereon, fiul bogatului angrosist Michel Melbrüge, a plecat ieri spre Salzburg. Acolo, de la mănăstirea sfântului Petru vrea să mai ia un lot de cărţi. Dacă îmi amintesc bine, în continuare voia să meargă la Veneţia, Florenţa şi Napoli, de unde urma să cumpere produse din piele, harnaşamente şi bureţi. Spunea că, dacă vremea va fi prielnică, se va înapoia peste patru luni.

Gândul că pergamentul era pierdut pentru totdeauna o chinuia pe Afra, şi ea îşi dusese mâna la gură, pentru că se temea că va ceda nervos. Era foarte tulburată.

Luscinius, care observase asta, încercă să o liniştească.

— Nu ştiu dacă merită efortul, spuse el cu un calm subliniat, dar de ce nu tocmiţi un căruţaş şi nu încercaţi să îl ajungeţi pe tânărul negustor? Gereon Melbrüge ar avea un avans de o zi, dar până la Salzburg l-aţi ajunge cu siguranţă!

Afra se uită la ciung, de parcă acesta ar fi încercat să îi explice Apocalipsa.

— Vrei să spui că aş putea... zise ea, cu sufletul la gură.

— Dacă este cu adevărat important, ar trebui măcar să încercaţi. Spuneţi-i tânărului Melbrüge că v-a trimis bibliotecarul mănăstirii dominicane şi că el a uitat într-una dintre cărţi un important document al ordinului. Nu văd niciun motiv pentru care nu v-ar preda pergamentul.

De unde până acum Afra abia se abţinuse să nu-l strângă de gât pe Luscinius, acum abia se putea abţine să nu îl îmbrăţişeze. Încă nu era totul pierdut.

— Este încă devreme, remarcă ciungul. La ora aceasta căruţaşii se strâng la umbra catedralei în aşteptarea clienţilor şi a încărcăturii. Dacă vă grăbiţi, aveţi în faţă întreaga zi. Dumnezeu să vă aibă în pază!

Jakob Luscinius îi spulberase toate îndoielile Afrei de la o clipă la alta.

— Rămâi cu bine! spuse ea aparent calmă şi se îndreptă spre ieşire. Ies pe poarta sărmanilor păcătoşi, nu îţi face probleme!

În drum, puse mâna şi pe ALCHIMIA, pe care o pregătise deja.

* * *
*

Noaptea fusese rece şi Afra tremura din tot corpul când plecă pe Predigergasse de la mănăstirea dominicanilor. Soarele abia se zărea la orizont. Razele lui

încă nu pătrundeau pe uliţele oraşului în care domnea umbra umedă şi care începea să se trezească.

Voia să ajungă în Münstergasse, unde erau zarafii. Acolo, la bogatul zaraf Salomon, Afra îşi depusese toţi banii de care dispunea. Ce noroc, se gândea ea, pentru că, dacă i-ar fi păstrat acasă, aceştia ar fi căzut pradă flăcărilor, şi ea ar fi rămas fără un pfenig.

Salomon, un bărbat corpolent, de vârstă mijlocie, avea o barbă neagră neîngrijită şi purta o scufie neagră pe tigva pleşuvă. Tocmai deschisese şi se aşezase în spatele tejghelei din lemn. Aştepta indispus afacerile pe care i le va aduce noua zi.

Prăvălia se afla trei trepte mai jos decât uliţa catedralei, şi până şi Afra, care nu era prea înaltă, trebui să-şi aplece capul când îi trecu pragul. Înăuntru era atât de întuneric, încât nu puteai să deosebeşti un pfenig din Strassburg de unul din Ulm. Banii te fac zgârcit şi zaraful evita să aprindă o lumânare după răsăritul soarelui chiar de ar fi fost întuneric beznă.

Deşi o cunoştea pe Afra din vedere, zaraful ţinea la ritualul cu care întâmpina pe oricine intra în prăvălia lui. Aplecat peste tejghea, ridică scurt privirea şi, fără să vadă persoana care intra, repetă cuvintele ce abia se înţelegeau:

— Cine sunteţi, spuneţi-vă numele şi suma în chestiune.

— Dă-mi douăzeci de guldeni din disponibilul meu. Dar repede, pentru că mă grăbesc.

Tonul aspru folosit dis-de-dimineaţă îl făcu pe zaraf şi mai morocănos decât era. Se ridică mormăind din spatele tejghelei şi dispăru.

Afra se plimba în sus şi-n jos prin prăvălie, când o femeie impozantă intră în încăperea scundă. Purta îmbrăcăminte de călătorie şi ţinea un bici în mână. Afra o salută amabilă cu o înclinare a capului, şi femeia i se adresă fără ocolişuri:

— Nu sunteţi soţia maistrului arhitect Ulrich von Ensingen? Vă ştiu de la petrecerea episcopului.

— Da, şi? răspunse destul de supărată Afra, care nu

îşi amintea să fi întâlnit femeia.

Cu atât mai mult o surprinseră vorbele femeii în costum de călătorie:

— Am auzit de soarta dumneavoastră: casa arsă, soţul la închisoare. Dacă aveţi nevoie de ajutor…

— Nu, nu, o refuză Afra, deşi nu avea nici măcar un acoperiş deasupra capului.

Mândria nu îi permitea să ceară ajutor cuiva.

— Puteţi să aveţi încredere în mine, zise femeia şi se apropie de Afra. Eu sunt Gysela, văduva ţesătorului Reginald Kuchler. Unei femei nu-i este uşor să fie singură pe lume. Bărbaţilor le place să le privească pe cele ca noi drept prăzi. Episcopul nu face excepţie.

Afra se gândi că vorbele Gyselei ar putea fi o aluzie la propunerea libidinosului episcop. Dar, înainte ca Afra să fi găsit un răspuns, Gysela îi veni în întâmpinare:

— A încercat cu toate cele pe care le-a invitat la petrecere. Nu aţi fi o excepţie.

Deodată, gândurile negre legate de petrecerea episcopului o năpădiră din nou. Cu Wilhelm von Diest nu încheiase socotelile. Sigur că episcopul dispunea de puterea şi mijloacele de a o scoate din disperata situaţie în care se găsea. Dar cu ce preţ! Soarta fusese dură cu ea, dar totuşi conştiinţa n-o lăsa să se poarte ca o târfă.

— Poate că ar trebui să dispăreţi o vreme din Strassburg.

Afra îi aruncă o privire ezitantă femeii.

— Chiar intenţionez să fac asta, explică ea.

— Eu caut o însoţitoare pentru călătoria mea la Viena. De fapt, mi-ar fi plăcut un chirigiu. Dar drumul către Răsărit nu este prea greu şi încărcătura mea de stofe din lână nu este prea voluminoasă. Cred că două femei ca noi am scoate-o la capăt.

— La Viena vreţi să călătoriţi? întrebă surprinsă Afra. Salzburg se află în drum!

— Aşa este.

— Când vreţi să plecaţi?

— Caii sunt deja înhămaţi. Căruţa mea aşteaptă în

spatele domului.

— Dumnezeu vă trimite! strigă emoţionată Afra. Eu trebuie să ajung urgent la Salzburg. Urgent!

— Pentru mine nu are importanţă, zise văduva Kuchler. Dar ce motiv aveţi pentru a vă grăbi să ajungeţi la Salzburg?

Înainte ca Afra să fi putut răspunde, zaraful se întoarse cu o pungă mică din piele şi numără douăzeci de guldeni pe tejghea.

— Aveţi în vedere o şedere îndelungată, remarcă Gysela la vederea respectabilei sume. Întreaga mea încărcătură de stofe nu valorează atât.

După ce-i dădu banii Afrei, zaraful i se adresă văduvei:

— Cine sunteţi dumneavoastră, spuneţi-mi numele şi suma.

— Daţi-mi zece guldeni din disponibilul meu.

Zaraful se luă cu mâinile de cap şi începu să se vaite că era nevoit să scoată din casă, dis-de-dimineaţă, atâta bănet. Dispăru cârtind şi bombănind.

Cele două femei stabiliră să se vadă într-o oră la locul în care staţionau căruţele. Afra trebuia să cumpere haine şi cele necesare călătoriei, pentru că rămăsese doar cu ce avea pe ea.

Pentru o zi şi o noapte

Le era sete, le era foame şi, în plus, erau atât de obosite încât abia se puteau ţine pe capra căruţei. Dar când în faţă le apărură înălţimea abruptă pe care se profila fortăreaţa şi silueta oraşului, foamea, setea şi oboseala dispărură ca prin farmec. Gysela forţă caii să facă ultimele mile la trap, ca niciodată pe parcursul călătoriei de nouă zile, şi Afra se agăţă speriată de bancă.

Deşi caii, două animale voinice de povară, erau puternici, iar văduva Kuchler se pricepea să îi mâne, călătoria de la Strassburg la Salzburg durase cu două zile mai mult decât îşi propuseseră. De vină fusese o furtună cu ruperi masive de nori, care le surprinsese în Suabia. Gysela Kuchler se temuse pentru încărcătura lor şi căutase

adăpost cu atelajul în apropiere de Landsberg, într-o gospodărie ţărănească izolată. Dar când a doua zi purceseră la drum, acesta era înmuiat şi de câteva ori roţile se afundară în noroi până la osii. În mai multe locuri arbori rupţi de furtună le barau calea.

Soarele de toamnă stătea pieziş dincolo de Mönchsberg şi lăsa într-o umbră adâncă oraşul ghemuit în valea dintre munte şi râu. Salzburgul nu era foarte mare şi era dăruit mai mult cu împrejurimi plăcute decât cu construcţii de artă. Un bastion semeţ, aproape inexpugnabil deasupra oraşului, mai multe mănăstiri pe ambele maluri ale râului, un dom butucănos, câteva case masive de burghezi în jurul pieţei – şi altceva nu prea mai era de menţionat.

Salzburg era important prin poziţia lui. Aici se încrucişau drumurile cele mai importante care duceau de la nord la sud şi de la vest la est, iar pe Salzach – acesta era numele râului de munte din când în când sălbatic – se transporta în jos preţioasa sare din munţi.

Un chirigiu care le dădu prioritate la poarta oraşului le recomandă să tragă la Bruckenwirt unde, aşa cum le asigură, vor fi excelent tratate atât ele, cât şi caii lor. Apariţia a doua femei pe capra căruţei stârnea la Salzburg mai puţină vâlvă decât în alte locuri unde trăseseră peste noapte.

Hangiul localului situat pe celălalt mal al râului le trată pe cele două femei neaşteptat de binevoitor şi fără acea neîncredere cu care erau întâmpinate în alte părţi. El nu agrea femeile uşoare şi prostituatele care colindau de colo-colo şi nu ar fi admis niciodată prezenţa lor sub acoperişul lui. Însuşi atelajul cu care călătoreau le indica pe Gysela şi pe Afra drept doamne distinse, cărora trebuia să le arăţi respect.

În timpul călătoriei pline de greutăţi, Afra şi Gysela se apropiaseră; pe ambele le lega o soartă comună. Ambele îşi pierduseră soţii, chiar dacă din motive diferite, şi se vedeau nevoite să îşi croiască singure un drum în viaţă. Văduva Kuchler, doar cu câţiva ani mai în vârstă

decât Afra, se arătase pe parcurs mai vorbăreaţă. Dimpotrivă, Afra îi prezentase acesteia doar fragmente din trecutul ei şi trecuse sub tăcere adevăratul motiv pentru care călătorea, chiar dacă fusese întrebată direct despre acesta de mai multe ori.

După ce căruţa şi caii fură luaţi în îngrijire de argaţii hanului, femeile intrară în han pentru a-şi potoli foamea şi setea, în general, clienţii erau indivizi din topor, barcagii care conduceau bărcile cu sare în josul râului şi care poposeau aici. Aceştia se holbau ca viţelul la poarta nouă la cele două femei care călătoreau singure. Câţiva făceau cu mâna semne frivole ori le aruncau priviri semnificative.

Pentru scurt timp, se aşternu liniştea. Asta până când Gysela, după ce găsise loc la capătul unei mese lungi, strigă:

— V-aţi înghiţit limbile? Nu aţi mai văzut niciodată două femei chipeşe?

Ieşirea viguroasă a văduvei îi puse în încurcătură pe bărbaţi. Discuţiile au fost reluate repede şi curând barcagiii nu le mai acordară femeilor nicio atenţie.

O sală de mese precum cea a acestui han era şi un loc în care se schimbau veşti. Existau căruţaşi care plasau noutăţile pe care le deţineau numai dacă erau răsplătiţi cu mâncare şi băutură. Şi aşa se ajungea ca pentru o masă neplătită să se vorbească despre crime care în realitate nu avuseseră loc, despre minuni care nu se întâmplaseră niciodată. Totuşi, poporul, de la cerşetori la nobili, era avid după aceste cleveteli. Chiar dacă se dovedeau neadevărate, ele constituiau subiecte de discuţii.

Pe tonul spiritualizat al unui predicator, un barcagiu care, judecând după haine, trăise şi vremuri mai bune informa că la Viena văzuse cu propriii ochi cum un om fusese ridicat în aer de către un dragon făcut din pânză şi fusese pus pe pământ la o aruncătură de piatră mai departe fără să fi păţit nimic. Minunea avusese loc cu ajutorul focului şi căldurii de sub dragonul din pânză. Un negustor din Nord dădea de înţeles că arbaleta ar fi depăşită ca armă şi că în viitor războaiele se vor purta

numai cu tunuri cu pulbere, care aruncă asupra inamicului bile grele de fier, până la o distanţă de o jumătate de milă.

Afra tresări fără să vrea când începu să vorbească şi un călător din Ulm. Acesta spunea că Ulm ar fi primul oraş german în care porcii şi păsările ar fi alungate de pe străzi. În acest fel se spera să fie ţinută departe ciuma, care bântuia pretutindeni în Franţa şi în Italia şi secera mii de vieţi.

În acele zile, ciuma era subiectul principal al discuţiilor călătorilor. Temuta molimă putea să izbucnească oriunde, în orice zi. Negustorii şi persoanele care călătoreau contribuiau la răspândirea iute ca vântul din ţară în ţară a acestei boli mortale.

Astfel a fost întâmpinat cu neîncredere un student călător în veşminte negre, al cărui guler alb şi manşete largi îl trădau a fi magistru al artelor, când a afirmat mândru că el se dovedise imun la molimă în Veneţia, unde tocmai bântuia ciuma. Vecinii lui de masă, care până atunci îi urmăriseră cu interes povestirile despre arta şi cultura poporului din Sud, l-au părăsit unul câte unul, până când studentul a rămas singur la masă şi a amuţit.

Sătule în urma unei cine consistente şi a poveştilor înfiorătoare, Afra şi Gysela urcară în camera lor unde, ca şi în nopţile anterioare, împărţeau acelaşi pat.

Pe la miezul nopţii, Afra fu trezită de recitalul monoton al paznicului de noapte ce răsuna pe Brückengasse. Vocea lui insistentă amuţise de mult, dar Afra nu mai reuşea să adoarmă. Gândurile ei se îndreptau către pergamentul din cartea pe care deodată o simţea foarte aproape.

Şi cândva, în acea stare dintre veghe şi somn, simţi o mână ce îi mângâia delicat sânii, îi dezmierda pântecele, pătrundea între coapse şi o excita cu mişcări circulare. Afra înlemni.

Până acum Gysela nu îi dăduse de bănuit că ar avea înclinaţii spre propriul sex. Dar şi mai mult o neliniştea pe Afra faptul că ea nu făcuse nicio încercare de a curma senzualele mângâieri ale văduvei. Dimpotrivă, acestea îi

produceau o senzaţie plăcută. Aceasta nu se opuse, îi oferi celeilalte trupul ei şi, în final, întinse şi ea braţele şi începu mai întâi ezitant, apoi tot mai tumultuos să exploreze trupul plinuţ al Gyselei.

Şi, pe toţi sfinţii, niciodată nu crezuse că trupul unei femei îi putea oferi atâtea plăceri. Când simţi limba Gyselei între picioare, scoase un ţipăt reţinut şi cu o mişcare violentă se întoarse pe-o parte.

Afra îşi petrecu restul nopţii cu ochii deschişi, cu braţele întinse sub cap şi gândindu-se dacă o femeie poate iubi atât femei, cât şi bărbaţi. Era răvăşită şi confuză din cauza incidentului nocturn. Aştepta, neliniştită, ziua următoare.

Nu prea ştia cum să se comporte dimineaţa faţă de Gysela. De aceea în zori se ridică din patul comun, se îmbrăcă şi se duse la mănăstirea sfântului Petru, situată pe celălalt mal al râului.

Mănăstirea se afla în umbra domului, la poalele muntelui Mönchsberg, şi era parţial mărginită de stânca înconjurând oraşul ca un zid de apărare. O poartă din fier bloca accesul în mănăstirea în care ziua începuse de mult. În faţa porţii, se vânturau tot felul de cerşetori, câteva prostituate cărora noaptea nu le adusese nicio afacere şi un grup de patru tineri studenţi care călătoreau spre Praga şi cereau câte o supă.

Când Afra trecu pe lângă cei care aşteptau şi se îndreptă spre poartă, un bătrân ştirb, căruia hainele îi atârnau în zdrenţe pe trup, o reţinu cu observaţia că ar trebui să aştepte la coadă, ca toţi ceilalţi. Sau credea cumva că era ceva mai deosebită în hainele ei alese? Spre norocul ei, în acea clipă poarta se deschise şi mulţimea de cerşetori dădu năvală în curtea interioară a mănăstirii.

Tânărul portar, un novice lipsit de experienţă, cu o tonsură proaspătă, manifestă neîncredere când Afra îi explică faptul că dorea să vorbească imediat cu fratele bibliotecar într-o chestiune importantă. El îi răspunse că rugăciunea de dimineaţă nu se terminase şi mai trebuia să aştepte. Dar dacă dorea o supă…

Afra respinse sugestia mulţumind, cu toate că supa îngroşată cu făină, adusă de doi călugări într-un cazan înnegrit de funingine, împrăştia o aromă apetisantă. Cerşetorii se repeziră ca nişte animale asupra cazanului, scoţând cu ceştile şi străchinile pe care le purtau cu ei câte o porţie din fiertura albă.

În cele din urmă, apăru şi fratele bibliotecar, un călugăr tinerel care încă nu avea întipărită pe chip meschinăria vieţii de mănăstire, şi se interesă politicos ce dorea Afra.

Femeia pregătise o minciună care trebuia să nu trezească suspiciunea bibliotecarului.

— Zilele acestea, începu ea sigură, trebuie să treacă pe la dumneavoastră un negustor din Strassburg. Acesta este în drum spre Italia şi duce cu el cărţi pentru mănăstirea Montecassino.

Vă referiţi la tânărul Melbrüge! Ce este cu el?

— Călugării din Strassburg i-au dat din greşeală şi o carte care nu făcea parte din lot. Este vorba despre *Compendium theologicae veritatis.* Eu am fost rugată să aduc cartea înapoi la Strassburg.

Bibliotecarul exclamă:

— Domnul a vrut altfel! Aţi venit prea târziu. Melbrüge a plecat acum două zile la Veneţia.

— Nu se poate!

— De ce v-aş minţi? Melbrüge se grăbea tare. I-am oferit un loc de înnoptat. Dar m-a refuzat şi a spus că dorea să treacă pasul Tauern încă înainte de venirea anotimpului rece. Dacă întârzia, traversarea devenea periculoasă.

Afra trase adânc aer în piept.

— Vă mulţumesc, spuse ea, resemnată.

De pe podul din lemn privi pierdută în gânduri apa de culoare turcoaz a râului Salzach. În liniştea dimineţii, se putea auzi sunetul scos de nisipul şi pietrele duse cu el de râul de munte. Ar fi trebuit să renunţe? Nu era mai înţelept să lase totul să se liniştească de la sine? Deodată, simţi o undă de aer. Un porumbel se înălţă ca o săgeată pe

lângă capul ei şi zbură în amonte de râu, spre sud!

* * *

Dinspre Bruckengasse venea către ea Gysela. Părea speriată şi îi reproşă:

— Mi-am făcut griji din cauza ta. Te-ai furişat pe ascuns din pat. Unde ai fost atât de devreme?

Afra plecă privirea. Mai puţin din cauza reproşului cu care o întâmpinase văduva Kuchler şi mai mult din cauza celor întâmplate noaptea trecută. Gysela părea că ignoră totul, de parcă nu s-ar fi petrecut nimic. În cele din urmă, Afra răspunse:

— Am avut ceva de rezolvat la mănăstirea sfântului Petru. Este vorba despre motivul călătoriei mele. Din păcate, trebuie să renunţ la convenţia noastră. Trebuie să plec mai departe la Veneţia. Deci aici drumurile noastre se despart.

Gysela o privi cercetător pe Afra.

— La Veneţia? zise ea după un timp. Eşti smintită! Nu ai auzit că la Veneţia bântuie ciuma? Niciun om nu îşi pune în pericol viaţa de bunăvoie.

— Nici eu nu o fac de bunăvoie. Am de îndeplinit o însărcinare. Nu o fi chiar atât de rău. Poate că la han voi găsi un căruţaş care să traverseze Alpii în zilele următoare. Îţi mulţumesc pentru amabilitatea de a mă fi luat cu tine până aici.

Cele două femei se întoarseră tăcute la han.

— Eu am pus deja să mi se înhame caii, spuse Gysela în faţa porţii hanului. Bagajul tău mai este în odaie.

Afra dădu din cap fără să spună ceva. Şi brusc cele două căzură una în braţele celeilalte suspinând. Afra ar fi preferat să o respingă pe Gysela, aşa cum îi spunea o voce interioară, dar nu putu să o facă. Răspunse îmbrăţişării Gyselei cu o anumită dezarmare.

— Caii sunt înhămaţi!

În poartă apăru hangiul, care puse capăt îmbrăţişării.

Gysela se reţinu o clipă, apoi îi spuse Afrei:

— Plecăm împreună la Veneţia.

Afra o privi ca trăsnită.

— Ţelul călătoriei tale este Viena! Ce să faci la Veneţia?

— Ei, ce! De fapt, îmi este indiferent unde îmi vând stofele, la Viena ori la Veneţia, care este diferenţa?

— Nu ştiu, răspunse Afra, pe care brusca răzgândire a văduvei Kuchler o surprinsese, eu habar nu am de afacerile cu stofe. Dar tocmai m-ai avertizat cu privire la o călătorie la Veneţia!

— Vorbesc mult când ziua este lungă, răspunse râzând Gysela.

În aceeaşi zi, plecară amândouă spre Veneţia.

* * *

Trecătoarea prin munţii Tauern, la care au ajuns a doua zi, era abruptă şi dificilă şi a solicitat caii la maximum. Din loc în loc, Afra şi Gysela au fost nevoite să meargă alături de căruţă, chiar să o şi împingă pentru a birui urcuşul. Sfărâmăturile de căruţe de pe marginea drumului şi scheletele animalelor de tracţiune aminteau de dramele petrecute pe drumul pietros către Sud.

În cea de-a patra zi, aflate la capătul puterilor, sosiră pe valea Drau, într-un orăşel plin de viaţă cu numele de Villach, care trăia din minele apropiate şi din numeroasele reprezentanţe comerciale ale unor firme din Augsburg, Nürnberg şi Veneţia. De câteva sute de ani, episcopul de Bamberg avea sub protecţie acest oraş aducător de venituri.

Într-una dintre numeroasele cabane care înconjurau activa piaţă centrală, femeile s-au cazat pentru o zi de odihnă. Vremea părea favorabilă, după părerea proprietarului, care se ocupă şi de caii obosiţi. În trei zile, ar putea să ajungă la Veneţia. Dădea totuşi de gândit faptul că de trei zile nu mai venise niciun atelaj de la Veneţia.

În timp ce văduva era ocupată cu încărcătura şi cu caii, Afra se interesă pe la celelalte cabane dacă îl întâlnise cineva pe negustorul Gereon Melbrüge din Strassburg. Un

negustor de postavuri din Konstanz îl întâlnise pe bătrânul Michel Melbrüge, dar în urmă cu ani de zile. În ce îl privea pe tânărul Gereon, Afra obţinu doar răspunsuri negative. Ceea ce o descurajă şi mai mult.

Afecţiunea bruscă izbucnită ca o flacără între Afra şi Gysela se transformase în timpul obositoarei călătorii, fără un motiv anume, în jenă. Chiar dacă împărţeau ca şi mai înainte acelaşi pat la locurile de cazare, cele două evitau orice dezmierdare şi la fiecare atingere se speriau că şi cealaltă ar putea să tragă concluzii greşite.

Aşa a decurs în continuare drumul de cele mai multe ori în tăcere. Deseori, nu schimbau o vorbă ore în şir. Apoi atenţia le-a fost atrasă de peisaj, care devenea tot mai întins. Acum, drumul şerpuia în sinuozităţi indecise prin câmpia arsă de soarele verii, pe un vad uscat.

Pe la vremea prânzului celei de-a treia zile, la orizont se iviră coloane întunecate de fum. „Focurile ciumei!” îi trecu Afrei prin cap, dar tăcu. Gysela părea că nu dă nicio importanţă celor observate şi biciui caii pentru a merge la trap. Prin câmpia amplă drumul se întindea drept, bătut din vremuri vechi. Astfel au ajuns la ţel mai repede decât se aşteptaseră.

De la o vreme, nu mai întâlniseră nicio altă căruţă. Aproape că se bucurau, când brusc un bărbat cu o privire pătrunzătoare, hotărâtă, le bară drumul cu halebarda.

— *Dove, belle signore?* strigă tâlharul şi Gysela scoase o monedă pentru a-l îndupleca să le dea drumul mai departe. Dar, observând că femeile veneau din cealaltă parte a Alpilor, le vorbi stâlcit în germană: încotro, frumoase doamne?

— Vorbiţi limba noastră? se arătă mirată Gysela.

Bărbatul ridică din umeri şi răsuci palmele în faţă:

— Orice veneţian vorbeşte mai multe limbi, dacă nu este cumva căzut în cap. Veneţia este un oraş al lumii, să ştiţi. La Veneţia vreţi să mergeţi?

Femeile confirmară.

— Ştiţi că la Veneţia bântuie ciuma? Priviţi focurile acelea ce ard pe insule. Îşi ard morţii, cu toate că acest

lucru se face încălcând voinţa sfintei Biserici. Medicii de ciumă spun că ar fi unica posibilitate de a stăpâni molima.

Afra şi Gysela se priviră îngrijorate.

— Oficial, continuă bărbatul, nimeni nu are voie să intre ori să iasă din oraş. Aşa a dispus signoria, consiliul Veneţiei. Dar Veneţia este mare şi se compune din multe mici insule, aflate la o aruncătură de piatră de coastă. Cine să controleze?

— Dacă vă înţeleg bine, răspunse prudentă Gysela, ne-aţi putea duce în Veneţia?

— Corect, *belle signore!* Chipul bărbatului devenea treptat tot mai prietenos. Eu sunt Jacopo, pescar din San Nicola, cea mai mică dintre insulele populate din lagună. Dacă doriţi, vă transport pe dumneavoastră şi încărcătura la Rialto, cu barca mea, acolo unde negustorii şi comercianţii sunt la ei acasă. Ce încărcătură aveţi?

— Stofe din lână de la Strassburg, răspunse Gysela.

Jacopo şuieră încet printre dinţi.

— Înseamnă că vreţi să ajungeţi desigur la Fondaco dei Tedeschi.

Denumirea îi era cunoscută Gyselei. În acea clădire din Rialto îşi aveau reprezentanţele cei mai importanţi angrosişti din Germania. Şi, deşi ea era doar o văduvă de ţesător neimportantă, care continua afacerile soţului decedat, zise:

— Da, acolo vrem să mergem!

Pescarul se oferi şi să se ocupe de cai şi de căruţă până când doamnele îşi vor rezolva afacerile. Întrebat de preţul bunăvoinţei sale, Jacopo răspunse că asupra acestuia se vor înţelege ei.

Ca majoritatea pescarilor din lagună, Jacopo avea o cocioabă din lemn pe continent, unde ţinea un atelaj şi material de construcţie. Acolo le conduse pe cele două femei. În apropiere, o barcă se legăna uşor pe apă. Deasupra mării, se lăsa înserarea. Silueta Veneţiei se putea doar ghici dincolo de norii negri şi înecăcioşi de fum.

— Vremea ne este propice, spuse Jacopo în timp ce descărca marfa din căruţă şi le atenţionă să se grăbească.

Trebuie să ajungem înainte de a se lăsa întunericul. Orice rază de lumină ne-ar trăda.

Afra văzu pentru prima dată baloturile cu stofe ale Gyselei. Se aflau acolo stofe fine, uni, de un ocru plăcut, ca şi altele purpurii, dar şi stofe cu modele artistice – flori şi ghirlande – corespunzătoare gustului vremii.

În timp ce descărca stofele, pierdută în gânduri, îşi arunca ochii pe modelele acestora. Deodată, tresări.

Nu o surprinsese culoarea verde ţipător a materialului, ci modelul acestuia. Şi brusc retrăi scena în care fusese atacată la Strassburg, în casa din Bruderhofgasse, şi fusese ameţită cu un ghemotoc umed de stofă. Acel material avea aceeaşi culoare, acelaşi model ţesut în auriu, o cruce cu o bară transversală. Afra respira cu greutate şi i se părea că sângele îi fierbe în vene.

Gysela părea a nu fi observat starea ei de nelinişte. Îşi continua preocupată treaba. Nu observă nici că Afra tremura din tot trupul. În timp ce ducea la barcă balotul cu ciudatul model, Afra încerca să dea o explicaţie descoperirii ei. Gândurile parcă înnebuniseră. Ele oscilau între „totul era o întâmplare” şi „Gysela a fost dirijată spre tine pentru a-ţi smulge secretul pergamentului”. Doar cu mare efort reuşi să pară calmă.

După ce marfa fu transportată în barcă, Jacopo împinse cu prăjina barca în lagună, îndreptându-se către insula aflată în faţa lor. După o jumătate de milă apa deveni adâncă, şi pescarul apucă vâslele. Nu erau singurii care se apropiau de oraşul insular la adăpostul oferit de înserare. Barcagiii comunicau prin fluierături uşoare. Puteau fi siguri că nu vor întâlni gardieni ai ciumei, care se deplasau în lagună cu bărci rapide, suple. În rest, nici Jacopo şi nici clientele lui nu scoteau o vorbă.

Drumul cu barca părea fără sfârşit şi Afrei i se făcu frică. Frică de necunoscut, de molimă şi de Gysela, în care nu mai putea avea încredere.

În întunericul în care doar secera lunii în faza de creştere mai aducea puţină lumină, insulele treceau pe lângă ei ca nişte corăbii uriaşe. Se părea că Jacopo

cunoştea drumul şi în somn. Sigur pe sine, conducea barca prin strâmtoarea dintre insuliţele San Michele şi San Christofano, şi în cele din urmă acostă în dreptul unei clădiri lungi cu ferestre înguste.

Trepte de piatră porneau din apă către o poartă neînchisă, din lemn. În spatele ei era o boltă joasă, în care erau stivuite blănuri, lemn, lână şi nenumărate lăzi şi butoaie. Jacopo spuse că pentru început aici încărcătura lor este la loc sigur.

* * *
*

Cannaregio, cel mai nordic cartier al Veneţiei, era locuit în majoritate de meşteşugari şi comercianţi cu mici prăvălii. Aceştia trăiau într-o colectivitate care îi privea cu suspiciune pe străini. Între ei însă domnea armonia şi cine ar fi îndrăznit să îşi încuie locuinţa peste noapte ar fi fost suspectat de ceilalţi şi ar fi stârnit tot felul de nedumeriri.

Izolarea locuitorilor din Cannaregio a avut ca urmare faptul că aici ciuma se răspândise mai puţin decât în sudul şi estul Veneţiei, unde se practicau intens negoţul şi construcţia de vase, şi unde uneori numărul străinilor îl depăşea pe cel al veneţienilor.

Afra şi Gysela înnoptară într-un birt modest din apropierea depozitului. Proprietarul coşmeliei oferea locuri de dormit pe paie care, judecând după miros, proveneau din recolta inundată de anul trecut. Şi pentru că asta nu era destul, femeile au fost nevoite să împartă locurile cu o familie numeroasă din Triest naufragiată aici şi căreia de trei săptămâni nu i se permitea continuarea călătoriei.

Cu toate că aceste condiţii numai plăcute nu erau, Afra nu le găsea incomode. Ar fi îngrijorat-o mai mult să îşi petreacă noaptea singură cu Gysela într-o încăpere. Se simţea supravegheată şi nu ştia cum să se comporte.

A-i spune Gyselei adevărul în faţă i se părea prea riscant. Nu era sigură cum va reacţiona aceasta dacă i-ar spune că sesizase jocul ei dublu. Atâta timp cât o va lăsa pe văduvă să creadă că nu bănuia nimic cu privire la uneltirile ei ascunse, nu avea de ce să se teamă.

În dimineaţa următoare, Afra şi Gysela căzură de acord ca fiecare din ele să îşi vadă de treburile ei. Tonul folosit de cele două era sensibil mai rece. Astfel Gysela găsi oportunitatea de a se interesa de planurile Afrei.

Unde îl va căuta ea pe Gereon Melbrüge? Veneţia era unul dintre cele mai mari oraşe ale lumii, cu mai mulţi locuitori decât Milano, Genova şi Florenţa la un loc. Proverbiala căutare a unui ac în carul cu fân nu părea mai dificilă decât căutarea angrosistului Gereon Melbrüge din Strassburg.

Afra se îndoia că Gereon ar fi reuşit să ajungă la Veneţia. Căci fără ajutorul cuiva ca Jacopo, care cunoştea laguna ca pe buzunarul propriei veste, era aproape imposibil să ajungi în oraşul insular. Bărcile rapide ale paznicilor ciumei patrulau la o distanţă care le permitea să se vadă reciproc. Şi dacă negustorii se arătau îndărătnici, trăgeau cu săgeţi incendiare asupra vaselor străine şi le scufundau împreună cu încărcătura şi echipajul.

Tocmai trecuseră cincizeci de ani, de când moartea neagră mai redusese populaţia Veneţiei la jumătate. Corăbii venite din ţări îndepărtate aduseseră odată cu încărcătura lor şi mii de şobolani, şi cu ei şi molima. Nenumăratele altare şi statui ale ciumei de pe străzile Veneţiei dădeau de ştire despre miile de victime pricinuite de moartea neagră.

Crezuseră că evlavioasele rugăciuni către Sfântul Rochus, mirodeniile vânzătorilor de plante medicinale şi măsurile preventive luate la descărcatul corăbiilor îndepărtaseră molima o dată pentru totdeauna. Dar brusc, după o jumătate de secol în care oraşul fusese în siguranţă, apăruseră din nou oameni cu gâturi umflate, cu abcese şi furuncule pe faţă şi pe întreg corpul, iar cei pe care îi întâlneai astăzi aşa a doua zi erau morţi.

Pestilenza! Vestea se răspândise rapid în Veneţia. Pe străzile goale răsuna ecoul de parcă un gardian sinistru anunţa Judecata de Apoi.

Nici Afra nu ar fi putut să spună ce diavol o îndemnase să facă această călătorie interzisă. Acum,

colinda fără niciun ţel pe uliţele pline de fum. Veneţienii încercau să alunge moartea neagră cu mirodenii din plante secrete, pentru care plăteau sume imense de frica morţii.

Procedura se aplică gradat. Căci, cu cât Afra se apropia de Rialto, cartierul comercianţilor avuţi şi al afaceriştilor bogaţi, cu atât mai mulţi bărbaţi şi femei, unele cu copii în braţe erau întinşi aparent fără viaţă pe uliţe, cu priviri fixe şi cu gura larg deschisă, dar care în realitate nu erau morţi.

Un doctor de ciumaţi, cu o mantie lungă, cu gulerul ridicat până deasupra capului, cu o pălărie cu boruri largi, cu faţa ascunsă după o mască de pasăre, pentru a nu te apropia de el, mergea de la unul la altul şi cu un baston verifica dacă mai dădeau vreun semn de viaţă. Dacă observa o reacţie, scotea o sticlă cu conţinut lăptos şi picura puţin în gurile căscate. Dacă nu observa semne de viaţă, doctorul desena cu creta o cruce pe caldarâm.

Era semnul pentru *beccamorti*, groparii care îşi făceau treaba doar beţi criţă. Pentru a găsi oameni care să facă această treabă, consiliul orăşenesc asigura fiecărui gropar o cantitate de rachiu egală cu cât putea acesta să bea. Şi aşa se împleticeau trăgând căruţurile lor pe două roţi de-a lungul uliţelor şi ridicând morţii pentru a-i transporta la primul rug.

Focuri ale ciumei ardeau în toate pieţele, întreţinute de făclii umane. Se putea vedea cum trupurile se cabrau sub acţiunea focului, ca şi cum s-ar fi opus groaznicului lor sfârşit. Afra văzu moşnegi cu bărbile incandescente şi copii mici carbonizaţi ca un trunchi de copac. Începu să fugă, doar să se îndepărteze de teribila realitate. Îşi ridica scârbită braţul îndoit în faţa fetei. Traversă astfel câteva poduri, pe sub care alunecau bărci pline cu cadavre.

Ajunsă la Rialto, Afra se opri pe un pod din lemn întins peste marele canal. Marele canal, care străbătea oraşul ca un *S,* împrăştia şi el suficientă duhoare, dar Afra era totuşi mulţumită că nu mai duhnea a fum şi a carne de om arsă.

În Rialto, unde locuitorii erau mult mai înstăriţi decât

cei din Cannaregio, moartea nu se arătase mai puţin groaznică decât în alte părţi ale oraşului. Ca peste tot, din frica de contaminare, morţii erau scoşi în faţa uşilor caselor. Doar că aici cadavrele erau acoperite cu pânză albă. O iniţiativă discutabilă, pentru că atunci când veneau beccamorti şi trăgeau pânza ei trebuiau mai întâi să lupte cu o mulţime de şobolani graşi, staţionaţi cu neruşinare pe leşuri. Unele dintre oribilele animale erau mari cât pisicile şi se repezeau la gropari când aceştia încercau să le alunge cu bâtele.

Dintr-o casă luxoasă, cu coloane şi balcoane la marele canal, se auzea muzică exuberantă şi ţipete de femei bete, deşi în faţa uşii zăceau două cadavre. Afra nu îşi putu explica totuşi ce se petrecea în casa din faţa ei şi mări pasul. Atunci, uşa fu dată de perete şi un tinerel îmbrăcat în catifea verde sări afară, o apucă pe Afra de încheietura mâinii şi o trase înăuntru. Afra nici nu pricepu ce se petrecea.

În atriumul casei, scump mobilat, o orchestră cânta muzică orientală la instrumente de suflat, cu coarde şi de percuţie. Fete machiate strident, în costume multicolore, dansau după această muzică. Recipiente cu tămâie răspândeau un miros ameţitor.

— *Venga, venga!* strigă tinerelul şi încercă să o tragă pe Afra la dans.

Dar aceasta rămase ţeapănă ca o statuie.

Tinerelul îi vorbea tot mai aprins, dar Afra nu îl înţelegea, în cele din urmă, el încercă să o sărute. Atunci, Afra îl împinse cu atâta putere încât tinerelul căzu pe podea. Incidentul atrase râsete generale.

Din fundal se îndreptă spre Afra un doctor de ciumă. Îşi ţinea sub braţ masca de pasăre şi o întrebă în limba ei, dar cu un evident accent:

— Veniţi din nordul Alpilor?

— Da. Ce se petrece aici?

— Ce se petrece aici? Doctorul râse. Viaţa, fată, viaţa! Ştim noi cât va mai dura? În această casă au fost doi morţi într-o singură noapte! Nu ne mai rămâne decât să

dansăm. Ori aveţi o propunere mai bună?

Afra clătină din cap. Şi aproape că îi fu ruşine să întrebe:

— Şi dumneavoastră nu aveţi ceva împotriva pustiitoarei molime?

— Băutură este suficientă, ca şi elixire secrete. Problema este la ce folosesc. Mulţi veneţieni afirmă că farmaciştii şi vracii ar fi propagat ciuma, pentru a le vinde oamenilor elixirele lor. Deja unii veneţieni aflaţi pe patul de moarte şi-au lăsat palatele moştenire unor vraci dacă îi scapă de moarte.

Doctorul de ciumă îşi dădu ochii peste cap.

Afra îşi plimbă privirea peste oamenii dezmăţaţi. Pe două divane acoperite cu brocat galben-auriu, aflate în faţa unui cămin înnegrit de funingine, două perechi pe jumătate dezbrăcate se iubeau sub ochii tuturor. O matroană dolofană cu păr roşu îşi ridicase rochia şi se freca în extaz cu un falus din lemn, încurajată cu strigăte imorale de câţiva tineri.

Doctorul ridică din umeri şi o privi pe Afra de parcă el ar fi trebuit să-şi ceară scuze.

— Fiecare face ceea ce crede că şi-a dorit în viaţă. Cine ştie dacă mâine va mai fi în stare să facă asta!

Nu morţii văzuţi pe străzi, ci acest desfrâu disperat, teama exprimată de feţele tuturor în exuberanţa lor mimată o făcură pe Afra să priceapă în ce se băgase. Şi, pentru prima dată, începu să se îndoiască de faptul că pergamentul merita toate acestea.

Niciodată nu crezuse în diavol. Îl considerase ca pe o invenţie a Bisericii în intenţia de a insufla teamă oiţelor ei. Teama era cel mai puternic mijloc coercitiv al Bisericii, teama de Dumnezeu cel atotputernic, teama de pedeapsă, teama de moarte, teama veşnică. Era absurd, dar în acel moment Afra se întrebă foarte serios dacă nu cumva diavolul fusese cel care îi pusese pergamentul în mâini.

— De fapt, ce vă aduce în aceste vremuri la Veneţia? îl auzi ea întrebând pe doctorul de ciumă cu un glas ce venea parcă din depărtări.

— Vin din Strassburg şi caut un negustor, Gereon Melbrüge. El este în drum spre mănăstirea Montecassino. L-aţi întâlnit cumva?

Doctorul râse.

— Tot atât de bine mă puteaţi întreba dacă am văzut un anumit grăunte de nisip de pe insula Burano. La Veneţia, sunt negustori cât nisip are marea. Dacă îmi permiteţi un sfat, întrebaţi de el la Fondaco dei Tedeschi, o clădire lungă, situată chiar lângă marele pod. Poate acolo aţi putea fi ajutată.

Afra urmări cu interes cum doctorul destupa două sticle cu vin. Pe una i-o întinse Afrei, pe cealaltă o duse la gură. Când văzu că Afra şovăia, acesta zise:

— Beţi! Vinul roşu de Veneto este cel mai bun remediu pentru molima de ciumă, poate chiar unicul. Beţi din sticlă şi nu lăsaţi sticla nimănui. Mai ales feriţi-vă de apă, dacă vreţi să supravieţuiţi în acest oraş.

Fără să mai ezite Afra duse sticla la gură şi o goli pe jumătate. Vinul avea un gust amărui, dar îi făcu bine. În timp ce punea dopul sticlei, privirea îi căzu pe tânărul îmbrăcat în catifea verde. Sprijinit de o coloană din marmură, stătea pe podea şi le privea cu ochii mari pe fetele care dansau.

Afra se duse la el şi strigă pentru a acoperi muzica puternică:

— Scuzaţi-mă că v-am trântit la podea atât de brutal. Dar nu îmi place să mi se fure săruturi.

Doctorul interveni pentru că tânărul nu reacţiona:

— Nu vă înţelege limba. Apoi traduse în veneţiană vorbele rostite de Afra. Pentru că tânărul nu reacţionă nici atunci, îl apucă de umăr şi strigă: *Avete îl cervello a posto?*[11]

Tânărul alunecă pe o parte fără viaţă, ca un sac cu fasole.

Muzicanţii, martori ai scenei, amuţiră unul după altul. Toboşarul strigă:

— *E morto!*

---

11 „Mai eşti conştient?” (în lb. Italiană, în orig.) (n.tr.)

Musafirii, care până atunci dansaseră, intrară în panică.

— *La pestilenza!* se auziră mai multe voci în palazzo. *La pestilenza!*

Dansatoarele, care tocmai îşi expuneau râzând frumuseţea trupurilor lor perfecte, se adunară în semicerc în faţa tânărului încovoiat, cu picioarele strânse, şi îi priveau cu groază ochii rămaşi deschişi. Apoi o luară la fugă şi, împreună cu ceilalţi oaspeţi, se înghesuiră la ieşire.

Afra se îndreptă şi ea spre uşă, urmată de doctor. Acesta dădea din cap.

— Pentru o zi şi o noapte el a fost cel mai bogat Veneţian, fiul armatorului Pietro Castagno. Molima îi răpise ieri tatăl şi mama. Asta este viaţa.

* * *

Cu totul altfel decât de obicei, la Fondaco dei Tedeschi domnea o linişte mormântală. De două săptămâni nu mai venise niciun negustor. În depozit erau stivuite piei, stofe, mirodenii, lemn exotic, butoaie cu vin şi peşte uscat într-o dezordine de nedescris. Halele încăpătoare erau străbătute de un iz nedefinit. Paznici înarmaţi opreau intrarea oricărui nepoftit.

Într-un colţ al halei de la intrare, se plictiseau doi funcţionari comerciali prost dispuşi. După cum arătau păreau a fi veneţieni, dar cunoşteau totuşi limba germană şi feţele lor se luminară când Afra întrebă de Gereon Melbrüge, negustor din Strassburg, care ar fi trebuit să treacă pe aici.

Unul din ei, pe care apariţia Afrei îl agitase vizibil, spuse că negustorul Melbrüge venea cel puţin de două ori pe an la Fondaco, dar de trei ani nu mai fusese văzut. Dar la vârsta lui acest lucru era de înţeles. Nu, nu îl văzuseră de mult timp.

Afra avu nevoie de oarecare putere de convingere până să îi facă pe funcţionari să înţeleagă că pe ea nu o interesa bătrânul Michel Melbrüge. Acesta murise. Ea îl

căuta pe fiul lui, Gereon, care ar fi trebuit să vină la Veneţia.

Cei doi bărbaţi se priviră ciudat, de parcă Afra le-ar fi trezit suspiciuni cu întrebarea ei. Apoi unul zise că ei doi nu auziseră de un anume Gereon Melbrüge. Şi că de fapt de când reizbucnise *pestilenza*, în oraş nu mai intrase şi din oraş nu mai ieşise niciun negustor străin. La replica Afrei, cum că ei ar şti foarte bine că existau destule posibilităţi de a face acest lucru dacă erai gata să plăteşti, cei doi reacţionară cu o indignare prost mimată. Răspunseră că era vorba doar de un zvon, unul din multele care circulau în aceste zile pe străzi şi pe canale.

Afra părăsi Fondaco cu un sentiment de nesiguranţă. În orice caz, comportamentul celor doi funcţionari îi păru cam ciudat. Dar, oricât de mult se gândi la asta, nu găsi nicio soluţie. Colinda oraşul fără un ţel precis, în căutarea unui bărbat pe care nu îl văzuse niciodată. Chiar de l-ar fi întâlnit, nu ar fi avut cum să-l recunoască.

Cu cât vedea mai multă durere, cu atât devenea mai insensibilă. Şi astfel, indiferentă la ce se întâmpla, porni înapoi către cabana din Cannaregio. Încetase să mai gândească, să se gândească la moartea înmiită ce o întâmpina peste tot, să se gândească la motivul pentru care se afla aici. Lua absentă la cunoştinţă de casele cu uşile deschise, de crucile făcute cu creta pe uşi, care indicau că locatarii tocmai căzuseră cu toţii victime molimei.

Nu îi mai captivau atenţia nici siluetele pe jumătate goale, sângerânde care se biciuiau reciproc şi colindau oraşul în procesiuni gemând şi rugându-se. Şi, cu toate că era doar o problemă de timp momentul în care şi ea va cădea victimă a molimei, era bizar de liniştită. Din când în când, lua câte o înghiţitură din sticla cu vin dăruită de doctor. Parcă nu Afra, ci o femeie străină de ea mergea prin Veneţia.

* * *

*

În peregrinarea pe uliţele întortocheate, folosea

drept reper turnul bisericii Madonna dell’Orto. Aceasta se afla în nord, în apropierea cabanei la care trăsese ieri. Un pod din lemn putred ducea din Campo dei Mori direct în piaţa din faţa bisericii construite din cărămidă roşie care semăna mai mult cu o fortificaţie de la nord de Alpi decât cu un sanctuar veneţian. Fereastra rotundă de pe faţadă era mai mare decât portalul care, privit de la distanţă, aducea cu portalul de la intrarea mănăstirii dominicane din Strassburg.

Silueta femeii aflate alături de portalul bisericii atrase imediat atenţia Afrei. Era Gysela. Puteai crede că pândea pe cineva. Afra se retrase în nişa unui zid de lângă pod. Nu dură mult şi pe malul stâng al canalului se apropie un bărbat îmbrăcat cu un talar negru. Veşmântul lui nu semăna nici cu cel al unui popă, nici cu cel al unui călugăr, părea mai curând roba unui student călător.

Din câte îşi putea da seama Afra de la distanţă, bărbatul nu era un cunoscut al Gyselei. Imediat, Afra se gândi că necunoscutul putea fi Gereon Melbrüge. Dar pentru ce naiba să fi ales el această ciudată îmbrăcăminte?

După un scurt schimb de cuvinte, cei doi dispărură prin portalul întunecat în interiorul bisericii. Asta ce ar putea însemna?

Afra traversă în grabă piaţa şi îi urmă pe cei doi în biserică, înăuntru domnea semiîntunericul. În faţa altarelor laterale ale naosului, ardeau numeroase lumânări mici. Pe podeaua din piatră, îngenuncheaţi ori stând pe jos, se rugau mai mulţi oameni. În aer plutea un miros de ars înţepător şi se auzea murmurul celor care se rugau.

Pe una dintre băncile de lângă un altar lateral, Afra îi descoperi pe Gysela şi pe bărbatul străin. Stăteau unul lângă altul, parcă adânciţi într-o rugă mută. În semiîntuneric, Afra se apropie de ei şi se ascunse după o coloană aflată la nici cinci paşi de cei doi, suficient de aproape pentru a fi martoră la discuţia lor.

— Mai spuneţi-mi o dată numele dumneavoastră, ceru în şoaptă Gysela.

— Joachim von Floris, răspunse omul în negru, cu o

voce subţire de castrat.

— Nu este acesta numele care mi s-a spus mie!

Bineînţeles. Dumneavoastră îl aşteptaţi pe Amandus Villanovus.

— Aşa este. Acesta este numele.

— Amandus Villanovus a fost împiedicat să vină. Trebuie să vă mulţumiţi cu mine.

Străinul suflecă mâneca dreaptă şi duse braţul în dreptul ochilor Gyselei.

Gysela se dădu puţin înapoi speriată şi îl privi în faţă pe necunoscut. Tăcea.

— Ce nume ciudate aveţi, spuse Gysela după ce îşi mai reveni. Nu sunt numele dumneavoastră reale, nu?

— Bineînţeles. Ar fi fost mult prea periculos. Niciunul dintre noi nu cunoaşte numele real al celorlalţi. În acest fel toate urmele lăsate de noi în viaţa anterioară sunt şterse. Amandus, de exemplu, a preluat numele celebrului filosof şi alchimist omonim, care din cauza scrierilor lui a intrat în conflict cu Inchiziţia. În urmă cu o sută de ani, acesta a murit într-un naufragiu misterios. În ce mă priveşte, numele meu provine de la profetul şi învăţatul Joachim von Floris, ale cărui scrieri au fost afurisite în conciliile de la Lateran şi Arles. Joachim susţinea că noi ne găsim în a treia epocă a istoriei umane, cea a sfântului spirit. El a denumit-o saeculum al sfârşitului. Şi, dacă scot capul pe uşă, constat că are dreptate.

Gysela cugetă un timp asupra cuvintelor lui Joachim, după care îl întrebă:

— Dacă tot vine sfârşitul omenirii, de ce mai umblaţi după pergament? Adică, la ce v-ar mai folosi pergamentul?

Aceste vorbe avură asupra Afrei efectul unui trăsnet. Gysela, faţă de care ea aproape că îşi deschisese inima, era pusă să o urmărească! În câteva secunde, gândurile începură să i se clarifice. Modelele de pe stofă cu crucea intersectată, brusca disponibilitate a Gyselei de a nu mai călători la Viena, ci la Veneţia, toate acestea îşi găseau acum explicaţia. Afra aproape că nu mai respira. Simţi nevoia de a ieşi imediat la cer. Dar rămase ca paralizată,

agăţată de coloana care îi oferea protecţie. Urmări în continuare, cu respiraţia tăiată, discuţia celor doi.

— Cine ştie cât va continua agonia omenirii, răspunse Joachim la întrebarea Gyselei. Dumneavoastră nu ştiţi, nici eu. Nici măcar cel de la care am luat numele nu ştia exact când va fi sfârşitul acestei lumi, cu toate că el l-a prezis pentru secolul în care a trăit el. Şi asta s-a petrecut acum două sute de ani.

— Deci dumneavoastră credeţi că din cunoaşterea momentului sfârşitului lumii s-ar putea câştiga capital serios?

Joachim von Floris râse încet, apoi se apropie mai mult de Gysela. Cei doi îşi apropiară şi capetele, şi Afra se strădui să audă şi următoarele fraze.

— Am încredere că nu veţi destăinui nimănui nimic! Gândiţi-vă la Kuchler, soţul dumneavoastră! zise Joachim von Floris.

— În mine puteţi avea încredere.

— De fapt, lucrurile stau astfel: oficial, lucrăm pentru papa Ioan. Deşi organizaţia noastră este în duşmănie cu el, totuşi pontiful ne-a cerut ajutorul. Ioan este un tâmpit desăvârşit. Dar nu chiar atât de prost ca să nu ştie că renegaţii sunt mai abili decât întreaga curie cu tot cu cardinalii ei avizi de bani şi cu monsignorii ei confuzi. De aceea, el l-a contactat pe Melancholos, primus inter pares al nostru, şi i-a oferit de zece ori câte o mie de ducaţi de aur, dacă reuşim să îi aducem pergamentul.

— De zece ori câte o mie de ducaţi de aur?

Joachim von Floris confirmă.

— Melancholos, căruia acum opt ani pontiful i-a retras demnitatea de cardinal, nu a fost mai puţin surprins decât dumneavoastră. Papa Ioan, aşa cum toţi îl ştiu, este zgârcenia personificată. Şi-ar vinde pentru bani şi bunica şi-ar face afaceri şi cu diavolul. Melancholos s-a gândit că dacă acesta oferă atât de mulţi bani pentru acest pergament înseamnă că în realitate documentul este cu mult mai valoros. Pentru o mie de guldeni de aur pontiful dă un titlu de cardinal împreună cu o episcopie ori

veniturile mănăstirilor dintre Bamberg şi Salzburg. Dar pontiful dă înzecit această sumă! Acum aveţi imaginea valorii acestui petic de hârtie.

Sfântă Fecioară! îi scăpă Gyselei.

— Pe asta o dă pe deasupra.

Dar ce scrie în pergament?

Din cauza surescitării Gysela vorbise cu voce tare.

Misteriosul străin duse degetul la buze.

— Pst! Chiar dacă oamenii de aici sunt preocupaţi de altceva. Fiţi prudentă!

— Ce scrie în pergament? insistă Gysela de data aceasta în şoaptă.

— Tocmai asta este marea întrebare la care nimeni dintre noi nu poate să răspundă. Cele mai luminate capete dintre noi s-au gândit la asta şi au construit cele mai diferite teorii. Dar nu există niciun reper care să susţină una dintre ele.

— Poate că prin acest înscris este compromis papa într-un fel?

— Papa Ioan al XXIII-lea? Să fim serioşi! Ce ar putea să compromită în plus această lepădătură? Oricine ştie că Sfinţia Sa se culcă cu soţia fratelui său, în vreme ce trăieşte cu sora cardinalului de Napoli. Şi de parcă nu ar fi destul, cedează dorinţelor sale depravate cu tineri clerici, cărora le onorează serviciile intime făcându-i stareţi ai unor mănăstiri bogate. Pe ascuns, se povestesc cele mai trăsnite istorioare despre înclinaţiile perverse ale Sfinţiei Sale!

— Şi dumneavoastră le credeţi?

— Oricum mai mult decât cred în dogma Sfintei Treimi, însăşi denumirea de trime este o exagerare! Nu, pe acest pontif nimic nu îl poate compromite mai mult decât este deja compromis. Eu cred mai curând că pergamentul acoperă o escrocherie imensă, în care este vorba de mulţi bani ce nu i se cuvin papei. Dar nici asta nu este decât o bănuială.

— Pentru că până acum nimeni nu a văzut pergamentul?

— Ba nu. L-a văzut unul dintre noi. Un franciscan renegat care, pentru că a preţuit dragostea pentru o femeie mai mult decât Evanghelia, a devenit alchimist. Rubaldus se numea.

— Se numea?

— Rubaldus s-a comportat foarte neîndemânatic. A crezut că poate să vândă ceea ce ştia episcopului de Augsburg, căruia îi prepara tot felul de elixire pentru potenţă, potenţă spirituală. După cum se pare, acestea i-ar fi folosit şi lui. Alchimistul a fost găsit înjunghiat în Augsburg, ceva mai târziu.

Sprijinită de coloana ce o proteja, Afra îşi acoperi gura cu palma. În timp ce necunoscutul şi Gysela discutau încet, Afra revăzu în minte ultimii ani ai vieţii ei. Treptat, unele evenimente inexplicabile până atunci se înlănţuiră logic. După tot ce auzise acum, Afra era bucuroasă că nu mai avea pergamentul la ea. Era prea mare riscul de a fi încă o dată atacată şi jefuită, cum se întâmplase în timpul călătoriei spre Strassburg. Putea doar să spere că inocentul Gereon Melbrüge va ajunge cu bine la Montecassino.

— Alchimistul a fost asasinat? o auzi pe Gysela întrebând.

— Nu de către oamenii noştri, o asigură Joachim von Floris. Eu cred că episcopul de Augsburg, cunoscut ca adversar al papei de la Roma, a dispus lichidarea alchimistului Rubaldus după ce acesta i-a relatat despre conţinutul pergamentului şi despre condiţiile în care i-a aflat conţinutul. În orice caz, episcopul de Augsburg a fost cel care l-a informat pe papa Ioan despre pergament.

— Şi dumneavoastră sunteţi sigur că soţia arhitectului se află în posesia acestui pergament?

Afra ascultă tensionată răspunsul.

— Ce înseamnă „sigur”? spuse Joachim von Floris, care, după o pauză, adăugă: Ca să fiu sincer, nu mai sunt atât de sigur. Noi am supravegheat femeia, am urmărit-o şi i-am răscolit toată viaţa anterioară. Rămâne un mister cum de a ajuns tocmai ea în posesia acestui document.

— Ea este o femeie deşteaptă, deşteaptă şi în multe privinţe cu experienţa vieţii. Tatăl ei a fost un bibliotecar învăţat şi i-a transmis multe din cunoştinţele lui. Asta aţi ştiut-o?

Joachim von Floris râse reţinut:

— Desigur că ştim acest lucru. Şi încă multe altele din viaţa ei. Şi anume că ea nu este soţia arhitectului de catedrale Ulrich von Ensingen, ci doar concubina lui şi reprezintă şi motivul pentru care el a părăsit oraşul Ulm. Şi totuşi, toate aceste date scoase la lumină de oamenii noştri nu ne ajută. Eu cred că tatăl ei, bibliotecarul, este cheia întregii poveşti. Dar tatăl ei este mort. Noi trebuie să găsim pergamentul înainte ca acesta să cadă în mâinile oamenilor curiei. Dacă într-adevăr există.

— De asta sunt sigură, răspunse emoţionată Gysela. Întrebată de motivul călătoriei ei, Afra a spus că are o misiune importantă. Mai întâi, în Salzburg. Acolo şi-a schimbat brusc planurile de călătorie şi a decis să se îndrepte spre Veneţia. Deşi am supravegheat-o permanent, mi-a scăpat cu cine s-a întâlnit la Salzburg şi cine i-a sugerat noul ţel al călătoriei. Cine ştie, poate că Veneţia nu este capătul călătoriei ei.

— Şi unde este acum muierea?

Gysela ridică din umeri.

— Noi ne întâlnim la cabană. Acolo şi-a lăsat bagajul. L-am scotocit amănunţit.

— Şi?

— Nimic. Fiţi sigur că nu are pergamentul la ea. I-am cercetat până şi căptuşeala hainelor în ideea că ar fi cusut acolo documentul. Dar nu a fost aşa.

Renegatul dădu din cap.

— Ştiu eu însumi cât de greu este de găsit acest pergament afurisit. Până acum aţi făcut treabă bună. Răsplata o găsiţi în balotul care conţine stofa cu însemnul nostru.

De unde ştiţi unde mi-am depozitat stofele?

Joachim von Floris râse superior.

— Credeţi că a fost o întâmplare că v-a ieşit în drum

pescarul Jacopo?

Gysela îl privi consternată pe bărbatul în negru.

— Oriunde veţi călători, veţi fi aşteptate de oamenii noştri. Priviţi acest semn. Bărbatul ridică din nou antebraţul în faţa Gyselei şi continuă: Mie mi se pare că în acest fel nu ajungem departe. Ar trebui să o luăm din scurt pe femeia asta şi să o silim să vorbească folosind metodele noastre. Şi dacă ştie unde este pergamentul, ne va spune – jur asta, aşa cum pe mine mă cheamă Joachim von Floris!

Afra consideră că era momentul să părăsească biserica. Auzise destul. Inima i-o luase razna. Privi pe furiş în jur. Bătrânul care se ruga, călugărul care părea căzut pe gânduri, tânăra cucernică – oricare putea fi un spion al renegaţilor. Trebuia să dispară din acest oraş sinistru şi trebuia să o facă rapid! Dar pentru asta trebuia mai întâi să se ascundă. Veneţia era destul de mare pentru a oferi protecţie unui străin. Cât mai repede posibil trebuia să îşi ia bagajele şi să caute un alt adăpost.

După ce părăsi biserica Madonna dell'Orto, Afra o luă intenţionat în direcţie opusă. Abia după ce se încredinţă că s-a descotorosit de orice eventual urmăritor, se îndreptă către cabană. Achită în grabă cazarea şi, apoi, plecă pe acelaşi drum întortocheat pe care venise.

Mai târziu, panicată, îşi îndreptă paşii spre est, cu grija permanentă de a nu fi urmărită. Ameninţarea făcută în biserică de către bărbatul cu glugă o mâna cu atâta groază, încât nici nu mai băga în seamă grozăviile din jurul ei.

Trecând pe lângă ruguri pe care ardeau morţii şi pe lângă cadavrele acoperite cu cearşafuri albe, ajunse în partea de est a oraşului, în Castello, unde nu departe de biserica Santi Giovanni e Paolo, a cărei faţadă semăna oarecum cu cea a bisericii Madonna dell'Orto, găsi un adăpost adecvat. Hangiul Leonardo îşi exprimă mirarea în privinţa femeii care călătorea singură şi în plus şi în vreme de *pestilenza*, dar, după ce primi în avans chiria pe trei zile, nu mai puse nicio întrebare. Abia acum ea putu să îşi mai tragă sufletul.

Afra închiriase o cameră doar pentru ea la etajul al doilea al modestei case. Unica fereastră oferea priveliştea faţadelor clădirilor de vizavi. Între ele curgea un canal îngust, în care pluteau toate murdăriile provenite dintr-un şir întreg de case, plus nenumăraţi şobolani. Scârbită, închisese fereastra şi se aşeză pe marginea patului neîngrijit. O durea capul din cauza fumului alb care plutea la toate etajele casei.

Într-un vas aflat în casa scărilor, Leonardo ardea un amestec de plante – rozmarin, dafin, măselariţă şi un vârf de cuţit de pucioasă –, o reţetă secretă pe care un alchimist i-o destăinuise pe bani buni. Recomandată ca mijloc sigur de curăţare a aerului de ciumă şi de îndepărtare din casă a diavolului.

Afra nu crezuse nici în copilărie în talentele şarlatanilor. Dar priveliştea morţii şi neputinţa în faţa molimei o făcuseră să îşi schimbe părerea. „Dacă nu era de niciun folos, gândea ea, nu putea nici să dăuneze”. Ca şi cum ar fi vrut să-şi cureţe tot interiorul, Afra inhală în piept fumul alb până când, ameţită, se prăbuşi pe pat.

Nu îi ieşea din cap imaginea tânărului drăguţ pe care ciuma îl răpise de la o clipă la alta. Încercarea lui de a o săruta şi ochii lui plini de viaţă, care puţin mai târziu priveau fix în gol, nu-i dădeau pace.

Între veghe şi somn, se gândea şi la Gysela. Era furioasă de propria prostie, pe naivitatea cu care căzuse în cursa văduvei. Iar în ce privea discuţia cu renegatul, la care trăsese cu urechea, Afra reţinuse că Ulrich von Ensingen nu avusese niciun rol. Joachim von Floris menţionase doar că Ulrich nu era soţul ei legitim. Şi mai rezulta din discuţie că Ulrich nu făcea parte dintre renegaţi. Îl bănuise pe nedrept? Nici Afra nu mai ştia ce să creadă.

Trebuie să fi aţipit, pentru că atunci când sărise speriată era deja întuneric. Cineva bătea la uşa ei. De afară, se auzi vocea lui Leonardo:

— V-am adus ceva de mâncare, *signora!*

Leonardo era un bărbat voinic, amabil, de vârstă

medie. Bunele lui maniere contrastau cu starea jalnică în care se afla casa sa.

— Ar trebui să mâncaţi ceva, spuse el zâmbind şi puse pe scăunelul de lângă pat o tavă pe care era un urcior şi o farfurie cu supă aburindă. Masă nu exista în încăpere. De o grindă ce traversa camera atârnă un felinar. Apoi adăugă: Nu puteţi face nimic pentru a scăpa de ciumă. În orice caz, nu arătaţi prea bine, dacă îmi permiteţi remarca.

Speriată, Afra îşi acoperi faţa cu ambele mâini. Nu se simţea foarte bine. Tensiunea ultimelor zile o apăsa ca un coşmar.

— Nu aveţi vin în sticlă? îl întrebă ea pe Leonardo pe un ton cam ridicat. Dar chiar în clipa următoare îşi dădu seama, regretă şi adăugă împăciuitor: Un doctor de ciumă pe care l-am întâlnit întâmplător mi-a recomandat vinul roşu de Veneţia ca elixir eficient împotriva ciumei. Mi-a mai spus şi să fiu atentă ca sticla să fie astupată.

Hangiul ridică din sprâncenele stufoase ca şi cum ar fi pus la îndoială această reţetă secretă. Prea erau multe mijloacele pretins miraculoase despre care se vorbea la Veneţia. Apoi, dispăru fără să spună un cuvânt şi reveni cu o sticlă nedestupată, de vin roşu Veneţian.

— În sănătatea dumneavoastră, zise acesta zâmbind superior.

Şi cu evidentă satisfacţie urmări cum Afra, cam neîndemânatică, destupa sticla.

— Oricum, nu sunteţi o băutoare, remarcă el.

— Încă nu, răspunse Afra. Dar în vremuri ca astea poţi deveni uşor beţiv!

Leonardo o privi atent pe Afra.

— Daţi-mi voie să ghicesc: nu teama de ciumă vă bântuie pe dumneavoastră. Mai curând este vorba despre un bărbat, aşa este?

Afra nu avea niciun chef să-şi aştearnă viaţa în faţa lui Leonardo, cu toate că oamenii din afara cercului de persoane cunoscute nu erau cei mai răi sfătuitori. Dar brusc îi veni ideea că ar putea să îl folosească pe hangiu în scopurile ei. Aşa că răspunse cu o mină plină de suferinţă:

— Da, un bărbat. Şi sorbi o gură bună din sticlă. Apoi continuă: Dumneavoastră unde aţi căuta un negustor care ar trebui să se afle în oraş?

— La Fondaco dei Tedeschi, veni răspunsul care nu era tocmai neaşteptat.

— Acolo m-am interesat deja. Din păcate, nimic.

— Este soţul ori iubitul dumneavoastră? Leonardo clipi şmechereşte. Şi pentru că Afra nu răspunse, se grăbi să adauge: Iertaţi-mi curiozitatea, *signora*, dar când o femeie vine pentru un bărbat de la Strassburg la Veneţia, poate fi vorba doar de iubit.

— Nu aveţi o altă idee? întrebă iritată Afra. Mă refer la un alt loc unde l-aş putea căuta.

Leonardo îşi frecă gânditor bărbia. Ca orice Veneţian era un mare actor şi înţelegea să transforme în piesă de teatru chiar şi o simplă discuţie.

— Aţi încercat şi la Lazaretto Vecchio, o mică insulă la marginea din sud a lagunei, nu departe de San Lazzaro?

— San Lazzaro?

— Veneţienii au pentru orice o insulă. San Lazzaro este ospiciul nostru. Între noi fie vorba, este permanent plin până la refuz. Nimic de mirare în acest oraş. În ce priveşte Lazaretto Vecchio, mica insulă vizibilă de acolo, ea are o poveste plină de peripeţii. A fost folosită ca loc de cazare al pelerinilor în drum spre Ierusalim şi ca depozit de muniţii. Acum clădirile de acolo sunt utilizate drept carantină şi spital pentru ciumaţii străini.

— Un străin bolnav de ciumă nu este primit, prin urmare, la spitalele Santa Croce ori Castello?

— Aşa este, *signora*. Veneţienii sunt mai deosebiţi. Cel puţin când mor, vor să rămână printre ai lor. De asemenea, orice străin care în ultimele două săptămâni s-a strecurat ilegal în Veneţia, în ciuda interdicţiei, este exilat pe insula Lazaretto Vecchio. Dumneavoastră de cât timp vă aflaţi în Veneţia?

De trei săptămâni! minţi Afra. Am avut o cameră în cartierul Cannaregio.

Leonardo dădu din cap satisfăcut, apoi spuse:

— *Signora*, v-am ţinut până s-a răcit supa.

* * *

Gândul că tânărul Melbrüge ar putea fi pe insula Lazaretto nu îi dădu pace Afrei toată noaptea. Leonardo părea să îi fi citit gândurile, căci la micul dejun de a doua zi o surprinse pe Afra cu propunerea de a o duce cu barca lui pe insulă. El personal nu voia să pună piciorul pe insula exilaţilor, dar se oferi să ancoreze în dreptul ei până când ea îşi rezolva treburile acolo. Evenimentele din ultimele săptămâni stimulaseră neîncrederea Afrei în oamenii care o copleşeau cu bunăvoinţa lor. Înainte ca ea să fi găsit un pretext pentru a-l refuza, Leonardo, care observase ezitarea ei, se interesă prudent:

— Vă convine, *signora*?

— Da, normal, bâigui nesigură Afra.

Afra se gândi că Lazaretto Vecchio reprezenta ultima posibilitate de a-l găsi pe Gereon Melbrüge. A-l găsi în alt loc ar fi fost mai curând o întâmplare.

La intrarea din spate, la canal, se legăna o simplă barcă, nu o gondolă fudulă cu *ferro* pe prova ridicată, care, sub tichia dogilor, simboliza cele şase părţi ale oraşului Veneţia, nu, aceasta era o simplă barcă îngustă, folosită în principal pentru transportul mărfurilor necesare zilnic.

Vremea promitea a fi furtunoasă, iar Leonardo făcea eforturi să înainteze contra vântului care sufla din nord. În apropierea arsenalului era ancorat velierul hangiului. Un Veneţian cu stare şi onorabil nu dispunea doar de barcă proprie, ci şi de o barcă cu vele, cu care putea să ajungă oricând pe coasta continentală.

Afra, care era obişnuită doar cu valurile Rinului şi ale Dunării, se sperie când văzu spuma purtată de vântul puternic. Dar Leonardo încercă să o liniştească, spunându-i că vântul dinspre nord este tocmai potrivit pentru a parcurge mai repede drumul până la Lazaretto Vecchio.

Tocmai trecuseră rapid prin strâmtoarea dintre partea estică a Veneţiei şi Insula Grădinilor, când vântul de nord încetă să mai bată. Soarele răzbătea doar răzleţ

printre norii groşi şi negri. Leonardo, care condusese velierul ce gemea şi scârţâia prin lagună, se arătă nemulţumit de schimbare şi mormăia ca pentru sine.

În vreme ce se apropiau încet de ţelul lor, în turnul bisericii din insulă începură să bată clopotele pentru morţi. O coloană neagră de fum se ridica spre cer. Insula părea o fortăreaţă. Singurul loc de acces dinspre mare era printr-un portal construit în mare.

Aici deja erau ancorate alte vase. Acestea transportau bolnavi pe tărgi. În timp ce Leonardo stătea cu barca în aşteptare, scoase o pânză udată cu oţet, o fixă în dreptul gurii şi o înnodă la ceafă. Îi întinse şi Afrei o altă pânză.

— Nu miroase plăcut, dar se zice că protejează de adierea ciumei.

Legănatul bărcii şi izul acru inspirat de Afra o făceau să se simtă rău. Aşa că i se păru ca o mântuire când, în cele din urmă, Leonardo acostă şi ea putu să păşească pe uscat.

— Mult succes! îi strigă el.

Afra se întoarse scurt, apoi dispăru pe scara de piatră.

* * *
*

În holul de la intrarea în Lazaretto o întâmpină un iz dulceag. Lumina abia se strecura prin fantele care ţineau loc de ferestre. Două uşi din lemn ferecate cu fier duceau în stânga şi în dreapta în direcţii opuse. Lângă peretele din faţă, era o masă lungă şi îngustă din lemn închis la culoare. Aceasta era străbătută în lungime de un perete din scânduri nu prea înalt, în spatele căruia stăteau cu capul plecat trei siluete. Purtau mantii negre largi şi glugi. Feţele le erau acoperite cu măşti albe de păsări. Pe mâini purtau mănuşi albe.

Afra se adresă celei mai apropiate siluete cu întrebarea dacă negustorul Gereon Melbrüge era pe insulă. Spre surprinderea ei, omul cu mască de pasăre, în spatele căreia bănuise a fi un bărbat, răspunse cu o voce

de femeie. Dar aceasta, evident o călugăriţă, ridică doar din umeri. Nici pronunţarea pe litere a numelui nu ajută la nimic. În cele din urmă, călugăriţa cu mască îi întinse peste peretele din scânduri o listă. Lista purta titlul QUARANTENA, sub care se înşirau la nesfârşit nume străine.

Afra citi numele urmărindu-le cu arătătorul. Să tot fi fost două sute de nume, dar Gereon Melbrüge nu se afla printre ele. Dezamăgită, înapoie lista. Tocmai voia să plece, când o femeie-pasăre de la capătul celălalt al mesei îi făcu semn să se apropie.

Femeia îi întinse o a doua listă cu nume. Titlul acesteia era PESTILENZA. Afra parcurse numele ca în transă. Erau mult mai multe nume decât în prima listă şi în dreptul a peste jumătate dintre nume era o cruce. Nu îi trebui mult timp ca să-şi dea seama ce însemna crucea.

Afra ajunse la sfârşitul listei fără să dea de numele Melbrüge şi se opri brusc. În primul moment, crezu că s-a înşelat sau că raţiunea îi juca o festă. Mai citi numele o dată şi încă o dată: Gysela Kuchler, Strassburg.

Afra se lăsă să cadă pe un scaun. Degetul ei arătător fixa încă numele Gyselei. Călugăriţa se întoarse către ea; îi putea vedea strălucirea ochilor în spatele măştii.

— *Vostra sorella?*[12]

Fără să se mai gândească, Afra confirmă înclinând capul.

Călugăriţa îi făcu semn să o urmeze.

Parcurseră un coridor care părea că nu se mai sfârşeşte. Ici şi colo erau vase din care ieşea un fum înţepător, iar Afra abia mai respira. Mirosea a untură de peşte şi a peşte stricat, totul combinat cu un iz dulceag, ca de marţipan ars.

Coridorul se termină având în stânga o sală. În loc de uşă, accesul era oprit cu un grilaj. Era curent. Afrei i se făcu rău.

O cuprinse frica. De fapt, pentru ce o urmase pe călugăriţă?

---

12 „Sora dumneavoastră? ” (în italiană, în orig.)

Femeia scoase o cheie din mantia-i neagră şi descuie grilajul. Fără să spună ceva, o împinse pe Afra în sală. Se opri în faţa unui prici acoperit cu un cearşaf murdar. Pe ambele laturi ale sălii, se înşirau cam o sută de asemenea culcuşuri, la numai o lungime de braţ unul de altul.

— Afra, tu?

Afra îşi auzi numele. Nu recunoştea vocea. Şi nici pe femeia de pe prici nu o cunoştea. Părul ei negru atârna în şuviţe. Faţa îi era umflată ca un măr stricat şi la fel de pătată. Trupul nu mai dădea semne de viaţă. Doar buzele femeii mimau câteva cuvinte neauzite. Aceasta să fie Gysela cea pe care o văzuse abia ieri plină de viaţă în biserică?

Gysela încercă un zâmbet ca şi cum nu şi-ar fi luat situaţia prea în serios. Dar intenţia nu îi reuşi decât să o impresioneze pe Afra.

— Este pedeapsa Domnului pentru purtarea mea păcătoasă, murmură Gysela. Trebuie să ştii…

— Ştiu, ştiu… o întrerupse Afra.

— „… că te-am spionat pentru renegaţi.

Afra dădu din cap.

— Ştiai? şopti Gysela, nevenindu-i a crede.

— Da.

După o pauză lungă, timp în care fiecare îşi căuta cuvintele, Gysela spuse printre lacrimi:

— Iartă-mă! Nu am făcut-o de bunăvoie, am fost silită.

Vorbea evident cu mare greutate.

— Nu-i nimic, răspunse Afra.

Peste neaşteptata întâlnire se aşternea vălul morţii şi Afra nu simţea nici cea mai mică pornire de a-i reproşa ceva Gyselei.

— Soţul meu, Reginald, a fost dominican, un bărbat inteligent, începu încet Gysela. Când a fost ales inchizitor, a părăsit ordinul, pentru că nu a vrut să participe la intrigile Inchiziţiei. Renegaţii, o lojă a foştilor clerici, l-au primit cu braţele deschise şi i-au asigurat existenţa. Când Reginald le-a descifrat jocul intrigant, a devenit renegat al

renegaţilor. Asta se întâmpla exact pe vremea când îmi făcea curte. Pe atunci, după moartea intempestivă a tatălui meu, căutam cât mai repede un bărbat care să poată să ducă mai departe afacerea cu ţesătoria. A fost o legătură interesată, nimic mai mult. Ne-am căsătorit, dar nu ne-am iubit. Dar cine ştie ce este iubirea? Tu ştii?

Afra ridică din umeri. Nu îşi găsea cuvintele potrivite.

Cu privirea în tavan, Gysela continuă:

— Au existat clipe în viaţa mea, în care am simţit o anumită afecţiune pentru Reginald. Nu am dormit împreună niciodată. Ne comportam ca o pereche de bătrâni, care trăiau o căsnicie ca a lui Iosif. Nu, o adevărată dragoste şi o adevărată pasiune am trăit doar o dată în viaţă, cu tine.

Afra întoarse capul într-o parte. Nu voia ca Gysela să îi vadă lacrimile.

— Poţi să-mi spui târfă fără nicio reţinere, continuă Gysela cu voce abia auzită. Nu mai contează pentru mine. Sunt fericită că am mai putut să îţi spun asta.

Afra ar fi vrut să îi strângă mâna Gyselei. Dar raţiunea îi spunea să se abţină.

— Este bine, spuse ea ca să o mai liniştească şi simţi un nod în gât. Totul este bine.

Gysela încercă în mod jalnic să zâmbească.

De fapt, ar trebui să fim inamice. Pentru că, de fapt, tu ai fost cauza morţii lui Reginald.

— Eu?

Gysela vorbea cu tot mai mare greutate:

— Era ultima misiune a lui Reginald pentru renegaţi. Trebuia să te ameţească dându-ţi un elixir al adevărului, să îţi pierzi controlul, să te facă să spui unde ai ascuns acel pergament blestemat.

— Deci soţul tău a fost cel care m-a atacat în casa din Bruderhofgasse?

— Elixirul nu a avut efectul scontat. Tu te-ai prăbuşit şi el a crezut că te omorâse. I s-a luat o piatră de pe inimă când a doua zi a aflat că trăiai. De atunci nu a mai vrut să aibă de-a face cu renegaţii. Dar cei cu robele negre au o

lege care nu suportă încălcare: un renegat rămâne pe veci un renegat. Doar moartea poate scoate pe cineva din rândurile lor.

— Dar se spunea că Reginald Kuchler s-a sinucis!

Gisela ridică mâna ca pentru a se apăra.

— Se spun multe. Fiecare renegat poartă cu el o fiolă cu otravă care poate ucide un cal într-o secundă. Când, într-o zi, Reginald nu s-a mai întors de la piaţă, am avut o bănuială.

Seara, cadavrul lui plutea pe III. Nimeni nu putea să spună cum a ajuns acolo. Dar din hainele lui lipsea fiola cu otravă. Medicul care i-a stabilit decesul a fost de părere că el ar fi băut-o de bunăvoie.

Călugăriţa îi făcu semn Afrei de la distanţă că era vremea să plece, dar Gysela continuă să vorbească:

— După moartea lui Reginald, renegaţii au vrut să obţină de la mine ce nu reuşiseră cu el. În definitiv, ei l-au sprijinit pe Reginald ani de-a rândul, când acesta nu avea niciun venit. Dar mijloacele mele erau reduse. De aceea mi-au oferit un târg. Trebuia să te spionez. Ştii de ce. Tu te afli în mare pericol…

Călugăriţa insistă.

— Rămâi cu bine! şopti Gysela.

— Rămâi…!

Afrei îi pieri glasul.

Din mers, călugăriţa se mai uită o dată în jur. Urmând parcă o pornire de moment, se întoarse la patul Gyselei. Ca şi mai înainte privirea acesteia era îndreptată spre tavan. Dar totul era altfel. Cu vârful degetelor, călugăriţa trase cearşaful peste capul Gyselei. După care făcu rapid semnul crucii.

Toate acestea se petrecură atât de repede şi de natural, încât Afra nu sesiză de la început ce se petrecuse. Abia când călugăriţa deschise grilajul murmurând rugăciuni de neînţeles, îşi dădu seama că Gysela murise.

Afra iuţi pasul, iar călugăriţa rămase în urmă. Cu cârpa îmbibată cu oţet ţinută în dreptul gurii, alerga de-a lungul coridorului către holul de la intrare. Pe obraji îi

şiroiau lacrimi şi abia îşi putea stăpâni suspinele. Pentru privirea ei împăienjenită, călugăriţele cu măştile lor, care o priveau imobile, se transformau în fiinţe bizare. Nici nu le băga în seamă strigătele înfundate. Urmărită parcă de Furii, Afra dădu uşa de perete şi păşi împleticindu-se pe treptele din piatră ale debarcaderului unde o aştepta Leonardo cu velierul lui.

Incapabilă să scoată o vorbă, făcu un gest energic cu mâna. Leonardo o înţelese şi dezlegă barca fără a mai pune întrebări. Cu ochii umezi, Afra clipea în razele soarelui care pătrundeau din loc în loc printre nori, în vest.

* * *

*

În Albergo, aştepta un nou oaspete. Cu zelul lui obişnuit, Leonardo îl salută pe străin. Afra remarcă faptul că străinul călătorea fără bagaje, dar era mult prea preocupată de sine însăşi pentru a da importanţă acestei observaţii. Deja se însera şi Afra se grăbi să urce în camera ei.

Se prăbuşi pe pat fără a se mai dezbrăca, mintea continuând să-i alerge în clipe ca acestea, blestema nefastul pergament. Până în cel de-al şaisprezecelea an al vieţii ei avusese parte de un trai relativ monoton, dedicat muncii, aşa cum se cuvenea unei fete din gospodăria unui administrator regional, apoi soarta se năpustise asupra ei ca un uragan. Se părea că enigmaticul pergament emana o forţă care o atrăgea ca un magnet. Nu putea să scape de această forţă oricât se străduia. Renunţase de mult la încercarea de a scăpa de trecutul ei. Acest trecut o urmărea pretutindeni. Chiar şi aici, în îndepărtata Veneţie, o bântuia ca o furtună furioasă de toamnă şi îi stăpânea gândurile. Frica şi suspiciunea necunoscute ei până nu de mult îi dominau acum viaţa. Mai exista oare în această lume cineva în care să se poată încredere?

În timp ce se gândea la toate astea, Afra îşi palpa trupul căutând abcesele şi neregularităţile pielii care vesteau ciuma. N-ar fi fost de mirare să se fi molipsit. Totul se declanşa de la o zi la alta, povesteau oamenii. Moartea

lucra rapid. Dacă era să se întâmple aşa, ea nu se va lamenta. Moartea însemna şi uitare.

De pe scări se auzeau voci. Leonardo îşi conducea neaşteptatul oaspete la camera lui. Aceasta era cu un etaj mai jos, cu vedere la strada pe care era şi intrarea. Cei doi păreau adânciţi într-o discuţie aprinsă, care bineînţeles că avea un unic subiect: molima de ciumă şi imprevizibilele ei urmări pentru Veneţia.

Afra întredeschise uşor uşa camerei ei. Cu cât asculta mai mult vocea oaspetelui străin, cu atât era mai cuprinsă de nelinişte. Modul de a vorbi şi vocea subţire nu îi erau necunoscute. Chiar dacă atunci când revenise îl văzuse pe străin doar în semiîntuneric şi de la spate, bărbatul în mantie neagră îi părea cunoscut. Nu doar îi părea, ci era sigură. Oaspetele era Joachim von Floris, renegatul cu care Gysela se întâlnise la biserica Madonna dell'Orto.

„Nu era o întâmplare!” îi trecu Afrei prin cap. Chiar dacă în timpul zilei golise o sticlă de vin roşu veneţian, în niciun caz vinul nu îi afectase memoria. Şi, în vreme ce cu o ureche era atentă la discuţia celor doi bărbaţi, Afra se gândea febril la ceea ce trebuia să facă în continuare.

Trebuia să plece de aici, să fugă din Veneţia şi nu trebuia să lase nicio urmă. Încă nu renunţase la ideea de a ajunge la Montecassino. Din fericire, nu îi destăinuise Gyselei adevăratul ţel al călătoriei ei. Deci nici renegaţii nu puteau să îl cunoască. Doar dacă…

În minte îi apăru brusc imaginea bibliotecarului ciung al mănăstirii dominicane. Luscinius ştia că ea călătorea pe urmele lui Gereon Melbrüge, care se afla în drum spre Montecassino. Pe de altă parte, Luscinius nu ştia nimic despre misteriosul pergament. Şi, din câte se părea, nu era nici în legătură cu renegaţii.

Descurajarea Afrei dispăru brusc şi ea îşi făcu repede un plan. La intrarea din spate, de la canal, barca lui Leonardo se clătina uşor în lumina palidă a lunii. Accesul spre apă se afla exact sub fereastra ei. Dacă reuşea să se urce neobservată în barcă, putea ajunge cu ea la canalul San Giovanni şi de acolo la drumul pe uscat. Nu avea

experienţă în manevrarea unei bărci veneţiene, dar fusese atentă la cum folosise Leonardo prăjina şi era convinsă că va putea ajunge cel puţin până la canalul San Giovanni. Desigur că nu era simplu, dar trecutul îi demonstrase că, pusă în situaţii fără ieşire, dovedise o cutezanţă cu nimic mai prejos decât cea a unui bărbat.

Uşa de vizavi de camera ei ducea în podul casei. În pod, pe lângă unelte şi saci cu tot felul de provizii, ca: poame uscate, fasole, nuci şi ierburi uscate, se păstrau şi vâsle şi frânghii pentru barcă.

Atentă să nu facă niciun zgomot, Afra urcă în pod. Trebuia să ţină cont de faptul că la etajul aflat mai jos se putea auzi orice pas. De aceea, după fiecare pas făcea o pauză şi trăgea apoi cu urechea. Astfel ajunse la o grindă de susţinere, într-un cârlig era agăţată o frânghie înfăşurată. Puse frânghia pe umărul stâng. Apoi făcu drumul invers. În cameră, îşi făcu o legătură cu haine. În lumânarea care pâlpâia într-o farfurie înfipse un cui la cinci degete sub flacără. Cam în patru ore lumânarea se va topi până în dreptul cuiului, care va cădea pe farfurie – semnalul pentru plecare.

Lumina care ardea în cameră nu arunca suspiciuni asupra Afrei. La Veneţia, ferestrele erau luminate peste tot în timpul nopţii de când un vraci spusese că molima de ciumă se răspândeşte doar pe întuneric deplin. Convinsă că proceda corect şi că altă posibilitate nu avea, Afra se întinse îmbrăcată pe pat. Era epuizată de evenimentele zilei şi adormi pe loc.

* * *
*

Lumânarea-deşteptător o trezi la trei ore şi jumătate după miezul nopţii. Deschise atentă fereastra şi respiră aerul înviorător, răcoros. Adia un vânt uşor, care ridica valuri neregulate pe canal. Acestea plescăiau în bordul bărcii de sub fereastră.

Afra luă frânghia şi la cap făcu un laţ. În laţ puse bocceaua şi îi dădu drumul jos cu frânghia. La o mişcare bruscă, bocceaua alunecă din laţ şi căzu în barcă. După ce

trase sus frânghia, îşi trecu laţul în jurul mijlocului. Celălalt capăt îl legă de crucea din piatră a ferestrei, apoi se urcă pe pervaz.

La Ulm şi la Strassburg, îi urmărise deseori pe pietrarii care coborau în rapel pe faţada catedralei, pentru a-şi face treaba la înălţimi ameţitoare. Îşi amintea exact cum se înfăşura frânghia pe corp. Sprijinindu-se cu picioarele în zid, Afra începu să coboare. Lucrurile mergeau mai uşor decât se aşteptase. Dar când atârna cam la zece coţi deasupra bărcii, simţi o smucitură. Frânghia se înţepenise în crucea ferestrei şi nu cedă nici trasă şi nici smucită. Dacă nu voia să fie în pericol de a fi descoperită, Afra trebuia să sară.

Încercă să desfacă laţul din jurul pieptului, dar nu reuşi, pentru că din cauza greutăţii corpului acesta se strânsese şi mai tare. Iar un cuţit cu care să taie funia nu avea. Era prizonieră!

Într-o asemenea situaţie fără ieşire, alţii ar fi apelat poate la rugăciuni adresate cerului, unuia din cei paisprezece sfinţi ori sfintei Ludmila, cea reprezentată cu o sfoară. Pentru că ajunşi la necaz oamenii devin evlavioşi. Dimpotrivă, Afra cârti la adresa Domnului din cer. „Dacă chiar exişti, gândi ea, de ce nu mă ajuţi? De ce eşti întotdeauna de partea celor trândavi, a sfinţilor ori a celor fără nicio treabă?”

Trase din nou de frânghie şi izbucni într-un râs cinic, disperat. Inima îi bătea să-i sară din piept. În zori, va fi descoperită atârnând de frânghie, ceea ce ar însemna sfârşitul fugii ei. Dar chiar atunci frânghia cedă. Afra căzu şi se izbi cu zgomot de podeaua bărcii, unde rămase buimacă.

Pe cealaltă parte a canalului lătră un câine. După puţin timp, animalul se linişti. Pe Afra o durea spatele. Cu prudenţă, încercă să îşi mişte braţele şi picioarele, şi în cele din urmă şi capul. Nu fără dureri, dar reuşi. Din fericire, era întreagă. Cu toată durerea, încercă să se ridice. Barca se clătina, iar încercarea eşuă. Abia la a doua tentativă reuşi nesigură să se ridice.

Frânghia pe care o folosise la coborâre atârna pe jumătate în apă. Afra o recuperă şi o împinse în prora bărcii, alături de bocceaua ei, apoi puse mâna pe prăjină. Admirase deseori îndemânarea gondolierilor, care îşi conduceau bărcile prin canale cu o singură prăjină. Dar subapreciase totuşi îndemânarea necesară manevrării gondolelor. În orice caz, din cauza lipsei de experienţă barca dansa necontrolat, se întorcea în jurul propriei axe şi lovea casele de pe ambele maluri ale canalului ba cu prora, ba cu pupa.

Descurajată, Afra renunţă. Lăsă prăjina şi, împingând cu mâinile în malul drept al canalului, ajunse până la o punte îngustă care traversa canalul. Deasupra caselor se ivea lumina zorilor, şi Afra preferă să părăsească barca. Fixă barca de lemnăria punţii, aruncă pe ea bocceaua şi se căţără şi ea.

Epuizată, îşi permise câteva momente ca să se orienteze. După ce ratase calea pe apă spre sud, trebuia să încerce să ajungă pe partea continentală. Dar uliţele înguste şerpuiau într-un zigzag nesfârşit. Nu rareori, după ce rătăcea îndelung, ajungea în punctul de unde plecase. În plus, în spaţiile mici dintre case era încă destul de întuneric.

În acest întuneric, Afrei i se păru că aude voci care cântau. „Erau călugăriţele benedictine de la San Zaccaria”, îi trecu ei prin minte. Leonardo îi indicase San Zaccaria ca punct de orientare pentru situaţia că se rătăcea şi nu omisese să amintească desfrânata viaţă din spatele zidurilor ei, unde colectivitatea era alcătuită în principal din fiice ale nobilimii care nu avuseseră de-a face cu vreun bărbat. San Zaccaria nu era departe de port şi, drept urmare, îşi îndreptă paşii în direcţia din care se auzea cântul.

În acest fel, Afra ajunse neaşteptat de repede în Campo San Zaccaria. În faţa bisericii, două ruguri ale ciumei luminau fantomatic Campo. Bărbaţi în veşminte lungi aţâţau flăcările cu bucăţi mari de lemn. Umbrele desenau imagini bizare pe faţadele caselor. În dreptul

portalului bisericii, era un munte de cadavre înfăşurate în pânze, care aşteptau să fie arse.

Peste Campo plutea un fum înecăcios, amestecându-se cu duhoarea insuportabilă a victimelor ciumei. Înfricoşată, Afra se strecură lipindu-se de zidurile caselor din partea vestică.

O punea în mişcare un singur gând: să plece din acest oraş! Un podeţ în partea sudică ducea către Riva degli Schiavoni, promenada largă a portului, a cărei denumire venea de la numeroşii negustori din Schiavonia[13], care ancorau aici cu vasele lor.

Deşi zorii nu biruiseră încă total întunericul, în Riva era deja mare vânzoleală. Din cauza molimei, în oraş nu mai soseau mărfuri. De aceea comercianţii îşi întreiseră preţurile. Şi totuşi, nimeni nu mai voia să cumpere produse veneţiene. În definitiv, nu se ştia dacă nu erau infestate de ciumă.

Veneţienilor le era interzisă, sub ameninţarea unor sancţiuni, părăsirea oraşului în vremea epidemiei de ciumă. Doar străinilor care se puteau legitima ca atare le era permis să plece cu corăbiile, după consultarea şi afumarea de către unul dintre medicii care îşi ofereau serviciile în clădirea portului. Pentru a ajunge pe o corabie, veneţienii bogaţi făceau apel la travestiuri pline de imaginaţie, care le confereau aparenţa unor străini. Alţii plăteau sume respectabile pentru a obţine doritele documente de călătorie.

Afra se încadră răbdătoare în şirul celor care aşteptau încolonaţi în faţa clădirii portului. Tuturor li se putea citi pe chip tensiunea. Mai ales veneţienii, de altfel cunoscuţi pentru limbuţia lor, aşteptau muţi de frică să nu fie trădaţi de dialectul specific.

Se luminase de-a binelea când îi veni rândul şi Afrăi. În gând, concepuse toate manevrele necesare intrării în posesia unui document de călătorie. Acesta ar fi valorat pentru ea mult mai mult decât permisiunea de a părăsi Veneţia, i-ar fi dat o nouă identitate.

---

13 Dalmaţia (n.tr.)

Medicul, un bărbat morocănos, cu ochi negri adânciţi în orbite, se afla într-o încăpere văruită în alb, în spatele unei măsuţe, şi o privea posomorât. Famulusul său, un tânăr cu bucle negre, se plictisea la un pupitru pentru scris. Când o văzu pe Afra, îşi schimbă comportamentul pe loc şi, pe un ton cumpătat, îi puse o întrebare în limba germană:

— Cum vă numiţi?

Afra înghiţi în sec, apoi acţionă sub imperiul primului impuls:

— Mă numesc Gysela Kuchler, sunt văduva negustorului Reginald Kuchler din Strassburg.

— … văduvă a negustorului Reginald Kuchler din Strassburg, repetă famulusul şi notă datele pe o hârtie. Apoi continuă: Şi?

— Ce „şi”?

— Aveţi un document care să confirme afirmaţia dumneavoastră?

— Mi-a fost furat în locul unde m-am cazat, răspunse prompt Afra. Fiind femeie, făptaşului nu îi este de niciun folos.

— Aveţi vreo bănuială, signora…? aruncă o privire asupra hârtiei şi continuă: … signora Gysela?

Inima Afrei păru că se oprise. Ea remarcă faptul că mâinile îi tremurau. Îi apăru în faţa ochilor imaginea Gyselei cu privirea fixată în tavanul lazaretului. Dacă ar fi bănuit ce reacţie va avea la această minciună, ar fi renunţat la ea. Dar acum era nevoită să îşi susţină minciuna şi răspunse:

— Nu, nu ştiu cine putea să fie.

Medicul o privi şi spuse ceva în dialect Veneţian, pe care ea nu îl înţelegea.

— Doctorul vă roagă să vă dezbrăcaţi, traduse famulusul.

Afra se supuse; se dezbrăcă şi rămase goală în faţa tânărului.

Acesta deveni jenat şi îl arătă pe medic:

— Dânsul este doctorul!

Indispus, medicul examină cu o privire critică trupul Afrei. Îi făcu semn că se poate îmbrăca şi famulusului îi făcu un semn afirmativ cu capul. Tânărul îi dădu medicului o foaie să o semneze. După care, sub semnătură, puse sigiliul Veneţiei cu leul lui Marco şi îi dădu hârtia Afrei.

— Cât vă datorez? întrebă încet Afra.

— Nimic, răspunse famulusul. Ceea ce am văzut a însemnat mai mult decât cea mai mare răsplată.

* * *
*

Când Afra ieşi din clădirea portului, soarele dimineţii începea să pătrundă prin fumul de deasupra oraşului. Cu siguranţă că fuga ei fusese descoperită. Acum trebuia ca totul să decurgă rapid, dacă voia să scape de urmăritorii ei.

La chei, erau ancorate mai mult de o duzină de vase comerciale, printre ele aflându-se şi o cogă cu trei catarge, sub pavilion necunoscut. Fără încărcătură, cârma corăbiei ieşea pe jumătate din apă. În dreptul unei caravele flamande de ultimul tip se formase un pâlc de oameni care se tocmeau asupra preţului călătoriei. De mai puţină încredere se bucurau două nave comerciale meridionale cu pânze latine triunghiulare. Deşi proprietarul lor le făcea reclamă în gura mare, nu se înghesuia nimeni să îi dea atenţie.

În timp ce se îmbulzea printre oamenii care alergau încoace şi-ncolo, în timp ce spanioli şi francezi, greci şi turci, germani şi slavoni, evrei şi creştini anunţau porturile de destinaţie într-o păsărească greu de înţeles, Afra se simţea supravegheată. Nişte bărbaţi o priveau ţintă ori îi treceau prin faţă fără să se mai ferească, apoi dispăreau iarăşi în mulţime.

Afra simţea că devenea tot mai tensionată. Căuta precipitată o corabie care să plece spre sudul Italiei. Dar destinaţiile corăbierilor vizau toate porturile posibile din Mediterana, Pola şi Spoleto, Corfu ori Pireu, ba chiar îndepărtatul Constantinopol sau Marsilia, dar nimeni nu pleca la Bari sau Pescara, de unde pe uscat se putea

ajunge la Montecassino.

Disperată şi nehotărâtă în privinţa corăbiei la bordul căreia să urce, Afra se aşeză pe zidul cheiului pentru a se gândi. Pola şi Spoleto erau doar la una, două zile de drum. Poate că acolo va putea găsi o corabie care să se îndrepte către sudul Italiei. Oricum, pentru prima dată avea un document cu care se putea legitima ca femeie liberă, cu drept de a călători.

Afra era atât de pierdută în gânduri, încât nici nu observă că mai mulţi bărbaţi îngălaţi, probabil marinari ori muncitori portuari, formaseră un semicerc în faţa ei. Doi dintre aceştia începură să o tragă de haine, un al treilea încercă să îi ridice rochia, iar ceilalţi urmăreau scena cu braţele încrucişate.

La strâmtoare, Afra începu să lovească în jur şi, nefolosindu-i la nimic, începu să ţipe. Dar din cauza larmei din port strigătele ei nu se auzeau prea departe. O cuprinse o spaimă de moarte când simţi că o lasă puterile. Şi atunci, auzi o voce gravă şi răsunătoare. Bărbaţii o părăsiră în grabă şi se împrăştiară în toate direcţiile.

— Aţi păţit ceva? întrebă vocea gravă.

Afra îşi aranjă hainele şi ridică privirea.

— Este în regulă, răspunse ea roşie la faţă de furie. Vă mulţumesc.

Posesorul vocii grave era un bărbat impozant. Mantaua lui din catifea de un roşu-închis şi pălăria înaltă indicau a fi un demnitar de stat ori un înalt funcţionar.

— Vă mulţumesc, repetă nesigură Afra.

Distinsul domn îşi puse mâna pe piept şi se înclină elegant, ceea ce îi dădu o anumită demnitate şi grandoare.

— Acesta nu este locul unde ar trebui să se afle o femeie cu stare. O femeie singură pe zidul cheiului este privită de marinari ca victimă sigură. Şi astfel de oameni nu sunt puţini în acest oraş. Ar trebui să ştiţi că la Veneţia, în vremuri normale, se vântură zilnic cam treizeci de mii de femei care se vând. Cu alte cuvinte, fiecare a treia femeie din acest oraş practică meseria iubirii negociabile.

— Nu mi-a oferit nimeni bani, interveni scurt Afra.

Indivizii au încercat să mă siluiască.

— Îmi pare rău, dar, după cum v-am spus, ar fi trebuit să evitaţi zona portului.

Discursul prevenitor al bărbatului o călca pe nervi pe Afra.

— Atunci, mi-aţi putea spune de unde să iau o corabie, dacă nu dintr-un port, stimate domn?

— Iertaţi-mă, am uitat să mă prezint. Numele meu este messer Paolo Carriera, trimisul la Veneţia al Majestăţii Sale regele din Napoli.

Afra încercă o înclinare plină de demnitate a capului, ceea ce nu prea reuşi, având în vedere prin ce tocmai trecuse.

— Eu mă numesc… – se poticni, apoi continuă – … Gysela Kuchler, văduva patronului de ţesătorii Reginald Kuchler din Strassburg.

— Şi încotro vă poartă drumurile?

Afra făcu un gest de apărare.

— Ţelul meu este mănăstirea Montecassino, unde am de rezolvat o treabă.

— Montecassino aţi spus?

— Asta am spus, messer Carriera.

— Nu aţi vrea să îmi explicaţi ce căutaţi tocmai la o mănăstire a benedictinilor? Iertaţi-mi întrebarea directă.

— Cărţi, messer Carriera, copii de cărţi vechi!

— Sunteţi, aşadar, cultivată!

— Ce înseamnă cultivat? Nu oricine ia în mână o carte este cultivat. Asta o ştiţi şi dumneavoastră.

— Dar dumneavoastră ştiţi să citiţi şi să scrieţi.

— M-a învăţat tatăl meu. El a fost bibliotecar.

În timp ce vorbea, Afra realiză că era pe punctul de a-şi trăda trecutul. De aceea preferă să tacă.

— Aveţi un document cu care să vă legitimaţi şi care să confirme că nu aveţi ciumă?

Afra scoase din decolteu hârtia cu sigiliu şi i-o vârî sub nas trimisului regal.

— De ce întrebaţi?

Paolo Carriera întinse braţul în direcţia soarelui ce

răsărea.

— Priviţi *Ambrosia*, galionul cu trei catarge! Echipajul este pe punctul de a ridica pânzele. Dumneavoastră vreţi… Trimisul regelui aruncă o scurtă privire pe hârtie, apoi continuă: … Dacă doriţi, puteţi călători cu noi. Dacă Neptun ţine cu noi şi ne trimite vânt favorabil, în zece zile suntem la Napoli. Iar de acolo sunt două zile de drum pe uscat până la Montecassino.

Afra respiră uşurată.

— Este foarte amabil din partea dumneavoastră. De ce…?

Trimisul ridică uşor teatral capul şi privi în jos cu cochetărie.

— În fond, nu trebuie să rămâneţi cu o amintire prea neplăcută privind Veneţia. Deci grăbiţi-vă!

Afra îşi ridică bocceaua şi porni în grabă în urma lui Carriera. *Ambrosia* era ancorată la ultimul loc al cheiului Riva degli Schiavoni. Nu era doar cea mai mare corabie din port, ci şi cea mai frumoasă. Pânzele şi greementul navei străluceau în aerul dimineţii. În castelul de la provă, pântecosul galion dispunea de cabine cu hublouri din sticlă. O punte îngustă din lemn, păzită de doi mauri musculoşi, ducea abrupt pe punte. Paolo Carriera o lăsă pe Afra să urce prima.

Abia ajunseră pe punte, că doi matrozi în uniformă în roşu şi negru traseră puntea şi alte vreo două duzini se căţărară ca nişte păianjeni pe greement şi întinseră pânza mare. Afra nu mai călătorise niciodată cu o corabie atât de splendidă. Urmărea cu ochii mari ridicarea ancorei *Ambrosiei*. I se păru aproape o minune felul în care uriaşa pânză mare, care încă atârna moale pe catarg, se mişcă încet în vânt abia simţit, se roti şi se umflă ca abdomenul unei vaci care rumega. Strigând puternic, doi matrozi recuperară odgonul gros cât braţul cu care era fixată nava. *Ambrosia* se puse în mişcare abia simţit scoţând zgomote ciudate. Întreaga corabie trosni, gemu şi oftă, şi din pântecele ei se auziră zgomote de parcă ar fi gemut sufletele păcătoşilor în purgatoriu.

Privind silueta oraşului învăluită încă în fumul cenuşiu al rugurilor ciumei, Afra se agăţase cu putere de balustrada punţii. Din marea de acoperişuri se înălţau cupolele de la San Marco precum pălăriile ciupercilor din desiş, alături de masiva clopotniţă, de parcă nu ar fi alcătuit un tot.

Pe Afra o cuprinse un sentiment de uşurare.

Profeţia lui messer Liutorând

Afrei i se părea un vis faptul că soarta luase o atât de neaşteptată şi bruscă întorsătură în favoarea ei. Cu doar o oră mai devreme, nici nu s-ar fi gândit la aşa ceva. Adâncită în gânduri, auzea ca din depărtare comenzile şi strigătele matrozilor care alunecau pe greement cu agilitate de păianjeni şi desfăşurau o pânză după alta, artimonul în spatele catargului principal, contraranda deasupra castelului contrarandei, pe arborele principal, şi în coada galionului mica velă cu vergă. Un nepriceput ar fi avut nevoie de nasul unui câine căutător de urme şi de ochii unui vultur pentru a conduce spre larg greoiul galion printre nenumăratele insule ale lagunei, care pluteau ca florile de nufăr la suprafaţa unui heleşteu.

În timp ce Afra asculta foşnetul şi clipocitul valurilor prorei, trimisul regelui se apropie de ea. Alături de el se afla o femeie distinsă, într-un veşmânt cu multe falduri, cu un cordon sub sâni şi încheiat până sub gât. Din gulerul rotund şi înalt se ivea un chip nobil, cu ochi negri şi păr uşor albit, care acoperea urechile strâns în melc.

— Dânsa este Kuchler, o femeie din Strassburg, care călătoreşte singură, spuse Carriera adresându-se femeii, pe care apoi o prezentă Afrei cu un gest politicos: Soţia mea, Lucrezia.

Ambele femei se salutară în tăcere, cu o înclinare a capului, şi Afra sesiză imediat tensiunea provocată de întâlnire.

— Sunteţi singurele femei aflate la bord printre treizeci şi opt de bărbaţi, remarcă trimisul, şi sper că vă veţi suporta reciproc în următoarele zece zile!

— Vina nu va fi a mea, zise iritată soţia trimisului

regelui.

Avea o voce răguşită, cum au multe italience, şi nu corespundea în niciun caz înfăţişării ei plăcute. Înclină scurt capul în semn de salut şi se îndepărtă spre puntea superioară, unde erau cabinele.

Trimisul privi în urma soţiei sale, apoi se adresă Afrei:

— Sper că veţi fi mulţumită cu o cabină pe puntea de mijloc. În mod obişnuit, ea este folosită de către administrator pentru dormit. Pe el l-am mutat în altă parte.

— Pentru Dumnezeu, messer Carriera, nu vă faceţi probleme! Eu sunt bucuroasă că m-aţi luat cu dumneavoastră şi nu am nicio pretenţie.

Interlocutorul îi ceru Afrei să îl urmeze. La mijlocul corăbiei, o scară îngustă cobora abrupt. Când marea era furtunoasă capătul scării putea fi acoperit cu un capac. Afra îşi trecu cu greu bocceaua prin deschizătura scării.

Puntea mijlocie era atât de joasă, încât înaltul Paolo Carriera trebuia să meargă cu capul aplecat pentru a nu se lovi. Sub punte erau boxe de diferite mărimi, folosite de membrii echipajului ca locuri de dormit.

La pupă, separată de restul echipajului, era cabina administratorului, exact sub castelul pupei. Aceasta avea o uşă masivă, cu un zăvor din fier, şi dispunea de un prici simplu din lemn, o ladă şi o băncuţă cu picioare depărtate, care era stabilă şi pe mare agitată.

Cu toate că locul de cazare nu era tocmai confortabil, Afra era mulţumită, ba chiar destul de fericită, ceea ce o încuraja. În definitiv, scăpase de urmăritori. Şi, întrucât călătorea sub un nume străin, se putea simţi mai în siguranţă decât oricând.

În ce priveşte pergamentul care, spera ea, se afla în drum spre Montecassino, Afra ştia mult şi totuşi puţin. Îi cunoştea valoarea, explicată deja de tatăl ei, valoare care în orice caz depăşea atât imaginaţia lui, cât şi a ei. Îi venea greu a se obişnui cu gândul că o bucată de pergament putea să fie mai valoroasă decât un bolovan de aur. Era de neimaginat că nişte ticăloşi eretici încercaseră să dărâme

catedrale, pentru că bănuiau că acolo era ascuns pergamentul. Era absurd faptul că în goana după acest pergament nişte oameni călcau practic pe cadavre. Şi era inexplicabil că ea însăşi scăpase până acum neatinsă.

În momente ca acestea, simţea lipsa lui Ulrich von Ensingen, unicul bărbat din viaţa ei care o sprijinise. În el crezuse până în clipa în care apăruse prima suspiciune că Ulrich ar putea avea legătură cu renegaţii. Trecuseră aproape două luni de la acele evenimente dezastruoase din Strassburg. Şi de două luni trăia cu o îndoială: suspiciunea ei nu fusese cu certitudine neîntemeiată, dacă se gândea la ciudatul comportament al lui Ulrich; dar era o suspiciune gravă şi ei îi lipsea dovada clară. Oare ce făcea Ulrich?

În timp ce Afra era adâncită în aceste gânduri, fu martora unei discuţii aprinse care se auzea prin tavanul cabinei ei. Urmărea doar cu o ureche discuţia dintre trimisul la Veneţia şi soţia sa, Lucrezia, căreia la început nu îi acordă nicio atenţie. Dar asta se schimbă imediat ce în timpul disputei îşi auzi propriul nume sau mai bine zis numele pretins a fi al ei.

— Asta este pur şi simplu ridicol, o auzi ea pe donna Lucrezia, această muiere nu este cea de care ţi-a vorbit messer Liutorând. Probabil că ai urcat-o la bord pentru ochii ei frumoşi.

Afra se sperie de moarte. Ce Dumnezeu puteau să însemne vorbele Lucreziei? De-abia mai respira, pentru a putea să prindă orice vorbă care răzbătea în cabina ei.

— Messer Liutorând vorbea despre o femeie care călătoreşte singură, iar donna Gysela era singura care corespundea acestei descrieri.

Era vocea bărbatului care se apăra de afirmaţiile soţiei sale.

— Şi, în definitiv, continuă el, gelozia ta este maladivă. Dacă ar fi după tine, eu ar trebui să trec prin viaţă legat la ochi şi să dezleg legătura numai când de-a lungul şi de-a latul nu ar mai exista nicio femeie.

— Nu fără motiv, messer Paolo, nu fără motiv! Chiar şi în ochii veneţienilor treci drept un crai şi vânător de

fuste cum nu s-a mai văzut. Îţi zic tată mai mult de o duzină de copii, cu toţii bastarzi, copii ai unor femei cunoscute pentru modul lor de viaţă libertin.

— Dar toate făcând parte din case bune, din cele mai distinse familii ale oraşului!

Cearta devenea tot mai zgomotoasă.

— Da, ştiu, frecventezi numai cele mai bogate fiice din oraş sau femei din vechea nobilime, aşa cum i se cuvine unui trimis al regelui din Napoli!

— Ce să facă trimisul dacă este ţinut din scurt de propria soţie?

— Asta nu a fost totdeauna! Ştii asta.

— Tocmai. Sunt bărbat şi am nevoile mele. Şi ce nu găseşte lupul în pădure îşi ia din turma păstorului.

— Lepădătură!

În cabina situată deasupra zburau scaune. Altfel, Afra nu îşi putea explica zgomotele care făceau să vibreze tavanul. Era evident că prezenţa ei la bord declanşase cearta conjugală. Şi totuşi, se părea că nu fusese o întâmplare faptul că trimisul regelui se oferise să o ia la bordul corăbiei.

După ce lucrurile se mai calmară pe puntea superioară, Afra urcă pe punte. Dintr-o parte a orizontului în cealaltă parte cerul era albastru, uşor marcat de câţiva nori cirus. Nuanţa închisă a mării şi valurile ei abia mai aminteau de vremea urâtă din noaptea trecută. Uscatul se vedea ca o linie cenuşie, îngustă, apărând din apă ca o creangă ruptă.

Apariţia Afrei pe punte declanşă în rândul echipajului o evidentă nelinişte. Cu excepţia căpitanului şi a doi ofiţeri, echipajul era compus din mauri africani care se dovediseră foarte pricepuţi şi în navigaţia creştină. Din fericire, Afra nu înţelegea strigătele obscene schimbate între matrozi, până când apăru căpitanul Luca, şi maurii reveniră înjurând la tăcere.

— Trebuie să îi scuzaţi, donna, i se adresă căpitanul, sunt sălbatici lipsiţi de maniere. Dar pentru doi ducaţi fac o treabă bună ca marinari.

— Doi ducaţi? Afra se miră. Nu este simbrie lunară rea pentru un matroz!

Luca izbucni într-un râs care se auzi pe toată puntea.

— Glumiţi, donna. Messer Paolo i-a cumpărat de la târgul de mauri pe doi ducaţi bucata – pe viaţă! În plus, ei mai primesc când şi când ceva de mâncare şi sunt mulţumiţi.

Afra înghiţi în sec. Nu mai întâlnise niciodată sclavi. Deşi ea însăşi nu beneficiase de libertate pe moşia administratorului ţinutului, nu fusese tratată sub nivelul ei social. I se părea absurdă şi dezgustătoare ideea de a fi vândut în piaţă pe câteva monede de argint, ca un porc îngrăşat.

De parcă i-ar fi ghicit gândul, căpitanul spuse:

— Nu vă faceţi nicio grijă, maurii sunt fără excepţie păgâni nebotezaţi, pentru care credinţa creştină este tot atât de îndepărtată ca ţara din care provin.

— Asta înseamnă că ei nici nu sunt oameni adevăraţi? se interesă Afra nesigură.

— Nu după părerea lui messer Paolo Carriera şi a sfintei Biserici!

— Înţeleg, zise gânditoare Afra.

— Dar de ce vorbim despre păgâni, încercă Luca să schimbe tema discuţiei, dacă doriţi, vă voi arăta corabia. Ea este mândria trimisului la Veneţia, şi pe bună dreptate. Veniţi!

Pe două scări abrupte care coborau de la mijlocul navei, ajunseră în pântecele acesteia. După lumina puternică a soarelui de pe punte, Afra se orienta greu în semiîntunericul de sub punţi. Acest spaţiu era de fapt o unică încăpere joasă. Pe pereţii oblici care se depărtau odată cu înălţimea, căpriorii păreau coastele unei balene. Podeaua era alcătuită din scânduri simple, care în ruliul corăbiei scârţâiau şi gemeau de parcă ar fi purtat întreaga povară a acestei lumi. Butoaiele cu vin şi butoaiele cu apă de băut şi carne sărată, sacii cu făină, mei şi păstăi, lăzile pline cu peşte uscat, poame uscate şi pâine, coşurile cu fructe şi verdeţuri – proviziile din pântecele corăbiei i se

păreau Afrei suficiente pentru o călătorie până în India.

Afra se sperie când din spatele sacilor – vreo patru ori cinci duzini – apărură doi tineri mauri. Fiecare ţinea în mână câte un retevei gros, iar unul dintre ei îi arătă căpitanului ceva, ca pe un trofeu.

— Nu vă temeţi, zise imediat căpitanul, sunt vânătorii noştri de şobolani. Îşi fac treaba mai bine decât orice capcană. Cine nu prinde niciun şobolan nu primeşte de mâncare.

Căpitanul râse.

Dezgustată, Afra întoarse capul într-o parte şi văzu că tânărul ţinea de coadă un şobolan care sângera.

— Vreau să ies de aici, îi ceru ea căpitanului.

Pe puntea intermediară, unde Afra avea cabină la pupă, mai erau cazaţi medicul personal al trimisului regelui şi duhovnicul donnei Lucrezia, ca şi prezicătorul ei.

Activitatea medicului personal dottore Madathanus se limita în principal la administrarea de clisme trimisului regelui din Napoli, care suferea de balonări puternice şi trăia cu frica permanentă că va exploda. Suferinţele donnei Lucrezia erau, dimpotrivă, de natură mai curând sufletească şi necesitau, în ciuda sau din pricina unor simptome invizibile, eforturi mult mai intense din partea terapeuţilor. Padre, cum era el denumit, deşi îşi trecea sub tăcere adevărata apartenenţă la un ordin ecleziastic, o spovedea pe donna Lucrezia la fiecare două zile, şi messer Paolo nu era singurul la bord care se întreba ce păcate avea de mărturisit evlavioasa femeie la fiecare două zile. Ca şi cum nu ar fi fost îndeajuns, messer Liutorând, care după spusele lui studiase ştiinţa clarviziunii şi a profeţiei, conducea soarta Lucreziei într-un fel care pe trimis îl făcea dacă nu să conteste măcar să privească sceptic talentele lui.

Dacă toţi ceilalţi îşi îndeplineau sarcinile mai curând neremarcaţi şi în linişte, messer Liutorând îşi înscena afacerile cu dibăcia unui scamator. Liutorând purta permanent o pelerină neagră, largă, lungă până deasupra genunchilor. Picioarele sale subţiri erau vârâte într-un

pantalon-ciorap negru şi strâmt, şi neagră îi era şi pălăria înaltă, pe care o scotea doar pe puntea inferioară. În semiobscuritatea acestei punţi, ieşea la iveală şi motivul afecţiunii lui pentru pălărie: messer Liutorând nu mai avea pe capul pudrat cu grijă niciun fir de păr, în schimb, avea o amărâtă de râie.

Trimisul regelui o invită şi pe Afra la masa comună care avea loc zilnic în încăperea de la pupă, puţin înainte de apusul soarelui, alături de căpitan, medic, padre şi clarvăzător. Dar, după cearta dintre donna Lucrezia şi soţul ei, Afra nu mai avea niciun chef. Ştia că soţia lui messer Paolo era pornită împotriva ei şi mai ştia că o femeie nu putea avea alt duşman mai mare decât tot o femeie.

Afra petrecuse întreaga zi pe punte, ca să scape de duhoarea care ieşea din pântecele corăbiei. Spuma sărată şi lumina orbitoare a Mării Adriatice îi făceau bine. Pentru prima dată după o lungă perioadă de timp, găsise răgazul să se gândească. Şi, dacă până nu cu puţin timp în urmă mai avea îndoieli asupra faptului dacă nu cumva toată călătoria ei era lipsită de sens şi că puterile ei erau insuficiente pentru a reintra în posesia pergamentului şi a-i desluşi taina, acum era sigură că se afla pe drumul cel bun. Avea să reuşească. Chiar şi bazându-se doar pe sine.

Cabina era strâmtă şi aşezată spre pupă, transversal faţă de direcţia de navigaţie a corăbiei, deasupra timonei. Oferea loc doar pentru o masă îngustă cu opt scaune, câte patru pe fiecare parte. Afra făcuse deja cunoştinţă cu comesenii şi era mirată cât de tăcuţi şedeau aceştia unul în faţa altuia: trimisul regelui în faţa soţiei sale Lucrezia, medicul în faţa lui padre, căpitanul în faţa clarvăzătorului. Locul Afrei era în capătul din dreapta al mesei.

Ei îi erau străine uzanţele la bord, şi astfel, fără a bănui nimic, îl întrebă pe căpitan câte mile făcuse deja *Ambrosia* de la plecarea din Veneţia. La bord era obiceiul ca masa să se desfăşoare în tăcere până când lua cuvântul trimisul, punând o întrebare unuia ori altuia, după care se înfiripa de obicei o conversaţie banală.

De aceea căpitanul aruncă o privire trimisului,

căutând ajutor, şi răspunse numai după ce acesta, cu un gest de mărinimie, îi dădu aprobarea.

Cam şaptezeci de mile, spuse Luca – şi adăugă că până în prezent vântul nu se arătase tocmai favorabil. Dacă lucrurile vor sta astfel şi în continuare, călătoria până la Napoli va dura cu o zi sau două mai mult decât îşi propusese.

Mirosul cărnii prăjite aduse de bucătar – un bărbat rotunjor, purtând haine mustind de sudoare şi grăsime – o făcu pe Afra să îi lase gura apă. De zile întregi nu mai mâncase ceva ca lumea, ci doar din când în când câte o bucată de pâine. Alături de carne, din care fiecare primise câte o bucată zdravănă pe câte un suport din lemn, mai era peşte şi fiecare avea şi câte o pâine rotundă, caldă, mare cât o farfurie. În plus, s-a mai turnat vin în pocale largi din cositor îngustate în partea superioară, pentru a nu se vărsa din cauza tangajului.

În timp ce Afra se înfrupta cu poftă din bucatele bine condimentate, simţea privirea clarvăzătorului aţintită permanent asupra ei. Se prefăcu a nu observa nimic, dar privirea bărbatului situat de cealaltă parte a mesei, mai într-o parte, părea că o pătrunde ca un cuţit.

Spre deosebire de soţia lui, Paolo Carriera percepu comportarea clarvăzătorului ca necuviincioasă, mai ales că Afra roşi, lucru sesizat de toată lumea. Pentru a-l determina să-şi schimbe comportarea, îl sancţionă cu următoarele cuvinte pe Liutorând, care şi la masă stătea cu pălăria pe cap:

— Messer, eu cred că în profeţia dumneavoastră este vorba mai curând despre o însoţire plăcută în călătorie decât despre un adevăr.

Messer Liutorând răspunse indignat:

— Nu pot să admit asta!

— Nu, messer Liutorând nu trebuie să admită asta! i se asocie donna Lucrezia.

Trimisul regelui afişă o mină ironică:

— Atunci, îmi puteţi spune de ce de o bună bucată de vreme o fixaţi atât de necuviincios pe donna Gysela?

Liutorând coborî privirea.

Pentru a depăşi penibilul clipei, dar şi din curiozitate, pentru că o privea şi pe ea, Afra îl întrebă pe trimis:

— Aţi vorbit despre o profeţie, messer Paolo. Aceasta avea o legătură cu mine?

— Sigur că nu! interveni Lucrezia în locul soţului ei.

Paolo îi aruncă o privire amuzată.

— Acest răspuns ar fi fost mai bine să îl laşi în seama lui messer Liutorând, draga mea! Dar când acesta rămase mut şi privi jignit într-o parte, Paolo Carriera explică pe un ton superior: Trebuie să ştiţi că soţia mea, Lucrezia, ar fi o neajutorată în absenţa clarvăzătorului ei. În ziua dinaintea plecării noastre din Veneţia, messer Liutorând a prezis…

— … din stele! Şi stelele nu mint! interveni clarvăzătorul.

— … a prezis messer Liutorând din stele că o femeie importantă pentru noi toţi va porni în călătorie împreună cu noi. Şi pentru că până puţin înaintea plecării nu a apărut nicio femeie care să vrea să meargă cu noi, am privit atent în jur şi v-am văzut pe dumneavoastră, şi încă într-o situaţie dificilă.

— O femeie importantă? Afra zâmbi jenată. Eu sunt o simplă văduvă recunoscătoare pentru că m-aţi luat la bord. Ar fi trebuit să vă uitaţi în jur mai mult, messer Paolo!

Plescăind mulţumiţi şi râgâind, mesenii reveniră la mâncarea lor, şi atunci clarvăzătorul dădu cu pocalul de vin în masă şi strigă enervat:

— Nu accept ca arta mea să fie desconsiderată în acest mod. De către nimeni!

Afra se sperie de violenta ieşire a acestuia.

— Scuze, dar eu nu am vrut să vă ofensez, şi departe de mine gândul de a vă umili pe dumneavoastră şi arta dumneavoastră, îndoielile se referă doar la persoana mea. Eu sunt o femeie simplă şi cu siguranţă nu sunt importantă pentru nimeni.

Messer Liutorând o privea pe Afra cu capul plecat, parcă pândind-o, şi ochii lui negri parcă o fulgerau.

— De unde ştiţi asta dumneavoastră? Ori vă

cunoaşteţi viitorul?

— Nu, nimeni nu ştie ce se va întâmpla mâine!

Atunci, prezicătorul se întinse peste masă, pălăria îi alunecă pe-o parte şi, cu faţa apropiată de cea a Afrei, şuieră:

— Dumneavoastră nu ştiţi ce se va întâmpla mâine, signora, dumneavoastră nu ştiţi! Pentru mine viitorul oricui este ca o carte deschisă. Eu am nevoie doar să arunc o privire în această carte.

Soţia trimisului dădu din cap aproape cu evlavie, iar messer Paolo se suci neliniştit pe scaun.

— Atunci, spune odată dacă donna Gysela este acea femeie importantă pentru noi toţi ori dacă am greşit femeia luând-o pe ea la bord!

Liutorând apucă mâna dreaptă a Afrei ca un şarpe flămând şi o întoarse cu palma în sus. O clipă, îi ţinu palma ca pe un trofeu, apoi se aplecă asupra ei până când nasul aproape că o atinse şi adulmecă zgomotos precum un câine. În vreme ce Liutorând îi cerceta atent palma, în care se evidenţia vizibil un M intersectat în cruce de o linie, ceilalţi se aplecară şi ei pentru a urmări interesanta procedură.

Padre privea cu mâinile împreunate, căpitanul rânjea superior, dottore Madathanus lăsa impresia că îl scârbea mâna întinsă, în timp ce trimisul ridicase tensionat sprâncenele şi îşi strânsese buzele, exprimându-şi astfel îndoiala. Doar donna Lucrezia, soţia lui, părea că participă intens la ceea ce se petrecea şi îşi dusese o mână la gură.

Tot Lucrezia fu aceea care puse capăt tăcerii brusc aşternute.

— Nimic! Am dreptate? Muierea este neimportantă pentru noi.

Fără să dea drumul mâinii Afrei, prezicătorul ridică privirea. Dădu gânditor din cap. În cele din urmă, îi aruncă Lucreziei o privire plină de reproş.

— Dacă îmi permiteţi să vă dau un sfat, donna Lucrezia, vorbi el foarte serios, atunci puneţi-vă bine cu această femeie. Nu vă pot spune motivul, pentru că, după

cum ştiţi, unui clarvăzător onoarea îi interzice să se pronunţe asupra morţii.

Toţi cei prezenţi se holbau împietriţi la messer Liutorând. Afra simţea neplăcuta apăsare exercitată de prezicător asupra vârfurilor degetelor ei.

Chipul roz al Lucreziei păli. Afra îi remarcă tremuratul pleoapelor, precum tremuratul frunzelor de salcie. Nici ea nu ştia cum să ia cuvintele lui Liutorând. Întrebă încurcată:

— Şi ce aţi citit în palma mea?

— Asta şi încă multe altele, răspunse prezicătorul nemulţumit.

— Şi multe altele? Vă rog să îmi împărtăşiţi din ceea ce ştiţi!

— Da, să ne împărtăşiţi tuturor! o completă Paolo Carriera.

Liutorând gustă câteva momente atenţia pe care o trezise comesenilor. Apoi, ridică din nou în faţa chipului său mâna dreaptă a Afrei şi, în vreme ce îşi plimba iute privirea pe palmă, începu să vorbească întrerupt:

— În mâna dumneavoastră… donna Gysela… se află… o imensă putere.

Afra se uită jenată la cei din jur. Nimeni nu scotea o vorbă. Până şi trimisul se abţinu de la orice remarcă.

— O putere, continuă Liutorând, care l-ar putea nelinişti chiar şi pe papa de la Roma…

— Cum s-ar petrece asta? se interesă Afra, care îşi stăpânea cu greu emoţia. Simţea cum îi pulsa sângele în tâmple. Avea vreo legătură clarvăzătorul cu loja renegaţilor ori ştia cu adevărat să citească în palmă?

Clarvăzătorii aveau căutare, fără îndoială, şi unii dintre ei câştigau o avere cu previziunile lor. Nu rareori se vorbea despre profeţii surprinzătoare, care ca prin minune se şi îndeplineau. Dar tot atât de des unele previziuni se dovedeau vorbe goale, lipsite de valoare la fel ca o indulgenţă scump plătită.

Când observă că prezicătorul nu era dispus să-i răspundă la întrebare, spuse cu o indiferenţă mimată:

— Este interesant, messer Liutorând, ceea ce vă spun dumneavoastră liniile din palma mea. Dar spuneţi-mi, aceste linii nu sunt la fel la toţi oamenii?

Prezicătorul râse.

— Donna Gysela, nimeni nu ştie exact câţi oameni trăiesc pe acest pământ, dar un lucru ştim precis, şi anume că oricâţi ar fi nu există doi cu aceleaşi linii. De ce? Pentru că fiecare om are o soartă proprie săpată în liniile mâinii sale, ca un fel de sculptură. Lucrul acesta era ştiut deja de înţeleptul Aristotel. Oricum, privind liniile din palma unui om, el putea descoperi dacă acesta avea o viaţă lungă sau una scurtă. Eu însumi, dacă îmi permiteţi remarca, am studiat la Universitatea din Praga astrologia şi chiromanţia, care merg mână în mână. Aşa că această ştiinţă nu îmi este tocmai străină.

Messer Liutorând încă mai ţinea bine mâna Afrei. Şi din nou privirea lui vioaie alunecă peste palma ei.

— Spuneaţi că sunteţi văduvă? reîncepu el.

— Da, răspunse arţăgoasă Afra. Până acum minciuna nu o deranjase. Şi nu exista nici cel mai neînsemnat motiv să se îndoiască. Ba avea chiar şi un document care o legitima ca fiind Gysela Kuchler. Dar întrebarea pusă de prezicător nu promitea nimic bun. Şi adăugă: De ce întrebaţi?

Liutorând frecă podul palmei cu degetul gros, ca şi cum ar fi încercat să şteargă liniile unui desen, apoi dădu din cap şi zise:

— Nu merită să discutăm asta, consideră el în cele din urmă şi, pe neaşteptate dădu drumul mâinii, de parcă aceasta s-ar fi transformat într-o piatră fierbinte.

Donna Lucrezia interveni dornică să ştie:

— Dar spuneţi, messer Liutorând, sau vreţi să ne ascundeţi ceva?

— Da, vorbiţi, plusă şi Afra. Ce se mai află scris în palma mea, în afară de cele spuse până acum?

— Un bărbat va interveni pe neaşteptate în viaţa dumneavoastră. Iar întâlnirea cu el vă va aduce şi fericire, şi mâhnire.

Afra coborî privirea. Previziunea făcută în faţa tuturor o punea în încurcătură. Avea de pus mii de întrebări lui messer Liutorând, dar, având în vedere mulţimea comesenilor care păreau că se desfată cu viitorul ei, renunţă. De parcă nu prea ar fi luat în serios vorbele prezicătorului, ea remarcă:

— Dacă vă înţeleg bine, perspectivele nu sunt rele.

Liutorând îşi îndreptă pălăria.

— Depinde de felul în care vă veţi face soarta.

— Asta ce vrea să însemne?

— Fiecărui om îi este predestinată o soartă şi totuşi depinde de el cum şi-o face. Întâlnirea cu un bărbat o poate face fericită pe o femeie. Dar, după cum din vinul cel mai dulce greşit tratat iese oţet acru, tot aşa şi întâlnirea a doi oameni poate deveni un iad, deşi ea promitea cerul.

— Vreţi să spuneţi că…

Liutorând ridică ambele mâini în semn de apărare.

— În niciun caz, donna Gysela, eu vreau doar să vă atrag atenţia că fericirea promisă trebuie îngrijită ca o plantă gingaşă.

Cuvintele prezicătorului o puseră pe gânduri pe Afra. Însă donna Lucrezia îi împrăştie starea de visare.

— Parcă aţi mânca de pe urma donnei Gysela, şi nu de pe urma mea.

— Aşa cum spuneam, donna Gysela vă este mai aproape decât credeţi. Nu uitaţi asta, donna Lucrezia!

Liutorând se ridică şi aruncă soţiei trimisului regal o privire reprobatoare. Apoi părăsi cabina cu paşi apăsaţi. Ceilalţi îl urmară în tăcere, unul câte unul.

Când Afra ieşi pe punte, se înnoptase deja. Dinspre vest adia o briză călduţă, şi *Ambrosia* îşi continua drumul oftând şi icnind ca un tăietor de lemne trudit. Stelele atârnau pe cer ca nişte fructe luminoase într-un pom tomnatic.

Înainte de a reveni în pântecele împuţit al corăbiei, Afra trase în plămâni aerul proaspăt al serii. Apoi coborî sub punte, în cabina ei.

* * *

*

Dură mult până putu să adoarmă. Îi răsuna puternic şi strident în urechi zgomotul clopotului vasului, în timp ce noaptea se îngâna cu ziua. Pe puntea de mijloc răsunau comenzi aspre. Totul era confuz.

Aproape adormită, Afra auzi strigăte puternice.

— Piraţii! Piraţii!

Şi între strigăte – zgomotul intens al clopotului vasului.

Brusc, uşa cabinei fu trântită de perete. Afra îşi trase pătura până la gât.

— Donna Gysela! strigă căpitanul. Dinspre est, se apropie un vas cruciat capturat de piraţi! Luca îi aruncă pe pat o legătură cu haine. Îmbrăcaţi astea, dar repede. Sunt haine bărbăteşti. În cazul unui atac nu o să vă ardă de râs!

Căpitanul dispăru înainte ca Afra să fi apucat să zică ceva. Afra îmbrăcă în grabă hainele, adică nişte pantaloni până la genunchi, plus o cămaşă largă şi o haină cu nasturi din lemn. Sub o şapcă din piele care ajungea până la ceafă îşi ascunse părul bogat. Nu exista nicio oglindă în care să îşi verifice deghizarea, dar se simţea mult mai puţin speriată decât se temuse.

Pe punte, echipajul strângea pânzele. Pânzele cu suprafeţele lor mari reprezentau pentru un galion ca *Ambrosia* cel mai mare pericol. Era foarte uşor să fie incendiate. Lipsită de pânze, mândra corabie a trimisului napolitan era de necontrolat, dar armamentul bine cunoscut de matrozi era suficient pentru a scufunda orice atacator sau cel puţin pentru a-l pune pe fugă.

Desigur că piraţii, care veneau în general de la Răsărit şi care hrăneau oraşe întregi, cunoşteau această tactică şi încercau să o combată prin mobilitatea vaselor lor, care de cele mai multe ori aveau vâslaşi suplimentari la bord. Şi corabia care se apropia încet dinspre est părea a proceda astfel. Se vedea clar cum ieşeau şi apoi intrau din nou în apă vâslele dispuse în două rânduri suprapuse. Şi piraţii strânseseră pânzele. De pe catargul principal lipsea steagul care indica originea unei nave, indiciu sigur asupra

intenţiilor mârşave ale echipajului respectiv.

Din mijlocul navei, căpitanul dădea comenzi:

— Toate tunurile la babord! Muschetele şi archebuzele în poziţie de tragere, jumătate la babord, celelalte la tribord!

Cu eforturi febrile, maurii împinseră patru tunuri în partea stângă a corăbiei şi le ancorară în nişte socluri special destinate.

— Mai repede, grăbiţi-vă dacă nu vreţi să vă înecaţi! striga căpitanul. Vocea îi era vizibil mai iritată decât de obicei. Încărcaţi tunurile şi armele!

Marinarii alcătuiseră un lanţ care scotea din puntea inferioară mici butoiaşe şi lăzi cu pulbere neagră indiană. Câte doi bărbaţi încărcau un tun ori o armă. În faţa castelului pupei erau pregătite o duzină de arbalete.

În timp ce corabia piraţilor se apropia de neoprit, căpitanul se urcă pe un butoi cu pulbere gol, pentru a se face mai bine înţeles. Atunci, de pe gabie se auzi vocea ofiţerului-observator:

— O altă corabie în est-sud-est!

Căpitanul duse mâna la ochi şi privi în direcţia indicată. Cam la o milă în spatele vasului inamic, venea un al doilea vas. Cu toate că încă nu se putea trage cert concluzia că vasele erau împreună, acest lucru se putea bănui. Piraţii turci şi albanezi se asociau de multe ori.

Prima corabie se apropiase ameninţător la distanţa de lovire a arbaletelor. Căpitanul şi echipajul lui trebuiau să le-o ia înainte. De obicei, piraţii nu dispuneau de arme de foc care să fie luate în serios. Dar precizia lor ca arcaşi şi trăgători cu arbaleta era temută. Cine voia să iasă învingător într-o luptă cu piraţii trebuia să iasă la atac înainte ca aceştia să fi apucat să sloboadă săgeţile lor.

Vocea căpitanului deveni mai puternică:

— Tunurile gata de tragere?

— Tunurile gata de tragere! veni răspunsul.

— Unu şi doi – foc!

Tunarii aprinseră fitilurile.

Dură o eternitate până când flacăra se apropie de

orificiul de aprindere. Apoi însă dimineaţa fu sfâşiată de o bubuitură teribilă şi spre cer se ridică un nor alb-cenuşiu ca o ciupercă uriaşă, care blocă vederea de pe punte.

Îmbrăcată bărbăteşte Afra se refugiase sub castelul din provă, un loc oarecum sigur, pe care i-l indicase căpitanul. Acum tuşea şi încerca să respire. I se părea că bubuitul tunurilor îi distrusese plămânii.

Nici nu se risipi bine fumul şi deveni clar că ambele tunuri greşiseră ţinta.

— Încărcaţi din nou! comandă căpitanul. Ceilalţi la archebuze şi la muschete!

Trăgătorii se repeziră urlând la arme. Între timp, primele săgeţi loviră bordul. Corabia piraţilor era atât de aproape, încât puteai vedea oamenii de pe punte.

— Foc! Foc! ceru căpitanul.

În clipa următoare, izbucni un infern de parcă începuse Judecata de Apoi. Aerul se cutremura din cauza exploziilor. Mirosea intens a pulbere şi a fier încins. Muşchetarii şi archebuzierii scoteau la fiecare foc al armelor lor câte un strigăt de parcă ei fuseseră cei împuşcaţi. Afra îşi astupa de frică urechile cu degetul arătător.

Focul încetă brusc. De pe gabie se auzi strigătul ofiţerului observator:

— Nava inamică încearcă să ţină la capă!

— Tunurile trei şi patru – foc! urlă căpitanul.

Tunarii aprinseră fitilurile.

Dar piraţii se aşteptaseră la asta. Pentru că acum, din apropiere şi în câmpul de bătaie al săgeţilor, echipajul *Ambrosiei* era expus loviturilor arbaletelor. Ploua cu săgeţi asupra tunurilor. Cu un strigăt primul atins se prăbuşi pe punte. În aceeaşi clipă, trase tunul al treilea, apoi imediat al patrulea. Prin norul de pulbere care îngreuna vederea, se auziră trosnituri de lemn care se făcea ţăndări şi strigătele de ajutor ale răniţilor.

— Lovit! anunţă ofiţerul observator de pe gabie.

Şi totuşi, săgeţile piraţilor continuau să cadă pe *Ambrosia*.

După ce fumul se mai risipi, efectul loviturilor de tun deveni vizibil. O lovitură nimerise în plin şi retezase de la jumătate arborele corăbiei piraţilor, care căzuse ca un trunchi de pom doborât de furtunile toamnei. Mai multe cadavre pluteau pe mare în poziţii bizare. Printre ele erau scânduri şi bârne rupte. Totuşi, piraţii nu se lăsau.

La adăpostul unor scuturi din scânduri vâslaşii biciuiau apa şi se apropiau tot mai mult. Tactica piraţilor era evidentă. Ar fi făcut orice pentru a aborda *Ambrosia* şi a decide victoria prin lupta corp la corp. Acest lucru trebuia evitat.

În timp ce sub comanda căpitanului archebuzierii se pregăteau din nou de acţiune, în timp ce trăgătorii cu armele lor lungi şi de precizie ţinteau inamicii, pe puntea principală nimeriră primele săgeţi incendiare. Vârfurile săgeţilor erau învelite cu cârpe înmuiate în catran, iar flăcările lor mistuiau iute ca vântul bordajul ori suprastructura unei corăbii. Totodată, trăgătorii de elită bine acoperiţi loveau ţinte singulare.

Ghemuită cu bărbia sprijinită de genunchi la baza castelului din provă, Afra urmărea lupta cu ochii larg deschişi. Şi, în mod ciudat, nu îi era frică. Supravieţuise ciumei şi o voce din interiorul ei îi spunea că va ieşi cu bine şi din această agresiune.

Archebuzierii trăgeau cu toate armele şi, în mijlocul exploziilor şi al fumului, Afra observă că o săgeată incendiară străpunsese fereastra castelului din pupă şi declanşase un incendiu în interiorul cabinei. Din cabină ieşea un fum negru şi, la scurt timp, uşa se deschise şi trimisul regelui apăru în cadrul ei. Ameţit, se agăţă de uşa care se bălăbănea. Apoi se prăbuşi fără cunoştinţă şi în cădere închise uşa.

Dar unde era Lucrezia?

Afra ştia că soţia trimisului stătea în cabină. Dar pentru a o scoate ar fi trebuit să traverseze puntea şi ar fi reprezentat o ţintă vie pentru piraţi. Da, donna Lucrezia o întâmpinase cu aversiune, dar putea ea din acest motiv să lase un om pradă morţii sigure?

În mintea ei îngerii şi diavolul purtau o luptă aprigă. Şi, în timp ce binele ameninţa să învingă răul, trimisul regelui îşi reveni pentru câteva momente şi în patru labe se puse la adăpost de săgeţile piraţilor. Nu părea să fie conştient că Lucrezia rămăsese în cabină.

Fumul care ieşea din cabină devenea tot mai gros. Şi brusc, în mod cu totul neaşteptat, uşa cabinei se deschise şi în cadrul ei apăru donna Lucrezia. Deşi purta îmbrăcăminte bărbătească şi şapcă, Afra o recunoscu imediat. Aceasta tuşea şi încerca să respire ca un peşte aruncat pe uscat. Cu ultimele puteri, se agăţă de uşa cabinei.

Afra se simţea uşurată. Lucrezia o scutise de a mai lua o hotărâre. Dar, în timp ce gândea astfel, i se făcu ruşine de şovăiala ei. Şi deodată privirile lor se întâlniră. Se uitau una la alta în tăcere.

În cele din urmă, Lucrezia ieşi din cabină şi închise uşa după ea. Se sprijini de uşă respirând greu. Apoi, îşi şterse cu mâneca sudoarea de pe frunte.

Cu coada ochiului, Afra observă cum la prova corăbiei piraţilor un arcaş îşi încorda arcul. Cu mâna stângă individul puternic trăgea de coardă mai să o rupă. Afra aprecie că arcaşul o ţintea pe Lucrezia.

Fără să se mai gândească, Afra sări în picioare şi alergă spre Lucrezia în timp ce săgeţile duşmane şuierau pe punte, se aruncă asupra ei şi o puse la podea. În aceeaşi clipă, săgeata se înfipse cu zgomot în uşa cabinei, unde continuă să vibreze scoţând un sunet asemănător coardei unui instrument muzical.

Femeile, şocate, priveau fix săgeata aducătoare de moarte. Lucrezia nu părea în stare să facă vreo mişcare. Însă Afra îşi veni repede în fire. O apucă pe Lucrezia de încheieturile mâinilor şi o târî pe femeia care părea paralizată peste punte, până la castelul provei, unde ea găsise anterior adăpost.

Abia se puseseră la adăpost, când se auziră două explozii puternice, urmate de o trosnitură resimţită ca tunetul unei furtuni de vară.

— Lovitură în plin! urlă căpitanul care dansa ca un faun pe puntea superioară.

Afra receptă însemnătatea celor întâmplate abia când văzu prora galionului inamic ridicându-se spre cer, mai întâi încet, leneş, apoi cabrându-se ca un cal speriat, până când nava rămase aproape vertical în apă. Piraţii se aruncau în mare ţipând. Unii încercau să se salveze înotând către *Ambrosia*. Dar archebuzierii nu cunoşteau mila şi i-au împuşcat până la ultimul.

Între epava care se scufunda şi *Ambrosia* marea se coloră în roşu. Valurile purtau de jur-împrejur bârne, butoaie, lăzi şi scânduri.

Pentru scurt timp, nava-pirat rămase în poziţie verticală, apoi brusc, ca la o comandă secretă, dispăru tot vertical în adâncuri. Vârtejul provocat de epava ce se ducea la fund o atrase şi pe *Ambrosia* într-o mişcare de rotaţie puternică. Matrozii răcneau şi îşi agitau armele deasupra capetelor. Şi când de pe gabie veni informaţia că a doua corabie întorcea şi se pregătea de fugă, răcnetele nu mai cunoscură măsură.

Afra urmărise sfârşitul galionului inamic din genunchi, iar lângă ea, întinsă pe spate, Lucrezia trăgea cu putere aer în piept.

— Aer, aer! abia putea ea să articuleze. Apoi strigă: Incendiu! Nu era inteligibilă. Afra se aplecă deasupra ei, şi buzele ei pronunţară repetat numele: Liut-prand!

— Liutorând? Ce este cu Liutorând?

Cu o mână moale, Lucrezia arătă către castelul de la pupă. Prin fereastra ciuruită şi prin crăpăturile uşii, încă mai ieşea un fum înecăcios.

Afra se ridică şi îi făcu unui archebuzier care dansa de bucurie semn să o urmeze.

Puntea superioară era alunecoasă, mânjită cu sânge şi plină de săgeţile piraţilor. În delirul asurzitor al victoriei se părea că nimeni nu se mai interesa de cei doi matrozi omorâţi. Afra arătă înainte.

Mai întâi, matrozul ezită să intre în castelul plin de fum, dar când văzu că Afra pătrunse fără să şovăie, o urmă

şi el. Afra lupta cu fumul presând braţul peste gură. Îi făcu semn matrozului să cerceteze cabinele din partea dreaptă, iar ea se ocupă de cele din stânga.

Fumul ieşea din cabina Lucreziei. Uşa era doar aninată. Afra o împinse cu piciorul. O săgeată incendiară aprinsese patul Lucreziei. Paiele folosite ca saltea încă mai mocneau. Vru să iasă din încăperea plină de fum, când pe podea, în spatele unei mese, îl descoperi pe prezicător. Acesta era întins pe burtă, nemişcat, cu faţa ascunsă în mâini, de parcă nu ar fi vrut să vadă ce se petrecea sub ochii lui. Afra îi ceru matrozului să o ajute.

Împreună îl târâră pe Liutorând afară, pe punte, unde îi întâmpină Paolo Carriera. Părea încă ameţit şi nu arătă mare interes pentru clarvăzătorul întins pe podea.

— Trebuie să vină medicul! îi spuse ea.

Carriera dădu din cap, apoi se apropie de Afra. În cele din urmă, uitându-se la săgeata înfiptă în uşa cabinei, spuse neputincios:

— I-aţi salvat viaţa donnei Lucrezia.

— Este în regulă, răspunse Afra. Chemaţi medicul. Cred că messer Liutorând este mort.

Nici nu terminase de vorbit, că Liutorând deschise ochii. Chel, fără demna lui pălărie, prezicătorul arăta jalnic.

— Dumnezeule, trăieşte! se auzi o voce slabă.

Se apropiase Lucrezia.

— Trăieşte, repetă trimisul regelui.

Pieptul lui Liutorând se ridică şi cobora neregulat, cu mişcări energice. El gâfâia trăgând cu putere aer în plămâni.

De pe puntea inferioară îşi făcură apariţia dottore Madathanus şi padre. Amândoi clipeau des din cauza luminii puternice a zilei. Când îl văzură pe Liutorând întins jos şi respirând greu, medicul se aplecă asupra lui şi îşi puse urechea pe pieptul acestuia, în timp ce padre îşi împreună mâinile şi murmură o rugăciune de neînţeles pentru ceilalţi.

— Dar spuneţi odată ceva! îl impulsionă Lucrezia pe

medic.

Acesta ridică privirea şi clătină circumspect din cap.

Lucrezia se întoarse şi îşi acoperi faţa cu mâinile. Pe puntea superioară larma încetase. Matrozii formaseră un cerc în jurul prezicătorului întins pe podea şi căscau gura.

— Ce staţi aici şi vă holbaţi, ticăloşi necredincioşi?! strigă mânios căpitanul. Stingeţi incendiul din castel, aruncaţi morţii peste bord şi curăţaţi puntea. La treabă!

Matrozii plecară mormăind. Câţiva aruncară câteva ciubere cu apă şi în scurt timp incendiul din castelul de la pupă fu stins. În rest *Ambrosia* nu mai înregistrase pagube.

Medicul îl privi nehotărât pe prezicător. Afra, care îi observă privirea, se înfurie:

— Dottore Madathanus, de ce nu faceţi nimic?

Doctorul ridică din umeri:

— Mă tem…

— Daţi-i un elixir sau unul dintre medicamentele dumneavoastră miraculoase! Lipsa de acţiune este, cu siguranţă, cel mai prost medicament.

Trimisul dădu aprobator din cap, şi Madathanus coborî în cabina lui.

Liutorând continua să se lupte să respire. Fu cuprins de convulsii, ceea ce îi dădu lui padre ocazia să ridice tonul şi să mărească ardoarea rugăciunilor lui.

Afra rămăsese îngenuncheată lângă prezicător. Pe neaşteptate, Liutorând deschise ochii şi îi aruncă o privire vie, aproape şmecherească, şi cu un gest imperativ îi ceru să se apropie mai mult, ca şi cum ar fi vrut să îi şoptească la ureche ceva. Afra se supuse şi se aplecă deasupra bărbatului care horcăia.

Liutorând se străduia să articuleze cuvinte. Se citea asta pe chipul lui. Apoi spuse încet, dar în așa fel încât îl auziră toţi:

— Mi-ar fi plăcut să trăiesc… momentul în care o femeie… îl sileşte pe pontif să îngenuncheze în faţa ei.

Fură ultimele cuvinte ale prezicătorului, care ca toţi cei din breasla lui credea că era cunoscător al sorţii

celorlalţi, în timp ce propria soartă îi rămânea necunoscută.

* * *

Când Lucrezia înţelese că messer Liutorând era mort, începu să ţipe şi să lovească în jur la întâmplare, ca ieşită din minţi. Ridica mâinile către cer şi blestema piraţii păgâni, rugându-se la Dumnezeu să îi pedepsească aşa cum meritau. Paolo Carriera şi padre făceau tot ce puteam ca donna Lucrezia să nu cadă în vreuna dintre săgeţile împrăştiate peste tot pe punte.

Abia se mai liniştise puţin Lucrezia, când reîncepu să se lamenteze, deoarece trimisul îi ceru căpitanului ca în conformitate cu obiceiul marinăresc prezicătorul să fie înfăşurat într-o pânză şi să fie aruncat în mare. Numai după ce padre îl luă ca martor pe Dumnezeu că acest obicei era cât se poate de compatibil cu legile sfintei Biserici şi că era aprobat în mod expres de către papă, ea îşi dădu acordul asupra procedurii.

Aşa că îl înfăşuraseră pe prezicător într-o velă albă foarte potrivită acestui scop. Pentru mai multă siguranţă, adăugară mortului o cruce şi doi bolovani dintre cei care în mod obişnuit erau folosiţi drept contragreutăţi în butoaiele cu peşte sărat şi carne sărată. Şi după ce echipajul se alinie pentru onor şi padre rosti o cucernică rugăciune şi spuse de trei ori *Requiescat in pace*, doi matrozi îl aruncară pe messer Liutorând în mare.

Înlăturarea urmelor luptei luă întreaga zi. Abia spre seară căpitanul Luca ordonă ridicarea pânzelor.

Masa comună decurse în tăcere până când, în cele din urmă, trimisul regal ridică pocalul şi rosti solemn:

— Să bem pentru messer Liutorând, care ne-a fost ani lungi însoţitor credincios!

— Pentru Liutorând! repetară comesenii într-un singur glas.

Lucrezia clătină din cap:

— Nici nu ştiu cum voi supravieţui fără el.

Vorbele sunau foarte credibil. Timp de aproape zece

ani prezicătorul luase pentru ea orice decizie şi răspunsese la orice întrebare pentru care padre nu găsise rezolvare. Chiar dacă trimisul îi privise permanent prezicerile cu neîncredere, îi apreciase totuşi inteligenţa şi experienţa de viaţă.

— Vom găsi un nou prezicător, încercă să o mai liniştească Paolo Carriera pe Lucrezia. Oricine poate fi înlocuit.

— Nu messer Liutorând! insistă Lucrezia ca un copil supărat. El a fost un om cu totul deosebit.

Afra dădu aprobator din cap, ceea ce îi prilejui trimisului remarca:

— Messer Liutorând a făcut o impresie deosebită şi asupra dumneavoastră, donna Gysela. Oare mă înşel?

— În niciun caz.

— Totuşi, cred că şi dumneavoastră sau mai bine zis soarta dumneavoastră l-a impresionat pe messer Liutorând. În definitiv, ultimele lui cuvinte vă priveau pe dumneavoastră.

Afra îi privi pe ceilalţi puţin cam încurcată.

— Ce a spus el? continuă Paolo Carriera. Dacă îmi amintesc bine, Liutorând şi-ar fi dorit să trăiască momentul în care o femeie îl obligă pe papă să îngenuncheze în faţa ei. Aveţi o explicaţie pentru asta?

Nici Afrei nu îi ieşeau din cap vorbele lui Liutorând. În orice caz, acesta fusese un maestru al artei lui. Dacă previziunea lui se va adeveri, fără îndoială că aceasta ar fi în legătură cu pergamentul. Deja fratele Dominic îi spusese la Strassburg lucruri asemănătoare.

Căzută pe gânduri, Afra răspunse:

— Nu, messer Paolo, nu am o explicaţie pentru asta. Dar poate că ar trebui să ne gândim că în preajma morţii oamenii spun adesea lucruri stranii.

— Spusele lui numai confuze nu erau. Mai că lăsa impresia că voia chiar să se distreze.

— Pe seama papei de la Roma? întrebă şocat padre şi făcu scurt semnul crucii.

Trimisul regal se sprijini cu coatele pe masă şi i se

adresă lui padre:

— La cine s-ar fi referit cu termenul de pontif, dacă nu la papa de la Roma?

Padre clătină din cap, fără să răspundă.

O vreme toţi tăcură impresionaţi, până când trimisul întrerupse această tăcere.

— Eu cred, începu el ezitant, că donna Lucrezia are să ne comunice ceva nouă, tuturor.

Soţia lui îşi drese glasul şi începu pe un ton oficial:

— Probabil că toţi aţi aflat, iar cei care nu au aflat o vor face acum, că donna Gysela mi-a salvat viaţa în timpul atacului piraţilor. Fără curajul ei, eu aş fi fost acum precum messer Liutorând, pe fundul mării, înfăşurată într-o velă. Înghiţi în sec şi continuă: Fapta ei este cu atât mai remarcabilă cu cât m-am comportat fără motiv faţă de ea într-un mod dispreţuitor şi am respins-o. Se întoarse către Afra: Sper că mă veţi ierta.

— Nu trebuie să vă scuzaţi, donna Lucrezia. În definitiv, eu am fost aceea care am pătruns în viaţa dumneavoastră. Ajutorul dat de mine a fost doar expresia poruncii creştine de a-ţi iubi aproapele.

Afra nu se simţi bine spunând aceste cuvinte. Ştia foarte bine că ea nu procedase în virtutea poruncii creştine a iubirii aproapelui, ci în virtutea unui automatism inexplicabil atunci când o salvase pe Lucrezia de săgeata mortală a piratului.

— Oricum ar fi, vă datorez viaţa, spuse Lucrezia, şi în semn de mulţumire veţi primi de la mine ceea ce am mai de preţ.

Cu ochii mari Afra urmări cum soţia trimisului îşi scotea de pe deget un inel mare cu pietre sclipitoare. Era un rubin înconjurat de cinci diamante. Inscripţia din interiorul lui promitea purtătorului un viitor fericit.

Afra rămăsese fără cuvinte. Niciodată nu avusese o bijuterie. Un inel din aur cu pietre sclipitoare – nici nu ar fi îndrăznit să viseze la aşa ceva. Ţinea pierdută inelul între degetul mare şi arătător ca pe o comoară.

— Luaţi-l, este al dumneavoastră! îşi întări Lucrezia

spusele.

— Nu pot să accept, murmură Afra după ce îşi recăpătă darul vorbirii, chiar nu pot, donna Lucrezia. Cadoul este mult prea preţios!

Lucrezia zâmbi cu superioritate:

— Ce este preţios în viaţa aceasta? În orice caz viaţa este mai preţioasă decât aurul şi nestematele. Luaţi inelul şi păstraţi-l cu cinste!

Confuză, Afra puse bijuteria pe degetul inelar al mâinii stângi. Sclipirile lui în lumina lumânărilor îi aminteau de copilărie, când tatăl ei îi istorisea poveşti şi legende din vremuri vechi. În imaginaţia ei, reginele şi prinţesele din poveşti purtau asemenea inele sclipitoare. Iar acum un astfel de inel se afla pe degetul ei. Aproape că îi dădură lacrimile.

Masa comună decurse într-o atmosferă încordată. Faptul că cineva alături de care mâncaseră cu o zi înainte era acum mort îi apăsa pe toţi. Chiar şi pe trimisul regal, din al cărui cerc de prieteni prezicătorul nu prea făcea parte, moartea lui Liutorând îl apăsa în asemenea măsură încât exageră cu vinul, pleoapele îi deveniră grele şi stomacul i se revoltă. Se ridică de pe scaun cu greutate şi râgâind merse împleticit afară, unde vărsă aplecat peste balustradă. Înainte de a se retrage toţi la culcare, Lucrezia o îmbrăţişă pe Afra şi o sărută pe obraz.

Atacul piraţilor îi întârziase o zi, dar în zilele următoare vântul le fu prielnic. Şi astfel, la zece zile după ce părăsise Veneţia *Ambrosia* intra cu bine în portul-mamă: Napoli.

Napoli, aflat în golful dintre Monte Calvario şi marele Castel San Elmo, era un oraş dens populat, în care sărăcia pescarilor şi a marinarilor se întâlnea cu luxul clerului şi al numeroaselor biserici. Napoli era zgomotos, murdar şi rebel, dar aşezarea lui, în fundal având conul retezat al unui vulcan, şi la sud un golf deschis, era incomparabilă. Napolitanii, care de fapt nu existau, pentru că ei alcătuiau un amestec pestriţ de popoare şi rase, afirmau că oraşul lor putea fi doar iubit ori urât. O altă posibilitate nu exista.

Trimisul regal şi donna Lucrezia făceau parte fără discuţie dintre aceia care iubeau Napoli. După fiecare absenţă lungă, se întorceau plini de entuziasm în oraşul lor. Şi asta cu toate că palazzo în care locuiau la Veneţia întrecea pe departe în privinţa luxului casa de pe versantul lui Monte Posillipo.

Chiar dacă Afra cucerise tot ataşamentul Lucreziei şi al soţului ei, şi cu toate că în casa Carriera avea propria cameră cu vedere la golf, ea îl încunoştinţă pe trimis că nu voia să profite prea mult timp de ospitalitatea acestuia. Afra nu se simţea deloc bine de când călătorea sub nume fals.

Trimisul regal se arătă dispus să îi pună la dispoziţie o trăsură cu vizitiu. Acesta trebuia să o ducă cu bine la Montecassino şi apoi să o aducă înapoi. Dar Afra refuză. În cele din urmă, Paolo Carriera îi făcu Afrei cadou o şaretă pe două roţi şi cel mai bun cal al său şi insistă ca în plus să mai accepte şi o pungă cu bani.

Cu aceste bogate cadouri, Afra porni la drum. Deşi trecuse timp bun de când nu mai condusese un atelaj, calul de povară voinic şi supus mergea la trap ascultând de hăţuri. Trimisul regal îi recomandase să urmeze Via Appia. Aceasta era pietruită şi suficient de lată pentru a nu crea probleme când se întâlneau două atelaje.

În spatele zidurilor de la Montecassino

În prima zi, drumul Afrei străbătu o câmpie mănoasă, dar nesănătoasă. Milioane de ţânţari asaltau calul şi pe conducătoarea atelajului. Aerul era umed şi sufocant. Pretutindeni duhnea a putrefacţie şi a mâl. Spre seară, ajunse la Capua, un orăşel fortificat situat într-unul dintre meandrele râului Volturno, cunoscut pe vremuri pentru decăderea lui morală şi pentru faptul că zilele lui de aur erau de mult apuse.

La un han la care trăgeau de regulă negustorii, Afra găsi un adăpost modest pentru noapte. A fost necesară o anumită artă a convingerii şi un bacşiş respectabil pentru a-l convinge pe hangiu, un grec cam tâmpiţel, ca mulţi alţi hangii între Napoli şi Roma, să renunţe la părerea

preconcepută că o femeie care călătorea singură putea fi doar o *butana* sau cum i se spunea la nord de Alpi o târfă. Acest incident nu era tocmai de natură să o stimuleze să îşi continue călătoria.

Pe timpul lungului drum spre nord, Afra cugetă dacă nu ar fi în avantajul ei să se deghizeze în bărbat. Încă la bordul corăbiei care o transportase la Napoli cochetase cu această idee. Hainele pe care căpitanul vasului i le dăduse să le îmbrace de frica piraţilor se aflau încă în bagajul ei. Desigur că nu era puţin lucru să se imagineze pentru câteva zile, săptămâni ori luni în rolul unui bărbat. Pentru că trebuia să ia nu numai înfăţişarea exterioară a unui bărbat, ci trebuia să adopte şi comportamentul corespunzător. Se mai gândea probabil, că nici nu exista o altă posibilitate de a intra în mănăstirea Montecassino.

Într-o mică localitate de la poalele lui Monte Petrella, de unde pornea un drum neamenajat spre Montecassino, Afra se tunse la bărbierul satului ca un paj. Bărbierul vorbea o limbă de neînţeles pentru Afra. În acest fel fu scutită să se mai justifice pentru tunsoarea bărbătească pe care o ceruse.

Poteca pietroasă care urca muntele era anevoioasă, ceea ce o făcu pe Afra să întârzie cu mai mult decât o zi peste cât îşi propusese. Pentru a-i acorda calului o pauză şi pentru a-şi verifica aspectul bărbătesc, îşi oferi şi ea un ultim popas pentru înnoptat în San Giorgio, un sat situat pe Liri. Liri, un râuleţ romantic şi nehotărât, care îşi schimba deseori cursul înainte de a se uni cu Gangliano, nu prea avea apă în acest anotimp. Hanurile în care primăvara şi vara nu găseai un loc liber, pentru că era în floare pelerinajul la mormântul sfântului Benedict, acum erau aproape goale.

Proprietarul singurului loc de înnoptat şi în acelaşi timp şi tavernă se arătă foarte bucuros la venirea neaşteptatului client şi i se adresă Afrei, îmbrăcată bărbăteşte, cu „tinere domn”. În timp ce argaţii se ocupau de cal, de şaretă şi de bagaj, Afra adoptă în timpul cinei un comportament bărbătesc: îşi trase nasul şi tuşi mai să-şi

scuipe plămânii, aşa cum era de aşteptat de la un căruţaş greu încercat după o călătorie epuizantă.

Când a doua zi de dimineaţă porni spre Montecassino, era aproape sigură că nimeni nu se va mai îndoi că ar fi bărbat. Pe la prânz, ajunse la Cassino, mica localitate sărăcăcioasă de la care mănăstirea de pe muntele vecin preluase numele.

Asemenea unei temerare fortificaţii care rezistase unor numeroase războaie, mănăstirea-mamă a călugărimii occidentale domina valea de pe versantul abrupt al muntelui. Cele patru etaje aşezate unul peste altul şi nenumăratele ferestre orientate în toate direcţiile ca nişte ambrazuri te făceau să bănuieşti oarecum dimensiunea complexului de clădiri şi numărul locuitorilor lui. Nimeni nu ştia cu exactitate câţi călugări, dar mai ales câţi învăţaţi, teologi, istorici, matematicieni şi bibliotecari se ascundeau în spatele istovitelor ziduri de la Montecassino. Umbla zvonul că aici călugării se duşmăneau unii pe alţii. În urmă cu şaizeci şi cinci de ani, un cutremur prefăcuse în ruină mari părţi ale mănăstirii. Cu alte secole înainte, longobarzii, sarazinii şi împăratul Frederic al II-lea atacaseră mănăstirea. Împăratul îi alungase pe călugări şi aşezase o garnizoană militară în mănăstire.

* * *

La poalele muntelui, acolo unde începea să urce o potecă atât de îngustă, încât nu exista loc pentru o căruţă ce ar fi venit din sens invers, Afra fu abordată de un călugăr.

— Domnul fie cu dumneata, tinere! încotro mergeţi?

— La mănăstirea sfântului Benedict, răspunse ea. Nu aveţi acelaşi drum?

Tânărul în rasă neagră confirmă.

— Dacă mă lăsaţi să urc, vă voi arăta drumul cu plăcere.

— Urcaţi.

Călugărul îşi suflecă rasa şi urcă în şaretă.

— Permiteţi-mi o remarcă, tinere, dacă doriţi să

ajungeţi înainte de a se lăsa întunericul, trebuie să vă grăbiţi.

Afra duse mâna deasupra ochilor şi privi spre creasta muntelui.

— Nu vă lăsaţi înşelat, zise benedictinul, drumul este abrupt şi are multe cotituri. Chiar şi un cal bun, ca al dumitale, are nevoie de trei ore de mers, fără să punem la socoteală odihna.

— Şi aveţi şi un loc de înnoptat pentru mine şi calul meu?

— Nu vă faceţi griji, în faţa mănăstirii noastre este un han pentru pelerinii şi învăţaţii care vin aici pentru scurt timp. Ce vă aduce la muntele sfântului Benedict?

— Cărţile, frate, cărţile!

— Deci sunteţi bibliotecar?

— Cam aşa ceva. Afra încercă să pară degajată. Şi dumneavoastră? Ce vă mână spre zidurile de la Montecassino?

— Sunt alchimist!

— Alchimist? Călugăr benedictin alchimist?

— Ce este de mirare, tinere?

Afra râse ştrengăreşte.

— Dacă eu sunt corect informat, alchimia nu prea face parte dintre ştiinţele binecuvântate de Biserică.

Călugărul ridică degetul arătător avertizând:

— Tinere, mănăstirea Montecassino este o excepţie. Ceea ce înseamnă că noi nu suntem supuşi nimănui, doar papei de la Roma. Şi de fapt alchimia este o ştiinţă asemenea celorlalte. Nu ştiinţa este condamnabilă, ci scopul pe care ea îl urmăreşte. Iar faima proastă a breslei noastre nu se datorează alchimiei, ci alchimiştilor. Majoritatea lor se comportă ruşinos, cu formule şi reţete pline de mister, care nu sunt altceva decât un rezultat al aritmeticii ori al ştiinţelor naturii. Şi acestea au prea puţin de-a face cu vrăjitoria.

— Dumneavoastră sunteţi unul dintre puţinii din această breaslă, care susţine aşa ceva!

— Ştiu. Dar Montecassino a fost întotdeauna

cunoscut pentru caracterul răzvrătit al călugărilor ei. Cu siguranţă că vă veţi lovi de el. În ce mă priveşte, eu trăiesc strict după regulile sfântului Benedict, spre deosebire de mulţi alţii din această mănăstire. Eu săvârşesc, împreună cu fraţii mei întru Domnul rugăciunile de peste zi şi cunosc pe dinafară părţi mari din Noul Testament. Dar, dacă mă întrebaţi ca alchimist dacă minunile descrise în Biblie ca fiind ale lui Matei, Marcu, Luca şi Ioan sunt într-adevăr minuni, atunci răspunsul pe care îl veţi primi de la mine vă va surprinde: Când Domnul colinda pe Pământ, se folosea de metode ale ştiinţelor naturii şi ale alchimiei.

— Sfântă Fecioară! Domnul Iisus era alchimist?

— Prostii. Faptul că Domnul nostru utiliza alchimia nu înseamnă că era de meserie alchimist. Este doar o dovadă a cunoştinţelor şi a inteligenţei Sale. Iar faptul că se folosea de cele două calităţi nu îi ia nimic din sanctitate, ba dimpotrivă.

În timp ce mâna calul la deal, Afra îl examina dintr-o parte pe călugărul alchimist. Bărbatul cu tonsura bine aranjată nu era cu mult mai în vârstă decât ea. Ca toţi călugării, avea o piele roz, dar o privire vie şi vicleană. Spre deosebire de Rubaldus, pe care ea îl întâlnise la Ulm şi care îşi ascundea vorbele în spatele unei pălăvrăgeli voit pline de mister, benedictinul părea deschis, comunicativ, în niciun caz nu ca un mag ori ca un vrăjitor.

Drumul deveni mai pietros şi mai abrupt şi avea în dreapta şi în stânga un hăţiş de nepătruns. Stejari, goruni şi chiparoşi se luptau pentru cele mai bune locuri pe solul sărac. Uneori, aceştia erau atât de deşi, încât privirea nu mai pătrundea de-a lungul văii. La o cotitură, Afra opri calul pentru a-i oferi o scurtă pauză.

— Mai este mult? îl întrebă ea pe preot.

— V-am spus că drumul este mai lung decât pare. Nu suntem nici măcar la jumătatea lui.

— De ce mănăstirea dumneavoastră se află tocmai pe cel mai înalt vârf, până la care calului meu îi iese sufletul?

Ca un căruţaş versat, Afra lovi cu palma partea din spate a calului.

— Am să vă spun, răspunse călugărul alchimist. Sfântul Benedict a ales acel loc paşnic pentru a scăpa de zgomotele deşarte ale acestei lumi.

Afra dădu din cap şi îşi plimbă privirea de-a lungul văii. Călugărul avea dreptate. Nu se auzea niciun sunet. Doar din când în când croncănitul unui un corb care îşi urma calea planând singuratic.

— Este probabil un urmaş al celor trei corbi îmblânziţi ai sfântului Benedict, spuse călugărul, în timp ce Afra îşi îndemna calul din nou la drum. Şi când Afra îl privi nedumerită, continuă: Mi se pare că nu cunoaşteţi povestea sfântului Benedict.

— Chiar de m-aţi socoti prost, cu voia dumneavoastră recunosc, nu o ştiu. Cum e această poveste?

— Spre sfârşitul secolului al V-lea după Hristos, trăia nu departe de aici Benedict de Nursia. El prefera singurătatea unei grote montane mediului zgomotos al oamenilor. Îi ţinea tovărăşie doar un corb. Singurătatea aleasă de el însuşi nu era simplu de suportat. Desfrânate imagini ale unor femei libertine i se înfăţişau, în timp ce se răsucea în scaieţi şi ghimpi. În cele din urmă, a decis să întemeieze mănăstiri, douăsprezece la număr. Acolo voia să se dedice vieţii contemplative, dar şi active, împreună cu cei ce îi împărtăşeau ideile. Şi aşa a fost. Într-o localitate apropiată, trăia un popă cu numele de Florentinus. Se bănuia că în pielea lui se afla diavolul. Şi modul în care s-a desfăşurat povestea a dat dreptate bănuielii: Florentinus i-a trimis lui Benedict pâine otrăvită. Dar acesta l-a ghicit ca prin minune şi i-a spus corbului aflat permanent în apropiere lui: „Testează tu dacă pâinea poate fi mâncată”. Când blândul corb a refuzat, Benedict i-a poruncit: Du-o pe un munte înalt, unde nu ajunge omul niciodată, pentru a nu produce stricăciuni!” Corbul a făcut aşa cum i s-a poruncit. Când popa-diavol a încercat să îi facă pe Benedict şi pe tovarăşii lui să păcătuiască trimiţându-le în grădina mănăstirii şapte fete destrăbălate, Benedict şi adepţii lui şi-au strâns lucrurile pentru a întemeia o mănăstire în alt loc. Ei au fost însoţiţi de corbul

cel blând, căruia i s-au mai adăugat alţi doi corbi. Şi când aceştia au ajuns pe vârful muntelui Montecassino, Benedict a hotărât să întemeieze aici o nouă mănăstire.

O vreme, Afra nu scoase o vorbă şi se gândi. După care spuse:

— Şi dumneavoastră credeţi asta?

Călugărul clătină din cap.

— Chiar dacă povestea nu este adevărată, este măcar bine născocită. Cui i-ar face rău?

— Nimănui. Aveţi dreptate. Dar Benedict, la care vin atâţia pelerini, este cu adevărat îngropat în bazilica mănăstirii dumneavoastră?

— Asta nu este o legendă, susţinu călugărul alchimist. Benedict şi sora lui, Scholastica, şi-au găsit odihna veşnică pe muntele mănăstirii. Benedict chiar şi-a prezis cu precizie ziua morţii. Există totuşi lucruri ce îl lasă fără cuvinte şi pe un călugăr alchimist ca mine. De altfel, eu sunt fratele Johannes.

Afra tăcea, în vreme ce şareta o hurducăia zdravăn. În cele din urmă, răspunse pomenind un nume cunoscut ei de undeva:

— Elia, numele meu este Elia.

Călugărul privi gânditor înainte. Apoi spuse plin de seriozitate:

— Aţi putea fi luat drept reîncarnarea profetului Ilie, care a urcat la cer cu un car de foc. Aşa scrie în Cartea Regilor.

— Eu? zise surprinsă Afra şi fără să vrea trase cu putere de hăţuri.

Calul, care până atunci îşi urmase stoic drumul, o luă la trap. Afra şi fratele Johannes se agăţară de banchetă ca să nu cadă. Calul nu mai putea fi oprit. Nechezând şi tropăind, o ţinu tot înainte până la un loc liber din dreptul mănăstirii, unde fără o comandă specială se opri şi se scutură de parcă ar fi vrut să scape de hamuri.

Alb ca un cearşaf, fratele Johannes sări din şaretă. Nu scotea o vorbă. Şi Afra era bucuroasă că ajunseseră cu bine la destinaţie.

Conduse calul trăgându-l de ham până la o clădire cu un etaj, lipită de zidul vestic al mănăstirii. Hanul oferea locuri pentru mai mult de o sută de pelerini, mâncare caldă, grajd pentru cai şi un şopron pentru căruţe. Dar în acest anotimp părea gol. În grajduri, doi boi şi câţiva catâri slabi îşi aşteptau nutreţul. O căruţă şi câteva cotigi rablagite reprezenta întregul inventar al şopronului. Şi nici urmă de vreun suflet omenesc.

— Cât timp vreţi să rămâneţi aici? întrebă fratele Johannes, care o ajuta pe Afra să se cazeze.

— Voi vedea asta, depinde de cât de repede îmi rezolv treaba.

— Dacă vreţi, spuse călugărul alchimist sfios, vă duc la fratele Athanasius, hangiul. Se va ocupa de dumneavoastră şi va avea grijă ca nici calului să nu îi lipsească nimic.

Afra acceptă recunoscătoare. Şi, în timp ce se apropiau de intrarea hanului, Afra ridică privirea. Din apropiere, mănăstirea sfântului Benedict părea şi mai mare, şi mai inexpugnabilă, şi mai distantă decât păruse văzută din vale. Totuşi, de aproape, erau vizibile şi stricăciunile din ziduri şi ochiurile de ferestre prin care şuiera vântul. Pe ici-colo mănăstirea era chiar o ruină. Deja se întuneca, şi lumina tot mai slabă, ca şi liniştea deplină făceau ca totul să pară funest.

„Şi aici trăiesc călugări conform regulilor ordinului sfântului Benedict?” vru să întrebe Afra. Dar fratele Johannes, care părea că ghicise gândurile Afrei la vederea ruinelor, spuse:

— Nu vreau să vă ascund faptul că deasupra mănăstirii Montecassino plutesc nori grei. Şi nu este doar o figură de stil. Nu numai clădirile sunt afectate, ci şi oamenii care le locuiesc sunt descurajaţi şi bolnavi. În orice caz, cei mai mulţi.

Şi parcă înspăimântat de propriile cuvinte, acesta duse mâna la gură şi amuţi.

Şi Afra se simţi neliniştită:

— Cum să înţeleg asta, frate Johannes?

Călugărul făcu un gest de apărare şi răspunse:

— Aş fi făcut mai bine să tac. Dar mai devreme ori mai târziu, aţi fi văzut ce se petrece în spatele zidurilor de la Montecassino. Acest lucru nu îi poate fi ascuns nimănui dintre cei care rămân aici mai mult de două zile.

Bineînţeles că vorbele rostite de călugărul alchimist o făcură curioasă pe Afra. Dar ea era obosită şi oricum avea suficient timp să se lămurească în zilele următoare.

La intrarea în căminul pelerinilor, le ieşi în întâmpinare un călugăr rotofei. Era îmbrăcat în alb şi avea un şorţ lung până în podea. Fratele Johannes i-l prezentă pe Elia, care intenţiona să se bucure de ospitalitatea lui câteva zile.

— Dacă vă convine, i se adresă fratele Johannes Afrei, mâine după rugăciune vă iau pentru a vă face cunoştinţă cu fratele bibliotecar.

Afra consideră propunerea alchimistului ca fiind inoportună. În ciuda ori tocmai din cauza travestirii ei, era suficient de conştientă că nu avea nevoie de nimeni care să îi fie ajutor. Dar, după o scurtă cugetare, decise să accepte totuşi oferta. Poate că acesta era bine intenţionat şi poate că ea devenise prea suspicioasă în urma celor trăite în ultimele săptămâni.

Fratele Athanasius, gospodarul căminului, era singurul benedictin care înnopta în afara zidurilor mănăstirii. Pentru toţi ceilalţi poarta grea din fier se închidea după vecernie şi se redeschidea la utrenie. Athanasius avea o faţă rotundă şi lată ca o minge de foc, impresie întărită de părul lui roşu tuns ca al Afrei.

Ceea ce îi deosebea cel mai mult pe benedictini de ceilalţi călugări era veselia. Când Afra îi spuse asta chiar la început, călugărul răspunse astfel:

— Chiar dacă nici în Vechiul şi nici în Noul Testament nu se spune o vorbă despre râs, nicăieri nu este scris că râsul şi veselia sunt interzise pe pământ. Nici nu îmi pot imagina că Domnul Dumnezeu a inventat râsul pentru a-l interzice apoi.

După ce luă o masă uşoară, un fel ciudat de mâncare

din ciuperci cu cârnăciori de aluat groşi ca degetul, fratele Athanasius îi turnă un pahar cu vin roşu de pe versanţii focoşi ai Vezuviului – aşa cum ţinu să întărească hangiul făcând cu ochiul.

Şi, pentru că între timp se înserase, iar în cămin se mai afla un singur oaspete, fratele Athanasius luă loc alături de Afra la masa cea lungă şi începu să pălăvrăgească degajat. Pe neaşteptate, dar fără gânduri ascunse, o întrebă pe Afra:

— De unde veniţi, tinere Elia?

Afra nu găsi niciun motiv să ascundă adevărul. Deja se încurcase prea mult în minciuni.

— Sunt din Strassburg. Acesta se află la nord de Alpi.

— Aha! exclamă benedictinul cel rotofei.

— Cunoaşteţi Strassburgul?

— Doar după nume. Încă nu am ajuns mai departe de Roma. Dar cu câteva zile în urmă am avut ca oaspete un alt tânăr nobil din Strassburg. Era neguţător şi era foarte grăbit.

Afra reuşi doar cu mare efort să îşi ascundă emoţia. Vocea ei, căreia pentru ca nimeni să nu-i pună la îndoială bărbăţia se străduia să-i dea o notă gravă, sună neaşteptat de subţire:

— Vă amintiţi numele lui?

Fratele Athanasius degusta de zor vinul, aşa că nu intră la bănuieli. Călugărul răspunse candid:

— Nu, i-am uitat numele. Ştiu doar că a predat ceva la mănăstire şi că voia să plece la târgul de la Messina. Neguţătorii se grăbesc totdeauna.

— Se numea cumva Melbrüge, Gereon Melbrüge? întrebă Afra, plină de aşteptări.

Călugărul lovi cu pumnul în masă, apoi ridică degetul arătător de parcă tocmai descoperise teorema lui Pitagora:

— Pe fericitul sfârşit al sfântului Benedict, da, Melbrüge se numea!

— Când a fost asta? se interesă în continuare Afra.

Rotofeiul călugăr se încruntă, încercând să-şi aducă aminte.

— Trebuie să fi fost acum o săptămână, acum vreo cinci, şase zile. Aveaţi stabilită o întâlnire cu el?

— Nu, nu, căută Afra să mai liniştească lucrurile şi începu să caşte. Sunt mort de oboseală. Dacă îmi permiteţi, m-aş duce să mă culc.

— Domnul să vă binecuvânteze!

Afra dezbrăcă bucuroasă şi uşurată hainele bărbăteşti. În fond, a fi bărbat îi displăcea, ea era femeie şi îi plăcea ce era. Fratele Athanasius îi dăduse o cameră de una singură şi, ca şi cum ar fi bănuit că avea ceva de ascuns, uşa camerei era prevăzută cu zăvor.

După discuţia cu gospodarul căminului, putea trage nădejde că se afla în apropierea pergamentului. Acum mai trebuia să pună mâna pe enigmaticul document fără a face vâlvă.

* * *
*

De mult timp nu mai dormise Afra atât de bine şi de adânc. Sub nume fals şi travestită în bărbat, se putea simţi în siguranţă. Când clopotul mănăstirii bătu de utrenie, Afra era deja trează. Era încă întuneric şi în plus şi frig, aşa că îşi trase peste cap pătura cu iz stătut şi moţăi în continuare.

Îşi imagina că poseda deja pergamentul şi că se afla acasă, dincolo de Alpi. Dar unde era acasă? Nu putea să se întoarcă la Strassburg. Cine ştie dacă Ulrich von Ensingen mai trăia? La Ulm, era în pericol să fie condamnată ca instigatoare la uciderea soţiei arhitectului catedralei, ba poate şi pentru vrăjitorie. Nu, trebuia să înceapă o viaţă cu totul nouă, undeva într-un loc străin, unde să-şi poată construi norocul. Dar nu ştia unde va fi acest loc. Ştia doar atât: pergamentul trebuia să îi fie de folos în acest scop.

O apucă tremuratul de tensiune când se gândi la ce se putea întâmpla cu cărţile pe care Gedeon Melbrüge le transportase de la Strassburg la Montecassino. Cunoştea din proprie experienţă pericolele unei călătorii lungi. Se decise să nu mai rămână sub pătură. Se ridică, îmbrăcă hainele bărbăteşti şi îşi ascunse sânii sub o pânză pe care

o înfăşură în jurul trupului.

După puţin timp, sosi fratele Johannes, ca să o ia pe Afra. Deja participase la slujba de dimineaţă şi părea bine dispus. Dinspre răsărit, soarele îşi trimitea primele raze prin ceaţa toamnei. Mirosea a frunziş jilav.

— Unele lucruri au să vi se pară ciudate, zise călugărul alchimist în drum spre poarta mănăstirii.

Din cauza frigului, el îşi ţinea mâinile vârâte în mâneci.

— Asta mi-aţi spus deja ieri, frate Johannes.

Călugărul dădu din cap.

— Nu pot să vă spun întreg adevărul. Oricum nu aţi înţelege. Vă spun doar atât: nu în fiecare rasă pe care o veţi întâlni în mănăstirea sfântului Benedict se află un călugăr. Şi nu oricine se dă plăcut lui Dumnezeu chiar este pe placul Domnului nostru.

Vorbele secretoase ale alchimistului o înfuriară pe Afra.

— Deci dumneavoastră nu aţi fi un benedictin?

— Pe sfântul Benedict şi pe virtuoasa lui soră Scholastica, eu sunt benedictin şi aşa să mă ajute Dumnezeu!

— Atunci nu vă înţeleg spusele, frate Johannes.

— Nici nu trebuie, nobile Elia, încă nu trebuie.

— Aţi putea fi ceva mai explicit?

Călugărul alchimist scoase mâna dreaptă din mânecă şi duse degetele la buze, căci se apropiau de poarta mănăstirii. Afra se miră: poarta avea două intrări. Una în dreapta, una în stânga. Dar, în timp ce intrarea din dreapta era deschisă, cea din stânga era încuiată. Fratele Johannes îi arătă Afrei intrarea din dreapta.

Trecând prin faţa portarului pleşuv, care privea cercetător printr-o ogivă, fratele Johannes apucă pe o galerie boltită. Destinaţia ei iniţială se mai putea doar bănui. Coloanele şi bolta erau în mare parte distruse. Blocuri de piatră erau stivuite în vederea unei utilizări ulterioare.

La capăt, unde galeria făcea o curbă la dreapta, o uşă

dădea către o scară sinuoasă. Rotindu-se de mai multe ori în jurul propriei axe, aceasta conducea la nivelul superior, de unde se putea arunca o privire în interiorul mănăstirii. Afrei îi atrase atenţia o zidărie de netrecut, care, descriind o serie de meandre împărţea complexul de clădiri în două jumătăţi.

Dar, înainte de a apuca să întrebe ce semnifica această separaţie, fratele Johannes o luă de braţ şi o împinse înainte, de parcă s-ar fi grăbit foarte tare. Afrei îi era frig. Dar nu din cauza aerului răcoros al toamnei, ci pentru că piatra pretutindeni roasă a ruinelor mănăstirii îi dădea frisoane, îi provoca o nelinişte interioară bizară. Spre deosebire de marile catedrale de la nord de Alpi, a căror arhitectură tinzând spre cer făcea să vibreze până şi inima unui necredincios, dărăpănata mănăstire Montecassino avea mai curând un efect apăsător şi înspăimântător.

Păşind grăbiţi şi în tăcere ajunseră în cele din urmă la intrarea în bibliotecă. Grinda din piatră de deasupra portalului negru purta inscripţia SAPERE AUDE. Când călugărul sesiză privirea întrebătoare a Afrei, îi explică:

— „Îndrăzneşte să fii înţelept”. Unul dintre cele mai îndrăzneţe principii ale poetului roman Horaţiu.

După ce bătură de trei ori în uşă, le deschise un bibliotecar bărbos, frământat de gânduri, care îi examină scurt din priviri pe vizitatori şi dispăru grăbit şi fără să scoată o vorbă în izul stătut al pereţilor cu cărţi de necuprins cu privirea.

— Fratele Maurus, îi şopti Afrei călugărul alchimist. Este cam ciudat, ca toţi cei care îşi petrec viaţa printre cărţi.

Plecară împreună în căutarea fratelui bibliotecar, care dispăruse atât de brusc printre cărţile lui.

— Frate Maurus! strigă aproape şoptit alchimistul, parcă temându-se că vocea lui ar putea să facă zidurile de cărţi să se prăbuşească. Frate Maurus!

După un timp, se auziră apropiindu-se paşi şi din labirintul cărţilor lui apăru bibliotecarul asemenea unei

fiinţe extraterestre morocănoase. Privindu-l, Afra îşi puse fără să vrea întrebarea de ce bibliotecarii trebuie să fie întotdeauna bătrâni şi trişti. Tatăl ei susţinuse permanent contrariul: „cărţile te menţin tânăr şi te fac fericit”, spunea el, şi de aceea o învăţase cititul şi scrisul.

— Mă numesc Elia şi tatăl meu a fost bibliotecar la contele von Württemberg, se prezentă Afra. Se aşteptase ca fratele Maurus să o întâmpine la fel de morocănos cum îl întâmpinase mai înainte pe călugărul alchimist, dar, spre mirarea ei, chipul acestuia se lumină într-un ceva ce cu oarecare fantezie s-ar putea numi chiar un zâmbet, când cu o voce răguşită spuse:

— Îmi amintesc bine bibliotecarul contelui von Württemberg! Un bărbat înalt, voinic, cu o instruire temeinică în adevăratul înţeles al cuvântului.

Se opri şi aruncă fratelui Johannes o privire supărată. Ai fi putut crede că avea ceva împotriva alchimistului, şi chiar aşa era.

Fratele Johannes se despărţi de ei fără alte politeţuri şi din mers i se adresă Afrei:

— Dacă aveţi nevoie de ajutorul meu, mă găsiţi în laboratorul meu din pivniţa din aripa de vizavi.

Abia se închise uşa grea din lemn de stejar în urma acestuia, că bibliotecarul îl şi bârfi:

— Chiar dacă contravine poruncii privitoare la iubirea aproapelui, nu îmi place, nu îl pot suferi. Este fals ca şarpele răului, iar ştiinţa lui este izvorul tuturor blestemăţiilor din lume. Cum de aţi dat tocmai de el, nobile Elia – acesta vă este numele, nu?

— Aşa mă numesc. Iar pe fratele Johannes l-am întâlnit întâmplător pe drum spre Montecassino.

Afrei i se păru că bibliotecarul o străpungea cu privirea. Cu ochii întredeschişi el o măsura încet, din cap până în picioare, făcând-o să se întrebe dacă deghizarea ei nu o trădase.

— Nobile Elia, repetă gânditor fratele Maurus, de parcă numele i-ar fi amintit ceva. Şi ce mai face tatăl dumneavoastră? întrebă el brusc şi adăugă: Nu mai este

tocmai tânăr.

— Tatăl meu este mort de mult. A murit în urma unei căzături de pe cal.

Domnul să-i odihnească sărmanul suflet! După ce făcu o pauză, continuă: Şi acum aţi preluat dumneavoastră treburile lui?

După ce fratele Maurus aproape că îi sugerase răspunsul, Afra se hotărî pe loc să îşi modifice planurile iniţiale.

— Da, sunt de asemenea bibliotecar, dar tânăr şi fără experienţa necesară unei sarcini atât de importante. Dar, după cum ştiţi, meseria dumneavoastră nu se studiază precum teologia, medicina ori matematica. Doar experienţa şi preocuparea de ani de zile pentru carte fac dintr-un ignorant un bibliotecar competent. În orice caz aceasta era părerea tatălui meu.

— Înţelepte cuvinte, nobile Elia! Iar acum vreţi să vă desăvârşiţi aici cunoştinţele.

— Aşa este, frate bibliotecar. Tata vorbea deseori despre dumneavoastră şi vă lăuda cunoştinţele de specialitate. Era de părere că, dacă ar exista un om care l-ar putea învăţa ceva pe el, atunci acela ar fi doar fratele Maurus de la mănăstirea Montecassino.

Atunci, bătrânul izbucni într-un râs sarcastic. Hârâi tare şi înghiţi de câteva ori în sec. După ce se potoli, strigă răguşit:

— Fariseu! Sunteţi un fariseu! Vreţi să mă duceţi cu zăhărelul, pentru a obţine un avantaj. Niciodată şi nicicând tatăl dumneavoastră nu a vorbit astfel despre mine! Era un şarlatan, dar unul foarte inteligent. M-a lăsat fără o căruţă de cărţi pentru câţiva ducaţi amărâţi, cărţi despre care susţinea că nu valorează mai nimic şi că ar mai exista în biblioteca noastră alte două sau trei exemplare identice. L-am crezut şi l-am lăsat să aleagă. După cutremur, mănăstirea se bucura de orice ducat. Nu numai chiliile călugărilor, ci şi cea mai mare colecţie de cărţi a creştinătăţii erau vara şi iarna expuse intemperiilor, pentru că acoperişul se prăbuşise. De mai multe ori am fost

nevoiţi să dăm la o parte zăpada de pe foliantele noastre vechi de sute de ani. Stareţul Alexius a dispus să fie vândute cărţi care nu sunt indispensabile vieţii mănăstirii. Nu chiar fără temei Alexius spunea: „Cui i-ar folosi un tezaur de ştiinţă distrus de mucegai şi umiditate, din care ar rămâne doar copertele?” Şi aşa a profitat tatăl dumneavoastră de împrejurări şi de propria mea lipsă de experienţă. Abia după ani de zile, când în bibliotecă s-a făcut din nou ordine, mi-am dat seama pe baza inventarului cărţilor că tatăl dumneavoastră se servise cu cele mai valoroase piese din ce aveam. Aşa că îmi este greu să îmi imaginez că şi-a exprimat aprecierea cu privire la cunoştinţele mele.

— Credeţi-mă, este adevărat!

Fratele Maurus ridică ambele mâini ca şi cum ar fi vrut să spună: „gata, termină cu minciunile!”

Discursul rostit cu voce tare de bibliotecar atrase alţi călugări, care în labirintul plin cu cărţi îşi făceau treaba de arhivari, copişti, inscripţionişti şi cărători de cărţi. Pe care Afra îi zărea doar de la distanţă. Unde îşi întorcea privirea, capete curioase dispăreau în spatele rafturilor cu cărţi, precum vulpile în vizuinile lor.

În cele din urmă, Afra reluă discuţia:

— Cu amabila dumneavoastră permisiune aş dori să petrec câteva zile aici, pentru a nota titluri de cărţi care ar putea fi utile în copie bibliotecii noastre şi pentru a învăţa din activitatea de arhivare şi catalogare a bibliotecii dumneavoastră. Vă rog, nu mă refuzaţi! Nici nu veţi simţi prezenţa mea.

Chipul bărbosului călugăr se schimonosi de parcă muşcase dintr-un miez de nucă amar. Nu era greu să îi ghiceşti răspunsul.

— Sau ar fi mai bine să mă adresez stareţului? adăugă Afra.

Fratele Maurus clătină capul supărat:

— La Montecassino nu există stareţ. Oficial, pe sfântul munte nu există nici măcar călugări benedictini. În orice caz, nimeni nu se simte răspunzător pentru noi, nicio

putere bisericească ori una lumească. Noi suntem câţiva călugări care încă mai rezistăm. Este o ruşine pentru Occidentul creştin.

De teamă că bibliotecarul i-ar putea respinge solicitarea, Afra îi făcu o propunere:

— Dacă prezenţa mea vă deranjează, aş putea să rămân noaptea în bibliotecă…

— Nu, asta în niciun caz! o întrerupse fratele Maurus. Odată cu începerea rugăciunii de seară, biblioteca se închide şi nu mai este accesibilă nimănui. Nimănui!

Afra nu ştiu cum să interpreteze energica reacţie a bibliotecarului şi nu mai îndrăzni să repete solicitarea.

Cu atât mai mult o surprinse răspunsul neaşteptat al bărbosului benedictin care, morocănos şi cu evidentă neplăcere, anunţă:

— Bine, puteţi rămâne. De dragul lui Hristos şi al cărţilor. Aveţi unde să vă cazaţi?

— Oh, da, răspunse bucuroasă Afra. M-am cazat excelent la fratele Athanasius, la căminul pelerinilor. Mulţumesc!

* * *

*

În prima zi petrecută la bibliotecă, Afra se ocupă de nişte lucrări greu de precizat. Simulă notarea de titluri şi opere ale unor autori necunoscuţi ei. Dar nu îi scăpă faptul că era permanent supravegheată.

Ea era interesată cu adevărat doar de o carte groasă, legată în piele maro de viţel, având titlul *Compendium theologicae veritatis*. Dar cu cât căuta mai insistent această carte, cu atât mai multe cărţi legate în piele maro de viţel îi ieşeau în cale. Plus că nu îşi mai amintea grosimea cărţii. Bănuia că era vorba de o carte cu grosimea de o palmă. Până acum crezuse că există doar cărţi groase, cărţi mari şi cărţi mici. Acum, îşi dăduse seama că existau cărţi cu mărimi diferite, care purtau denumiri ciudate, cum ar fi in-folio, în cvarto, în octavo şi în 12. Lucrul acesta nu făcea căutarea mai uşoară.

La capătul primei zile, Afra era deprimată şi indecisă.

Ceea ce îşi închipuise că va fi atât de simplu se dovedea a fi aproape fără speranţă de realizat. Rafturile cu cărţi se înălţau până sub tavan pe înălţimea a doua etaje şi era nevoie de o scară pentru a ajunge la cele de sus. Acolo vântul şuiera printre olane. Aerul era umed şi rece.

Desigur că ar fi putut să îl întrebe pe fratele Maurus despre *Compendium theohgicae veritatis,* dar ei i se părea că era prea periculos să procedeze astfel. Avea impresia că bătrânul bibliotecar bănuia că ea căuta ceva anume. Suspiciunea cu care Maurus şi ceilalţi călugări o întâmpinaseră conducea la această concluzie.

Ca şi cum ar fi avut nevoie de o dovadă, aceasta apăru când fratele bibliotecar bătu un clopot seara, anunţând că biblioteca se închidea.

Lăsând impresia că o face cu totul întâmplător, pentru a nu îi trezi bibliotecarului suspiciuni, Afra întrebă dacă în ultimele zile un negustor renan cu numele de Melbrüge adusese cărţi, respectiv copii executate la mănăstirea dominicană din Strassburg.

— Cum spuneaţi că se numea?

— Melbrüge, din Strassburg.

— Nu am auzit de acest nume. Dar de ce întrebaţi, tinere Elia?

Ochii călugărului sclipeau.

— Ah, ne-am întâlnit la Salzburg şi el spunea că printre altele încărcase cărţi destinate mănăstirii Montecassino.

— Nu, nu cunosc niciun Melbrüge, iar cu dominicanii din Strassburg nu am legături.

Afra păru mulţumită de răspuns şi îşi luă rămas-bun. Dar prin cap îi treceau sute de gânduri.

De ce oare fratele Maurus minţea cu privire la vizita făcută de Gereon Melbrüge? Rotofeiul frate Athanasius îi confirmase prezenţa lui Melbrüge, atunci când vinul roşu de pe pantele Vezuviului îi dezlegase aseară limba. Acesta mai ştia că negustorul adusese ceva în mănăstire. Deci ce motiv exista pentru a ascunde livrarea? făcuse ea vreo greşeală după sosirea la Napoli, o greşeală care îi pusese

din nou pe urmăritori pe urmele ei? Să fi manifestat ea prea mare naivitate în privinţa simpatiei cu care o copleşiseră pe neaşteptate trimisul regelui din Napoli şi soţia sa, Lucrezia? Să fi fost totul regizat? Greu de imaginat având în vedere preţiosul inel pe care i-l dăruise donna Lucrezia şi pe care de atunci îl purta legat cu un şnur de piele pe piept.

Era aproape întuneric când Afra străbătea culoarul fără de sfârşit de la ultimul etaj. Fratele Maurus îi dăduse drumul fără un felinar, mai exact nu îi dăduse drumul, ci se simţea mai curând izgonită. Nu că ar fi forţat-o, dar poţi invita o persoană să părăsească încăperea şi cu gesturi clare.

Coborând scara în spirală adusă de nevoie la starea ei iniţială, dar încă periculoasă pentru circulaţie, Afra ajunse la bifurcaţia de la parter şi, în cele din urmă, la poarta mănăstirii. Dar poarta era încuiată şi ghereta portarului chel era goală.

Ajunsese prea târziu. Dinspre bazilică răsuna litania călugărilor. Litaniile nu preamăresc nici pe departe bucuriile existenţei lumeşti, dar recitativul pe mai multe voci părea la fel de funest ca vaietele osândiţilor din infern.

Perspectiva de a trebui să îşi petreacă noaptea în mănăstire o şoca pe Afra. Singurul care o putea ajuta în această situaţie era fratele Johannes. Aşa că plecă spre grupul de clădiri din faţă, căutând intrarea la subsol. Mai uşor de zis decât de făcut, căci complexul de clădiri, care din afară arăta deja ca o fortificaţie masivă, în interior era şi mai mare. Impresia era întărită de distrugerile dezordonate şi de lucrările de reconstrucţie, care dădeau întregului un aspect de labirint.

Afra deschise o duzină de uşi în căutarea intrării la subsol, majoritatea dând în încăperi întunecate din care ieşeau duhori respingătoare. Erau mai ales spaţii de depozitare pentru butoaie, puţini şi mobilier, ba chiar era şi un atelier de sculptură. O duhoare insuportabilă răzbătea dintr-o încăpere boltită utilizată de călugări

pentru necesităţile fiziologice, încăpere străbătută de o grindă şi în a cărei podea erau nouă găuri ce dădeau în exterior. Pe perete atârna un felinar aprins, singura sursă de lumină întâlnită până acum.

Afra luă felinarul şi ajunse la o scară care urca mai întâi până la un punct de unde, spre dreapta, se ajungea la primul etaj, în timp ce spre stânga o scară conducea la subsol, într-o sală cu coloane joase, solide, ca în cripta unei catedrale de la nord de Alpi. Coloanele susţineau o boltă care nu avusese de suferit la cutremur. În lumina felinarului, coloanele aruncau umbre late pe podeaua pietruită.

— Cine este acolo? auzi Afra o voce în spatele ei.

Se întoarse. Din umbră îi ieşi în întâmpinare fratele Johannes.

— Ah, dumneavoastră sunteţi, tinere Elia!

— Poarta este încuiată şi fratele portar este la rugăciune. Am rămas prea mult la bibliotecă.

— Aşa o fi. Cel puţin a fost cu succes?

— Ce înseamnă succes? Eu caut cărţi rare, care ar putea fi copiate pentru biblioteca contelui von Württemberg.

— Şi le-aţi găsit?

— Absolut. Dar nu ştiu cum ajung acum la cămin. M-aţi putea ajuta, frate Johannes?

Călugărul dădu înţelegător din cap.

— Mai întâi, să se termine rugăciunea. Dar văd că tremuraţi. Veniţi!

În capătul sălii cu coloane, o intrare joasă dădea în laboratorul alchimistului.

— Aplecaţi capul! o avertiză Johannes pe Afra şi îi puse ambele mâini pe umeri.

Aplecându-se adânc, amândoi intrară în laborator și, când Afra se îndreptă din nou, întrebă surprinsă:

— De ce este atât de joasă intrarea în imperiul dumneavoastră?

— De ce? Alchimistul mustăci şi continuă: Pentru ca oricine intră în această încăpere trebuie să se încline în

faţa cuceririlor alchimiei.

— Ceea ce se şi întâmplă! zise Afra şi privi mai atentă laboratorul.

Mai avea încă vie în memorie chilia alchimistului Rubaldus. Faţă de trăsnăile cu care se înconjurase Rubaldus, laboratorul fratelui Johannes părea mai curând searbăd. Era mobilat spartan, dar nenumăratele dulapuri, uşi şi sertare cu inscripţii, şi mai ales etajerele care gemeau de cărţi te făceau să crezi că benedictinul lucra mult mai vârtos decât Rubaldus.

Un interes deosebit îi trezi o oglindă îngustă, aproape la fel de înaltă ca un om, aflată pe un suport din lemn. Trecu prin faţa ei şi se examină nu fără plăcere. Era prima dată când se vedea în întregime, şi în plus în haine bărbăteşti.

Pe o masă hexagonală din mijlocul încăperii lipsite de ferestre, era o puţină din sticlă, înaltă cam de un cot, lată şi lungă. Avea în ea apă cam două treimi din capacitate, iar pe fund plutea ceva masiv. Alături era o Biblie deschisă.

Când fratele Johannes îi observă privirea curioasă, spuse nu fără mândrie în glas:

— Este o încercare de a reproduce minunile biblice ale Domnului nostru Iisus Hristos cu ajutorul cunoştinţelor ştiinţei alchimiei. Înţelegeţi ce vreau să spun?

— Nicio iotă. Deci Domnul nostru Iisus Hristos nu a făcut minuni?

— Ba da. Tocmai încerc să dovedesc asta.

Afra se apropie de recipientul de sticlă, dar se retrase îngrozită.

— Oh, un şobolan mort! strigă ea şi întoarse capul.

— Doar nu vă sperie un şobolan mort, ca pe o fată?

— Nu, îl linişti Afra, deşi şobolanii îi provocau silă. Mă întreb doar ce legătură are un şobolan mort cu minunile Domnului nostru Iisus.

— Dacă vă interesează, vă voi arăta. Desigur că dumneavoastră cunoaşteţi acel loc din Evanghelia lui Matei, unde Iisus umblă pe suprafaţa lacului Genezareth.

— Bineînţeles, este o minune aşa cum scrie în carte.

— Greşit. Dumnezeu nu are nevoie de nicio minune pentru a păşi pe apă, El o poate face. Dar la Matei 14.28 se spune că, atunci când tinerii L-au văzut pe Iisus venind pe apă, s-au temut, şi Petru a strigat: „Doamne, dacă Tu eşti, cheamă-mă la tine în apă”. La care Iisus i-a spus lui Petru, despre care se ştia că nu ştia să înoate ca majoritatea oamenilor: „Vino!” Şi Petru de bună-credinţă a sărit în apă şi s-a apropiat de Iisus fără să se înece. Asta a fost o minune. Pentru că altfel Petru s-ar fi înecat în lacul Genezareth precum acest şobolan.

— Iartă-mă, frate Johannes, dar care este legătura dintre Petru şi acest şobolan mort?

— Luaţi aminte!

Alchimistul luă dintr-un dulap un recipient cu granule incolore. Apoi se aplecă peste vasul din sticlă şi privi fix şobolanul mort de pe fundul vasului. În cele din urmă, cu o privire demonică rosti:

— Şobolanul s-a scufundat pentru că eu am vrut asta. Stă în puterea mea să îl feresc de înec.

În timp ce spunea asta, băgă mâna în recipient şi presără granulele în vasul de sticlă. La început, nu se întâmplă nimic. Apoi, şobolanul mort se desprinse de pe fundul vasului şi parcă mânat de o forţă invizibilă se ridică încet la suprafaţă şi ieşi jumătate din apă.

— Este o minune, într-adevăr! strigă Afra, agitată. Sunteţi un magician.

— Nici vorbă, îi reteză alchimistul entuziasmul Afrei. Aţi fost martor la o minune a alchimiei. Ceea ce majoritatea oamenilor consideră minune, este în realitate o formă a acestei ştiinţe speciale. Şi pentru că Domnul este însăşi ştiinţa şi înţelepciunea, El poate înfăptui orice minune aşa cum arată acest simplu exemplu. Este o dovadă de prostie a nu crede în minuni.

— Atunci dumneavoastră puteţi să faceţi vizibile şi scrieri care unui om simplu îi sunt ascunse, rosti Afra căzută pe gânduri.

Alchimistul clipi precipitat:

— Cum de v-aţi gândit la asta?

— Am auzit despre aşa ceva. Există scrieri secrete care dispar în mod miraculos şi reapar tot atât de miraculos în caz de nevoie.

Fratele Johannes dădu din cap aprobator.

— Criptografia face parte dintre ştiinţele secrete cele mai îndrăgite. Însă doar neiniţiaţii numesc scrierea secretă ştiinţă. În realitate, criptografia nu este altceva decât folosirea elementelor alchimiei în scopuri viclene. Doar şarlatanii utilizează această artă neagră.

— În mod special alchimiştii, dacă îmi pot permite remarca aceasta. Creştinul simplu nu are habar de tincturile necesare pentru a face să dispară o scriere, şi apoi pentru a o face din nou vizibilă ca din nimic.

— Din păcate, aveţi dreptate, tinere nobil Elia! Niciunde nu dai de atâţia şarlatani ca printre alchimişti. Ştiinţa noastră a decăzut într-un fel de sminteală şi într-un spectacol lucrativ de iarmaroc.

— Eu nici nu îmi pot imagina că aşa ceva funcţionează, adăugă Afra făcând pe indiferenta.

— Credeţi-mă, funcţionează. Mâine, vă voi arăta cum apare brusc un mesaj pe un pergament gol.

— Aţi putea face aşa ceva, frate Johannes?

— Nimic mai simplu. Orice alchimist serios posedă o rezervă de cerneală invizibilă. În ce priveşte *aqua prodigii,* este nevoie doar de o mixtură simplă.

— *Aqua prodigii* aţi spus?

— Este tinctura care face ca o scriere secretă să redevină vizibilă. Nu este nicio vrăjitorie, ci doar o reţetă destul de simplă.

Fratele Johannes scoase dintr-un raft o carte şi o deschise.

Afra aproape că uită să mai respire când citi titlul cărţii: *Alchimia Universalis.* Era aceeaşi carte pe care fratele Dominic i-o pusese în mână.

— Mâine, zise alchimistul, tinctura va fi gata.

— Abia aştept! spuse Afra, emoţionată.

Fratele Johannes se simţi flatat:

— Dacă vă interesează ştiinţa mea, vă pot oferi şi

experienţe cu totul diferite. Dar nu astăzi. Tocmai lucrez la o experienţă care îl poate nelinişti chiar pe un alchimist priceput ca mine.

— Şi se poate afla despre ce este vorba?

Fratele Johannes se întoarse, dar învinse vanitatea specifică oricărui om, fie el şi benedictin, şi zise grav:

— Am încredere în dumneavoastră că nu veţi vorbi cu nimeni despre acest lucru. Veniţi!

O conduse pe Afra către o uşă care părea a fi a unui dulap din perete. Era însă locul de acces către o încăpere mică, pătrată. Când călugărul aprinse lămpile cu ulei de pe pereţi, Afrei i se dezvălui priveliştea unui vălmăşag de ustensile specifice alchimiştilor, vase din lut cu inscripţii în latină, baloane de sticlă cu forme ciudate şi tuburi cu lichide fosforescente de diverse culori. Încăperea semăna mai mult cu cea a alchimistului Rubaldus. Inducea teamă şi părea ameninţătoare.

Când fratele Johannes remarcă privirea înfricoşată a Afrei, îi puse mâna pe braţ şi o privi galeş.

Afra avu o senzaţie pe care ar fi fost mai bine să nu o simtă. În definitiv, ea era bărbat, iar fratele Johannes era un călugăr, încă din timpul călătoriei spre muntele pe care se înălţa mănăstirea, Afra remarcase privirile galeşe ale călugărului alchimist. Nu că i-ar fi fost antipatic, dar în această situaţie trebuia să păstreze distanţa faţă de benedictin. Afra puse capăt acestei atingeri atât din precauţie, cât şi cu hotărâre.

Fratele Johannes se sperie mai mult de sine însuşi şi, pe un ton aparent calm, spuse:

— Aşa se prezintă lucrurile când un călugăr caută piatra filosofală. Şi între noi fie vorba, eu sunt pe punctul de a o descoperi.

— Piatra filosofală? Afra auzise deseori de ea, dar nimeni, nici măcar tatăl ei, nu îi putuse explica despre ce era vorba. Ea întrebă: Cum îşi poate imagina piatra filosofală un creştin neiniţiat în alchimie?

Fratele Johannes ridică din sprâncene şi zâmbi superior.

— Piatra filosofală nu este după toate probabilităţile nici măcar piatră, fie ea şi preţioasă, ci este mai mult ca sigur o pulbere cu ajutorul căreia elemente care nu sunt nobile, ca de exemplu cuprul, fierul ori mercurul pot fi transformate în aur. În consecinţă, cine descoperă piatra filosofală dobândeşte cea mai mare bogăţie.

— Şi, frate Johannes, a o dobândi chiar reprezintă interesul dumneavoastră? Să fi înţeles eu greşit că regulile ordinului sfântului Benedict situează porunca referitoare la sărăcie mai presus de orice?

— Este adevărat, nobile Elia. Dar prin experimentul meu nu urmăresc îmbogăţirea, ci mă interesează doar experimentul în sine, cu toate că… – călugărul zâmbi cam ruşinat – … o oarecare bogăţie nu le-ar strica amărâţilor de benedictini de la Montecassino.

— Şi dumneavoastră sunteţi într-adevăr pe punctul de a descoperi această piatră filosofală?

— Şi pentru a respecta adevărul, zilele acestea am descoperit în biblioteca noastră copia unei cărţi scrise acum o sută de ani la mănăstirea Aurillac, în Franţa, de către un călugăr franciscan, alchimist ca şi mine. Titlul *De confeditione veri lapidis*[14] m-a făcut curios, deşi nu mai auzisem niciodată de Jean de Rupecissa, cum se numea acest călugăr. Fratele Maurus, bibliotecarul, care este unul dintre cele mai luminate capete din Montecassino, ştia doar că prin descoperirile sale din domeniul alchimiei intrase în conflict cu papa. Scrierile i-au fost interzise şi fratele Rupecissa a fost ars pe rug la Avignon, fiind considerat eretic.

— Deci, frate Johannes, vă folosiţi de scrieri eretice?

Alchimistul îi aruncă Afrei o privire plină de dispreţ, după care scoase dintr-un sertar o cărţulie jerpelită. Era atât de mică, încât o puteai ascunde în orice mânecă, iar coperta din pergament se ondulase de parcă abia mai suporta greutatea conţinutului. În acel moment, se auzi din laborator un zgomot ca al unei uşi care se închidea. Alchimistul dădu fuga afară, pentru a vedea despre ce era

14 Producerea pietrei filosofale (în lb. Latină, în orig.)

vorba, dar reveni neputând să descopere nimic şi deschise cărţulia călugărului franciscan.

— Am citit fiecare rând al acestei cărţi şi nu am putut descoperi nicăieri o idee eretică. În plus, la pagina 144, alături de tot felul de explicaţii teoretice despre piatra filosofală, am găsit deasupra titlului „Chintesenţa antimoniului” următoarea notă: „Macină minereul sfărâmicios de antimoniu până când nu mai poate fi apucat între degete. Împrăştie pulberea în oţet distilat şi aşteaptă până când oţetul se colorează în roşu. Strecoară-l şi repetă operaţiunea până când oţetul devine incolor. Distilează oţetul astfel obţinut. Vei produce în gâtul din sticlă al alambicului o mare minune când picăturile roşii ca sângele se vor scurge ca mii de vase sanguine mici. Ceea ce se scurge adună într-un recipient preţios, deoarece te afli în posesia unei comori fără egal în lume. Este chintesenţa roşie”.

— Şi aţi încercat deja?

— Nu. Dar astăzi, cu ajutorul lui Dumnezeu, lucrarea va reuşi.

— Atunci eu vă doresc toate cele bune, frate Johannes! Dar mai întâi daţi-mi posibilitatea să dispar.

Benedictinul îşi trecu palma peste faţă şi răspunse:

— Poarta mănăstirii nu se va mai deschide astăzi. Dar eu posed o *clavis mirabilis,* o cheie fermecată ce deschide orice poartă. Dar nu trebuie să ne observe nimeni.

— Dacă aveţi încredere în mine, plusă îndrăzneaţă Afra, mi-aţi putea da cheia şi v-aţi putea vedea în continuare de experienţa dumneavoastră. Am să v-o restitui mâine.

Alchimistul nu văzu nimic ciudat în propunerea Afrei. Îi înmână obiectul care cu o cheie obişnuită avea în comun doar capătul ca un inel. În locul în care cheia normală avea floarea, din tijă răsăreau nişte fire dure din fier.

Afra ştia deja drumul. Dar, ajunsă în galeria mănăstirii care ducea direct către poartă, se răzgândi, urcă din nou scara spiralată şi coti la stânga. Broasca scrâşni ca şi cum ar fi fost plină cu nisip şi cedă cu un

zgomot uşor.

Afra îşi propuse ca, şi de-ar dura până în zori, să caute cartea cu pergamentul. Dar de unde să înceapă căutarea?

Primele ei cercetări făcute la întâmplare eşuară, pentru că se simţea urmărită. Chiar de-ar fi descoperit *Compendium theologicae veritatis,* i-ar fi fost imposibil ca la lumina zilei să scoată pergamentul fără a atrage atenţia.

Încă o mai preocupa întrebarea de ce minţise bibliotecarul cu privire la prezenţa lui Melbrüge. Nici fratele Maurus şi nici Melbrüge nu puteau să ştie ceva despre pergament. Atunci pentru ce atâta mister?

Ceea ce făcea dificilă căutarea cărţii nu era doar faptul că în ciuda marilor pierderi biblioteca din Montecassino mai era încă una dintre cele mai mari din apusul Europei. Căutarea era îngreunată mai ales pentru că sectorul teologie, care în alte părţi reprezenta cel mult o treime din volumul total, la Montecassino era de nouă zecimi din totalul volumelor. Ca şi cum asta nu ar fi fost de-ajuns, nu cunoştea nici autorul cărţii căutate. Ceea ce însemna că trebuia să găsească o carte printre alte şaptezeci de mii de cărţi.

În timp ce lumina cu felinarul pereţii acoperiţi cu cărţi prăfuite care se înălţau ca un bastion in faţa ei şi îi tot scădea speranţa că în acest haos al ştiinţei va găsi vreodată ceea ce căuta, privirea îi căzu pe un teanc de cărţi puse una peste alta, care îi ajungea până la coapse.

Apropiindu-se, remarcă că volumele puse teanc, evident în grabă, aveau scopul de a ascunde ceva. Uluitor, construcţia realizată din cărţi îi amintea de fratele Dominic, care se înconjurase la Strassburg cu un zid de cărţi.

Un moment, Afra şovăi, apoi începu să disloce rândul superior de cărţi, apoi pe cel aflat dedesubt. Trebuia să fie foarte atentă, deoarece cărţile nu erau aşezate după un anume sistem, ci la grămadă.

După ce dislocă şi al treilea rând, ieşi la iveală un capac, partea superioară a unui recipient din lemn.

Transpiră şi simţi fiori reci pe spinare. Când descoperi marca de pe capac, un scut cu o bandă lată oblică ce unea partea stângă superioară cu partea dreaptă inferioară – stema oraşului Strassburg –, nu mai încăpea nicio îndoială: reuşise!

Pergamentul! Cuvântul îi răsuna în cap ca o lovitură de ciocan. Pergamentul! Afra credea că îşi atinsese ţelul. Dar când săltă capacul şi lumină conţinutul recipientului o cuprinse dezamăgirea. Era gol!

Lacrimi de neputinţă îi apărură în ochi. Pentru că nu mai voia nimic, îşi îngropă faţa în mâini. Dezamăgirea şi descurajarea ameninţau să o biruie.

În acel moment, auzi voci şi zgomotul unei uşi ce se deschidea. Dar zgomotele veneau din direcţia opusă uşii. De aceea la început nici nu acordă atenţie larmei. Constatase ea însăşi că în mănăstiri existau tuburi secrete prin care sunetele erau transmise tot atât de secret. Dar auzi şi paşi. În direcţia din care se auzeau paşii trebuia să mai existe o a doua uşă.

Refăcu în grabă teancul de cărţi şi stinse felinarul. Se îndepărtă apoi în direcţia uşii folosite la intrarea în bibliotecă. Închise după ea uşa cu „clavis mirabilis” şi în întuneric se îndreptă pe pipăite către poarta mănăstirii. Ajunse, în sfârşit, în exterior cu ajutorul cheii minune.

Noaptea era rece şi umedă. Pe drumul către cabana pelerinilor o treceau fiori. Dar nu răceala o făcea să tremure. Tremura de tensiune. Cu toate că nu găsise cartea cu pergamentul, recipientul cu marca Strassburgului era dovada că Gereon Melbrüge îşi îndeplinise sarcina.

Ajunsă în camera ei, Afra remarcă imediat dezordinea din bagajul ei. Fu şocată amintindu-şi că în bocceaua ei se aflau doar veşminte de femeie. Şi, în timp ce încerca zadarnic să adoarmă, refăcea în memorie cele trăite în biblioteca mănăstirii şi se întreba cine şi cu ce intenţie îi scotocise prin bagaj.

* * *
*

De dimineaţă, se ocupă de cal înainte de a lua un mic dejun copios. Terci gros de ovăz cu şuncă, ouă bătute, pâine, brânză şi lapte covăsit. Se simţea slăbită, pentru că în ultimul timp nu mai acordase atenţie hranei.

Spre mirarea ei, fratele Athanasius, rotofeiul administrator al cabanei, nu puse întrebări referitoare la venirea ei în cameră atât de târziu. Şi ştia sigur că mănăstirea îşi încuia poarta încă înainte de rugăciunea de seară, şi că la ore atât de înaintate pe sfântul munte nu mai exista posibilitatea de a înnopta în altă parte.

Deci, în timp ce lua micul dejun, se simţea urmărită de fratele Athanasius. La intervale mici de timp, acesta scotea capul pe uşa deschisă a bucătăriei, ca şi cum ar fi vrut să vadă ce se mai petrece. Dar de fiecare dată când privirea lui o întâlnea pe a ei, căpăţâna sa masivă dispărea după uşă.

Aşa că în sala de mese a cabanei domnea o anumită tensiune, a cărei cauză îi rămânea necunoscută Afrei. Când capul călugărului apăru iarăşi în crăpătura uşii, Afra îl strigă pe fratele Athanasius. Scoase din chimirul de sub tunică două monede de argint şi le aruncă pe masă făcându-le să zăngănească.

— Nu trebuie să vă temeţi că plec fără să plătesc camera! îi strigă Afra pe un ton de reproş. Banii aceştia vor fi suficienţi pentru plată.

Administratorul cabanei încercă în dinţi una din monede, pentru a o verifica. Apoi răspunse cu o adâncă plecăciune:

— Domnule, este mai mult decât masa şi cazarea pe zece zile. La noi nu se obişnuieşte plata în avans.

— După cum vedeţi, eu o fac totuşi. Mă calcă pe nervi neîncrederea dumneavoastră!

— Nu este din cauza banilor, ripostă administratorul şi privi în jur suspicios, pentru a constata dacă trăgea cineva cu urechea.

Deşi în sala de mese nu mai era alt client.

În cele din urmă, începu să vorbească sacadat:

— Călugării din Montecassino ar fi murit de mult de

foame dacă în urmă cu mulţi ani nu am fi permis accesul franciscanilor în mănăstirea noastră. Veneau cu picioarele goale în sandale, în mantii cu glugă. I-am fi putut compătimi dacă nu ar fi fost banii pe care îi aveau cu grămada. Şeful lor, intenţionat nu am zis stareţul, cum s-ar cuveni să i se spună conducătorului unei comunităţi monahale, a promis că va reconstrui Montecassino, şi în plus că ne va sprijini cu o sută de ducaţi de aur pe an.

Acest lucru era suficient pentru dăinuirea ordinului nostru, pe care papa de la Roma îl abandonase de mult timp. Dar abia ne-am dat acordul, că aceşti călugări străini şi-au schimbat comportamentul. În loc de smerenie au ieşit la iveală trufia şi aroganţa. Noi ne împărţiserăm amenajările mănăstirii noastre în aşa fel încât toţi să aibă acces la ele. Dar într-o zi ceilalţi au început să ridice un zid de-a curmezişul mănăstirii. Au zidit uşi şi au tras apă din unica noastră fântână. Doar bisericii ruinate nu i-au dat nicio atenţie. Atunci ne-am dat seama că diavolul i-a trimis.

— De ce nu îi daţi pur şi simplu afară pe acei călugări? întrebă Afra, îngândurată.

— Dumneavoastră vă este uşor să spuneţi asta, răspunse fratele Athanasius. Noi nu mai dispunem de venituri şi de domenii, şi dacă nu voiam să murim de foame ar fi trebuit să trăim din pomenile neîndestulătoare oferite vara de către pelerini. Dar cei bogaţi nu vin la mormântul sfântului Benedict, care se ştie că predică sărăcia. Iar pomenile bogaţilor au misiunea de a le mijloci accesul în împărăţia cerurilor atunci când va voi Domnul. De la papă nu mai putem spera la ajutor, pentru că mănăstirea noastră este oficial desfiinţată. Papa Ioan a refuzat să numească un stareţ pentru cei câţiva călugări benedictini rămaşi. După cum vedeţi, am fost aruncaţi paraziţilor de pe cealaltă parte a zidului şi trăim din ceea ce ne dau ei. Ei mai încearcă în mod perfid să bage zâzanie între călugării noştri, pentru a-i momi pe unii dintre aceştia.

Fratele Athanasius rosti ultimele cuvinte cu lacrimi în ochi. În cele din urmă, închise uşa dinspre bucătărie, care

rămăsese deschisă. Când reveni, privi o vreme în gol. Apoi continuă:

— De atunci domnesc discordia şi neîncrederea între fraţii noştri. Aţi putea crede că îşi bat joc de regulile ordinului sfântului Benedict. Fiecare crede despre celălalt că este de partea falşilor călugări. Şi bănuiala nu este neîntemeiată. Unii fraţi au dispărut peste noapte, iar noi suntem siguri că au trecut de partea cealaltă. Dar nu putem dovedi asta. Însă există un punct slab în modul de împărţire a mănăstirii: biblioteca.

— Biblioteca?

Afra ciuli urechile.

— Biblioteca este singura construcţie care nu a fost împărţită. De generaţii există sarcina copierii tuturor cărţilor din bibliotecă. Şi pentru că înţelepciunea şi instrucţiunea au acelaşi rol la falşii călugări ca şi la noi, benedictinii, s-a convenit la folosirea bibliotecii de către ambele părţi. Unii o fac noaptea, alţii ziua.

— Permiteţi-mi să ghicesc, îl întrerupse Afra pe fratele Athanasius, călugării benedictini folosesc biblioteca ziua, iar falşii călugări o folosesc noaptea.

— Aţi ghicit, nobile tânăr Elia, între rugăciunea de dimineaţă şi cea de seară înţelepciunea şi instrucţiunea aparţin benedictinilor, iar de la rugăciunea de seară şi până la cea de dimineaţă, falşilor călugări. În bibliotecă, există o uşă ce reprezintă unica legătură între cele două jumătăţi, este opera alchimistului nostru. Pe el l-aţi cunoscut deja.

— Fratele Johannes?

— Exact. El a descoperit modalitatea care permite ca fiecare din cele două uşi să se poată deschide doar când cealaltă este încuiată. Doar că…

— Doar că…?

— … fratele Johannes posedă o *clavis mirabilis,* o cheie fermecată. Cu ajutorul ei fratele alchimist susţine că poate descuia orice uşă. A dovedit acest lucru de câteva ori, dar fără ca nimeni să fi văzut cheia. Ca toţi alchimiştii, şi el este cam ciudat, o caracteristică nu tocmai favorabilă

încrederii reciproce.

— Înţeleg, remarcă Afra căzută pe gânduri. Am impresia că fratele bibliotecar şi fratele alchimist nu se prea plac.

Administratorul cabanei ridică din umeri, ca şi cum nu ar fi dat importanţă afirmaţiei, şi zise:

— Nici nu este de mirare, pentru că fratele Maurus este teolog şi s-a dedicat înţelepciunii şi instruirii. Fratele Johannes este adept al alchimiei, o ştiinţă care încearcă să explice supranaturalul prin natural. Deci nu este de mirare că ambii se dispreţuiesc reciproc, precum papii de la Roma şi de la Avignon. Vă rog să mă scuzaţi pentru faptul că v-am tratat cu neîncredere. Poate că acum înţelegeţi purtarea mea.

— Asta nu era nici pe departe un motiv pentru a-mi răscoli lucrurile!

— Cum de vă gândiţi la aşa ceva, tinere nobil Elia?

— Ieri, când am revenit aici, mi-am găsit lucrurile răscolite.

— Pe sfântul Benedict şi pe virtuoasa sa soră, Scholastica, nu mi-aş fi permis niciodată ceva atât de dezonorant!

Fratele Athanasius o privi în aşa fel încât era greu să nu îi dai crezare.

Oricum, după mărturisirea lui suspiciunea dispăru de pe chipul călugărului. Ba pe acesta apăru chiar un surâs amar când o rugă pe Afra să nu relateze nimănui cele discutate.

Afra îi promise că aşa va face. Ea ezita totuşi să aibă încredere în fratele Athanasius. Dar în cine putea să aibă încredere din această sinistră mănăstire, care, aşezată pe un vârf de munte era doar aparent mai aproape de cer decât de forţele răului din infern? îi trecu chiar prin cap că de fapt diavolul se cuibărise pe sfântul munte.

Chiar dacă toate acestea erau foarte încâlcite, Afra era sigură de un lucru: în mănăstirea Montecassino se petreceau lucruri misterioase şi a rămâne aici nu era lipsit de pericol. Dar putea să renunţe la tot tocmai când se afla

atât de aproape de pergament? Trebuia să dea de el cu orice risc.

* * *
*

După micul dejun, se duse din nou la mănăstire, unde cerberul de la poartă o măsură dispreţuitor înainte de a-i da drumul. Afra avea la ea cheia fermecată lăsată de alchimist.

Cu toate acestea ori poate că tocmai din cauză că ea îi făcuse servicii deosebite, voia să scape de „clavis mirabilis” cât mai repede posibil.

De aceea Afra îl căută pe fratele Johannes dis-de-dimineaţă. Şi, cu toate că era sensibil mai cald decât ieri, grota acestuia o întâmpină cu aceeaşi misterioasă răceală, de parcă iarna deja o luase în primire.

Uşa laboratorului era întredeschisă. Nu primi niciun răspuns la apelurile ei.

— Frate Johannes! repetă ea şi mai tare, şi ecoul sec repetă cuvintele în pereţii goi.

În cele din urmă, intră.

Ca şi în seara precedentă, laboratorul era învăluit în lumina magică a felinarelor de pe pereţi. Şi la fel ca în seara precedentă, când pentru prima dată intrase în încăpere, aici domnea o ordine penibilă. Totul părea curăţat şi aşezat la locul potrivit.

Voia tocmai să se întoarcă, dar privirea îi căzu pe uşa îngustă ce dădea în camera mică în care fratele Johannes îi arătase experimentul lui cu piatra filosofală.

— Frate Johannes! strigă iarăşi Afra, după care împinse uşa.

În încăpere era întuneric. Totuşi, lumina slabă ce se strecura din laborator era suficientă pentru a scoate la iveală foaia de hârtie aflată pe masă.

O inspiraţie de moment o făcu pe Afra să dea câţiva paşi înapoi, să ia din laborator o lampă cu ulei şi să lumineze încăperea. Ceea ce văzu o înspăimântă.

— Frate Johannes! abia mai putu să rostească.

Din întunericul camerei, se desluşea din ce în ce mai

bine silueta alchimistului. Şedea aplecat pe masă, cu capul pe braţele încrucişate, şi dormea.

— Hei, soarele s-a ridicat pe cer şi dormiţi? Scularea!

Afra atinse umărul fratelui Johannes. Şi pentru că acesta nu reacţionă, îi dădu puţin deoparte capul lăsat pe braţe. Reuşi a o face cu ceva efort, dar când îi văzu faţa şi buzele parcă vopsite în negru, îi trecu prin cap că se întâmplase ceva îngrozitor.

Duse degetele la tâmpla dreaptă a alchimistului.

— Frate Johannes! şopti ea, de parcă nu ar fi vrut să îi tulbure somnul.

Dar nu mai avea nicio îndoială: fratele Johannes era mort.

Afra întâlnise des moartea. Moartea în sine nu o mai înspăimânta. Dar neaşteptatul, inexplicabilul o făcea să se înfioare. Cu toate că îl cunoştea pe călugăr doar de trei zile şi cu toate că ştia puţine despre el, moartea acestuia o impresionă atât de mult, încât începu să tremure.

Gândul că ar putea fi surprinsă cu alchimistul mort o neliniştea. Îşi spuse că trebuia să se îndepărteze rapid. Ca o căprioară urmărită, se năpusti afară din încăperea cu experimentul, străbătu laboratorul şi era pe punctul de a închide cu atenţie uşa, când îşi aminti: hârtia!

Fără să mai şovăie reveni în camera cu experimentul, luă foaia albă şi eprubeta cu inscripţia *aq. prod*. Se îndrepta spre ieşire, când călcă pe ceva tare. Care se sparse sub talpa ei. Se aplecă să vadă ce făcuse: era jumătatea inferioară a unei fiole subţiri, asemănătoare oarecum acelei capsule cu otravă pe care o purtau asupra lor renegaţii.

Îl privi tulburată pe alchimistul mort. Ca un semn secret ochii lui deschişi erau îndreptaţi către locul în care fusese pusă foaia goală. O înnebunea privirea goală. Voia să ţipe, dar ţipătul i se împotmoli în gâtlej. Afra înghiţi în sec.

Ieşi din cameră cu spatele, de parcă s-ar fi temut că fratele Johannes s-ar fi putut ridica şi i-ar fi putut cere înapoi hârtia şi eprubeta. Avea senzaţia că se sufoca şi

trăgea cu disperare aer în piept. Fără să judece, urcă în goană scara spiralată. Ajunsă în galeria mănăstirii, se opri. Graba o putea trăda.

Cel mai rău lucru ce se putea întâmpla acum era să dea nas în nas cu cineva. Rămase câteva clipe sprijinită de o coloană. Ar fi preferat să dispară în neant. Deci, încotro?

Mai avea la ea cheia care, aşa cum o asigurase fratele Johannes, deschidea toate uşile din mănăstire. Urcă zăpăcită treptele către etajul superior, unde se afla intrarea la bibliotecă. Dar, în loc să o ia spre stânga, se îndreptă către dreapta. Habar nu avea unde ducea gangul. Se gândea: dacă te întâlneşti cu cineva aici, cel puţin nu eşti suspectă că ai avea vreo legătură cu moartea fratelui Johannes.

Coridorul era sărăcăcios luminat prin nişte ferestre aflate pe partea stângă, exact atât de mari cât să poţi vâri capul prin ele. Pe partea dreaptă erau numeroase uşi, depărtate una de alta la nici zece paşi. Deasupra uşilor erau săpate în perete prescurtări din Sfânta Scriptură, ca de exemplu „Ieremia 8.1” sau „Al patrulea psalm 104.1”, sau „Mat. 6.31”, care nu îi spuneau nimic Afrei. Evident că erau chilii ale călugărilor. Dar cele mai multe păreau părăsite. Unele uşi erau deschise. Praful şi pânzele păianjenilor acopereau mobilierul modest, alcătuit în general dintr-un pupitru la care se stătea în picioare, destinat studierii Sfintei Scripturi, un scaun pentru îngenuncheat la rugăciuni şi un pat simplu.

Afra dispăru într-una dintre aceste sufocante chilii şi închise uşa în urma ei. Întinse pe pupitru hârtia nescrisă găsită lângă alchimistul mort, apoi scoase din tunică eprubeta.

Pentru Afra era clar că inscripţia *aq. prod* nu însemna altceva decât *aqua prodigii*. Era acea tinctură cu care devenea vizibilă orice scriere secretă.

De uşă atârna o pelerină uzată, ce făcea parte din portul călugărilor. Afra stropi un colţ de material negru cu lichidul clar. Întinse cu grijă hârtia pe pupitru. După care trecu materialul peste foaia goală, până când aceasta

începu să se onduleze din cauza umidităţii.

Cu pumnii strânşi, privea fix hârtia îmbibată cu soluţie. Nu ştia ce se petrecuse de fapt cu fratele Johannes, dar circumstanţele o făceau să creadă că alchimistul lăsase pe hârtie un mesaj ce nu era destinat privirilor străinilor.

Privirea îi aluneca febrilă, imploratoare pe hârtia care luase între timp o culoare ocru, fără însă a evidenţia niciun cuvinţel scris. De la alchimistul Rubaldus ştia că procedura cerea răbdare.

Tocmai când credea că fantezia îi jucase o festă, pe hârtie se iviră dungi înguste, orizontale, mai întâi doar ca nişte umbre, vizibile cu greu, apoi cu impetuozitatea şi vehemenţa unui nor aducător de furtună.

Primul rând era scris mic şi înghesuit, ca pentru a încăpea cât mai mult posibil pe o singură pagină: *In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti.*

Printr-o ciudată potrivire, o rază de soare pătrunse prin minuscula fereastră şi căzu pe misterioasa hârtie. Crucea masivă a ferestrei separă lumina în patru raze distincte de praf sclipitor. Cu foamea unui ascet după un post de patruzeci de zile, Afra descifră următoarele rânduri:

Eu, fratele Johannes ex ordine Sancti Benedicţi[15]

ştiu că doar un creştin este capabil să descopere aceste ultime rânduri scrise de mine: tu, tinere nobil Elia. Sau să zic mai bine Gysela Kuchler? Da, vă cunosc secretul. Nu am întors spatele lumii de o vreme atât de îndelungată, încât să nu mai ştiu cum se mişcă o femeie. Şi dacă aş mai fi avut nevoie de încă o dovadă, aceasta mi-a fost furnizată de oglinda din laboratorul meu. Cine se priveşte în oglindă precum dumneata nu poate fi decât femeie. Asta m-ar fi putut scuti de a vă cerceta bagajul din cabană, unde pe lângă veşminte de femeie am descoperit şi un document de călătorie emis pe numele de Gysela Kuchler.

15 Din ordinul sfântului Benedict (n.tr.)

Afrei i se tăie respiraţia. Explicaţia călugărului alchimist era foarte logică. Dar, pe sfânta Fecioară, de ce s-a sinucis fratele Johannes?

Cu glas şoptit, ca şi cum ar fi citat din Vechiul Testament, urmărind cu degetul fiecare cuvânt, Afra citi în continuare:

Mi-am dat seama când v-am arătat laboratorul meu. În mod ciudat eraţi mai puţin interesată de marele vis al omenirii, descoperirea pietrei filosofale. Nu, dumneavoastră aţi încercat să aflaţi totul despre cel mai superficial truc cu care se ocupă alchimia. Pentru asta era nevoie, aşa cum vedeţi acum, doar de o tinctură inofensivă, care să pună în evidenţă o scriere invizibilă. Ceea ce se îmbina brusc cu următoarea întâmplare anterioară: un anume Gereon Melbrüge, negustor din Strassburg, ne-a adus cu câteva zile în urmă un transport de cărţi, copii ale altor cărţi ce nu mai există în biblioteca din Montecassino. Trebuie să ştiţi că eu am citit aproape orice carte nouă care a ajuns pe sfântul munte, deoarece alchimia nu este altceva decât suma tuturor ştiinţelor. Sub privirile suspicioase ale fratelui Maurus mi-am îndreptat atenţia şi asupra acestor cărţi înainte ca ele să fi dispărut, ca şi mai înainte, pentru mult timp în hăţişul impenetrabil al bibliotecii. O carte mi-a trezit în mod special interesul. Titlul ei este *Compendium theologicae veritatis.*

Afra crezu că îşi pierde cunoştinţa. Se clătină şi se agăţă cu ambele mâini de pupitru: fratele Johannes descoperise cartea cu pergamentul. Dar bănuise că era vorba despre un mesaj ascuns?

Răspunsul i-l dădură rândurile ce urmară, pe care le citi cu febrilitate:

Nu conţinutul cărţii m-a făcut curios – acesta mi se părea mai curând neinteresant şi de o importantă minoră –, nu, ci spiritul meu cercetător a fost provocat mai ales de

un pergament împăturit aparent gol. Un bărbat ca mine, căruia cuvântul scris nu îi este străin, cunoaşte particularitatea pergamentului, şi ar fi un păcat la adresa artei scrisului să păstrezi într-o carte, nefolosită ani de-a rândul, o piele scump prelucrată de oaie ori de capră. M-a frământat mult mai mult ideea care îi vine imediat unui alchimist, că pergamentul ar putea să conţină un mesaj secret. Nu este nevoie să vă mai explic cum au decurs lucrurile în continuare. Folosiţi aceeaşi tinctură, altfel, nu va fi posibilă citirea acestor rânduri.

Afra se îndreptă şi trase adânc aer în piept, ca şi cum ar fi avut o piatră grea aşezată pe el, care o oprea să respire. Avu impresia că scrisul pe care tocmai îl revelase începea să dispară sub ochii ei. Dar scrisul mărunt al alchimistului o împiedica să citească mai repede.

Cu ochii mari şi cu inima bătându-mi mai repede, am luat la cunoştinţă de scrisoarea confratelui meu Johannes Andreas Xenophilos, concepută de acesta sub imperiul conştiinţei încărcate, în anul Domnului 870, în această mănăstire. Ceea ce mărturisesc sincer că mi-a distrus o lume, lumea mea. Cunoscând aspectele arătate de Johannes Andreas cu privire la CONSTITUTUM CONSTANTINI, nu pot şi nu vreau să mai trăiesc. Domnul să mă ierte şi să aibă milă de sufletul meu. Amin!

Post-scriptum: De altfel, sunt sigur că importanţa pergamentului vă este cunoscută. Altfel nu aţi fi călătorit atât de departe pentru a-l avea. Iau împreună cu mine în mormânt întrebarea despre modul în care aţi ajuns la acest periculos document.

Post-post-scriptum: Pergamentul l-am repus în cartea Compendium theologicae veritatis. Nu găsiţi volumul în bibliotecă, unde îi este locul fără conţinutul lui exploziv, ci în laborator, poliţa a treia, primul rând de sus. Nu fiţi îngrijorată, nu am spus nimănui un cuvânt despre descoperirea mea. Amin.

Ultimele cuvinte au fost şi mai greu de citit. Pe de o parte, pentru că scrisul alchimistului devenise tot mai confuz, pe de altă parte, pentru că scrierea aproape că dispăruse, şi Afra abia mai deosebea literele.

Afra era frământată de întrebarea: Ce anume îl determinase pe alchimist să considere că situaţia era atât de disperată în lumea pământească, încât să îl determine să se sinucidă? Trebuie să fi avut acelaşi temei care îi determina pe papă şi loja renegaţilor să facă uz de toată puterea şi influenţa de care dispuneau, pentru a dobândi pergamentul.

Afra împături, agitată, hârtia până la mărimea unei palme şi o vârî în buzunarul de la piept. Apoi se năpusti de-a lungul gangului şi coborî scările până la galeria mănăstirii. În spatele unor coloane se ascunse de doi călugări care, absenţi şi în pas cadenţat, cu mâinile ascunse în mânecile raselor, se plimbau în sus şi în jos în curtea interioară. În vârful degetelor se strecură până la ieşirea către laborator.

Poliţa a treia, primul rând! Indiciile lăsate de alchimist erau clare. Afra trebuia să se întindă ca să ajungă la carte. Când în cele din urmă o avu în mână, degetele îi tremurau ca frunzişul plopilor. Deschise coperta: pergamentul!

Îl luă şi îl ascunse sub tunică, apoi aşeză cartea înapoi, la locul ei.

Fratele Johannes! Voia să îl mai vadă o dată. Se duse cu paşi uşori către uşa care dădea în laborator.

Fratele Johannes?

Cadavrul dispăruse. Totul părea că rămăsese ca înainte. Doar că nu mai era nici urmă de alchimistul decedat.

Brusc, o cuprinse panica. Ieşi în fugă din cameră, traversă laboratorul şi urcă în grabă scările. Cei doi călugări din curte se retrăseseră. Era linişte. Doar vântul susura uşor printre ziduri.

Pentru a nu stârni suspiciuni, Afra se duse în aceeaşi zi la bibliotecă pentru a-şi face aparent treaba. Respiră

uşurată când fratele Maurus bătu clopotul bibliotecii puţin înainte de rugăciunea de seară şi făcu apel la cei prezenţi să se grăbească.

* * *

La cabană sosiseră oaspeţi noi, un vârstnic cu barbă, împreună cu fiul său adult, cu care semăna ca două picături de apă. Ambii erau din Florenţa şi erau în drum spre Sicilia.

La masa comună Afra intră în vorbă cu florentinii. Bătrânul, sincer, relată că pierduseră o zi întreagă, pentru că în drum fuseseră reţinuţi de trupele care asigurau protecţia papei. Sfinţia Sa – aici bătrânul făcu o plecăciune în bătaie de joc – împreună cu peste o mie de cardinali, episcopi, egumeni, cler mărunt şi călugăriţe plecase spre Konstanz, o localitate aflată la nord de Alpi, unde convocase un conciliu. Pentru ca Ioan al XXIII-lea cu însoţitorii să se deplaseze mai repede, toate drumurile de pe ruta lui fuseseră închise oricărei circulaţii. Se interzisese şi statul pe marginea drumului, în timp ce trecea alaiul papei. Bătrânul scuipă dispreţuitor pe podea şi şterse scuipatul cu talpa încălţămintei.

Din fericire, bărbosul obosi curând să tot vorbească, în timp ce tânărului începu să i se urce vinul la cap. Oricum, amândoi se ridicară ca la un semn secret şi fără să mai salute se retrasă în camera lor.

Aşa cum obişnuia, fratele Athanasius trăsese cu urechea la monologul bătrânului. Nici nu dispăruseră bine florentinii, că administratorul cabanei apăru la masa Afrei.

— Păreţi obosit, domnule. V-a solicitat atât de mult studiul cărţilor?

Afra, care urmărea cuvintele călugărului doar cu o ureche, dădu absentă din cap. Gândurile ei se îndreptau către decedatul frate Johannes şi către enigmatica lui scrisoare de adio, pe care o purta asupra ei împreună cu pergamentul.

— Aţi auzit că papa Ioan a convocat conciliul?

— Am auzit, frate Athanasius. Şi tocmai în Germania.

Ce înseamnă asta?

Călugărul ridică din umeri, apoi turnă vin dintr-un urcior în două pocale şi îl împinse pe unul din ele peste masă, către Afra.

— Papa este liber să convoace un conciliu oriunde în lume. Însă bineînţeles că locul în care cardinalii şi episcopii se întâlnesc pentru o anumită problemă are legătură cu acea problemă.

— Şi în cazul localităţii Konstanz care este legătura?

— Hm… evident în Germania există o problemă arzătoare, care pune Biserica romană în faţa unor sarcini dificile. Ciudat!

— Ce este ciudat, frate Athanasius?

— Un frate care s-a întors acum câteva săptămâni de la Pisa, a pomenit primul despre conciliul convocat de Ioan al XXIII-lea. El spunea că în Italia se vorbea pretutindeni despre conciliu. Fireşte că adevăratele motivaţii sunt ascunse. Pentru că, oficial, conciliul are două subiecte pe ordinea de zi: înlăturarea schismei – după cum ştiţi, sfânta Biserică are astăzi trei locţiitori ai Domnului pe pământ.

— Nu îmi este o chestiune necunoscută. Şi a doua temă?

— Un regretabil aspect al vremurilor noastre luminate. La Praga, este un eretic ticălos, teolog şi pe deasupra rector al universităţii de acolo. Numele lui este Hus, Johannes Hus. El predică împotriva bogăţiei Bisericii şi a mănăstirilor, de parcă nu am fi şi aşa destul de săraci. Oamenii îl urmează fascinaţi.

— Dar imensa bogăţie a Bisericii este o realitate, şi nu toate mănăstirile sunt atât de strâmtorate ca Montecassino. Şi mănăstirea dumneavoastră a trăit vremuri mai bune.

— Asta este adevărat, răspunse fratele Athanasius gânditor, este adevărat. Oricum, Johannes Hus a fost excomunicat de către papă în urmă cu câţiva ani, în speranţa că se va pune capăt batjocurii. Dar papa a obţinut doar contrariul. De atunci oamenii îi urmăresc mai atenţi spusele, iar cehii sunt pe punctul să se desprindă de

Biserica romană.

— Dacă acest Hus şi dogma lui sunt atât de importante pentru Biserica romană, de ce conciliul nu a fost convocat la Praga?

— Asta este ciudăţenia! Fratele Athanasius turnă vin şi continuă: Niciun om nu poate explica de ce conciliul are loc tocmai la Konstanz.

Călugărul luă o duşcă zdravănă din pocal şi privi în gol, de parcă acolo ar fi găsit o explicaţie.

În timpul discuţiei, Afra nu uitase nicio clipă de ce i se întâmplase fratelui Johannes, dar nu cuteza să îl întrebe direct pe administratorul cabanei despre acest lucru. Însă hotărârea ei era luată: mâine dis-de-dimineaţă va părăsi mănăstirea Montecassino şi va purcede cu pergamentul la drum.

Când se ridică de la masă, călugărul o trase de mânecă.

— Trebuie să vă spun ceva, zise acesta cu limba cam împleticită.

Afra avea în faţă un chip de om cherchelit, cu ochi umezi.

— Îl cunoaşteţi pe fratele Johannes, alchimistul.

— Sigur că da. Astăzi, nu l-am văzut. S-a retras probabil în laboratorul lui, unde se ocupă de vreo experienţă complicată, răspunse Afra făcând pe neştiutoarea.

— Fratele Johannes este mort.

— Mort? strigă Afra mimând surprinderea.

Fratele Athanasius duse degetele la buze.

— Alchimistul şi-a pus capăt vieţii de bunăvoie. Este un păcat de moarte, conform dogmei sfintei Biserici!

— Dumnezeule! De ce a făcut asta?

Călugărul clătină din cap.

— Nu ştim. Uneori, fratele Johannes lăsa impresia că nu ar fi din lumea asta. Dar probabil că are legătură cu cercetările lui. Se ocupa de chestiuni aflate la limita existenţei umane, chestiuni faţă de care un creştin ar fi făcut bine să se ţină deoparte.

— Şi cum a...?

— Otravă! Fratele Johannes a băut dintr-unul din multele elixire pe care le prepara în laboratorul lui.

— Şi sunteţi sigur că s-a sinucis?

Fratele Athanasius confirmă cu inima grea.

— Foarte sigur. De aceea nici nu îşi va găsi veşnica odihnă în cripta călugărilor mănăstirii. Cine îşi ia viaţa nu poate fi înmormântat în pământul sfinţit, spun legile sfintei Biserici.

— Este un obicei dur, nu credeţi?

Chipul călugărului se schimonosi de parcă ar fi vrut să spună: „Depinde cum o iei”. Apoi vorbi rece, fără urmă de emoţie:

— I-au aruncat resturile pământeşti dincolo de zidul din spate al mănăstirii, unde au fost înghiţite de hăţiş aproape imediat.

— Şi asta numiţi dumneavoastră iubirea faţă de aproape? strigă indignată Afra.

Se ridică şi părăsi sala de mese fără alte vorbe.

Fratele Athanasius îşi sprijini capul greu în mâini şi privi lipsit de expresie în urma ei.

* * *

*

În zorii zilei următoare, Afra îşi înhămă calul la şaretă şi părăsi mănăstirea Montecassino plecând spre nord.

Sărutul înghiţitorului de flăcări

Când atelajul cu şase cai al trimisului se apropie de poarta oraşului dinspre sud, deasupra zidurilor masive cădeau ultimele raze ale soarelui. Călăreţul înaintaş înjura şi arunca în mulţime cu pietre dintr-o pungă de piele, pentru ca plebea să facă loc caleştii.

Trecuseră şaisprezece zile de când Afra părăsise mănăstirea Montecassino. Niciodată nu crezuse că ar fi posibil să călătorească atât de confortabil. Şi totuşi, înapoierea – cel puţin în privinţa primelor şapte zile – decursese oricum numai plăcut nu. Furtunile de primăvară nu îi permiseseră o călătorie mai rapidă. Iar ploi ce

duraseră zile întregi făcuseră multe drumuri aproape de nestrăbătut.

S-a întâmplat pe undeva în apropiere de Lucca: roata din dreapta a şaretei se rupsese şi spiţele din lemn blocaseră axul. Nu se mai putea gândi să continue drumul. După o oră – mai mult nu trecuse de la accident –, dinspre sud se apropie un atelaj cu numeroşi călăreţi înaintaşi.

Afra nu îndrăzni să-l oprească pe nobilul călător. Şi atelajul cu şase cai trecu pe lângă ea. Cam la o aruncătură de piatră, vizitiul opri atelajul. Din el sări un bărbat îmbrăcat ca un nobil şi, strigând, o întrebă pe Afra dacă o poate ajuta cu ceva. Acesta văzu ce se întâmplase cu şareta şi îi spuse că, dacă Afra va pune la dispoziţia călăreţului înaintaş calul ei – cel propriu şchiopăta de ieri –, ea va putea să urce în caleaşcă. Bărbatul călătorea spre Konstanz.

Propunerea îi păru Afrei foarte potrivită, mai ales că nu vedea cum ar putea depăşi altfel situaţia în care se afla. Spre norocul ei – ori era poate soarta de vină –, în ziua anterioară ea renunţase la îmbrăcămintea de bărbat şi era îmbrăcată cum se cuvenea unei femei. Şi astfel a putut să se legitimeze cu documentul de călătorie emis de Paolo Carriera, trimisul la Veneţia.

Bărbatul se arătă entuziasmat, spuse că Paolo era prietenul său şi afirmă că el însuşi se afla în slujba regelui din Napoli şi călătorea în calitate de trimis special la conciliu. Numele lui era Pietro de Tortosa.

Nobilul, însoţit în afară de călăreţul înaintaş, de vizitiu, de un secretar şi de un servitor, se dovedi în zilele următoare un caracter distins şi consideră ca de la sine înţeles, ba chiar ca o onoare, să o ia cu el în caleaşcă pe Afra, până la Konstanz. Pentru acest lucru Afra promise să îi ofere în dar calul, care oricum nu îi era de niciun folos fără şaretă. Pietro de Tortosa declară că era gata să preia calul, dar numai dacă i se permitea să plătească pentru el preţul cuvenit. Messer Pietro oferi douăzeci de ducaţi de aur, o sumă imensă chiar pentru un cal bun cum era acesta.

Trecând prin Genova şi Milano şi prin marile trecători ale Alpilor, s-au bucurat de o vreme însorită, dar rece şi au ajuns fără probleme în ţara confederaţilor, unde drumurile erau tot mai bune pe zi ce trecea.

Afra se simţea îndatorată trimisului special. Fără ajutorul acestuia îi devenise clar chiar după câteva zile că ea nu ar fi putut face faţă lungului drum. Totuşi, pe când caleaşca trimisului special trecea prin poarta Keuzlingen a oraşului, Afra avea deja anumite bănuieli în privinţa lui Pietro de Tortosa.

Documentele de călătorie, semnate şi sigilate personal de regele de Napoli, au limitat formalităţile de intrare la minimum şi au atras un comportament plin de respect din partea halebardierilor de pe ambele părţi ale turnului porţii.

Doar demnitarii bisericeşti – egumenii, episcopii şi cardinalii –, ca şi trimişii speciali din ţările Europei aveau permisiunea de a trece cu atelajele dincolo de porţi. Deoarece Konstanz, un oraş cu abia puţin peste patru mii de suflete, devenise neîncăpător. De când papa de la Roma, spre mirarea tuturor, convocase cel de-al şaisprezecelea conciliu general la Konstanz, acest orăşel romantic era populat de patruzeci-cincizeci de mii de oameni.

Cei mai mulţi cetăţeni ai oraşului de pe malul Lacului Konstanz, cărora le mersese vestea de cei mai pricepuţi în afaceri dintre locuitorii oraşelor imperiului, îşi închiriau casele pe bani grei participanţilor la conciliu şi trăiau afară, în corturi, ba chiar şi în butoaie ori împreună cu alţii în spaţii restrânse, împărţind un pat la două ori trei persoane. Pentru un venit ruşinos unii dintre aceştia campau fără jenă în grajdurile cailor şi caprelor şi în bisericile din oraş.

Pentru trimisul special al regelui de Napoli fusese închiriat un întreg etaj la Hohes Haus de pe Fischmarktgasse. Casa, aflată doar la câţiva paşi de catedrală, îşi dobândise această denumire pentru că depăşea cu două etaje majoritatea celorlalte clădiri din oraş.

Proprietarul ei, un negustor bogat cu numele de Pfefferhart, avea pe blazon trei cutii cu piper. Invidioşii, care nu erau puţini într-un orăşel precum Konstanz, susţineau că de fapt cele trei cutii de piper erau cutii cu bani, în care avarul aduna fiecare pfenig economisit. În orice caz, Pfefferhart era recunoscut pentru faptul că nu scăpa niciun prilej de a câştiga bani. Şi pentru că singurul fiu era plecat acum de acasă, iar fiicele necăsătorite duceau un trai pios, dar gratuit la mănăstirea cistercienilor din Feldbach, bogatul negustor îşi închiriase jumătate din casă pe perioada conciliului.

Pietro de Tortosa îi pusese Afrei la dispoziţie una din încăperile închiriate, până când aceasta avea să se decidă ce va face mai departe. Experienţa o învăţase pe Afra că în viaţă nu primeşti nimic, dar absolut nimic gratis, aşa că, în ciuda amabilităţii lui, nobilul ei binefăcător se alese în loc de recunoştinţă mai curând cu suspiciuni. Oricum ea avea un acoperiş deasupra capului, şi încă unul confortabil.

Între timp, tensiunea se amplifica în Konstanz. Cei mai mulţi participanţi la conciliu – cardinali, episcopi, înalţi demnitari bisericeşti, egumeni, prelaţi, arhidiaconi, arhimandriţi, mitropoliţi şi patriarhi, teologi şi exegeţi ai scrierilor religioase, trimişi ai multor case domnitoare din Europa – erau deja prezenţi. Chiar regele Sigismund voia să participe la conciliu. Toţi îl aşteptau pe papa Ioan al XXIII-lea, nume ales de el însuşi. Oraşul era asemenea unui cazan în fierbere.

Avangarda Sfinţiei Sale, venind din Bologna, vestise deja sosirea papei, dar se răspândise şi zvonul că locţiitorul lui Dumnezeu, aşa cum cu mare plăcere se intitula deseori el însuşi, era reţinut undeva. Temeiul întârzierii ar fi fost trei sute de maici ale unei mănăstiri, pe care Sfinţia Sa, urmând porunca creştină a iubirii aproapelui, o avea de fericit cu preasfânta lui sămânţă şi cu deplina iertare a păcatelor. Aşa ceva cerea timp.

Nu, faima care îl preceda pe pontiful roman nu era într-adevăr cea mai bună. Nimeni nu putea să afirme că ai săi concurenţi, contra-papii Benedict al XIII-lea şi Grigore

al XIII-lea, care trimiseseră doar observatori la Konstanz, ar fi cine ştie ce cuminţenii, dar faţă de stilul de viaţă al romanului erau nişte bieţi orfani.

Oficial, papa Ioan trăia cu sora cardinalului de Napoli. Ca o a doua femeie o folosea pe cumnata lui. Ceea ce nu îl împiedica pe reprezentantul lui Dumnezeu pe pământ să îşi împartă patul cu novici şi tineri clerici, care dobândeau în acest mod o bogăţie neaşteptată. Căci Ioan era generos în dragoste şi plătea cu venituri din averea Bisericii ori cu posturi lucrative de stareţ sau episcop.

* * *

*

După o noapte liniştită, Afra a fost trezită dimineaţa de strigăte puternice. A dat fuga la fereastră, dar ceea ce luase drept începutul unui război civil nu era altceva decât larma cotidiană a străzii. Imediat după răsăritul soarelui, oamenii se îngrămădeau pe străzi, strigau şi înjurau în toate limbile. Pe alocuri nici nu se putea trece. O ţară a huzurului pentru pungaşi, escroci şi tâlhari.

Pietro de Tortosa, pe care puţin mai târziu l-a întâlnit pe scări, avea aceleaşi gânduri când îi spuse:

— V-aş recomanda să vă asiguraţi lucrurile valoroase. Aproape că îi simţi fizic pe pungaşii care populează oraşul. Marile evenimente îi atrag pe cei răi precum atrage lumina moliile. Dacă vreţi, ne puteţi însoţi pe mine şi pe secretarul meu. Eu îmi voi depune toţi banii şi documentele mele de călătorie la un zaraf.

Propunerea era oportună, dar îi alimentă Afrei neîncrederea. De aceea ripostă râzând:

— Ceea ce am eu, messer Pietro, nu este atât de valoros încât să fiu nevoită să apelez la un zaraf şi la o casă de fier.

Pietro ridică ambele mâini în semn de apărare:

— Am fost doar bine intenţionat, donna Gysela, nimic mai mult!

Tonul cu care el îi rostise numele de împrumut o nelinişti pe Afra.

— Bine, vă mulţumesc pentru atenţionare, răspunse

ea politicoasă.

Nu se simţea deloc bine la gândul că amabilul trimis special din Napoli ar fi putut să îi cunoască secretul pe care de patru săptămâni îl purta pe corp.

Când, după puţin timp, Pietro de Tortosa şi secretarul său părăsiră casa, Afra se luă după ei. Cu toate că piaţa catedralei, unde aveau prăvăliile majoritatea zarafilor, nu era departe, drumul dură mai mult. Pe uliţele înguste ale oraşului se înghesuiau călugări cu porturi ciudate, vânzători de gâşte, femei zdrenţăroase, negustori de galanterie şi cremene, vagabonzi, beghine în veşmintele brun-cenuşii ale ordinului lor, ţigani, ţesători bogaţi din oraş şi cerşetori aparent orbi care simulau excelent infirmitatea, ţărani, doctori cu tichie şi talar negru, codoaşe urmate de prostituatele lor, căldărari, bufoni, vraci, toboşari, lăutari şi trubaduri, vânzători de relicve, ciungi, oameni fără picioare care se deplasau pe scânduri rulante cerşind milă, tăinuitori cu mantii largi, negri din îndepărtata Etiopie, ruşi cu feţe late, creaturi angelice frumoase ca păcatul, pocăiţi şi aprozi, rândaşi la cai împrăştiind miasme acre, mauri în haine femeieşti dansând, epistolografi, emisari turci cu nevestele lor acoperite de voaluri, în şalvari, scutieri, concubine îmbrăcate elegant, fecioare împopoţonate numai bune de măritat şi matroane vârstnice, pristavi, ursari, travestiţi, bărbaţi cu picioroange şi gură-cască locali.

Tocmai când Afra începuse să creadă că trimisul special făcea cu ea un joc urât lungind drumul, acesta împreună cu slujitorul lui intrară în casa zarafului Betminger. Numele era scris pe o firmă deasupra uşii. După scurt timp, reapăru şi se pierdu în învălmăşeală împreună cu slujitorul.

La o distanţă sigură de aceştia, Afra cugetă asupra a ceea ce avea de făcut. Se decise să încredinţeze şi ea unui zaraf spre păstrare pergamentul şi cea mai mare parte a banilor ei, pe care îi ţinea într-un chimir pe corp.

Peste treizeci de zarafi îşi practicau meseria în Konstanz în timpul conciliului, o afacere bănoasă având în

vedere că fiecare oraş mai mare din Europa bătea bani proprii. Cursuri de schimb fixe nu existau. Schimbul se făcea în funcţie de măiestria negociatorului, şi zaraful nu ieşea în pierdere în niciun caz.

Afra îl alese pe zaraful Pileus din Brückengasse, în apropierea capitolului domului, o alegere întâmplătoare, deoarece prăvălia lui situată între arcadele unei case patriciale lăsa o impresie impunătoare. Acolo, în spatele unei draperii din partea din spate a biroului, loc special amenajat pentru aşa ceva, se descotorosi de averea ei, pe care i-o înmână tânărului zaraf. Acesta depuse totul într-o casetă cu încuietoare din fier, îi dădu Afrei cheia şi băgă caseta într-un dulap din perete ale cărui uşi din lemn negru erau prevăzute cu benzi late din fier. Pentru acest serviciu, Afra plăti anticipat pe o lună. Ieşi uşurată în stradă.

Din piaţa domului, răsunau lovituri de tobă şi sunete de fluiere întrerupte doar de aplauze puternice şi strigăte de bravo. Din curiozitate, Afra se îndreptă către marea piaţă. O făcu însă cu mare greutate, pentru că oamenii se înghesuiau unii în alţii şi încercau să vadă câte ceva. Deasupra pieţei pluteau miasmele unui birt ordinar. Mirosea a peşte, a grăsime de berbec şi a produse de patiserie, în amestec cu izul puternic de usturoi, din toate rezultând o duhoare respingătoare, care-ţi tăia pofta de mâncare pentru trei zile.

Cei mai mulţi păreau a nu se sinchisi de duhoare. Se înghesuiau lungindu-şi gâturile să vadă o trupă de saltimbanci, care la umbra domului ridicase un cort rotund alb-roşu, în faţa căruia era o scenă. Un urs brun matur, aproape de două ori mai înalt decât dresorul lui pitic, dansa pe picioarele dinapoi în mijlocul scenei. Mişcările lui sacadate, în ritmul impus de trei muzicanţi, trezeau încântarea privitorilor.

Aceştia strigau entuziasmaţi când animalul foarte greu, stângaci voia să părăsească tabla rotundă pe care dansa. Atunci, dresorul pitic trăgea de un lanţ fixat cu un inel de nările animalului, şi ursul scotea un urlet sfâşietor.

Doar puţini îşi dădeau seama că sărmanul urs executa chinuitorul dans numai pentru că podeaua din tablă fusese încinsă la foc.

Chiar şi acest spectacol ciudat era răsplătit de unii gură-cască cu obolul strâns în decolteu de două fete cu rochiile suflecate, care umblau printre rânduri bătând într-o tamburină.

Ursul nici nu îşi încheiase bine jalnica reprezentaţie, când un tânăr înghiţitor de flăcări sări pe podium. Bustul lui musculos, cafeniu era gol. Purta nişte pantaloni verzi şi un turban alb pe părul negru, ca un fachir din îndepărtata Indie. Simpla lui apariţie smulse unor domnişoare exclamaţii admirative. Chipeşul tânăr avea într-o mână două făclii aprinse, iar în cealaltă mână o sticlă conţinând un lichid. Luă o gură din acel lichid şi îi întinse sticla Afrei, care între timp ajunsese în primul rând. Afra se îmbujoră.

Spectatorii priveau ca vrăjiţi făcliile ale căror flăcări pâlpâiau. Brusc, fachirul făcu un pas în faţă, de parcă s-ar fi pregătit să sară, şi suflă în aer, printre buzele strânse, lichidul pe care tocmai îl luase din sticlă. Cu o mişcare rapidă aprinse dâra de picături care se avântă în aer precum sabia de foc a sfântului Mihail. Îngroziţi, privitorii din primul rând se retraseră.

Afra rămase de parcă prinsese rădăcini. Cu toate că văzuse demonstraţia din imediata apropiere şi deşi putea perfect reface miraculosul experiment din memorie, ea îl admira pe tânăr pentru curajul şi siguranţa cu care sfida flăcările.

Aplauzele furtunoase îl obligară pe fachir să execute pentru a doua oară experimentul său. Zâmbindu-i prietenos, el îi întinse mâna Afrei, cerându-i sticla. Afra nu reacţionă. Îl privea doar pe scamator. Când privirile li se întâlniră, parcă se trezi dintr-un vis. Simţi privirile celor din jur îndreptate asupra ei. Îi întinse zăpăcită fachirului sticla cu lichidul inflamabil. Nu voia să mai asiste la repetarea experimentului. Ieşi anevoie din primele rânduri de spectatori şi plecă. Dar era urmărită de imaginea tânărului cu trupul ca din oţel.

În zilele următoare, nu reuşi să îşi scoată din minte imaginea chipeşului înghiţitor de flăcări. Zadarnic încercă să scape de ea. Doar în situaţia ei existau lucruri mai importante decât să se îndrăgostească, şi încă de un scamator. Trebuia să îşi construiască o nouă viaţă, bazându-se doar pe ea însăşi. Alte femei în situaţia ei s-ar fi călugărit şi şi-ar fi petrecut restul zilelor într-o mănăstire. Dar nu şi Afra.

Mai întâi, îi trecu prin cap să renunţe la numele fals, care de la Veneţia o ajutase atât de mult. Apoi înţelese că atâta timp cât purta numele de Kuchler era în siguranţă faţă de renegaţi, îşi spuse: Dacă tot porţi numele ei, poţi prelua şi profesia ei. De ce nu ar fi neguţătoare de stofe? Banii de care dispunea i-ar ajunge pentru început.

În timp ce cugeta astfel, la casa Pfefferhart sosi un străin, care solicită să vorbească negreşit cu Gysela Kuchler.

Afra se sperie de moarte când în faţa ei apăru necunoscutul, care se prezentă ca Amandus Villanovus.

— Am onoarea de a vorbi cu Gysela Kuchler din Strassburg?

Străinul, un bărbat înalt, gânditor, cu o pelerină neagră fără mâneci, zâmbi artificial.

Afra nu răspunse. Privea prin el pierdută. Unde şi în ce împrejurare mai auzise acest nume?

Necunoscutul parcă îi citi gândul şi de aceea îi veni în întâmpinare:

— Veneţia, biserica Madonna dell’Orto.

Dură câteva clipe ce părură nesfârşite, până când Afra redeveni stăpână pe sine. Revăzu în minte scena discuţiei din biserică dintre Gysela Kuchler şi renegat. Dar totuşi nu era acelaşi bărbat.

— Dumneavoastră? Nu aşa îmi amintesc de dumneavoastră!

— Stabiliserăm o întâlnire, dar eu am fost împiedicat să vin. Aţi vorbit cu Joachim von Floris.

— Da, se poate, răspunse Afra mimând calmul.

Spera ca Amandus să nu observe deruta ei.

— M-am mirat citindu-vă numele pe lista sosirilor. Noi toţi credeam că v-a secerat ciuma la Veneţia.

— O greşeală, după cum vedeţi!

— Şi Afra, femeia cu pergamentul?

— De ce îmi puneţi această întrebare?

Amandus Villanovus îşi suflecă mâneca şi îi arătă Afrei stigmatul, crucea intersectată de o bară oblică.

— Mai este nevoie de o altă explicaţie?

În acel moment, Afrei îi trecu prin cap singura idee binevenită şi, cu un uşor tremur în voce, răspunse:

— Afra a murit. A căzut victimă ciumei.

— Şi pergamentul?

Afra ridică din umeri.

— Cine poate şti? Dacă îl avea la ea, a fost ars odată cu cadavrul.

Se îngrozi de propriile cuvinte.

Amandus Villanovus îşi scărpină gânditor bărbia.

— Cu asta misiunea noastră s-a încheiat. Foarte regretabil. Ne-ar fi adus tuturor bogăţia, dar mai ales puterea şi influenţa. Acum tot circul a devenit doar o farsă.

Afra se încruntă şi îl privi întrebătoare pe Villanovus:

— Ar trebui să îmi explicaţi asta mai amănunţit, domnule!

Străinul rânji viclean:

— Chiar credeţi că acest jalnic pontif a convocat conciliul la Konstanz pentru a-şi reuni turma răzleţită?

— Cel puţin aşa se spune. Şi asta este şi părerea participanţilor.

Renegatul făcu un gest de respingere.

— Orice conciliu necesită o motivaţie cuvioasă. În realitate, nu este vorba despre altceva decât despre periclitarea şi menţinerea puterii. Ca şi în acest caz. Papa de la Roma îşi vede periclitată puterea organizaţiei lui datorită acestui pergament. Acesta a fost şi motivul pentru care ne-a cerut ajutorul până şi nouă, celor mai aprigi duşmani ai lui. Papa Ioan este un om fără coloană vertebrală. Este absolut dispus să renunţe la convingerile lui dacă numai aşa îşi poate menţine puterea. În orice caz,

unirea bisericilor separate ascunde pentru papa de la Roma riscul de a-şi pierde poziţia. Pentru că, dacă trei papi pretind că fiecare dintre ei este cel legitim, nu există altă cale de rezolvare a dilemei decât preluarea funcţiei de către un al patrulea. Mă înţelegeţi?

Afra confirmă absentă. Spusele renegatului scoteau la lumină multe întrebări, pe care ei i-ar fi făcut plăcere să le pună. Cel mai mult o preocupa întrebarea: Ce s-ar întâmpla dacă blestematul pergament ar apărea aici, în mijlocul lucrărilor conciliului? Se îngroşa gluma. Se îndoia că va fi în stare să nu îi trezească suspiciuni lui Villanovus. Numai gândul acesta era suficient pentru a o nelinişti. Ochii scânteietori cu care străinul o fixa îi lăsau impresia că el îi citea gândurile pe chip.

De aceea tresări când Amandus Villanovus, după o lungă tăcere, o întrebă brusc:

— Sunteţi sigură că pergamentul a fost ars odată cu cadavrul femeii?

— Ce înseamnă a fi sigur? Am văzut cu ochii mei cum Afra a murit în Lazaretto Vecchio. Nu a fost o priveliişte frumoasă, puteţi să mă credeţi. Şi faptul că toate victimele ciumei, şi chiar bagajele lor erau arse pe insulă, ne face să presupunem că şi pergamentul a sfârşit în flăcări.

— Presupunând că avea pergamentul la ea!

— Aici aveţi dreptate.

Discuţia din casa Pfefferhart nu decurgea în mod tocmai satisfăcător pentru ea. Şi cu cât aceasta se prelungea, cu atât Afra devenea mai nesigură. Nu mai scăpa de renegat. Şi mai ales nu reuşea să îl convingă că a căuta în continuare pergamentul era lipsit de sens.

Se părea că renegatul avea la dispoziţie tot timpul din lume. În orice caz, nu dădea semne că s-ar pregăti de plecare, deşi toate neclarităţile fuseseră discutate.

— Mult timp ne-am pus întrebarea, începu el iarăşi, de ce amanta arhitectului a plecat atât de precipitat la Salzburg şi apoi s-a îndreptat spre Veneţia. Ştiţi că avem pretutindeni agenţi, dar niciunul dintre ei nu a găsit o explicaţie a acestei călătorii. Ar exista un singur motiv

logic: amanta voia să trateze personal cu papa, care era atunci la Bologna. Voia să îi ofere personal pergamentul spre vânzare. Aţi cunoscut-o pe Afra. Consideraţi că aşa ceva era posibil?

Afra dădu negativ din cap.

— Cred că o supraestimaţi. Desigur că numai proastă nu era, iar tatăl ei o învăţase scrisul şi cititul, şi chiar limbile italiană şi latină. Dar totuşi condiţia ei este modestă şi nu stăpâneşte comportamentul faţă de cei puternici.

— Vorbiţi la prezent, de parcă ar mai fi încă printre cei vii.

— Iertaţi-mă, zise speriată Afra, dar nu este mult de când încă mai vorbeam cu ea. Nu, nici eu nu am nicio explicaţie a scopului urmărit de ea prin această călătorie. Se pare că era vorba despre nişte cărţi. Dar cine face o călătorie atât de lungă pentru câteva cărţi?

— Nu spuneţi asta. Există oameni, chiar şi purtători ai mitrei ori ai rasei călugăreşti, care sunt dispuşi să săvârşească o crimă pentru o carte. Villanovus rânji larg, apoi continuă după un timp: Nu, pentru cazul în care pergamentul încă există, trebuie să îl interogăm pe arhitectul Ulrich von Ensingen. El a trăit destul cu această femeie. Nici nu îmi pot imagina că ea nu i-a încredinţat taina sa.

Afra se simţi ca lovită de trăsnet. Trase adânc aer în piept – numai de nu ar observa renegatul emoţia ei! Voia să tacă, să nu reacţioneze în niciun fel la amintirea numelui lui Ulrich. Totuşi, izbucni:

— Dar Ulrich von Ensingen nu este unul de-al vostru?

— Unul de-al nostru? glumiţi! Ulrich von Ensingen este o piatră dură, perfid şi viclean. Mi-aş fi dorit să fie dintre ai noştri. Am încercat zadarnic să îl atragem de partea noastră. Nu s-a lăsat convins nici de bani şi nici de ameninţări. Mult timp, am crezut că Ulrich von Ensingen a zidit pergamentul într-una dintre catedralele care se ridicau spre cer după planurile lui. Am deschis pe neobservate locurile în care de obicei sunt ascunse comori.

Când nu am găsit nimic, l-am ameninţat pe maistrul Ulrich că îi vom dărâma catedralele dacă nu ne destăinuie unde a ascuns pergamentul. Trebuie să ştiţi că un dom care se prăbuşeşte sub mâinile arhitectului înseamnă sfârşitul carierei lui. La Strassburg, aproape că reuşiserăm. Dar ar fi trebuit să ne dăm seama că era imposibil ca într-o singură noapte să lucrăm la fundaţie şi la cheile de boltă în aşa fel încât clădirea să se prăbuşească.

Afra urmărea cu respiraţia tăiată explicaţiile renegatului. Loja acestora era mult mai perfidă decât crezuse ea. Deci îl nedreptăţise pe Ulrich. Poate că circumstanţele speciale ar fi putut explica până la urmă comportamentul lui ciudat. Dar justifică ele faptul că o înşelase cu acea târfa a episcopului?

Din câte am auzit, Ulrich von Ensingen ar fi aici, în Konstanz, remarcă în trecere Amandus.

— Arhitectul? strigă emoţionată Afra.

Amandus confirmă.

— Nu numai maistrul Ulrich. Toţi marii arhitecţi de catedrale se află în Konstanz. Şi este de înţeles, pentru că niciunde în lume nu sunt adunaţi la un loc mai mulţi potenţiali clienţi decât aici. Dar asta nu trebuie să vă neliniştească. El se opri o clipă, apoi întrebă fără nicio altă introducere: Dumneavoastră în ce relaţii sunteţi, de fapt, cu trimisul special Pietro de Tortosa?

Afra ripostă iritată:

— Chiar vă voi destăinui: în niciun fel de relaţie!

Renegatul mormăi o scuză şi plecă grăbit. Din mers, duse degetele la buze şi, înainte de a dispărea, spuse încet:

— Îmi permiteţi să sper că veţi păstra tăcerea asupra discuţiei noastre?

* * *

Întâlnirea cu renegatul o devastase. I se făcuse frică. Ce să înţeleagă? O crezuse Amandus Villanovus? Sau a fost doar un şiretlic pentru a o descoase? Poate că purtătorii de glugi deja descoperiseră că ea se dădea drept Gysela Kuchler?

Faptul că Ulrich von Ensingen nu făcea parte dintre renegaţi îi sporea dezorientarea. Îşi închipuise ea totul? Construise legături care nici nu existau? În situaţii de tensiune interioară maximă, omul are tendinţa de a vedea legături care privite cu calm se dovedesc a fi false. Dar, pe de altă parte, nu era posibil ca Amandus Villanovus să fi avut sarcina de a o linişti cu cele spuse? O capcană prin care ea să redobândească încrederea în Ulrich? Dar, dacă judeca drept, Villanovus îi destăinuise în acest caz mult prea mult despre el şi despre maşinaţiile renegaţilor.

După această discuţie, Afra colinda fără nicio ţintă prin Konstanz. Spera să se destindă. Şi reuşi. Nu cu saltimbanci, bufoni şi ambulanţi care îşi prezentau laolaltă trucurile la fiecare colţ de stradă, ci în piaţa de sus, unde un bărbat slab, cu barbă, într-un talar negru şi cu beretă neagră, care îl recomandau ca preot învăţat, ţinea un discurs fulminant. Drept catedră, folosea un butoi şi spusele lui pe care le încredinţa elocvent ascultătorilor se deosebeau total de cele ale vorbitorilor obişnuiţi de la catedră.

Rapid s-a împrăştiat zvonul că Jan Hus, reformatorul din Boemia, care în urmă cu trei ani fusese anatemizat de papa, vorbea în piaţa de sus. Veneau mulţimi din toate străzile lăturalnice. Toţi voiau să îl vadă pe micuţul om care îl înfruntase pe papă cu discursurile sale.

Regele Sigismund îi ceruse să se apere în faţa conciliului şi îi asigurase libera trecere. Şi Hus, un om mic de statură, dar de mare curaj, acceptase invitaţia.

În mijlocul ascultătorilor care se înghesuiau umăr lângă umăr să îl asculte pe predicatorul cu accent boemian se afla şi Afra. Cuvintele lui îndreptate împotriva papei, Bisericii şi a laicizării lor erau ca nişte lovituri de bici. Jan Hus vorbea din suflet, dar cel mai emoţionant era că îndrăznea să spună ceea ce alţii cutezau doar să gândească.

— Voi toţi cei care vă consideraţi creştini şi care urmaţi legile Bisericii, striga el cu o voce răsunătoare, voi toţi sunteţi oile unui păstor care îşi zice preasfânt, deşi

este atât de departe de sfinţenie precum porţile iadului de firmament. Un papă care nu trăieşte ca Iisus este un Iuda şi nu este sfânt, chiar dacă a ajuns la această demnitate în conformitate cu legile bisericeşti.

Doar câţiva ascultători îndrăzniră să îl aplaude, şi aceştia se dădură ruşinaţi la o parte, pentru a nu fi recunoscuţi.

Hus continuă:

— Pe vremea când Domnul nostru Iisus umbla încă pe pământ, adepţii Lui trăiau simplu, iubindu-şi aproapele. Dar astăzi? Astăzi, discipolii Domnului, popii, prelaţii, membrii capitolului, abaţii şi episcopii au căzut pradă luxului şi oricărei nebunii a modei, se îmbracă pestriţ şi împopoţonat, precum cocoşii pe grămada de băligar, dansează în pantaloni mulaţi şi îşi expun organele genitale încălcând porunca a şasea. Nu mai este nevoie să menţionez cârdul de târfe ale acestor slujitori ai Domnului. Voi înşivă constataţi că abia a fost nominalizat oraşul dumneavoastră ca loc de desfăşurare a conciliului, că mii de femei care se vând au şi apărut ca lăcustele pe vremea catastrofelor egiptene. Iar dacă le lipsesc banii, aceşti slujitori ai Domnului vă vând relicve, giulgiul Domnului nostru, un petic din veşmântul lui, ba chiar o picătură de sânge drept făcătoare de minuni. Fraţi întru Hristos, eu vă zic că Domnul nostru Iisus s-a urcat la cer transfigurat şi nu a lăsat în urma lui nimic pământesc. Luaţi aminte la cuvintele Domnului: Ferice sunt cei care nu văd şi totuşi cred. Ruşine celor care fac o afacere din orbirea voastră.

— Ruşine lor!

— Da, să le fie ruşine popilor!

Câteva sute de voci scandară într-una singură:

— Ruşine popilor!

Şi printre ele era şi vocea Afrei.

Mulţimea abia se liniştise, când un tânăr dominican cu o tonsură proaspătă ridică pumnul ameninţător şi strigă:

— Şi dumneavoastră, magistre Hus? Nu sunteţi şi dumneavoastră un astfel de popă care se îmbogăţeşte pe

spinarea comunităţii? Unul care cere să fie plătit pentru fiecare ajutor spiritual, pentru fiecare binecuvântare şi chiar pentru ultimul maslu?

În piaţă se făcu linişte şi toate privirile se îndreptară către Jan Hus, care izbucni:

— Tu, dominican impertinent, gândeşte înainte de a arunca primul piatra. Nu cumva era unul dintre confraţii tăi cel care de curând a lăsat grea în biserică o femeie respectabilă, după care casa Domnului a trebuit să fie sfinţită din nou?

Ascultătorii urlară, dar Hus îi întrerupse:

— Eu nu vreau să ascund că am devenit cleric pentru a avea o existenţă mai sigură, pentru a mă îmbrăca bine şi pentru a fi respectat de popor.

Murmure.

— Dar înainte de a mă condamna definitiv, luaţi aminte că toate veniturile mele ca profesor la universitate şi predicator le dau celor săraci şi celor aflaţi în nevoi. Nu am îmbogăţit nicio târfă şi niciun novice. Dar – Hus arătă cu degetul spre călugărul dominican – poate că această întrebare i-o veţi pune papei de la Roma. Cu siguranţă că el va putea să vă răspundă mai bine decât mine.

Hus îşi încheie cuvântul cu un „Amin” sonor. Înconjurat de însoţitori şi de adepţi, dispăru în direcţia Paulsgasse, unde, după cum se spunea, locuia într-o cameră mobilată la văduva Fida Pfister.

* * *

*

— Papa! Sfinţia Sa papa!

Vestea se răspândi rapid, Ioan al XXIII-lea şi suita lui ajunseseră la poarta din sud a oraşului, venind de la mănăstirea Kreuzlingen. Cu un alai de sute de persoane – cardinali, arhiepiscopi, episcopi, abaţi şi prelaţi, dintre care cincizeci fuseseră numiţi chiar pe parcursul lungii călătorii – pontiful plecase la drum la începutul lunii octombrie, şi alesese calea prin Bologna, Ferrara, Verona şi Trient. La Merano, fusese întâmpinat de ducele Federic de Austria şi condus prin pasul Brenner şi prin Arlberg

până la Lacul Konstanz.

Papa Ioan avea duşmani mai mulţi decât orice principe domnitor din Europa şi aprecia mult escorta înarmată. Printr-o bulă, pentru meritele din timpul călătoriei, îl numise pe bravul austriac general-căpitan al Bisericii romane, un titlu de fapt absurd, dar paşnic, retribuit pe viaţă cu un salariu anual de şase mii de guldeni.

Papa Ioan – bărbat mic de stat, gras şi buretos, care îşi ascundea capul chel sub un potcap alb, despre care se spunea că nu îl scotea nici măcar când avea treabă noaptea cu damele sau îl înlocuia cu o mitră pompoasă – venea la Konstanz cu sentimente contradictorii. Încercase zadarnic să convoace conciliul în alt loc; Konstanz era unicul loc al Apusului creştin cu care se declaraseră de acord toţi invitaţii.

Nu lipsise mult ca pontiful extrem de superstiţios să facă puţin înainte de a ajunge la ţel calea întoarsă, deoarece caleaşca sa se răsturnase pe potecile încurcate ale pasului Arlberg, iar Sfinţia Sa căzuse cu capul înainte în noroi. Papa Ioan interpretase asta ca semn rău şi a fost nevoie de vorbele smerite, dar insistente ale cardinalilor şi înaltelor oficialităţi însoţitoare pentru ca, odată spălat de noroi, să continue călătoria.

Nici măcar priveliştea soldaţilor cu armament greu postaţi pentru protecţia lui pe zidurile oraşului, pe acoperişurile caselor şi în turnuri nu a putut înlătura adânca neîncredere care îl însoţea pe papă la Konstanz. Totuşi, când a văzut baldachinul auriu şi impunătorul cal bălan trimis de consilierii oraşului în întâmpinarea sa, vanitatea Sfinţiei Sale a biruit, şi Ioan a preferat să îşi facă apariţia sub baldachinul de aur, pe un cal de un alb strălucitor.

Chiar de la repartizarea locurilor la poarta Kreuzlinger s-a ajuns la încăierări între demnitarii clerici şi cei laici privind ierarhia, pentru că episcopii aflaţi deja la Konstanz şi trimişii principilor pretindeau că au prioritate în faţa curtenilor şi a episcopilor din suita papală.

Mai ales episcopii, câteva sute la număr, erau desconsideraţi, ba chiar dispreţuiţi de demnitarii respectabili. În definitiv, nu era un secret că papa Ioan oferea funcţii şi demnităţi după cum credea el de cuviinţă şi numea codoşi ori netrebnici în funcţii de episcopi ai unor episcopii necunoscute chiar şi Sfântului Duh, pentru că acestea nici nu existau.

Pietro de Tortosa, trimisul special al regelui din Napoli, intră într-o dispută zgomotoasă cu maestrul de ceremonii papal şi cu arhiepiscopul titular de Santa Eulália asupra problemei dacă binecuvântatele gloabe ale Sfinţiei Sale sau trimişii laici ai principilor străini au prioritate în procesiunea festivă. Întrebarea cui ar trebui acordată mai multă onoare, unui morav romano-catolic sau unui diplomat străin, încinsese la maximum simţirile credincioşilor creştini şi a avut drept urmare faptul că pe loc au luat fiinţă trei partide, francezii solicitând ca disputa să fie trecută pe ordinea de zi a conciliului.

În babilonia de voci şi de limbi s-a făcut apel la limba latină presărată cu tot felul de cuvinte străine, pentru că lexiconul latin monahal nu cunoştea termeni ca „tândală”, „idiot” sau „curvar”. Pe perioada desfăşurării conciliului, latina era cea mai vorbită limbă. Nu pentru că domnii clerici o cunoşteau atât de bine, cu siguranţă nu, dar latina bisericească era mai de înţeles decât aspra engleză ori spaniolă, ori cântata italiană a acelor vremuri, ca să nu mai vorbim despre guturalul gângăvit german.

Scandalul în jurul ierarhiei la intrarea solemnă în Konstanz s-a încheiat în cele din urmă ca în prima Carte a Regilor, printr-o decizie solomonică: oricine, cal ori episcop, prelat al palatului ori trimis, trebuia să se încadreze în procesiune acolo unde poftea. Şi aşa s-a şi întâmplat.

* * *
*

Pe zidurile din jurul porţii oraşului, răsunară trâmbiţele. Toboşarii dădeau ritmul paşilor. În faţă mergea un cor al castraţilor care cânta cu voci cristaline *Te deum.*

Papa, palid şi aruncând priviri temătoare de sub potcapul alb, se străduia să îşi ţină în frâu calul bălan. Din când în când, întindea scurt mâna spre a fi sărutată de mulţime. Dar numai puţini onorau oferta.

De fapt, locuitorii oraşului se manifestau cam rezervaţi faţă de papa de la Roma. Se holbau, iar ferestrele erau pline de privitori. Toţi voiau să îl vadă pe pontiful care era precedat de o asemenea faimă proastă, dar aplauzele şi dovezile de onorare erau prea puţine. Pe alocuri, alaiul arăta ca unul de înmormântare.

Mai ales din partea domnişoarelor oraşului alaiul de prelaţi, secretari apostolici şi scutieri îndrăzneţi, cărora asemenea stăpânilor lor le premergea o faimă indecentă, în niciun caz ecleziastă, se bucura de mai mult interes decât papa. Peste noapte, Konstanz se transformă într-un paradis – un paradis pentru femei. Deoarece altfel decât în întreg imperiul, unde predominau clar femeile, la Konstanz, pe perioada conciliului, o femeie revenea la zece bărbaţi.

— Tu es Pontifex, Pontifex Maximus[16] – răsuna pe uliţele oraşului.

Şi, în timp ce deasupra oraşului Konstanz cerul se întuneca şi se adunau nori negri grei, o sută de diaconi palizi care participau la intrarea solemnă înălţau osanale şi umpleau uliţele cu fum de tămâie bună, de parcă ar fi vrut să alunge diavolul din ultimul colţişor al caselor.

Într-un oraş mic precum Konstanz era imposibil să ignori conciliul. Nici Afra nu putea să se sustragă, deşi după discuţia cu Amandus Villanovus avea cu totul alte gânduri. Se aşezase în al patrulea rând de pe Pfeffergasse, pentru a urmări spectacolul dat de papa Ioan şi de către participanţii la conciliu veniţi din tot Apusul, în drumul lor către catedrală.

Corul castraţilor reluă cu vocile sale stridente *Tu es Pontifex, Pontifex Maximus,* pentru a-l atenţiona şi pe ultimul om asupra celui care îşi făcea intrarea sub baldachinul auriu pe impozantul cal bălan. Scutierii de pe

16 „Tu eşti pontiful, cel mai mare dintre toţi.” (în lb. Latină, în orig.)

ambele laturi purtau pantaloni-ciorap albi până în talie şi o tunică scurtă cu mâneci largi. Cu priviri extatice ei agitau rămurele de salcie, ca odinioară la intrarea Domnului în Ierusalim.

Papa Ioan privea ursuz dintr-un nor de fum clerical – o atitudine care îi masca teama de un atentat. Nu doar pentru că pe germani îi considera suspecţi de când lumea, ci pentru că avea destui duşmani care trimiseseră delegaţi la Konstanz. Chipul i se lumină doar o dată, printr-un zâmbet recunoscător, când trecu prin dreptul unui grup de femeiuşti dichisite, care îi oferiseră priveliştea decolteurilor lor larg deschise. Papa Ioan luă mulţumit la cunoştinţă păcătoasa priveliişte şi acordă apostolica sa binecuvântare voluptăţii create de Dumnezeu.

Pontiful care cam tremura pe bălanul de mai multe ori binecuvântat trezea în Afra mai mult compătimire. Aspectul lui era în deplină contradicţie cu faima sa. Aplauze se auzeau doar rar. Afra făcea parte dintre cei care urmăreau scena în tăcere. Se întâmplă ca privirea întunecată a papei şi privirea ei să se întâlnească, şi un moment să o susţină amândoi. Una parcă întreba: „De ce nu mă aplauzi?” Iar cealaltă parcă răspundea: „De ce aş face-o?” Dar în clipa următoare papa Ioan trecuse deja mai departe.

Între papă şi membrii conciliului care îl urmau era un interval gol, care pentru un moment lăsa liberă privirea către spectatorii de pe partea cealaltă a străzii. Mai întâi, Afra crezu că se înşela. Prea des se gândise la el în ultimul timp. De când Villanovus menţionase că acesta era la Konstanz şi că nu avea nicio legătură cu renegaţii, o frământa un sentiment de regret. Desigur că amintirea vremurilor petrecute împreună se mai ofilise în ultimele luni, ca un stejar în negurile toamnei. Dar, dacă era sinceră cu sine, încă se mai simţea atrasă de el. De la nicio aruncătură de piatră, Afra îl privea pe acel bărbat. Nu încăpea nicio îndoială – era Ulrich von Ensingen!

Neştiind prea bine cum ar trebui să se comporte, Afra nu îl pierdea din ochi pe Ulrich. Pe de o parte, se

simţea fericită că îl întâlnea, pe de altă parte, trăia o nesiguranţă care o împiedica să facă ea primul pas.

Amintirea pasiunii şi iubirii ei o făcu în cele din urmă să îşi depăşească temerile. Ridică mâna şi, jenată, făcu un gest uşor.

Însă se produse inimaginabilul: gestul ei nu găsi răspuns. Bărbatul de vizavi părea că priveşte prin ea. El trebuia să o fi văzut pe ea, salutul ei. Afra vru să strige, dar, înainte de a se decide să o facă, spaţiul liber fu acoperit de alaiul participanţilor la conciliu, o masă multicoloră, îmbrăcată luxos, chiar pompos, condusă de suflători în trâmbiţe şi toboşari. În faţă, scutierii purtau blazoanele şi numele stăpânilor lor, care pe timpul şederii în Konstanz fuseseră conduşi la casele în care vor locui.

În primul rând, se afla Pietro de Tortosa, trimisul special al regelui napolitan. Alături, era episcopul de Montecassino, Peloso, care cu toată bunăvoinţa nu putea să explice unde îi era episcopia, ca şi trimisul dogelui Veneţiei, arhiepiscop de Sankt Andreas, şi trimisul regelui Scoţiei, în ciorapi trei sferturi şi haină roşie care îi ajungea până la genunchi. În spatele lor, era episcopul de Capacio şi episcopul Astorga, care la rândul lui avea în urmă trimisul regelui şi reginei Spaniei. Contele de Venafro era însoţit de un secretar apostolic, care se legitima simultan şi ca episcop de Cotrone. Mână în mână, păşeau un fercheş prelat apostolic al palatului şi episcopul de Badajoz, o apariţie spectaculoasă cu păr lung şi negru. Blazonul arhiepiscopului de Tarragona, cel mai mare dintre toate blazoanele, îl recomanda pe acesta ca guvernator al Romei, în timp ce în stânga lui micuţul arhiepiscop de Sagunt aproape că nici nu se mai vedea. Ca trimis al regelui Franţei venise abatele de St. Antoine – Vienne. În veşmântul lui violet, lung şi strâmt şi în pantofi cu tocuri înalte, acesta dănţuia ca un cal de circ şi se străduia cât putea să se menţină în picioare pe caldarâmul mizerabil din Konstanz. El şi arhiepiscopul de Acerenza, care avea cu el un novice pentru a-i trata problemele psihice, culeseră din partea conţilor de Palonga, de Conza, de Palene, ca şi

din partea ducelui de Gravina, care alcătuiau un alt rând, toţi sărind în ochi cu distinsele lor veşminte din catifea de culoare închisă, zâmbete total nepotrivite cu ocazia cu totul specială. Urmau trimisul ducelui de Milano şi trimisul ducelui de Florenţa, certându-se cu voce tare, în auzul tuturor, căruia dintre stăpânii lor i s-ar fi dat prioritate ierarhică, dacă aceştia ar fi venit personal la conciliu, şi când cei doi nu căzuseră la pace după o jumătate de milă de mers pe jos, au preferat să îşi caute alte locuri în procesiune. Din cine ştie ce motive izbucnise pe drumul spre catedrală cearta între arhiepiscopul de Acerenza şi Latera şi un cleric înveşmântat în odăjdii cu broderii în aur, iar pe Pfeffergase, sub privirile Afrei, iritatul arhiepiscop îi smulse clericului odăjdiile, acesta rămânând în cămaşa liturgică (ceea ce pentru un cleric era egal cu a fi gol-puşcă) şi ţopăind de parcă strivea în picioare capul unui şarpe.

Alaiul se opri în piaţa domului, iar Afra folosi ocazia pentru a se strecura, printre rândurile din faţă, până pe partea cealaltă a străzii. Dar acolo îl căută zadarnic pe Ulrich von Ensingen. Arhitectul dispăruse.

Neliniştită, Afra porni spre locul unde era găzduită, în Fischmarktgasse. Deodată, conciliul, papa şi toţi trimişii Apusului îi deveniseră indiferenţi. Timp de câteva clipe, crezuse că lucrurile aveau să se îndrepte, în sfârşit. Şi se mânie de propria prostie. Trecutul rămâne trecut. Nu-şi datorau nimic unul altuia. Dar era evident că Ulrich se simţea mai nedreptăţit decât ea. Cu siguranţă că ea îl jignise prin purtarea ei. Dar Ulrich cum se comportase cu ea la Strassburg?

Gândurile Afrei erau tulburi. Nu se îndoia că Ulrich o recunoscuse. Dar, pe măsură ce se gândea de ce fugise acesta de ea, în capul ei se aprinse un gând teribil: Ulrich avea o altă femeie!

Cine să i-o ia în nume de rău, se gândi Afra, că doar despărţirea ei nu-i crease vreo speranţă de împăcare. Fireşte, asta dacă l-ar fi crezut în stare pe Ulrich să îi spună adevărul în faţă. În loc de asta, el se eschivase, se

dezisese el însuşi precum Iuda, care a negat că L-ar fi cunoscut vreodată pe Iisus.

* * *

Afra a fost urmărită de vocile stridente ale corului castraţilor până în Fischmarktgasse. În faţa „casei înalte” a lui Pfefferhart aştepta un bărbat agreabil, unul dintre cei care nu purtau pelerina neagră şi largă din cauza frigului, ci ca semn al titlului academic.

Afra bănui că numai de bine nu era şi fu pe punctul de a se întoarce, când străinul îi veni în întâmpinare şi rosti repede:

— Desigur că sunteţi soţia trimisului din Napoli. Eu sunt Johann von Reinstein, savant, prieten şi servitor al stăpânului meu, Jan Hus din Boemia.

Încă înainte de a fi apucat să corecteze eroarea, Reinstein, al cărui debit verbal putea fi înfrânat numai de propria gândire, continuă:

— Magistrul Hus m-a trimis pentru a stabili o întâlnire cu messer Pietro de Tortosa. Jan Hus are nevoie de asistenţa trimisului împotriva papei de la Roma. Sunteţi deci soţia lui?

— Pe sfânta Fecioară, nu, dar nu m-aţi lăsat să vorbesc! interveni Afra într-o pauză luată de străin pentru a trage aer în piept.

— Dar locuiţi totuşi aici, în „casa înaltă” a maistrului Pfefferhart, unde a fost cazat trimisul regelui napolitan?

— Asta este adevărat, dar cu Pietro de Tortosa nu am nimic în comun, cu excepţia rutei comune de călătorie. Numele meu este Gysela Kuchler şi sunt doar în trecere.

Informaţia îl lăsă fără grai pe savantul boemian pentru câteva clipe. Acesta o măsură cu privirea critic pe Afra, fără însă a fi impertinent.

De fapt, fusese spus tot ce se putea spune în această situaţie, când fulgerător îi veni o idee. O idee care trebuia să schimbe totul.

— Sunteţi prieten al magistrului Hus? începu prudentă Afra.

— Cel puţin aşa mă numeşte el.

Afra îşi muşca gânditoare buza inferioară.

— L-am auzit vorbind. Cuvintele lui m-au impresionat. Hus este un bărbat neînfricat. Are nevoie de mult curaj pentru a-l înfrunta pe papă şi clerul întregului Apus. Alţii au fost condamnaţi ca eretici pentru chestiuni mult mai puţin importante.

— Dar Hus are dreptate! Sfânta Biserică a decăzut. Hus a afirmat de mai multe ori că va accepta orice sancţiune dacă va fi acuzat de erezie. Până acum nimeni nu a reuşit să îl acuze. Deci grija dumneavoastră este neîntemeiată, frumoasă doamnă. Dar, după cum văd, aveţi ceva pe suflet.

— Hus este un bărbat inteligent şi cunoaşte legile Bisericii. Eu sunt în posesia unui document care pare de mare importanţă pentru papă şi pentru Biserică. În orice caz, mulţi au încercat să pună mâna pe acest pergament. Dar până astăzi importanţa lui a rămas o taină pentru mine. Totuşi, două cuvinte din acest pergament îi tulbură profund pe anumiţi oameni.

— Care ar fi aceste cuvinte?

— CONSTITUTUM CONSTANTINI.

Johann von Reinstein, care până în acest moment urmărise distant spusele Afrei, păru brusc extrem de interesat:

— Aţi spus CONSTITUTUM CONSTANTINI?

— Aşa am spus.

— Scuzaţi-mă că vă întreb atât de direct – Reinstein îşi reluă modul lui de a vorbi rapid –, dar cum aţi ajuns în posesia acestui document? Aveţi pergamentul la dumneavoastră? Aţi fi dispusă să ni-l arătaţi?

— Aţi pus trei întrebări deodată, spuse râzând Afra. Documentul mi l-a lăsat moştenire tatăl meu, menţionând că valorează o avere. Acesta este şi motivul pentru care nu îl port la mine. El se găseşte într-un loc sigur din oraş. Iar în ce priveşte ultima dumneavoastră întrebare: Ar fi o onoare pentru mine să i-l înmânez magistrului Hus. Pot avea încredere în dumneavoastră?

Învăţatul ridică braţele şi zise pe un ton liniştitor:

— Pe sfântul Wenzel, să-mi înghit limba dacă voi scăpa vreun cuvânt în legătură cu asta! Dar, dacă vă convine, puteţi să îi faceţi o vizită magistrului Hus mâine, după ce vor bate clopotele pentru Angelus. Noi ne-am cazat la văduva Fida Pfister în Paulsgasse.

— Ştiu, tot oraşul vorbeşte despre asta. Se zice că această casă este chiar împresurată de adepţii lui, care nu se depărtează înainte ca magistrul Hus să se fi arătat la fereastră.

Reinstein dădu ochii peste cap, parcă spunând: „Ce ar fi de făcut la asta?” Apoi zise:

— Este surprinzător cât de repede a cuprins învăţătura lui şi Germania. Ar fi mai bine dacă nu veţi intra în casă pe uşa principală. Casa mai are o intrare prin spate, pe Gewürzgasse. Pe acolo puteţi ajunge înăuntru fără să atrageri atenţia. Iar în ce-l priveşte pe trimisul napolitan, întrebaţi-l dacă magistrul Hus poate vorbi cu el.

Afra promise că aşa va face, deşi gândurile ei erau departe. Cu toate că nu schimbase o vorbă cu Jan Hus, spusele lui din piaţă îi inspirau încredere.

După ce învăţatul se îndepărtă, Afra plecă la zaraful Pileus, în Brückengasse, pentru a ridica pergamentul. Îl puse în ascunzătoarea obişnuită, în corset. Înainte de a părăsi casa zarafului, trase cu ochiul în toate direcţiile, ca să verifice dacă nu era urmărită. Apoi plecă spre Fischmarktgasse.

Cam pe la jumătatea drumului, începu să plouă. Un vânt ca de gheaţă mâna norii negri, şi Afra căută adăpost sub streaşina unei case, unde se mai adăpostiseră şi alţii. Stropi grei cădeau pe acoperişul de şindrilă. Afra tremura.

Trebuie că oferea o privelişte jalnică, pentru că simţi cum pe neaşteptate, două mâini îi puneau pe umeri o pelerină care s-o protejeze de umezeală şi de frig.

— Tremuraţi ca frunzele unui plop, auzi ea o voce prietenoasă.

Se întoarse.

— Nici nu este de mirare pe frigul acesta. Afra se

opri, apoi întrebă: Nu sunteţi înghiţitorul de flăcări, cel cu o sută de trucuri?

Şi dumneavoastră nu sunteţi domnişoara care a fugit în punctul culminant al reprezentaţiei mele?

— Aţi remarcat asta?

— Artiştii sunt oameni sensibili, ar trebui să ştiţi. Pentru un scamator nu există jignire mai mare decât atunci când publicul părăseşte reprezentaţia lui înainte ca el să o fi încheiat.

— Scuzaţi-mă, dar nu am vrut să vă jignesc!

Înghiţitorul de flăcări ridică din umeri.

— Nu-i nimic.

— Cum mă pot revanşa? întrebă Afra, râzând.

— Dumneavoastră ce propuneţi?

Tânărul se aşeză în faţa ei şi îi potrivi gulerul pelerinei.

„Ce frumos este, gândi Afra, şi ce tânăr”. Fu cuprinsă de aceeaşi senzaţie caldă pe care o trăise la prima întâlnire.

— Nu ştiu, răspunse ea ruşinoasă ca o fetiţă.

Ciudat, îi trecu mai departe prin cap, din copilărie îi dispăruseră complet sentimente ca pudoarea, timiditatea şi sfiala. Iar acum, după tot ce trăise, redevenise brusc sfioasă. Şi încă în faţa unui tinerel.

Abia acum remarcă fata că tremura din tot trupul. Şi nu era în stare să spună dacă de vină era frigul sau apropierea tânărului bărbat. Oricum era recunoscătoare pentru faptul că înghiţitorul de flăcări se lipi de ea fără fasoane, pentru a o încălzi.

— Mie mi se spune Jakob cel focos, zise tânărul făcându-i un semn prietenos cu ochiul.

— Afra, îi răspunse ea, care nu consideră necesar să continue jocul de-a v-aţi ascunselea cu arătosul tânăr şi remarcă echivoc: Se pare că nu aveţi nicio teamă de foc.

Aparent, Jakob cel focos nu sesiză aluzia:

— Nu, focul este un element ca aerul, apa şi pământul şi la fel ca acestea, nu este de spaimă. Trebuie doar să ştii cum să te foloseşti corect de el. Gândiţi-vă la

apă. Ea poate fi periculoasă, te poţi îneca în ea. Dar, pe de altă parte, ea este absolut necesară vieţii. La fel stau lucrurile şi cu focul. Mulţi văd în foc un pericol. Dar el este la fel de necesar vieţii ca apa. Mai ales într-o zi ca aceasta. Veniţi!

Ploaia se mai potolise, şi Jakob o împinse pe Afra în direcţia pieţei domului.

— Acolo se află căruţa mea vagon şi în ea duduie o sobiţă sprinţară. Căldura vă va face bine.

Afra se minuna de seninătatea cu care o trata tânărul, şi de seninătatea cu care ea îl urma.

Corpul canonicilor catedralei dispunea de mai multe clădiri strâns legate între ele. Într-un colţ, în dreptul bisericii Sf. Ioan scamatorii găsiseră un loc, după ce în ziua anterioară fuseseră alungaţi de pe vechiul loc de staţionare. Ei erau obişnuiţi să fie trataţi astfel. Erau iubiţi de popor pentru că mai aduceau o variaţie în cotidianul trist, dar oficialităţile îi priveau cu neîncredere şi aversiune.

— Aici locuiesc eu, liber ca păsările cerului, zise Jakob invitând-o totodată cu un gest să intre.

În faţa zidurilor exterioare ale unei clădiri fără ferestre erau campate trei căruţe-caravană ale unui teatru ambulant, vopsite multicolor, şi un car cu o cuşcă în care un urs se învârtea greoi. Căruţele aveau doar câte două roţi înalte şi două oişti cu ajutorul cărora erau manevrate de oameni.

Pe una dintre căruţe se putea citi: FOCOSUL JAKOB. Vehiculul avea lateral o minusculă fereastră şi în spate o uşă îngustă, la care se urca pe o scară pliantă. În faţă, avea un burlan vertical, din care ieşea un fum negru.

— Nu este deosebit de luxoasă, dar este călduroasă, confortabilă şi uscată, zise Jakob şi deschise uşa casei lui ambulante.

Afra rămase uimită de cât de multe lucruri încăpuseră într-un loc atât de mic: o sobă, un pat, o masă, un scaun, un cuier şi o cutie sub fereastră; de mai mult nici nu avea nevoie un scamator. Afra nu mai văzuse niciodată

o căruţă-caravană din interior. Dădu jos pelerina primită de la Jakob şi se bucură de căldura plăcută din micuţa încăpere. Aici se simţea protejată şi în siguranţă cum nu mai fusese de mult timp.

— La ce vă gândiţi? întrebă Jakob după ce o urmărise o vreme în tăcere.

Afra râse.

— Dacă vă spun, mă veţi considera nebună.

— De ce? Mă faceţi curios?

— Tocmai mă gândeam că trebuie să fie minunat să călătoreşti prin ţară cu o căruţă-caravană, să opreşti acolo unde îţi place, să uiţi de Dumnezeu şi de lume.

Tânărul înghiţitor de flăcări o privi nesigur pe Afra şi întrebă ezitând:

— Ce vă împiedică să o faceţi? Sunteţi logodită cu un bărbat care vă aşteaptă sau aveţi alte obligaţii?

Afra strânse din buze şi dădu din cap fără o vorbă.

— Atunci, de ce şovăiţi? Din munca mea se pot hrăni şi doi. Nu câştig prost, deşi căruţa mea ar sta dovadă mai curând pentru contrariul. Dar în vremuri grele cum sunt acestea, oamenii caută mai multă distracţie decât în vremuri bune. Aici nu putem rămâne mai mult de două săptămâni; vom fi apoi expulzaţi din oraş. Aşa stau lucrurile cu scamatorii. Deci mai aveţi încă cinci zile pentru a vă gândi.

Afra zâmbi. Mai târziu nici ea nu putea să îşi explice ce o făcuse să se poarte astfel: desigur că veşmintele îi erau ude. Dar justifica asta faptul că se dezbrăcase în faţa tânărului? Nu fusese mai curând excitaţia sau dorinţa de a seduce un tinerel care probabil că încă nu se culcase cu o femeie?

Afra îşi scoase foarte firesc hainele şi le aşeză la uscat pe speteaza scaunului. Apoi se apropie de Jakob, care stătea stingherit pe marginea patului şi se holba la buricul ei. În cele din urmă, el ridică privirea şi spuse:

— Ce inel este acela care vă atârnă de gât?

Afra apucă podoaba prinsă cu un şnur de piele şi o apăsă pe piept.

— Este un talisman. L-am primit cadou.

Afra îşi băgă lacomă mâna în părul bogat al băiatului şi îl lipi de trupul ei. Jakob nu îndrăznea să mişte. Îşi duse doar braţele în jurul coapselor ei. Rămaseră astfel minute în şir.

— Câţi ani ai? întrebă Afra în cele din urmă.

Jakob rosti cu o voce aproape plângăreaţă:

— Ştiu, în orice caz sunt prea tânăr pentru o femeie ca dumneavoastră. Asta vreţi să spuneţi, nu?

— Prostii. Pentru dragoste nu eşti nici prea tânăr şi nici prea bătrân.

— Atunci de ce vă interesează vârsta mea?

— Doar aşa. Afra îi simţea limba care îi lingea pântecele. O senzaţie de nedescris, ce îi fusese străină până în această zi, în căldura plăcută a unei căruţe-caravană. Doar aşa, repetă ea, şi se strădui să îşi ascundă excitaţia. Continuă: Ori arăţi mai tânăr decât eşti, ori soarta te-a pus într-o situaţie la care un tânăr de vârsta ta nu are acces.

Jakob înălţă capul.

— Mi se pare că aveţi un al şaselea simţ. Dar poate că ambele sunt corecte. Tatăl meu a fost dansator pe sârmă, la fel şi mama. Erau cunoscuţi până departe dincolo de graniţele ţării. Pentru ei niciun turn de biserică nu era prea înalt, niciun râu nu era prea lat pentru a-l traversa amândoi pe sârma mişcătoare. Ceea ce părea atât de natural nu era decât înfrângerea fricii. Amândoi se temeau cumplit de sârmă. Dar era unica meserie care îi hrănea. Însă într-o zi s-a întâmplat. În frânghia întinsă la jumătatea înălţimii domului din Ulm s-a desfăcut un nod, iar tata şi mama s-au prăbuşit.

— Groaznic. Afra îi privi ochii umezi. Aşa cum era, goală, se aşeză călare pe genunchii lui şi îl sărută pe frunte. Jakob se undui gingaş ca un copil la pieptul ei. Şi aşa a trebuit să creşti singur de pe o zi pe alta…

— Tata mi-a interzis de când eram mic să urc pe frânghie. El m-a învăţat cum să lucrez cu focul. Obişnuia să spună că o greşeală cu focul se poate corecta, o

greşeală pe frânghie este totodată şi ultima. Câtă dreptate avea!

Afra îşi trecu uşor degetele prin părul negru al tânărului. Tristeţea lui o incită profund. Ezită totuşi să cedeze dorinţei pătimaşe. În loc de a-i şopti chipeşului tânăr cuvinte de iubire, în loc de a-i lua în stăpânire bărbăţia şi a-l supune, Afra zise jenată:

— Trebuie că i-ai iubit foarte mult pe tatăl şi pe mama ta.

Nici nu termină propoziţia, că îşi dădu seama cât de prosteşte se comporta. Fără a pune întrebări, tânărul aştepta doar ca ea, mai în vârstă, mai experimentată, să îi vină în întâmpinare, să preia iniţiativa şi dacă era necesar să îl iniţieze în dragoste. Dar nu a fost să fie aşa, ci cu totul altfel.

— Da, i-am iubit foarte mult, răspunse tânărul, cu toate că nu erau părinţii mei adevăraţi.

— Nu erau părinţii tăi adevăraţi? Adică?

— Eu eram ceea ce se cheamă un copil găsit, abandonat în pădure, printre ciuperci. Tata spunea că erau ghebe. De aceea nici nu mi-au dat numele de Jakob, cum am fost botezat, ci Ghebe.

— Ghebe? repetă Afra abia şoptit.

Şi, brusc, simţi în nări mirosul acestor ciuperci. Brusc. Avusese nevoie de ani de zile pentru a face uitată miasma iute a ciupercii cu lamele pe partea inferioară a pălăriei. De fiecare dată când întâlnea acest miros, se trezeau în ea amintiri urâte. Atunci, trăgea în piept mirosul delicat al florilor de câmp sau adulmeca putoarea pestilenţială a baligii de cal, doar pentru a scăpa de acea amintire penibilă. Şi cândva, după mulţi ani, reuşise să o facă.

Însă acum izul ghebelor era din nou prezent şi, împreună cu el, amintirea. Simţi sub picioarele goale muşchiul umed, în faţa ochilor îi apăru trunchiul molidului de care se sprijinise când născuse şi boţul plin de sânge de pe solul pădurii. Simţi în tot trupul durerea de atunci. Vru să strige, dar rămase mută, fără a crede că trecutul era

retrăit atât de teribil.

— Asta nu trebuie să te întristeze, şopti Ghebe, care remarcase tristeţea ei. Nu mi-a mers rău în viaţă. Cine ştie ce soartă m-ar fi aşteptat la adevăraţii mei părinţi!

Tânărul ridică privirea şi îi zâmbi. Apoi îi mângâie delicat sânii.

Cu doar câteva clipe în urmă, Afra s-ar fi topit toată sub această gingaşă atingere. Dezorientată de cele spuse de Ghebe, simţi cum i se făcea pielea ca de găină. Îi veni să îl respingă pe tânăr, să îl lovească peste faţă, pentru că îndrăznise să o atingă. Dar nu făcu nimic din toate astea.

Ţeapănă ca o statuie de piatră, copleşită de gândurile ei înnebunitoare, Afra suporta mută galanteriile tânărului.

Apoi brusc luă mâna stângă a lui Ghebe şi o strânse cu putere. Număra. Numără cinci degete şi teribila ei bănuială începu să mai cedeze.

Tocmai se pregătea să râdă uşurată, când Ghebe zise:

— Să nu te deranjeze cicatricea de pe mâna mea. Trebuie să ştii că am venit pe lume cu şase degete la mâna stângă. Şi pentru că de obicei lucrul acesta este interpretat ca un semn rău, și pentru că din cauza acestei ciudăţenii eram batjocorit, am căutat un vraci, care a înlăturat răul cu un topor. Din cauza hemoragiei aproape că mi-am pierdut viaţa, dar, după cum vezi, am supravieţuit intervenţiei. De atunci port cu mine peste tot cel de-al şaselea deget, ca pe un talisman. Vrei să-l vezi?

Afra se cutremură ca străpunsă de o săgeată. Chipul îi păli precum ceara unei lumânări. Îşi smulse în grabă hainele de pe scaun şi le îmbrăcă.

Ghebe o urmărea privind-o întrebător de pe marginea patului. În cele din urmă, spuse trist:

— Acum îţi este scârbă de mine? Ce este cu această bruscă grabă?

Afra nici nu îi auzi întrebările. Simţea că se sufocă şi înghiţi în sec. Se îndepărtă de tânăr şi îi spuse:

— Trebuie să uităm de întâlnirea noastră. Îmi promiţi? Nu trebuie să ne mai vedem niciodată! Mă auzi? Niciodată!

Îi luă capul tânărului între mâini. Îl sărută pe frunte şi se năpusti afară.

Cu lacrimi în ochi, traversă piaţa. Auzi vocea lui Ghebe în urma ei:

— Afra, ai uitat ceva!

Gând numele ei răsună în piaţă, Afra se sperie. Se întoarse.

Ghebe flutura ceva deasupra capului – pergamentul!

O clipă şovăi, nu mai voia să se întoarcă. Nu mai voia să aibă de-a face cu pergamentul şi cu trecutul ei.

Dar, în timp ce încă se mai gândea, Ghebe ajunse lângă ea și îi puse pergamentul în mână.

— De ce? întrebă el ezitant şi privind-o pătrunzător pe Afra, de parcă în ochii ei plini de lacrimi ar fi putut citi răspunsul.

Afra dădu din cap.

— De ce? repetă el insistent.

— Crede-mă, este mai bine aşa. Băgă pergamentul în corset şi scoase inelul. Cu o mişcare rapidă, îi puse pe după gât şiretul din piele cu inelul şi îi şopti printre lacrimi: îţi va aduce noroc. Şi îţi va aminti mereu de mine. Fii sigur că eu nu te voi uita niciodată.

Îi mai aruncă o ultimă privire fiului ei. Apoi se întoarse şi fugi spre Fischmarktgasse ca o sălbăticiune încolţită. Inima îi bătea să îi spargă pieptul. Nici nu-i vedea pe oamenii care întorceau capul după ea şi căutau în zadar cu privirea persoana care o urmărea. Se lovea de trecători fără a-i lua în seamă. Fugea fără să ştie de ce, îi era ruşine de ea şi de trecutul ei.

Ar fi trebuit să îi spună lui Ghebe că îl recunoscuse? O voce interioară îi spunea: „Nu!” Ghebe era fericit în viaţă. De ce să îi fi împovărat ea viaţa cu persoana şi trecutul ei? Dacă ea ţinea doar pentru sine secretul, tânărul nu va afla niciodată cine i-a fost mamă, cine i-a fost tată. Nu era mai bine aşa?

O mână plină cu cenuşă neagră

Anul se apropia de sfârşit şi se făcea întuneric devreme. Speluncile oraşului răsunau de larmă şi cântece.

Adevăraţii beneficiari ai conciliului erau cârciumarii din Konstanz. Când se însera, nu mai găseai un loc liber în localurile lor, situaţie care avea un temei. Din cauza nevoilor şi pentru a obţine profit, chiar şi cetăţenii onorabili ai oraşului îşi închiriau paturile de două ori pe noapte – de seara până la miezul nopţii şi de la miezul nopţii până dimineaţa – astfel permanent unii erau siliţi să îşi petreacă cel puţin o jumătate de noapte în numeroasele cârciumi.

Bufoni, artişti şi cântăreţi ambulanţi îi făceau pe clienţi să le treacă vremea mai repede. Erau căutaţi mai cu seamă cântăreţii, care-i întreţineau cu lăute pântecoase pe oamenii oricând dispuşi să bea. În mod deosebit era preferat un anume Wenzel von Wenzelstein, un trubadur din Boemia, care se bucura de atenţie din mai multe motive: interpreta într-un limbaj bolovănos cântece cu text licenţios, ca „Fetişcană, fetişcană, spală-ţi tecuşoara, altfel nu mai vin băieţii”. Disputele de prin cârciumi îl lăsaseră pe cântăreţul ambulant fără o ureche şi fără ochiul stâng. Aşadar, nu era vreo frumuseţe. Dar, conform unei inexplicabile legi a naturii, cei mai urâţi bărbaţi aveau parte de cele mai frumoase femei, iar Wenzel era însoţit de Lioba, o frumuseţe orientală, care uneori dansa pe mese, şi, dacă era să dai crezare zvonurilor, cu această ocazie se dezbrăca.

Dar cântăreţii şi artiştii ambulanţi în trecere prin oraş mai practicau şi o altă afacere, mai bănoasă. Transmiteau mesaje în scris ori oral. Aşa că nu a fost o întâmplare când Wenzel von Wenzelstein cânta în faţa uşii ei, atunci când Afra se întorcea de la Ghebe. Dar ea nici nu îl băgă în seamă pe individul deloc arătos şi pe frumoasa lui însoţitoare, şi tocmai voia să treacă pe lângă ei, când acesta se opri din cântat şi i se adresă:

— Sunteţi Afra, desigur. Am un mesaj pentru dumneavoastră.

Afra rămăsese cu gândul la întâlnirea cu Ghebe. Nu era dispusă să acorde atenţie cântăreţului, socotind că era nedemn şi lipsit de caracter, dar imediat îi trecu prin cap:

de unde cunoştea cântăreţul adevăratul ei nume?

Şi, în vreme ce căuta zadarnic un răspuns la această întrebare şi îl privea în faţă pe străin pentru a se convinge dacă nu cumva îl mai întâlnise vreodată, acesta luă tăcerea ei drept confirmare şi continuă:

Mă trimite un anume Ulrich von Ensingen, un domn fin şi generos pe deasupra, ceea ce nu este ceva obişnuit prin cercurile acestea. În ce mă priveşte, numele meu este Wenzel von Wenzelstein, dacă încă nu aţi auzit de mine.

Cântăreţul chior execută un soi de reverenţă care fiind exagerată păru mai curând comică. În plus, odată cu această dovadă de stimă scoase din lăută câteva sunete de parcă tocmai călcase o pisică pe coadă.

— Cu maistrul Ulrich nu am nimic de-a face, răspunse Afra.

Se simţea pusă la încercare de îndoielnicul sol şi bănuia, nu fără temei, că era vorba de o capcană.

— Trebuie să vă transmit, continuă Wenzel von Wenzelstein mai mult cântând decât vorbind, că vă roagă să îl scuzaţi. Maistrul Ulrich este supravegheat. Sau este urmărit de anumiţi oameni. Aşa s-a exprimat el. Şi, în rest, trebuie să vă înmânez asta.

Pe neaşteptate, Wenzel von Wenzelstein scoase din buzunar o hârtie împăturită, de mărimea unei palme, care abia se vedea în intrarea întunecoasă.

— Maistrul Ulrich vă dă de ştire că, dacă vă convine, ar vrea să vă întâlnească. Unde şi când, veţi găsi scris pe această hârtie. Vă salută Wenzel von Wenzelstein.

Misteriosul sol împreună cu însoţitoarea lui dispărură în noapte.

Afra ajunse în camera ei la capătul puterilor. Despături emoţionată hârtia şi îşi plimbă privirea peste scrisul fin. Remarcă faptul că mâinile îi tremurau.

În casă nu era linişte. Trimisul special napolitan îşi mustra secretarul pe un ton ridicat, din cauza unei neglijenţe, iar vizitiul şi argatul se desfătau zgomotos în societatea a doua pupeze care vorbeau o altă limbă.

* * *

*

În viaţa unui om, există zile în care evenimentele se succed fără contribuţia lui. Pentru Afra aceasta fusese o astfel de zi. Tocmai se liniştise oarecum, încă frământată de gânduri, când maistrul Pfefferhart îi bătu în uşă şi şopti:

— Văduvă Kuchler, în faţa uşii casei se află doi magiştri. Nu vor să-şi spună numele. Ei zic că dumneavoastră ştiţi despre ce este vorba. Să îi las să intre?

— O clipă!

Afra se ridică şi deschise fereastra dinspre Fischmarktgasse. În faţa intrării, stăteau doi bărbaţi bine îmbrăcaţi. Unul din ei avea o glugă trasă adânc pe faţă, celălalt ţinea în mână o făclie. Pe acesta îl recunoscu imediat. Era Johann von Reinstein.

— Lăsaţi-i! strigă Afra prin uşa camerei.

Pfefferhart se îndepărtă. Afra puse pe ea o rochie. După puţin timp, cineva ciocăni la uşă.

— Sper că nu v-aţi culcat, se scuză Johann von Reinstein, dar prietenului meu, magistrul Hus, nu îi dau pace cele spuse de dumneavoastră despre CONSTITUTUM CONSTANTINI.

Însoţitorul lui Reinstein nu reacţionă. O privea în faţă pe Afra, tăcut, şi ea îşi dădu seama imediat cine era străinul: magistrul Jan Hus.

— Dumneavoastră?! exclamă Afra.

Hus ridică gluga şi duse degetul arătător la buze.

— Pentru fiecare dintre noi este mai bine ca această întâlnire să rămână secretă.

Afra îi invită cu un gest pe cei doi să intre. Deodată, se simţi cu mintea complet limpede.

— Înţelegeţi-mă corect, începu bărbatul cu barbă, după ce se aşezară în jurul măsuţei din nişa ferestrei, nu mă interesează posesia documentului, ci exclusiv conţinutul lui. Reinstein spunea că pergamentul se află aici, în oraş, într-un loc secret.

Afra îl privea ca vrăjită pe învăţatul din Boemia. Avea îndoieli cu privire la modul în care trebuia să se comporte.

Dar, dacă exista un om, îi trecu ei prin cap, care ar fi dispus să dezvăluie secretul din jurul pergamentului uitat fără a obţine un avantaj personal acela era magistrul Hus.

Totuşi, îi fu destul de greu să scoată pergamentul de sub salteaua de paie a patului ei şi să îl pună pe masă, în faţa lui Hus şi a lui Reinstein.

După cum vedeţi, magistre Hus, spuse Afra aparent calmă, pergamentul este chiar aici, în această încăpere.

Bărbaţii se priviră muţi. Cei doi păreau stânjeniţi din cauza insistenţei lor. Oricum, la orice se aşteptaseră, numai nu ca femeia să le pună documentul sub nas atât de franc.

— Şi chiar nu aveţi idee ce este CONSTITUTUM CONSTANTINI? întrebă Hus, căruia nu îi venea să creadă.

— Nu. Vedeţi, eu sunt o femeie simplă. Ceea ce ţine de instruirea mea datorez tatălui meu, care a fost bibliotecar. Tot el a fost cel care mi l-a lăsat moştenire.

— Şi tatăl dumneavoastră cunoştea importanţa documentului?

Afra împinse în faţă buza inferioară, ceea ce reprezenta un obicei de al ei de fiecare dată când nu ştia ce să răspundă. În cele din urmă, zise:

— Uneori, sunt înclinată să o cred, alteori, nu. Pentru că, pe de o parte, tata mi-a spus să mă folosesc de acest document numai dacă nu mai am alternativă. Deoarece ar avea o valoare inestimabilă pentru posesorul lui. Pe de altă parte, s-a purtat necugetat, când, aflat în posesia unei asemenea valori imense, nu a beneficiat de ea, în timp ce el, soţia şi cinci fiice trăiau în nevoi. Dar de unde ştiţi dumneavoastră ce scrie în pergament?

Hus şi Reinstein schimbară priviri ce spuneau multe. Dar nu răspunse niciunul din ei. Apoi, ca şi cum ar fi aruncat peste bord toate temerile, Hus luă pergamentul cenuşiu şi îl despături cu grijă.

Se blocă. Întoarse pergamentul pe cealaltă parte. În cele din urmă, îl ţinu în dreptul luminii provenite de la o lumânare şi o privi întrebător pe Afra.

— Pergamentul este gol! nu se putu abţine el să

constate.

Reinstein îi luă lui Hus pergamentul din mână, îl examină şi ajunse la aceeaşi concluzie.

— Pare doar, ripostă Afra şi se ridică triumfătoare.

Scoase din bagaje o fiolă şi stropi pergamentul cu câteva picături. Cu o pânză şterse picăturile. Bărbaţi o urmăreau muţi şi neîncrezători.

Când pe document apărură primele umbre ale scrisului, Hus şi Reinstein se ridicară de pe scaune. Aplecaţi deasupra pergamentului, urmăreau minunea apariţiei scrierii secrete.

— Pe toţi sfinţii! murmură Johann von Reinstein aproape cu evlavie, de parcă nu ar fi vrut să dăuneze procedurii vorbind tare. Ai mai văzut vreodată aşa ceva?

Hus clătină uimit din cap. I se adresă în cele din urmă Afrei:

— Doamne, sunteţi o alchimistă!

Afra râse aproape ironic. Deşi numai de ironii nu îi ardea.

— Înscrisul este realizat într-o scriere secretă şi este necesară o tinctură pentru ca mesajul să devină vizibil. Tinctura mi-a dat-o un alchimist din mănăstirea Montecassino. Ea se numeşte „Aqua Prodigii”. Dar va trebui să vă grăbiţi să citiţi textul, căci dispare foarte repede.

Cu mâna tremurând, Hus urmărea mesajul apărut din neant, conceput în latină, abia pronunţa cuvintele şi din când în când traducea tot în şoaptă:

— Noi, Johannes Andreas Xenophilos, în pontificatul lui Adrian II – otrava îmi paralizează respiraţia – având sarcina de a scrie un pergament – l-am scris cu propria mână…

Hus lăsă deoparte pergamentul şi privi pierdut flacăra lumânării. Reinstein, care în tot acest timp privise peste umărul lui Hus, se lăsă să cadă mut pe scaun şi îşi acoperi faţa cu mâinile.

Afra stătea ca pe jar. Privea concentrată chipul palid al lui Jan Hus. O singură întrebare îi stătea pe buze, dar nu îndrăznea să i-o pună lui Hus.

— Dumneavoastră ştiţi ce înseamnă asta? întrerupse Hus apăsătoarea tăcere.

— Dacă îmi permiteţi, răspunse Afra, ştiu doar că un document important al papei a fost falsificat de către un călugăr. Dar nu mă mai chinuiţi. Care este esenţa acestui document, a acestei CONSTITUTUM CONSTANTINI?

Pentru a se mai linişti, Hus îşi mângâia favoriţii ondulaţi. Urmărea uimit cum scrierea de pe pergament începuse să dispară. În cele din urmă, cu voce uşor reţinută spuse:

— În istoria omenirii, există infamii care depăşesc puterea noastră de a ni le imagina, deoarece ele s-au înfăptuit în numele Domnului cel Atotputernic. Aceasta este o astfel de infamie, este o nelegiuire la adresa întregii omeniri.

Johann von Reinstein lăsă neputincios mâinile să îi atârne şi, resemnat, dădu din cap.

Apoi Jan Hus continuă:

— Biserica romană, cardinalii, episcopii, protopopii şi abaţii, şi nu în cele din urmă papii sunt organizaţia cea mai bogată din lume. Papa Ioan o ţine numai în petreceri şi finanţează principi şi regi pentru ca aceştia să danseze cum le cântă el. Recent, pontiful roman i-a dat regelui Sigismund două sute de mii de guldeni de aur. V-aţi gândit vreodată de unde vin aceşti bani de care dispun papa şi Biserica?

— Nu, răspunse Afra, eu mă gândeam că bogăţia papei este lăsată de la Dumnezeu. Nu aş fi cutezat nicicând să pun în discuţie averea Bisericii, deşi nu am fost crescută în prea mare smerenie şi am experienţa mea cu preoţimea.

Hus parcă prinse viaţă. Se îndreptă şi arătă cu degetul către fereastră.

— Ca dumneavoastră gândesc mulţi, strigă el tulburat, ca să nu spunem că aşa gândeşte toată

creştinătatea. Nimeni nu îndrăzneşte să se scandalizeze de fudulia şi pompa Bisericii. Pe când Domnul colinda pământul, El predica sărăcia şi smerenia. Secole de-a rândul, după întruchiparea lui Dumnezeu în omul Iisus, sfânta noastră Biserică a fost o comunitate săracă. Şi astăzi? Înfometaţi există destui pe lume, dar nu printre papi, episcopi şi cardinali. Pentru că, treptat, papii au înţeles a-şi însuşi cu japca sinecuri, moşii şi proprietăţi. Iar când în secolul al VIII-lea s-au ivit îndoieli asupra faptului că jaful săvârşit asupra proprietăţii umanităţii ar fi drept şi ar fi săvârşit cu încuviinţarea Atotputernicului, unui papă – probabil Adrian al II-lea i-a venit o idee pe cât de genială, pe atât de reprobabilă.

Afra îl întrerupse emoţionată:

— A pus să fie falsificat un document, şi anume acest CONSTITUTUM CONSTANTINI!

— Vă va explica asta magistrul Johann von Reinstein. El a ţinut în mâini aşa-zisul original al acestei CONSTITUTUM!

— În vremea studiilor mele, începu magistrul, am avut acces la documentele arhivei secrete a Vaticanului. Printre altele, şi CONSTITUTUM CONSTANTINI. În acest document semnat de împăratul Constantin, stăpânul imperiului de Răsărit face cadou Apusul papei Silvestru, în semn de recunoştinţă pentru miraculoasa vindecare de lepră.

— Dar… interveni Afra, iritată.

Dar Reinstein continuă să vorbească înainte ca ea să fi putut obiecta:

— Aşa privind lucrurile, proprietăţile şi bogăţia Bisericii erau cel puţin îndreptăţite, chiar dacă moral era ceva reprobabil. La studierea textului documentului mi-au atras atenţia câteva inadvertenţe. Era vorba mai întâi de limbaj, această latină bisericească tipică vremurilor noastre, care se deosebeşte clar de latina perioadei romane târzii. În afară de asta, se făceau referiri la date şi evenimente care au avut loc la secole după întocmirea documentului. Lucrurile acestea m-au făcut sceptic, dar nu

am îndrăznit să mă îndoiesc de autenticitatea unui pergament atât de important. Magistrul Hus, căruia i-am cerut sfatul, s-a gândit că ar fi posibil ca acest CONSTITUTUM să fie un fals, dar a fost de părere să ţin această descoperire pentru mine atâta vreme cât falsul nu putea fi dovedit. Însă, datorită acestuia – Reinstein luă în mână pergamentul de pe care scrisul dispăruse aproape complet – nu mai poate exista nicio îndoială.

În timp ce Reinstein vorbea, în faţa ochilor Afrei se derulaseră evenimentele ultimilor ani. Deodată, lucrurile se legau. Dar această constatare nu o făcea mai fericită ori mai liniştită. Dimpotrivă. Până acum avusese doar o bănuială referitoare la valoarea pergamentului. Acum ştia cu exactitate că în întreg Apusul creştin nu exista alt document cu conţinut atât de exploziv.

Poate că tatăl ei fusese bine intenţionat când îi lăsase pergamentul drept moştenire; dar Afra se îndoia că el cunoscuse adevărata dimensiune a importanţei acestuia. În orice caz, ea nu se simţea în stare să facă faţă situaţiei. Pentru că în pergament nu era vorba doar de inimaginabil de mulţi bani, ci era vorba despre însuşi fundamentul Bisericii romane. Ajunsă brusc la ţelul aventuroasei sale călătorii, se simţea slăbită. Îi lipsea un umăr solid de care să se sprijine. Fără să vrea, îi veni în minte Ulrich von Ensingen. Şi, dacă încă mai şovăise să dea curs invitaţiei lui Ulrich la o discuţie clarificatoare sau nu, în acest moment simţi că toate temerile fuseseră înlăturate.

În vocea ei pluteau neajutorarea şi teama când îl întrebă pe magistrul Hus:

— Şi acum ce trebuie făcut?

Jan Hus şi Johann Reinstein se priveau în ochi, muţi, parcă fiecare cedându-i răspunsul celuilalt.

— Până una-alta, păstraţi împovărătorul document sub protecţia dumneavoastră. Aici nimeni nu va bănui că îl aveţi, fu de părere Hus după o îndelungată cugetare, apoi continuă: Papa Ioan m-a invitat mâine la un contact. Probabil că îmi va pretinde să îmi retractez tezele. Dar acest document îmi întăreşte convingerea: Biserica

romană a ajuns o clică de păuni fuduli, de îmbuibaţi peste măsură şi de desfrânaţi, care se îmbogăţesc pe seama celor mulţi. Acest lucru nu poate fi voinţa Domnului nostru, Care a trăit în cumpătare şi smerenie. Sunt curios să văd ce va avea de spus locţiitorul pe pământ al Domnului, când îl voi confrunta cu conţinutul pergamentului.

— Va contesta însăşi existenţa pergamentului, interveni Johann von Reinstein.

Afra dădu din cap negativ:

— Nu cred. Papa Ioan are cunoştinţă de existenţa documentului. A aflat de el în urma unor nefericite înlănţuiri de evenimente. Când pentru a face vizibil conţinutul pergamentului am căutat la Ulm un alchimist, nu puteam bănui că Rubaldus, acesta era numele alchimistului, era spion al episcopului de Augsburg, care la rândul lui este un partizan înfocat al papei de la Roma.

— Deci şi acest Rubaldus ştie de existenţa documentului?

— Ştia, magistre Hus. Rubaldus şi-a pierdut viaţa puţin mai târziu, în circumstanţe ciudate.

Ochii magistrului scânteiară de furie şi Johann von Reinstein interveni îngrijorat:

— Ştiţi că şi viaţa dumneavoastră, văduvă Gysela, este în mare pericol.

— Nu şi dacă dumneavoastră veţi păstra secretul.

— Fiţi sigură, nici măcar în urma unui interogatoriu chinuitor niciunul din noi nu va scoate un cuvânt despre discuţia noastră! spuse Hus foarte convingător. Deoarece alchimistul v-a trădat, putem deduce că papa Ioan nu va avea linişte până când nu va ajunge în stăpânirea pergamentului. Şi, după cum ştim, un om ca papa Ioan trece peste cadavre.

— Se poate, magistre Hus, dar, după cum s-a dovedit, papa şi-a dat de mult seama că nu îi este de niciun folos înlăturarea posesoarei pergamentului înainte ca el să fi intrat în posesia lui. Şi, în plus, eu nu sunt cea care se spune că ar fi în posesia pergamentului.

Hus şi Reinstein se priviră uimiţi. Femeia îi neliniştea din ce în ce mai mult.

— Nu sunteţi? întrebă Hus. Ar trebui să ne explicaţi asta. Aţi spus totuşi că vă numiţi Gysela Kuchler!

— Gysela Kuchler este moartă. A murit la Veneţia, de ciumă. Avea sarcina de a mă spiona. Nu din partea papei, ci din partea unei organizaţii a clericilor renegaţi, care pretindea că lucrează pentru papă. În realitate, membrii ei intenţionau să îl şantajeze pe papă cu pergamentul. Fiind de faţă la moartea Gyselei Kuchler, mi-a venit ideea de a mă da eu moartă şi de a trăi în continuare ca Gysela.

— Pe sfânta Fecioară, sunteţi o drăcoaică! îi scăpă lui Johann von Reinstein. Când acesta sesiză privirea mustrătoare a lui Hus, adăugă ca o scuză: Iertaţi-mi cuvintele urâte! Sunt doar expresia admiraţiei mele. Domnul să vă menţină rafinamentul feminin!

Hus şi Reinstein plecară târziu după miezul nopţii. Conveniră cu Afra să se revadă a doua zi, pentru a discuta ce vor face în continuare.

* * *

*

După o noapte neliniştită, în care jumătate visând, jumătate în stare de veghe fu chinuită de gânduri negre, Afra trăia febra viitoarei întâlniri cu Ulrich von Ensingen. Încă o dată răsuci în mâini hârtia pe care arhitectul notase timpul şi locul întâlnirii, plus două cuvinte esenţiale: „La ora prânzului, în spatele turnului de la poarta Rinului. Te iubesc”.

Afra era la locul întâlnirii cu mult înainte de ora stabilită. Locul era bine ales, căci la poarta aflată la nord de stăreţia domului circulaţia era intensă. Negustorii îşi aduceau mărfurile cu carele, a căror coloană se întindea pe podul de peste Rin până pe drumul către Radolfszell. În jurul vămii podului se negociau şi se încheiau afaceri. Iar participanţii la conciliu încă mai soseau în oraş. Din experienţă se ştia că un astfel de conciliu dura ani buni şi că în primele luni oricum nu se luau decizii.

Nu fără motiv Afra îmbrăcase cea mai bună rochie şi

îşi împletise părul. Era emoţionată ca la prima întâlnire din cabina de pe şantierul catedralei din Ulm. De atunci trecuseră opt ani, ani care îi schimbaseră viaţa.

— Afra!

I-ar fi recunoscut vocea din sute de alte voci. Se întoarse.

Un moment, rămaseră muţi faţă în faţă, apoi se strânseră în braţe. Afra simţi din prima clipă căldura pe care o degaja Ulrich. Simţi nevoia de a-i mărturisi spontan că încă îl mai iubea, dar învinse amintirea ultimelor zile petrecute la Strassburg şi tăcu.

— Aş vrea să îţi spun cât de rău îmi pare, începu Ulrich. Împrejurări nefericite au făcut ca între noi să apară neîncrederea. Niciunul din noi nu a vrut asta, nici tu, şi nici eu.

— De ce m-ai înşelat cu târfa aceea a episcopului? şopti ofensată Afra.

— Şi tu? Te-ai aruncat de gâtul momâii ăleia de episcop!

— Nu a fost nimic.

— Şi trebuie să te cred?

Afra ridică din umeri.

— Este greu de dovedit că totuşi ceva nu s-a petrecut.

— Tocmai. Cum să dovedesc că nu m-am culcat cu târfa episcopului Wilhelm? Totul a fost un joc înscenat de Eminenţa Sa. Acum ştiu că mi s-a pus în vin un elixir şi că treptat mi-am pierdut cunoştinţa. Totul era astfel organizat încât să pară că m-am culcat cu târfa lui. Dar era doar pretextul pentru a mă şantaja. Episcopul Wilhelm von Diest auzise despre pergament. Şi era sigur că eu îl ţineam sub lacăt. Astăzi, ştiu că episcopul a fost cel care a pus să fiu arestat pentru uciderea lui Werinher Bott.

— Şi de fapt cine îl omorâse?

— O lojă secretă a clericilor renegaţi, care voia să scape de arhitect. Pentru că vorbea ceva cam mult. Şi pentru că un bărbat în scaun de invalid nu era destul de util şi reprezenta un pericol pentru acei oameni. În orice

caz, el avea pe braţ acelaşi stigmat ca mortul din dom.

— Ştiu, o cruce cu o bară oblică.

— Ştii? Ulrich o privi surprins pe Afra. O apucă apoi de braţ. Trebuiau să se teamă că persoane neavenite ar trage cu urechea la discuţia lor. De aceea se deplasară o bucată de drum pe malul Rinului. Ulrich repetă: De unde ştii?

Afra zâmbi sigură de sine.

— Este o poveste lungă, spuse ea privind apa fluviului care unduia uşor.

Încetul cu încetul, relată despre odiseea ei la Salzburg şi Veneţia, cum a scăpat de molima de ciumă şi cum a călătorit mai departe dându-se drept Gysela Kuchler; mai povesti ce aflase despre renegaţi mai întâi la Veneţia, apoi la mănăstirea Montecassino.

Unele lucruri sunau atât de incredibil, încât Ulrich, se oprea şi o privea în ochi pe Afra, pentru a verifica dacă ea chiar spunea adevărul.

— Şi unde este pergamentul acum? întrebă el, după ce Afra termină de povestit.

Suspiciunile ei cu privire la Ulrich nu erau încă total înlăturate. De aceea ea răspunse fără a-l privi:

— Într-un loc sigur. Fără să fie văzută de Ulrich duse mâna la corset, apoi adăugă: Mult timp am crezut că şi tu eşti un renegat şi că ai pe braţ acel stigmat.

Ulrich se opri brusc. Se vedea cât era de frământat. Şi, în timp ce îşi sufleca mâneca dreaptă, spunea încet:

— Deci ai crezut că dragostea mea faţă de tine, că toată pasiunea mea era mimată, simulată din cauza unor bani murdari?

Afra nu răspunse. Îi era ruşine şi se feri să privească braţul dezgolit de Ulrich. În cele din urmă, îl privi pe acesta în faţă şi constată că el avea lacrimi în ochi.

— Mi se pare meschin şi mi-aş fi dorit ca viaţa noastră să fi decurs altfel. Dar acest pergament blestemat a făcut din mine alt om. A distrus totul.

— Prostii. Tu eşti aceeaşi şi nu eşti cu nimic mai puţin demnă de a fi iubită.

Vorbele lui Ulrich îi făcură bine, pentru că se simţea doborâtă. Totuşi, nu era capabilă să îl sărute. Şi în acea clipă nu îşi dorea nimic mai mult pe lume.

În timp ce numai la acest lucru se gândea şi se blestema pentru că nu era în stare să depăşească umbrele trecutului, Ulrich o readuse la realitate.

— Ai aflat ce este cu pergamentul? Despre ce este vorba în această CONSTITUTUM CONSTANTINI? Nu am îndrăznit să fac cercetări în această direcţie, pentru că nu am vrut să creez suspiciuni nici asupra mea şi nici asupra ta.

Afra tocmai voia să îi relateze ceea ce aflase în noaptea precedentă, când Ulrich von Ensingen i se adresă intempestiv şi o apucă de braţ:

Acolo, bărbatul cu pelerină neagră! Arătă cu capul în direcţia stăreţiei şi adăugă: Se prea poate ca eu să văd fantome, dar de când am venit la Konstanz mă simt urmărit permanent de siluete întunecate.

Fără a fi observată, Afra îl urmări cu privirea pe bărbat. Se întoarse către Ulrich şi spuse:

De fapt, tu ce faci în Konstanz? Doar nu o să zici că mă căutai. Pentru că, în ce mă priveşte, pe mine m-a adus aici întâmplarea.

Ulrich nu se gândi mult. Nu avea nimic de ascuns, aşa că răspunse limpede:

— Vreau să plec din Strassburg. Acest oraş nu mi-a adus nicio bucurie. Pe tine te-am pierdut. Iar în umbra domului îmi voi aminti zi de zi că acolo, deşi nevinovat, am stat la închisoare. Cel mai mare duşman al meu, episcopul Wilhelm von Diest, se află el însuşi acum la închisoare, dar de Strassburg mă leagă prea multe întâmplări neplăcute.

— Episcopul Wilhelm, puternicul prelat, a ajuns după gratii? Asta pare aproape de necrezut!

Ulrich confirmă.

Propriul lui sinod l-a adus pe puternicul episcop la închisoare. În cele din urmă, stilul lui de viaţă desfrânat i-a decis soarta. În acest fel am la Strassburg un duşman mai puţin, dar este vorba doar de unul dintre cei mulţi.

— Şi acum cauţi aici un nou contractant?

— Exact. Faima mea ca arhitect de catedrale nu este cea mai proastă. Catedralele din Ulm şi Strassburg găsesc admiratori în întreaga lume. Deja am negociat cu o delegaţie din Milano. Mi s-a oferit finalizarea construcţiei domului din Milano.

Brusc, Ulrich se opri din vorbit. Arătă cu privirea un al doilea bărbat în pelerină neagră.

— Este mai bine să ne despărţim, zise el. Pentru orice eventualitate, vom merge pe căi diferite. Rămâi cu bine!

— Rămâi cu bine!

Afra parcă primise o lovitură în cap. Brusca despărţire o lăsă fără cuvinte. Era aceasta o despărţire definitivă? Privi mută în urma lui Ulrich, care dispăru agil într-o stradă laterală aglomerată.

Afra porni înapoi stăpânită de gânduri contradictorii. Intenţionat o luă întâi în altă direcţie, pentru a scăpa de un eventual urmăritor. Se tot gândea la Ulrich. Îl nedreptăţise, acum ştia asta. Îşi pusese mari speranţe în această revedere, poate speranţe prea mari. Fusese oare prea târziu?

* * *

*

În faţa casei din Fischmarktgasse, pe Afra o aşteptau doi bărbaţi. Ea era sigură că unul din cei doi îi supraveghease pe ea şi pe Ulrich la poarta Rinului. Acest bărbat era Amandus Villanovus.

— Scuze, nu vreau să par inoportun, începu el direct, dar încă ţin bine minte cuvintele dumneavoastră, văduvă Gysela!

Afra tresări. Felul în care îi pronunţase numele îi trezea suspiciuni. Ea ripostă cu aroganţă:

— V-am spus tot ce vă putea fi de folos.

— Sigur, sigur! Dar, pe măsură ce mă gândesc la relatarea dumneavoastră, mi se pare tot mai improbabil ca Afra să fi luat cu ea pergamentul pe lumea cealaltă. După tot ce am putut afla despre această persoană, rezultă că era o femeie inteligentă şi rafinată. Ea poseda şi anumite

cunoştinţe de limbă latină, pentru care unele stareţe o invidiau. Nu cred că ascundea în veşmintele ei un document atât de important, de parcă ar fi fost o indulgenţă de un gulden. Nu sunteţi de aceeaşi părere, văduvă Gysela?

Cuvintele renegatului o neliniştiră pe Afra. Simţea fiori pe şira spinării şi, pentru o clipă, se gândi chiar să fugă. Dar tot atât de rapid îşi dădu seama că în acest fel chiar ar fi devenit suspectă. Trebuia să facă un efort pentru a rămâne calmă.

Răspunse în cele din urmă, în vreme ce al doilea bărbat o măsura cu priviri neruşinate, de parcă era o marfă aflată în piaţă la vânzare:

— Aveţi fără îndoială dreptate, magister Amandus. Dacă vă înţeleg bine, presupuneţi că pergamentul se mai află la Veneţia?

— Foarte posibil. Dar există şi posibilitatea ca, înainte de a muri, Afra să fi înmânat pergamentul unui bărbat ori unei femei.

Amandus o privea cercetător pe Afra.

— Credeţi că eu posed documentul? Afra se prefăcu amuzată şi adăugă: Mă simt măgulită că mă credeţi atât de rafinată. Dar ca să fiu cinstită, eu nu aş şti nici ce să fac cu el.

— Prostii, nu m-am gândit niciodată la asta. Dar mi-am imaginat că Afra v-ar fi dat un indiciu asupra cuiva care se bucura de încrederea ei deosebită. Încercaţi să vă amintiţi.

— Nu prea ştiu, răspunse Afra aparent gândindu-se.

— Ar fi acest arhitect Ulrich von Ensingen, spuse Amandus Villanovus rânjind viclean. La Strassburg, cei doi au trăit ca soţ şi soţie, în păcat cum s-ar zice…

— Asta este adevărat, a amintit aşa ceva în timpul călătoriei noastre. Dar spunea că legătura ar fi luat sfârşit din tot felul de motive. De fapt, vorbea doar puţin despre viaţa ei privată.

În realitate, Afra tremura. Să spună că se întâlnise cu Ulrich von Ensingen? Problema era dacă Amandus o

recunoscuse la poarta Rinului.

— Ar trebui să vă mai gândiţi la asta! Vocea renegatului avea un ton bizar. Nu v-ar dăuna.

Cu capul plecat, Afra lăsa impresia că revedea în memorie fiecare zi a călătoriei spre Veneţia. Dar în capul ei era un gol total. Nu ştia cum să se comporte. După o vreme, răspunse:

— Îmi pare rău, magistre Amandus, dar nu am idee cum v-aş mai putea ajuta.

— Mare păcat! Vorbele sunară ca o ameninţare. Dar eu sunt sigur că veţi găsi ceva. Noi revenim. Gândiţi-vă, altfel…

Renegatul preferă să nu termine ideea, dar Afra receptă ameninţarea.

Fără un cuvânt, cu o plecăciune abia schiţată, cei doi bărbaţi se întoarseră şi dispărură în masa oamenilor de pe Fischmarktgasse.

Ajunşi la o distanţă sigură, Amandus Villanovus se opri şi îl privi întrebător pe însoţitorul lui.

— Tu ce părere ai despre ea? rosti acesta printre buzele-i subţiri.

Însoţitorul rânji cinic:

— Aceasta nu este Gysela Kuchler cu care eu am vorbit în biserica Madonna dell’Orto din Veneţia – tot atât de sigur cum eu mă numesc Joachim von Floris.

* * *
*

Deşi conveniseră să continue a doua zi discuţia, Hus nu apăru la ora stabilită. Acest fapt, ca şi noua întâlnire cu renegatul nu erau tocmai de natură să o liniştească pe Afra.

Când în ziua următoare regele Sigismund, venind din Speyer, intră în Konstanz cu mare pompă şi trase la Rippenhaus, vizavi de catedrală, Afra se folosi de vânzoleala din oraş pentru a se deplasa neobservată până la casa Fidel Pfister, unde se cazase Jan Hus. Avea pergamentul la ea. Şi nu se simţea deloc bine cu el.

Afra remarcă faptul că peste tot aprozii erau

preocupaţi să îndepărteze fluturaşii cu tezele lui Hus, pe care acesta le lipise pe ziduri. Întrebat de Afra, un aprod răspunse că papa Ioan îi dăduse această sarcină. Deşi era împotriva convingerilor lui, el era silit să execute un ordin.

În faţa casei Fida Pfister, se adunase o mulţime de oameni. Urcat pe un scăunel, Johann von Reinstein încerca zadarnic să domine larma făcută de plebe. Mai dură un timp până când Afra înţelese despre ce era de fapt vorba: în timp ce unii ridicau pumnii ameninţător şi strigau: „Ereticul!” şi „Unealta diavolului!”, alţi se strânseseră într-un cerc în jurul magistrului Johann, pentru a evita abuzurile. Afra reuşi cu greu să ajungă la Reinstein.

— Ce s-a întâmplat? întrebă ea, cu răsuflarea tăiată.

Când von Reinstein o văzu, coborî de pe scăunel şi îi spuse acesteia la ureche:

L-au arestat pe Jan Hus. Chiar astăzi va fi acuzat de erezie.

— Dar Hus are hrisov din partea regelui. Nimeni nu îi poate intenta proces, nici măcar papa!

Reinstein râse amar:

— Doar vedeţi ce valoare are această hârtie! Nu valorează nici măcar cât o indulgenţă ieftină.

— Şi unde se află acum magistrul Hus?

— Nu ştiu. Zbirii care i-au pus cătuşele nu erau dispuşi să dea amănunte.

O femeie care le auzise discuţia interveni:

— L-au dus pe insulă, la mănăstirea dominicanilor. Am văzut cu ochii mei. Este jale. Hus nu este un eretic. El doar a cutezat să spună ceea ce gândesc mulţi.

— Nu pot fi prea mulţi, opină Johann von Reinstein făcând un gest în direcţia mulţimii.

Era amărât.

— Şi ce vreţi să faceţi acum?

Magistrul ridică din umeri.

— Ce aş putea să fac? Eu, un insignifiant magistru din Boemia…

— Dar nu puteţi asista neputincios la cum i se face un proces magistrului Hus. Cine este acuzat de erezie este şi

condamnat. Sau cunoaşteţi vreo situaţie în care un proces de erezie să se fi încheiat cu achitarea?

— Nu îmi amintesc aşa ceva, nu.

— Pentru numele lui Dumnezeu, atunci puneţi în mişcare toate mijloacele pentru a evita acest proces! Vă rog!

Neputinţa cu care Johann von Reinstein privea situaţia o înfuria pe Afra. Cuprinsă de furie, contemplă chipul palid al magistrului şi strigă:

— Fir-ar... Hus v-a numit prieten, iar dumneavoastră staţi aici şi nu ştiţi ce aveţi de făcut! În situaţii fără ieşire, trebuie să vă agăţaţi de orice fir de pai.

— Dumneavoastră vă este uşor să vorbiţi! Pe lumea asta, nimeni nu are atâta putere pentru a înfrunta de unul singur sfânta Inchiziţie, credeţi-mă!

Până acum Afra crezuse că bărbaţii sunt superiori femeilor din orice punct de vedere. Sunt mai deştepţi, mai puternici, mai energici, pentru că aşa a vrut natura. Dar acum, privindu-l pe neajutoratul, nedumeritul, plângăreţul magistru care îşi lăsa prietenul pradă pierzaniei, o cuprinseră îndoielile privind superioritatea bărbatului propovăduită de sfânta Biserică, ceea ce era un sofism, o falsă tălmăcire a capacităţilor bărbăteşti. Nu este de mirare că Biserica fusese făcută de bărbaţi.

Fără a mai scoate o vorbă, Afra se întoarse şi se amestecă în mulţimea agitată.

* * *

A doua zi, se întruni instanţa inchizitorială sub conducerea cardinalului italian Zabarella la castelul Gottlieben, situat mult în afara oraşului. Acolo fusese dus şi Hus încă din timpul nopţii. Zabarella, un bărbat slab, înalt, cu privire întunecată, trecea drept primul specialist în dreptul canonic al acelor vremuri şi de aceea fusese desemnat să conducă interogatoriile.

Procedura era extrem de delicată. Pentru că, pe de o parte, Hus era deja excomunicat de către papa Ioan, iar pe de altă parte, regele Sigismund îi eliberase acestuia un

hrisov care îi asigura libera circulaţie. Atât papa, cât şi regele se aflau în oraş.

Şi mai erau în Konstanz două partide: unul care îl susţinea pe Hus, şi altul care cerea arderea lui Hus pe rug.

Cu privire la interogatorii nu răzbătea nicio vorbă în exterior. Zilnic apăreau tot felul de zvonuri. Despre evadare. Hus era adus înapoi în oraş în lanţuri. În dimineaţa zilei următoare, avea să înceapă procesul în refectoriul mănăstirii franciscane, aflat în apropierea zidurilor oraşului.

Cardinalul d'Ailly, episcop de Cambrai, un bărbat de o aroganţă de neegalat, conducea procedura. Refectoriul era prea mic pentru a face loc tuturor delegaţilor invitaţi, cardinalilor şi specialiştilor în drept. Tumultul răzbătea până în stradă.

Într-o seară, Afra îl întâlni în casa Pfefferhart pe trimisul special. Nu îl mai văzuse pe Pietro de Tortosa de câteva zile. Trimisul era beat. Nu aşa îl cunoştea ea. Acesta părea abătut şi se exprima cu greutate, în timp ce se străduia să urce scările.

La întrebarea privind starea sănătăţii lui, Pietro de Tortosa răspunse:

— Este bine, domnişoară, este bine. Doar procesul contra boemianului mi-a întors stomacul pe dos.

— Vă referiţi la Hus?

— Exact, la el.

— Cum stă acesta?

Trimisul făcu un gest care putea însemna orice.

— Condamnarea era stabilită din capul locului. El spune chestiuni rezonabile. Dar oamenii care spun chestiuni rezonabile sunt consideraţi a priori duşmani ai Bisericii.

— Vreţi să spuneţi că Hus va fi condamnat?

— Condamnarea este deja scrisă. Ştiu asta din surse de încredere. Mâine va fi anunţată public, iar în ziua următoare va fi executată la locul ingenios denumit „Paradis".

Afra îşi acoperi faţa cu mâinile. Câteva clipe, rămase

ca paralizată. Chiar şi gândurile păreau să-i fi înmărmurit. Stomacul i se răscula la imaginea lui Hus ars pe rug.

Deprimată, Afra simţi brusc nevoia să acţioneze. Puse pe ea o rochie neagră şi fugi ca urmărită pe Fischmarktgasse, în noapte. Era târziu, dar pe străzile din Konstanz nu era mai linişte decât ziua. La lumina făcliilor şi a felinarelor, păsările de noapte se înghesuiau în căutarea unei aventuri trecătoare. Uşile caselor unde prostituatele oraşului îşi făceau lucrativa meserie erau împodobite cu patrafire de prelaţi şi scufii de episcopi, trofee şi indicii privind nivelul clerical al clientelei. Din birturi şi spelunci răzbătea miros de peşte prăjit şi berbec la proţap. În cârciumi şi pe la colţurile caselor, mauri şi tot felul de vagabonzi exotici cântau la instrumente nemaiauzite de ea, pe care nu le mai văzuse niciodată. Pe aceste ritmuri dansau fete sumar îmbrăcate, aproape nişte copii, de parcă ar fi avut oasele din ramuri elastice de sălcii.

* * *

Palatul episcopului, unde locuia papa Ioan, era scăldat în lumina pâlpâitoare a sute de făclii. Două duzini de străjeri elveţieni în uniforme cu dungi galbene, roşii şi albastre păzeau masiva clădire. Grupuri de câte patru bărbaţi patrulau în dreptul faţadei dinspre piaţa catedralei. Erau înarmaţi cu halebarde sclipitoare, cu care barau drumul oricui se îndrepta spre clădire.

Afra se îndreptă fără teamă către intrare şi fără a se lăsa intimidată nici de armele halebardierilor, nici de somaţiile puternice ale soldaţilor. Atitudinea ei îşi făcu efectul.

Şi, în plus, Afra era îmbrăcată bine. Dar faptul că şeful străjerilor o luă drept una dintre amantele care intrau şi ieşeau seară de seară de la Sfinţia Sa papa o deranjă grozav. În orice caz comandantul nu puse nicio întrebare, pentru că nu voia nici măcar să îi ştie numele şi, făcându-i cu ochiul, ceea ce îi întări bănuiala, o conduse într-o încăpere de la etajul superior, unde aştepta deja o

duzină de femei, preponderent italience.

Cu toate că femeile, cu excepţia a doua băieşiţe de cea mai joasă speţă, aveau o ţinută nobilă şi un comportament ireproşabil, Afra nu se simţea bine în ciudata companie. Doamnele înalte sporovăiau despre bănoasa lor afacere din timpul conciliului, care multora le va permite să iasă înainte de vreme la pensie, doar să fie în stare să facă faţă serviciilor creştine intime solicitate încă unul sau doi ani de-acum încolo.

Cât despre băieşiţe, dimensiunile organelor genitale clericale păreau a le interesa în mod special şi, după cele spuse de ele mai cu fereală, cu cele ale Sfinţiei Sale natura nu fusese prea darnică. Ba exista chiar pericolul de a confunda organul genital al Sfinţiei Sale cu una dintre numeroasele lipitori pe care, la sfatul medicului personal, pontiful le purta în binecuvântata lenjerie de corp.

Afra se îmbujoră imaginându-şi scena şi o cuprinse scârba. Celelalte femei, înşirate ca nişte găini pe lângă pereţii încăperii mici, clipeau indignate sau se prefăceau că nu auziseră indecenta discuţie a băieşiţelor. Fiecare dintre cele prezente ştia că nu era lucru uşor să îi faci voia ghiduşului papă; totuşi, perspectivă de a fi ridicată de Sfinţia Sa ca amantă aproape la onoarea altarului le făcea să renunţe la orice ezitare. În definitiv, amantele celor din curie erau cele mai scumpe femei din lume.

Înainte ca băieşiţele să fi putut face şi alte dezvăluiri penibile, în încăpere intră monsignor Bartolommeo, intendentul papei, tânăr, înalt, voinic şi cu prezenţă plăcută. Avea părul negru buclat ajungându-i până la umeri şi o sutană lungă. Dar totul se schimbă în clipa în care deschise gura. Vorbea cu o voce piţigăiată, ca de castrat, ca o fecioară care se căia în confesional, ceea ce le făcu pe femei să schimbe priviri pline de dispreţ.

— *Laudetur Jesus Christus!* ciripi Bartolommeo.

Apoi se întoarse în jurul propriei axe, îndreptând degetul arătător al mâinii drepte pe rând către fiecare dintre femeile prezente, până când alegerea sa căzu pe o voluptuoasă cu păr negru şi pieptul strâns în corset şi pe o

domnişoară cu aspect de zână, cu păr castaniu. Celelalte se arătară dezamăgite.

— Monsignore, o vorbă!

Afra se ridică în picioare şi îi ţinu calea intendentului.

Cu un gest acesta o împinse deoparte pe Afra.

— *Cede, cede!*[17]

strigă el în latină, ca un exorcist. Nu vezi că am decis pentru această noapte?

Mai lipsea ca monsignore să scoată din sutană o cruce şi să o îndrepte spre Afra.

— Eu nu vreau să petrec noaptea cu papa! strigă Afra spre groaza pretendentelor la titlul de amantă.

Bartolommeo se opri mirat.

— Dar de ce eşti aici?

— Eu trebuie să vorbesc cu papa Ioan, monsignore!

— Să vorbeşti? cârâi intendentul. Pentru ce crezi tu, fată, că eşti aici?

— Ştiu, monsignore. Totuşi, eu nu sunt o aspirantă la titlul de amantă, cum poate credeţi.

— Nu, eşti o femeie onorabilă. Toate zic aşa. Decizia mea este definitivă. Nu eşti pentru binecuvântatul pat al Sfinţiei Sale, eu îl cunosc pe Baldassare Cossa[18].

Afrei îi sări ţandăra şi strigă:

— Fir-ar să fie, trebuie să vorbesc cu acest Cossa! Nu de mine este vorba, ci despre el, despre papa de la Roma şi despre averile Bisericii. Spune-i stăpânului tău că este vorba despre CONSTITUTUM CONSTANTINI!

— CONSTITUTUM CONSTANTINI?

Bartolommeo se opri gânditor. Apoi îi aruncă Afrei o privire plină de neîncredere. Nu ştia ce să creadă despre această femeie. Dar tocmai faptul că o femeie pe care până în urmă cu o clipă o considerase o târfă avea cunoştinţă despre CONSTITUTUM CONSTANTINI îl făcea să fie nesigur.

Cu un gest energic făcut cu capul, monsignore le concedie pe femeile din încăpere. Încet, dar totuşi suficient

---

17 „La o parte, la o parte!“ (în lb. Italiană, în orig.) (n.tr.)

18 Numele de mirean al papei, (n.tr.)

de tare pentru a fi auzite, cele două băieşiţe corpolente înjurară înainte de a ieşi. Femeile expediate se lamentau. Doar cele alese îl urmară pe intendent transfigurate.

— Aşteaptă aici, cârâi din nou monsignore trecând pe lângă Afra.

Afra se îndoia că rugămintea ei de a vorbi cu papa va avea succes şi că planul spontan conceput va da rezultate. Zvonurile care circulau cu privire la Baldassare Cossa nu erau de natură a-i da mari speranţe. Era cunoscut că acest Cossa călca pe cadavre.

Cu inima bătând să îi spargă pieptul, Afra privea piaţa domului învăluită în noapte. Adâncită în gânduri, auzi deodată o voce în spatele ei:

— Deci dumneavoastră sunteţi enigmatica fată!

Afra se întoarse.

Ceea ce văzu nu era în niciun caz pe măsura gravităţii situaţiei: în faţa ei se afla un bărbat micuţ, dolofan, cu faţa roşie. Purta o sutană cu dantelă fină pe margini şi pe mâneci, şi pantaloni strâmţi. O cuirasă din fier aflată sub sutană pentru a-l proteja pe papă de atentate îi conferea un aer supranatural. Monsignore, aflat lateral la un pas faţă de papă, îl depăşea în înălţime pe acesta cu două capete. Sub braţ, ţinea tiara stăpânului. Imaginea avea în ea ceva ireal, teatral.

Din copilărie Afra ştia că unui episcop trebuia să îi săruţi inelul. Se gândi că lucrurile nu stăteau altfel nici cu un papă. Făcu deci un pas în faţă şi aşteptă zadarnic ca acesta să îi întindă mâna. În loc de asta, monsignore făcu un gest arătându-i podeaua. Afra nu înţelese ce i se sugera.

În cele din urmă, intendentul se aplecă, scoase un papuc din piciorul Sfinţiei Sale şi i-l întinse Afrei pentru a-l săruta.

După săvârşirea ceremonialului, Afra începu să vorbească nesigură:

— Domnule, eu sunt o femeie simplă din popor, dar în circumstanţe pe care nu doresc să le descriu detaliat am ajuns în posesia unui document de cea mai mare

importanţă pentru dumneavoastră.

— De unde ştii asta? o întrerupse papa cam grosolan.

— Pentru că oamenii dumneavoastră şi aceia pe care i-aţi însărcinat cu asta mă urmăresc de ani de zile. Aceştia nu vor altceva decât pergamentul. O scrisoare în care un călugăr mărturiseşte că a falsificat CONSTITUTUM CONSTANTINI din dispoziţia papei Adrian al II-lea.

— Ei, şi? Ce va să zică asta?

— Nu eu trebuie să vă explic, înălţimea Voastră. Cunosc mărimea sumei pe care aţi oferit-o renegaţilor. Şi mai ştiu că renegaţii intenţionau să mai smulgă încă mulţi bani de la dumneavoastră imediat ce ar fi intrat în posesia incriminatorului document.

— Această femeie, i se adresă pontiful intendentului, ar trebui înlănţuită şi supusă unui interogatoriu dureros. Tu ce crezi, Bartolommeo?

Monsignore confirmă supus ca un cârciumar.

— Aţi putea să o faceţi, ripostă Afra, aţi putea chiar să mă ardeţi pe rug, ca pe o vrăjitoare. Dar fiţi sigur că pergamentul ar apărea undeva unde nici nu bănuiţi şi v-ar distruge.

Afra se minuna de tupeul de care dădea dovadă.

— Femeie, eşti stăpânită de diavol! strigă pontiful cu un amestec de dispreţ şi de admiraţie. Cât pretinzi în situaţia că ai putea într-adevăr să prezinţi documentul? O mie de ducaţi de aur? Două mii?

Deodată, papa Ioan păru nesigur şi chiar mai mic decât era de fapt.

— Nu vreau bani, răspunse scurt Afra.

— Nu vrei bani? Asta ce înseamnă?

— Vă cer viaţa lui Jan Hus. Nici mai mult, nici mai puţin.

Pontiful îl privi perplex pe monsignore.

— Viaţa unui eretic? *Obliviscite!*[19] Te fac stareţă şi îţi dăruiesc păduri cu mai mulţi copaci decât numărul sufletelor creştine. Te fac femeia cea mai bogată din lume.

Afra dădu negativ din cap hotărâtă.

---

19 „Uită!” (în latină, în orig.) (n.tr.)

— Îţi dau veniturile de pe de o sută de ori o sută de indulgenţe scrise pe hârtie de călugăraşi cu frica lui Dumnezeu, şi în plus o bucată din scutecul lui Iisus copil, ca relicvă.

— Viaţa lui Hus!

Papa Ioan îi aruncă intendentului o privire furioasă.

— Femeia asta este o piatră prea dură, nu găseşti?

— Desigur, Sfinţia Voastră, o piatră dură. Ar trebui să vă puneţi tiara. Se face răcoare. Şi capul dumneavoastră este fierbinte.

Pontiful ripostă:

— Nonsens!

Baldassare Cossa trebuie să fi învăţat cândva cu un magistru de limba latină de clasa a treia. În niciun caz nu studiase. Pentru că, în perioada în care clericii oneşti se dedicau teologiei, Cossa practica meseria de pirat. Dar de când fusese făcut papă pe căi necinstite, obişnuia pe cât de mizerabil, pe atât de des – *miserabile ut crebro* – să îşi presare spusele cu cuvinte latine.

— Femeie, începu el aproape implorator, nu stă în puterea mea eliberarea lui Jan Hus boemianul. Cu privire la el s-a pronunţat o sentinţă juridică, iar pentru erezie condamnarea este de moarte prin ardere pe rug. Dumnezeu să-l ierte! Pontiful îşi împreună mâinile şi adăugă: Şi în ce priveşte pergamentul tău, femeie, are o valoare mai mică decât crezi tu.

— El confirmă că donaţia făcută de împăratul Constantin nu a existat. Că dumneavoastră şi Biserica dumneavoastră v-aţi însuşit pe nedrept toate veniturile, drepturile succesorale şi domeniile!

— Sfântă Treime! Pontiful îşi frângea mâinile. Nu Dumnezeu a creat cerul şi pământul, cum scrie în Biblie? Dacă este aşa şi dacă eu, papa Ioan, sunt reprezentantul Lui pe pământ, atunci toate acestea îmi aparţin mie. Dar eu sunt generos. Zgârcenia nu face parte dintre virtuţile creştine. Hai să zicem două mii cinci sute de ducaţi de aur!

— Viaţa lui Jan Hus!

— Diavolul te-a trimis, femeie! Chipul roşu al lui

Cossa se făcu şi mai roşu, gâtul lui gros se îngroşă mai mult, respira sacadat şi părea extrem de nervos. Bine, zise el în sfârşit, fără a o privi în faţă pe Afra – trebuie să discut cu cardinalii mei!

— Pergamentul în schimbul vieţii lui Hus!

— Fie. Pergamentul în schimbul vieţii lui Hus. Mâine, înainte de anunţarea sentinţei în catedrală, episcopul de Concordia şi episcopul-cardinal de Ostia se vor prezenta la tine. Dacă vei înmâna documentul celor doi oameni ai Bisericii, verdictul va fi pozitiv. Aşa să mă ajute Dumnezeu!

— Numele meu este Afra şi stau la maistrul Pfefferhart, în Fischmarktgasse!

— Ştiu, femeie, ştiu, răspunse papa rânjind perfid.

* * *

Vântul foarte puternic biciuia ploaia şi mâna norii negri deasupra oraşului, prevestind parcă un dezastru. Oamenii priveau cu teamă cerul. La ora unsprezece trebuia să se pronunţe în dom sentinţa privitoare la Jan Hus, dar încă de la ora şapte o mulţime de gură-cască şi amatori de senzaţional se înghesuiau în faţa portalului venerabilei case a Domnului.

Episcopul-cardinal de Brogni al Ostiei, care trebuia să prezideze ultima zi a procesului, şi episcopul de Concordia, căruia îi revenea anunţarea sentinţei, se aflau la acea vreme pe drum către Fischmarktgasse. Învăţaţi şi delegaţi din toate ţările Apusului creştin, invitaţi ca martori ai pronunţării sentinţei, priviră îngrijoraţi când ambii demnitari încadraţi de şase soldaţi înarmaţi, de secretarii lor şi de intendentul papei luară calea opusă catedralei şi dispărură în cele din urmă în casa maistrului Pfefferhart.

După o noapte de veghe, Afra îi întâmpină pe cei doi episcopi şi pe intendent nefiind în cea mai bună dispoziţie. Nu închisese un ochi şi cugetase îndelung dacă planul ei va avea într-adevăr succes. În final, ajunsese la concluzia că predarea pergamentului era unica posibilitate de a-l scăpa pe Hus de arderea pe rug.

Ei înseşi pergamentul numai noroc nu îi adusese. Făcuse din ea o femeie vânată. Îi aţâţase neîncrederea în bărbatul pe care îl iubea, poate chiar îi distrusese dragostea. Şi o adusese de mai multe ori în pragul pieirii. Nici pentru toţi banii din lume nu mai voia să ducă o asemenea viaţă. Blestemat să fie pergamentul!

De două zile, purta la ea acest urât document. Acum, când cei trei bărbaţi intrară în camera ei, pergamentul era în corset.

— În numele Atotputernicului, începu intendentul teatral, ridicând ca un profet braţele spre cer, să vedem! Suntem grăbiţi.

Ca totdeauna când situaţia o cerea, Afra acţiona cu un calm aparent, deşi simţea că inima îi bătea să îi sară din piept.

— Dumneavoastră cine sunteţi? îl întrebă ea pe primul intrat.

— Episcopul-cardinal de Brogni al Ostiei.

— Iar dumneavoastră?

— Episcopul de Concordia.

Bătrânul îi întinse plictisit Afrei dosul mâinii, dar Afra nu reacţionă. În loc de asta, se duse la mica masă din faţa ferestrei, pe care se afla o Biblie îmbrăcată în piele maro, şi spuse:

— Juraţi toţi trei pe toţi sfinţii şi pe Dumnezeu cel milostiv, cu mâna stângă pe Cartea Cărţilor, că sentinţa dumneavoastră referitoare la Jan Hus îl va proteja pe acesta de rug.

Cei trei făcură ochii mari şi de Brogni, un tip solid, al cărui cap părea fixat direct pe umeri, strigă enervat:

— Femeie, nu tu faci regulile! Aşa că dă-ne pergamentul şi treaba s-a încheiat.

— Oh, nu, domnule episcop-cardinal, îi răspunse pe acelaşi ton Afra. Înţelegeţi greşit situaţia şi vă supraestimaţi posibilităţile. Dumneavoastră sunteţi cei care solicită ceva, nu eu. Eu pun condiţiile.

Intendentul, care îşi amintea bine din ziua precedentă aptitudinile de negociator ale Afrei, îi făcu un

semn lui de Brogni să se tempereze şi zise:

— Desigur, suntem gata să depunem un sfânt jurământ pe Biblie, în numele Domnului cel milostiv şi al tuturor sfinţilor, că solicitarea dumneavoastră va fi rezolvată.

Apoi monsignore Bartolommeo se apropie de Biblie şi jură că va face tot ce stă în puterea lui pentru a-l feri pe Hus de rug. La fel procedară de Brogni şi episcopul de Concordia.

Atunci, Afra desfăcu încet corsetul şi scoase pergamentul. Bărbaţii priveau iritaţi.

Cunoscând importanţa documentului, episcopul-cardinal îl luă cu griji şi îl despături. Se pare că nu era la curent cu toate amănuntele, pentru că atunci când văzu că acesta era gol, răsuflă ca un curcan în timpul ritualului împerecherii şi vru să se îndrepte către Afra, dar interveni intendentul şi arătă spre fiola ce se afla pe masă nebăgată în seamă.

Monsignore deschise recipientul, înmuie arătătorul în lichidul incolor şi apoi îl trecu peste documentul aparent gol. În câteva clipe, pe porţiunea umezită apărură mai întâi abia vizibil, apoi tot mai clar câteva litere.

— „Falsum”, citi încet de Brogni.

În timp ce el arunca Afrei o privire admirativă, îşi făcu repede semnul crucii. Episcopul de Concordia părea că nu înţelege ce se petrece sub ochii lui şi dădu din cap.

În cele din urmă, intendentul împături pergamentul şi îl făcu dispărut în interiorul sutanei. Luă apoi şi fiola.

— Eminenţele Voastre, veniţi, este timpul se adresă el episcopilor.

Niciunul dintre ei nu o mai onoră pe Afra măcar cu o privire.

* * *

*

Spre prânz, trimisul special Pietro de Tortosa se întoarse de la prezentarea sentinţei la care fusese invitat ca reprezentant al regelui din Napoli. Părea abătut.

Considerând că de Tortosa mai era încă mahmur din

cauza abuzului de alcool din ziua precedentă, Afra vru să îl evite pe scări, dar îi văzu privirea furioasă şi îl întrebă de ce este atât de indispus.

— L-au condamnat la moarte, izbucni Pietro de Tortosa.

Despre cine vorbiţi?

Despre Jan Hus, bravul boemian, a fost condamnat la ardere pe rug.

— Dar nu este posibil! Vă înşelaţi! Hus trebuia să fie eliberat, sunt foarte sigură!

Trimisul clătină din cap.

— Am văzut cu ochii mei şi am auzit cu urechile mele cum episcopul de Concordia a citit condamnarea în prezenţa regelui Sigismund, încheind cu cuvintele: „Noi îi predăm sufletul diavolului. Trupul lui pieritor va fi neîntârziat ars”. Credeţi cumva că am visat toate acestea?

— Dar nu poate fi aşa, murmură îngrozită Afra. Mi-a promis papa, iar cei trei demnitari au jurat!

Pietro de Tortosa, care nu înţelegea ce vorbea Afra, o apucă de încheietura mâinii şi o trase din casă pe Fischmarktgasse. Emoţionat, îi arătă spre nord, unde se înălţa spre cer un nor negru de fum.

— Dumnezeu să îi ierte sărmanul suflet! zise el.

Era prima dată când trimisul dădea un semn de evlavie.

Pe obrajii Afrei curgeau lacrimi. Lacrimi de neputinţă. Nu era în stare să gândească limpede. Furia o împinse către piaţa catedralei. Vedea oraşul şi oamenii de pe uliţele înguste ca printr-un văl. Cu respiraţia tăiată, ajunse la palatul episcopal, în faţa căruia se înghesuiau oameni revoltaţi.

Cu braţele îşi făcu loc prin mulţimea care blestema. Se auzeau clar strigăte:

— Trădător!

— Nu Hus trebuia ars, ci el!

— Lasă-mă să trec. Vreau să ajung la papă! se răsti Afra la halebardierul care îi bara drumul.

Soldatul o recunoscu şi îi răspunse râzând:

— Prea târziu, femeie. Astăzi nu… Făcu un gest cu subînţeles şi adăugă: Dar mai sunt destui cardinali şi monsignori în oraş.

Afra ignoră triviala aluzie.

— Adică ce vrea să însemne „prea târziu”?

— Înseamnă că Sfinţia Sa, în timp ce la dom se anunţa condamnarea lui Hus, părăsea Konstanz deghizat ca soldat. Se spune că acum este în drum spre Schaffhausen, la susţinătorul lui, ducele Friedrich de Austria. Mai mult nu se ştie. Nu se ştie din ce cauză, nu se ştie pentru ce.

Afra îl privea înmărmurită pe soldat. Nu mai ştia ce să creadă. Brusc izbucni:

— Au jurat pe Dumnezeu Atotputernicul că nu va fi aşa. Doamne, Atotputernicule, cum de permiţi aşa ceva?

Cei care erau martori ai scenei nu găsiră nicio explicaţie cuvintelor tinerei femei şi se întorseseră cu spatele la ea. Prea mulţi excentrici şi ciudaţi umblau prin oraş de când cu conciliul. Nici nu mai merita să îţi pui mintea cu ei.

Afra reveni în casa din Fischmarktgasse cu capul plecat, abătută şi descurajată. Nu ştia ce ar mai trebui să facă. Urcând scara către camera ei, crezu că visează.

Ulrich von Ensingen stătea pe trepte şi aştepta cu capul sprijinit în mâini. Tăcu şi, când capetele li se apropiară în semiobscuritatea de pe scări, îi văzu ochii înlăcrimaţi. O apucă de mână şovăind, cu teamă că Afra s-ar putea feri.

Dar nu se întâmplă aşa. Dimpotrivă, Afra strânse mâna oferită şi se agăţă de Ulrich precum cel în pericol de înec apucă trunchiul salvator. Amândoi tăcură mult timp.

— S-a terminat, şopti în cele din urmă Afra, în sfârşit totul s-a terminat.

Ulrich nu înţelese la ce se referea. Avea doar o vagă bănuială. Şi nu îndrăzni să întrebe. Nu în acele clipe.

Nedumerit, Ulrich o strânse în braţe. Afecţiunea cu care Afra răspunse apropierii îi dădu curaj.

— Episcopul de Milano m-a însărcinat să finalizez

catedrala. I-am dat cuvântul. Mâine trebuie să plec. Vrei să mergi cu mine? Ca soţie?

Afra îl privi lung pe Ulrich. Apoi confirmă cu un gest al capului.

* * *

*

În această vreme, caleaşca la care erau înhămaţi şase cai, pe care ducele Frederic o trimisese în întâmpinarea papei, gonea pe malul stâng al Rinului, în direcţia Schaffhausen. Vizitiii de pe capră aveau ordin să scoată din cai cât puteau pentru a-l duce pe papă împreună cu intendentul său cât mai rapid la Schaffhausen. Abia acolo Sfinţia Sa ar fi fost în siguranţă. Întrucât colegiul cardinalilor decisese detronarea lui.

În mod intenţionat, ducele alesese o caleaşcă lipsită de podoabe, de culoare neagră decolorată. Nimeni din satele din drum nu trebuia să bănuiască faptul că papa Ioan se ascundea în caleaşcă. Aceasta era lipsită de orice comoditate. Nu avea nici măcar o fereastră în faţă, prin care intendentul să îi ceară vizitiului să meargă mai încet. Căci Sfinţia Sa suferea de greţuri şi se temea de moarte.

Cu o mână papa Ioan se ţinea de banca necapitonată, nici nu îşi mai amintea de când dosul lui binecuvântat nu mai fusese maltratat în aşa hal, iar în cealaltă ţinea pergamentul ca pe un trofeu. Bartolommeo era preocupat să aprindă o flăcăruie cu ajutorul unui sul de hârtie.

Cu puţin înainte de a fugi, monsignore relevase scrisul de pe pergament şi citise textul stăpânului său. Paloarea care îi cuprinsese faţa era acum şi mai puternică. Deşi ochii lui exprimau uneori câte o undă de triumf, şocul încă îl domina.

— Hai odată, blestemat slujitor al Domnului! strigă nerăbdător papa.

Dar intendentului, necunoscător în ale lucrurilor profane cum ar fi facerea focului, nu voia să îi reuşească nimic.

Amintindu-şi de trecutul lui de pirat, papa Ioan încercă şi el în felul lui. Şi, ca să vezi, deodată ţâşni o

flăcăruie la capătul sulului de hârtie. Anemică la început, ajutată de curent, deveni o mică făclie pâlpâitoare.

Papa Ioan îi dădu intendentului să ţină sulul aprins. El despăturí pergamentul şi îl ţinu deasupra flăcării.

— Afurisitul, nu se aprinde, strigă el nerăbdător.

— Trebuie să aveţi puţină răbdare, Sfinţia Voastră. Chiar şi sărmanele suflete din purgatoriu se perpelesc puţin înainte ca focul să le mistuie păcatele.

— Nonsens! şuieră Ioan.

Şi brusc se petrecu ceea ce era de neimaginat: din pergament ţâşni un jet de flăcări care se loviră ca o ciupercă de foc de peretele de lemn al caleştii. Fu nevoie doar de-o clipă ca vehiculul să se aprindă.

Când vizitiul observă incendiul, era prea târziu pentru a mai putea fi stins. Încercarea de a opri caleaşca în flăcări eşuă. Vizitiii săriră din mers. La fel monsigniore, urmat de papa Ioan. Ca mânaţi de diavol, caii goneau mai departe pe drumul pietros către Schaffhausen.

Papa Ioan se căţără în patru labe până sus, pe taluzul de la marginea drumului. Se ridică cu greu, abia respirând. În pumnul lui drept, pârlit, strângea o grămăjoară de cenuşă neagră.

Notă

Contextul în care se desfăşoară acţiunea acestui roman nu este o plăsmuire a autorului, ci este istorie.

DONAŢIA CONSTANTINIANĂ (Constitutum Constantini) conform căreia împăratul Constantin (306 – 337) a dăruit Roma şi Apusul papei Silvestru (314 – 335) este istorie. Ce-i drept, documentul considerat în Evul Mediu ca autentic se bazează pe un fals, care din ceea ce ştim astăzi a fost întocmit în vremea papei Adrian al II-lea (867 – 872) de către un călugăr. Deja prin secolul al XIV-lea au apărut primele îndoieli privind autenticitatea pergamentului, mai întâi din pricina caracteristicilor lingvistice, dar şi datorită menţionării anumitor fapte ce şi-au câştigat notorietatea abia secole mai târziu. Biserica a mai susţinut autenticitatea acestuia până în secolul al XIX-lea. Astăzi, se consideră că falsul este dovedit.

Jalnicul PAPĂ IOAN al XXIII-lea (1410 – 1415) este şi el istorie, ca şi cei doi contra-papi Benedict al XIII-lea şi Grigore al XIII-lea. Istorici medievali vorbesc despre incredibile infamii săvârşite de papa Ioan, care întrec imaginaţia oricărui scriitor. Sfinţia Sa se culca cu soţia fratelui său şi convieţuia cu sora cardinalului de Napoli. Contra unor prestaţii de natură intimă, făcea din tineri clerici stareţi ai unor mănăstiri bogate. Reprezintă o realitate cele trei sute de maici de la Bologna pângărite.

Deşi era doar în proporţie de o treime papă, Ioan al XXIII-lea a convocat oficial CONCILIUL de la KONSTANZ (1414 – 1418) pentru a preîntâmpina schisma bisericilor şi pentru a-l trage la răspundere pe reformatorul JAN HUS. Din motive rămase şi astăzi necunoscute, el a fugit noaptea, pe ceaţă, din Konstanz, a fost ulterior arestat, detronat şi întemniţat. Abia în vremuri mai recente, Biserica a încercat să şteargă amintirea acestui papă, când Angelo Roncalli a luat denumirea de papă Ioan al XXIII-lea (1958 – 1963), ca şi cum această denumire nu ar mai fi existat.

JAN HUS, primul rector al Universităţii din Praga, care s-a ridicat împotriva laicizării clerului, a fost asigurat de către regele Sigismund că, în cazul în care va compărea în faţa conciliului, nu va fi condamnat la moarte. Hus trebuia doar să se apere în faţa tuturor. Dar Jan Hus a fost arestat la conciliu şi a fost ars pe rug.

ISTERIILE ANTIDIAVOL, ca aceea mai înainte descrisă, nu erau o raritate în Evul Mediu şi conduceau la monstruozităţi aberante. Astfel de isterii în masă sunt pentru noi, astăzi, de neînţeles. Răspândită era şi isteria dansului, când oamenii dansau până când cădeau morţi ori îşi pierdeau cunoştinţa.

ULRICH VON ENSINGEN a trăit în realitate. S-a

născut în anul 1359 şi a murit la Strassburg, în anul 1419. Datorită realizării giganticelor sale turnuri, era considerat şi excentric, dar în acelaşi timp şi cel mai vestit arhitect al vremurilor lui. El a adus naosul principal al catedralei din Ulm la dimensiunile de astăzi şi a început construcţia turnului catedralei din Strassburg. În acelaşi timp, a lucrat şi la domul din Milano.

Adevărata eroină a romanului, frumoasa AFRA, este ficţiune. La fel ca PERGAMENTUL UITAT, pe care cel care a scris CONSTITUTUM CONSTANTINI l-ar fi conceput căindu-se la sfârşitul vieţii lui. Dar nu ar fi putut să fie aşa? Dumnezeu să îl ierte pe autor!